

DUCHOVNÍ SLUNCE 2.

Vnitřním slovem od Otce Světla obdržel a napsal

JAKOB LORBER

Díl druhý

Přeložil prof Ing. Vincenc Kroužil podle čtvrtého vydání
Německého originálu vydaného Novosalemským
Nakladatelstvím v Bietigheimu

Tento spis nebyl dosud u nás knižně vydán

Digitálně zpracoval JHR v r.2004

29. dubna 1843 od 17,25 do 19 hodin

Známa již nebeská východní krajina v ještě jasnějším světle. Nebe protestantů. Několik malých otázek lásky a odpověď na ně. Hledte zde před námi se již opět rozprostírá ona dobře známá pahorkatina s malými ladnými obytnými domky; avšak tentokráte se objevuje ve světle ještě jasnějším nežli předešle. Je to proto, že láska těchto tří k Pánu je nadmíru mocná a veliká.

Hledte, jak Pán Sám ve Své největší prostotě vysvětluje těmto třem všechny ty nádherly hlavního nebe, a ukazuje jim, kdo a odkud jsou všichni ti blažení obyvatelé v této krajině. Na Zemi by takový výklad zapůsobil na našeho převora jistě kacířsky, neboť zejména tato nádherná a nesmírně rozsáhlá nebeská krajina je obydlena téměř samými protestanty. Avšak nyní jest ve zcela jiném světle, a při každém projevu Páně nemůže ani dost vynachváliti jeho nekonečnou dobrotu, Lásku a slitování.

Při této příležitosti jsme také již opět přišli k naší dobře známé řeči; a Pán, poněkud se zde zastaviv, praví převorovi, jakož i jeho ženě a laickému bratrovi; „Hle, zde je hranice mezi východem a jihem. Můžeš zde po Mém boku zřítí obě krajiny; avšak ti, kdož zde bydlí, ještě nemohou. Jen krajinu, kterou obývají, mohou zřítí a to ve velikém jasu; avšak krajinu východní nemohou zřítí jinak nežli jako načervenalou glorii, která září k ním dolů přes daleké převysoké pohoří. Jelikož ty však nyní vidíš obě krajiny, řekni mně, ve které krajině myslíš, že zde bydlím?“

Převor, poněkud se ohlíží a spatřuje na levém břehu řeky velké město, praví: „Ó, lásky nejplnější Otče! Tamto u řeky, jistě plné živé vody, stojí asi Tvůj nebeský Jeruzalém, o němž je psáno, že to je město živého Boha. podle toho asi snad příliš nechybím, řeknu-li, že přebýváš v tomto svatém městě; neboť něco tak nevýslovně svatého velkolepě vznešeného jako je právě toto svaté město si jistě nemůže žádný stvořený andělský duch ve věčnosti ani pomyslit!“

Pán praví: „Milý synu, příteli a bratře! Zrovna jsi tak špatně nesoudil; neboť do takových měst, jejichž počet podél tohoto věčně daleko se táhnoucího toku který nemá konce, se dostávají při určitých Svých záležitostech nezřídka; avšak tak zcela vlastně doma tu nikterak nejsem, leč ve Slunci, které spatřuješ, kterým jsem ovšem stejným způsobem doma ve všech nebích! Proto můžeš dále hádati.“

Převor dále praví; Tak budeš snad ó, Pane a lásky nejplnější Otče, v tom či onom velkém zázračném paláci doma tedy viditelný, jako nyní; vždyť jsi přece Sám mluvil o jednom velkém domě v nebích, v němž je mnoho příbytků. Ježto však v takovém nepřehledně velkém paláci jest také jistě velmi mnoho příbytků, mohl bys býti snad domovem v jednom z největších, těchto nekonečně mnohých domů?“

Pán praví: „Pravím tobě, milý synu, bratře a příteli! Také zde jsi tak docela špatně nesoudil; neboť věru, jako do měst, tak Se také při velkých příležitostech dostavuji do těchto velkých domů skutečně osobně; avšak stále a zvláště nejsem také v těchto velkých domech jinak přítomen, nežli v městech; proto můžeš ještě jednou hádati.“

Převor praví; „Ó, svatý, lásky nejplnější Otče! Nyní mně vzhází světlo, jelikož Ty Ses na světě nanejvýš láskyplně a důvěrně přibližoval vždy jen k malým a nepatrným, budeš snad také mítí příbytek tam, kde se na oněch pahorcích tak pohostinně usmívají na nás malé ladné domky. Jelikož však tyto malé domky jsou si všechny úplně podobné, bylo by mně asi zatěžko z oněch domků určití ten pravý; a bráti ten neblížíší za nejlepší, to by se mně zdálo před tebou, ó, Pane nevážné a nedůstojné.“

Pán praví: „Synu, bratře a příteli! Zde se tvé „snad“ podařilo; neboť hled', můžeš voliti který chceš, a bude to již ten pravý. Víš však, že jsi Mne na Zemi jednou nesl? Mohl bys nyní také uhádnouti jak, kdy a kde?“

Převor praví; „Ó, Pane! Já se nemohu na toto „snad“ upamatovati, a čekám nyní s velkou přeblaženou touhou na jeho odhalení. Co se týče mého nesení Tvé nejsvětější Bytosti na Zemi, nebude se tím jistě nic jiného rozuměti, nežli jsem Tě nosil ve svých rukou pod podobami chleba a vína. Tu se mi zdá, jako by byly ony tři podmínky: „jak“ kdy“ a „kde jistě zřejmé; jinak věru nedovedu uvéstí nic, co by bylo důstojné nositi Tebe.“

Pán praví: „Milý synu, bratře a příteli, pohled' tam na město a na řeku! To představuje podobu chleba a vína; jako jsem v tom městě domovem ve Své prabytostné zvláštnosti, tak i

v tvém chlebě a víně. Hle tak to má s nošením háček, a ty jsi smysl otázky neuhádl, neboť tak jsi Mne nenesl a budeš tedy již muset ono „ jak, kdy a kde“ obrátiti na jinou věc.“

Převor praví; Ó Pane a lásky nejplnější Otče! Zmýlil-li jsem se tu, pak opravdu nevím nic jiného, než abych si myslel, že jsi tedy byl ve Svém svatém Duchu, když jsem v Tvém jméně lidu a mluvil Tvé slovo, v mých ústech a na mém jazyku; neboť Tvé slovo je podle svědectví Janova Tvůj nejčistší příbytek!“

Pán praví: „Milý synu, bratře a příteli, pohleď na ony nádherné paláce! Hle, jsou plny jasu, plny světla a plny života ze Mne! Avšak jako jsem prvopodstatně vlastně domovem právě také v těchto palácích, tak jsi Mne také nosil svými ústy a svým jazykem. Ty jsi však viděl, že Já tu nejsem vlastně prvopodstatně domovem: má to tedy také s tvým nošením svůj háček. A z toho vyplývá, že jsi Mne nenesl ani na pásu, ani na ruce; na pásu jako přítel a následovník Mých prvých učedníků, na ruce jako bratr, jako zvěstovatel a hlasatel Mého slova. Proto se zde také můžeš o onom „ jak, kdy a kde“ ještě jednou zřetelněji zřetelně vysloviti.“

Převor praví: „Ó, Pane a lásky nejplnější svatý Otče! Já tuším něco většího, a sotva se to odvažuji vysloviti. Snad to nebude, když jsem Tě ještě jako chlapec tak vroucně v srdci miloval, že bych se často láskou v slzách rozplynul, či snad také když jsem ve svém úřadě rovněž potají tak mocnou lásku pociťoval, že mě samým vytržením přímo nemocným, anebo snad v oněch okamžicích, kdy jsem byl při pohledu na své ubohé bratry pohnut k slzám, a také jim s Tvou milostí přiskočil, pokud mně bylo možno ku pomoci. Nesl-li jsem tě snad v takovém stavu, pak nicméně nevím, který ze všech stavů by byl oním stavem, kdy Ses ó, svatý Otče, tak hluboko snížil, že by Ses byl nechal mnou nésti.“

Pán praví: „Milý synu, bratře a příteli! Pohleď; tamto k oněm malým příbytkům východu; jako tam, tak zde. Kam sáhneš, tam sáhneš na pravé místo; a hle zde jest ono“ „jak, a kdy a kde“ spojeno v jedno! Jak jsi Mne nosil? Hle, vždy ve své lásce ke Mně! Kdy jsi Mne nosil? Hle, nosil jsi Mne tedy vždy v srdci!“

Kdo Mne však nosí v srdci, ten Mne také nosí na pásu a na ruce; jako však a v pásu není nosné síly, nevychází-li napřed ze srdce, tak Mne nemůže nositi na pásu anebo na ruce, kdo Mne nenosí napřed v srdci. Podle toho je tedy ona „snad“ před tebou odhaleno; neboť bylo ti nejisté, jak kdy a kde jsi Mne nosil.“

Nyní však ono „ jak, kdy a kde“ je slito v jedno, a z přítele a bratra ses stal syn; proto ti tedy také nyní již neříkám; Příteli, bratře a synu nýbrž Milovaný s láskou naplněný synu, následuj Mne nyní díle na onu výšinu k příbytkům; tam budeme pod jednou střechou pospolu bydleti a působiti na věky. Amen!“

Kapitola 2. /176

2. května 1843 od 16,45 do 18,45 hodin

Vstup do věčného východu lásky. Slastný klid tamtéž. Děti Boží, stanou se obyvateli věčného východu, jsou zároveň občany svatého města Božího. Velká bytost Božího dítěte ze Země. Svatá hostina u Otcova stolu dětí – ve věčné chatě lásky. N.B. při vodě a chlebu

Hledte, náš nejvznešenější Vůdce jde s oněmi třemi na výšinu, která je, jak už bylo dříve označeno, tentokrát je obestřena ještě silnější svatozáří; a jak vidíte, jde vznešený průvod také dále.

Avšak podívejte se nyní tak trochu na naši východní krajinu, a zejména na výši pahorků. A pozorujte tam, jak nescíslné množství nejblaženějších andělských duchů v rouchách nad Slunce se lesknoucích kyne co nejlídněji vstříc Pánu a dává nově příchozím na srozuměnou, kde jest Ten, jenž vede ony tři domů! Se všech stran zaznívají žalmy, a nejblaženější jásot zaznívá nám vstříc; a to vše proto, aby se zvláště nově příchozímu ukázalo, co je Pán ve Svém domě!

Vy sice řeknete; Věc vypadá tak, jakoby Pán z lásky k těmto třem opustil na krátkou dobu celé nejvyšší nebe; a když Se nyní vrací domů, tu se všechny tyto nebeské blažené andělské zástupy nadmíru blaženě jásajíce radují, že Se Pán a svatý, lásky nejplnější Otec vrací z takové žňové cesty domů.

Já pravím vám; Při podobných příležitostech má toto také smysl; neboť při takových vykoupeních dělá to Pán nezřídka skutečně tak, jakoby z východu odcestoval, a po takovém odcestování nelze Ho pak také nikde – mimo ve stále viditelném Slunci milovati – osobně bytostně v celé nekonečné východní říši spatřiti.

Tento stav, ve kterém za takové nepřítomnosti nevidí nejblaženější duchové Pána, sluje „slastný klid“; neboť v tomto stavu bývají všichni blažení skrze sebe samé připravováni opět k vyšší blaženosti a velká touha se kterou očekávají Pána, jest to, co je připravuje.

Z toho důvodu však vidíme nyní také celou nekonečně daleko se rozprostírající východní krajinu před našima očima jakoby v jeden život přecházející; neboť ze všech nekonečných prostorů tohoto nebe proudí sem andělští duchové, aby s nejvřeleji milujícím srdcem přijali přicházejícího nyní Otce.

Nyní však pohlédněte také na naši nadmíru užaslou společnost. Převor se obrací k Pánu a praví; Ó, nekonečně svatý a lásky nejplnější Otče; Copak pro Tvou svatou vůli to je? Jsou to nejvyšší blažení andělští duchové, anebo je to jen zjev? Neboť lze přece sotva asi předpokládati, že by byla Tvá nejvyšší nebe při mimořádně velké zlomyslnosti lidí na Zemi, tak zalidněna. Neboť na Zemi jsme se museli dozvídati z úst zbožných do čistého ducha vytržených lidí, že do tohoto nejvyššího nebe se dostanou jen nesmírně málokterí; o něco více (se jich dostane) do dvou nebí spodních, velmi mnozí do tak zvaného očištění, a neobyčejně mnozí, ó, Pane, rač nás toho chránit do pekla!

Jelikož Země nosí jen něco přes pět tisíc let lidského pokolení, je tento zjev nesčíslného počtu duchů zde nyní viditelných duchů nepochopitelný, neboť jest jich zde, měřeno jen povrchně od oka tolik, že kdyby se stavěli jeden vedle druhého celý milion let rok co rok střídající se a ustavičně se nahrazující, naplnili by Zemi tak, že by mezi nimi jistě jablko nepropadlo. Ó, Pane z nejlepší a lásky nejplnější Otče! To je pro mě strašně nepochopitelný pohled! To by se musela i v Tvém nejvyšším nebi díti dokonalá plození; jinak jest mi ta věc čistě nepochopitelná.“

Pán praví: „Ano, milý synu, ty v Mém domě narazíš na ještě leckteré zjevy, které se ti budou zdáti ještě mnohem nepochopitelnější, nežli jsou tyto zjevy, avšak nicméně to nejsou snad pouhé zjevy, nýbrž nejdokonalejší a nejryzejší pravda.“

Zde není naskrze klamů zrakových, ani zrcadlení, nýbrž vše, co zde vidíš, je úplně pevné a hmatatelně pravdivé; neboť v říši lásky je vše úplně klamu prosté a do své nejužší hranice v sobě spojené. Proto jsou také tito duchové tak dobře, jako nyní ty, úplně pravé bytosti a jsou všichni vesměs Mé milé děti!“

Kdybys míru všech těchto dětí vztáhl jen k tvé zemi, pak bys se svým počtem ovšem poněkud špatně pochodil; neboť Mých dětí ze Země zde ovšem není tak mnoho, a které tu jsou, ty jsou výhradně obyvateli Mého svatého města.“Pozoroval-li jsi však někdy na zemi za jasné noci hvězdnou oblohu, pak ses jistě přesvědčil o nesčíslném množství hvězd; A myslíš, že tyto hvězdy jsou pouze lesknoucí se body na nezměrné obloze? Hle, to jsou rovněž nesčíslné Světy, na nichž všude podobní lidé bydlí, a všude Mne poznávají jako Pána nebe a jejich světa!

Hle, děti Země jsou Mně nejbližší, protože jsem je tam učinil skutečně osobně v těle svými prvými dětmi; a ony jsou tedy zde – podle mě – těmi, které soudí dvanácte pokolení izraelských, což v tomto nanejvyšší nebesky nejrozsáhlejším a duchovně nejvnitřnějším významu znamená tolik jako:

„Těmto Mým dětem je ze Mne dáno se Mnou ovládati, bádati a řídit nekonečnost a všechny nesčíslné tvory v ní. Děti z ostatních Hvězd jsou jim k službám, jako jsou údy jednoho těla vždy k službám vůle v duchu. Proto tvoří tito duchové s jedním z Mých dětí ve velkém měřítku co do činnosti v lásce jakoby Jednoho člověka, opatřeného k potřebě jeho vůle všemi nutnými údy.“

Podle toho jest dítě Země vycházející ze Mne dokonalé, nesčíslných jiných duchů z Hvězd, kteří sice mají o sobě také každý svou vlastní vůli, a mohou konati podle své svobodné slastné chuti, co chtějí, nicméně však vchází do nich všech a vychází z nich všech v případech působnosti lásky vůle Mých hlavních dětí a pak jsou v miliardách jako jeden člověk, jehož působící duch vůle jest jednoho z Mých dětí! Tomu ovšem nyní ještě naprosto nerozumíš, avšak zatím si z toho nic nedělej; neboť v Mém věčném sídelním městě jest již velmi mnoho vysokých škol, v nichž se ještě leccemu naučíš.

Zatím se však spokoj s touto Mou odpovědí v lásce a pojď nyní se Mnou i se svou ženou a se svým bratrem do této Mé chaty, k níž jsme právě došli. Tu se napřed v Mé říši u Mého sto-

lu nasytíš a požíješ na věky pravého chleba a co nejživější vody a tak tedy pojďte se Mnou do příbytku!“

Hledte všichni se ubírají do chaty a převor vyvaluje oči když se v chatě setká s onou zlatou prostotou, při zcela venkovském obyčejném domácím náčiní; a Pán se ho táže; „Nuže, nejmilejší synu, jak se ti líbí Má domácnost?“

Převor praví: Ó, Pane, lásky nejplnější, nejsvětější Otče. Zde se mně nadmíru líbí; neboť vypadá to opravdu tak, jako kdyby se člověk na Zemi nacházel v nějaké čisté selské chatě. Avšak jen mně připadá skutečně nadmíru podivné, jak můžeš jako nejlepší a nejsvětější Otec, Jenž přece vlastní všechny nebeské a světské nádhery, spokojiti se tak prostým příbytkem! Věru to tě činí ještě nevýslovně láskyplnějším a světějším, nežli si to může nejdokonalejší duch jen v nejnepatrnější části představití.

Pán praví; „Ano, hle, nejmilejší synu, i Mne platí tedy také a to jistě právem; Sapienti pauca safficius! Převor se sklání samou láskou k zemi a praví v úplném rozplynutí své mysle; „Ó nejlepší, lásky nejplnější svatý Otče! Nikoli Sapienti, nýbrž, duam maxime setere saientissimo! (Moudrému postačí málo! Pak – to není málo, nýbrž nadmíru mnoho) A to jsou, ó, Pane a lásky nejplnější svatý Otče, jistě ne pauca, nýbrž rovněž duam maxime immesa! Neboť tyto o sobě prosté a nemnohé věci mají jistě v sobě tak nesmírně mimořádný, obdivuhodný význam, že z toho věčně sotva nejnepatrnější část pochopím!“

Pán praví; „Milý synu! Vzpřim se jen zase, a po požití hostině u Mého stolu se již brzy ukáže, kolik z toho mála budeš s to najednou pochopiti. Nedělej však s jídlem cavyky, neboť zde shleďáš, jak se v doslovném smyslu a významu slova prosté věci brzy vyřídí. Neboť o tak zvaných velkých nebeských žranicích není tu ani řeči, nýbrž zde se jí zcela prostě, a žije takřka o chlebu a vodě. Avšak děti, zcela brzy objevíš, že při této prosté stravě vypadají zcela dobře. Proto se jen posad' ke stolu, neboť stůl je již opatřen chlebem a vodou, jez a pij, jak uvidíš jísti a pítí Mne.“

Kapitola 3. / 177.

3. května 1843 od 17,45 do 19 hodin

Nebeský chléb a jeho dobrá chuť. Živá voda. „Já jsem k Svým pravým vyznáváčům na světových tělesech sice poněkud skoupý, avšak zde v nebi tím štědrejší.“ Stále vzrůstající blaženost se vyžaduje k činnosti. Nanejvýš omamující velkolepý okruh působnosti.

Nuže hledte, naše vznešená společnost jí a náš převor, jakož i ti ostatní obdivují nesmírně dobrou chuť tohoto chleba, a rovněž tak i živé vody a převor v největší devoci (oddané pokorné úctě) praví; „Ó, Pane a lásky nejplnější svatý Otče! Tento chléb chutná právě tak jako kdyby byl složen z nejchutnějších a nejvýživnějších pokrmů celé země a voda, jako by byla výtažkem z nejlepších vín, které rostou někde na Zemi, smí-li a může-li se zde učiniti takové přirovnání.“

Pán praví; Ano, milý, milovaný a nejmilovanější synu! Neposoudil jsi špatně chuť tohoto prostého jídla, neboť se z čisté lásky ke Mně objevují na Zemi, jakož i na všech jiných světových tělesech všechny dobré plody, a vzniká jejich chuť, vůně, jejich způsoblost pokud se týče výživy a pak jejich vzácný účinek, tak také tento chléb, jako prvý základní pojem všeho toho, se vyskytuje na všech světových tělesech, obsahuje toto příčinně v sobě z lásky v dobrém a upotřebitelném způsobu.“

Neboť z tohoto chleba pochází každý chléb, protože tento chléb jest opravdový živý chléb, který jako Má láska, která se zde podává všem Mým dětem k věčnému živému nasycení a voda jest rovněž jako chléb základem všech věcí; neboť jest světlem lásky a tudíž spolu-požitkem pro všechny Mé děti věčně na Mé moudrosti, to jest všechny Mé děti, které jsou zde u Mně, jsou v hloubi Mé moudrosti a tím také ve vši Mé moci a síle!“

Ale, to je ta pravá živá voda, o níž jsem na zemi mluvil k ženě u studnice Jakobovy, že kdo se této vody napije, nebude žízni na věky!“

Převor praví; „Ó, Pane a láskyplný nejsvětější Otče! To nyní zcela jasně poznávám; věru po požití této vody začínám zřítí do nepochopitelných hlubin Tvé všemohoucnosti a tvé moud-

rosti, takže mě začíná opravdu vznešeně nejvýš blaženě mile hrůza obcházeti. Avšak přece jen bych ještě rád věděl, zda se mně budoucně nikdy již nedostane takové vody pítí a vedle toho pak dobrého chleba jísti?“

Pán praví; Ó přemilovaný synu, proto se nezneklidňuj; tento pokrm a tento nápoj se zde nikdy nevyčerpá a budeš ho moci vždy v hojném množství, takže si nebudeš muset na věky nikde na nedostatek stěžovati. Neboť v této Mé Říši jest nekonečně mnoho na věky nevysychajících pramenů řek, veletoků a moří, proto se tedy také naprosto netřeba obávati, že by každý toho neměl nejhojnější množství.“

Hle, Já jsem jen na hmotných světových tělesech poněkud hospodárný a držím zde Svě prvé vyznavače a následovníky co možno zkrátka; neboť ježto musí člověk učinlivě následovat cesty života, aby si na těchto cestách osvojil život věčný, tu k tomu nepatří plný žaludek. Vždyť už při vašich studiích máte staré úsloví; „Ein voller Bauch schägt alles in Wind und Rauch, „anebo“ plenus venter non studet libenter.“ (s plným žaludkem se špatně studuje).

Hle právě proto jsem také z nejvýš moudrých důvodů na světových tělesech poněkud skoupý, za to jsem však potom zde nekonečná štědrost sama; a vše zde musí být na věky v nejvyšší hojnosti a plnosti. Na světových tělesech nerad vidím, když někdo říká. Tento kámen je můj, zde však vám chci celé sluneční soustavy pověsiti, jak říkáváte na záda. Neboť Já přece mám takových pokladů nekonečné množství; celá nekonečnost jest naplněna největšími díly Mé lásky, moudrosti a všemohoucnosti. Proč bych tu měl býti skoupý? Stojí-li na zemi tisíc sáhů velké místečko tisíc tolarů, Já zde dávám za jeden tolar tisíc Sluncí se všemi jejich Planetami. Já myslím, že tato záměna má již nějaký význam.

Proto se tedy nestarej, zda budeš mítí vždy co jísti a co pítí; neboť při tak mnoha pozemcích se přece jen dá s nejmenší námahou získati čestný kousek chleba.“

Převor praví; Ó, můj ze srdce nejvroucněji milovaný Ježíši! Pro toto Tvé zaslíbení jsem ještě přenesmírně blbý a hloupý; ano zde v tomto domku jsem tak nesmírně spokojený a nevýslovně blažený, že bych si k tomu nemohl již přát ani prášek sluneční. Proto Také Tebou vyslovené statky z celého srdce přenechám někomu hodnějšímu, nežli jsem já. Budu mítí ujištění, že Ty jsi zde stále domovem, pak nepotřebuji pro věčnost již nic jiného, nežli vědomí věčného života v Tvé přítomnosti, a nejvýš podivuhodné blažené nazírání na tvá všemohoucí díla, potom tuto mně Tebou darovanou ženušku a tohoto mého bratra do mého soucitu, a jen tak někdy kousek chleba a malý hlt vody, pak jsem již pro celou věčnost nevýslovně blaženě zaopatřen!“

Pán praví: „Ano, milý synu, to dobře vidím; avšak hle, tento tvůj blažený pocit jest jen prvý nádech vlastní pravé blaženosti. Kdybys zde toto vše prožíval pouze ve všem klidu a nečinnosti, pak by ses v určité době při všem tom půvabu přece jen přesytil, a velmi mnohé, co tě nyní těší, by tě již netěšilo. Proto jsem Se také od věčnosti postaral o stále rostoucí blaženost tím, že se každému z Mých dětí dostává ustavičně přiměřené činnosti, a dobrého okruhu působnosti, proto také nemůže býti nyní, jak věčně předtím řeči o nějakém setrvávání v nějaké takové chatě.

Proto také i tuto chatu na čas opustíme a odebereme se do Mého města; tam teprve poznáš své vlastnictví a s ním své pravé věčné určení. Proto také nyní opět povstaneme a budeme pokračovat v naší cestě. Zástupy duchů však, které jsi před tím spatřil na nás čekající, nejsou nikterak úplným celkovým soujemem všech obyvatel tohoto věčného jedině tvému příštímu okruhu působnosti; avšak nikoli zde, nýbrž v mém městě a v tvém vlastním domě, v němž se dozvíš bližší podrobnosti.“

Hledte, převor klesá nad tímto nekonečným výrokem Pána téměř k zemi, avšak Pán ho posiluje a kyne nyní všem třem, aby Ho následovali. Tak tedy půjdeme také my za tímto vznešeným průvodem dále.

Kapitola 4. / 178.

4. května 1842 od 16,45 do 18,30 hodin

Nebeská přehlídka při níž z každého hvězdného světa je přítomen jeden lidský pár. Rozdíl mezi přirozeným porozuměním. Příklad sjednocení. Vlastní podstata pozemského člověka, čím ona jest.

Pohledte nyní, kterak všechny ty nescíslné zástupy blažených duchů kráčí sem k naší cestě a tvoří tu jakýsi živý špalír, který se táhne, jak můžete ve svém duchu snadno viděti, v přímé čáře nedozírně ke předu. Pozorujte ony rozmanité krásné postavy, které se jdouce po obou stranách kolem staví tváří k nám; neboť při tomto pozorování můžete přehlédnouti obyvatel Hvězd, jen si však nesmíte při tom mysliti, že v této nekonečné řadě je jich tu snad mnoho z jedné Hvězdy anebo planety, nýbrž z každé Hvězdy jsou jen dva, totiž jedna bytost mužská a jedna ženská. Neboť kdyby jich tu bylo jen několik z každé jednotlivé Hvězdy, pak by byl tento, byť pro vaše oko nekonečně rozsáhlý prostor, i duchovně vzato, příliš malý, aby je všechny pojmul, a vy byste jich pak nemohli přehlédnouti.

Vy se zde tážete; Protože se podle vašeho vnitřního vědění také na leckterých velkých Planetách a zejména na Sluncích vyskytují obrovsky velcí lidé, jest zde podivné, že zde tito blažení duchové nicméně mají zcela obyčejnou velikost; jsou tu jen malé rozdíly, jako třeba na zemském tělese. Já pravím vám: Zde, kde přebývá Pán, není nikde rozdílu, zato však jsou rozdíly v jiných nebeských oblastech, kde je Pán přítomen jen ve Svém Slunci milosti.

Takovými nebeskými oblastmi jsou především prvé aneb nejnižší nebe, v němž sídlí pouze moudrost a z ní vyplývající milostné uctívání Páně, a za druhé jižní anebo druhé nebe, které se skládá z těch, kteří jsou z pravdivého z víry v lásce k bližnímu a z ní k Pánu.

Každé z těchto dvou jest o sobě nekonečné, a objímá všechny ony nescíslné myriády duchů, kteří předtím pozemsky poctivě žili na svých světových tělesech; a mimo to jsou tato obě nebe ještě tak rozdělena, že planetární duchové mají v náležité formě svá svobodná blažená obydlí právě na onom místě nebe, kde se přirozeně nachází jejich zemské těleso. Musíte si tedy podle toho představit toto nebe tak, že jeho duchovní rozloha je nekonečně rozsáhlá a objímá všechna Slunce a Planety jako jednotlivé body.

Vy se zde ovšem tážete, jak je toto možné, když předně existují tři od sebe odloučená nebe. Planety jsou však neodloučené, a mimo to jsou také Planety a Slunce tak mezi sebe a nad sebe vpleteny, že nemohou plochou jaksi planimetrycky souhlasiti; - jak tomu tedy rozuměti?

Já pravím vám: Přirozeně vzato, nebude to ovšem možno přivésti navzájem v soulad; avšak přiměřeně duchovně jistě co nejnázorněji a nejjasněji. Přesto však může také přirozený obraz tuto věc velmi objasniti. Pokusíme se, zda budeme s to podati takový obraz, který by se hodil k našemu účelu a tak tedy poslyšte!

Vezměte například vaše zemské těleso; pevná půda a její obydlý povrch necht' tvoří prvé nebe, oblast vzdušná, zejména oblaků ať tvoří druhé nebe, oblast éterická daleko nad oblaky se prostírající, ať tvoří nebe třetí a nejvyšší. Ačkoli tato tři nebe zasahují navzájem do sebe, přece jsou od sebe tak oddělena, že ze spodního nebe nemůže nikdo do druhého a ještě méně do třetího nebe a také z druhého se nemůže nikdo dostat do třetího; za to však opačně ano.

Na každém zemském tělese se zdržují v těchto oblastech nescíslné žijící bytosti. Na půdě hrubší hmotné, v oblasti duchovnějši a lehké, v třetí oblasti zcela étericky lehké a úplně neviditelné; a přece tyto tři druhy bytostí jsou na každém zemském tělese v ustavičné vzájemné korespondenci (spojení).

To bychom tedy měli jednu část obrazu; vy však také víte, že každé volně se pohybující zemské těleso je ozařováno nescíslnými paprsky jiných vzdálených světových těles. Hledte, tímto způsobem přijímá do svých tří oblastí anebo do svých tří ploch části celého vesmíru.

Tímto vzájemným působením jest tedy také ve stálém spojení s celým vesmírem, a na jednom a témž zemském tělese se ve všech jeho třech oblastech uplatňuje příslušným způsobem stálý vliv celého vesmíru; éterická zůstává v éteru, atmosférická v atmosféře, a telurická na pozemském tělese. Tím si však atmosféry všech Sluncí a Planet stále takto navzájem odpovídají, takže se ono éterické cizích Planet spojuje jen s éterickým vaší Planety, atmosférické s atmosférickým a telurické s telurickým.

Jelikož jsme tato spojení znázornili zřejměji, můžeme přejít k třetímu zkoumání našeho obrazu, totiž k příslušnému zkoumání duchovnímu. Přiměřeně úplně stejné odpovídá v duchovním ohledu, které je si všude vesměs stejné; podle toho třeba na vše přirozeně anebo teluricky stejné všech světových těles pohlížeti v duchovním jevu jako na nekonečně rozsáhlou plochu, rovněž i na vše atmosférické a éterické.

Obdoby (podobnosti) v duchovním světě záleží však jen za života mysli lidí na zemských tělesech. Vy pravíte, že ono telurické ve své nekonečné rozmanitosti odpovídá mnohým přirozeným Hvězdám; tak tomu také je. Také přirozený život mysli nějakého člověka má obdobu s přirozeným životem mysli lidí všech Hvězd; právě tak je tomu také s moudře duchovní, a rovněž také s milovaně duchovní částí člověka na vašem zemském tělese. Nyní hleďte a dejte pozor!

Člověk na vašem zemském tělese je svým způsobem takřka střediskem všech lidí druhých zemských těles a to proto, že na zemi Se stal Pán Sám co do těla člověkem.

Prvé anebo nejspodnější nebe, které bývá zváno přirozeně duchovní nebe, obsahuje blažené lidi vašeho tělesa zemského a každý takový blažený člověk tvoří rovnou plochu, v níž jsou všichni ostatní hvězdní v poměru k němu jako čáry, které vycházejí z jednoho střediska, anebo se od jednoho co nejrozsáhlejšího kruhu sbíhají opět do středu.

Avšak přirozená plocha jest a nemůže býti nepřetržitě probíhající, nýbrž jest o sobě vždy jakoby jevově uzavřena. Proto uvidíte také přirozené nebe vždy jakoby oddělené v jednotlivé, i když nesčíslně mnohé oddělené spolky.

Druhé nebe, které známe jako nebe jižní, je již konkrétnější, má však přesto ve své nekonečné rozloze určité meziprostory, které se vyjímají jako nekonečně rozsáhlá moře, přes která se duchové tomuto nebi vlastně mohou dostat jen pod vyšším vedením.

Zkoumejte však nyní třetí éterické oddělení, v němž přirozeně plují všechny nesčíslná světová tělesa. Toto oddělení jest všude úplně konkrétní; tak je tedy v přiměřené formě také nejvyšší nebe lásky tak zřízeno, že objímá, nese a řídí všechna ostatní nebe. Nyní nebude nikterak zatěžko pochopiti, že tímto nejvyšším nebem se nakonec musí vše ostatní jaksi konkrétně zploštiti, neboť jest jím vše účinně proniknuto.

Proto tedy mají blažení duchové Země v tomto nebi také tento neomezený okruh působnosti z lásky Páně. Mohou se všude odebrati; všudy je pro ně rovná cesta; pro ně není nikde nějaké „nahoru“ a „dolů“, jako podobně nemůžete předpokládati, že by se mohl éterický lehký člověk, na kterého již žádné světové těleso nemůže působiti přitažlivostí, ve světlém éterickém moři nějak nahoru a dolů snadněji a nesebědněji pohybovati, neboť se bude jistě v každém směru se stejnou lehkostí pohybovati jako myšlenka, která je zde jistě také „nahoru a dolů“ jedno.

Tomu se tedy obdobně duchovně říká „rovný“, a jeví se to jako nekonečná plocha, proto se také duchové všech Světů i se svými příslušnými světovými tělesy zdržují v této ploše, a pak musí také býti s námi, centrálními duchy z Pána, v nutně užitečném spojení.

To je vám zatím dobrou odpovědí na vaši otázku. Až však naším příštím pozorováním uvede Pán tuto Svou společnost do jejího věčně určené, pak uzříte z jeho úst toto vše v účinně ještě mnohem jasnějším světle.

Jest těžko uváděti duchovní poměry ve zřejmé pochopitelné spojení s přirozenou řečí, avšak přesto může velká láska a moudrost Páně všude diny činiti. Proto dostanete zde lepší část teprve z úst Pána. Nyní se však přiblížíme již zase k svatému městu, proto také obrátíme pozornost tam.

5. května od 16,45 do 18,45 hodin

Opětný vjezd do svatého města, při čemž se vyskytuje také zpěv. Hudba slova a její podstata. Podstata lásky, o světle lásky a o blaženosti věčného života. Příklady. Láska k bližnímu z lásky k Bohu a láska k Bohu z lásky k bližnímu. Velké nebeské oratorium, jak a kdy. Kdo jsou první, kteří přicházejí vstříc?

Hledte, jak nám tentokrát jdou vstříc v největším lesku ještě hojnější zástupy; a chcete-li rovněž otevřít uši, uslyšíte také velké pěvecké sbory, kde lze slyšeti slovo o sobě samém jako nejdokonalejší hudbu všech hudeb.

Vy zde ovšem přemýšlíte, jak je toto možné? Já však pravím vám: Není nic snáze možného, jako také nic duchovně uspořádanějšího, nežli právě hudba slova. Pročpak to? Předvedete-li zde své artikulované slovo, které je zcela vnitřně ve slově vnějším, pak to s hudebním podáním slova půjde poněkud těžko; avšak vrátíte-li se k vlastnímu základu slova, pak shledáte věc zcela přirozeně v pořádku.

Co je však základem slova? Prvým základem jest ovšem, jako všeho tak také slova – láska. Jak se však projevuje láska vnitřně? – Láska se projevuje vždy rysem touhy, to jest chce vše k sobě přitáhnouti! Tento ušlechtilý rys se ohlíží na všechny strany kolem sebe, a s čím se jeho oko setká, toho se chápe tak, jak to je a snaží se zřený předmět stále blíže si přivést a konečně i se sebou spojit.

Tento rys sleduje u vás touha. Co tedy vlastně spočívá v této touze? Nic jiného nežli naplňovati se stále víc a více tím, co se právě této touze úplně harmonicky zamlouvá. Tato touha jest však tedy také ustavičně živý pocit, kterým právě ona touha cítí v sobě potřebu stále víc a více se splňovati.

Nyní dejte pozor! Láska k Pánu a z ní k bližnímu pociťuje tedy potřebu Pána a všeho Toho, co jest Pán.

„Zlá láska“ je však, jak víte, ve všem opakem. Když však dobrá ušlechtilá láska pociťuje v sobě stále rostoucí naplňování se Tím, co jest její jedinou potřebou, pak pociťuje v sobě nasycování, a toto nasycování jest oním slastně sebevědomým pocitem, který právě svým nasycováním, a z tohoto nasycování způsobem života činností vyvolává v sobě samém světlo lásky. V tomto světle se stává vše do sebe přijaté plastické, a přechází v nejvznešenější harmonické formy.

Z vědomí nasycování a z nazírání forem v sobě vyplývá pak teprve onen slastný pocit, který znáte pod pojmem; „Blaženost věčného života.“

Nyní dejte dále pozor! Když je jednou takovým způsobem živá láska nasycena a přešla ve své světlo, pak shledává druhou potřebu, totiž sdělováním; a toto sdělování jest pak rovno lásce k bližnímu aneb lásce bratrské, která však nemůže tu být nikdy dříve dokonalá, dokud člověk ve své lásce k Pánu neobdržel toto náležité nasycení právě od Pána.

Proto jest také láska k bližnímu ve správném řádu jen tehdy, miluje-li někdo svého bratra z Pána; miluje-li však někdo naopak Pána ze svých bratří, je to řád obrácený, který s prvním řádem není v harmonické souvislosti. Proč to? Protože je zajisté přirozenější v tom, v čem je vše, také vše hledati, nežli vše nejdokonalejší v tom kde ještě dávno není vše. Anebo ještě zřetelněji řečeno;

Jest jistě řádnější v Bohu všechny své bratry hledati, nežli ve svých bratrech nekonečného Boha! V Bohu najde dokonce každý vše, avšak najíti nejvyšší podstatu Boží ve svém bratru, znamenalo by státi mnohdy velmi silně v pološeru. Najde se sice také, avšak je veliký rozdíl mezi najíti a najíti.

Tento rozdíl můžete pozemsky přirovnati k tomu, jako kdybyste měli dobrý dalekohled. Díváte-li se jím na správném místě, to jest obrátíte k oku, uvidíte tím předměty, které ohledáváte, také v přirozeném zvětšení, neboť zde se díváte ven jako z centra paprskové (ohniskové) vzdálenosti objektivu. Když však dalekohled obrátíte, spatříte ovšem také ony předměty, které jste dříve spatřovali; avšak předměty se objeví právě tolikrát zmenšené, jako dříve byly zvětšené, a budete se muset velmi namáhati, budete-li chtít spatřiti a úplně poznati předměty i jen poněkud vzdálené.

Otázete se zda je to duchovně vzato hříšné anebo ne? Ó, nikoli! Hříšné to naprosto není; neboť pozorujete-li krajiny obráceným dalekohledem budou se vám zdát také zcela krásné a divuplné, jenže, jak bylo řečeno, bude vás to státi velmi mnoho námahy, abyste jen poněkud poznali jako to, co jsou.

Tak je to také s vaší láskou k Pánu z bližních. Pán jest sice v každém bratru, neboť On jest zajisté život Sám v jednom každém, avšak v nejmenším obraze, tak jako je člověk sám nejmenším obrazem celého nekonečného nebe, aneb člověk jest nebe v nejmenší podobě.

Kdo však miluje z Pána bratra, ten miluje, pohlíží na všechny své bratry vycházejí z centra ohniska objektivu svého dalekohledu, a vidí tu ve svých bratrech více, nežli co viděl dříve.

Dříve viděl a pozoroval vlastně mnohem více, že v jeho bratrech přebývá jiskra božská, a viděl tedy množství božských jiskérek; nyní však vidí ve svých bratrech, že Pán je v nich vše ve všem, a místo jiskérek vidí nyní ve svých bratrech planouti velká slunce, z jejichž světla se vyvíjí neustále nádherné tvary podobné podivuhodným stvořením božím!

Myslím, že by vám to mohlo býti nyní jasné, a proto nyní uvidíme, kterak z toho všeho obdržíme naši slovní hudbu. Já vám pravím, nic lehčího nad to; jen musíme předeslati ještě jednu otázku, a ta jest: Copak je vlastně hudba o sobě? Hudba, uvažuje-li se jen v pozemské formě, není nic jiného nežli líčení vnitřního harmonického pocitu, který se pomocí hudebního nástroje činí slyšitelný a jaksi ztělesněný vnějším hrubým smyslem.

Je-li však takto líčený vnitřní harmonický pocit vnějším znázorněním „hudbou“ pak je zajisté asi pocit o sobě tím spíše pravou hudbou, neboť je základem hudby vnější.

My duchové cítíme v našem blaženém nasycení láskou, a myslíme formami světla lásky v nás vzniklými z Pána. Toto cítění a myšlené je naší největší blažeností, protože se právě v tom vyjadřuje v nás život Páně.

Představte si nyní harmonii; Pán je v nás základní slovo, tedy základní tón, naše nasycení z Pána jest druhý harmonický interval, světlo z tohoto sycení jest třetí harmonický interval, formy ze světla jsou tím, co nazýváme melodií.

Aby však byla vaše hudba dokonalejším a zcela souvislým celkem, máte kontrapunkt, ježto melodii živě doprovázíte a tento doprovod může být rovněž o sobě jako čisté téma předveden. Uvidíme, zda je toto též v naší základní hudbě! Zcela jistě, neboť co jiného je vzájemná výměna idejí a forem, anebo výměna našich vnitřních, nejblaženějších pocitů nežli vpravdě nebesko-hudební kontrapunkt, kde jeden blažený bratr přijímá blaženost svého bratra a harmonicky ji spojuje s blažeností ostatních, čímž pak se blažené vzájemné proudění a spojování a opět uvolňování podobá velkému podle vašeho způsobu co nejuněleji vybudovanému oratoriu. Rozumíte nyní tomu?

Vy se tážete, zda se taková hudba vždy slyší? Já se však táži vás? Kdypak vy slyšíte na zemi nějakou hudbu? Vy řeknete: Když se k takovému účelu spojí hudebníci, a pak podle předepsaných znamení začnou ze svých hudebních nástrojů vyluzovat tóny. Dobrá pravím vám; tak je tomu také se základní hudbou v nebi.

Při takových příležitostech, kdy Pán přichází opět tak, jako nyní, bývá blažený pocit všech nebeských duchů nejvyš vystupňován a tento nejvyšší stupeň nanejvyš blaženého pocitu se projevuje tou nejnádhernější hudbou.

V obyčejném stavu se však vyslovuje slovo tak jako u vás, přesto však má každý nebeský duch zde dokonalou schopnost vše, chce-li, v nejuplnějši harmonii v sobě slyšeti, jakož i jiným dáti slyšeti, co pokud se týče této harmonie myslí a cítí.

Tak bys mohl ty A.H.W. hudební dílo, které na zemi můžeš jen jednotónně (succesia) zbásnit a vynalézt, ihned v sobě samém, jakoby co možná s největším možným orchestrem provedené slyšeti.

Já myslím, že je vám nyní již vše jasné; proto se můžete nyní v duchu také se Mnou poněkud potěšiti, jak nádherné harmonie pronikají k našemu uchu z blažených zástupů stále blíže k nám přicházejících.

Pohledte však nyní také poněkud na našeho převora, kterak si ze samé přeblažené slasti neví rady ani pomoci, a právě se táže Pána: „Copak to vše má znamenati?“ Pán však praví jemu; „Milovaný synu, měj jen ještě malé strpení, a pociťuj prvý stupeň blaženosti; na místě samém bude ti vše jasné. Napřed dorazíme do města, a v městě samém vyřídíme pak teprve to další.“

Pohled' však na prvý malý zástup, jenž mně přichází vstříc, a hádej, kdo jsou ti, z nichž se tento zástup skládá?"

Převor praví: Ó, Pane odkud bych to ze sebe vzal? Že to jsou přebлаžení bratři a andělé, to je jisto; kdo však jsou podle jména, to bych nedovedl nikdy uhodnouti."

Pán praví: „Nuže, Já ti to tedy povím; to jsou Moji bratři. První dva přední jsou tobě jistě dobře známí Petr a Pavel, za Petrem vidíš kráčeti Mého milého Jana, za Janem Matouše a Lukáše; Marek však jde za námi a byl to ten, který vás, byv vyslán, nejprve vyhledal, a ti ještě více vzadu následující jsou ostatní apoštolové. Avšak nyní nic již více dále, nýbrž jak bylo řečeno, teprve v městě milovaný synu, bude následovati odhalení!

Kapitola 6. / 180

6.května 1843 od 16,45 do 18,15 večer

Vnitřek města, a osobní jednotlivosti apoštolů, jakož i jedna převorova zkouška u vrat domu.

Hleďte, už jsme u známé vám městské brány, která je zhotovena ze samých drahokamů, tak jako zdi kolem města a domy ve městě.

Pohleďte do ulice, která se tu jmenuje hlavní třída, ulice Páně, a středu všeho světla, kterak na této ulici ze všech stran k nám proudí velmi mnoho přebлаžených andělských duchů.

Hleďte, vše je plno nejvyššího lesku moudrosti a lásky, Avšak pohleďme naproti tomu .na Pána. Ten kráčí stále ještě tak prostý, jak jsme Ho viděli na počátku; modrá suknice je vše, co Ho podle vnějšího zjevu zdobí. Avšak také Jeho bratři chodí jako On jednoduše a jak můžete také pozorovati, nosí každý malé znamení, jako řád na suknici, které Ho na Zemi podstatně odlišovalo od jeho druhého bratra; jakož i také jakého povolání byl na Zemi jako přirozený člověk k uhájení svých přirozených potřeb.

Tak uvidíte při této příležitosti Petra zdobeného přes položenými klíči; pod těmito dvěma klíči spatříte v malém měřítku rybářskou síť utkanou jakoby z malých diamantů. Význam obou těchto odznaků nemusíme vám zajisté již vysvětlovati. Mnohdy při zvláštních příležitostech obdrží takový apoštol ještě několik odznaků; také se mnohdy spatřují jako ozdoba značící pokání (kohout, jakož i meč).

Pohleďte na Pavla, ten má dvojsečný meč; pod mečem však malý barevný diamanty protkaný koberec. Při zvláštních příležitostech má také ještě červenavého koně a nad koněm jakoby ohnivý paprsek, pod koněm však svítek a pisátko; a jako tito první dva apoštolové, tak mají také všichni ostatní při takových příležitostech na svých oděvech odznaky vztahující se na jejich pozemský život a působení.

Tyto odznaky mají velmi velký význam, a jejich majitelům slouží v nejvyšším a nejhlubším duchovním smyslu k tomu, k čemu kdysi sloužily jen vnějšně obrazně v židovském chrámu veleknězi jako tabulky thumin a urin, neboť také zde nejsou nejbláženější duchové ve stále stejně vysokém stupni nejvnitřnější moudrosti z Pána, nýbrž v ní také zde změna stavu, kterou lze přirovnati ke stavu působení a po něm následujícím stavu odpočinku. Ve stavu působení jest každý podle potřeby vyzbrojen nejhlubší moudrostí Páně; ve stavu odpočinku nepotřebuje však nikdo takové hloubky, nýbrž také zde potřebuje jistého sobotního klidu v tiché skryté lásce k Pánu.

Z tohoto důvodu také apoštolové , jakož i všichni blažení duchové jsou ve stavu činnosti opatřeni podobnými odznaky; ne že by nich nemohli být z Pána uvedeni do hojnosti moudrosti, nýbrž protože tato odznaky ukazují jaksí kořeny, jakož i původní semeno, z něhož vzešla všechna jejich moudrost z Pána, proto tedy také slují a také ve vši pravdě jsou v základu moudrými a opravdovými knížaty nebeskými."

Avšak hleďte, již jsme před jedním mohutným velkým, nadmíru silně se lesknoucím palácem. Pán se zastavuje před jeho majestátnými vraty, z nichž už zase zaznívají vstříc nové nádherné chvalozpěvy, a praví převorovi: „Nuže, milovaný synu, zde jsme domovem v našem neproměnlivém věčném příbytku. Jak se ti zde líbí? Řekni Mně, zda bys měl velkou chuť zde zůstatí?" Převor praví, pokřížen v tisícero násobnou pokoru; Ó, Pane, jediný věčný Králi vši slávy a velebnosti! Bože, svatý, přesvatý všemohoucí Stvořiteli všech nebi a všech světů! Když jsi vedl

mě do dřívějšího nebe, tu zbylo v mém srdci nicméně tolik místa, že jsem byl ještě schopen přání; avšak zde, kde se ukazuje Tvá nekonečná nádhera v takové nikdy netušené, nekonečné plnosti, a já před svými pohledy spatřuji jakoby nescíslné stvoření, vycházející a zanikající, a Tvé nekonečně rozsáhlé plány a cesty plné nejvyššího světla – tu, ó, Pane není mé srdce před tebou již schopno mluvit, neboť příliš velký, příliš nádherný a svatý jsi Ty, a nekonečné nic před Tebou já!

V předešlé nebeské krajině bych se byl ještě odvažoval přáti, býti snad nejnepatrnějším podomkem u nějakého blaženého bratra; avšak zde kde mně připadá vše tak nekonečně svaté, kde se odvažuji sotva dýchat a svou nejnehodnější nohou vstoupiti na půdu tohoto nejsvětějšího města, které vyzařuje mnohem větší světelný lesk nežli je světlo všech Sluncí dohromady, a kde mně úplně stravuje příliš nekonečná velebnost těchto svatých příbytků a jejich obyvatel následkem mé úplné nicotnosti, zde mně nezbyvají, ó Pane již žádná přání! Kdybych Tě však směl o něco poprositi, bylo by to, abys mě dal vystrčiti někam ven do zcela prosté chaty; neboť této příliš nekonečné slasti a blaženosti jsem nekonečně nehoden!

Pán praví: „Ale, milý synu, tvé největší přání bylo přece zůstat u Mne; když však nyní bydlím zde, jak se tedy můžeš ostýchat Mého obydlí? Vždyť ses přece sám vyslovil a řekl; Ó, Pane kde jsi Ty, tam je všude dobře býti! Jsem-li však zde na věky stále především doma, nemá zde tedy býti dobře? Proto uvaž a mluv!“

Převor praví: „Ó, Pane, nejlepší, všemohoucí, svatý Otče! Tento můj výrok bude jistě na věky správný, jakož i to, že by zde bylo až příliš nekonečně slastně a blaženě bydliti, avšak jen to jediné, ó Pane, zde pozoruji, že zde bydlí samá knížata, a žádný z nich nemá posluhu a nepatrného sluhu. Kdyby bylo možno obdržeti někde v nejspodnějším koutě tohoto svatého města nějaké služebné nejnepatrnější místečko, předpokládajíc, že zde podobná služební místa existují, pak bych si ovšem od Tebe vyprosil zde přede všemi jinými místy v celé nekonečnosti takové místečko; avšak v paláci jak je tento, před jehož branou nyní stojíme, připadá mně již i to nejnepatrnější místo nesmírně veliké, důležité a svaté, než abych se k němu mohl i jen zdaleka přiblížiti.“

Pán praví: „Neslyšel jsi, že v Mém Království je největší ten, kdo chce býti nejmenší a poslední? Chceš-li tedy býti pokud možno malý, pak Mi nezbyvá nic jiného, než abych tě zde učinil pokud možno největším.“

Převor praví: „Ó Pane, nejlepší, nejsvětější Otče! Kdybych určitě věděl, že zde je skutečně nejnepatrnější a nejméně významný ten, kdo se považuje za nejznamenitějšího a největšího, pak se učiním hezky rychle největším a nejskvělejším knížetem tohoto města, abych se tedy stal nejnevýznamnějším a nejnepatrnějším!“

Pán praví: „Nejmilejší synu! Kdo se chce státi podle tvého způsobu velkým, ten jest u Mě opravdu velkým; proto pravím tobě, však nyní také; Nikoli sluhou a nikoli poslouhou budeš Mně v tomto domě, nýbrž tento dům zřídil jsem pro tebe k věčně vlastnímu nádhernému vlastnictví. Proto vejdi zde po Mém boku se svou ženou a se svým bratrem do něho; Já ti zde chci zaříditi a odevzdati vládu nad tímto celým domem. Služebnictvo tohoto domu jsi již viděl; záleží z oněch blažených duchů, kteří nám při prvním vstupu do Mé Říše přišli v nescíslných zástupech vstříc. A tak vejdi se Mnou, a Já ti teprve v tvém domě odhalím tvé úplné věčné určení!“

Kapitola 7. / 181.

8. května 1843 od 17 do 19 hodin.

Vnitřek domu. Výstavba nebeského obytného domu v božském otcovském řádu. Večeře skládající se z obětního beránka a dvanáct apoštolů při ní. Jidáš Iškariotský a dva Jidášové. Nebeský kulatý stůl.

Nyní hleďte, právě před námi jsou široké skvělé schody opatřené zábradlím zhotoveným jakoby ze samého průhledného zlata; toto schodiště vede nahoru do prostředního panského obydlí. Naše společnost se nyní ubírá nahoru do prostředního panského obydlí provázena apoštoly; následujeme ji tedy i my. Zde jsme již u vstupní brány vedoucí do velkého panského sálu. Pán otvírá dveře a my všichni vcházíme do sálu. Hleďte, jaká nekonečná nádhera a vzne-

šenost v tomto převelikém panském sále! Podlaha je rovněž jakoby z průhledného zlata, a podíváte-li se zřetelně na ni, uvidíte z tohoto všude třpytiti se písmo.

Co asi toto písmo znamená? Pravím vám; Nic více a nic méně, nežli všechny skutky, které vykonal převor ze své opravdové vnitřní lásky. Po obou stranách velkého sálu vidíte pak pět červených svítících sloupů, které vypadají jako do běla rozžhavený kov pozorovaný ze vzdálenosti čtvrt hodiny na zemi, kde vypadá jasně červený, a to následkem hustoty vzduchu, kterým se musí paprsek prodírat; jenže jak to zde můžete v duchu zřítí jest ovšem svícení těchto sloupů nevýslovně silnější.

Pohledte však nyní také na podstavce těchto velkých sloupů, kterak jsou všude zdobeny opět písmem svítícím silněji nežli všechna Slunce. Čtete a shledáte, že je na nich napsáno deset přikázání. Zkoumáte-li však toto písmo ještě blíže, objevíte v každém písmenu menší písmo z něhož může být poznán vnitřní smysl přikázání.

Pohledte však také vzhůru a uvidíte od každého sloupu paprskovitě vybíhati do středu vysokého sloupu běloskvoucí přenádherný oblouk. V místě kde se tyto oblouky paprskovitě sbíhají, vidíte mocně svítící slunce, a uprostřed slunce najdete světle červeným plamenným písmem nekonečně významné slovo láska.

Podívejte se však také na stěny této síně, které jsou zbudovány z nejdrahocennějších drahokamů. Přiblížte se k jedné části stěny a pozorujte ji přesně a objevíte všude a to uprostřed kamenů písmo, třpytící je jako malé hvězdičky budete-li chtít začnout jen trochu čísti, shledáte ihned, že toto písmo obsahuje slovo Boží; znázorňující nejprve smysl literní, o něco hlouběji v kameni smysl duchovní a ještě hlouběji a většinou ve výši smysl nebeský. Tyto čtyři stěny obsahují jen čtyři vám známá evangelia; obě dlouhé postranní desky Matouše a Lukáše, užší stěny v pozadí a v popředí Marka a Jana.

Rádi byste věděli, zda nelze někde spatřiti také „Starý zákon?“ Zde v této části budovy ne; avšak to, čemu říkáte u vás „přízemí“, to vše je zbudováno ze Starého Zákona, a co u vás na Zemi nazýváte neviditelný základ domu, to sestává z prvotní církve na Zemi.

Nyní však pohlédněte do popředí; tu objevíte nádherně prostřený stůl, uprostřed ve zlaté míse jakoby pečené jehně, vedle toho bochník chleba, a velký kalich nejvzácnějšího vína.

Hleďte, nyní mluví Pán k převorovi; „Milovaný synu, hleď. zde je jiný stůl; jak ten ti připadá? Prevor praví; Ó, Pane, přelaskavý Otče! Ačkoliv tato nekonečná nádhera tohoto sálu mě tlačí k zemi, přece však jen pozoruji, že tento stůl je nadmíru podobný stolu, u něhož jsi stoloval na Zemi před Svým hořkým utrpením se Svými apoštoly a učedníky.“

Pán praví; „Milovaný synu, mluvil jsi správně; neboť rovněž jsem u stolu pravil, že nepožiji ani vína, dokud nebude nově připraveno v Království Božím tedy v Mém Království. Hleďte, zde je to nově připraveno; zde budeme tedy tuto hostinu opět pospolu konati, a při tom již nepřejdeme ve smutek, nýbrž v nejvyšší radost; proto se posadte všichni se Mnou k tomuto stolu, a to v tom pořádku, jak jsme seděli na Zemi.

Ty se zde také tážeš na Jidáše, zda také on bude u stolu? Co myslíš, hodil by se sem ten zrádce? Prevor praví; Ó, Pane, přelaskavý Otče! Víím sice, že Tvá spravedlnost jest tak veliká, jako Tvá láska, milost a slitování; avšak přesto se Ti musím otevřeně doznati, že by se mně zdálo přece jen poněkud kruté, kdybych musel tohoto ztraceného apoštola opravdu na věky postrádati; neboť Ty jsi přece Sám řekl, že ten jeden se ztratil, aby se naplnilo písmo. Proto také text týkající se tohoto nešťastného apoštola vždy mě potají naplňoval útechou; neboť jsem si říkal; Jidáš musel snad býti, i když podle své svobodné volby, také tedy nástrojem Tobě sloužícím, tedy apoštolem mrtvých, aby totiž jeho zradou došel Tvůj jistě od věčnosti předurčený svatý plán co největšího a nejnádhemějšího provedení! Hle ó, Pane přelaskavý svatý Otče! Toto mně pak vždy vlévalo blaženou naději pro ubohého nešťastného apoštola. Ještě více jsem však byl uklidňován, když jsem si pomyslel, jak jsi na kříži prosil a Sobě Otce za odpuštění všem Svým nepřátelům; a tu jsem nemohl ubohého Jidáše přes jeho sebevraždu vyjmouti. Toho byl při tomto jeho posledním skutku zřejmě vinen podle Písma do něho vstoupivší ďábel. Proto bych nerad viděl tohoto apoštola, nevida ho zde, někde jinde v nejvyšším stupni nešťastného.

Pán praví; „Slyš, milovaný synu, není jeden, nýbrž dva Jidášové Iškariotští; jeden jest člověk, jenž žil se Mnou na Zemi, a druhý jest satan, jenž si ve své tehdejší svobodě učinil tohoto člověka nevolníkem. Tento druhý Jidáš Iškariotský jest ovšem ještě vlastním základem nejspodnějšího pekla, avšak ne tak člověk Iškariot; neboť jemu to bylo odpuštěno, a jak dalece, potřebuješ se jen ohlédnouti. Neboť ten, jenž právě mluví s tvým bratrem, a nyní se také do-

pouští zrady na lásce tím, že tvému bratru již předem ukazuje Mou velkou lásku, jest právě onen Jidáš Iškariotský, o kterého jsi měl starost. Jsi nyní se Mnou spokojen?“

Převor, láskou k Pánu se téměř rozplýváje praví; „Ó, Pane, nekonečně přelaskavý, přesvatý Otče! Věřu, já jsem si tě ovšem vždy představoval nanejvýš láskyplného a nekonečně dobrého; přesto však bych se byl nikdy neodvážil pomyslet, že by se Tvé nekonečné slitování, milost a láska vztahovaly také na Jidáše! – neboť na Zemi bych si byl myslel, že bych se takovou myšlenkou jistě hrubě prohřešil; avšak nyní vidím, jak Tvá nekonečná dobrota, milost a slitování předstihují nekonečně daleko všechny lidské představy. Ó, Pane, co bych tedy měl učiniti? Jak bych Tě měl milovati, aby to v mém srdci mohlo aspoň poněkud odpovídati této Tvé nekonečné lásce?“

Pán objímá převora, tiskne ho na svou hrud' a praví jemu; „Hle, milovaný synu, tak jak Mne nyní miluješ, dáváš Mně za Mou nekonečnou lásku největší náhradu; proto tedy pojď nyní také ty se Mnou ke stolu, a jez a pij pravou živou večeří, abys v tomto požití obdržel všechnu onu rostoucí sílu, která je tobě, velkému knížeti v tomto Mém Království, jako stále a věčně zapotřebí!“

Hledte, nyní zasednou všichni ke stolu, a po pravici Páně zaujme místo převor se svou ženou a se svým bratrem; po levici vidíte Jana, potom hned za ním Petra a pak Pavla, jakož i ostatní apoštoly a učedníky.

Po pravici chudobného bratra převora sedí Jidáš, a za ním několik ostatních, které vám zde nebudu již jmenovati. Dále tu vidíte také našeho Josefa a vedle něho Marii; vedle Marii Magdalenu a ještě jiné, vám dobře známé ženské bytosti. Kromě toho vidíte Lazara, Nikodéma a ještě několik velkých přátel Pána.

Vy se tážete, ježto je ještě několik stolic neobsazených, zda se na ně někdo posadí? Ano milí přátelé a bratři. Já Sám musím Se také posadit ke stolu, a vy jako dosud pozemští duchové nesmíte z Mé sféry, proto nezbude nic jiného, než abychom také my podle skrytého příkazu Páně obsadili ony tři dosud prázdné stolice, a tak tedy jezte a pijte tam jako já a všichni ostatní.

Budete-li u tohoto stolu – i když také pociťujete to svými smysly jísti, řekne vám váš vnitřní, vašeho ducha nasycující pocit, že jste jedli v duchu u tohoto stolu. Dostane se vám zu toho velmi značné posily, kterou budete zcela dobře pociťovati. Neostýchejte se tedy, nýbrž ve své pokoře a lásce požijte tohoto pokrmu věčného života; a tak Mne zcela zmužile a bez váhání následujte ke stolu.“

Kapitola 8. / 182.

9. května 1843 od 16 do 18 hodin.

Stolní řeč milého Otce Ježíše – o textu „Děti nemáte co jísti?“ S nejnávštěvnějším pohledem na nás pozemské poutníky. Hostina a rozhovor při ní. Účinek převora. Jeho věčné nebeské poslání. Rovněž určení mnichova průvodce. Konec tohoto 9. okénka diorámy aneb – výstup ze sféry tohoto ducha, jímž byl evangelista Marek.

Jelikož jsme nyní u stolu, budeme také míti účast na vzácném pokladu stolu. Poslyšte, co mluví Pán před hostinou, neboť praví: „Milované dětičky! Když jsem kdysi po Svém zmrtvýchvstání přišel na Zemi k vám, tázal jsem se vás, neboť jste byli poněkud hladoví, a neměli jste právě mnoho co jísti; Dětičky, nemáte co jísti? Tu jste Mně ukázali trochu chleba a několik ryb; Já jsem vám požehnal ryby a chléb, a posadil jsem Se pak s vámi ke stolu a jedl s vámi. Nyní se vás již netáží, zda máte či nemáte co jísti, neboť z Mého nekonečného pokladu a zásoby máte v nekonečné hojnosti věčně dost; avšak nemá pro toto slovo vyslovené Mnou na Zemi míti zde platnosti?“

Já pravím vám: Tato otázka má míti tím úplnější platnost zde nežli na Zemi a Já mohu z této říše vždy položit tuto nejnávštěvnější důležitou otázku? Vy Mně na ni odpovíte.

Ó přelaskavý Otče! Zde v Tvém velkém domě máme až příliš mnoho co jísti; Já však pravím vám;

Tato otázka nemá být Mnou položena tak, jakoby se týkala vás, nýbrž tak, aby pronikla ze Mne skrze vás dolů k Mým dětem na Zemi a jimi přešla do celé nekonečnosti; neboť děti na Zemi jsou nyní v takovém stavu v jakém jste byli vy ihned po Mém zmrtvýchvstání. Jsou plni

smutných myšlenek a ještě nevědí, co se s Pánem stalo. Mají rovněž jen nuznou potravu, která se tu podobá rybám a chlebu, který jste měli vy. „Ryby“ jsou Starý a „chléb“ Nový zákon. Jako však toto jídlo je u dětí na Zemi dílem přesoleno, dílem vysušeno, tak je zde mezi námi tím více na čase, abychom se nyní častěji touto otázkou obraceli na naše dětičky tázající se jich; Dětičky, nemáte co jísti?“

A oni vám ukážou svou zásobu, a my jim požehnáme tyto pokrmy k dobrému živému zdaru, jako jsem vám požehnal vaše rybičky a váš chléb, a pak se s nimi posadíme ke stolu jejich víry a jejich lásky, a budeme s nimi jísti, to jest budeme je v duchu a v pravdě z jejich slabé zásoby učiti poznávati pravé cesty k věčnému životu.“

Pohledte, zde jest jídlo; stůl je pokryt dobře připraveným jehnětem, chlebem a vínem. „Jehně“ jídlo podobné Mé lásce a slitování „víno“ nápoj z hojnosti Mé nekonečné moudrosti.“

Požíváte to se Mnou a Já se vás nemusím tázati; Dětičky, máte co jísti? Avšak požíváte-li to se Mnou, pamatujte na chudé dětičky na Zemi, a otažte se jich z Mé nejvyšší lásky v sobě; Dětičky, bratři a sestry! Máte co jísti? A dětičky vám odpoví; Ó bratři! Pohledte na nás v naší velké chudobě; trochu tvrdého chleba a několik přesolených rybiček, toť veškeren náš majetek! Učiňte nám jej trochu požitelným.

Když toto uslyšíte, obraťte se k nim a přineste jim živé zbytky z tohoto stolu, to jest dejte jim živé osvětlení; Pomozte jim očistiti jejich komnatu, abych také k nim mohl přijíti a pak se jich Sám otažati; Dětičky, nemáte co jísti?

Když pak řeknou: Ó, Pane, přelaskavý Otče, trochu chleba a několik rybiček, pak jim řeknu; Přineste sem vše, co máte, a Já vám požehnám Svou láskou, milostí a slitováním, a dám vám nyní živý, vnitřní duchovní chléb; budete-li tento chléb jísti, a z Mého vína pít, pak tím váš utvrdlý chléb a vaše přesolené ryby změkknou očistí se a tak se vám stanou živým pokrmem jímž se dostatečně nasytíte pro věčný život.

Tak tedy, milé děti, bratři a přátelé, tato kdysi Mnou vám daná otázka má také zde tu největší důležitost a ten nejhlubší význam!

Jezte tedy nyní se Mnou a pijte, a buďte při tom ve vši lásce pamětliví těch, kdož jsou dosud v hlubině svého těla, a nemohou zřítí Mé království, Mou milost, Mou lásku a slitování!“

Hledte, nyní rozděljuje Pán beránka, jakož i chleba, a všechny nás poděluje. Jest rozdělen; máme před sebou porce, děkujeme za ně svatému Dárci tak dobrých darů, a požíváme pak v radosti a ve velké slasti lásky našeho srdce svatý pokrm věčného života

Hledte, všichni se nyní chápou poskytovaného jídla a požívají je s velkým radostným pohnutím se zřetelem na přelaskavého svatého Dárce! Tak se ho tedy chopme také my i čiňme, co činí ostatní.

Nyní požíváme svatého jídla života; jak je nádherné, jak chutné, jak posilující a oživující! S každým douškem pocítujeme, jakoby se naše pohledy šířily do nekonečných hlubin božské milosti a plameny věčné lásky v našich srdcích začínají jasněji a jasněji planouti! S požíváním masa se v nás odhalují zázračné nové velké Boží myšlenky; s požíváním chleba se stávají tyto velké myšlenky nekonečně velkou novou skutečností, a s požíváním vína proudí do nových stvoření nový nejvyšší divuplný přenádherný život, a my vidíme v celkovém požitku dovršení, jehož velikosti, vznešenosti, nádhery a svatosti z Pána se přeblaženě příjemně děsí i naše největší nebeské myšlenky a pocity, a před Pánem klesají jakoby v nic!

Co říkáte, milí přátelé a bratři, tomuto jídlu? Jste jak pozoruji, velkým odhalením, kterého se vám i se mnou dostalo v této hostině zamlklí.

Já však pravím vám: Při takovýchto příležitostech se nikomu z nás nedaří ani o vlas lépe; neboť nikdy není Pán větší a nezbadatelně obdivuhodnější, nežli právě v takových chvílích, kdy Se co nejvíce snižuje ke Svým dětem!

Miluje sice ustavičně všechny Své děti stejně mocně, ale ne vždy jim dává velkou moc Své lásky ve vši úplnosti pocítovati, v takových chvílích to však dopouští. Proto jsou pak také jeho děti proniknuty takovou hojnou blažeností, v níž jsou sice uchovány největší láskou k Pánu, ale zároveň také pocítují v srdcích největší pokoru k Pánu.

Nyní však jest, jak vidíte, hostina také již u konce a Pán Se obrací na převora a praví jemu. „Nuže, Můj milý synu, jak ti chutnalo Mé jídlo?“

Převor praví zcela zkroušeně. Ó, Pane, nejlepší lásky nejplnější, nejsvětější Otče! Toto Tvé jídlo mně nejen nekonečně přeblaženě chutnalo, nýbrž naplnil jsem se tím novým životem.

Nyní jest mi vše jasné; vidím nyní své určení a Tvé nekonečné cesty, po nichž vedeš Svě děti k životu, jsou před mnou odhaleny.“

Nyní vím co mám konati, a svou největší slast vidím jako jasně vyznačenou cestu před sebou, jak mám jíti a jak působiti. Nekonečně velký je sice okruh působnosti, který jsi mně jako nejnehodnějšimu sluhovi co nejmilostivěji přidělil; avšak také vidím, jak jen Ty jediný jsi vše ve všem a jak snadno s tebou lze vykonati ty největší věci!“

Proto jsem nyní tedy také přeblaženě veselý nad tím, že jsi mně udělil takový okruh působnosti a těším se nekonečně na to, až se Ti zalíbí nechat mně vykonati prvou službu v Tvém Království!

Jen jedno, ó Pane a nejsvětější, lásky nejplnější Otče, jest mi dosud poněkud nejasné, totiž obývání tohoto domu a ono služebnictvo, které jsi mně již mimo město ukázal v Tvém Království. Mám snad také já v tomto Tvém domě bydleti? Anebo mně bude vykázán nějaký jiný příbytek? A budou pak i blažení sloužící duchové také v tom domě bydleti kde budu v tomto městě bydleti já?“

Pán praví; „Milovaný synu, hle, celé město jest v podstatě Můj velký obytný dům; nicméně však právě tato část, v níž se zde nacházíme, jest jaksi Mé hlavní sídlo, a Já jsem zde nejuplněnější domácí Pán.

Mnozí duchové bydlí v oddělených domech tohoto města, které jsou již obydleny; avšak jest jich ještě nekonečně mnoho prázdných, proto bych ti tedy mohl také velmi snadno dáti zvláštní dům. Avšak Já tomu nechci, nýbrž chci tě i s tvou ženou a s tvým bratrem podržeti v tomto Mému hlavním sídle; tak jsou také všichni, kteří tu u stolu jedli, obyvateli Mého sídla a proto jsou ze Mne hlavními základními pevnostmi Mého nebe a hlavními řiditeli Mých stvoření. Zůstaň tedy také ty zde na věky u Mne! Co se týče služebnictva, nebydlí ve městě, nýbrž jejich příbytky jsou v nekonečně dalekých obvodech tohoto města; ale ty je máš všechny v sobě. Koho chceš, toho v sobě volej a bude zde.

Odešlu-li tě na ten aneb onen Svět, zavolej k sobě duchy právě tohoto Světa a ve sféře těchto duchů uzříš jejich Svět a potřebu tohoto Světa. Když to jsi uzřel, pak vyvolej ve svém srdci Moc Mé lásky a působ z této lásky přiměřeně k potřebě toho či jiného Světa.

Mohl bych ti jediným pohledem dát uzříti také všechny ony sféry, ale tím bys byl oloupen o mocný stupeň blaženosti; tedy kvůli tvé vlastní, co možno největší blaženosti – uzříš nějaký Svět ve vsí jeho ze Mé vycházející zázračné úplnosti a hloubce teprve tehdy, až ti bude na tom neb onom Světě z Mé lásky jednat. Hle, zde však hned vedle této síně jest velký příbytek; v něm budeš v sousedství bydleti se všemi těmito Mými dětmi, bratry a přáteli. Ty bys sice také rád věděl, kde vlastně v tomto domě jsou (Moje) Mé pokoje?

Pravím tobě; Já nemám v tomto domě zvláštních pokojů, které bych chtěl obývati jako bezprostřední Pán, nýbrž Já přebývám stále mezi vámi, hned u toho, hned u onoho. A tato síň je naše poradní síň odkud se vychází vždy do práce. Tak jich půjde také právě nyní několik podle Mé první řeči u stolu – dolů k Zemi a tam dají dětem Mou otázku; ty však dostaneš velmi důležitou práci teprve po příštím jídle.

Chceš- si však zatím někdy s Mými dětmi pohovořiti o Starém zákonu, nech se jen zavéstí dolů do přízemí; tam se ještě sejdeš se všemi. A tak žehnám tobě, jakož i všem zde přítomným, a skrze ně celé nekonečnosti, a přeruš tedy stolování!“

Hledte, nyní se všichni zvedají od stolu a děkují a chválí Pána. A Pán odchází, a každého objímá a každému ještě zvláště žehná! Všichni jdou nyní také k svému novému určení, a Pán vede našeho převora, jeho ženu a chudého bratra do určeného příbytku a praví chudému bratru; „Hle, ty nemáš ještě žádné ženy; avšak jedna je na tělese zemském pro tebe již určená. Až sem přijde, pak vstup do svazku manželského. Zatím však buď věrným bratrem všech svých bratří, jako jsi milým bratrem všech svých bratří.“

Nyní nastalo velké zařizování: vy jste při tomto vedení spolu viděli velmi obdivuhodné věci. Až dosud jsem vás musel vésti já; nyní vás však povede jiný. Proto můžete opět vystoupiti z mé sféry. Vy jste vystoupili, a hledte, tu na nás čeká Pán na místě vám již velmi dobře obsazeném!

11. května 1843 od 16,30 do 18,30 hodin

Poučení Páně o tom. Nádhera a nekonečné bohatství sféry jediného dokonalého ducha, a rozdíl-nost každé sféry jiného takového ducha, jakož i nutnost těchto variací, protože jinak by byl jeden druhé-mu také v nebi postradatelný atd.

Doklad pomocí příkladů.

1. Jeden úkol z fyziky. 2. Jeden z hudby. 3. Jeden z malířství a potom N.B.; pohledte na všechny ty různé knihy sv. Písma, proroků, evangelistů a apoštolů, v jakých variacích (různos-tech) se tu znázorňuje táž věčná pravda: Bůh jest láska a moudrost Sama.“

Nyní se vás táží opět Já, váš Hlavní Vůdce; „Jak se vám líbilo ve sféře tohoto Mého brat-ra? Vidím ve vás odpověď psanou velmi mnohými písmeny a tato odpověď zní; Ó, Pane, ty lás-ky nejplnější, nejsvětější Otče! Ve sféře tohoto ducha jsme viděli mimořádné a důležité věci, takže se o tom nemůžeme vůbec ani vysloviti; i když jsme neviděli, jaké jsou všude Tvé cesty, obdrželi jsme však přece jen tak důkladný všeobecný přehled, jak Tvá nekonečná láska a moudrost hledá a nalézá zbloudilé ovce, že bychom podle toho mohli právem tvrditi, že jsme byli ve sféře tohoto ducha přivedeni na hlavní bod všeobecného přehledu, z něhož jsme se všichni naučili poznávati duchovní svět od sféry nedokonalé až po sféru nejdokonalejší, začez Ti nebudeme moci navěky nikdy dosti děkovati. Ano připadá nám to nyní tak, co do obsáhlého pohledu a zkušeností nebylo by nemožno projíti duchovní říši tak v krátkém čase důkladněji, nežli jak jsme to z Tebe zřeli ve sféře tohoto bratrského ducha. „Ano, Mé milé děti, toto je jisté správné a pravdivé; vy jste zřeli poměry v plném světle pravdy. Ale přesto vás upozorňuji na Mé diorama, s kterým jste se seznámili již před vaším vstupem do duchovních sfér a podle toho vám pravím, že v duchovním světě ve sféře každého jednotlivého blaženého ducha vytváří věci opět zcela jinak a jsou pak v tomto vytváření opět právě tak dobré a pravdivé, jako ve sféře dřív-ějšího ducha. Tomu tak musí také býti i v nejdokonalejší říši andělů; jinak by byl jeden duch druhému postradatelný, a žádný by nemohl jinému duchu připraviti novou převelikou blaženost. Protože však každý duch má něco zvláštního a Já každému duchu dopouštím, aby si své věci vytvářel svým způsobem, nemá pak také blažená radost jednoho anděla věčně nikdy konce z blaženosti anděla druhého! Abyste však toto mohli náležitě správně poznati a pochopiti, ob-jasním vám to, nežli ještě vejdete do sféry ducha desátého, několika názornými příklady.

Předpokládejte, že by v nějakém velkém sále bylo sto skutečně hluboce učených mužů. Těmto mužům byla dána k zpracování nějaká velmi pamětihodná látka, například. O lomu svě-telných paprsků. Mezi těmito sto učenci nejsou však všichni učenci téhož oboru, nýbrž jeden slavný počtář, druhý filozof, další přírodovědec, astronom, botanik, geograf, lékař, zeměpisec, jiný opět dějepisec, archeolog, básník, filozof, psycholog, antropolog, jiný teozof a tak dále všemi stupni lidské učenosti. Všech těchto sto učenců má jisté spisovatelskou vlastnost dáti své myšlenky o daném, tématu odlišně na papír.

Když však nyní všech těchto sto učenců bude s prací hotovo, pak vezměte práci každého do ruky a čtete jeho napsané myšlenky anebo zpracované téma a můžete být úplně ujištěni, že nebudou mezi nimi dva, kteří by zpracovali toto téma jedním a týmž způsobem; neboť zcela jinak se vyjádří matematik, zcela jinak básník, zcela jinak mystik a zcela jinak, jak bylo řečeno, jeden naproti druhému, a projedete-li velmi pozorně tyto práce, dá se z vypracování každého jednotlivce zcela snadno poznati jeho koníček.

Kdybyste však byli poté tázáni na úsudek, který z tohoto sta učenců vypracoval ono téma nejpřiměřenější pravdě, nebudeme moci říci nic jiného, nežli; „Shledáváme, že každý o sobě věc vystihl. Žádnému v jeho způsobu nelze nic namítati; každý má pravdu. V hlavní věci všichni souhlasí; jen způsob podání je podle lásky pisatele různý.“

Dobrá pravím Já; Hledte, jako myšlenky o jednom a témž předmětu jsou od mnohých lidí různé, tak jsou také sféry andělských duchů různé; ale v základu směřují přece jen všechny k jedné a téže pravdě. Abychom však učinili věc ještě názornější, vezmeme jiný příklad;

Bylo by třeba složitou dobrou hudbu na některý žalm Davidův. Král jistě země vypíše velkou cenu na nejhudebnější zpracování tohoto úkolu a ihned se pustí do práce nejznamenitější hu-

debníci všech míst. Po uplynutí vypsání lhůty se pošlou skladby; sejde se čtyřicet kusů. Král jako velký milovník takové klasické hudby nechá každý den předvésti postupně jednu skladbu po druhé; jděte však na tyto produkce a když je všechny uslyšíte, tu ježto zpracovány samými nejznamenitějšími skladateli, jak tu vyzní váš úsudek?

Řeknete jistě; Věru, tu jest svým způsobem jedna práce tak znamenitá a překrásná jako druhá; z každé lze poznati velkého mistra. Avšak jak různé je tu pojetí; jak různě podaná rytmi-ka, jak různé základní tóniny. Jak různá instrumentace a rozdělení zpěvu, jak různé melodie, jak různé doprovody! V každé zcela jiná řešení!

Dobrá pravím vám; řekněte Mně však nyní také, která kompozice ovšem při co možno nejlepším provedení se vám nejlépe líbila? Tu nebudete moci říci v podstatě nic jiného, nežli; Každá z těchto kompozic se nám svým způsobem nadmíru líbila; přesto však byly některé mezi nimi, které se nám jevíly být jaksi spřátelenější nežli mnohé jiné.

Opět dobře, pravím vám: co se týče onoho „spřátelenějšího,“ to spočívá v přiblížení sféry skladatelovy ke sféře vaší, o sobě však je každá skladba plná života, ducha a pravdy.

Které dostane však potom první cenu? Já pravím vám: Bude-li chtít duchaplný král býti spravedlivý jak Já, bude muset otevřít svůj měšec nad vytýčenou prémie a vypsanou prémie udělit každému.

Z toho můžete nyní již velmi jasně vyrozuměti, že ze sféry andělských duchů zajisté vytvářejí právě tak, jenže ovšem v nanejvýš jasně ohledatelných jevech, jak nám zcela jasně ukázal tento druhý příklad. Všude jest pravda; ale protože podle různého stupně lásky je také tvořící světlo různé, však jsou i formy různé, avšak přesto vždy tak popsány, že odpovídají úplně jedné a téže základní pravdě.

Abyste však nemysleli, že by se něco takového dalo spatřiti jen v těchto dvou daných příkladech, uvedu vám v důsledku své velmi vynalézavé vlastnosti ještě několik příkladů jiných. Předpokládejme, že deset velkých malířů by mělo dodati nějakou ranní krajinu. Krajiny jsou hotovy a dodány; jděte a pozorujte je; jedna krásnější a opravdovější nežli druhá. Každá vyjadřuje zřejmě onu ranní krajinu, avšak žádná se ani v jedno, nepodobá druhé.

Hleďte, to pochází z toho, že každý duch má svou vlastní Mnou co nejobdivuhodnější mu stanovenou sféru, kterou může sobě samému a všem svým bratrům připravit největší slast a blaženost. Mimo to je ještě sféra každého ducha nekonečná, a svým způsobem co do nejrozmanitějších divuplných utváření věčně nevyčerpateľná, a jakkoli jsou utváření ve sféře každého ducha andělského tak nekonečně přepodivuhodně rozmanitá, musíte při pozorování jedné (takové sféry) zřejmě říci. Nad tuto nekonečně divuplnou rozmanitost nelze pojmouti již žádnou další myšlenku!

Tu pravím vám; přejděte jen rychle do sféry jiného ducha, a váš úsudek vyzní ihned jinak, a vy řeknete; Ano, co to znamená? To jsou již zase zcela neslýchané jiné formy; a Já vám k tomu pravím; Tak tomu je s oním duchovním diorama, Vnější okénko je stejné; avšak nahlédnete-li dovnitř, všude jiný svět!

Já však mám v zásobě ještě jeden příklad; Projdete-li v Písmu všemi proroky, pak evangelisty, jakož i listy Pavlovy, listy ještě jiných apoštolů a učedníků a nakonec ještě Zjevení Janovo, budete muset zřejmě říci; Tu přece píše každý jinou řečí, používá jiných obrazů a zpracovává zcela jinou látku; a známí čtyři evangelisté nesouhlasí navzájem dokonce ani v historických skutečnostech. Pavel ve svých listech nehlasá ani to ani ono evangelium; a Zjevení Janovo je o sobě zahaleno do tak podivných obrazů, že z nich nikdo nemůže být nikdy úplně moudrý.

Nyní se však táži, ježto každý v jistém ohledu psal jinak. Kdo tedy psal potom správně! Odpověď na to nemůže být zajisté jiná nežli; Každý píše jednu a tutéž pravdu, každý hlásá Mne, každý přikazuje lásku, pokoru, mírnost a trpělivost. Skutečnosti vypravuje každý zcela tytéž: Kdo je chápá v správném duchovním světle, najde v nich nejpodivuhodnější soulad; Dáte-li ty různé verše ze všech proroků a evangelistů dohromady, budou pozorovány v pravém světle, jako plody jednoho a téhož stromu.

A hleďte, právě tak tomu je i se sférami dokonalých duchů. Mohl bych vám uvést ještě množství příkladů; avšak zatím postačí tyto.

Tu po mém boku stojí však již onen duch v jehož sféře toto vše skutečně uzříte, takže nakonec řeknete; Skutečně, zcela jinak byly utvářeny věci ve sféře tohoto ducha, avšak v podstatě

vychází přece na jedno, a ukazují, že Pán je vše ve všem, tedy všude věčná a nekonečná láska a moudrost Sama.

Jelikož tedy nyní toto vše víte. Odeberte se také do sféry tohoto desátého ducha, a dejte tu na vše opět velmi dobrý pozor. Amen.

Kapitola 10. / 184.

12. května 1843 od 16,45 do 18,15 hodin

O rozdílu sféry víry a sféry lásky. Doklady pomocí příkladů jako úvod. Prvý pohled – šedá pára. Duch člověka jest – co? Odkud přichází myšlenky? Odkud zlo v člověku?

Už jste v jeho sféře a tak vám tedy oznámím, že jste ve sféře Mého milého Jana. A tak se ho tedy držte; on vám ukáže svým způsobem velmi mnoho obdivuhodného a vznešeného. Jan vám kyne, abyste jej také následovali, tak jej tedy následujte!

Jan praví; „Milovaní bratři v našem Pánu Ježíši Kristu, vy jste mě sice viděli již ze sféry jiného milého bratrského ducha: Avšak tehdy nebyl ještě čas, abych vás přijal do své sféry. Jelikož jste však byli nyní mým bratrem Markem o tak mnohých důležitých věcech poučení, jest také nyní na čase, abyste učinili zkušenosti v mé sféře, které vás mají svým způsobem víc a více zasvěcovati obzvláště do tajemné lásky Páně.

Ve všech dřívějších sférách jste zřeli zjevy a teprve z těchto zjevů jste museli nalézt pravdu. Hledte, to je prvý způsob, kde člověk ze svého světla víry spatřuje zprvu formy, nikde jich však nespátřuje až do základu, a chápe je teprve tehdy, jsou-li mu odhaleny v nejvyšším světle nejvyšší lásky.

Z tohoto důvodu také ve sféře mých devíti předchozích bratří nazírali jste na všechny zjevy z počátku tak, jako slepý na barvy. Viděli jste rozmanité tvary a rozmanitá jednání, při prvním pohledu jste však z toho všeho ničemu nerozuměli, co jste viděli ze svého světla víry: avšak druhé, mnohem hlubší zření jest zření, které se děje z lásky. Zde nevidí člověk ihned, co tu již jest, nýbrž vidí jen to, co uchopuje ve své lásce, a to uchopené vidí pak od základu.

Ze světla víry jest hledajícím pozorovatelem toho, co tu již existuje; z vnitřního světla láska, jež je vlastní živé světlo Páně v člověku, stává se však člověk sám tvůrcem a ohledává pak ze základu to, co stvořil.

Vy si asi myslíte, že dřívější stav byl tedy příznivější, nežli tento druhý nejvnitřnější, nejhlubší stav, avšak já pravím vám. To je mylné, neboť čím trvalejší formy nějaká stvořená bytost ohledává, tím je svým způsobem nedokonalejší.

Člověk ve svém přirozeném životě na tělese zemském jest především v takovém zření. Baví se sice okukováním stálých forem; avšak v jakém poměru je k nim ve svém duchu? Pravím vám, jako nejzchudlejší žebrák před prahem domu nemilosrdného boháče. Vidí také podivuhodnou velkou nádheru velkého domu boháče; avšak chce-li do něho vstoupiti, bude stem služebných bytostí tohoto domu co nejdrsněji odkázán. Co tedy získal ten chudšas při pohledu na tento nádherný dům? Nic jiného nežli sklíčené rozbolestněné srdce, které mu praví; Do takových paláců nesmíš vstoupiti! Hledte, právě tak je tomu s ohledáváním stálých forem; jaká je to slast, postaviti se před strom a ohledávati jeho formy? Kdybychom však na strom zaklepali a chtěli bychom být vpuštěni, abychom zřeli jeho živou podivuhodnou správu, budeme vždy drsně odkázáni, a řekne se; Jen až k mému povrchu, až k mé vnější formě; odtud však ani o vlas dále! Můžete sice vzíti do ruky kámen a vrhnouti jím kam chcete: můžete jen také rozdrtni a rozemlítí a proměnití úplně v páry, a přece jest kámen vaším pánem, a nedá vám nahlédnouti do svých tajemství.

Tak je tomu také se všemi vnějšími tvary, které se podobají oku k ohledávání; jsou ustavičně pány a mistry ohledače a ať tento dělá co chce, nemůže dostati nikde vstup až na základ. Proto musejí být všude připojovány k nim obšírné výklady a vysvětlivky, chce-li ohledač dostati i jen nějaké malé světlo o zřených (zpevněných) věcech.

Podobně je to také s formami v duchovním světě, představují-li již jako jsoucí zde v jisté určitosti oku ohledavatele. Ohledavatel je vidí sice, ale nerozumí jim. Tak jste viděli mnohé for-

my ve sféře mého milého bratra; řekněte mně však, zda jste i jen jedné z nich porozuměli dříve, nežli ji vysvětlil vůdce?

Ohledával je však vůdce také tak, jako vy? Hledte, to je jiná otázka pravím vám; Kdyby je byl takto ohledával, byl by vám mohl těžko o té či oné (formě) zjednatí správné světlo; leč on je ohledal za sebe, to jest vytvořil je ze světla Páně v sobě samém, a vy jste tedy viděli jeho stvoření! Byly ve svých částech nejdokonalejší pravdou avšak nerozuměli jste jim bez jeho vysvětlení.

Nyní v mé sféře učiníte zcela opačnou zkušenost, kterou budete moci ihned učiniti z tohoto našeho zcela beztvareho parnatého stavu. Vidíte nějakou formu, nějaký svět, nějaké nebe, nějaké světlo mimo šedou páru, která nás obklopuje ze všech stran? Vy pravíte; „Nejmilejší příteli a bratře v lásce Páně! Mimo nás, tebe a šedou páru nevidíme na všechny strany ničeho. „Dobrá, pravím vám, moji milovaní bratři, také ani nepotřebujete více viděti; neboť právě toto stanovisko je nutné, abyste mohli býti zasvěceni do vlastního pravého základního zření ducha.

Vy víte že duch člověka je dokonalý živým obrazem Páně, a že má v sobě jiskru aneb ohnisko božské podstaty. Obsahuje-li však nepopíratelně v sobě to, pak obsahuje v sobě také vše Páně, chová tedy úplně božsky v sobě od nejmenšího do největšího nekonečna, aneb sjednotil v sobě vše Páně svou mocnou lásku k němu jakoby na jeden bod.

Nuže, je-li tomu tak, k čemu tedy nazírání na cizí vně postavené formy? Ven s tím, co každý z vás chová v sobě jako já a budeme pak velmi brzo spatřovati věci jako z nás stvořené.

Vy se tážete; „Jak je něco takového možné?“ Já však pravím vám nezkoumali jste ještě nikdy blíže své myšlenky a svá přání kromě myšlenek?

Odkud pak přicházejí myšlenky? Odpověď jest jednoduše jako nekonečněkrát v Božím ohnisku ve vás. Hledte, v tomto mocném ohnisku jest postavena továrna vašich myšlenek a přání; z tohoto ohniska původně myslíte, a počet vašich myšlenek je nekonečný, protože v božském ohnisku ve vás jest rovněž ve vši své nekonečnosti ono božské.

Vy snad řeknete; „Je-li tomu tak, odkud tedy přicházejí zlé myšlenky? Já však pravím vám, že v tomto ohnisku není v podstatě vůbec zlých myšlenek, a rovněž také zlých přání; všechny myšlenky jsou tu svobodné a neposkvřené, jenom přání jsou postavena do područí svobodné vůle každého člověka. Myslíte-li ze sebe, pak budou všechny vaše myšlenky prýstit z lásky, a vy budete v sobě brzy pociťovati blaženou potřebu ustavičného sdělování, podle níž byste rádi vše sdíleli se svými bratry; tím se však stanete pak také tvůrci samých dobrých skutků, které vás budou následovat.

Jelikož však každý člověk má také svobodnou vůli, a k tomu schopnost aby ohledával ze sebe také vnější, tedy cizí formy, může svou vůlí a svou láskou, podrobenou jeho vůli, tato cizí formy uchopiti a si je osvojit. Hledte tyto cizí formy se pak jakožto uloupené stávají také žádostivými myšlenkami v člověku a tato myšlenky, jelikož nyní pochází ze sebelásky, která je lupičská a vládychtivá, protože se chce všech cizích forem zmocniti pro sebe, a vládnouti nade vším, čeho se zmocnila, jsou pak vlastní „zlé myšlenky.“ Vždyť sami říkáváte; „Cizí statek dobře nečiní.“ To jest. tedy v hlavní životní jistě nejdůležitější podmínka, a každý kde nestaví na svém základu, staví na písku.

Jak se však staví na vlastním základu, o tom vás poučí má sféra.

Kapitola 11. / 185.

17. května 1843 od 16,30 do 18,45 hodin

Libovolná prvá myšlenka – hvězda, která se stává světlem – přitahující vůli. Důležité základy zření. Kdybyste neměli vesmír v sobě, byla by pro vás obloha bezhvězdná, rovněž tak je tomu s duchovní říší. Příčina poznávání jest spatřování, toto je základem záření atd. Praktický pokus – Staň se!

Jan; „Můžete si tedy něco mysliti? Vy přisvědčujete. Myslete si tedy nějaký předmět cokoli je vám libo; nehleďte dlouho, nýbrž vezměte ten nejbližší. Máte-li však myšlenku, držte ji pevně a dále ji nepusťte; Pojali jste myšlenku; co jest její obraz?

Vy pravíte; „Je to jedna hvězda, na kterou nyní myslíme. „Dobrá, pravím vám já; Představte si tuto hvězdu zcela živě, nevypusťte ji, a řekněte mně pak, jak vám ta hvězda připadá?

Vy pravíte; „Čím pevněji ji pojmáme, tím nám připadá větší a svítivější. „Zase dobře, pravím vám; pojmete ji ještě důkladněji na ni pohledy vašeho vnitřního zraku ještě pevněji. Co vidíte nyní?

Vy pravíte; „Milý příteli a bratře, zdá se nám, jakoby se hvězda začala rozvíjeti, jako poupě květu na jaře, její světlo se stává silnější a mocnější a zdá se nám, jakoby hvězda získávala na rozloze a jest již měřitelná.“

Opět dobře, pravím vám; vnořte se však do sebe jen ještě hlouběji, učíte své pohledy velké a pevné, a chtějte pevně míti v sobě hvězdu blíže vyvinutou; a pak mi řekněte, jak vám připadá hvězda po tomto rozjímání?

Vy pravíte; „Milý příteli a bratře, hvězda nabyla již velikosti Měsíce a její světlo oslepuje již téměř zrak našeho ducha!“

Zase dobře, pravím vám. Jest tomu tak, neboť já spatřuji lesk paprsků vaší hvězdy z vašich očí. Pravím vám však nyní dále; nevypusťte tu hvězdu, nýbrž rozjímejte o ní vroucněji a vroucněji a pevněji a pevněji a stanete-li se ve svém chtění mocnějšími, bude se tato hvězda ihned řídit podle moci vašeho chtění a zření. Co spatřujete nyní?

Já již vidím, jak se stáváte plni údivu; neboť vidíte svou hvězdu již tak rozšířenou a zvětšenou před sebou, že s malým úsilím rozeznáváte její velké vyvýšené jednotlivosti. Nyní pozorujete již dokonce pohyby na povrchu této zvětšené hvězdy. Rádi byste sice již předem věděli co je to za pohyby a co se tu pohybuje? Já však vám neřeknu nic, neboť nyní musíte to vše sami nalézt.

Upřete se na vaší hvězdu ještě pevněji a silněji a zmocněte své chtění a ihned se ukáže, co je to za pohyby a co se tu pohybuje. Jaképak máte myšlenky při těchto zřených pohybech?

Vy pravíte; „Myslíme při tom na mraky a na vlnící se moře. „Já pravím vám; Podržte nyní na hvězdě, kterou už nemůžete ztratiti, také tyto myšlenky pevně a řekněte mně pak co spatřujete? Vy se nyní tážete;

„Milý příteli a bratře v Pánu! Nyní skutečně spatřujeme, jak nad námi sem a tam táhnou již velmi blízko stojící světové plochy mraků, a mezi velkými plochami země objevujeme ještě větší plochy vlnícího se moře; vidíme také již velké nerovnosti rozsáhlých území a spatřujeme svítící ostrovy uprostřed velkých mořských ploch; avšak dále nemůžeme ještě nic rozeznati.“

Dobrá pravím vám; přitáhněte si nyní jen blíže velká území a velké mořské plochy této vaší hvězdy a spatříte ihned na ní více. Pozoruji již z vašich očí, že následujete mé rady. Nuže, copak nyní spatřujete?

Vy pravíte: „Hle, země se nám již nanejvýš přiblížila; objevujeme nyní již rozsáhlé lesy, také množství rozptýlených obytných domů velmi zvláštního tvaru, také velké řeky. A hle, nyní můžeme rozeznati také již malé potoky a na březích velkého moře objevujeme tu a tam zbudovaná města; také pohyby na povrchu vodstva jakoby všelijakých lodí můžeme rozeznávati.“

Nuže dobrá; co myslíte, odkud toto vše přichází? V pravíte: „Milý příteli a bratře, my nevíme.“ Já se vás však táži; Odkud přišla ona hvězda? Vy pravíte; „My jsme mysleli a pak pevně podrželi ve svých myšlenkách.“

Nuže, když ta hvězda přišla z vás, odkud jinud by měl pocházeti její vývoj, nežli od vás? Neboť když se hvězda vaším pevným držením víc a více zvětšovala, vyvínovala svou velikostí ve vás žádostí naplněnou myšlenku, spatřiti ne hvězdě samé svět. Tuto myšlenku jste pak bezděčně s hvězdou samou podrželi, a tím jste byli tvůrcem všeho toho, co nyní spatřujete na rozsáhlém povrchu této hvězdy.

Vy však víte, že bez síly a protisíly se nemůže věčně nikdy mysliti na nějaké působení. Proto pravím vám a táži se vás; Pročpak jste mohli z počátku mysliti na hvězdu? Vy se na mně díváte s údivem: Já však pravím vám: Protože je jen jedna nýbrž dokonce mnohé hvězdy jsou v základě v nejmenší obrazové podobě ve vašem duchu. Z těchto mnohých hvězd jste vzali ze sebe jeden exemplář a představovali si jej rozjímavě stále blíž a blíže.

Jak bylo však zvětšení tohoto nejmenšího obrazu možné ve vašem duchu? Zde záleží na síle a protisíle. Síla spočívá ve vás, protisíla je tvořena a věčně zpevněna Bohem. Vyvoláváte-li v sobě sílu, co je tu přirozenějšího, nežli že tato síla se musí v okamžiku vyvolání podle vašeho chtění stále víc a více srážeti s příslušnou protisílou z Boha?

Neboť síla je ve vás; protisíla je mimo vás; a vše, co tedy v sobě vyvoláváte, musí pak nacházeti v Bohu svou věčně obrazovou protivu. Hvězda jako protiva je stvořena od Boha, jak jest ve svém řádu, formě a podobně; její dokonalý souměrný obraz jest však také jako odvozené síla vložena do vás, protože váš duch sám je Božím obrazem.

Nyní však víte, jakým způsobem se všechny věci ohledávají? Vy pravíte; „Světlem.“ Dobrá, pravím vám já; světlo padá také pozemsky vzato největším dílem den do nekonečně volného prostoru. Co však spatřujete za jasného dne v dobře osvětlené modré atmosféře? Vy pravíte; „Nespatřujeme tu nic, mimo modrou barvu vzduchu. „Já se vás však táži; Proč tu nespatřujete nic? Vy pravíte, „protože tu není žádného předmětu (gegenstand). „Co však rozumíte předmětem? Proč raději neřeknete Vorstand než Gegenstand? Nevíte co tu máte říci; já však pravím vám; Ohledáváte-li nějakou věc podle její formy pak jest tato věc zřejmě něco, co stojí naproti vám, tedy Gegenstand. Kdyby však bylo postaveno něco mezi tuto věc a vás, jako třeba stěna, závoj, mrak, tehdy byste jistě řekli; To nám stojí před předmětem, který bychom rádi ohledávali a jest to tedy zřejmý Vorstand anebo překážející nám Vorgegestand. Nemůžete-li však nyní pro takový Vorstand spatřovati vlastní Gegenstand, jaký je asi důvod? Hleďte, nic jiného nežli, že paprsky od předmětu odražené nemohou vás stihnouti a nemohou tedy také živě vyvolati ve vás dotýčný obraz.

Vězte, kdybyste neměli Slunce v sobě, pak kdyby jich na nebi hořelo miliony, nespatřili byste ani jiného. A kdybyste neměli úplně v sobě zemi a vše, co je v ní a na ní počínajíc atomem až k největší všeobecné formě, nemohli byste ani jednu věc spatřiti a žádnou z věcí mysliti a slovem vysloviti.

A kdybyste dále neměli celý vesmír v sobě, bylo by celé nebe pro vaše oko bezhvězdné. A kdybyste neměli také duchovní říši nebes a věčný život z Pána v sobě, věru nemohli byste jej myslet, ani vysloviti. Jak je to však s tímto vším, tak je to také se silou a protisílou.

Na přirozeném světě vyvolává z venku do vás padající paprsek ve vás spočívající obraz, a vy spatřujete v sobě působením protisíly a síly takto ohledávaný předmět.

Jak se toto děje v duchu ve vás? Jak je uspořádáno správné duchovní zření? Právě naopak. Vy berete obraz ze sebe; tento obraz nachází však ihned svou protivu, je-li vyvolán pevně ve vás, čím pevněji podržujete v sobě pojmutý předmět, tím více usiluje o svůj věčně postavený protějšek, vybíjí jej více a více a činí jej právě tak také stále postřehovatelnější.

Když jste to tak, jako tou svou hvězdou, přivedli s vnitřním ohledáváním tak daleko, že se vám jeví již velmi rozvitá a odhalená, pak myslíte, že to je snad dílo prázdné fantazie? Ó, nikoli! Ani v nejmenším ne. Nýbrž je to úplná skutečnost; avšak jen je ještě neznámá ve svém základu, odkud jest a kde spočívá. Nelze se tedy toto dozvědět? Í jistě; neboť kde spočívá skutečnost, tam spočívá také její jméno, její řád, její působnost a její stanoviště!

Ve slově Páně se však praví; „Podle plodu můžete poznat strom.“ Víte-li toto, pak nebude zajisté těžké, přijíti na skutečnost toho, co se nyní již tak blízko vyvinulo před vašimi pohledy. Proto se zkoumejte ve zvýšené činnosti vašeho ducha; ohledávejte přítomný svět přesněji, přiveďte si jej blíže a blíže, až vám bude tak blízký, že se budete moci postavit na jeho půdu nohama.

Stalo-li se toto, pak jste se uvedli s tímto předmětem do živého spojení; stane se vám základem a vy se budete moci státi na tomto základě činnými. Když jste to v této činnosti přivedli tak daleko, že v ní budete pociťovati v sobě mocný tah lásky Páně a tato láska se bude vřeleji a vřeleji vzněcovati předcházejíc v jasné plameny, pak se tím váš poklad ve všech svých částech, kamkoli jen pohlédnete, rozloží v samé živé formy podle toho, jak jsou obrazně přítomné ve vás; a tyto formy oživující vyvolávají pak zpětně působíce formy v základu ve vás spočívajících a sami vám oznámí Kdo a kde je váš základ.

Hleďte, jest tedy všechno poznávání důsledkem předcházejícího spatřování. Spatřování je však důsledek záření a protizáření, anebo důsledek síly ve vás a protisíly mimo vás. Takovým způsobem jsme si náš svět již velmi přiblížili; jen tedy ještě jeden silný tak v duchu, a budeme ihned svými nohama na světě z vás vycházejícím!

18. května 1843 od 17,45 do 19,30 hodin

A hle-svět je tu! Ne sice jako vámi stvořený, avšak přece jako vámi vyvolaný. Detaily prvního světa této sféry. Palác se zahradou, trikolora atd. Co značí to či ono mě povzneslo. Právě povznášení. Obdiv předchází lásce. Podstata víry. Láska jest magická síla, která nejen myšlenky Boží v člověku vyvolává, nýbrž také je oživuje.

Nuže hleďte, svět jest pod našima nohama; nyní se také pokusme trochu se po něm projít. Vy se nyní podivujete, že vás tento svět tak dobře nese; a zřítě všude kolem nádherné krajiny, mnohé hory a lesy, nejnádernější nivy, role a zahrady s rozmanitými obytnými domy. Vy pravíte, „Ale něco takového jsme přece jen nemysleli!

Já však pravím vám; Přesně vzato toho také není třeba; neboť jestliže jste silou v sobě přitáhli protisílu, která je vlastně základem síly ve vás, pak dá přitažená protisíla již beztoho to, co má v sobě. Neboť vaše síla odpovídá protisíle ve všech jejích částech.

Působením protisíly, kterou jste přitáhli do sebe, budou se však ve vás vyvíjeti části síly, a tak není akt tohoto zdánlivého stvoření z vás ničím jiným, nežli vývojem toho, co je ve vás.

Proto také nemůžete stvořiti svět zcela podle své libosti, nýbrž jen vyvolati svět, který je v základě ve vás. Proto také nemusejí býti všechny části takového světa vámi myšleny; je-li svět myšlen a vaše láska dokonale vyvinuta, pak se nemůže představit jinak, nežli jak je původně zřízen Pánem.

Nejste tedy snad ve skutečnosti tvůrci tohoto světa; neboť právo na stvoření nemůže nikdy dostati tvor. Ale schopnost, ono stvořené, které je nekonečně ve vás pohotově, způsobem nyní vám známým u vás vyvolati, je v každém dokonalém duchu. Nedokonalí duchové mají sice v sobě podobnou schopnost; ale protože nemají žádné pevnosti, nemohou právě vyvolati co je v nich základem. Neboť duch nedokonalý jest duch nestálý; jest větrná korouhvička a třtina, která je větrem sem tam zmítána a jest zároveň pošetilým stavitelem, jenž staví svůj dům na sypkém základě. Proto tedy nedokonalý duch nemůže také vyvolati nic jiného nežli „efemeridy“, které se podobají kolem prchajícím víčkovým obrazům, které můžete spatřovati jestliže v noci zavřete oči, kdy spatřujete chaotickou spleť a v ní různé pitvory, které se prchavě vyvinují a opět tak prchavě zanikají.

Avšak ne tak je tomu u dokonalého ducha, jenž stojí pevně ve svém středu; co on vyvolává, vyvolává v řádu Páně a nevyvolává něco nestvořeného, tedy nějakou prázdnou fantazii, nýbrž prvostvořenou věc.

Hleďte, tak se věci mají; avšak my jsme nyní na tomto světě, který jste vyvolali ze sebe, a proto jej poněkud projdeme a ohledáme.

Hleďte před námi je velká zahrada s velmi nádhernou budovou, která stojí uprostřed zahrady, vstoupíme tam: následujte mě tedy!

Hleďte, tu již jest zahradní brána. Jak však pozoruji, jste velmi nádhery-milovnými stavebníky; neboť zahradní zeď se skládá ze samých drahokamů a brána je ryzí zlato a pohleďte jen tam, zahradní cesty jsou všechny pokryty prozraceným a prostříbřeným pískem; a ovocné záhony jsou co nejzdobněji ohrazeny zlatým zábradlím a spony zábradlí jsou vesměs obloženy rozličnými nádhernými drahokamy. Ne, věru tomu se říká marnotratně stavěno! Dokonce nádherné v nejvyšších řadách zasazené ovocné stromy jsou opatřeny nejnádernějším zábradlím a uprostřed každého záhonu je malý vodotrysk, jenž tryská vodu v nejrůznějších tvarech. Protože cesty jsou tak nádherně uspořádané, musíme tedy učiniti procházku hlouběji do zahrady.

Cesty, jak pozoruji, jsou dokonce zdola vypoštěřovány jako pohovky; ano lze, jak pravím spatřovati stále větší plýtvání ve vašem stavitelském umění. Už bychom tedy urazili v zahradě hezký kus cesty; avšak hlavní obytná budova se zdá stojí hodně v pozadí.

Avšak zde vpředu vidím právě rozsáhlou sloupovou galerii; sloupy jsou zde ze samých broušených diamantů, nádherné oblouky nad sloupy ze samých rubínů, chodba nad oblouky z ryzího zlata, galerie z nejčistšího nejprůhlednějšího bílého zlata. To přece jen nazvu nádhrou! A pod chodbou mezi sloupy tedy v přízemí, vidím jakoby nádherný vodní kanál, přes který vedou ty nejnádernější mosty; a pohleďte jen, nad kanálem jest nadmíru velké volné prostranství, půda tohoto prostranství jest plocha z nejjemnějšího průhledného zlata, tam již poblíž nád-

herné budovy spatřuji do sebe čnicí sloupy z bílého kamene a na vrcholu každého sloupu vlaje velký trojbarevný, bílý, červený a zelený prapor

Věru, čím déle se vaše stavba pozoruje, tím se stává velkolepější, smělejší a vznešenější; a což teprve vlastní obytná budova v pozadí, ta má téměř na míli rozsáhlé ze tří pater se skládající průčelí! Každé patro měří odhadnuto od oka šest set šedesát šest loktů; to je číslo člověka. Okna jsou vysoká a široká; vstupní brána jest velmi vysoká a široká a je zdobena z nečistšího zlata a z oken jichž má průčelí rovněž 666 září z nejspodnější řady bílé, ze střední řady zelené a z nejvyšší řady červené světlo, a střecha této převeliké budovy tvoří nesmírný jehlan. Celé zahradě a budově neschází nic jiného nežli obyvatelé; kdepak jste je nechali, když jste provedli tuto nádhernou budovu?

Vy asi řeknete; Milý příteli a bratře, ty jsi sice velký miláček Páně; avšak z této tvé řeči vykukuje přece jen malé poškádlení. Neboť o tak nezměrně bohaté nádheře se nám nikdy ani v nejhlubším snu nezdálo, neřkuli, abychom tu měli býti staviteli nějakého takového nekonečně nádherného a přebohatého přeskvělého díla; neboť kdybychom byli něco takového stavěli, museli bychom přece také býti při tom. Avšak o tom nemáme ani nejmenší stopy i jen nejslabšího rušení; proto co se týče obyvatelů, kteří by snad obývali tento nepopsatelně nádherný palác, bude to mít u nás velmi silný háček.

Milí přátelé a bratři, myslíte zde nesprávně. Vy jste ovšem nevybudovali toto dílo, zrovna tak, jako tento celý svět; avšak vy jste vyvolali tuto nádhernou obytnou budovu i s tímto světem ze sebe a to přece také něco znamená. Vždyť nezdědka říkáváte mezi sebou; Toto a ono mě povzneslo. Co tím chcete tedy říci? Já pravím vám; Nic jiného nežli; „Toto a ono probudila z mého vnitřního životního základu síla, která mě tím neb oním způsobem oživila: a toto oživení vytvořilo ve mně nádhernou duchovní formu a já jsem v této formě poznal, že Pán jest všude nejvyšší láska a moudrost Sama. Mé srdce v tomto poznání vzplanulo a já jsem se v tom modlil k Bohu v suchu a v pravdě!“

To je tedy pravé „povznesení“. A nyní hleďte, tu máme před sebou jednu formu povznesení. V sobě samých jste se povznesli; povznesení se stalo formou a vy zřítte v této formě nekonečnou moc a sílu božské lásky a moudrosti a to se podobá velkému obdivu, který předchází vždy lásce. Proč to? Kdo z vás se zamíloval do nějaké ženské bytosti, dříve nežli ji viděl a obdivoval?

Hleďte, tak je tomu i zde. Kdo by mohl Boha milovati, kdyby Ho dříve nepoznal? Předchází tedy poznávání nutně lásce?

Když člověk slyší slovo Boží a pozoruje Boží díla, tím se v člověku vyvolává myšlenka Boží. Je-li myšlenka jednou vyvolaná, pak ji nemá člověk již vypouštět, nýbrž má ji rovněž pevněji a pevněji pojímat; toto pevněji a pevnější pojímání jest víra. Když tedy člověk pevnou vírou, tedy stále větším upevňováním Boží myšlenky v sobě učinil živým pocitem Boha samého, pak vstupuje svými nohama do světa Božího v sobě. Spatřuje v tomto světě zázraky na zázraky.

Toto spatřování je rostoucím poznáváním Boha; avšak, divuplný svět, je ještě bez bytostí, nádherná budova nemá ještě obyvatel. Avšak pohleďte, tamto uprostřed budovy, která nyní stojí před námi, je zřízen obětní oltář a – na obětním oltáři je položeno množství čerstvého dřeva; zapálíme je a pak se ihned ukáže, zda je tento bez bytostí. Čím však zapálíme to dřevo?

Pravím vám; Toto velmi paměťhodné zapalovadlo jest také ve vašem srdci; sluje láska! – Tuto lásku doneseme na oltář a ihned se přesvědčíme, že v člověku jsou nejen pouhé boží myšlenky, nýbrž také živé bytosti! Co by to také prospělo, kdyby někdo řekl; Hle, zde moji bratři, zde mé sestry. Kdyby je však nemiloval? Miluje-li je však pak je zajisté nemiluje venku nýbrž ve svém srdci! A tak tedy nejsou také pro něho venku, nýbrž jsou v lásce jeho srdce. Tak jen zapalme dřevo, aby tato budova obdržela obyvatele!

19. května 1843 od 17,30 do 19 hodin

Jedna myšlenka na Ježíše postačí, aby rozplamenila srdce. Jméno všech jmen, jaký účinek z něho vychází. Odhalení tajemství zčlověčtění Boha v Kristu. Důležité vody pravé teologie a proč mnozí lidé a duše duchů teprve v první církvi, kde se jeví Bůh jako nepřístupný v těle. Jak jest Ježíš dveřmi k oltáři. Velcí pohané (mezi námi) se nazývají křesťany. V duchovním světě jsou nevystihlé hlubiny, avšak jsme-li v Duchu Páně – není nám žádná hlubina nevystihlá. Myšlenka na Ježíše zapálí dřevo na oltáři.

Vy se tážete; jak vyloudíme na našem srdci oheň, jimž bychom zapálili toto dříví? Ó, bratři a přátelé, jaká to od vás otázka? Cožpak nestačí jediná myšlenka na Ježíše, aby přejasně rozplamenila srdce pro Něho? – Ó, bratři a přátelé! Kdybyste dovedli pochopiti, co toto jméno všech jmen praví! Co ono jest! A jaký účinek v něm! Pak byste museli okamžitě přejíti do tak mocné lásky k Ježíši, že by její oheň stačil zapáliti celou spoustu Sluncí, že by tím v jejich nekonečně rozsáhlých prostorových oblastech tisíckrát jasněji plála nežli jest tomu dosud.

Já pravím vám; Ježíš jest něco tak nesmírně velkého, že když se toto jméno vysloví, zachvěje se převelikou úctou celá nekonečnost. Pravíte; „Bůh“, tak sice nazýváte také onu nejvyšší bytost; avšak nazýváte ji v její nekonečnosti, jelikož naplňuje nekonečný vesmír a Svou nekonečnou silou působí od věčnosti do věčnosti. Avšak ve jménu „Ježíš“ označujete úplně mocné, centrum bytosti Boží, anebo ještě zřetelněji řečeno;

Ježíš jest nejopravdovější, nejskutečnější, bytostný Bůh jako Člověk, z Něhož teprve jako paprsky ze Slunce veškeré Božství, které naplňuje nekonečnost, jak Duch Jeho nekonečné moci, síly a přemoci. Ježíš jest tedy Soujem celkové úplnosti Božství, aneb; v Ježíši jest Božství ve své nejnekonečnější úplnosti v pravdě tělesně bytostně; proto je tedy také vždy celá božská nekonečnost povzbuzena, kdykoli se vysloví toto nekonečně nejsvětější jméno!

A je zároveň také nekonečnou milostí Páně, že strpěl přijmouti lidské tělesenství. Proč však to učinil? Poslyšte, nyní vám odhalím malé tajemství!

Před sestoupením Páně (na Zem) nemohl nikdy člověk s vlastní Boží bytostí mluvit; nikdo jí nemohl spatřiti, aniž by při tom život úplně neztratil, jak se také praví u Mojžíše; „Boha nemůže nikdo viděti a zároveň žíti! V prvotní církvi, jakož i v církvi Melchisedekově, k níž se přiznával Abraham, Se sice častěji osobně ukázal, a mluvil se svými svatými a Sám učil Svě děti; avšak tento osobní Pán nebyl vlastně přece jen bezprostředně Pán Sám, nýbrž vždy jen nějaký k tomu účelu Duchem Božím naplněný andělský duch.

Z takového andělského ducha mluvil pak Duch Páně tak, jako kdyby mluvil bezprostředně Pán Sám; avšak v takovém andělském duchu nebyla přece jen při tom, na nejdokonalejší úplnost Ducha Božího, nýbrž jen potud, pokud toho bylo k nastávajícímu účelu třeba.

Můžete věřiti, že v té době nemohli také ani nejčistší andělští duchové viděti Božství nikdy jinak, nežli jak tu vidíte na obloze Slunce a žádný z andělských duchů ba se byl nikdy neodvážil představovati si Božství pod nějakým obrazem, jak to také ještě za dob Mojžíšových bylo izraelskému národu co nej přísněji zakázáno, aby si totiž nedělal žádný vyřezávaný obraz Boha, tedy vůbec žádné obrazové představy.

A nyní poslyšte; Této nekonečné Boží Bytosti Se jednou zalíbilo, a to v době, v níž si na to lidé nejméně pomysleli, ve Svě celé nekonečné úplnosti Se sjednotili, a v tomto sjednocení přijmouti úplně lidskou přirozenost!

Nyní si představte; Bůh, kterého nikdy stvořené oko nespátřilo, přichází jako nejnekonečnější láskou a moudrostí naplněný Ježíš na svět!

On. Nekonečný, Věčný, před Jehož dechem se věčnosti rozprášil jako syké plevy, chodil a učil Svě tvory, Svě děti, nikoli jako Otec nýbrž jako Bratr!

Ale to vše bylo ještě příliš málo; On, všemohoucí, Se nechá Svými nicotnými tvory dokonce pronásledovati, zajmouti a tělesně usmrtiti! Řekněte mně; Mohli byste si kdy pomyslet větší lásku, větší snižení, které znáte u Ježíše!?

Tímto nepochopitelným skutkem utvořil všechny věci nebe jinak; i když také přebývá ve Svém Slunci Milosti, z něhož proudí nepřetržitě světlo všem nebím, jest to však přece jen zcela týž tělesný Ježíš, jak chodil ve vši Svě božské úplnosti na Zemi, jako pravý Otec a Bratr, jako dokonalý Člověk přítomný mezi Svými dětmi, dává všem Svým dětem všechnu Svou milost lásku a moc a vede je Sám osobně Bytostně, aby nekonečně mocně působili v jeho řádu!

Předtím byla mezi Bohem a stvořenými lidmi nekonečná propast, avšak v Ježíši byla tato propast téměř úplně zrušena; neboť On Sám, jak víte, nám toto viditelně oznámil, předně Svým lidským sestoupením (na Zem), za druhé tím, že nás nejednou, nýbrž častokrát nazýval „bratři“, za třetí, že s námi jedl a pil, a naše obtíže s námi snášel, za čtvrté, že On, Pán nekonečnosti, byl dokonce poslušen světské moci, za páté, že se dokonce dal světskou mocí zajmouti, za šesté že se dokonce světskou mocnou intrikou dal na kříž přibítí a usmrtiti a konečně ze sedmé, že On Sám Svou všemohoucností roztrhl v chrámu záclonu, oddělující svatyni od lidu!

Proto On jest také jediná cesta života, světlo a pravda; On jsou dveře, kterými můžeme dospěti k Bohu, to jest těmito dveřmi překračujeme nekonečnou propast mezi Bohem a námi, a nalézáme tu Ježíše, věčného nekonečně svatého Bratra!

Jeho, jenž tedy chtěl, aby tato propast byla zrušena, můžeme tedy nyní zajisté Jej nade vše milovati!

Proto, jak jsem hned na počátku řekl, stačí k probuzení naší lásky k Ježíši jistě již jediná myšlenka; jen Jeho jméno vyslovené v našich srdcích mělo by věčně dostačiti, aby se vši láskou k Němu zahořelo! Proto také vyslovujte ve svých srdcích toto jméno důstojně, a sami spatříte, v jaké hojnosti z vašich srdcí prorazí oheň lásky, aby zapálil dřevo života, kterým by měli být na tomto novém obětním oltáři uzdraveni pohané.

Pohanů, jaké kdysi obracel můj bratr Pavel, jest v naší době ještě velmi mnoho; ano jsou pohané, kteří se nazývají „křesťané“, ale při tom jsou ve svých srdcích horší, nežli ti, kdož se kdysi klaněli Molochovi a Bálovi.

Když dřevo na tomto oltáři začne hořeti, tu teprve v tomto z vás samých vyvolaném světě uzříte leccos čeho jste ještě dosud nezřeli. Neboť pravím vám; Ve světě duchů jsou nevystihlé hloubky. Žádný stvořený duch by jich nemohl nikdy změřiti; avšak my jsme v Duchu Páně. Jeho Duch žije, vládne a působí v nás, a v tomto Duchu není nám žádná hloubka nevystihlá; neboť nikdo nemůže věděti, co je v duchu nežli jedině duch. Tak nemůže také nikdo věděti co je v Bohu, nežli jedině Duch Boží, Ježíš, sjednocený Bůh ve vši hojnosti, nás však naplnil Svým Duchem; a tímto Jeho duchem v nás můžeme také vnikati do Jeho božských hlubin. Myslete si tedy jméno všech jmen, Nejsvětějšího vši svatosti, Lásku vši lásky, Oheň všeho ohně; a dřevo na oltáři bude hořeti!

Kapitola 14. / 188.

20. května 1843 od 15,50 do 18,30 hodin

Již plane nádherný plamen. Tato Země jest v přirovnání k ostatním světům, jen žebráčkou světničkou naproti knížecím palácům, jako jsou například v Orionu, Lvu a velkém psu (Plejády). Víte odkud jsou vaše děti? Kde se zdržoval jejich duchovní a duševní princip, nežli vám byly zrozeny? Prvý křest, Láska jest velkým tlumočnickem. Příklady k tomu.

Vy jste to učinili a mysleli jméno, které je svaté, svaté ve vás! A hledte, již plane nádherný plamen na oltáři, stravující dřevo života jako potravu k oživení bytostí tohoto světa ve vás

Nyní se však také poněkud ohlédněte; pohleďte vzhůru do nadmíru nádherných galerií této nádherné budovy a řekněte mně, co spatřujete.

Vy pravíte; Ó, příteli a bratře, vidíme převeliké množství lidí obého pohlaví; jejich tvary jsou nádherné a obdivuhodně krásné a jsou oděni nádherněji nežli králové Země. Jak je toto možné? Jsou také oni v nás

Milí bratři, já pravím vám. Kde odpočívá celý svět, tam musí přece také býti to, co nosí svět. Vy ovšem pravíte; Jest tedy nějaký svět takové nádhery v nezměrném prostoru stvoření? Zajisté, moji milí přátelé a bratři! Nesmíte však ostatní světový tělesa měřiti podle vaší Země; neboť tato Země jest jen žebráčkou světničkou proti palácům knížat. Při popisu přirozeného Slunce a některých Planet vaší sluneční oblasti jste jistě zpozorovali, oč mnohem nádherněji a skvostněji jsou zařízení nežli Země: Já však pravím vám; Toto vše je ještě pouhým žebráctvím proti leckterým nádhěrám velkých světových těles v nezměrném prostoru stvoření. Také tento svět, který jste vyvolali ze sebe a po kterém nyní kráčíme, není zdaleka ještě nejnádhernější

V oblasti souhvězdí Orionu, Lva a Velkého psa jsou sluneční Světy, před jejichž nádhrou a nezměrnou velebností byste již při nejkratším pohledu zahynuli.

Avšak vy byste rádi věděli, co to je za svět? Jak se to však dozvíme? Ptejte se obyvatele tohoto světa, a obohatí vás nanejvýš cizím jménem; to bude však potom také vše, co se o tom můžete dozvědět. Řeknu-li vám to já, pak již také o mnoho více nezískáte. Hledejte to však v sobě; budete-li s to, pak teprve bude poznání tohoto světa pro vás v duchovně vědecké užitečné sféře

Jak to provést? To je ovšem jiná otázka. Přesto se však o to pokusíme; příklad nám tu ukáže cestu. A tak tedy dejte pozor! Spatříte-li například z nějakého bodu, kde se nacházíte, někde nepříliš nedaleko od vás nějaký předmět, mohli byste snad určit, který předmět jste spatřili, neboť mohli byste se v tomto případě, jak říkáte, orientovali.

Chcete-li tento předmět ohledati blíže pak nepotřebujete nic jiného nežli buď řádnou výzbroj oka, anebo jíti případně k onomu dříve pozorovanému předmětu. To by byla tedy přirozená cesta. Jste-li však hned z počátku u nějakého pamětihodného předmětu, pak bude již poněkud nesnadnější určit u kterých vnějších bodů se má tento předmět co nejvýhodněji zřít, aby se dobře poznal: a když jste v dalekém obvodu pamětihodného předmětu našli ve vaší blízkosti také skutečně tyto body, budete tedy přece jen nuceni všechny tyto body procestovati, abyste se z nich přesvědčili, jak se z nich dá váš blízký předmět ohledati. Jestliže jste učinili toto, pak jste již jistě dospěli k tomu výsledku, že tento předmět lze nejvýhodněji rozeznati a podati hlavně jen z jednoho bodu.

To by bylo vše jasné a srozumitelné, řekněte, avšak náš svět, na němž jsme nechce nám být ještě známý. To nevádí, moji přátelé a bratři, avšak také nejsme s naším výkladem ještě u konce; v pravý čas už nám bude vše jasné. Dejte jen pozor na další průběh mého příkladného projednání.

Jste-li na Zemi a díváte-li se za jasné hvězdné noci na hvězdnou oblohu a máte-li u sebe také dobrou mapu hvězd, nebude vám zrovna příliš těžké, abyste pojmenovali hned onu Hvězdu, - získali jste tím však něco? Znáte nyní tu Hvězdu? Anebo poznali byste ji jako hvězdu ze Země již pozorovanou, kdybyste na ni sami vstoupili? Já pravím vám; Tak tomu nebude právě tak, jako nyní.

Předpokládám však opačný případ, že byste byli na nějaké ze země ještě zcela dobře viditelné hvězdě, například na nějakém slunečním tělese v souhvězdí tak zvaných Plejád. Když se však potom vrátíte na vaši zemi, mohli byste pak s určitostí udati, která z oněch as devadesáti Hvězd tohoto souhvězdí je právě ta, na níž jste byli? To myslím, bude také poněkud těžké, protože Hvězdy tohoto souhvězdí tvoří takový tvar vidění jen již z vaší Země; v jejich skutečném postavení jsou však od sebe vzdáleny nesmírnými prostory. A nacházíte-li se podle toho na té aneb oné Hvězdě, pak Hvězdy ostatní, které s hlediska vaší země tvoří ono souhvězdí jsou na hvězdném nebi ve zcela jiném seskupení, a vy jistě věčně nezjistíte, které hvězdy viděné z vaší Země tvořily souhvězdí Plejád. Proto také nebudete s to určit, na které hvězdě tohoto souhvězdí jste se nacházeli.

Vy pravíte; To je zase správné; avšak ještě vždy se nacházíme na cizím světě. Já pravím vám; Také toto je správné; připojuji však ještě k tomu, že tento svět se nedá poznati obyčejným způsobem vašeho pozorování a poznávání. A jak to tedy rozřešíme? Vždyť zde nepomáhá ani pozorování, ani matematika ani hvězdná mapa a nejlepší optické přístroje.

Toto jest správné; avšak přesto jest zcela prostý prostředek, jak s nejmenší námahou poznati takovýto svět. Dám vám během tohoto mého započatého příkladu jen malé štučanečky, a vy pak tím sami, jak říkáte tnete do živého. Nyní vám zasadím štučaneček; tak tedy pozor!

Víte odkud jsou vaše děti? Víte, kde dříve prodléval jejich duchovní a duševní princip, nežli se vám byly z žen narodily?

Vy řeknete; Toto naprosto nevíme. Já však se vás opět táži, a tím vám dávám nový štučaneček; Jak tedy poznáte, že narozené děti jsou vaše a jak poznají děti vás jako své rodiče? Tato otázka by vám měla dáti již hodně silný pokyn; není to láska, která vám dává děti? Nejsou v lásce počaty? Hledte, rodí-li se dítě na svět, tu je matka a otec ihned obejmou velkou láskou; a to je již prvý křest. I když dítě nemá ještě jména, přece jen vrylo žhoucí, nehasitelné znamení do srdcí rodičů. Toto znamení není nic jiného nežli láska; touto láskou se obapolné poznání a seznámení stává větší a rozvíjí se vždy víc a více a nakonec se stává tak intimní a silné a mocné, že své dítě v každém pásmu ihned poznáte a toto dítě bude s to zcela jistě totéž, zvláště octne-li se nota bene v nějaké malé nesnázi

Hledte, ve svých dětech jsme cestou lásky poznali natrvalo mnohem divuplnější svět nežli je tento svět, do kterého nyní vstupujeme, a tento znak snadno nezapomenete a nedáte mu ve svých srdcích vyhasnouti.

Jak se vám líbí tento štuchaneček? Nemůžete udeřiti ještě do pravého? Já vidím, že se vám tento úder nechce ještě úplně a zcela podařiti; proto se pokusíme ještě o jeden štuchaneček; Přišli byste do cizího území světadílu Ameriky, a tam do určitého města. Vše je vám úplně cizí a kdybyste se dívali jak chcete a poslouchali jak chcete, přece vám žádný známý paprsek, leč Slunce, měsíc a Hvězdy nepadne do očí; a žádný zvuk se neseťká s vaším, a budete si připadat tak cizí, že se téměř sami nepoznáte.

Avšak když se tak budete proháněti v ulicích, setkáte se pojednou s člověkem, jenž na vás z celého srdce vlídně pohlédne; tento pohled vám učinil tuto ulici již poněkud vlídnější, a vy si ji také co nejlépe zapamatujete.

Tento muž však k vám přistoupí, osloví vás ve vaší mateřštině, a ulice dosud velmi cizí bude vám připadat téměř zcela domáci. Muž vás přijme se vši láskou; jdete s ním do jeho domu. Tím se vám toto celé cizí město stalo pojednou domáci, že je začnete ve svém srdci objímat.

Muž vás vede dále do několika domů, kde jste všude co nejlaskavěji a nejvlídněji přijati; a jste v cizím městě jako doma. V krátké době se naučíte také k tomu ještě zemskému jazyku, a jste jako domorodci. Krajiny tohoto cizího světa aneb cizího zemědílu k vám budou mluvíti zcela podomácku a vy budete v této zemi takřka zcela doma. Když ji také na čas opustíte a pak tam opět přijdete, pak ji jistě ihned poznáte.

Jaké je však znamení, jaký znak má ta země, že ji opět tak rychle poznáváte? Ptejte se lásky a radostného pocitu svého srdce, a ono vám okamžitě udá důvod, na kterém spočívá vaše poznání této země. Takovým způsobem poznáte také nyní s nejmenší námahou po krátkém průběhu rozjímání na tomto světě, tento svět sám tak, že vám bude nemožno říci; My jej neznáme! Praví vám; Jako je láska vše ve všem, tak je také vše z lásky!

Podle čeho lze poznati ovoce? Vy řeknete podle tvaru, barvy a chuti. Čí výtvoři jsou však tvar, barva a chuť? Jsou to výplody lásky. Podle chuti poznáte hrozen muškátový; a proč? Protože tato chuť odpovídá určité části vaší lásky. Tak tedy uvidíme také zde, které části naší lásky bude odpovídati tento svět; a když jsme s nejmenší námahou našli to, pak máme také již vše. Ono jak, kde a odkud oznámí se již pak samo sebou.

Kapitola 15. / 189.

22. května 1843 od 16,30 do 19,30 hodin.

Štuchaneček k duchovnímu poznání o astrologii a vědě o podobenství. Tři mudrci z Výchovu. Každá zvěst z nebes bývá dána v obalu. Obdoba jest co? Adam, Kain a Abraham v jeskyni u Betlému. Éterická vlastní živina musí býti obložena látkou obalu. Země jako vyvolení Pána nekonečnosti. „Toto jest Má hvězda.“ Duch každého pozemského člověka (duše většinou ze země) jest z hvězdy, která je nám vnitřně nejbližší. Děti světa jsou zdola, děti světla shora. Četné školy se znamením kříže. Jan 21, 30 a 21, 25. Pokyny o tom.

Vy pravíte; Dobré by ovšem bylo, kdybychom jen hned věděli, které části naší lásky, aneb které její nebeské krajiny by se měl právě tento svět přisouditi. Já však pravím vám, milí přátelé a bratři! Ježto jste hlavní věc již s pomocí štuchanečku za tři čtvrtin ze sebe našli, nebude vám zajisté tak za těžké, abyste našli také čtvrtou pomocí ovšem ještě dvou štuchanečků. Za tím účelem vám dám ihned otázku, na níž odpověď máte již v sobě; otázka pak budiž tato; Neslyšeli jste nikdy nic o tak zvané astrologii? Vy pravíte; Ó, jistě; podobné knihy nalézají se ještě dnešního dne mezi námi; avšak těch se snad nemusíme tak příliš mnoho držeti? Pravím vám. Způsobem jak vy se jich držíte, ovšem ne; neboť to byla nesmyslná pověra, a bylo by hříšné se jich držeti. Avšak každá věc má dvě stránky, totiž světlou a stinnou. My tedy nepoužijeme stinné nýbrž světlé stránky tohoto starodávného mystéria.

Jak zní však tato stránka. Její jméno jest znalost obdób (podobenství). Na základě obdoby má každá věc, každý tvar a každý vzájemný poměr tvarů, jakož i věci příslušný duchovní smysl; a tak měli takový smysl a dosud ještě mají takový smysl všechny Hvězdy a souhvězdí.

Kdo tedy dovede s této světlé stránky souhvězdí čísti a jim rozuměti, ten je také astronom z říše duchů světla, to jest opravdovým mudrcem, jako byli opravdovými mudrci oni tři astrologové (hvězdopravci) od východu, protože poznali Hvězdu Páně a dali se jí vésti a našli pomoci ní Pána nádhery!

Již zase vidím ve vás otázku, týkající se právě zmíněných tří moudrých hvězdopravců z východu. Víím, že jste o tom také již dostali vysvětlení; avšak nevíte, že totiž z nebes nemůže dospěti k lidem na Zemi žádná zvěst úplně odhalená, nýbrž že každá zvěst je ještě vždy opatřena obalem; neboť bez takového obalu by nemohla žádná zvěst z nebes, která je čistě duchovní k lidem dospěti, právě tak jako by nikdo z vás nebyl sto přijmouti do sebe pro tělo jen způsobitou výživnou éterickou látku bez přídavku hrubší hmoty.

Tak chléb který požíváte, skládá se ze samých malých schránek, které jsou nositeli vlastní výživné látky.

Je-li tedy vaše již obdržaná zvěst o třech mudrcích z východu rovněž ještě poněkud obalena, můžeme jí zde rovněž poněkud odhaliti; z tohoto odhalení může snad také vzejíti též malý štuchaneček, a naše světlá stránka astrologie, které právě potřebujeme, bude nám stále názornější.

Vy jste se o těchto třech mudrcích dozvěděli, že tu představovali Adama, Kaina a Abrahama. Toto je správné; avšak kdybyste to vzali úplně doslova, byli byste tím právě tak na omylu, jako kdybyste chtěli věřiti v osudné nebeské znamení, v němž jste se podle kalendáře narodili. Vy pravíte, to může být; avšak jak potom máme bráti věc, která tu a tam většinou rovně jako svíčka vyslovena? Já pravím vám. Jak takové věci bráti to se ihned jasně ukáže.

Máte přece také před sebou všeliké hmatatelné předměty, jako všeho druhu nerosty, rostliny, zvířata a lidi. Řekněte mně, budete-li chtít bráti a chápati tyto předměty tak, jak stojí rovně jako svíčka před vámi, rozumíte jim pak? Vy můžete sice například říci; Hle to je vysoká hora, mý velmi rozmanitý tvar, její kámen se skládá z prahomího vápence z jejího nejvyššího vrcholu musí být nádherná vyhlídka a v jejím nitru jsou snad mnohé kovy. Když něco takového jste řekli o té hoře, pak jste již také hotovi.

Ani o vlas lépe nebude se vám dařiti u rostlin a zvířat, protože můžete posuzovati jen to, a to ještě k tomu nadmíru povrchně, co vám přijde na mysl anebo co je rovně jako svíčka před vámi; avšak co se týče vnitřního, vyššího, duchovního řádu, řeknete, jakým měřítkem chcete měřiti tento řád?

Tak stojí také zde Adam, Kain a Abraham pod obrazem oněch „tří mudrců“ z východu rovně jako svíčka před vámi, podle učiněné vám zvěsti z nebes.

Avšak jako naprosto ještě v základu nerozumíte říši nerostné, rostlinné a zvířecí, tak jest tomu i s oněmi třemi mudrci z východu.

Ano, Adam, Kain a Abraham byli přítomni. To vám bylo dáno na vědomost v příčině otázky týkající se významu oněch mudrců z východu. Tu jste nepoložili proto tuto otázku zůstala také obalem učiněné vám zvěsti. Nyní však je na čase tento obal prolomiti, ježto k našemu účelu potřebujeme čistější pravdu, a tak tedy vězte Tito tři mudrci „byli tři zcela obyčejní lepší kněží z niv Asyrie. Vy víte, že v době Šalomounově přišla dobře vám známá velká královna říše asyrské do Jeruzalému, aby slyšela moudrost Šalomounovu. Tak bylo již v této době učiněno také tomuto pohanskému národu jako lepší část kněží proroctví, že jeho synové objeví jednou Hvězdu, která vzejde všem národům Země. Tohoto proroctví se držela vždy také lepší část kněžstva tohoto národa, a pozorovala ustavičně hvězdnou oblohu. Za tím účelem cestovali tito kněží také do všech zemí, kde se v té době zdržovali velcí mudrci, a učili se od nich leckteré hlubší moudrosti, obzvláště však moudrosti ve vědě o obdobách (podobnostech).

V době zrození Krista byl sbor těchto kněží již dosti velký; avšak až na tři dávali se všichni strhovati zjištěností, a sloužili tedy mamonu. Jen tři zůstávali při čisté moudrosti, opovrhovali světem a jeho poklady, a hledali odměnu za svou duchovní činnost jedině v duchu a v pravdě

Co se tedy stalo v době narození našeho vysoce velebeného a nade vše milovaného Pána?

Objevíli neobyčejně se skvoucí vycházející Hvězdu a pozorovali její běh a souhvězdí, pod nímž vyšla a které minula. Když byli takto zaměstnáni vnitřním příslušným významem této Hvězdy a Hvězda kolem půl půlnoci právě dospěla k svému zenitu, tu se objevili tři bílým rouchem odění muži a pravili jim; Znáte tu Hvězdu? A mudrci pravili; Neznáme ji, avšak muži, kteří se tu objevili pravili mudrcům; „Nechte nás dotknouti se vašich čel a prsou, a poznáte ihned

velký význam této Hvězdy.“ Mudrci však pravili; „Jste snad kouzelníci z Indie, že nám toto chcete učiniti.“

Oni tři objevení mužové však odvětili; „To nikterak nejsme; neboť nechceme vám objevovati moc pekla, nýbrž chceme vám ukázati sílu Boží, a vésti vás tam, kde ve vsí Své božské úplnosti sestoupil věčný Pán nebe a země. Jedné panně se dostalo nekonečné milosti byla počata Pánem a porodila dítě všech dětí. Člověka všech lidí a Boha všech Bohů! Hledte to vám chceme ukázati, a z toho důvodu se nechte námi dotknouti! „A mudrci pravili; Staniž se, jak chcete; ale napřed nám řekněte kdo jste?

A jeden z těchto tří zjevených pravil: Slyšeli jste kdy něco, jak tomu bylo na počátku světa? Hledte Bůh mi dal tělo, jež jsem nosil 930 let, a tak byl stvořen prvý člověk této Země; mé jméno bylo Adam, prvec Boží na této Zemi. „ Po těchto slovech se dal ten nejstarší dotknouti duchem Adamovým, a když se duch dotknul nejstaršího, stal se ihned neviditelný, avšak nejstarší byl naplněn duchem Adamovým

A tak se stalo i s oběma ostatními a byli naplněni, starší duchem Kainovým a mladší duchem Abrahamovým, aniž by však při tom i jen c nejmenším ztratili ze své individuality; avšak tohoto výkonu poznali velký význam této Hvězdy a slova proroctví, které se stalo jak již bylo řečeno, za doby velké královny této země.

Proto se také ihned vydali z místa pozorování na cestu, vypravili velbloudy a přikázali sluhům, aby nakoupili myrhy zlata a kadidla. Neboť toto bylo v této zemi obvyklou obětí nově zrozenému králi: myrha dítěti, zlato králi, který u nich slul člověk lidí, jako je takové královské dítě dítětem dětí, a kadidlo se obětovalo rovněž králi, protože král byl považován za pomazaného panovníka Božího na zemi. Když bylo toto vše opatřeno, byla ihned nastoupena cesta, a ona Hvězda byla průvodcem, a ti tři duchové byli vnitřními vůdci našich známých tří mudrců z východu.

Hledte, v tomto vylíčení máte vaši zvěst odhalenu, a přesto také zároveň vnitřní pravdu, že právě v těchto třech mudrcích byli přítomni Adam Kain a Abraham jenž se již dávno ve svém duchu těšil na tento den, aby jej uviděl, jak to o něm Pán Sám vypověděl, také jej skutečně tělesně uviděl skrze mudrce, duchovně v sobě a nebesky v spatřeném Dítěti dětí, v člověku lidí a v Bohu bohů.

Z tohoto vylíčení můžete však dostatečně poznati jaká by měla být pravá astrologie. Rovněž m,y jsme uzřeli hvězdu zcela neobyčejného druhu v sobě, aneb na obloze našeho ducha.Jsme-li praví astrologové, pak Také najdeme nejvýš snadno naší poslední čtvrtku, a zcela dobře poznáme, kam se to vlastně míří naší hvězdou.

Jest pravda, ve vás jest mnoho miliard a miliard hvězd a světů; avšak z těchto mnoha miliard jen jedna se uvolnila. Jest před námi,a leží pod našima nohama jako my se tážeme; Kde jsi ty nádherný světe ve své velké skutečnosti? Z které krajiny rozsáhlých nebes dostihl tvůj mocný paprsek, tvůj obraz v nás a vystavil na venek nádherný odlesk z tebe? Vždyť nevíme,, odkud přišel tvůj paprsek!

Ó, přátelé a bratři! Tato otázka zní podivně, když máme toto dílo pod nohama. Nečetli jste nikdy nic o velkém hradě duchů, jakož i o hradu duší? Hledte, v tom spočívají náznaky velké skryté pravdy, která však doposud zůstala neobjevena. Já však pravím vám. Co chce k Pánu, musí také jíti po cestě k Pánu. Pravím vám ještě zcela závažně k tomu: Radujte se převelice; neboť Pán vyvolil z miliard prach Země; neboť ona se ze všech nekonečných oblastí stvoření stala rodištěm duchů, kteří chtějí k Pánu

Nyní nemáme již daleko; pohledte na tento svět, který je nyní pod vašima nohama, starý domov vašeho ducha! Setkáváte se zde s velkou nádherou, a tuto nádherymilovnost jste si vzali sebou na Zem. Avšak Pán nestojí o nádheru; proto Zemi pokořil. Nevíte ještě nyní, kam to s naším světem míří? Ó ano, já už vidím, že nemůžete astrologii ještě dobře strávit; proto vás nyní na něco upozorním.

Za všech dob a u všech národů bylo zvykem, že říkali a také tu a tam zcela pevně věřili, že ta nebo ona Hvězda je „jejich Hvězda.“ Doslova vzato mělo by to ovšem málo důvodu; avšak duchovně vzato má to tím silnější důvod; neboť odtud jest nějaký duch, odtud má také svou lásku. Avšak všechny myriády Hvězd jsou buď předchozími anebo příštími bydlišti duchů. Je-li tomu tak, potom je také jistě jasné, že duch každého pozemského člověka pochází z jedné Hvězdy jako předchozího bydliště; a tato Hvězda je první, která se při vnitřním ohledávání také jistě co nejdříve vynoří.

Nuže, přehlédněte jednou hvězdné nebe a pozorujte nejlíbější Hvězdu; která vám bude zářiti nejpříjemněji, při té zůstaňte. Hledte, to bude přiměřená Hvězda, kterou byla tato hvězda probuzena.

V tom spočívá však také rozdíl mezi dětmi světa, které zde jsou zdola, a jsou dětmi Země a mezi dětmi světla, které jsou shora, a jsou to děti Sluncí aneb děti světla, a tedy povolány, aby jako sluhové tak či onak jako Pán sloužily a dětem světa svítily, aby také ony byly získány k dětem světla a k opravdovým dědicům věčného života, který Pán připravuje všem Svým stvořeným duchům od věčnosti, tím že pro ně učinil v nekonečné oblasti stvoření nesčíslné školy k získání svobody života, a Sám jim vytýčil na této Zemi svatý cíl ve Svém kříži, aby se všichni stali opravdovými dětmi jeho lásky a přeblaženými dědici Jeho slitování a milosti!

Já myslím, že čtvrtá čtvrt' jest nám snad známa. Teprve až se však budeme na tomto světě poněkud proháněti, vyjasní se nám ještě již jakoby samo sebou leckteré tajemství o kterém se vám a všemu světu nemohlo dosud ještě ani příliš mnoho zdáti-

Avšak Pán ještě po Svém zmrtvýchvstání velmi mnoho s námi, Svými vyvolenými mluvil, co nebylo zaznamenáno i kdyby to také bylo zaznamenáno, nemohl by svět tyto knihy pro jejich množství a velikost a hloubku pojmouti. Zde však vám bude leccos z toho sděleno; proto buďte pozorného ducha, abyste pojmulí velké tajemství života a vnitřní velkou moudrost ducha! (Jan 20, 30, 31 a 21, 25.)

Kapitola 16. / 190.

24. května 1843 od 16,45 do 18,45 hodin

Zárodek pokroku. Řeč ducha tohoto slunečního světa plného plné hluboké moudrosti. Dvojí druh lidí – tvorové a děti. Všeobecné předchozí podmínky k Božímu dětství. Slova v plameni; nejpřesnější podmínky I dětství.

Nyní učiníme další pokus a tím se zde také poněkud blíže seznámíme s těmito lidskými bytostmi, abychom z toho poznali, jakého ducha jsou děti, a na jakém stupni vnitřního duchovního příbuzenství stojíme s nimi. Pohleďte poněkud blíže na tvary těchto lidí, a velmi brzy z toho poznáte, že tito lidé co do jejich formy se vám velmi značně podobají. Toto pozorování nám dává významný pokyn, že se vám musejí co do duchovní schopnosti dosti podobati, protože to oznamují i když poněkud povrchně, jejich vnější formy.

Jak však blíže a jasně ohledatelně vypadá jejich vnitřní duchovní založení, jako jejich láska a jejich touha, jakož i jejich porozumění to seznáte z jejich rozhovorů, neboť čím srdce plno, tím ústa přetékají a Pán vložil do srdce každého člověka zárodek, následkem kterého není nikdy zcela spokojen a tím co má, nýbrž stále usiluje o něco vyššího.

Tento zárodek má, jako vše, dvě stránky, jednu světlou a jednu stinnou stránku. Ve stinné stránce je člověk slepý, a to vyšší, které žádá, je nižší nežli to co má; avšak ve světlé stránce tohoto zárodku si oškliví člověk vše dané a chce vůbec jen to nejvyšší, totiž nic více a nic méně nežli Pána Samého!

A tak tedy také ihned uslyšíme, kterak tito lidé zde nejsou vesměs spokojeni s tím, co jest jejich. Na nepopsatelnou nádheru svého příbytku, této zahrady, jakož tohoto celého světa, o jehož držení by vaši pozemští králové vedli tisíc let válku, nepohlížejí tito lidé jinými očima nežli s jakýma vy tu na vaší Zemi pohlížíte na nejobyčejnější venkovskou chatu, a mají proto stále větší touhu po něčem vznešenějším, velkolepějším, a mnohem důstojnějším. Budeme jim však sami poněkud naslouchati, abychom z toho vyrozuměli, jaké tužby vládnu v jejich duchu.

Hledte před námi se nachází úctyhodný stařec, jenž právě při příležitosti, když se obětní dřevo na oltáři samo od sebe zapálilo, bude míti k obyvatelům tohoto paláce řeč; neboť takový zjev platí u obyvatelů tohoto světa za tajemné znamení, z něhož vyrozumívají, že Pán chce vyhověti jejich přáním. A tak poslyšte! Praví:

Vy všichni, kteří obýváte tento můj rodný dům, buďte svědkové toho, že na naše volání přešel přes oltář svatý plamen, aby strávil vonnou obět'. Velmi mnozí, kteří žijí na tomto světě, toho nedbají a považují to jen za mam a klam smyslů; my však v našem domě jsme věrní starému zjevení, v němž se praví, že Bůh, náš Pán, jest jediným Bohem, jenž učinil tento svět

nám k obývání a dal nám svobodnou vůli, abychom buď zůstali blaženými na tomto světě v duchu budoucně dále a nebo abychom se z tohoto světa povznesli do nějakého jiného, kde On je mezi Svými dětmi domovem.

Kdo z vás má tedy chuť a touhu nastoupiti tam cestu, ať se nyní obrátí na Pána, neboť obrátil k nám Své ucho, aby ho Pán přeměnil a postavil na svět, kde On Sám jest mezi Svými dětmi domovem.

Vy víte že Pán, jediný Bůh, vytvořil bytosti dvojího druhu, které se mohou samy určovati. Prvého druhu jsme my tvorové, nadaní svobodnou vůlí a rozumovou myslí, abychom mohli býti k naší radosti a k našemu velkému blahu samostatně činni; avšak těmto svým tvorům dal Pán trvale jen tento svět tělesně jakož i duchovně k obývání.

Dosáhnouti tohoto příjemného osudu je nadmíru snadné; neboť kdo věří, že Pán jest jediný Bůh nebe a všeho světa, po kterém kráčíme svýma nohama, a z této myšlenky vzdává vznešenosti čest obětí a vzývání způsobem, obvyklým na tomto světě, pokud jej známe, ten se učinil, jak všichni víte, hodným tohoto příjemného osudu, a přeměna se stává, jak nám je všem známo, nejvyšším a blahodějným způsobem, kterým se má nejplnější právo nadmíru těšiti každý obyvatel tohoto světa.

Zkoumáme-li však druhý druh tvorů, kterých je ovšem asi mnohem méně, shledáme u nich podle zjevení, že jsou nejen tvorové jako my, nýbrž pravé děti jediného Boha. Tyto děti jsou ve vší dokonalosti Boží moci a jejich blaženost je jako blaženost Boží; neboť mají vše, co má Bůh, konají vše, co koná Bůh a Bůh koná, co oni konají!

Jim tedy Bůh není již Bohem, jako je nám, věčně nepřístupným, Kterého nemůže nikdy zřítí oko, které je okem tohoto světa; nýbrž jest jim pravým Otcem jenž je vždy mezi nimi, vede je a řídí a mluví s nimi, jako já s vámi a pečuje o ně a vaří pro ně, aby věčně nemuseli míti žádné starosti; a ony jsou pak ve svém dokončení dokonalí páni, jako jejich všemohoucí Otec nad celou nekonečností, a těší se ze své nekonečné mocné dokonalosti, kterou mají ze svého Otce!

Takový úděl je ovšem něco zcela jiného, nežli úděl náš; ano tento úděl není vůbec naproti údělu našemu v žádném poměru vyslovitelný.

Jsme však my tvorové tohoto světa na věky vyloučeni z dosažení také toho nevyslovitelného údělu? Co o tom praví Zjevení, které jsme obdrželi kdysi v pravdě věků od jednoho mocného ducha pro všechny časy tohoto světa?

Takto zní stručnými slovy; Oltář si postavte ve svém příbytku a tento oltář budiž pokryt vonným dřevem křížem kráčem. Poznal-li někdo ve své víře jednoho Boha, ať se otáže svého srdce, zda je vznítitelné, tak zachvátí plamen srdce dřevo na oltáři a stráví je za jasných plamenů. V těchto plamenech bude ten kdo byl v srdci zanícen čisti velké, svaté, avšak přetěžké podmínky, kterými se bude moci státí Božím dítětem.

Nyní se vás táži; Který z vás mých domácích druhů a dětí může čisti podmínky v plamenech, ať přistoupí a čte! Shledal-li někdo ony přetěžké podmínky příjemné, ať položí podle Zjevení – ruku na oltář a všemohoucí Bůh vezme jeho ducha, povede jej na onen svět, kde sídlí On, a přetvoří ducha v nového člověka, jenž sice bude muset na krátkou dobu smrtelné, bolestné tělo vláčet a bude se muset v tomto těle až do smrti pokořovati; a až bude již skrz naskrz pokořen, pak se teprve bude muset dát bolestně úplně usmrtiti, a teprve ze smrti povstane pak v pravé dítě Boží!

Nuže hleďte, ze středu celého značného zástupu vystupuje jeden muž a čte z plamenů tuto podmínku; „Nespokojenče se svým blaženým údělem! Co chceš? Ty neznáš dosud žádného utrpení, a nikdy se nedotkla bolest tvé bytosti. Smrt jest ti cizí a těžké břímě se ještě nikdy tvé šíje nedotklo. Zůstaneš-li na tomto světě podle věčného Božího řádu, nemusíš nikdy padnouti, býti zahuben a zaniknouti. Co ti tvé srdce přeje a cítí to máš a vždy budeš míti.

Nejsi-li však s tím spokojen a chceš-li jíti tam, kde se plodí Boží děti, pak věz, že tě Bůh, tvůj Pán, nechá prozkoušeti mocně všelikým velkým utrpením, bolestmi a strastmi až do poslední kapky života, nežli budeš smrtí přeměněn v v dítě! Běda ti však, jestli ve zkoušce neobstojíš; pak budeš muset za marnivost této své snahy věčně v ohni hněvu Božství pykati a nebude s tebou nikdy lépe, nýbrž tvůj věčný stav bude stále horší a strastiplnější!

Na tom světě však kde jsou plozeny Boží děti budeš raněn nejúplnější slepotou a nic ze všeho toho, co se nyní dozvídáš, nezůstane v tvém vědomí, ve prospěch tvého dalšího vedení; neboť budeš tu nucen začnouti zcela nový namáhavý a obtížný život. Nezbude ti tedy nic jiného nežli jediné pro tvé největší nebezpečí touha života tohoto světa.

Budeš toužiti po všech podobných dokonalostech a nádherách, velká nadání a schopnosti ducha budeš muset jasně postřehovati; avšak v tvém těžkém trudném těle nebudeš moci žádné provést. A když tam však přesto nalezneš prostředky, abys co nejnedokonaleji uvedl ve svět-ské dílo, po němž tvůj duch podle své zbývající náklonnosti zatouží, pak bude tvým údělem věčné odsouzení do věčného ohně hněvu Božího!

Zde je tvé z Boha, co máš; tam na onom světě nebudeš si smět přisvojiti ani stéblo. Bo-hatství a velká nádhera patří zde k ctnosti, tam ti však bude přičítána k smrtelné nepravosti. Zde smíš chtít a působiti a zemská půda poslouchá tvého pokynu; tam však budeš muset potravu v bolestném potu tváře co nejnamáhavěji sám hledati a připravovati.

To jsou podmínky, jichž splnění na tebe čeká, chceš-li se vznést k „dítěti Božímu“. Není možno, že nalezneš u Boha milost a slitování, budeš-li Ho nade všecko milovati a budeš-li chtít být nejnicotnější a nejnepatrnější; a budeš-li snášeti všechna utrpení a bolesti s velkou trpěli-vostí a s nejúplnějši odevzdaností do vůle Boží; avšak jest ti mnohem snáze možno, že padneš, nežli povstaneš. Proto si to rozmysli a polož ruku na oltář, aby se ti stalo podle tvé vůle!“

Nuže hleďte, tak se má věc. My se s tím však ještě neznepokojíme, nýbrž budeme toto jednání poněkud pozorovati; a vám z toho velmi brzy ve vás samých vzejde mocné světlo a začnete velmi jasně chápati ono, kde, odkud a kam.

Kapitola 17. / 191.

26. května 1843 od 16,30 do 18,45 hodin

Uchazeč ustupuje, řeč nejstaršího. Centrum podmínek – můžeš Boha milovati? Uchazeč se chápe centra – s pokorou. Jeho rozhodnutí a modlitba. Jeho vložení do pozemské matky. Osvětlení, tohoto vý-jevu na paprscích slunečních, které jsou na zemi v rostlinách aneb zvířatech, atd.

Náš uchazeč o dětství četl nyní vše, co bylo psáno v plameni a nyní obrací své pohledy opět na nejstaršího. Jeho otázku lze snadno uhodnouti; vy ji máte již v sobě. Proto je potřebuje-te jen vynést ven a budeme ihned našeho uchazeče o dětství slyšeti mluvit tak, jak jste to dříve na sobě pociťovali.

Podmínky jsou těžké a uchazeč o dětství se jich děsí; proto se tedy také táže nejstaršího a praví; „Četl jsem Boží požadavky v plameni Jeho horlivosti. Vidím z toho výhodu života tohoto a velkou nevýhodu nějakého života vyššího; proto myslím, že bude moudřejší zůstane-li naši-nec tím co je na tomto dolním stupni, nežli aby se vznášel k něčemu téměř nedosažitelnému.

Je ovšem pro našince něco nemyslitelného, aby se cítil jako Bůh v Božím dítěti; ano musí být něco nepochopitelně vznešeného pronikati jediným pohledem do nekonečných hlubin bož-ské moci a moudrosti. Ano něco zcela nevýslovně blaženého musí býti s věčným všemohoucím Tvůrcem vši věčnosti a nekonečnosti ve stále viditelném nejvyšší láskeyplném a přátelském pomě-ru a býti v Pánu Bohu spolupánem vši nekonečnosti; avšak podmínky k dosažení takové veli-kosti jsou strašně těžké a jsou dány tak, že by tu jistě mezi mnohými tisíci sotva jediný mohl dosáhnouti vysokého cíle svého podniku.

Proto jsem si to dobře rozmyslel a tohoto podniku se úplně zřeknu. Kdo se však na mém místě něčeho takového odváží, tomu nebudu v cestě; avšak sdělím mu, co jsem četl v plameni.“

Dřívější uchazeč o dětství ukončil pochybnou řeč a nejstarší přináší právě z nás odpověď, to jest bude mluvit to, co je smloueno již v nás.

Vy toto ovšem nemůžete ještě jasně v sobě slyšeti; avšak v řádu Páně jest to už jednou tak zařízeno, že řeč člověka je výplodem všeho toho, co je skryto v hloubi jeho života. A mluví-li člověk, je k tomu jaksi nucen vnitřním popudem, který vyplývá ze všeho přiměřeného, co je skryto v hlubině jeho života.

Jelikož jsme nyní podali toto na sebe, poslechneme tedy nyní také, co praví nejstarší. Po-slyšte takovéto zvuky proudí z jeho úst a takový tj. jejich smysl:

„Synu můj četl jsi v plameni božské horlivosti velkou pravdu. Vše je do puntíku pravda, a žádné znamení se neobjevilo v planoucím plameni nadarmo; avšak jedno znamení, které bylo uprostřed plamene nad vnitřním žářem ukryto jsi neviděl.

Hle připojíš-li ke všemu tomu, co jsi četl toto znamení, ukáže se ti vše v jiném světle.

Hle, toto pak bylo znamení, které jsi přehlédl. Uprostřed žáru obklopeném ze všech stran živoucím plamenem vězelo srdce a toto srdce plálo a toto plápolání z tohoto srdce tvořilo právě ona znamení, která jsi četl. Čteš-li tato znamení o sobě jsou strašná, přestrašná, čteš-li je pak z tohoto srdce, pak jsou plna nejblaženějších nadějí. Sama o sobě jsou soudcem, z něhož nelze nikde uzříti svobodné východisko do lepšího života; srdce jsou však slitováním Božím, v němž věčně nemůže být nikdo nikdy ztracen, kdo se jednou nachází v srdci.

Hle synu můj, vše záleží na tom, zda dovedeš Boha milovati anebo ne? Dovedeš-li Boha milovati ve vsí pokoře svého srdce, pak jsi v tomto srdci; nedovedeš-li však Boha milovati pak nejsi v srdci, nýbrž v soudu, a pak jest ovšem lépe, když zůstaneš v soudu blažený, nežli abys usiloval o Boží dětství, ale tím se pak dostal do velkého soudu, z něhož podle oněch znamení v plameni bude možné stěžít kdy naléztí východisko.

Takové jsou poměry v úplné pravdě; skutečně z úst andělů Božích víme, že Bůh žádnému Světu neprokázal a neosvědčil tolik milosti, slitování a lásky, jako právě tomu světu, kde pro Sebe plodí a vychovává Své děti, neboť On Sám zřídil tam řád tak, že Se stal jako oni člověkem a snášel pro Své děti všechny možné obtíže, a chtěl pro ně býti z nekonečně velké otcovské lásky co do svého lidského tělesenství dokonce na krátkou dobu usmrcen rukama Svých vlastních dětí!

Hle, můj synu, toto vše je nám dobře známo, a jest to správné; avšak správné jest též, že tam bude náš Pán nejvíce žádati od Svých tvorů to, aby jednali v Jeho řádu tam, kde On pro ně ze Své božské úplnosti co nejvíce pracoval. Nyní víš vše, čeho tu třeba, abys vešel do Říše Božího dětství.

Proto můžeš nyní činiti jak za dobré uznáš. Chceš-li přijmouti podmínky, pak je musíš přijmouti v srdci a nebudeš ztracen; neboť víme také to, že by Pán spíše zničil stvoření, než aby nechal jediné dítě úplně ztratiti!

Jsi-li tedy v srdci, bude se Pán o tebe starat jako nejopravdovější Otec. Chceš-li však na sebe vzítí podmínky bez srdce, pak pod tíhou velkých zkoušek Božích neobstojíš; neboť pro ty kdož jsou v jeho srdci, nedal žádného zákona, jedině ten zákon, aby Ho stále víc a více miloval.

Avšak ti, kdož jsou mimo srdce, jsou však také obleženi zákony na zákony, kterých lze těžko zachovávat; a přestoupení jediného zákona má již v okamžiku přestoupení v zápětí smrtelný soud, v němž pak je stále obtížnější a obtížnější dostáti ostatní velké spoustě zákonů. Z toho můžeš nyní s úplnou jistotou posouditi, co je žádáno k dosažení dětství. Podle toho tedy jednej; neboť jsi svoboden!"

Nyní budeme tedy pozorovati opět našeho uchazeče. Hledte, on rozvažuje o této věci zcela vážně, a praví, opět k nejstaršímu: „Poslyš otče tohoto domu! Mně napadla nyní myšlenka a tato myšlenka zní takto; Učiním-li zde vážné rozhodnutí, že nebudu dítětem Pána, nýbrž jen nejnižším sluhou nejnepatrnějších Jeho dětí, pouze z toho důvodu, abych se tím způsobem zcela skrytě miluje, dostal jednou do viditelné blízkosti všemohoucího Pána, pak myslím, že by to chybou nebylo. Bude však Pán pamětliv mé základní zásady, a postaví mě do takových poměrů, ve kterých bych mohl tohoto svého základního cíle dosáhnouti? Je-li tomu tak, pak položím ruku na oltář.“

Stařec praví; „O tom můžeš být úplně ujištěn; neboť z jakého důvodu zde někdo chce dosáhnouti dětství Pána, právě z toho důvodu nechá ho Pán v onom Světě tím, čím může dosáhnouti toho co spočívá v základě jeho života. Chceš-li býti nejnepatrnějším, bude tě Pán nosit na Svých rukou; kdo chce však býti největším, ten Pána za vůdce míti nebude, nýbrž Pán bude kráčet za ním, a bude naslouchati jeho krokům, šlépějím Pán volati, ani táhnouti zpět od propasti, nýbrž mu dá na vůli, aby se buď svobodně obrátil, anebo se vrhl dolů do věčné propasti.

Ty ses však uchopil nejpokornějšího základu; tento základ vymůže neodvolatelně tvůj život a slitování od Pána, a tak tedy můžeš s útěchou položití svou ruku na oltář!"

Hledte, uchazeč praví: Pane, Všemohoucí ve Své lásce, milosti a slitování. Ze žádného jiného důvodu, nežli jen z čisté lásky chci k Tobě; proto neopouštěj mě v době mé slabosti, a buď Ty jediným všechna má síla a pevnost! „Ať v novém Světě vystoupím v jakékoli podobě, budiž mně Tvá láska jediným věčným, mocným vzorem mého života, o který budu ze vsí své Tebou mně propůjčené vlastní životní síly usilovati. Zastři mně zcela, čím jsem zde byl a co jsem zde měl, abych tím snáze se domáhal vsí nízkosti ve své velké lásce k Tobě; avšak dej vždy vynořiti ve mně pohnutku, abych se stával stále silnějším v lásce k Tobě! A tak se tedy odevzdávám, ó Pane, Tvé nekonečné lásce, slitování a milosti!"

Hledte, tu klade uchazeč svou ruku na oltář; uchvacuje ho mocný plamen a v tom okamžiku již ho není mezi obyvateli tohoto domu.

Kde tedy nyní jest? Hledte, v tom okamžiku jest již vložen do duše tělesné matky, která zde počala a zrodí se v mužské dítě. To vám jistě připadá poněkud jako zázrak; avšak já pravím vám; Jest snad méně zázračné, když se duchové vašeho Slunce viditelně před vašimi očima rodí z rostlin vašeho tělesně zemského, jakož i v následujících druzích zvířat nejrozmanitějšího druhu? To přece vidíte denně a málo se tomu obdivujete, a přece je tento pochod mnohem spletitější, větší a zdouhavější, nežli pochod při přesídlení ducha. Neboť při přenášení slunečních duchů jde o vývoj vašeho těla a vaší duše, což se vše jeví tisíckrát tisíceronásobně složitější, zde však to jest z tohoto slunečního světa, jež je Ventrálním slunečním světem jde o hotové přesídlení ducha, který v novém těle nemá následkem své pohnutky nic jiného co činiti, nežli ve své lásce se sjednotiti s živou duší v lásce k Pánu.

S tohoto sjednocení je dosažení dětství Páně, z něhož vychází nový tvor podivuhodný všem nebím; neboť jest to tvor z manželství nebes a tvor vykoupení Páně, a tento tvor jest velký před Pánem, a jest dítětem věčného svatého Otce! – Hledte, toť nyní odhalené velké tajemství na Zemi. Proto jste také vy; avšak ne všichni lidé na zemi mají odtud svůj duchovní původ, neboť v nekonečném prostoru stvoření jest ještě velmi mnoho takových duchovních sluncí. – My se však ještě v tomto slunci poohlédneme, nežli přejdeme do jiného.

Kapitola 18. / 192

27. května 1843 od 16,45 do 18,30 hodin

Kdo tu není pevný, ten není způsobilý pro království Boží. O duchovních stavech a poměrech. Duchovními zloději a lupiči jsou vrtkavé žádostivé myšlenky. Síla vůle ducha sjednocená v Pánu. Svědectví Písma pro pevnost v duchu. Recepty k zázračnému působení. Doklady z Písma.

Zde nemáme již co činiti, proto se můžeme na našem Světě opět dále pohybovati; neboť máme-li jednou nějaký Svět, tedy dobrý podklad můžeme pak po něm podle libosti choditi a všude činiti dobré zkušenosti.

Kam se však máme nyní odebrati? Zde neřeknu sem anebo tam, nýbrž také toto určíte vy; avšak na jedno vás musím upozorniti totiž, když se jednou pevně rozhodnete jíti sem či tam, musíte při tom zůstat; neboť zde nejde o to, aby někdo řekl: Nebím dobře a jsem v pochybnostech, zda se mám obrátiti nalevo či napravo, neboť při takových pochybnostech by Svět, na který vstoupíte, ihned opět před námi zmizel. Proto každá myšlenka musí být pevně držena a žádná myšlenka druhá nesmí zatlačiti myšlenku prvou. V duchu tomu tak vesměs bývá; neboť kdo tu není pevný, není pro Říši Boží způsobilý. Tedy jak praví Pán Sám; Kdo přiloží ruku k pluhu a ohlíží se dozadu, ten se pro Říši Boží nehodí.

To však jinými slovy pro náš nynější čistě duchovní stav nepraví nic jiného nežli, že v duchu si nemáte při zcela žádné příležitosti počínati vrtkavě. Prvá myšlenka musí také býti prvním rozhodnutím a prvou dokonalou pevností; neboť kdyby tomu tak v duchu nebylo, bylo by to již dávno velmi špatně dopadlo se vši Stvořením.

Předpokládáte-li jen že by byla v Duchu Božím i jen nejnepatrnější vrtkavost, pak by okamžitě stažení nejvyšší neúplně pevné vůle mělo za následek okamžité zničení všech věcí,

Vy sice pravíte; Toto si můžeme ovšem zcela snadno mysliti o Duchu Božím; zda k zachování věcí je třeba také podobné pevnosti se strany jiných Jemu blízko stojících duchů, to není tak jasné.

Já však pravím vám; jest jasné jak to prvé tak i to druhé. Právě z tohoto důvodu nemůže do Říše Boží niv nečistého vejíti; neboť nebesa jsou ústřední správou Páně. Jsou svým způsobem úplně zajedno s vůlí Páně, pak by to ihned pocítily všechny oblasti stvoření. Neboť to by vyvolalo všelijaký nepořádek ve stvoření, a tisíc nejzuiřivějších pekel by ve vši své svobodné zuiřivosti nezpůsobilo takové škody, jako jediný nepořádný duch v Říši Boží!

Dokud jste byli pod vedením jiných duchů pouze trpnými pozorovateli duchovních poměrů, dokud jste ovšem mohli své myšlenky měniti, jak jste chtěli; a zůstávalo přece jen vše, jak říkáte, při starém. Nyní jste však činnými pozorovateli duchovních poměrů, to jest nepozoru-

jete věci které jsou v mé sféře, tedy na mém pozemku, nýbrž nyní pozorujete sami jako duchové věci své sféry. Dříve jste byli hosty jiného bratra a nesměli jste se od něho vzdáliti, jestli jste chtěli požívat v jeho domě; nyní jsem však já vašim hostem, a vy byste mě mohli voditi, kam byste chtěli

Avšak, jak bylo řečeno, jde o to, abyste své myšlenky pevně podržovali, tedy své stvoření ustálili; jinak stojíme všichni tři hned v naší dřívější páře.

Když vás předtím vodil můj bratr ve své sféře, musel rovněž pevně držeti své stvoření; jinak byste toho byli velmi málo viděli. Toto je však čistému dokonalému duchu snadné, neboť on má svou sílu vůle úplně z Pána. Vy máte svou vůli sice také z Pána; avšak není ještě dosti pevná a dokonalá, abyste ji mohli jako dokonalí duchové všude ustáliti. Toto jsem vám však nyní také řekl proto, abyste viděli, jak se v duchu žije a udržuje poklad síly ducha.

Žije-li někdo na tělese zemském a chce udržeti svůj majetek, musí jej dobře opatrovati, aby mu zloději a lupiči nezničili a nesebrali co vlastní a má. Zda je to právě tak; zloději a lupiči jsou vrtkavé, žádostivé myšlenky duchů. Kdo vůči nim nepostaví ihned pevné ochranné zdi, ztratí brzy velmi snadno krásné vlastnictví svého ducha.

Takto pravil také Pán; „Kdo má, tomu bude dáno, aby měl v hojnosti: kdo však nemá, tomu bude vzato co má, anebo to, co má ztratí.“ Co je to však, co může být někomu vzato, co nemá, a dáno někomu, Kdo má, aby měl pak v hojnosti? Je to sjednocená síla vůle v Pánu; kdo ji má, ten tím nalezne ve svém duchu nekonečné bohatství, a pak bude vlastniti sílu a statky, a to je vlastnictví v hojnosti.

Kdo však této s Pánem sjednocené síly vůle v duchu nemá, jaký bude jeho úděl, když zde pro nikoho není jiného vlastnictví nežli nejvyšší vlastnictví ze sebe? Já pravím vám; Úděl takového ducha nebude nic jiného, nežli buď náhlé aneb postupné ochuzení; neboť chce-li někdo z vás míti kabát a sám není však krejčím, musí jíti ke krejčímu, aby mu kabát zhotovil! Kdyby však nebylo krejčího, anebo kdyby byli z nějakého místa všichni krejčí vyhnáni, a také nikdy by si kabát zhotoviti nedovedl, mohl by přece jen trochu uměle dáti se do toho, aby se dostal ke kabátu.

Hleďte, tak je tomu také zde; Pán stvořil člověka podle svého obrazu, a vyzbrojil ho účinnou tvůrčí silou. Vložil ji však do něho jen jako semeno. Vy však sami již pravíte a víte z Písma, kde se praví; „A skutky jdou za nimi.“

Je-li tomu tak, potom žádný duch bez pevnosti, síly a hodnoty, jenž se nikde v nějaké pevnosti nevyzkoušel, nepřijde do čisté říše duchů jinak nežli zcela prázdný. Jak mnoho však záleží na tom, aby měl člověk pevného neochvějného ducha, ukazuje Pán při různých příležitostech.

Je příznivý Petrovi pro pevnost jeho víry: opět jej nazývá moudrým mužem, jenž staví na skále, tu zase mluví o Janu Křtiteli, že to není třtina větrem se klátící. Velmi často praví; „Staň se ti podle tvé víry; tvá víra ti pomohla! „Takto se také vyslovuje zřejmě řka; buďte dokonalí, jako je dokonalý váš Otec v nebi., „čímž rovněž chce říci, aby ti, k nimž totiž mluvil, měli pevnou vůli jako Bůh a aby se z pevného směru svého ducha nedali ničím zvíklati. Tak chválí také moc pevného ducha těmito slovy;

„Kdybyste měli víru velkou jako zrnko hořčičné, mohli byste této hoře říci; Pohni se odtud a vrhni se do moře! A stane se podle vaší víry.“

Z těchto několika málo uvedených textů, jimž podobných je ještě množství, mohli byste však také již dosti jasně vyrozuměti, na čem v říši duchů především záleží.

Já však vám řeknu k tomu ještě, co se vám bude snad zdáti trochu zvláštní a přece je to naprosto nepoplatná pravda. Kdyby lidé na zemi věděli, na čem to záleží, aby ve svém chtění něco uskutečnili, stalo by se leccos obdivuhodného; avšak lidé většinou též ani nevědí, že mají ducha, protože duch u nich byl už dávno vsát jejich hmotou. Odkud mají pak vědět, co spočívá v jejich duchu?

Vám však, kteří jste nyní již poněkud poznali ducha, mohu nyní již částečně sděliti na čem hlavně záleží, aby bylo možno z ducha mocně nepochybně, určitě a opravdu divuplně působiti.

Na čem tu tedy vlastně záleží! Poslyšte, dám vám k tomu malý receptek; vezměte z něho vždy ráno a večer plnou lžici a přesvědčte se, že tento recept jest opravdové zázračné – arkamum.

Prvá věc záleží v tom, že se ihned po probuzení spojíme s Pánem láskou v jeho vůli; totéž se musí státi také večer. Kdyby někdo něco chtěl, ať dá pozor na prvou myšlenku, to je druhá

věc. Tuto myšlenku ať nyní okamžitě pevně podrží, a nezamění ji už ani za všechny poklady světa za myšlenku druhou.

Učiní-li toto, pak ať prosí Pána, aby Pán Se Svou nekonečnou silou spojil se slabostí jeho vlastní vůle; ať při tom uchopí Pána opět svou láskou, to je třetí věc. Stalo-li se toto ve vsi neochvějně pevnosti, pak ať přidruží k těmto třem věcem ještě čtvrtou a tou je ustálená pevná víra.

Jsou-li tyto čtyři věci spolu dokonalé, pak je také zázračný lék již hotový.

Kdo tomu neuvěří, ten ovšem těžko bude moci v sobě tuto zkoušku provést; kdo však věří, nechť jde a učiní to, a přesvědčí se o spojené síle Páně ve svém duchu. Toto tajemství jsem vám zde musel sdělit, jelikož je zde na prvním místě.

Podle toho nyní také víte, co zde na tomto našem Světě máte dělati, abychom přišli dále; stačí myšlenka, pevné držení, a budete míti před sebou místo kam chceme.

Toto tajemství však, které jsem vám nyní sdělil, platí pro všechny přirozený, jakož i pro všechny duchovní svět; neboť jest to totéž tajemství, kterému učil Pán a všichni jeho apoštolové a učedníci, a to u příležitosti, kdy pravil; „Beze Mne nemůžete ničeho učiniti; se Mnou však, rozumí se samo sebou, vše!“

A dále kdy pravil: „Začkoli budete Otce ve jménu Mém prositi dá vám.“ Zde Pán v této prosbě neučinil žádné výjimky, neboť pravil: „začkoli.“

Tak také oznámil; Když dva nebo tři jsou shromážděni v Jeho jménu, bude uprostřed nich; a začkoliv tu budou prositi, dáno bude jim.

Další průběh cestování na tomto světě, odhalí vám, jak už bylo poznamenáno, leckteré skryté tajemství. Nové místo je však již před námi; proč se mu přiblížíme!-

Kapitola 19. / 193.

29. května 1843 od 14,30 do 18,30 hodin

Nové místo, ještě nádhernější skvělá stavba na návrší. Její popis jakoby císařský palác v Slunci.

Měl bych se vás vlastně tázati, jak se vám toto nové místo líbí? Jelikož však nyní s vámi kráčím na vašem pozemku, nemohu to z dobrého řádu věcí učiniti, neboť cizinec, jenž k nějakému majiteli domu, nemůže se ho tázati, jak se mu líbí jeho vlastnictví; za to však může takovou otázku dáti majitel domu cizinci. Avšak vy se mě zde ještě nemůžete na to tázati, jelikož sami jste ještě silně cizinci ve svém vlastnictví; proto tedy musím pořádek obrátiti a dáti vám otázku, kterou byste vlastně měli dáti vy mně.

Toto by bylo z jedné strany zajisté dobré; avšak já vidím jiný háček, a tento záleží v dosud velmi nedostatečném duchovním ohledávání ve vás, pročez byste na mou otázku nedali zrovna nejprospěšnější odpověď. Co zu tedy dělati? Najdeme ihned střední cestu, na které se o tom dorozumíme, a tato cesta bude záležeti v tom, že tu otázku zcela vynecháme a přejdeme ihned k rozjímavému výkladu.

Nuže tedy hleďte. Toto nové místo je věru ještě značně nádhernější nežli bylo místo prvé. Na význačné horské výšině stojí nadmíru nádherná budova; stěny jsou ze samého průhledného zlata, sloupové chodby před stěnami pozůstávají z diamantových a rubínových sloupů, střechu této nadmíru velké budovy tvoří císařská koruna, která je obložena nadmíru velkými, nejjemnějšími drahokamy.

Z roviny k hoře až k prvé sloupové chodbě vedou velmi široké schody, jejichž stupně jsou zhotoveny z průhledného zlata. Zábradlí po obou stranách stupňů sestává ze samých jehlanů, jež jsou od vrcholu k vrcholu navzájem spojeny řetězy z červeného zlata.

Uprostřed každého jehlance jest vsazen bílý kulatá sluneční kámen, který vrhá ze sebe nepopsatelně krásný lesk; a mezi každým jehlancem za řetězem stojí nádherně vzrostlý topol, jehož listy vypadají jako zlatem olemované nejjemnější sametové proužky a jeden strom je tak veliký jako druhý.

A zároveň také podotýkám, že po širokých schodech se táhnou ještě as tři sáhy široké sametové pruhy, dva zelené a uprostřed překrásně červený pevně ke stupňům přiléhající.

Tyto schody nepokračují od stupně ke stupni nepřetržitě, nýbrž jak jsem upozoroval, mají vždy po třiceti stupních velmi prostranné odpočívadlo, nad kterým se nachází mimo to ještě

přenádherný vítězný oblouk. Vítězný oblouk sestává, jak vidím, po celé šířce schodů vždy z třiceti diamantových sloupů, které jsou nahoře spojeny zhotovovanými z nadmíru silně se lesknoucích slunečních kamenů.

Nad oblouky jest pak teprve umístěna galerie, na které se asi lze nádherně procházeti pozorují, tato galerie jest střídavě zbudována ze samých rubínů a smaragdů. Věřu, to lze skutečně nazvat opravdu sluneční císařskou nádherou!

A pohleďte jen opět ještě jednou tam; celá úplně kruhová hora, podobající se dosti plochému, avšak na nejvyšším místě otupenou jehlanci, jest při patě obklopena přenádherným as sto sáhů širokým vodním kanálem. Celý kanál je uměle založený a vesměs nejjemnějším mramorem dlážděný, a oba břehy jsou lemovány zlatým zábradlím; cesty po obou stranách zábradlí jsou skvěle jaspisem dlážděny, a cesta na straně od kanálu odvrácená jest posázena nejnádhernějšími ovocnými stromy.

Tam, kde vedou schody anebo stupně přes horu, jest zhotoven přenádherný most z červeného mramoru, a umělecky vyzdobené zábradlí sestává z bílého zlata a jeho ozdoby jsou vykládané mnohými a nádhernými drahokamy; avšak to nejnádhernější jsou špičaté obelisky, z nichž vyčnívá každý ze středu vody v kanále as třicet sáhů. Obelisk je z topasu, a z vrcholu vytryskuje vzhůru ještě jednou tak vysoký vodní paprsek a padá v nesčetných zářících perlách opět dolů do rozsáhlého kanálu. A pohleďte do vody, která je oživena všelikými zářícími rybkami; věru to je veliká nádhera!

Nyní se však odebereme po schodech nahoru a povšimneme si blíže naší nádherné budovy. Po těchto schodech se jde skutečně velmi pohodlně a příjemně. Pohleďte ještě jednou sem; dosáhli jsme prvního odpočívadla.

Pohleďte jen na podlahu; její základ je modrý, a v tomto modrém základu vloženy jsou bíle se lesknoucí hvězdy, a tato neobyčejná čistota předstihuje vše, co si lze jen pomyslet!

Pojďme však jen dále; tu vidíte druhé odpočívadlo. Má zelenou podlahu jako z jednoho kusu leštěného smaragdu a z jeho povrchu se lesknou v nejkrásnějším uspořádání růžově červené hvězdy.

Pojďme však jen dále; tu vidíte třetí odpočívadlo. Podlaha jest červená jako karmín, avšak leskne se jako rubín a v nejkrásnějším novém uspořádání se lesknou na jejím povrchu světlezelené hvězdy. Pojďme však jen dále; Hleďte tu jest již čtvrté odpočívadlo. Pohleďte na tuto podlahu; jest fialová jako z ametystu a na jejím povrchu se lesknou v nejkrásnějším uspořádání viditelné hvězdy.

Pojďme jen dále; tu jest již páté odpočívadlo. Pohleďte na podlahu; je žlutá jako topas, a z jejího povrchu se lesknou karmínově červené hvězdy. Pojďme však jen dále; hleďte, jsme u šestého odpočívadla. Podlaha je tmavozelená a hvězdy, které se lesknou s jejího povrchu třpytí se několika barvami jako broušené diamanty.

Pojďme však jen dále; Tu je již sedmé odpočívadlo. Pohleďte na jeho podlahu; je tmavočervená jako samet nějakého císařského pláště, temně oranžově žluté hvězdy se lesknoucí téměř nesnesitelně silně na jejím povrchu a dodávají červené průhledné podlaze zcela zvláštní tajemné osvětlení. Musím říci, že bych očekával spíše vše jiné, nežli takovou nádheru ve vás. Jest ještě mnoho takových odpočívadel nad námi; může jich býti ještě asi třiadvacet.

Avšak projdeme nyní všechna rázem; neboť já jsem se díváním na tuto velkou nádheru téměř unavil. Učinili jsme nyní rychlý pochod, a nyní stojíme pod první obloukovitou chodbou, která je podporována samými diamantovými sloupy.

Povšimněte si podlahy této chodby mezi sloupy; tvoří jasně svítící duhu a každá barevná čára je obložena přiměřeně různobarevnými jasně se lesknoucími hvězdami. Věřu přenádherná nádhera!

A pohleďte, vně této obloukovité chodby více směrem k budově, se zvedají, všeobecné kruhové schody, sestávající ze třiceti stupňů; tyto stupně jsou ze samého smaragdu a jsou opět vykládané světle červenými lesknoucími se hvězdami a hleďte, nad těmito třiceti všeobecnými kruhovými stupni se nachází již opět druhá oblouková chodba, podporovaná sloupy z nejnádhernějších lesknoucích se slunečních kamenů. Oblouky nad sloupy jsou ze samých rubínů a zábradlí nad rubínovými oblouky jest ze zeleného zlata. A pohleďte na podlahu; jest nebesky modré barvy jako by byla provedena ze stejnobarevných hyacintů a jest rozdělena v sedm řad postupně probíhajících červeně a zeleně se lesknoucích hvězd. Prošli jsme touto okružní chodbou; tu vidíte opět kruhové schody, sestávající opět ze třiceti stupňů, po nichž se

přijde na rozsáhlou plošinu hory, na které je postavena vlastní nádherná budova. Stupně jsou zhotoveny rovněž z kamenů hyacintových a jsou veskrze zdobeny rovněž červeně a zeleně svítícími hvězdami.

Nyní jsme teprve na vlastní hlavní plošině, ale pohledte na tu nádheru! Tato plošina je tak rovná a lesknoucí se jako plocha nějakého broušeného diamantu azurově modré barvy a je v přenádherně krásných řadách posázena různobarevnými jasně se lesknoucími hvězdami a tato plošina má od tohoto okraje až k hlavní budově průměr sto sáhů. Věru, o této nádhře lze říci, že je téměř nevyslovitelná!

Avšak nyní pohlédněte na hlavní budovu; je to kruhová budova sestávající ze samých k sobě přiřazených sloupů a každé patro se leskne v jiné barvě a poschodí se navzájem rozeznávají zvenčí nejnádhernějšími galeriemi.

A hledte uvnitř sloupořadí je teprve postavena průběžná stěna z nejdrahoccennějších bílých samo svítících slunečních kamenů: a ta nádhera! Vnější sloupová stěna sestává v prvním patře ze smaragdu; sloupová stěna druhého patra je ze samých rubínů, sloupová stěna třetího patra ze samých hyacintů. Jak nádherně se tu láme mocné světlo vnitřní průběžné stěny těmito řadami sloupů vnější stěny! Zdá se, jakoby tu bylo možno v nejasnějším lesku spatřiti všechna nescetná barevná odstupnění. Skutečně, na jednom bodu je tu nakupeno až příliš mnoho nádhery.

Zdá se ovšem jakoby budova měla sedm tisíc sáhů v objemu, při čemž oko získává dostatečně prostor k přehlédnutí; avšak při tomto až přespříliš nádherném pohledu je člověk slastí unaven. Proto se tedy odebereme ihned dovnitř budovy pro náš hlavně účel, abychom viděli, jak to tam vypadá.

Kapitola 20. / 194.

30. května od 16,15 do 18,15 hodin

Jeho vnitřek. Popis netušené nádhery. Uprostřed stojí oltář a na něm narovnáno dřevo. Lidé však jak se zdá chybí, proč? – protože jsou ještě polohmotní neviditelní. Vejděte do své lásky, tak vám bude duchovno viditelné. Podobenství o zimní nádhře a jarním teple a o lakomci a o lidumilovi.

Stojíme již u vstupní brány; avšak jak mě to a jistě také vám připadá, přicházíme právě z deště pod okap. Pohledte jen na sotva vyslovitelnou nádheru vstupní brány samé. Má úplnou nádheru vstupní brány samé. Má úplnou výšku prvního patra, tedy výšku téměř třicet sáhů a šířku dvanáct sáhů. Poboční pilíře jsou masivní diamantové přesně čtvercové, a plochy obou těchto pilířů jsou mimoto zdobeny ve třech řadách vedle sebe modrými, červenými a zelenými hvězdami nejjasnějšího lesku. Podlaha tohoto portálu je z nádherného bílého slunečního kamene a je rovněž v nekrásnějším uspořádání zdobena červenými, modrými a zelenými hvězdami. Nad portálem, to jest nad jeho obloukem jest ještě masivní nejjemnější červenožlaté zábradlí, a na madle zábradlí jsou v přiměřených vzdálenostech umístěny koule z nejjemnějšího bílého slunečního kamene, která vyzařují neobyčejně krásné bílé světlo. Křídla a brány jsou zhotoveny z uměle prolamovaného nejjemnějšího zlata a jsou potažena křížovými sponami z bílého zlata, do nichž jsou vsazeny přenádherně zdobené všemožné druhy drahokamů nejčistšího a nejkrásnějšího brusu.

To by byla pouze brána; touto branou přicházíme do divuplně krásné předsíně, zdobené po obou stranách trojitými galeriemi, jež sestávají ze samých bílých sloupů. Chodby jsou opatřeny zábradlím z rubínů a diamantů. A pohledte na podlahu jen spodní přízemí galerie jest to čistá mosaiková podlaha, v níž spatřujete vpracovány nejnádhernější girlandy jasně se lesknoucích květin a barvy květin a barvy květin c v girlandách se při každém obratu střídají a hrají jako uměle zpracovaná duha, to jest jako kdyby bylo možno člověku místo duhy dáti květinový kruh nejrozmanitějších barev, kde květiny střídaly vždy své barvy jako dobře broušený briliant v paprscích slunce. Co tedy říkáte této nezměrné nádhře? Není to více než-li může lidský duch najednou snést?

Avšak pojdte jen dovnitř do středního prostoru této budovy, z něhož se na nás rozlévají celé proudy světla. Hledte je to nadmíru velká rotunda; podlaha je azurově modrá a jest vyklá-

daná známými vám souhvězdími vaší viditelné oblohy. Hvězdy se však lesknou mnohem silněji, nežli jak je vidíte na obloze za noci s vaší Zemi. Stěny této rotundy sestávají rovněž ze tří nad sebou spočívajících mocných sloupořadích; nejspodnější řada sestává ze samých rubínů, střední řada ze samého smaragdu a nejvyšší řada z nejčistších hyacintů. Každá řada je spojena navzájem bílými oblouky, nad nimiž se nacházejí přenádherné galerie ze zlata.

Za sloupořadím spatřujete stěnu provedenou ze samosvítících světle růžových kamenů a v této zděné stěně jsou poměrně velká okna a dveře vedoucí na nádherné galerie.

Avšak nyní pozvedněte oči ještě výše ke stropu této rotundy! Hledte, není to nic jiného nežli nádherná kopule, kterou jsme viděli již zvenčí jako velkolepou císařskou korunu, obloženu nejnádhernějšími a samolesknoucími se drahokamy tohoto světového tělesa Centrálního slunce, kteréžto drahokamy šíří dolů dovnitř rotundy nádherné světlo.

Co tu však stojí uprostřed rotundy? Hledte, to je již opět oltář a to z jednoho rubínového kusu, do něhož jsou v nejkrásnějších kruzích vsazeny bílé se lesknoucí hvězdy; a na oltáři spatřujeme opět napříč nad sebou položené dřevo. Nemusíme se dlouho ptáti. K čemu toto? Nýbrž stačí nám vzpomenouti si jen na náš dřívější palác, a odpověď je už hotova.

Já však ve vás vidím nyní něco a to zní takto: „Nevyslovitelně marnotratná je nekonečně hojná nádhera tohoto paláce; věru kdyby bylo možno něco takového znázorniti na Zemi, cítili by se před tím dokonce ti největší císařové a králové příliš nepatrní, než aby mohli býti pány takové nekonečné nádhery a zasvětili by co nejuctivěji takový palác k všeobecnému chrámu Páně. Ano, skutečně na tuto nekonečnou nádheru jest i pro nejsmělejšího ducha úplně nesnesitelné.

Avšak při této nádhře postrádáme již zase přímo hlavní věc, totiž lidi. Bez nich je i ta největší nádhera mrtvá, a my nemůžeme z ní vytěžit žádné vnitřní zalíbení. Můžeme sice říci: Nekonečně velká je podivuhodná nádhera a moudrost Páně, jenž jediný může vytvářeti takové nádhery: Kdybychom jich však měli požívatí bez bratrů a sester, pak by nám byla nejprostší chatrč na Zemi s bratry a sestrami nevýslovně milejší.“

Ano, moji milí bratři a přátelé, vy soudíte sice podle dobrého správného pocitu, víte však také v čem to spočívá, že spatřujete vždy spíše příbytky lidí, nežli lidi v příbytcích samých?

Hledte, to je proto, že jste ještě přirození lidé, kteří lpíte z dobrých dvou třetin ještě více na hmotě, nežli na vnitřním duchovním; tato hmota jest však mrtva, protože je souzena, aby se dala formovati. Proto tedy spatřujete také z vaší přirozené sféry to, co je s ní příbuzné.

Kdybyste chtěli viděti ono živoucí, museli byste prolomiti ony dvě třetiny, a již zase sáhnouti do centra lásky, kde je domovem život: pak začne dřevo na tomto oltáři hořeti a my se ihned přesvědčíme, že síně a komnaty tohoto velkého paláce nejsou tak neoživeny, jak se vám to jeví na prvý přirozený pohled.

Vy se otážete, proč je zde tedy vždy třeba zapálení dřeva na oltáři, aby bylo možno spatřiti a pozorovati lidi, kteří obývají takový palác?:

Já pravím vám; Abyste poznali tento důvod, k tomu je už na zemi množství příkladů. Já vám jich jen ukáži, a budete ihned moudřejší.

Pohledte na velkou nádheru zimního dne a také jasné zimné noci. Celý široký povrch země je poset nesčíslnými diamanty, které při světle Slunce září jako nesčíslné Hvězdy a nesmírným leskem světla téměř oslepují oko diváka. Větve stromů jsou posázeny vesměs diamantovými krystalky a za čisté noci září Hvězdy na nebi mnohonásobným leskem; když se však podíváte přes tuto širokou nesčíslnými diamanty zářící plochu, jest jakoby mrtvá, neboť hledá teplí komnaty a nemůže se obveselovati z této chladné zatuchlé nádhery. Když však na jaře sluneční paprsek začne poskytovat nejen světlo, nýbrž i teplo, zaniká tato velká nádhera Země, avšak za to povstává z vnitřních komnat život, který se před studenou nádherou stáhl zpět. Tento život stravuje nádheru zimy a přetváří ji nově v nádheru mnohem nádhernější.

K tomuto příkladu nemusíte přidávati nic jiného nežli to, že teplo se podobá oživující lásce a toto teplo pochází ze středu Slunce; tak velmi pochopíte, proč musí býti na tomto oltáři napřed zapáleno dřevo, nežli můžete uzříti živoucí obyvatele této nádhery.

Druhý příklad byste mohli ještě účinněji spatřiti na dvou lidech na Zemi. Hledte tam například na palác, obývá jej lakomec pohrdající vším lidským pokolením. Jděte tam, ani příliš mnoho nevidíte poletovati kolem tohoto paláce, neřkuli teprve lidi. Proč zde tedy vypadá tak prázdný? Protože v tomto domě není lásky.

Jděte však k jinému také velmi krásnému obytnému domu; obývá jej zámožný velký lidumil. Hledte, tu se hemží lidmi, starými mladým velkými a malými stromy jsou oživeny ptáč-

ky, střechy domů holuby, dvůr drůbeží a jinými užitečnými krotkými domácími zvířaty. Také, pro mouchy je vždy co olizovatí a vše, nač se podíváte jest veselé a radostné myslí. Ano, proč je zde tak živo Protože v domě přebývá láska! Teplo lásky je pociťovatelné do velké vzdálenosti a přitahuje vše k sobě.

Myslím, že z těchto dvou obrazů pochopíte ještě snadněji, proč právě zde musíte zapálit dřevo, nežli se kolem nás začne shromažďovati život tohoto paláce. Uchopte tedy svou lásku k Pánu a ke všem, kdož vzešli z Něho a dřevo bude hořeti a my budeme velmi brzy obklopeni tisíci lidmi, kteří tu vždy obývají tyto nádherné příbytky.

Kapitola 21. / 195

31. května 1843 od 17,45 do 18,45 hodin

Láskou je dřevo na oltáři uvedeno v plameny. Nyní se objevují lidé, nepopsatelné krásy. Starší společenský řád a tamní zřízení. Mocná láska k ženám je zde domovem. Jak to? Pozemské paralely, selský panic jako vysoký úředník a jako důstojník. Velká síla vůle tamního staršího.

Učinili jste, co jsem vám poradil, a hleděte, už uchvacuje nádherný plamen který se leskne jako ranní červánek hranici dřeva na oltáři a nepopsatelná příjemná vůně naplňuje již přenádherné síně a galerie tohoto velkého paláce.

Avšak nyní pohlédněte také vzhůru na galerie, jak se to začíná hemžiti lidmi a vše spěchá do velké rotundy!

Pohlédte na tyto lidi, jak jsou nepopsatelně krásní! Ženy jako by byly vytvořeny z nejjemnější éterické látky a muži vypadají jako ohnivé plameny, které jakoby se uchvátily v zázračně nádhernou, lásky plnou vážnou majestátní lidskou formu.

Nyní hleděte, z velkého množství těchto nádherných lidí vystupuje už zase starší, a v ruce jakoby vladařskou hůl. Jeho vlasy jsou bílé jako čerstvě napadlý sluncem ozářený sníh a vlní se v hojných kadeřích až do poloviny zad. Jeho vous rovněž tak bílý, se kadeří až přes břicho; jeho velikost je úctyhodně vznešená před velikostí ostatních lidí. Podle vaší zemské míry má asi sedm střevíců.

Rádi byste asi věděli proč nosí hůl? Jest to snad vládce anebo jinak vznešeného před svými vrstevníky? Já vám pravím: Jest pouze nejstarší a má vzhled patriarchy. Má zde pod sebou na tisíce takových paláců, jako jsme již jeden dříve viděli a je také vzorem moudrosti.

Potřebují-li lidé v přirozených obydlích nějaké vysoké rady, přicházejí k němu; avšak on nevysílá nikdy snad posly, aby podřízení byli v tom neb onom oboru moudrosti poučení. Neboť zde platí zásada úplné svobody a ta nesmí být nikdy svévolně ani slovem ani skutkem ohrožena. Proto zde mohou obyvatelé ostatních podřízených paláců dělati vzhledem k tomuto hlavnímu poslání mezi sebou co chtějí.

Nikdo nesmí vstoupiti nepřátelsky do rozsáhlého území tohoto paláce. Kdyby se tak stalo, pak by byla také ihned mocná patriarchova hůl uvedena jeho vůlí v mocný pohyb; něco podobného není však na tomto světě Centrálního slunce snadno myslitelné, ačkoliv to právě není mimo možnost. Neboť každý podřízený dům má rovněž předně všechno pomyslitelné bohatství, nádhery a poklady všeho druhu. K tomu má každý dům vždy svého moudrého staršího, jak jste již jednoho poznali a proto by se těžko mohlo mluvit o nějakém nepřátelství.

Jen jediná okolnost tu je, která mnohdy začíná vypadati poněkud hrozivě a to je mocná láska k ženám obyvatel centrálního slunečního světa.

Ženy takového paláce jsou, jak vidíte z leckterých ohledů značně krásnější nežli ženy podřízených paláců. Tato věc se má téměř tak, jako u vás na Zemi, kde také což se rozumí samo sebou, že žena nějakého bohatého vzdělaného domu, jako nějakého lepšího města jest krásnější a půvabnější, nežli žena rolníka, která ovšem následkem menšího vzdělání ducha a rozmanitého zakrnění milostného půvabu následkem těžké ruční práce stojí za onou ženou. Když by se u vás nějaký statný rolnický synek směl přivésti ženu z nějakého bohatého, vážného a vzdělaného městského rodičovského domu, pak by jistě nechal svou venkovskou ženu seděti. A příčina? Jest více než rukama hmatatelná.

Podobný případ se tedy může také zde stát, a to téměř snadněji nežli na Zemi. Když mladí muži následkem své svobody navštíví občas hlavní palác a zpozorují tu nezřídka éterické ženské krasavice, pak jim to již nedá pokoje a dali by vše možné za to, aby se takové nevyslovitelné krásky zmocnili. Je však otázka, zda se může něčeho takového dosáhnouti správnou cestou! Také toho mohou téměř tímž způsobem dosáhnouti, jako je tomu nezřídka na Zemi.

Jak si však může na Zemi syn tak zvaného obyčejného rolníka pomoci k znamenité dceři vznešeného městského domu? Duchovní pílí; takový venkovský panic proběhne se vší pílí vědeckou dráhu, upoutá svými znamenitými schopnostmi zeměpána; ten jej pak učiní vysokým úředníkem, a náš dřívější selský panic může nyní jako znamenitý pán s nejkolidnějším svědomím zaklepati v takovém domě a závora u dveří se před ním nezastrčí. To je jedna cesta.

Jiný venkovský panic bude v povážlivých dobách vzat ke stavu vojenskému, kterýžto stav je ovšem pro říši nebeskou v poměru velmi obráceném, nejnevýhodnějším. Avšak vyžaduje-li to všeobecná potřeba, může být také spravedlivý, jako za času Davida.

Když se pak takový k vojenskému stavu určený venkovský panic vyznamená jako obhájce země udatností a obezřelostí, bývá v krátké době svým králem anebo císařem i k hodnosti vojévůdce povýšen, pak může jako takový zaklepati v hraběcích a knížecích domech a přijde se tomuto oblíbenci s otevřenou náručí vstříc, ačkoliv svým zrozením není nic jiného nežli prostý selský syn.

Hleďte, téměř tímž způsobem jde to také zde. Prostou cestou žádostí nelze ovšem něčeho dosáhnouti avšak zásluhou rozhodným stupněm vysoké moudrosti může každý člověk dolního řádu dostati éterickou krásku paláce.

V čem však záleží tyto zásluhy? Pozorujte jen trochu nádheru budov a velmi snadno přijdete k závěru a řeknete; Jsou-li tyto budovy provedeny lidskýma rukama, pak musejí být lidé v oboru stavitelského umění jakož i v oboru ručních praví nadmíru velkými mistry. Ano tak tomu také jest. Cokoli zde vidíte a s čímkoli se setkáváte, to vše je dílem lidských rukou tohoto světového tělesa a jelikož tu mají velmi mnoho ušlechtilého materiálu vynakládají také vše pomyslitelné na to, aby učinili příbytky co nejnádhernější.

Když pak někdo ze své moudrosti něco pořádného vynalezl a provedl, a přinese to pak před radu starších hlavního paláce a je-li jeho dílo oceněno jako něco zvláštního, je odměněn hodnotí mistra v jeho věci, když pak k tomu také svým talentem přispěje něčím k lesku hlavního paláce, pak smí už s nejlepším svědomím zaklepati v hlavním paláci a dostane ženu, která se mu zamlouvá.

To je však také již nejvyšší odměna, jaké může takový mistr moudrosti ve svém oboru dosáhnouti. On si také vyšší odměnu nežádá a já jsem toho mínění, že byste dali pokud vás znám, za takovou odměnu celé císařství. Takovému obšťastněnému mistru moudrosti svého oboru jsou pak také následkem takového obšťastnění přiznány zcela mimořádné výhody; předně obdrží vlastní pozemek, který musí pro jisté území dáti jen starší paláce. Na tomto pozemku může si pak vystavěti podle svého vkusu nový palác.

A jak dostane lidi ke stavbě? Není nic lehčího nežli to; neboť k takovému oblíbenci se všechno tlačí a snaží se mu zavděčiti, aby v něm získali příznivého přítele a přímluvce v hlavním paláci, čehož se také některým občas dostane.

Avšak právě při takových příležitostech jsou pak také někteří, jimž taková přízeň z mnohých ohledů nemůže být poskytnuta. Následek toho je mnohdy malé roztrpčení a následkem něho zase sdružují se pak někteří po štěstí a přízni toužící a chtějí nezřídka násilím dosáhnouti toho, čeho jiní dosáhli zásluhou. A tak vznikne s toho malá válka, která však dopadne pro násilníky vždy bezvýsledně, neboť stačí, aby se starší paláce ukázal se svou holí a násilníci se dají na útěk.

Proč se násilníci tolik bojí této hole? Protože hůl je symbol síly vůle moudrého a staršího toho paláce. Tuto sílu vůle jste tam také v její plné moci našli obzvláště v starších.

V tomto Centrálním slunci jest však právě síla vůle ještě rozhodnější a rozdíly její od hlavního staršího až k obyčejnému člověku jsou také tak nepatrné, jako zde rozdíly velikosti Centrálního slunce, Planetárních slunců, Planet a jejich Měsíců; proto tedy také síla vůle takového mudrce hlavního paláce je velmi dobře známa mezi všemi ostatními lidmi, kteří bydlí v oblasti jeho moudrosti a vůle. A jak moudrost takového moudrého chutná, to se k vašemu největšímu úžasu ihned dozvíte.

1. června 1843 od 16,30 do 18 hodin.

Moudrý mluví. Zjevená nauka těmto lidem jako předběžná příprava k usilování o Boží dětství, které při těchto nás vnějšně nepochopitelně předstihujících lidí, je tu něco zcela ohromného. Velká událost zde – hořící oltář. Odhalení podmínek k dosažení Božího dětství. Jedna žena předstupuje a prohlašuje, že se rozhodla nastoupiti cestu k Božímu dětství, Podmínky k tomu. Klade ruku do plamene oltáře, načež zmizí.

Hledte, pozvedá svou hůl, což praví tolik, jako; „Poslyšte mě s nejnapjatější a nejhlubší pozorností! Když vidíte v sobě velmi snadno pozorovati můžete, veškerý lid napjal svou pozornost, spustil starší svou hůl a pravil; „Mé veškeré děti a potomci mých dětí! Jste zasvěceny, a vedení nejvyššího Boha, všemohoucího Tvůrce a Řiditele všech věcí nejsou vám neznáma. Jste tedy zasvěceni do slov našeho proroka, jenž zde kdysi jako velký duch kráčel ve jménu Božím přes nekonečně rozsáhlé pastviny našeho Světa, jehož konce ještě nikdo nezměřil, a nikdo z nás neví, do jakých nepochopitelných hlubin tvoření proniká jeho povrch.

Tento velký duch jediný překročil Svět od jednoho konce k druhému; neboť jeho pohyb byl jako pohyb mihnuvšího se světla a jeho hlas se valil jako mocné hřmění a mluvil-li, tu se náš svět chvěl až do nejvnitřnějšího základu!

Jeho slova zůstala mezi námi, a my jsme je uchovali v našem hvězdném písmu. Jděte nebo postujte v mém domě kdekoli chcete a toto hvězdné písmo bude vám svým jasným leskem zářiti vstříc a vždy bude znovu oživovati vnitřní moudrost vašeho ducha.

Jak zní však z mnohých slov tohoto prorockého ducha mocný pokyn, který je zde kolem oltáře hvězdami poznamenán? Kdo z vás může říci; Já jej nedovedu čísti; vždyť já sám jsem vás učil čísti všechna znamení hvězd?

Pohlédněte však vzhůru do nekonečného modravého vzdušného moře a budete tam moci vždy naléztí velkým Tvůrcem poznamenáno totéž, co zde napodobila naše ruka. Jak tedy zní tento pokyn? Poslyšte budu vám jej opakovati; „Uprostřed velkého dvora hvězdného paláce zbuduj starší, jedinému Bohu oltář a polož na něj přes kříž dřevo; dřevo budiž však neposkvřené a nejlepší vůně. Avšak toto dřevo nezapaluj nikdy světským (plamenem) ohněm, nýbrž toto dřevo uvede v plamen oheň z tvé mysli. Až bude dřevo ohněm mysli v plameni, pak jdi tam, a bádej sebe a své (milé) ve světle tohoto plamene, zda někdo z tvého domu je schopen vstoupiti do příbytku Božího. Kdo se cítí schopen, nechť přistoupí k oltáři a čte v plameni podmínky, které je mu splniti ma tom Světě, který velký stvořil jen pro Sebe a pro Svě děti. Tak zní pokyn.

Víte však všichni, jak dlouho již leží to dřevo podle našeho přesného časoměru na oltáři a nikdo z nás nemohl je zapáliti; neboť nám všem se stále nedostávalo síly mysli. Víím dobře, že nikdo z nás se po uložení dřeva ani špičkou prstu nedotkl oltáře Páně a přece se podivuhodným způsobem nyní to posvěcené dřevo vznítilo. Co máme nyní činiti?

Já vám pravím: Zkoušej se každý, muž či žena, jaká je jeho mysl před všemohoucím Bohem? Kdo z vás má odvalu pojmouti svou láskou nejvyšší podstatu Boha? Kdo může položit vše před oltář a nic si nepodržeti., nežli jen lásku svého srdce k všemohoucímu, věčně velkému Bohu, ať předstoupí a pokusí se čísti, co ukazuje plamen. Skutečně, kdo bude s to toto učiniti, ten má před sebou velkou cestu, cestu od největší svobody až k nejnižšímu otroctví. Cestu od tohoto dokonalého života skrze smrt, cestu od tohoto nejvyššího stupně světla do největší noci a touto nocí cestu od největší blaženosti a slasti, kterou všichni pociťujeme, do největší strasti, do největší bídy a do největší nesnáze, cestu od našeho nepřetržitého blaha do nesnesitelné bolesti a skrze nesnesitelnou bolest, abychom na této cestě nejdříve dospěli k Božímu příbytku v dítě nijak určené. Blaze tomu, kdo může tento příbytek kdy dosáhnouti, kdo se tu může státi dítětem Božím!

Avšak jaká cesta k tomu! Lehčí by bylo bádati náš Svět, byť by byl sebevětší, nežli tohoto nejvyššího cíle.

Tolik jsem vám mohl předem říci; kdo má však odvalu, tomu tím nebudiž cesta odříznuta, neboť kde Pán, Všemohoucí, učiní jedno, tam učiní také druhé.“

Nuže hledte, takto mluvil náš starší. S velkou znalostí věci s hlubokou moudrostí pronášel svá slova: Proto dáme nyní pozor, jaký účinek vyvolala u jeho dítek a vnuků. Myslíte, že se při jeho odstrašujícím popsáním cesty někdo odhodlá, kdo by nastoupil cestu k Božímu bydlíšti?

Hledte žádná mužská bytost se nechce tentokrát vyznamenati; avšak pohledte, tamto předstupuje divuplně krásná ženská bytost a praví k staršímu; „Svědku mého života skrze Boží sílu v tobě! Má ňadra se dmou mocnou láskou k jedinému Bohu, bez Jehož jednou možné viditelné přítomnosti nelze si nikdy mysliti nějakou dokonalou blaženost. Já bych chtěla k Němu a chtěla bych býti nejnepatrnější děvečkou v jednom z Jeho nejmenších domů, jichž má jistě nescíslný počet. Mě cesta neodstrašuje; kde a jak Ho naléztí, ukáže mě plamen. Když se mi zde dostalo jistoty, pak se nechám vychovati podle pokynu mocného proroka, který tu mluvil ve jménu a síle všemohoucího Boha ke všemu lidu tohoto nekonečně velkého Světa!“

Starší praví; „Tak tedy předstup přede mně a obrať se tvář k plameni a čti, co ti praví. Ženská bytost předstupuje před staršího a čte z plamene; „Tvůj Bůh a tvůj Pán je plný lásky a slitování, a dá ti nésti mírné jho a lehké břímě. Buď pak pokorná ve svém srdci; nezapomeň na velkou nádheru tohoto Světa a poruč se do všemohoucí ochrany velkého Boha! On tě Sám neviditelně ponese ma Svých vlastních rukou během krátkého hmotného života až k Jeho příbytku, kde přijmeš velké dětství a budeš žíti věčně v domě všemohoucího božského Otce. Máš-li odvahu ve své lásce k tomuto velkému Bohu, polož svou ruku na oltář!“

Starší praví; „Nuže, má dcero, četla jsi podmínku velké milosti Boží; co nyní učiníš? Ona praví; „Chci podle své lásky k mému a k tvému Bohu jež se stává stále mocnější a budu-li tam, pak chci na tebe vzpomenouti, bude-li to vůle Páně, abys také ty mě s mnohými jinými mohl následovati. Vím sice, že také tento Svět je nádherný a že se můžeme vždy stýkati s čistými duchy, kteří tu přijali jemnější tělo nežli je tělo naše. S velkou námahou můžeme spatřovati jejich vysokou blaženost, a ta je taková, že se nám nekalí blaženost našeho přirozeného života; neboť o mnoho nás tito blažení duchové tohoto Světa nepředčí, leč jen v tom, že se mohou podle své vůle povznést a činiti rychlejší pohyby, nežli jsme s to v přirozeném stavu činiti my, neboť se nemůžeme povznést tak jako oni vysoko do prostorů silného světla

Nyní však považ, co naproti tomu značí, sloužití a býti dítětem Božím, které jediným pohledem více uzří nežli my v nescíslných velkých časových výletech. Proto tedy položím svou ruku na oltář.“

Hledte, tato dcera klade svou ruku na oltář a už ji nelze spatřiti ve společnosti. Co však nyní společnost učiní? To budeme zkoumati při příští příležitosti.

Kapitola 23. / 197.

9. června 1943 od 17 do 18,30 hodin

Výklad staršího k jeho lidu, jeho moudrá řeč. „Co Bůh činí dobře činí!

Hledte právě předstupuje zase náš starší a praví ke všem přítomným: „Mé milované děti a vnukové! Vy víte, odkud bereme ony kameny, které jsou jako samosvící hvězdy velmi vybraně vsazeny do jiných drahocenných kamenů. Jest to dno velkých velmi hlubokých vodstev z něhož je přinášejí naši dobře vycvičení potápěči. Jest tedy vše nádherné velké a drahocenné skryto v těžko přístupných hlubinách; tak jsme také my všemohoucí Bohem stvořeni povrchně zajisté způsobilými pro hlubokou moudrost.

Jelikož jsme jednou zde nepociťujeme naši existenci pod zcela žádnými obtížemi; Dá se tak zcela snadno v jednom usměrnění žíti. Chceme-li však oživiti schopnosti které máme v sobě, chceme-li proniknouti do hlubiny moudrosti, pak již není život žádný žert, nýbrž pak velké a usilovné bádání o tom, co odpovídá božské moudrosti.

Lidé, kteří našli velký poklad v hlubině svého moře života, jsou pak rovněž jako moře samo. Zevnějškem vlnící jako ostatní lidé a toto vlnění se projevuje rozmanitou činností.

Rozdíl mezi vlnící se činností probudilých a obyčejných lidí záleží v tom. Že v sobě samém probuzený koná a jedná podle věčného v něm nalezeného zákona božského řádu: Obyčejný člověk však jedná podle zákonů daných zvenčí, které pocházejí z živoucího zákona těch kteří v sobě našli vnitřní moudrost, kterou do nich vložila již od prazákladu nejvyšší modrost Tvůrcova.

Nelze-li však rozpoznati mezi ze sebe probuzenými a pouze vnějšně napodobujícími lidmi téměř žádného podstatného rozdílu, jak lze tedy zbádati a zřejmě ze zkušenosti říci: Hle, to je ze sebe probuzený, a to jest pouze vnější napodobitel?

Mé milované děti a vnuci! Pohleďte všichni na oltář, kde dosud plápolá svatý plamen. Který z vás měl po uslyšení podmínek k dosažení Božího dětství odvahu položit ruku na oltář?

Když jsem vám oznámil ze své moudrosti požadavky, tu jste se všichni zachvěli a každý se děsil oltáře proměnění k Božímu dětství. Avšak jedna panna, která byla v tomto paláci nejprostší, takže nikdo z nás všech nemohl tušiti, že právě v této zcela prosté panenské bytosti byla v základu tak hluboká dokonale probuzená moudrost (její skutek nám za to ručí) ukázala nám všem, jací jsou a mají býti ti lidé, v nichž je probuzena vlastní tichou činností a sebebádání vlastního ducha vnitřní moudrosti.

My jsme obyvatelé tohoto hlavního paláce, máme se tudíž vyznačovati hlubokou a vnitřní moudrostí před všemi jinými obyčejnými lidmi: jak je to však s naší mužskou moudrostí, když se dala zahanbiti slabou pannou? Ano tak je to s naší moudrostí, najdou-li se v domech podřízených lidí rovněž srdnatí moudří, kteří mají dost odvahy, aby ve vsí pokoře a lásce k Bohu položili své ruce na Boží oltář?

Vy krčíte rameny a činíte hlavou a očima dvojsmyslný pohyb, já však pravím vám: Věru naše moudrost se podobá mořské pěně, jejíž bubliny na povrchu moře hrají sice krásnými barvami, avšak třeba jen do takové barvami hrající bubliny fouknouti a zmizí i se svou hrou barev, jako by jí vůbec nebylo.

Moudrost těch však, kteří se zde podobají panně, která měla dosti odvahy, aby položila ruku na oltář, se podobá onomu nádhernému kameni v hlubokém mořském dnu, kterým zdobíme ve formě hvězdné zdi našeho příbytku a do figurace hvězd klademe slova proroka; my sami se však podobáme sotva plochým stavebním kamenům, jejichž povrch, nikoli však jejich nitro je popsáno zářícími kameny.

Kdo z vás může tento můj výrok účinně vyvrátiti? Kdo z vás má ještě odvahu položit svou ruku na oltář, kde plamen ještě plápolá? Nevidím žádného z vás povstati a předstoupiti, nýbrž všichni ustupujete zpět a nikdo z vás mně nic neodpovídá.

Co máme tedy dělat, když ještě plamen plá? Dám vám radu, která zní takto; Padněte všichni na tváře před Božím oltářem, chvalte a velejte všemohoucího Boha, aby nás všechny aspoň na tolik hlouběji probudil, abychom tím mohli v hloubi svého života poznati aspoň tolik, kolik nám ještě schází, abychom se stali tím, čím se tu stala naše sestra, naše moudrá panna.

A i kdyby se nám nedostalo nikdy velké odvahy položit ruce na oltář pak prosme všemohoucího Boha, aby nás aspoň na tomto světě na tolik oživil Svou nekonečnou moudrostí, bychom pak mohli vždy jako opravdu moudré vzory předcházeti těm, kteří jsou ve velkých davech vždy poddáni tomuto našemu hlavnímu paláci a za největší štěstí si považují, dostane-li se jim z tohoto hlavního paláce jakékoli přízně anebo dokonce nevěsty, a my jsme jak se nyní ukázalo jinak při vsí své ostatní moudrosti dosti hloupí a dáváme, jde-li o nevěstu, jistě vždy tu nejmou-dřejší, ač jsme toho mínění, že dáváme právě tu, která se pro náš palác neméně hodí. Je to však správné, že takto činíme?

Já pravím: Co se týče toho, jak to činíme, je to nesprávné, avšak co se týče toho, jak Si může všemohoucí Bůh nebes a země učiniti také naší hloupost poplatnou, jest úplně správné, co se děje a zejména při takových darech nevěst, když naše hloupost je klamána a všemohoucí Bůh odnímá z našeho hlavního paláce květinu, které vlastně náš palác není hoden, tak jako my sami nejsme hodni toho, že tu tento svatý plamen ještě v stále stejné síle plápolá na Božím oltáři.

Jak dalece však nám v této své řeči k vám všem pravdu anebo nepravdu, to velmi mocně říká velká mimořádná zázračná nádhera tohoto našeho velkého patriarchálního příbytku.

Řekněte mně, kdo z vás kdy sem dopravil jediný kámen a kdo kdy navrhl jeden stavební plán? Hleďte, to vše je dílo oněch lidí ploché roviny dole, kteří jsou nám, to jest naší domnělé hluboké moudrosti ochotně v lásce poddáni. Je-li však toto nepopíratelné, pak jest naproti tomu také jasné, že v hluboké plošině našich velkých krajín jsou lidé, kterým nejsme hodni pohleděti do očí.

Když však tací lidé zásluhami své moudrosti přibližují k našemu paláci, aby se ucházeli o lepší nevěstu, není pak úplně správné a nanejvýš slušné, dostane-li se jim právě té nejdůstojnější? Ano, mé milé děti a vnuci, jedině co všemohoucí Bůh činí, je dobře učiněno; a tak jest

neporovnatelně lépe, abychom dávali své dcery Božím přátelům k jejich radosti, nežli abychom jim je zdržovali a podržovali je pro naši vlastní velkou hloupost. A tak tedy padněte i se mnou před oltářem a prostě o tolik moudrosti, abyste se nemuseli potají stydět před těmi, kteří chtějí býti před námi nepatrnými a v plameni budeme zcela zřetelně čísti, co nám zbývá činiti, abychom dosáhli od Boha toho, co nám prospěje více, nežli naše moudrost. Tak se staň Amen.“

Kapitola 24. / 198.

10. června 1843 od 16,30 do 18,15 hodin

Modlitba obyvatelů slunečního paláce. Rozdíl této modlitby a našeho druhu modlitby, tam více forma obřadná a rozumová, zde spíše věc srdce. Příčina tohoto rozdílu v Božím řádu odůvodněného. Podstata citového člověka. Tajné živoucí slovo Boží v nich. „Mnozí jsou povoláni, málokterí vyvoleni.“ Poměr těchto slunečních lidí k jejich zemřelým.

Nuže hledte, veškeré četné obyvatelstvo tohoto hlavního paláce padá v kruhu na tvář před oltářem, na němž plápolá plamen. Ani starší nemešká tak učiniti.

Vy byste rádi věděli, jak se tací lidé nyní modlí? Modlí-li se k Bohu nejvyššímu Pánu nebes a země, jejich modlitba je prosba, spojená s živoucím přáním, aby jim dal Pán to, zač Ho prosí. Vy se modlíte podle svého způsobu, pozor, když se opravdově modlíte ve svém srdci a provázíte modlitbu přáním za vyslyšení vaší prosby, z níž vlastní modlitba sestává.

U těchto lidí je modlitba spíše modlitbou posuňkovou, nežli vnitřní srdečnou modlitbou: jest to asi totéž, jako když pracujete rozumem a tváříte se při tom bezděčně podle druhu vašich myšlenek. Není tedy modlitba těchto lidí modlitbou citovou, která vychází ze srdce, nýbrž je to modlitba rozumová, která pochází z myšlenek duše v hlavě. Lidé v tomto postavení uvažují, každý podle stupně své moudrosti, co by tu bylo moudřejší.

Jejich postavení při tom neosvědčuje jako u vás, jistou pokornou a zkroušenou zbožnost srdce, nýbrž jen znamením, že se v tomto postavení nemají ani v nejmenším navzájem rušiti; každý rozvažuje u sebe nerušeně o tom, co je moudřejšího s přáním, aby to všemohoucí Bůh učinil. Když někdo podle svého způsobu našel nejmoudřejší věc, může pak také o sobě zcela klidně opět vstáti a pak čísti v plameni, pokud lze jeho moudrou věc znovu v písmu plamene nalézt. Dá-li se nalézt, pak zůstane povstavší modlitel již státi. Nelze-li však jeho moudrou věc v plameni nalézt, položí se modlící ihned opět na tvář a modlí se, anebo spíše dále přemýšlí, co by bylo v jeho sféře nejmoudřejší.

Hledte, taková je v celku modlitba u lidí tohoto světového tělesa; zejména však u těch, kteří přináležejí k domům patriarchálním. Vy zde ovšem řeknete: Proč se tedy tito lidé neobráť raději na Pána, aby On jim ukázal pravou moudrost? Neboť přece uznati, že Pán je nekonečně moudřejší, nežli všechen jejich rozum a že On jim také jistě dáti může a dá to, zač Ho prosí.

Já pravím vám: Tak je to správně myšleno, pokud někdo nezná velké světové poměry, avšak když je někdo pozná, pak pozná všude svatý řád Páně a řekne, že se také tito lidé svým způsobem modlí před Bohem úplně platně, jelikož takto se modlí je jejich řádem.

A proč? Příčina se velmi snadno uhodne a rak tedy poslyšte! Tito lidé poznávají a říkají; Kdybychom se obrátili k Bohu proto, aby nám dal pravou moudrost, činili bychom tím Bohu výtku a velkou pohanu, neboť tím bychom před Bohem tvrdili, jako by nás chtěl On. Nejmoudřejší a Nejspravedlivější, klamati a proto musíme chovati moudrost, kterou Pán Bůh nebe a země (obyvatelé tohoto světového tělesa, jakož i každého jiného nazývají svůj podklad právě tak zemí, jako vy nazýváte podklad svůj) do nás vložil, ve velké uctivosti a podle Jeho řádu jí používati. Když tuto moudrost v sobě spotřebujeme a uznáváme pak potřebu moudrosti vyšší, pak teprve nám přísluší prositi Boha o to, co nám chybí, ježto jsme to spotřebovali.

Hledte v tomto řádu žijí lidé tohoto světového tělesa a podle toho se také modlí! Čemu tedy odpovídají v životě člověka? Jelikož jsou obyvateli Centrálního slunce, odpovídají mozku; ovšem jen jedinému nervu v něm, který je nejbližší výběžku nervu zrakového dosti blízko mozkové kůry. Proto je tedy také jejich způsob a řád takový, že jsou většinou s tím, co mají, úplně spokojeni, asi tak jako rozumoví lidé u vás, nejsou také s ničím tak velice spokojeni, jako se svým rozumem, při čemž každý myslí, že má ten nejlepší rozum a často čím kdo má rozumu méně, tím je s ním spokojenější.

Zcela jinak je to ovšem s člověkem citovým, který myslí v srdci: ten poznává, že všechno lidské rozumové vědění je pouhé kusé dílo a že nejrozumnější a nejmoudřejší je člověk, který to přivedl tak daleko, že může ve své pokoře říci. Já nic nevím, neboť veškeré mé vědění nemá vůči nekonečné moudrosti Boží hodnotu ani slunečního prášku.

Teprve takový člověk dostal opravdový hlad po moudrosti, který mu dá naléztí onu velkou spižírnu, kterou Pán tak přebohatě vybavil. Nejsou však také v tomto našem Centrálním slunci podobní lidé? Ó, ano, viděli jsme již dva a jsou to ti, kteří položili ruce na oltář: Neboť položili ruku na oltář znamená totiž to, že člověk nalezl v sobě svou chudobu. Vedle ní však také jasně se třpytající lampičku, jež tu stojí před popsanou tabulí ve vlastní srdci, na níž je zřetelně čitelným písmem napsáno:

„Nesmrtelný duchu! Pokoř se ve své vysokosti; rozžehni se ve své lásce k Bohu a navrať se k němu, kterýž tě stvořil; tam ve velkém domě otcovském nalezneš v nekonečné úplnosti čeho se ti zde tak velice nedostává!“

A hleďte, když někdo z těchto lidí toto vše v sobě nalezl, pak se stává tichým mudrcem a nesnaží se tak toužebně o nic jiného, nežli aby dospěl na cestu, která vede k onomu cíli, který nalezl na osvětlené tabuli v jeho srdci. Takovou tabulku má sice v sobě každý člověk tohoto světového tělesa, avšak ne každý nechá třpytající se lampičku svítiti před touto tabulkou, nýbrž postaví lampičku většinou doprostřed svého mozku. Odtud také pochází to, že z nesčetně mnohých obyvatel tohoto světového tělesa jen velmi málokterí dospějí k tomu, aby položili ruku na oltář.

Avšak pohlédnete-li zpět na vaši Zemi, naleznete bez usilovného hledání a malou námahou téměř týž poměr. Vzpomeňte si jen na slovo Páně, když pravil; „Mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.“ A budete moci na některém významném místě velmi snadno na prstech vyvolené spočítati.

V čem však je důvod toho? Protože nikdo aneb z mnohých jen nejvýš málokterí přijímají slova Páně, který zní; „Zapři sebe sama, vezmi kříž na ramena a následuj Mne!“

Lidem ne tomto Centrálním slunci se ovšem nedostalo této nekonečné milosti, aby je totiž učil vlastními svatými ústy Pán Sám přímo a nejbližší cestě a tuto cestu jim ukazoval a takovým způsobem postavil před jejich tabulku nejen třpytající lampičku, nýbrž celé Centrální slunce, avšak přesto nemohu naléztí ve svých srdcích tabulku věčného života a podle ní zaříditi svůj život. Také dosti dlouho žijí, aby to v sobě uskutečnili; neboť jsou tu lidé, kteří jsou tak staří, jako polovice lidského pokolení na vaši Zemi. Mimo to jsou dokonce i duše zemřelých, chtějí-li býti schopny téhož přesídlení, jakož by byly za svého tělesného života, mezi kterýmiž oběma životy u lidí tohoto světa beztoho není vůbec významného rozdílu, neboť se vždy mohou viděti a spolu mluvití, jak jen často chtějí.

Máme však nyní také toho dost, abychom poznali způsob modlení těchto lidí: Tito modlitelé kolem oltáře právě povstali a proto budeme jejich dalšímu chování věnovati ještě krátkou pozornost a pak se opět odebereme na tento náš svět.

Kapitola 25. / 199.

12. června 1843 od 16,30 do 18,15 hodin

Starší mluví po modlitbě, Boží slova z plamene k těmto lidem moudrosti, sluneční evangelium. Tito lidé chtějí zůstatí, čím jsou a dětství velkého Boha se zřikají.

Náš starší pozvedá opět hůl a otvírá ústa; co bude asi nyní k svým dětem mluvití? Vlastní poslech dá na tuto otázku nejlepší odpověď a tak tedy poslechněte, co mluví. Jeho slova znějí:

„Mé milé děti a vnuci! Shromáždili jste se před oltářem, na němž plápolá dosud plamen Boží. Přednesli jste Všemohoucímu důstojnou chválu; proto nám Duch Boží praví z plamene; „Velkému jsem velký, malému malý, silnému silný a slabému slabý; avšak v této slabosti spočívá skrytá síla, která je mocnější nežli všechna nádhera velkých. Kdo je milosrdný, tomu jsem milosrdný; kdo činí dobro, tomu budiž činěno dobro. Pánu jsem Pánem; sluhovi však otrokem. Moudrý ať si s Mým světlem nehraje. Prostému však budou otevřeny všechny nivy Mé božské plnosti. Kdo je pln rozumu, pro toho přebývám v nepřístupném světle; avšak s pošetilým před

světem a jeho leskem budu kráčet jako bratr. Děti Slunce mají velkou moc, jejich dech je silnější, nežli největší bouře malých zemských těles a před jejich myšlenkami se sklání jejich svět a vyhání nové plameny ze svých rozsáhlých pastvin. Ti však, kdož jsou a chtějí býti Mými dětmi, musejí býti slabí a jejich slabost musí se teprve státi silou ve Mně. Děti Slunce Mne mohou vzývati ve svém světle avšak Mé děti Mne vzývají u svého ohně. Děti Slunce jsou, co jsou. Avšak Mé děti nesmějí zůstávati co jsou, nýbrž musejí býti stráveny, aby se teprve ve svém zničení staly tím, čím mají býti.

Co chcete vy děti Slunce? Máte svůj dobře odměřený díl; chcete-li více, bude vám také dáno více, chcete-li větší blaženost, jak můžete více žádati, nežli čeho se vám podle vašeho poznání a podle vašeho chtění dostává? Chcete-li se však státi Mými dětmi, pak nesmíte chtítí získávati, nýbrž jen vše ztratiti; neboť jako je váš úděl jakožto dětí Slunce ten, že se můžete zdobiti věčně rostoucím poklady a bohatstvím, tak jest na druhé straně údělem Mých dětí stávaní se stále a to tak dalece, že nesmějí ani svůj vlastní život považovati za vlastní. A svou lásku, jež je základem jejich života, musejí být stále hotovi věnovati nesčertným bratrům.

To co máte, jest vám dáno k věčnému, neomezenému vlastnictví: Mé děti však nesmějí míti ničeho, ani vlastní domácnost, nýbrž vše, čeho potřebují, nemají bráti nikdy jinde nežli u Mne v Mém domě. Vy jste mocnými pány vašeho světa; Mé děti musejí však býti jeho chudými sluhy, musejí pracovati svými rukama. Když se však k něčemu dopracovaly, pak to nesmějí podržeti jako vlastnictví, nýbrž musejí to hned přinést do Mého domu, kde Já pak teprve každému dám, čeho v lásce spravedlivé míře nutně potřebuje. Vy bydlíte v palácích, které co do lesku a velké nádhery překonávají vše pomyslitelné. Má děti musejí však přebývati v chatrčích, nad jejichž jednoduchostí a celkovou prostotou byste se zhrozili. Avšak Mé děti jsou však Mé děti a jsou u Mne vždy a konají vždy podle Mé vůle, která je nekonečně mocná vůči mocným, avšak také neskonale něžná vůči malým a slabým.

Chcete-li se státi Mými dětmi, musíte toto uvážiti a ode všech výhod svého života upustiti. I váš život se svým nejjasnějším vědomím musí být obětován; nic nesmíte podržeti, leč jen svou úplně vyprázdňenou bytost. Neboť tak jak jste, jste zajisté též nádobami života, kterýž vychází z Mého světla; ale jako Mé děti musíte se státi bydlištěm Mého vlastního věčného Ducha a tento Duch nemůže přebývati v prchavosti vašeho světla, nýbrž jen ve veliké pevnosti, která zcela postačí, aby byla s to čeliti všemohoucímu ohni Mého vlastního věčného života lásky.

Vás zdobí mocná hůl vůle a když ji pozvednete, tu se chvěje váš velký Svět pod velkou neodolatelnou mocí vaší vůle. Mé děti musejí však vzíti na svá ramena těžký kříž, který je tlačí k zemi a dává jim smrt, nad níž jejich malý Svět mocně jásá. Teprve z této smrti mohou povstati, stanou se Mně rovní a konají co konám Já; nikoli však, aby vládly jako vy, nýbrž aby sloužily všem s největší láskou, mírností a nejúplnější odevzdaností do Mé vůle. Myslíte, že je to něco nepatrného, odevzdati se zcela do Mé vůle? Slyšte a pochopte to!

Odevzdati se úplně do Mé vůle, značí více, nežli kdyby někdo z vás uchopil celé nekonečné stvoření a hrál si s ním jako s nejmenším drobkem písku, ano to značí více, nežli kdybyste se odebrali na ona rozsáhlá pastviště vašeho Světa, kde z nezměrně rozsáhlých propastí neustále zuří největší žhoucí síla plamenů a kdyby se tu někdo vrhl do kráteru a jedním douškem vsrkl do sebe nekonečně zuřící žhavou a plamennou masu a přesto musejí Mé děti až do poslední kapky úplně pojmouti v sebe Mou nekonečnou věčně mocnou vůli nežli se mohou úplně státi mými dětmi. Vy posuzujete a znáte nekonečnou moc Mé vůle; Kdo z vás se může postaviti proti Mé vůli a říci, Pane nech mě bojovati s Tebou? Zda jej nejslabší jiskérka ihned nezničí, jako by ho tu nikdy nebylo? Ano, nejslabší jiskérka Mé vůle postačí, aby uvedla v niveč nesčíslné sluneční Světy jako je ten, který obýváte.

Když tedy toto, jak sami soudíte, co nejjasněji spatřujete, co řeknete k tomu, když vám z Mého ohně oznámím, že jest úkolem a nevyhnutelnou podmínkou, aby se Mé děti úplně podrobovaly Mé vůli? Aby se však rozřešil tento pro nás nevýslovně velký úkol, musejí se Mé děti, aneb ti, kdož se chtějí státi Mými dětmi, v období své zkoušky svobody neustále učiti nositi břímě Mé vůle a musejí se dáti ohněm Mé horlivosti za mnohé úzkosti a trýzně úplně strávit, aby tím byly s nekonečným věčným ohněm Mé vůle na věky spřízněny a velmi mnozí, kdož ve svém odloučeném údobí svobody neobstáli v této zkoušce, budou si pak muset po své proměně nechatí líbiti to, že se budou po nepředstavitelně pro vás dlouhá údobí v ohni Mé vůle čistiti a s nejtěžší námahou si tomuto ohni zvykati, nežli budou moci ve velmi řídkém případě býti přijaty mezi Mé děti.

Co chcete nyní? Chcete zůstat? Anebo se státi skutečně Mými dětmi? Hledte, ještě plá malá jiskérka Mé vůle na oltáři. Chcete-li zůstat, zůstaňte, chcete-li však dosáhnouti dětství, položte ruce na oltář!“

Hledte, takto předčítal náš starší všem z plamene; co však nyní říkají děti na toto předčítání? Říkají; „Velký Bože! Státi se Tvým dítětem musí být jistě něco nekonečného, avšak je-li Tvá vůle prudší nežli nekonečný žár, který chová náš Svět ve svých rozsáhlých roklích, kdo jej potom může snést a při tom žít? Proto nech nás tím, čím jsme a nech si vždy přinést obět od naší moudrosti! Vezmi tudíž plamen hrůzy se Svého oltáře zpět, a nech nás jíti a žít v pokoji!“

Z plamene zaznívá nyní slovo: „Staň se tedy podle vaší vůle. Nicméně dřevo nechte na oltáři ležeti, neboť Já chci zachovati cesty po nichž kráčí Má velká láska a slitování.“

Vězte však, že u Mne je lehké, co se vám zdá být těžkým a poněkud krutým to, co se vám zdá být lehkým. Vám je sice milejší vaše vládnoucí svoboda; avšak Já mám zalíbení jen na prostotě a na podřízené služebnosti Mých dětí – neboť není pána, kterému by byl jiný pán milejší, nežli jeho vlastní sluha, který je mu vždy sluhou nejvěrnějším. Proto dává jeden pán druhému jen smluvnou část povinnosti; avšak sluha bývá odměňován svým pánem. Mé děti jsou však také Mými sluhy; proto také mají Mou mzdu jako sluhové a Mé dědictví jako děti! Toto uvažte a až jednou na vašem oltáři začne zase planouti nové dřevo, pak považte, že Otec jest lepší nežli Pán! Nyní však vejděte do svého míru a plamen Mé vůle nechť uhasne, aby na vašem Světě vládla vůle vaše! Avšak jen až k oněm oblastem, kde z nekonečných hlubin plane vůle Má; tam se neodvažuj nikdo. Neboť jen úrodná půda nechť vám zůstane podrobena; plamen však budiž Můj. – Amen!“

Nuže hledte, plamen na oltáři zhasl; starší sklání svou hůl a veškeré obyvatelstvo tohoto paláce vychází do přírody, aby se po této velkolepé lekci znovu posílilo. My však půjdeme také opět ven a odtud dále na jiné místo.

Kapitola 26. / 200.

16. června 1843 od 16,30 do 18,30 hodin

Lehčí pohyblivost dětí Slunce naproti lidem Země. Rozdíl krajinných poměrů na Sluncích planetárních a centrálních. Tamní světlé vodní proudy. Hranice oblastí, sluneční partikularismus.

Jsme tedy nyní již zase na naší dobře vám známé nádherné plošině; hledte, ještě se nezměnila. Rádi byste viděli, kde se nyní zdržují obyvatelé tohoto paláce, vyšedší před námi ven? Jděte jen na kraj plošiny a uzříte velmi brzy krásné obyvatele, kterak se baví, někteří ve známých vám okružních galeriích, jiní na triumfálních obloucích nad našimi známými schody; a hledte, celý zástup se hemží již dole u kanálu.

Tážete se, jak se tito lidé mohou všude tak rychle dostat? Já však vám pravím, že něco takového je zde zcela snadno možné. Předně jejich těla jsou mnohem lehčí, nežli vaše těla na zemi; mimo to obyvatelé Slunce mají většinou sílu vůle, následkem které mohou leccos provést, co je obyvatelům Země jistě nemožné. A tak se tedy také mohou přes půli svého Světa pohybovati značně větší rychlostí, nežli je vám pochopitelné.

Tato vlastnost jest však pro obyvatele tak nesmírně velikého Světa také velkou nutností, neboť kdyby se pohybovali tak rychle jako vy na Zemi, co by tu pak pořídili při leckterých územních cestách, kde často jednotlivé území, jako je tohoto paláce, má větší plochu nežli několikanásobný povrch vašeho zemského tělesa. Tělesa Centrálních sluncí se rozeznávají od planetárních sluncí tím, že nemají obytný pás jako je tento, nýbrž jen obytná území, která bychom mohli nazvat oázami.

Kolik takových oáz se vyskytuje na jednom Centrálním slunci, jehož obvod obnáší několik bilionů vašich mil, dalo by se rozumem sotva určit, avšak můžete s jistotou předpokládati tolik, kolik je v takové jedné Sluneční oblasti Planetárních sluncí a Planet kolem nich, kterážto Planetární slunce se svými Planetami se musejí ovšem vesměs držeti tohoto jednoho Centrálního Slunce

Jsou tato převeliká území, jichž je tady nesmírný počet mezi sebou ohraničen, anebo ne? Jsou velmi ostře od sebe ohraničena a čím? Většinou nekonečně rozsáhlými ohnivými řadami

kráterů, tu a tam také nadmíru vysokým pohořím, jehož špičky, kdyby vycházely ze země, by velmi snadno váš Měsíc pomátly v jeho dráze; mnohdy mají také na své výšině větší prostor nežli asi polovice povrchu vaší Země.

Že úpatí takových hor mají zajisté velmi značný objem a průměr, dovedete si sami snadno představit. Třetí způsob ohraničení těchto území jsou tu a tam velké a široké veletoky anebo také nadmíru velká světová moře, která mají tak ohromný vodní obsah, že kdyby do nich vaše Země padla, vypadalo by to právě tak a v mořích by to způsobilo takový rozdíl, jako kdybyste do moře vaší Země hodili perlu. Jest však také nutno, aby na takovém světovém tělese, na němž to jde místy tak nadmíru ohnivě, byla také velká zařízení k hašení.

Tu a tam lze objeviti na tomto světovém tělese také daleko se táhnoucí a velmi široké proudy světelné vody. Voda takových proudů není průhledná a je mnohem těžší nežli jiná obyčejná, průhledná voda.

Toto světelné proudění se však nemůže porovnat s ničím podobným na vaší Zemi, jelikož se vyskytuje jen na takovýchto slunečních tělesech.

Obyvatelé sbírají tuto světelnou vodu do určitých forem, kde se pak brzy srazí a stává se tak zvaným samosvitícím bílým kamenem. S touto vodou je tomu v tomto ohledu téměř tak, jako s vaší vodou na Zemi, která se také brzo srazí v úplné krystalky, je-li oddělena od ostatní vodní masy; avšak sama o sobě v řečišti se tato světelná voda nesráží, neboť ze svého lože bere stále změkčující potravu.

A kam se obyčejně vlévá takové vodstvo? Takové vodstvo vyvěrá předně obyčejně z mnohých, velkými ohnivými krátery opatřených hor, sbírá se tu ve veletoku nezřídka tisíce mil širokých, protéká pak často území, jehož délka je nezřídka větší nežli třeba vzdálenost Země od vašeho Slunce a vlévá se pak mnohdy do jiného velkého moře, většinou však do tu a tam vypálených ohnivých kráterů, poněmáhle je vyplňuje, činí časem z převelikých a přehlubokých jícnů plochou zemi, která šíří pro vás nepopsatelný lesk. Časem však také úplně ztuhne a může jí být použito jako úrodné země.

Z takových míst se pak tu a tam láme bílý stavební kámen, který sám od sebe svítí a obyčejně se ho užívá k obloukům nad sloupy, jakož i k průběžným stěnám budovy: avšak lámavý a potom opracovaný kámen nemá takovou hodnotu jako z veletoku čerstvě ulitý, jelikož méně svítí nežli litý.

To by tedy byly hranice našich území; nemohou však tyto hranice anebo označená území býti překročena? To zde ovšem není tak snadné, neboť předně takové území je tak nesmírně veliké, že by na něm mohlo být nadmíru dobře zaopatřené a prostorově nanejvýš pohodlně živo na miliony milionů lidí a na svém povrchu má nesčíslné nádhery a divuplné rozmanitosti, takže obyvatelé takového území mají pro celý svůj život na něm dostatečně co spatřovati, studovati a duchovně požívat, takže se o nejbližší statek starají téměř ještě méně nežli se vy staráte na vaší Zemi, jak to vypadá na nějaké cizí Planetě, zejména když jste na Zemi dobře zaopatřeni.

Velmi mnozí obyvatelé takového území, dokud žijí ve svém těle, ani nevědí, že jsou ještě jiná území, nýbrž jsou spíše toho mínění, že přijdou-li k tomu či onomu nepřehlednému ohraničení území, že toto trvá buď jako oheň nebo jako voda, pohoří anebo jako věčné světelné proudění.

Význační mudrci vědí sice z rozhovorů s duchy, že na tomto jejich světě jsou ještě nespočetná mnohá obytná území; avšak toto vědí jen pod pečeti někdejší přísné mlčenlivosti a sdělují to rovněž jen těm, kteří chtějí býti zasvěceni do hlubších tajemství božské moudrosti.

Tu a tam jsou ovšem velmi velcí přátelé vysokých hor, kteří na ně rádi stoupají, jsou-li jen poněkud schůdné, avšak co se týče těchto nadmíru vysokých pohraničních hor, tam si nechávají zajít chuť i ti největší přátelé hor, neboť předně jsou jim přece jen příliš vysoké, pak tu a tam příliš příkré; nejvyšší vrcholky jsou nezřídka již příliš blízké éterické látce, v níž by i jejich ohnivá těla mohla ještě méně vydržeti, nežli vaše masitá těla na oněch výšinách vaší Země, které rovněž již zasahují dosti do vzdušné éterické látky.

Mimo to jsou tato vysoká pohraniční pohoří také zahalena většinou do nadmíru silně svítících mraků, které se těmto obyvatelům ve velké blízkosti vůbec nezamlouvají, neboť ve své blízkosti vrhají příliš ostré světlo, kterým se oslepuje zrak lidí tak velice, že pak nemohou již ani rozeznati, co je obklopuje.

Hleďte, takto tedy dovede Pán udržovati Svě svobodné tvory všude v příslušných mezích.

Mohl by ovšem ten neb onen říci: No, a co kdyby se na takové území sešli lidé různých oblastí? Na to nemohu říci nic jiného nežli. Moudrost a řád Páně jde všude veskrze hlouběji, nežli může posouditi člověk se svou nepatrnou librou rozumu. Mohl by se však někdo na vaší Zemi také dokonce tázati, proč se ne tomto malém světovém tělese národy, které na něm žijí, nechtějí tak pestře navzájem mísiti, jako tráva a byliny na louce? Vy mně odpovíte:

Protože národové mají různá politická a mravní zřízení, která se nemohou vůbec nikdy shodnouti. Může sice každý o sobě ve svém přísném řádu dobře trvati, ale všechny pospolu na jedné hromadě by způsobilo mnohem ošklivější disharmonii (nesoulad), nežli kdybychom nechali všechny píšťaly varhan současně zaznívati.

Odpověď je dobrá, také však z ní můžete zcela snadno vyrozuměti, jak by to na takovém ohromném světovém tělese dopadlo, kdyby se na něm velké národy mohly tak dotýkati, jako se mohou dotýkati malí národové na Zemi.

Více vám nemusím v tom ohledu říkati; abyste však tomu mohli ještě důkladněji porozuměti, přejdeme také tentokráte ihned na jiné území a shledáte je velmi značně rozdílné od tohoto území. A tak tedy vyjdeme na cestu podle vašeho chtění.

Kapitola 27. / 201.

19. června 1843 do 16,45 do 17 hodin

Je tam málo druhů zvířat, proč? Různé druhy lidí a podle toho jejich vedení. Osvětlení příkladu o bohatém jinochu.

Pozoruji již touhu, kam chcete; a tak tedy pojďme podle této touhy. Hleďte, vlevo a vpravo v území, na kterém již vstupujeme, jaké nesmírná skvělost a nádhera září ze všech stran! Paláce a příbytky nikdy netušené nádhery, velikosti a velebnosti!

Vy se sice tážete: V této zemi nejvelkolepější nádhery člověka rozdrťí; avšak jak to asi přijde, že mimo ryb v kanále, který obepínal palác, jsme neobjevili žádné jiné čtyřnohé větší zvíře? Milovaní přátelé a bratři, mimo rybky, jakož i velmi řídké ptáčky neobjevíte v tomto Centrálním slunci naprosto žádné jiné zvíře. Takové jsou jen v Planetárních sluncích a v jejich Planetách a měsících, protože ony jsou jaksí postupně dolů víc a více tvořena z vývrhu takových centrálních sluncí, kudy se musí život, jak jste již jak vím velmi často slyšeli, tvrději proboujovat, aby dospěl k patřičné ryzosti a čistotě; a můžete si zapamatovati tento vztah;

Čím více ohně nějaký svět v sobě skrývá, tím méně tvrdé a hrubé hmoty, která nepodporuje život, nýbrž je mu na překážku. Čím méně ohně však nějaký Svět v sobě skrývá, tím je také hrubohmotnější a život musí prodělávati tvrdší boj, aby dospěl k své stálé svobodě a čistotě.

Pročpak? Jak lze toto zřejměji dokázati? Toto můžete již na Zemi zcela jasně spatřovati a to u lidí samých. Lidé, kteří jsou plni lásky k Pánu a k svým bratrům, se podobají Světům, které jsou plné vnitřního ohně; jak snadno dospívají tací lidé k vnitřnímu pravému životu, a tom vás poučuje mnohonásobná zkušenost a vlastní slovo Pána Samého, když praví; „Mé jho jest sladké a Mé břímě lehké!“

Lidé však, kteří mají málo ohně, jsou tedy vlažnější, potřebují již značně zkušební látky nežli se probudí a naleznou v sobě život; a nejde to s nimi zrovna příliš rychle, protože se tu jejich hmota stále ještě vměšuje jako pravé hasidlo ohně života a tak překáží brzkému probuzení ducha. Vezměte opět jiného člověka, jenž co se týče lásky k Pánu je zcela chladný, ten se již podobá Planetě a tu je třeba již velmi mnoho nárazů a popudů, nežli přijde do pravidelné dráhy života a nechává se jen ponenáhlu osvětlovati a ohřívati paprsky zvenku naň působícími.

Proč tomu tak? Protože takový člověk se napřed utvrdil zcela v hrubosvětském a z tohoto velmi těžko přechází do čistě duchovního.

A opět jsou lidé, které lze považovati za úplně ohně prosté, jako dávno vyhaslé sopky. Tito lidé nemají pak také na sobě již zcela nic duchovního a podobají se měsícům, které jsou také téměř veškerého atmosférického vzduchu aspoň na jedné straně zcela zbaveni. Obracejí své Planetě vždy nejnehostinnější stranu stále od ní odvracejí; rovněž tak i lidé (blíže o tom v č.1A kap.5, 6).

Nejsou přístupni vyššímu životu, který ještě Planetu obklopuje, proto také mají jen jednu náklonnost s tou jest jejich vlastní sobectví. I když se již svou skoupě hostinnou stránku mnohdy obrátí ke světlí, stravují se však nicméně jen k svému hmotnému prospěchu; avšak nikdy k oživení a k vytvoření duchovního života, který se projevuje v lásce činném vzájemném působení skrze sféry, v nichž je činný každý duchovní život. Tací mají jen poloviční sféru a tato sféra se rovná sebeláskou, neboť je vždy odvrácena od sféry bližního. Oni sice běží s lepší částí lidstva, ale nicméně se drží přece stále náležitě daleko a ve svém chování jsou vždy kolísaví a vyhýbají se každé příležitosti, kde by se učinil nárok na účinnou lásku.

Jak těžko tací lidé dospívají k vnitřnímu životu, praví rovněž Pán při příležitosti známé události s bohatým jinochem, který přišel také k Pánu, aby se dvojnásobně obohatil Jeho světlem, pozemsky a duchovně; avšak celkem přece jen v pevně hmotném smyslu.

Mohl by se snadno někdo tázati, proč zde v evangelickém případě byl právě uveden bohatý jinoch a proč ne raději nějaký starý lakomec?

Hledte, vše musí míti svůj mnohostranně odpovídající důvod: tak jest také každý Měsíc světovým jinochem a mimo to také podstata zjištění se projevuje v mladíku vždy živěji než ve starci. Neboť mezi tisíci starci byste jich sotva deset našli, kteří by byli lakomí a zjištní; ti mohou být přirovnáni k daleko stojícím Planetám. Avšak mezi tisíci jinochy najdete jich rovněž sotva deset, kteří se nedají řídit a puditi zjištností.

Všimněte si jen nějakého jinocha, co vše koná a podniká kvůli svému marnivému svět-skému zaopatření! Jeden si může nohy uběhati, aby udělal nějakou bohatou partii; druhý studuje až k smrti, aby to jednou, rozumí se možno brzy, dotáhl na nějakého vážného úředníka. Jiný se spoléhá na všelijaké patolízalství, aby tím pomohl slabšímu talentu a tak jeden jako druhý téměř napořád odkládá vše božské a duchovní úplně na stranu a nechává se používat jako větrná korouhev, jen aby tím uchvátil nějaký pozemský cíl.

Hledte, z tohoto důvodu je tedy také v evangeliu uveden jinoch a to bohatý jinoch, protože on je nejvíce prodchnut takovými zjištnými zájmy, bohatý však, protože právě jinoch má v sobě právě největší způsobilost dospěti do Království Božího, kdyby chtěl zapřítí sebe a vstoupiti do šlépějí Páně.

Myslím, že z tohoto příkladu budete moci důkladně pochopiti můj stanovený poměr a přijde vždy na to, že tím je více ohně a z něho vycházejícího tepla anebo lásky k Bohu a ke všem nejbližším bratrstvím, tím je méně hmoty aneb tím méně smrti a tedy tím více života. Naopak však potom také platí postupně, čím více hmoty, tím méně ohně a tedy také tím méně je opravdového života. Z tohoto důvodu tedy také na takovém Centrálním slunci, jehož celá podstata je téměř pouhý oheň, chybí také hmotný zvířecí život až na některé nepatrnosti úplně.

Ježto nyní toto víme, můžeme pak také s tímto životně svobodnější myslí na naší dráze déle pokračovati. Pohledme jen dopředu, stojíme na břehu jedné vám již předem označené světelné řeky, přes kterou musíme přejíti, abychom se dostali do jiného území.

Vy řeknete ve své mysli, pozorujete svýma duchovníma očima tuto nekonečně mocně zářící nepřehlednou plochu řeky. Jak se budeme moci přes toto moře slunečního žáru s neporušenýma nohama a s neoslepenýma očima dostat? Já však vám pravím, jak jsem už jednou řekl:

Duch nesmí míti nikdy žádných pochybností, pevné chtění a neochvějná důvěra musí být věčnou směrnicí ducha. Proto ani vy nepochybujte, nýbrž chťte a důvěřujte! A pak nám bude muset tento živel sloužiti podle našeho chtění a důvěrování. Nuže, vy chcete a důvěřujete a zářící vlny nás nesou rychlostí blesku zcela neporušeně do jiného dalekého území tohoto světa.

Hledte, tam ještě ve značné dáli se již vynořuje pevný břeh nad zářícími vlnami; nebetyčné hory pokryté zeleně svítícími lesy, jsou prvé trofeje rozsáhlého, obytného území, které tu naše oči nadmíru příjemně a vznešeně nádherně pozdravují. Bude asi těžko jíti přes tato příkrá pohoří?

Copak se někdy táže na příkrost pohoří na nějakém světě duch, jemuž jsou otevřeny i dráhy mezi Světy? Tak zajisté přejdeme také my přes tyto příkré hory bez obtížné únavy s největší lehkostí.

Jsme u břehu a tím také již u úpatí hory. Pohledte na půdu, která je jemně pokryta velmi měkkou travou a jakou největší čistotu poskytuje naším pohledům! Není rozkoší po takové půdě mezi zeleně zářícími stromy kráčet? Ano věru, to už o sobě je nebesky nádherné!

Vy byste ovšem rádi věděli, zda tyto stromy nesou plody? Tyto stromy plodů nenesou; avšak jejich zelený paprsek se spojuje s bílým paprskem řeky, a tím činí bílý paprsek intenzivnějším, živějším a v nekonečně rozsáhlou dálku působivějším a je to téměř totéž, jako když někdo s bílým světlem své víry pozoruje spojeně s ním zelené světlo naděje a z toho poznává, že se tím také stává živějším, neboť víra bez naděje by byla nesnesitelným světlem. Avšak spojením těchto dvou světél nasává také zároveň zplození lásky, neboť kdo věří a doufá, ten také začíná brzy milovati toho, v něhož věří a jemuž důvěřuje.

Tak jest také zde tato přerostlá zeleň zářící lesní trať tohoto pohoří před námi nasycením bílé světelné řeky a pohleďte poněkud dolů po proudu řeky, uvidíte tu také přecházení obě světla ve světlo červené, které praví rovněž tolik jako, že s vírou a důvěrou se začíná vyvíjet postupně láska. Něco podobného může vám ukázati také pozorování každé duhy. Proto také může být nazvána pravým obloukem míru; rozumí se samo sebou, že v duchovním smyslu. Když však nyní víme toto, můžeme se zcela klidně pustiti přes mírně stoupající les.

Kapitola 28. / 202.

21. června 1843 od 16,45 do 19,15 hodin

Vůle a důvěra přemohou vše. Víra a naděje (důvěra) plodí lásku. Ovoce stromů s počátku zelené, slunečním světlem zčervená. Modrá barva schrána červené. Podstata naděje Láska prazákladem víry a naděje a zároveň jejich plod. Strom z jádra a jádro ze stromu.

Hleďte, hora nestoupá tak příkře, jak se to na oko zdá; neboť takové hory vypadají velmi příkré jen z jisté vzdálenosti, ve skutečnosti nejsou zdaleka tím, čím se zdají býti. Zaujímají však tím větší plochu proto, že stoupají jen zcela povlnně, to je však také nutno proto, aby dostatečné množství zeleného světla z takové rozsáhlé lesní plochy mohlo, přecházejíc do bílého světla přilehlého proudu, pojmouti éterickou sytící část.

Neboť bílé světlo řeky jest ještě zcela čistě éterické anebo rozumíte-li tomu lépe, jest v sobě samém éterem, který ještě nic jiného nepojmul do sebe; avšak přesto obsahuje v sobě nedílně vše, jako je třeba voda nositelem toho, cokoli má Země vykázati.

Zelený světelný éter jest však jaksí hladivý, ježto jistě strávil všechny ostatní éterické látky až na zelenou, která je proto také vyzařující; následkem svého hladu dostává však právě bílou barvou světelného éteru, který pochází z proudu, dokonalé nasycení, které se pak projevuje červenavým zbarvením.

Něco takového můžete však také zcela dobře nalézti na vaší Zemi; stačí, abyste si povšimli četných plodů stromů, jakož i tak mnohých květin. Jak to vše vypadá ve stavu nezralém? Zelené; avšak tato zeleň jako hladově barevná substance se ustavičně nasycuje bílým světlem Slunce, a jak se potom projevuje úplně nasycení, které značí vlastní zrání plodů? Obyčejně nejčastěji ve více méně načervenalé barvě aspoň jistě v takové barvě, která z červené barvy nejbliže pochází, anebo dokonce do této barvy přechází.

Na Zemi je však toto vše jen nedokonalé, zatím co se to na centrálním slunečním tělese jeví v míře nejúčinnější. Vy asi řeknete. Jak to však přijde, že u nás na zemi přecházejí velmi mnohé plody při zrání a dokonalém uzrání úplně v barvu modrou? Rovněž tak existuje také mnoho modrých květin a my nevíme, jakým způsobem může takové modrá barvy odvozena z barvy červené. Já pravím vám: Pozorujte jen dokonale jednou takový modrý plod (například švestky) a brzy shledáte, že barva modrá jest jen vnějším nádechem, který lze snadno setřítí; hlavní barva jest však přece jen červená.

Kdybyste posypali červenou plochu jemným skelným prachem, ihned se vám nebude jeviti červenou, nýbrž namodralou. Abyste však věc ještě lépe užřeli, stačí jen, abyste s takového modrého plodu vyjmuli šťávu, a z toho velmi snadno seznáte, že základ modře jest úplně červený. Ještě zřetelněji však ukazují ranní anebo večerní červánky, jak tu modrá barvy vzduchu přechází při pohybu paprsků zcela snadno do červené. Proto také barva modrá nemůže být považována za nic jiného, nežli jen za parnatý obal barvy červené.

Ještě zřejměji toto poznáte, pozorujete-li mikroskopem například jistě dokonale modrou chrpu, kde z tisíce navzájem přiřazených krystalků uvidíte velmi často probleskovat úplně čer-

venou barvu. Myslím, že toho máte dost, abychom uznali, že se nasycování mezi barvou zelenou a bílou projevuje vždy tak dobře barvou červenou, jako se vírou živěná a nasycovaná naděje projevuje úplně v lásce, jejíž barva jest právě červená. Měli byste sice tuto věc pochopiti a poznati dobře; avšak já spatřuji právě v tomto ohledu ve vás ještě malou mezeru, kterou můžeme během našeho stoupání na hory velmi snadno vyplniti

Jak se však tato mezera projevuje? Hledte, vy dosud nerozumíte, kterak svrchu vykládané vzájemné nasycování barev odpovídá přiměřeně spřízněné víře, naději a lásce. Dejte tedy pozor, objasníme ihned věc blíže. Bílá barva odpovídá víře; jako však bílá barva, jakožto nejjemnější éterická látka chová v sobě všechny ostatní látky anebo barvy, tak chová také v sobě víra v jemnější duchovní substanci již všechno to nekonečné Říše Boží a božské podstaty. Každý člověk se pak podobá této hoře porostlé zeleně zářícími stromy, z níž neustále vyzařuje zelená barva naděje; nenajdete snadno na celé zemi beznadějného člověka, zatím co je jich mnoho bez víry a bez lásky.

Naděje se však stále stravuje a nikdy nedospěje k nějaké síle, nedostane-li se jí patřičné potraviny, což můžete z mnoha mravních a přirozených příkladů viděti v přehojné míře na vaší Zemi.

Za mravní příklady mohou vám také k dostatečnému poučení posloužiti všechny možné stupně a druhy zoufalství; neboť každé zoufalství má jistě svůj důvod v naději, jež sebe samu stravuje. Jest tu ještě několik přirozených příkladů.

Postavte jednou na delší dobu květináč na úplně temné místo; podívejte se naň pak asi za čtvrt roku a až příliš jasně shledáte, kterak tu velice zelená barva přešla v bělavě světle-bledožlutou, tedy úplně v barvu smrti.

Rozumí se samo sebou, že se zde musí rozuměti jen barva oživeného světla rostlinného, nikoli barva nerostů, jelikož v nerostech je tato barva jakoby úplně v zajetí a podobá se v naději zemřelému člověku, kde rovněž jeho naděje byla s ním daným zajata; - z toho důvodu se tedy také tací lidé v záhrobí objevují nejčastěji v tmavozelené barvě, která pohnáhlou poznáním, že jejich příslušná naděje nemůže být uskutečněna, přechází buď v plesnivě šedou anebo dokonce v úplně černou, kterážto barva vlastně již žádnou barvou není, jako také vůbec žádným světlem, nýbrž je úplným nedostatkem toho všeho. Je tu tedy proto řeč jen o živější barvě rostlin.

Vyzařuje sice ovšem zelená barva svou zeleň a stravuje vše ostatní éterické barevnosti; to však je právě také charakteristické u nadějí. Naděje stravuje rovněž vše s velikou dychtivostí a nemůže si většího žrouta představit nežli je právě naděje. Več vše možné člověk často nedoufá a nemaluje si ti več doufá ve všech nejpestřejších barvách ve fantazii. Nestráví-li všechny tyto malby a přijde do stavu, že mu dokonce jeho fantazie, již není s to dostati žádné malby, pak je však také již na tom převelice smutně, neboť tu kouše do své vlastní naděje a stravuje ji. Tehdy jest květináč na úplně temném místě.

Jak může však býti naděje nasycena? Postavte květináč jen zase na bílé světlo Slunce, avšak ne příliš náhle, pak se začne zase zelenati. Proč to? Protože byl neobyčejně hladový po skutečném nasycení.

Přejdeme na přiměřeně mravní část: kdo se dá lépe těšiti nežli zarmoucený, tedy ve své naději zklamaný člověk? Anebo kdo hledá dychtivěji skutečnou útěchu, tedy mravní nasycení vyhladovělé naděje, nežli právě takový téměř beznadějným se stavší člověk? Přiveďte ho ke stromu světla a on tu bude v nejlepších douškách bráti do sebe, co se mu především nejvíce zamlouvá.

Z tohoto lze také velmi jasně poznati, jak může být naděje vždy víc a více a konečně úplně skutečně nasycena vírou.

Hladový člověk je smutný; chcete-li jej učiniti veselým, pak ho nasyťte a v jeho nasycení mu zajde všechn smutek z hladu, jeho mysle se zmocní veselost a v této veselosti bude pak s největší nejděčnější láskou své hostitele objímati.

Hledte tak se daří člověku hladovějícímu po pravdě nebo po uskutečnění jeho idejí. Přiveďte ho k pravému proudu světla a on se s ním pak velmi brzy spojí a podle svého srdce a podle potřeby nasytí. A když velmi snadno a velmi brzy zpozoruje, že toto nasycení opravdové, že se jako úplně nasycující hodí pro všechny jeho dosud prázdné ideje, nabude rovněž velmi brzy veselé mysli s velkým žářem své lásky co nejdříve uchopí velkého hostitele a tato láska o sobě vyjadřuje již dokonalé nasycení aneb v lásce jest obsaženo vše co je víry a vše co je naděje v úplném uskutečňování zralosti a nasycení.

A tak jest láska jednak skrze víru dokonale nasycená naděje; jinak však jest právě z toho důvodu, že v sobě uzavírá jako nasycená naděje a víru, také je prazákadem obou. Vy řekněte; Jak to tedy může býti? Já myslím, že něco přirozenějšího a lehčeji pochopitelného sotva by mohlo býti nežli právě to.

Odkud pochází strom? Vy pravíte; Z jádra. Odkud pochází jádro? Ze stromu pravíte.

Nuže je-li tomu tak, pak musí tedy jádro v základní příčině obsahovati vše, co je strom, který z něho vychází. Chcete-li tedy strom v novém jádře opět obnoviti, musí také opět své vše vložit do jádra.

Vy byste ovšem rádi věděli, zda Pán stvořil dříve strom anebo jádro? Já myslím, že toto tajemství se musí dáti téměř rukama nahmatati. Kdyby Pán stvořil dříve strom nežli jádro, pak byste mohli býti jisti, že by to činil i dnes, neboť On jest ve svém způsobu jednání vesměs neproměnný a nekoná dnes tak i zítra jinak a vy byste v tomto prvém případě spatřovali ustavičně jako nějakým kouzelným úderem náhle vzniklé stromy. Vy však vidíte každý strom ustavičně znovu poněáhu vždy víc a více vyrůstati a se vyvíjeti

Tento děj ukazuje však zajisté více nežli kdyby byl najednou deseti Slunci osvícen, že Pán neměl zapotřebí stvořiti hotový strom, nýbrž jen símě; a když símě přijde do země, tu se vyvíjí a stává se pak v tomto vývoji dokonalou formu toho, co právě Pán vložil do tohoto semene.

V semeni jest však již schopno, aby se na konci samo opět našlo a strom sám a celá jeho činnost není pak nic jiného nežli účelným pochodem od jádra k jádru; a podle Mého mínění je tedy mnohem správnější a moudřejší předpokládati, že čára je výplodem mnoha navzájem přiřazených bodů a že proto také ohraničena dvěma konečnými body, než aby se dosti silně pošetile předpokládalo, že bod je výplodem nějaké vzniknuté čáry a že je na obou stranách (N.B. jichž má nescetné množství), omezen dvěma čarami.

Já myslím, že z toho mála velmi snadno poznáte, že Pán stvořil dříve semeno nežli strom; to jest On stvořil sice obě zároveň avšak strom vložil v téže době nevyvinutý do semene.

Právě tak také jistě jest láska prazákadem všeho a vše se pak konečně musí do tohoto základu opět navrátiti, nechce-li to zaniknouti. Při této příležitosti jsme však také dosáhli vrcholu naší hory a tak se tedy odebereme ihned také hlouběji do našeho nového okrsku.

Kapitola 29. / 205.

23. června 1843 od 16,45 do 19 hodin

Stupňovitá kuželovitá stavba. Přímá čára – pevná vůle. Člověk má součásti svého díla, avšak Pán zná součástky látky, jako její dílovedoucí. Láska k Pánu jest neodolatelnou mocí.

Pohledte jen jednou do poněkud hlouběji položené nepřehledně velké roviny, která jest nalevo a napravo, jak dalece jen oko dohlédne, obmezena tímto zalesněným pohořím. Co spatřujete v této rovině? Jistě nic jiného nežli své já; ve velmi značné vzdálenosti vyčnívá nadmíru vysoko stupňovitá kruhová pyramida. Z této vzdálenosti nelze mimo brilantní lesk ještě nic bližšího rozeznati; avšak přesto již tento prvý pohled slibuje něco neslýchaně velkolepého, vznešeného, proto si tam tedy také chvatně zamíříme, abychom byli co nejdříve v úplné blízkosti tohoto vznešeného nádherného díla. Hleďte, nemáme tam sice schůdnou cestu, ještě méně jízdni dráhu; avšak pozoruj-li tuto nádhernou půdu, která vypadá mnohem něžněji a jemněji, nežli nejjemnější hedvábná sametová látka, pak myslím, že není třeba vyšlapané cesty, nýbrž jen zachování přímá čáry a duchovně rychlým krokem budeme ihned tam, kde chceme býti.

Víte však také, co duchovně vzato značí přímá čára? Přímá čára značí anebo znamená neochvějně pevnou vůli, která se nedá žádným sebe protivnějším zjevem k něčemu jinému odvésti; a právě tato přímá čára vůle je zde míněna.

Vy se sice tážete v sobě, zda bychom při této cestě ještě mohli narazit na překážky, které by nám ztížily dosažení cíle? To vše se ukáže na cestě; dosud to šlo ještě dobře a během naší rozmluvy jsme již urazili dosti značný kus cesty a pohlédnu-li tam, kde se nachází toto mimořádné stavební dílo, mohu již leccos přesně rozeznati, co jsem dříve v horské výši nebyl s to.

Tak mohu nyní již zcela dobře rozeznati, že tato mimořádná stavba se skládá z dvanácti oddělení, které se zvedají nad sebou téměř tak, jako kdybyste na Zemi postavili kolmo vytažený obrovský dalekohled, který by měl právě těch dvanáct výtahů, a když věc náležitě zkoumáte, pak bez velké námahy objevíte, že každé z těchto pater se skládá ze samých navzájem přiřazených sloupů a hleďte, každé patro se stkví v jiné barvě.

Avšak k čemu si kaziti oči pohledem do dálky? Budeme moci celé dílo beztoho tvář v tvář v úplné blízkosti zkoumati; proto pojďme jen rychle k němu. Já však pozoruji, že upínáte svůj zrak na nedaleký dosti vysoký val. Zdá se, že to bude na naší cestě značná překážka a že se budeme muset od naší přímé čáry odchýliti, ježto sebou nemáme berana.

Když zeď tohoto valu vystupuje podle pozemského měřítka přímo jako svíčka a dole není brána, pak to má asi v sobě ten háček, že se přímá čára má ustavičně podržovati a že ji nesmíme opustiti, neboť odchýlení v duchu i jen o čárku značí tolik, jako v jediném okamžiku tento celý krásný svět ztratit z našeho zorného pole. Avšak ještě nejsme u zdi, proto neztrácejme odvahy a věc dopadne snad lépe nežli očekáváme.

Pozoruji však nyní také před valem velká a četná stromořadí z nichž vyčnívají všeliké sloupy a pyramidy. Mohlo by se tu velmi snadno státi, že při naší přímé čáře narazíme na strom anebo sloup a že bychom tedy byli nuceni kvůli takové překážce se poněkud odchýlit od přímé čáry.

Vy pravíte; A což kdybychom se duchovně povznesli do vzduchu a k našemu velkolepému cíli špli co nejsnáze v přímé čáře vzduchem?

Pravím vám; Také toto bychom mohli učiniti; avšak tím se vystavujeme dvojímu nebezpečí, že ztrácíme tento svět ihned z našeho obzoru, neboť takový vznos jest již přerušením přímé čáry, a pak naše nohy nesmíme od této půdy odloučiti, dokud chceme tento svět ohledávati. Neboť odloučíme-li nohy od půdy, klesne celý svět pod námi si své první nepoznatelné hvězdné polohy; proto nám nezbyvá nic jiného nežli všem vyskytujícím se nahodilým překážkám pevně čeliti!

Nuže hleďte, stromořadí jsme již dosáhli. Pokud oko proniká do tohoto stromořadí, jde to v překvapující míře přímočaře; avšak temto hezky hluboko c něm spatřuji něco jako zřízený oltář a tento oltář stojí jak se nám to hodí uprostřed tohoto stromořadí. To však nic nevadí, jen směle k němu a cesta se musí udělati právě taková, jak ji chceme míti; neboť pro ducha by bylo jistě smutné kdyby si dal zatarasiti cestu přirozenými překážkami.

Nuže, tu jsme již u oltáře; věru tento prvý moment již ukazuje i když ještě ve vzdáleném měřítku, jak nepopsatelně nádherné musí být teprve toto hlavní dílo.

Hleďte, tento oltář má výšku jednoho sáhu; sestává ze samých oblých tyčí zhotovených z nesmírně skvělého materiálu, který se v této zvláštnosti jistě na žádném jiném světovém tělese nevyskytuje. Pohleďte jen na ony tyče; nezdají se být ani pevné, nýbrž vypadají jako by byly ze samých dolů tryskajících vodních paprsků, které však bez tak zvaných pobočných výstřiků tryskají dolů do zlatých nálevek, neboť planoucí pohyb paprsků v těchto tyčích ukazuje jakoby tyto tyče nebyly takřka nic jiného, nežli jen oblé vodní paprsky, které jakoby postupovaly středním sloupem odněkud nejprve vzhůru, jak vidíme, padají podle pravidel vodního stavitelství dolů. Abychom se však o tom přesvědčili, sáhněte rukama na tyče; hleďte, to celé jest jen zvláštnost materiálu. Tento materiál má v sobě takový plamenný pohyb, že se zdá, jakoby to byla nejčistší tekoucí vody; o sobě jest však pevný jako by to byl diamant.

A pohleďte, nad těmi tyčemi na onu zábradlím nádherně opatřenou kruhovou desku zářící tak, jakoby někdo položil malé slunce na tyto k sobě přiřazené tyče, které ústí dole do zlatých nálevek, které jsou však rovněž zvrstveny v červeně a modře se třpytící přenádhernou kruhovou křišťálovou desku. Věru, viděti tento oltář na tomto krásném kruhovém místě, které je v nejkrásnějším uspořádání ohrazeno nejnádhernějšími stromy, jejichž větve se nahoře jako obrovská ramena spolu stýkají, je již o sobě něčím tak okouzlujícím, že bychom mohli s největší spokojeností dlouhou dobu pozorovati, uvážíme-li k tomu ještě přenádherně zelenou sametovou půdu a kmeny stromů, které vypadají, jakoby to byly vesměs mocné modré, poloprůhledné kruhové sloupy, na nichž nelze objeviti ani nejmenší poskvrnny.

Co tedy říkáte této prvé nádheře? Musím upřímně doznati, že tato vznešená prostota se mi více zamlouvá a více mě poutá, nežli všechny již předtím zřené nádhery tohoto světa. Při zkoumání této nádhery zapomínáme však zcela, že musíme jíti ještě dále.

Avšak co bude s tou přímou čarou, jak jí docílíme? Měli bychom snad tento přenádherný oltář pokud možno přeběhnouti? Věru, něco takového by nás téměř o srdce připravilo a zejména, když se mimo to ještě uváží, že takové dílo by vyžadovalo mnoho práce a mnoho píle lidských rukou tohoto světa a že je tu jako dílo tímto lidstvem posvěcené. A mimo to ještě líčení je vůbec od božského řádu nanejvýš vzdáleno.

Co zde budeme tedy dělati? Vy pravíte; Jako duchové páditi skrze hmotu, co by se mohlo státi? Vždyť Pán přišel také zavřenými dveřmi k apoštolům.

Já vám pravím: To je sice pravda, avšak my nejsme Pán, nýbrž sluhové a pacholci Páně a ti nesmějí činiti vše, co činil Pán, leč by to Pán chtěl. Proto si nyní již vím rady; obrátíme se na Pána nádhery a to v lásce našeho srdce a jsem přesvědčen, že se přímá čára ihned zřídí.

Nuže hledte, já jsem to učinil a vy nyní ve mně a hledte, tu již z pozadí spěchá mužská bytost, dotýká se právě oltáře a oltář se uprostřed rozdvojuje a my můžeme nyní v naší přímé čáře pokračovati dále. Vy se nyní ovšem tážete, zda tento oltář má skutečně takové mechanické zařízení, aby se pro podobné přímočaré cestovní účely vždy takovým způsobem rozdělil? Pravím vám; Pro Pána jest vše co nejučelněji zařízeno, lidé mohou nějakou věc sebe pevněji spojit, Pán však je Mistrem látky. Člověk sice zná součásti svého díla a jak je lze dělit; Avšak Pán zná součásti látky a ví také jak tyto dělit.

Proto k zachování přímé životní čáry netřeba vám ničeho jiného nežli stále rostoucí lásky k Pánu a budete moci skrze skály, oheň a vodu tak kráčet, jako kdybyste nemuseli se zcela žádnou překážkou bojovati.

Upozorňuji vás mimo to ještě na toto: Dejte si dobrý pozor na všechny zjevy na této cestě narazíme a nakonec v nich poznáte leckteré poměry vašeho světa jako v nějakém velkolepém kouzelném zrcadle. Nyní však máme před sebou již opět nadmíru rozsáhlé otevření stromořadí a proto můžeme opět s dobrým svědomím kráčet kupředu.

Vy byste asi rádi věděli, co se nyní stane s oním rozděleným chrámem? Spojí se opět anebo zůstane takto rozdělený? Já však pravím vám: Rozumějte mně dobře a zanechte toho, co je za námi, neboť máme toho před sebou ještě velmi mnoho a mnohem většího; až budeme však u hlavního cíle, pak se nám beztoho dostane s výše všeobecného přehledu. A tak tedy pojďme dále.

Kapitola 30. / 204.

24. června 1843 od 16,15 do 18,30 hodin

Detaily nádherného uspořádání tohoto paláce. Jaká má býti prosba. Účelem prosby-sebepoznání, svobodná činnost ve sféře vůle a poznání. Proste tedy s větší láskou a větší důvěrou a obdržíte více! Dvojí podstata překážek. 1. – nedostatečné poznávání. 2. – světská láska. U žen je domovem většinou hloupost.

Před námi otevřené stromořadí jest sice poněkud užší nežli předchozí avšak tento zjev ani v nejmenším nepřekáží pokroku ne naší přímé čáře nýbrž právě naopak, neboť čím je nějaké ulice užší, tím snáze jest zachovávat její střed a jíti ve středu přímým směrem dále.

Tento zjev má však svůj důvod v tom, že všechna tato stromořadí jsou vyměřena a založena ze středu hlavní budovy a kdybychom mohli přímo nad hlavní budovou pohlédnouti shora dolů, spatřili bychom toto celé nádherné uspořádání jako nějaké vyzařující Slunce.

A hledte, to je již dobré znamení; tak také je přímá čára již dána a třeba ji jen následovati a nemůže se vůbec chybiti, abychom co nejdříve dosáhli hlavního cíle. Jak vidíte, překročili jsme již přes dobrou polovici tohoto druhého stromořadí a lze tudíž již zcela dobře spatřiti před námi konec. Avšak za koncem tohoto stromořadí pozoruji lesknouti se již zase novou překážku, která by nás mohla poněkud odchýliti od přímé dráhy. Avšak o této druhé překážce před námi sotva se již zmíníme; neboť jako prvá tak i druhá překážka musí nám udělati náležitě místo.

Co však to asi je, co nám tu září vstříc? Jen ještě několik urychlených kroků a pohlédte, věru tu se člověk při prvním pohledu nemůže ani vzpamatovati; neboť příliš velká je nádhera této alejové výzdoby. Co by tu na Zemi byly všechny ty sebe uměleji vymyšlené vodotrysky a ohňostrojevoluce! Zde to vznešenou skvělostí a nádhrou jen srší.

Hledte deska, která pokrývá jako dlažba z jediného kusu tento druhý velký okruh stromů, vypadá právě tak, jako poněkud zvlněný povrch nejčistší vody a přesto je ta plocha úplně rovná a nadmíru pevná. Nejzvláštnější při celé této věci jest jen to, že podivuhodným lomem paprsků jsme skutečně její tvářností tak velice zklamáni, že spatřujeme povrch této dlažby neustále se vlnící a každý obrat vlny zazáří v jiném světle. To chci tedy nazvat zářivým obrazem.

A uprostřed tohoto rozsáhlého okruhu stromořadí je postaven sloup, jenž vypadá jako u vás na zemi smršť. Pohledte jen, zdá se, jakoby voda ve vířivých kruzích hnala nahoru a dolů a každý vír zazáří neustále se střídajícími tisícerými barvami a hledte a ohmatejte tento sloup, jest při této zdánlivé živosti pevný jako diamant. Věru, kdo toto složení hmoty a zpracování takové ozdoby nepovažuje za dosti značně obdivuhodné, od toho bych sám rád z vlastních úst slyšel, co tedy považuje za div.

A pohledte pak ještě zcela nahoru k vrcholu tohoto sloupu, jak se tam rozvětňuje podobně jako smuteční vrba v nadmíru zářící větve a místo listů nechává dolů viděti všelijak zářící šišky.

Co říkáte této nádheře? Věru, jste právem němí; neboť pro pocit nelze něco takového popsat a musíme být spokojeni, budeme-li moci i největší a nejžhavější výřečnost podati o tom jen nanejvýš malý stínový obrys.

To by bylo ostatně vše dobré, jen kdyby celá ta nádherná věc nebyla uprostřed naší poutní čáry. Co soudíte, bude možné také tuto alejovou ozdobu dělit jako předchozí? Při této prvé bychom mohli být spíše uvedeni v pokušení věřiti, že celá věc spočívala na uměle mechanických zásadách a proto se také snadno rozestoupila; avšak při této nejvyšší kolosální ozdobě poskytoval by asi každý mechanismus příliš krátké a příliš slabé rameno, než aby tento zcela mocný sloup, způsobem předtím zřejmým, rozdvojit. Co máme tedy nyní učiniti? Vy pravíte: Ten jenž rozdělil prvou překážku, Pán totiž, bude také s touto druhou překážkou zcela jistě snadno hotov.

Vy jste správně odpověděli, avšak při tom si třeba povšimnouti něčeho co dosud ještě neznáte a tak tedy pošlete:

Pán je sice všude všemohoucím Pomocníkem a Vítězem nade všemi překážkami; avšak musí také být podle stupně a míry překážky volán ku pomoci, potom se teprve stane, co se má státi.

Vy zde ovšem pravíte: Ano, proč však to? Když Pána snažně prosíme o pomoc, tu nám jistě pomůže, když potřebujeme. Já však pravím vám: V jednom ohledu máte sice pravdu; avšak jen potud, pokud vedle toho jste nuceni mylně předpokládati, že Pánu na tom málo nebo zcela nezáleží, jak je to s vaším vlastním poznáváním. Avšak něco takového předpokládati, bylo by, myslím přec jen trochu pošetilé.

Vždyť Pán chce přece především povznésti sebezpoznaní dětí: Proto také nechává vše jim (samými) dříve posouditi a změřiti, tedy také jejich potřebu, aby Mu ji pak podle jejich poznání přednesli, a On jim pak podle jejich vlastního poznání a žádosti pomohl.

Z toho důvodu však, moji milí bratři a přátelé, nemá zde na Zemi také nikdo lehkomylně měřiti hříšnou překážku na dráze svého života, která má býti rovná; jinak si musí sám připsati, nedostalo-li se mu po samých modlitbách úplně žádoucí pomoci.

Neboť Pán jest sice ve Své milosti a ve Svém slitování nadmíru nejvyšší láskyplně dobrý a štědrý, avšak při tom přece jen vždy v každém ohledu, v nejdokonalejší míře respektuje svobodnou činnost ducha, jak ve sféře, vůle tak i ve sféře poznání.

Mezi námi však řečeno, učiní tudíž každý člověk o sobě lépe, učiní-li vzhledem k sobě samému, jak říkáváte, z komára velblouda, nežli naopak a pak se stane, že ten, kdo z takového stanoviska o mnoho prosí, také mnoho obdrží; kdo však prosí o málo, ať nečeká, že mu Pán hodí nějaké nepoznané a nežádané plus na záda.

Vždyť něco podobného činíte přece také vy mezi sebou na Zemi. Proč by to neměl činiti Pán, který má proto v lásce nejmoudřejší důvod? Dá i nejlépe smýšlející boháč tomu, kdo ho prosí o půjčku dvou set tolarů, rovněž přesně nutných dva tisíce tolarů? Já vám pravím: Toho neučiní a i kdyby věděl zřejmě, že prosící vypůjčovatel potřebuje nutně větší obnos.

Řekne zajisté rovněž z ušlechtilého důvodu svého srdce vypůjčujícímu: Půjčím ti velmi rád žádaný obnos, jen jestli ti však tvé potřebě stačí. Pohybuje-li se při takovém šťouchnutí vypůjčovatel ještě vždy ve svých pošetilých mezích ostýchavosti a zůstává-li při své prvé žádosti, řekněte sami, kdo je potom vinen, když se vypůjčovateli 200 tolarů neposloužilo. Proto se má tedy každý přesně zkoumati a svou potřebu přesně odměřiti a teprve potom se na svatého

všemohoucího Pomocníka obrátiti, pak mu již jistě bude poskytnuta náležitá pomoc, bude-li jí v pevné víře, v úplné důvěře a v lásce vážně od něho očekávati. A tak tedy budeme a musíme nyní také zde Pána poněkud pevněji žádati nežli při první překážce, tak nám také zde Pán dráhu otevře. V čem však záleží ona větší pevnost v žádání Pána?

Kovář praví k svému tovaryši; K roztavení malého množství železa stačí také menší žár uhlí a výheň nepotřebuje nabírat k tomu dech příliš a zhluboka, má-li však být roztavena velká hrouda, tu řekne mistr kovář svému tovaryši. Nyní přines tři koše pevného uhlí a nech výheň jíti, jinak se ta velká kovová hrouda sotva do červena rozžhaví. Myslím, že tohoto pravidla mistra kováře, které lze zajisté rukama nahmatati, bude nám možno nadmíru dobře použít. Více uhlí větru výhně znamená tolik jako: Více lásky a více důvěry a stane se podle důvěřivé žádosti!

Já jsem to učinil u sebe a vy jste to museli učiniti ve mně; a hleďte, tento sloupec vodní smršti je již opět rozdělen a my můžeme s nejmenší námahou jíti opět dále.

Rozumíte však také této druhé překážce, která je plna klamného zdání a ukazuje se jako-by byla ve všech rozích a koutech živoucí? Dotknete-li se jí však, je všude tvrdá a pevně odporující. Hleďte, propracovávati se omyly jest mnohem snadnější; neboť kdo je jen trochu probudilého ducha, bude s to ihned oddělití nízkou hloupost od skvělejší čisté pravdy a to je vítězství nad první překážkou. Avšak zde jest svět v celkovém měřítku se všemi svými pestře zářícími cetkami a je třeba mnohem více, aby byla tato překážka s cesty odklizena nežli ana dřívější.

Jest jistě velmi mnoho lidí na zemi, kteří již dávno v zářícím světle pravdu poznali. Avšak od světa se přece nemohou odloučiti; neboť jeho paprsky jim příliš lahodí. Kolik však takových vábívných paprsků pozlátka v sobě obsahuje a jak jsou složeny, může vám navlas ukázati poněkud bystré pozorování této výzdoby stromořadí. Majetek, peníze, všeliká pohodlí, dobré jídlo, parádní šaty a mnoho podobného, jsou ještě velmi mocné pozlátkové paprsky světa i pro již velmi řádné moudré muže. O ženách nechcem ani mluvit; neboť u těch je většinou ve svém prásidle hloupost domovem.

Avšak člověk, jenž má zalíbení na podobném světském pozlátkovém díle, se podobá boháči i ve snu, jenž tu a tam hází miliony: probudí-li se však, nevymačká ze své tobolky ani jediný groš. Myslím, že mně rozumíte jelikož je naše překážka překonána, můžeme jíti již opět dále.

Kapitola 31. / 205.

26. června 1843 od 16,45 do 19 hodin

Trojí stromořadí, s počátku široké a konečně úzké odpovídající vstupu z hmotného do duchovního života, aneb předmluvě knihy a jejímu úvodu atd. Založení a stavba domu, věže aneb kostela aneb církevní mešní obřad. Divadlo, hudební kus, škála, začáteční životní plány vznešených rodičů při výchově jejich dětí. Konec – hrob.

Pyramida. Podobné stavby na Slunci – bydliště pravých mudrců.

Hleďte, už zase máme před sebou nádherné stromořadí, které se rovněž opět ke konci zužuje; je to už třetí stromořadí, do kterého vstupujeme. Uvažujeme-li o těchto třech stromořadích postupně, vězí jaksi v sobě, jako tři navzájem do sebe strčené kužely, z nichž vrchol jednoho zapadá vždy do základny druhého; neboť kdyby první alej svými liniemi postupovala dále, musely by se tyto linie křížiti právě na onom bodě, kde jsme se setkali s prvním monumentem. Avšak je to vypočteno tak, že obě řady stromů přestávají právě tam, kde jsme se po ukončení jednoho stromořadí setkali vždy s velkým okruhem stromů, v jehož středu stála výzdoba. Proto začíná nyní toto třetí stromořadí rovněž opět velmi ze široka a nakonec, podobně jako ta předchozí se velmi zužuje.

Nemohl by tu snad někdo říci, avšak já tuto věc neshledávám vůbec estetickou; buď má alej ve stejné čáře dále pokračovati anebo se má poměrně rozšiřovati a to v tom poměru, v jakém se rovnoběžně běžící alej zdánlivě zužuje. Takovým způsobem by pak dostala taková alej od svého počátku zdánlivý vzhled protáhlého čtverce anebo dokonale stejně širokou dráhu až nakonec. Takové uspořádání by prozrazovalo více vědění a ducha nežli nějaké takové scvrknutí se aleje.

Toto je sice správné; takové uspořádání se musí zajisté jeviti oku zřejmě stísněné, zejména při takové délce, jaká je tato zde, avšak lidé, kteří zde tuto alej založili, spojovali s tím mno-

hem vyšší účel nežli jen účel estetický; a tak znamenají tyto tři aleje zcela dokonale smyslově a správně vstup od hmotného do duchovního života.

Jak však má býti toto chápáno? To se velmi snadno dozvíme, neboť něco podobného jest také na vaší Zemi i když to také není zrovna vyjádřeno alejí. Několik příkladů nám tuto věc zcela dokonale objasní za procházky touto třetí alejí, v níž nelze beztoho mnoho povznášejícího ohledati.

Předpokládejme, že nějaký odborník píše právě pro svůj obor knihu; tato kniha začíná nejprve určitou, nezřídka nadměru širokou a k tomu také nutně nudnou předmluvu a obyčejně je předmluva vždy tím objemnější, čím je poté duchovně a objemově slabší dílo samo. Tato předmluva se poněkud zužuje na zcela jednoduché a zároveň také nezřídka úzké slíbení prospěchu, při čemž se obyčejně několika málo slovy praví, a tím zbytečně pravila celá předmluva. Předmluva byla by na štěstí u konce po ní následuje prázdný bílý list, na němž není mnohdy napsáno nic, mnohdy však velkými písmeny důležité slovo ;Úvod. Obrátí-li se tento neblahý list, začíná pak právě opět ještě širší úvod, nežli byla předtím předmluva. V tomto úvodu nepřichází vlastně, podobně jako v předmluvě, nic jiného, nežli jen poněkud šíře rozvedená pochvala a doporučení poté následujícího hlavního díla. Čím však končí tento několik loktů dlouhý úvod? Obyčejně podobnými krátkými výrazy. Nebudeme se již déle obírati předběžnými pojmy, nýbrž přikročíme k hlavní věci samé; tam nejde ctený čtenář příslušně osvětleno vše, co v tomto úvodu mohlo být naznačeno jen stručně. A to je však potom také již konec.

Pročpak spisovatel svůj úvod tak rozvláčně započal a nechal jej tak strašně úzce skončiti? Nemohl by jej právě tak dobře zcela vynechat? Tuto otázku nemůžeme ani potvrditi, ani popříti; slouží určitě svému účelu; zda se hodí také účelu čtenáře, to si nejsnáze určí čtenář, pročte-li celé toto dílo.

Po tomto úvodu přichází pak hlavní dílo samo; co asi bude v tomto díle, které začíná rovněž zase velmi zeširoka a mnohoslibně? Jistě nic jiného nežli ještě poněkud více slovy řečeno to, co bylo již řečeno v předmluvě a úvodě; a tak končí zeměpisec své dílo s popisem obyčejně velmi nepatrného místečka; neboť pro velká místa má lepší místo a to je vždy spíše na počátku.

Matematik přidá na konci svého hluboce promyšleného díle obyčejně ještě několik krátkých nerozřešených úkolů, z nichž obyčejně poslední praví nejméně.

Dějepisec uspoří také nejméně významné faktum na poslední stranu, zatím co na počátku vrhl nesmírně široké pohledy přes celý povrch Země; a tak můžete vyjma slovo Boží – téměř všechna díla prozkoumati a shledáte, že nakonec se zcela zužují. To by byl příklad který je snad dostatečně osvětlen.

Zkoumejte však stavbu nějakého domu, věže anebo kostela; jak ze široka z počátku začíná a nakonec končí dům souvislou střechou, věž špičkou a kostel také obyčejně velmi špičatou souvislou střechou. Tento příklad nepotřebuje žádného dalšího osvětlování, neboť každodenní pohled podává k tomu náležitě vysvětlení.

Třetí příklad podává vám zkoumání vaší obřadné bohoslužby. S velkou pompou se vyjde z tak zvané zákristie a pak se před oltářem, jakož i v pozadí kostela u hudebního chóru šíří stále víc a více; avšak případně po třetím menším obřadu stávají se menší části již kratší a také obyčejně bezvýznamnější a tam, kde se vlastně měla očekávat šířka největší, totiž za tak zvaného „proměnění“, vypadá to již velmi úzké, pak se to stále více zužuje, až nakonec vše ztrácí v nadměru krátké; lte missa est.“

Tak zvaná činohra začíná u vás nezřídka nadměru tajuplně a končí pak obyčejně nějakým nadměru bezvýznamným slepým sňatkem. Tak začínají také vaše hudební kusy i s hudebními nástroji velmi ze široka a končí nezřídka tak úzce, že by se skutečně muselo říci: Pro tento poslední nejvyšší prostý konec nebylo by věru třeba tolik hluku. Tak začíná také vaše škála hromovým široce se roznášející hlubokým basovým tónem a končí nakonec nejkrásnějšími akordy s nadměru jemným úzkým myším kvičením. Máte již dost těch příkladů?

Jelikož nejsme však ještě s alejí u konce a jsme právě již v dosti značném jejím zúžení, můžeme k největšímu nadbytku připojit také ještě jeden příklad, který dá do naší věci nadměru jasné světlo; neboť v duchu to jde tak jako na světě. Na světě nemají lidé nikdy příliš mnoho peněz a má-li někdo sebe více, nebude pohrdati, dostane-li k tomu ještě více. Rovněž v duchu nemáme také nikdy příliš mnoho světla; a tak si přeje moudrý státi se ještě vždy moudřejším. Proto nám nebude ani tento příklad zbytečný, jelikož světlo rozmnožuje.

Jak zní však tento příklad? Je vám velmi blízký; třeba jen abyste pohlédli na nynější výchovu vašich dětí a budete mít celý příklad již na jedné hromadě. Jak velkolepé a rozsáhlé plány si dělají zámožní rodičové často se svými dětmi? Syn musí studovati a vedle toho si ještě osvojovati všelijaká jiná umění a dovednosti a pro dceru běhá aspoň půl tuctu všelikých mistrů do domu. Věc vypadá tak, jakoby měl být ze synů nějaký vládce a z dcery vládcova žena. Konečně dokončil syn studie a dcera se vykroutila z mistrových drápů s všelikými na právě významnými dovednostmi. Co se však nyní děje?

Náležitě vzdělaný a mnoho studovaný syn je vstrčen do nějaké těsné kanceláře na úzkou praktikantskou lavici z níž se mu zrovna nemůže dostatí toho největšího dálkozření, a u dcery se řekne; Nyní ji musíme vychovati také trochu pro domácnost. Zkoumáte-li toto postavení jen poněkud pozorně, pak vám jistě neujde vždy více se zužující alej lidského života z počátku tak široce projektovaného.

Avšak synovi začíná brzy po jeho velmi úzké sféře praxe opět poněkud širší úřední alej a dcera se provdá za muže, od něhož z počátku také velmi mnoho rozsáhlého očekávalo, Avšak úřední sféra synova se zúží konečně již zase ve stavu penze a vyhlídky vdané dcery nezískají také vůbec na šířce, nýbrž se u ní leckteré ženské přednosti ponenáhlu vypařují, tak se nakonec se svými vyhlídkami zužuje.

Nuže, jaký je tedy konec třetí životní aleje? Myslím, že to vám nemusím blíže označovati; třeba vám jen zajíti si na nejbližší hřbitov, kde najdete množství odnoží lidských široce započatých životních alejí.

A hleďte, právě v tomto smyslu staví tito sluneční lidé vše právě tak jak to úplně odpovídá životním poměrům.

Kdysi stavěli podobně také lidé pozemští. Tak zvané egyptské pyramidy jsou dosud výmluvnými svědky toho; neboť tyto velkolepé budovy nebyly nic jiného, nežli náhrobky velkých a mocných lidí. Čím větší a mocnější někdo byl, tím větší pyramidu jako náhrobek si dal postavití. Kdo by ji měřil dole, narazil by na značné rozdíly; avšak při vrcholu vybíhají všechny v jednu zcela vlasovou špičku.

Podobnou moudrost v měřítku ještě značnějším nalézáme také zde na tomto světlém světě, kde lidé zejména tohoto okrsku jsou opravdoví mudrcové; avšak to další nám podá více světla.

Ježto však za této rozmluvy cestou jsme došli na žádoucí zde skutečně velmi úzký konec aleje, učiníme nyní také opět zmužilý pohled dopředu a uvidíme, zda se tu nevyskytuje již žádné tajemství, které by nás přimělo k tomu, že bychom museli naši přímou čáru ohnouti. Dosud mimo velkou nám již blízkou okružní zeď nevidím překážky, proto můžeme jíti přes tuto úplnou zbylou ještě rovinu bez překážky až ke zdi. Jak se nám však bude dařiti u zdi, to ukáže jedině zkušenost; proto jen zmužile pokračujme ke zdi!

Kapitola 32. / 206.

27. června 1843 od 17,15 do 19 hodin

Pokračování slunečního putování směrem k okružní zdi; tato zeď se odhaluje jako krásné slouporadí se 3 galeriemi. Velké a krásné stupňování. Vše na tomto paláci jest podobenství s poměry lidského života. Příklady na to. Každý duch na němž již nelpí nic vnějšího (světského) nemůže již hřešiti a je tedy čistý. Podobenství o tělesné smrti atd. aneb její podstata. 12 stupňů k první galerii jako 12 přikázání.

Máme ještě před sebou trať asi dvě míle anebo osm tisíc sáhů vaší polní míry. Trať jest rovná a okem nemůžeme na trati ničeho zjistiti, co by se podobalo jakékoli překážce. Pro naše stanovisko nelze mimo okruh pyramid ničeho objeviti. Pyramidy samy nestojí však také na naší čáře a tak jich nemůžeme považovati za překážku; muselo by se leda nacházeti něco za pyramidami. Já však pravím, dobře a krátce, pojďme jen přímo na to a cesta zajisté ukáže, co nám bude třeba ještě zdolávati.

Kdybych zde nebyl vaším hostem, nýbrž vy byli hosty mými, byli bychom dávno již na místě samém; avšak věda, musím tu s vámi sdíleti vaši nejistotu a nerozhodnost. Proto jde ta chůze také poněkud pomaleji. Avšak to tu vůbec nevadí; neboť my již dovedeme tuto poněkud zdoluhavou cestu a milosti Páně – zcela dobře obrátiti v náš prospěch.

Mimo to, kráčet po této zeleně modré sametové půdě je také velmi příjemné a tak si již můžeme dáti líbiti poněkud déle trvající pochod. Také se nám stále blíží dobře aspoň polovina obdivuhodné hlavní budovy ve středu této okružní zdi, a tak mají tedy také naše oči neustále mnoho co dělati. Jak můžete pozorovati, už jsme dosáhli řady pyramid a neukazuje se doposud žádná jiná překážka, nežli ona okružní zeď, která se stává následkem našeho přiblížení stále vyšší a tato zeď jak se mi nyní zdá, není veskrz spojitá, nýbrž sestává ze samých sloupových galerií, které skýtají nadmíru nádherný pohled.

Ó, pohleďte jen sem, jsou tu tři sloupové galerie nad sebou; avšak sloupy jsou při tom všem nicméně, aspoň jak se nyní zdá, dosti těšně k době přiřazeny. Jen tedy zmužile na to a neklesati na mysli! Brzy nebudeme mít příčiny, abychom tuto překážku, která se zdá být po mém zdání tak velkolepá, považovali ještě za překážku; neboť jak pozoruji, prostory mezi sloupy se při našem přiblížení stávají patrnější a patrnější; a hleďte, před sloupy je umístěno souvislé schodiště, po kterém lze jistě s každé strany dospěti aspoň do nejspodnější galerie.

Pohleďte jen tam, sloupy stojí velmi daleko od sebe a my můžeme jistě mezi nimi v řadách projít. Ano, ano. Moji milí přátelé a bratři, tak tomu je. Každá dobrá práce je hodna své mzdy; zmužile jsme na to šli a kde jsme se domnívali, že najdeme tu největší překážku, tam právě nenacházíte zcela žádnou. Dosáhli jsme tohoto přenádherného schodiště, které podle mého poznání je zhotoveno ze samého červeného průhledného zlata a mimo to je ještě od sloupu ke sloupu pro chodce pokryto přenádherně ozdobnou látkou, a kterou jsem se na tomto světovém tělese dosud ještě nesetkal.

Je tu jen dvanáct stupňů; velmi snadno je překročíme. Tak jen nahoru! Jsme na galerii. Podívejte se na dlažbu této galerie; nevypadá, jakoby to byla do kruhu se rozprostírající nejemnější broušená diamantová plocha šířky deseti sáhů vaší míry? A pohleďte, jen hezky přesně, nelze objeviti nikde nic spojovaného, není tedy naskrze dílo kusé. Nýbrž je to dokonalý celek. A pohlédněte na sloupy, které jsou obráceny dovnitř, aneb tvoří vnitřní řadu; každý je obklopen točitými schody z nejnádhernějšího rubínu a mají zábradlí z nejzdobnějších tyčí z bílého zlata a nad každou z mnohých zábradlových tyčí jest světle modrá zářící koule, která ze sebe vrhá divu libé světlo.

Rádi byste věděli, k čemu jsou tyto točité schody a to kolem každého sloupu stejného tvaru? Prvým důvodem je zřejmě ten, aby bylo možno dostati se na druhou stranu galerií; avšak k tomu nebylo třeba, aby byl takovými točitými schody opatřen každý sloup.

To spočívá v moudrosti těchto lidí, podle níž se mohou dostati všude nahoru, aniž by jedno druhé jen v nejmenším rušilo; neboť tyto sloupy představují učitele aneb vůdce; jako však žádný vůdce a učitel nemá býti takový, aby jeho vedením nebylo možné se dostati do výše, tak nesmí také žádný takový příslušný sloup býti bez točitých do výše vedoucích schodů.

Vy zde nicméně řekněte a se otážete, proč tedy také právě z toho důvodu nemá vnější řada sloupů schodů? Hleďte, důvodem toho je zajisté opět moudrost těchto lidí, podle níž vnější řada sloupů představuje sice také učitele, avšak učitele přirozené, tedy učitele vnějších věcí. Tito učitelé nemohou však svým učivem nikoho povznést, proto jsou také tyto sloupy bez stupňů.

Ano můžete zde zkoumati, co chcete, naleznete všude tu nejdokonalejší obdobu s vnějšími jakož i s vnitřními poměry člověka. Tak nám připadala cesta od naší poslední aleje zcela jednotvárná; nebylo tu ničeho jiného nežli krásná půda a poněkud skrovná, ne zrovna povšimnutí hodná, řada pyramid, poté šťastné rozšířené sloupové galerie naší okružní zdi, která se nám zdálo být dříve velkou překážkou a nad ní poloviční pohled hlavní budovy uprostřed. To však bylo také vše, co se nám vyskytlo na cestě po volné rovině.

Vy se domníváte, že za tímto nejvyšším prostým zjevem nevězí asi příliš významné podobnosti; já však pravím vám. Právě v této poněkud nudné cestě jest skryto něco mimořádně hlubokého. Jest toho ovšem málo, s čím jsme se tu setkali; avšak podle úsloví, že moudrému stačí napovědět a on v nápovědi nalezne velmi velkou věc, jest také tato nápověď taková, že nám může úplně postačiti, zkoumáme-li ji jen poněkud moudrým pohledem. Abyste si však mohli o tom učiniti malý pojem, dám vám zatím jen několik zcela nepatrných štučanců, podle nichž budete moci velmi snadno sami nalézt to nejhlubší.

Z oněch tří alejí, tedy ze tří stupňů pokoření z tělesného, duševního a duchovního jsme pojednou dospěli do volného prostoru anebo v podobnosti do vnitřní podoby ducha a to prostředky, které nám uspořádal Pán Sám, a těmito prostředky jsou vnější moudrost nauky Páně,

kteří musí člověk především doslova dbáti, nežli dospěje k vnitřnímu duchovně svobodnému vědomí.

Nádherná jest půda, po níž se kráčí volně a bez překážky a modrá jest její barva, plná jemného lesku, takové je také svobodné vědomí ducha, které se projevuje neměnitelnou stálostí. Avšak uprostřed volného prostoru jsou umístěny pyramidy. To jsou náhrobky; co oznamují? Řekli byste snad úplné odumírání světů, to, moji milí bratři a přátelé se již děje na cestě oněmi třemi alejemi.

Tyto pyramidy ukazují zde však jen ztišení vnější moudrosti a že v této sféře nemusí již nikdo očekávat žádné překážky, jestliže se zprostředkuje před Bohem hřešiti; neboť žádný duch, na němž nelpí již nic vnějšího, nemůže již hřešiti a jest proto čistý.

Pročpak? Protože se úplně sjednotil s Pánem! Více vám v tomto ohledu nemusím říkat, neboť koná-li někdo co Pán chce a koná, ten snad tím přece nehřeší.

Když jsme byli téměř již u východu z poslední aleje, připadaly nádherné sloupové galerie ještě jako souvislá nepřekročitelná okružní zeď; tedy hrozná čára, přes kterou se zdálo, že nepřejdeme. Když jsme však vyšli z řady pyramid, začala se zeď rozkládati v oddělené sloupy a po velmi krátké cestovní lůžce bylo nám to velkolepou nádhrou a vůbec ne již překážkou, které jsme se před tím již po dlouhou dobu nejvíce obávali.

Co asi toto představuje? Uvažujte o smrti vašeho těla. To je zajisté pro každého doposud vnějšně žijícího člověka nejvíce obávaný okamžik, tedy nejsilnější překážka na životní dráze; tím jest také jistě pro každého, dokud nemá za zády řadu pyramid.

Přitáhl-li však někdo při odložení veškerého vnějšího zdání moudrosti ve svém duchu úplně Pána, pak se tato obávaná překážka stane nadmíru nádherným pohledem; a každý bude chovat jistě nejvřelejší přání, aby se co možno ihned dostal po dvanácti stupních do spodní galerie.

Odkud pak pochází těchto dvanáct stupňů? Představují obrazně deset přikázání Mojžíšových a pak ještě k tomu dvě přikázání lásky z úst Pána, jako ony tři nad sebou stojící galerie představují přirozeno v duchovnu, duchovno a nebeské v duchovnu. Nyní myslím, že z tohoto štuhaněku byste mohli nyní dostatečně pochopit zjevy na pochodu přes volné místo až na poloviční pohled střední budovy, která se označuje milost Páně a zatím jedině je viditelná a až na druhé straně galerie je také viditelný hlavní důvod, který je láska Páně, anebo Pán Sám ve své osobnosti. Jelikož toto víme, půjdeme opět dále.

Kapitola 33. / 207.

28. června 1843 od 17 do 18,45 hodin

Nový pohled na světelné divy. Sluneční stavební materiál plný hry světla. Budova věžovitá, světlem oblévaná. Bude zajisté těžko jíti odtud dále, musíme-li ještě zachovávat přímou čáru? Pojdme jen ven do volného, nadmíru prostranného prostoru, který se nachází mezi touto rozsáhlou okružní galerií a mezi hlavní střední budovou a uvidíme ihned, co tu bude třeba dělati.

Vyhleďte jen mezi dvěma před námi stojícími točitými schody, opatřenými vnitřními sloupy a řekněte mně, co spatřujete?

Vy pravíte: „Milý příteli a bratře, pro tento pohled nenacházíme slov, abychom popsali, co vše se tu ubohému oku v nejpodivnějším způsobu představuje! Naším pohledům se ukazuje plocha plná vlnícího se lesku a z každé vlny srší miliony paprsků a paprsků, z nichž má každý jinou barvu, a tato paprsky se vzájemně uchvacují a tvoří přechodné tvary. Tvary přecházejí tu a tam navzájem do sebe a tvoří nový tvar.

Tamto dále směrem k hlavní střední budově, spatřujeme, kterak se tyto paprskové vlny v nejpestřejších kruzích otáčejí a tyto kruhy se zvedají často kuželovitě nad půdu a tyto kužele se třpytí střídajícím světlem, jehož kouzelný překrásný půvab nelze slovy popsat a konečně nad tímto světelným kruhem spatřujeme řadu sloupů velkého ústředního paláce.

Sloupy se zdají býti vzhůru vířícími plameny jasně červené barvy a za těmito podivuhodnými sloupy vyjadřuje světle modrá stěna, která je mezi sloupy opatřena branami, z kterýchžto bran pak nádherně zelenavě bílé světlo. Toť vše, co zde můžeme dosud rozeznati.

Pohlédnete-li na vlnící se pohyblivost této plochy, zdá se nám, jakoby půda, jakýmsi vodstvem, přes které by se pak jaksi nemohlo pevnou nohou přejít; jen na jedno se můžeme ohlédnouti, co vyvrací tuto věc, že v poslední alejové výzdobě jsme se sešli rovněž s takovou vlnící plochou, která proto byla nicméně jako tekutá a tak může býti že světelné vlnění této plochy před námi je rovněž jen očním klamem.“

Ano moji milí přátelé a bratři, tak je tomu i s touto věcí. Vše co zde spatřujete jako pohyblivé, jest jen hra světla, která je domovem zejména na centrálních slunečních tělesech a to na nějakém bodě tím silnější, čím více se tento bod blíží velkém rovníku takového Centrálního slunce, proto je zde materiál, který je o sobě sice nadmíru pevný a přijímá lesk mnohem silněji nežli u vás nejjemnější diamant. Je-li potom takováto velká plocha náležitě hlazená, přijímá pak také tím dychtivěji mocné světelné paprsky ze světelného éteru, který obklopuje taková sluneční tělesa a vrhá pak přesycením právě tyto paprsky zase zpět; a tak dopadání a odrážení paprsků vzniká vlnivý účinek, jevíci se zblízka jako všelijaké světelné tvary, tvořící bez ladu a skladu se pohybující vlny, ve vzdálenosti však jako kruhy. Pročpak? Protože ve vzdálenosti všechny pohyby, jakož i všechny tvary se neustále víc a více zakulacují, což můžete vyzpozorovati z různých zjevů již na vašem tělese zemském.

Vystoupíte-li například na nějakou značnou výšinu a pohlédnete-li na daleký obzor, který je o sobě velmi nerovný, uvidíte jej nicméně zakulacený; příčina toho spočívá v tom, že malé nerovnosti naproti celému rozsáhlému okruhu obzoru téměř úplně mizí.

Dále patříte-li z určité vzdálenosti na několikahránný sloup, nebude se vám jevití hranatý, nýbrž oblý.

Půjdete-li na širokou řeku a budete-li pozorovati odtékání vody, začnouce od nejbližšího břehu ke břehu protilehlému, pak se tento zjev nanejvýš potvrdí. U bližšího břehu spatříte vodu řeky pestře bez ladu a skladu se vlnící, avšak u protilehlého břehu při poněkud delším pozorování jako samé navzájem se pohybující kruhy, v nichž se vlny řeky jeví jako pomalu vířící.

Jak nerovný povrch mají světová tělesa, to vám může dostatečně ukázati vaše Země. Avšak jsou-li pozorována z velkých vzdáleností stávají se úplněmi kruhy to jest nejsou-li zcela úplně jako podle kružidla, přece jsou na vnějším jevícím se obrysu úplně okrouhlé.

Bylo by možno uvést ještě mnoho takových případů, avšak já myslím, že tyto případy postačí, abychom pochopili před námi jsoucí dosti silně do zázračna přecházející zjev, to jest jako zjev o sobě, bez vnitřního duchovně příslušného významu, na který přijdeme při vhodné příležitosti.

Zatím nemusíme věděti nic jiného, nežli to, že půda před námi se prostírající je dokonale pevná a že se po ní můžeme začítí ihned přímo dále pohybovati a tak tedy vystupme jen vesele ven!

Jsme venku z galerie na půdě a hleďte je pevná a tam kde stojíme, nelze vlnivou hru světla spatřovati, a tak se můžeme nyní již pohybovati směrem k hlavní budově. Pohlédněme však na budovu, která nyní stojí ve své celé odhalené nádheře před námi.

Co říkáte této stavbě? Pravíte, co vlastně pravím také já?“ „To přestává řeč, a tak před velkolepým nejvyšším vznešeným pohledem na toto dílo člověk umlká!

Kdybychom si představili nějakou do nekonečna zušlechtěnou a znádherněnou babylonskou věž, měli bychom o ní ještě asi nejlepší obraz; jen bychom museli babylonské věži odejmouti šnekovitě vzhůru vedoucí chodby a rozdělití ji v deset pater, z nichž každé opisuje poněkud užší kruh. To by však byl podle toho jen pouhý tvar bez světla; zde však jest nejvelkolepější a nejušlechtilejší tvar řinoucí v nepopsatelné nádheře a v záři světla. Oč však pokulhává tento myšlenkový tvar ta touto nepopsatelnou, všechny pojmy přesahující nádherou.“

Přístupme jen blíže; věc se bude ve své nekonečné nádheře vždy víc a více rozvíjeti. Vidíme spodní řadu odtud tak, jakoby se skládala z jednotlivých velkolepých sloupů, z nichž každý je třicet sáhů vysoký. Výšku jste zajisté mohli správně posouditi; avšak sloup o sobě ne. Podíváte-li se přesně, spatříte každý sloup tak, jako by byl obložen oblými tyčemi; avšak jsme nyní již blíže a lze nyní již zcela dobře rozeznati, že takový sloup, který se z určité vzdálenosti jeví jako sloup, jest v této blízkosti celým kruhem několika sloupů, které jsme dříve spatřovali jen jako jednotlivé tyče u velkého sloupu.

A nyní hleďte, přišli jsme šťastně již k velkému stupni centrální budovy a vidíme, že každý takový hlavní sloup se skládá z třiceti do kruhu postavených sloupů, z nichž každý jest od dru-

hého ještě tak daleko že můžeme zcela pohodlně vstoupiti do takového sloupového rondo (okruhu) a přesvědčiti se, že je v něm již dost místa pro mnoho lidí.

Avšak zároveň zkoumejte toto nádherné zřízení, podél okruhu těchto sloupů vinou se ve vnitřním prostoru nadmíru nádherné schody v mírném stoupání a opatřené přenádherným zábradlím do nejbližšího patra a hleďte, každý sloup anebo spíše každý sloupový okruh, který odtud spatřujeme, je zřízen podobně.

Podlaha jednoho takového sloupového okruhu jest světle zelená, a galerie, kterou lemují vystupující schody, Vypadají jako plamenné zlato; a pohleďte ven, podlaha této prvé velké přízemní galerie má barvu nejkrásnějšího ametystu, do kterého byly na způsob mozaiky vpracovány všelijaké diamantové ozdoby. Co říkáte této vpravdě nesmírné nádheře?

Vidím, že se vám zde daří opět tak jako mně, nenacházím pro řeč písmen a slov. Jděte však nyní po těchto schodech nahoru a prohlédněte si druhé patro, tu teprve spatříte věci, které přestihují vše, co jsme dosud spatřili. A tak mne tedy následujete na schody.

Kapitola 34. / 208.

1. července 1843 od 16,30 do 18 hodin

Jednotlivosti paláce. Oltáře ve sloupových rondo 1. galerie. Jejich podobenství – prvý stupeň Božího poznání. Popis průhledného zlata. Podstata světlem planoucí látky. Podobenství mnohých katedrálních kazatelů. Postupné zvykání na nádhernosti. Zdánlivý rozpor – budova. Zvenčí 12 patrová a z nitra jen 10 ti patrová!

Hleďte, už jsme na galerii prvního patra, spatřujeme tu opět postaveno sloupové rondo, dílem jednotlivých velkých sloupů a uprostřed těchto sloupových rondó vidíte zde zřízeny jakoby oltáře, které nejsou zrovna nepodobny oltářím, s kterým jsme se na cestě sem setkali poprvé v aleji, a vnitřní okruh sloupového kruhu je opět, jak vidíte opatřen všude nevýslovně nádhernými schody.

K čemu pak tyto oltáře uprostřed těchto sloupových rondó? Jednak slouží zřejmě k ozdobě takového sloupového rondo, jednak však znamenají prvý stupeň poznání Boha, zatím co sloupová rondo v přízemí jsou zcela prázdná a znamenají lidské v celkovém přirozeném stavu.

Avšak pohleďte na nádheru těchto sloupů, nejsou již hladké, nýbrž vinuté. V prohlubni vinutí je ozdoba nejnádhernějšího listoví, a vypouklá část vinutí je obložena nejnádhernějšími, samosvítilými drahokamy, které jsou vsazeny jako polovice. Barva sloupů samých je modravě zelená, listoví je jako planoucí zlato, podlaha rondo je jako nadmíru silně jiskřící rubín, a schody jsou zde zhotoveny z bílé planoucího stříbra.

Pohleďte však na podlahu galerie; je ze samého nejjemnějšího hyacintu, přenádherné zábradlí na zevní straně je z porfyru a vnitřní stěna hlavní budovy sestává z onyxu, který jest velmi nádherným drahokamem a oblouková klenba mezi sloupy a průběžnou stěnou se pak skládá z nejnádhernějšího opálu, do kterého jsou v nejnádhernějším uspořádání vsazeny všeliké barevné samosvítilí kameny.

A hleďte, mezi každým sloupovým rondo jest v pevné stěně umístěna vysoká a široká brána a tato brána má, jak můžete pozorovati, dvě křídla, která jsou zavěšena na čtyřhranném uprostřed brány umístěném sloupu a neotevírají se tedy ze středu ale z obou stran. Čtyřboký diamantový kus a dveřní křídla z plamenného zlata, které je ještě nádhernější nežli zlato průhledné. Ovšem něco podobného se na Zemi nevyskytuje.

Průhledné zlato by ovšem mohlo být vyrobeno na zemi; ale jak? Zeskelnatěním, neboť vy víte, že všechny kovy, jsou-li vydány nejvyššímu žáru, jaksi v něm shoří. Po spálení však nezůstává nic jiného, nežli jakýsi škvár, když se tento opět rozemele a smísí se solí, která jej rozpouští, zkapalní a ochladí se pak, stane se pak tato hmota solí a přirozeným způsobem velkým horkem zkapalněná průhledným sklem.

Kdyby bylo tedy takto na tělese zemském ovšem z velmi drahého zlatého škváru zhotoveno sklo, bylo by takové sklo žluto-červenavé barvy nejjemnějším průhledným zlatem.

Avšak zhotoviti na Zemi planoucí zlato bylo by zajisté naprostou nemožností. Ani na Planetárních sluncích není něco takového možné, nýbrž jedině na Centrálních sluncích kde je do-

movem světlo intenzity vám nezměřitelné. Zde je tedy každé průhledné těleso schopno planutí, protože těleso nikdy nemůže pro světlo jej obklopující strávit světlo do sebe pojaté, a takovým stálým konfliktem mezi světlem a světlem nastává pnutí, které má zdání, jakoby byla hmota v ustavičném hořícím stavu. Dotkneme-li se takové hmoty, jest úplně pevná a není ani v nejmenší míře rozpálena, nýbrž naopak, čím je plamennější, tím je chladnější.

A právě proto je v nemalé době s oněmi lidmi na vaší Zemi, kteří na venek jsou velmi ohniví a nade vše horliví, dotknete-li se však jejich srdce, žaseme nad jejich chladem! Tak se můžete setkat s lidmi, kteří by si pro podporování chudých ze samé ohnivé horlivosti jazyk vymluvili, když je však chudý potká, tu jsou chladnější nežli tisíciletý ledovec, který obyčejně sluneční paprsek nemůže roztavit, za to ovšem tu a tam v malých dávkách mocný blesk!

Tak tomu také většinou bývá s proslulými kostelními kazateli, svým nadměrným ohněm zapalují peklo, v němž by žádná ani s nejmocnějším ohněm spřízněná bytost ani sekundu nevydržela; tážete-li se jich však na to co říká k tak mimořádně vysokému pekelnému vedru jejich srdce, dostane se vám této odpovědi. Mně je při tom velmi dobře; dobrá pečeně a řádná sklenka vína po tak ohnivém kázání přivádí u něho vše opět do rovnováhy.

To by tedy bylo podobenství našeho planoucího zlata; avšak toto podobenství není zrovna hodné doporučení. Jest však také jedno doporučení-hodné podobenství to jest duchovně dobré a zní takto:

Na lidi, kteří jsou ve svých srdcích plni lásky, působí láska Páně mocně; tím nastává konflikt mezi láskou a láskou a tato láska působí tak blahodárně na venek. Osvětluje a ohřívá, co ji obklopuje; avšak v sobě samé zůstává chladná! Pročpak? Protože to není žádná sebeláska. Toto dosvědčuje také planoucí zlato. Nyní bychom tedy znali toto podobenství; a tak tedy můžeme již trochu ohledati dveřní křídla.

Pohledte jen sem jaké vznešené věci jsou do těchto dveřních křidel plasticky vypracovány! Nevypadá tato věc téměř jako obrazové písmo, které v nejnádhernějších barvách vyzařuje ze středu masy, z níž jsou zhotovena křídla? A pohledte jen skrze hladkou plochu dveřních křidel do nitra budovy! Vy ustupujete zpět; co vše jste tu uviděli? Čtu to již na vašich tvářích; objevili jste lidi a to nikdy netušené krásy! Ano, ano, tak tomu jest.

Těmto lidem se nyní ještě nesmíme přiblížiti, nýbrž musíme býti napřed náležitě otupeni stále stoupající krásou této budovy; jinak bychom mohli na našem duchovním zdraví utrpěti malou škodu, neboť tak dokonalý není nikdy duch ani nejvyššího nebe, aby nepřipraven mohl pohlížeti na všechnu krásu stvoření Páně, aniž by při tom nedoznal časem poškození.

Aby se tu však na nás příliš nedoráželo, odebereme se jen zcela hbitě do jednoho sloupového rondo a po schodech do druhého patra aneb podle galerií jaksi do třetího patra, kde nás opět očekávají zcela jiné věci.

Pozoruji sice ještě jednu pochybnou věc ve vás a ta záleží již opět v poněkud pochybném číselném poměru a to v tom, že všichni jsme spatřovali celou tuto hlavní budovu ze vzdálenosti jakoby sestávala z dvanácti pater, v této blízkosti však jen z deseti. Zanechme však těchto věcí, až budeme u devátého patra pak se věc již vysvětlí. Nyní však jděte jen do druhého patra, anebo do třetí galerie.

Kapitola 35. / 209.

3. července 1843 od 16,45 do 19 hodin

Cesta do III. Galerie. Praktické pokyny při stoupaní do hor anebo po schodech. Pospíchej pomalu, stoupej s přestávkami. Pracovati s mírou posiluje, ale nepřetržitě vysiluje. Jak se stane někdo bláznem? Varování před tím. Další příklady k tomu. III. Galerie s vázami, stromky. Smysl tohoto osázení. Jako podobenství vyššího stupně po přijetí božského slova života (vývoj stromu života). Ozdoby této galerie. Stravující krása těchto lidí. Nepopsatelná krása lidí v této sféře.

Hledte, záleží jen na průpravném cvičení a stoupaní pak ve vyšší sféře právě s takovou lehkostí do sféry ještě vyšší, nežli jsme předtím vystoupili ze spodní sféry do následující po ní vyšší.

Vy ovšem řeknete, že na Zemi tomu zcela úplně tak není, neboť čím výše se tam stoupá, tím těžší bývají těž nohy a tak každý krok vyžaduje poněkud většího úsilí, nežli předchozí. To je

správné, avšak při tom musíte povážiti, že chcete-li někde přirozeně stoupati do výšky, jděte neustále, nečiníce zastávky mezi jedním a druhým výškovým bodem. Tím se pak ovšem nutně unavíte. Rozdělte-li však výšku, na kterou máte vystoupiti a to v takové odstavce oddechu, že od jednoho k druhému se neunavíte, pak po účelném oddechu budete moci vystoupiti na každý následující odstavec se stejnou silou a bez únavy.

Že však to je správné, můžete velmi snadno seznati z vašeho denního života; chodíte přece často sem a tam a při tom se neunavíte. Pročpak ne? Protože si mezi tím náležitě odpočínáte; spočítejte však kroky, které za den uděláte a bude jich tolik, že byste v přímé čáře snadno urazili deset hodin polní cesty. Urazíte-li však deset hodin cesty najednou, budete do úpadu unaveni.

Hleďte, jest tedy můj předpoklad a správný výklad; nechcete-li se tedy někdo cestou a stoupáním unaviti, ať udělá s náležitým oddechem přestávky, a uraziv takto deset hodin, ať vodorovnou či stoupající, bude míti nakonec v nohách tutéž sílu, jako měl při prvním kroku a při další pokračující cestě bude místo unavenější dokonce silnější.

Takovým způsobem má se však také s duchovním pokrokem, jakož i s pokrokem, který je zpola duchovní a zpola hmotný. Vezměme například někoho kdo by se chtěl stát virtuosem na nějakém hudebním nástroji; co asi z něho bude, když svůj nástroj po celý den a snad také ještě k tomu půl noci nedá z ruky a mezi tím jen několik hodin odpočívá? Pravím vám: Ani osm dnů takové cvičení nevydrží. Pročpak ne? Protože každý pohyb jak těla, tak ducha vyžaduje mnohem větší úsilí životních sil, nežli stav klidu.

Přepínání životních sil jest však jejich stravování, kterým budou muset býti nikoliv posíleny, nýbrž oslabeny. Člověk je však tak zařízen, že se ve stavu klidu nahrazují jeho strávené síly neustálým vléváním Páně z nebe a bývají-li životní síly častějším účelným používáním zaměstnávání, bývají právě tímto používáním cévy k dalšímu přijímání životní síly poněkud stále více rozšířeny a posilovány, čímž pak člověk při stupňovitě uspořádaném způsobu života, musí nutně přibývat na síle a pevnosti, protože jako nádoba může takovým způsobem přijímat do sebe vždy více životní síly.

Podle toho se poutník účelným používáním síly svých nohou stává den ze dne silnějším. Kdo se účelně cvičí na nějakém hudebním nástroji; stává se zručnější a kdo pokračuje v duchu, stane se rovněž od času k času způsobilejším a způsobilejším, aby se bez šílené únavy ducha povznesl do největších výšin a hloubek moudrosti.

Kdyby však někdo chtěl již ode dneška do zítřka dosáhnouti toho, čeho v pořádku pokračující dosáhl teprve během několika let, pak se zblázní neboť přes míru uspořádaným přílivem stráví svou duchovní životní sílu, a pak v duchu do úpadu zeslábne a zmalomocní.

Hladové cévy pro životní sílu začnou pak jako polyp nasávat vše na co přijdou, výkaly i zlato, světlo i temnotu; tedy bez ladu a skladu vše. Tyto nestejnorodé substance začnou pak v cévách kvasiti, duch takového kvašení slabé cévy brzy roztrhá a nastane stav, kdy říkáváte: „Přeskočilo mu kolečko.“

Z toho však po mém mínění můžete nyní již zcela jasně vyrozuměti, že každý účelný pokrok anebo výstup musí býti rozdělen v účelné přestávky k odpočinku, a pak se může dosáhnouti každého cíle s největší lehkostí.

Kdo má velký sud nového moštu a neustále jej stahuje z jednoho sudu do druhého, aby jej tím zčistil a zesílil, ten při svém stém stažení bude jistě nadměru zklamán, neboť tím se nestane mošt jistě nikdy nejen jasný a silný, nýbrž ježto v každém sudu něco zbude, utrpí nakonec mošt neustálým přeléváním větším dílem ztrátu; nechá-li se však mošt v sudě v náležitém klidu, stane se činný, veškerou nečistotu ze sebe vymytí a tím se stále víc a více zčišťuje a tím se právě také vždy víc a více nasycuje silou duchovní.

Dosáhl-li jednou prvního stupně čistoty, pak bude dobře stáhnouti jej do jiného čistého sudu, kde není na dně již žádného nečistého mláta, které by oslabovalo duchovní sílu vína, nýbrž nyní na čistější půdě bude míti co dělati se sebou samým, tedy se svou vlastní silou a tímto vlastním cvičením sil se bude stále víc a více síliti a posilovati.

Právě tak je tomu také s člověkem; musí stoupati od stupně ke stupni a od patra k patru. Tak přichází výš a výše ve sféře svého života a všech jeho poznatků, a tak jsme se nyní také my dostali do našeho druhého patra bez nejmenší únavy a můžeme se nyní v těchto nádherných galeriích, jak říkáváte pohodlně uvelebiti a pozorovati všechny tyto velké nádhery.

Co se týče stavebního slohu, podobá se úplně prvním dvěma galeriím, které jsme již viděli a prošli; jen mohutná sloupová rondo nesoucí další patro jsou poněkud hlouběji odsazená, nežli rondo předchozí galerie.

Rozdíl mezi touto a předchozí galerií záleží především ve zcela jiném zbarvení stavebního materiálu, zejména však v tom, že uprostřed tohoto sloupového rondo jest místo oltáře jakási velká zahradní váza té nejnádhernější a nejozdobnější práce, z níž vyrůstá přirozený malý stromek.

Vy asi míníte, že kořeny tohoto stromu roztrhnou časem tuto nádoby: Budte jen bez starosti: Moudrost těchto lidí se vůči tomu již náležitě postarala; neboť bude-li stromek časem silnější a silnější, bude pak pečlivě vyjmut a přesazen do mohutné nádoby, s jakou se setkáváme teprve v příštím patře. Zato však bude do vázy tohoto patra vloženo opět čerstvé símě z něhož vzroste nový podobný ušlechtilý stromek.

Má tedy také tento zahradnický úkon nějaký duchovní důvod? Ovšem, moji milí přátelé a bratři! V prvním patře jsme viděli uprostřed jen oltář; znamenal prvé jaksí pouze jen literární poznání Boha; tedy símě, které musí teprve přijíti do země, aby z něho vyrostl strom, pod jehož větvemi mohou pak přebývatí ptáci nebeští.

A hleďte, zde je toto v prvním patře ještě volné semeno vloženo již do země a z ní vyroste v malý stromek a znamená to stav člověka, kterak se stává ihned mravní bytostí, jakmile přijal poznání o Bohu a jest pak také již způsobilý k budoucímu nošení plodu, jako k příbytku ptáků nebeských; a tak najdete poměrně také vše ostatní v tomto druhém patře.

Podlaha galerie vypadá jako do běla žhoucí kov, sloupy jsou červenavě zelené, podlaha sloupového rondo, na níž stojí váza, je bílá jako Slunce. Váza je z jediného kusu rubínu a spočívá na třínohém podstavci, který je zhotoven z planoucího zlata a půda ve váze vypadá jako smaragdový samet. Schody kolem sloupu jsou zde zhotoveny ze světlemodrého materiálu a ozdobeny zeleným, mocně se třpytajícím listovím. Stěna hlavní budovy je růžově červená; brána do nitra je ze smaragdu střední sloup, na němž visí obě křídla, jest z průhledného zlata a strop v této galerii i se svou nádhernou ozdobou je světlezelený a leskne se mocněji nežli Slunce zřené světlezeleným sklem.

Nyní se však odebereme také zde ke dveřím a pohlédneme snadno průhlednou hmotou dovnitř. Jsme pro to; podívejte se tedy dovnitř! Co vidíme? Klesáte téměř celí bez sebe, copak vás tak velice rozechvělo? Já už vím, lidské podoby, v tomto patře ještě mnohem krásnější.

Ano pravím vám, výtvarná krása těchto lidí je tak veliká, že byste na vaší Zemi nebyli s to na takovou krásu pohlížeti, aniž byste náhle nepoznali života. Pravím vám však ještě více; lesk této krásy by doslova v několika okamžicích úplně rozložil dokonce vaši celou Zemi; avšak opusťme také opět tuto galerii a vystupme tedy do třetího patra anebo na čtvrtou galerii.

Kapitola 36./ 210.

4. července 1843 od 16,15 do 18 hodin

IV. galerie aneb III. Patro paláce. Nádobu podoby lodí s fíkem odpovídající této sféře. Služba a účel tohoto stromu, smysl tvaru nádoby. Obdoba jiných tvarů a barev zde. Povaha rozumového vzdělání. Lidé této galerie.

Dostali jsme se také na tuto čtvrtou galerii aneb do třetího patra. Netřeba se zvláště zmiňovati, že zde je nyní vše mnohem nádhernější a zjasnělejší nežli v předchozích patrech.

Jediný pohled na tyto v tisícerých nejskvělejších barvách plamenně zářící galerie nám více než s výmluvnou jasností, jak nevýslovné krásy jest tato čtvrtá galerie; avšak zvláštní nádoba v sloupovém rondo zasluhuje povšimnutí. Ohleďte ji přesně a to ze všech stran, a nakonec budete muset říci. Věru, to se podobá spíše lodi nežli nějaké zahradní nádobě; a přece tato lodi podobná nádoba je plněna červenavě modrou třpytící se zemí, z níž uprostřed nádoby vyrůstá zcela silný strom, jehož kmen má oslnivě bílou barvu a je hladký, jako leštěné stříbro. Větve a listy na něm se však podobají celkem větvím a listům fíku na Zemi, jenž jsou leskle červené jako korále na dně mořském a listy jsou modrozelené, na okrajích malými proužky jako zlato se

lesknoucích olemované, a nad listy se ukazují skutečně již poupata, z nichž některé jsou úplně na rozvítí.

Loďovitá nádoba zdá se však býti ze světločerveného zlata a na okraji je vroubena nadmíru ozdobným a poměrně pevným zábradlím zhotoveným z průhledného zlata z tohoto zábradlí vybíhají malé, dovnitř ohýbané roury a jak se ukazuje, ovlhčují kapkami vody neustále půdu v nádobě; a voda voní jako nejjemnější nardusový olej. A podlaha sloupového rondo zdá se být zhotovena z podobné masy, jako velký dvůr mezi trojnásobnou okružní galerií a touto hlavní centrální budovou; neboť ať se díváme jak díváme vlní a dme se to vždy na jejím povrchu a přece víme, že je jistě pevná. Zvláštní jsou mimo to ještě jednotlivé sloupy tohoto rondo; jejich barva je světlešedá avšak průhledná a uprostřed každého sloupu zdá se být světle červená a vystupovat a sestupovat jako červená průhledná kapalina, což celému sloupu dodává zvláštní neobyčejně vznešené vzezření. A zvláštní při tom jest to, že všechna ostatní sloupová rondo a jejich sloupy jsou ve všem navlas stejně zřízena; v jejich středu jest všude podobná loďovitá nádoba se stromem a všude objevujeme uprostřed sloupů vinuté roury, v nichž vystupuje a sestupuje stejnoměrně červená kapalina. Tak jsou také točité schody uvnitř takového sloupového rondo zde zdánlivě poněkud příkřejší, nežli v předchozích rondo a jsou jakoby z jediné hmoty podobné našemu tmavozelenému sklu; jenže sklo Země nemá vlastního světla a nemůže také tak živou barvou přímo v sobě samém planouti.

Tak je to správné, moji milí přátelé a bratři; avšak co asi toto vše praví? Nebudeme dlouho kolem státi, nýbrž vezmeme vše ihned za pravý konec.

Co se týče stromu, vyskytujícímu se v této loďovité nádobě, dozvěděli jsme se již v předchozí galerii, že sem byl přesazen z tamní vázy, když tam nabyt náležitě velikosti. Co se však s ním děje zde, když je i zde pro tuto nádobu příliš mocný? My jsme již podobné aleje prošli; když zde přinesl ovoce, pak se ovoce sesbírá a strom se snadno přesadí ven do alejí a ostatních skupin stromů, kde pak může ustavičně kvésti a přinášeti velkým množství plodů a když tam jednou dosloužil, pak se vezme jeho dřevo, větve a listí a vše se to položí na oltář, který jste opřed tím viděli ve stromořadí, potom se to na tomto oltáři zapálí a tak obětuje Bohu. Takový by tedy byl osud stromu; avšak máme tu před sebou ještě nádobu.

Proč má podobu loď? Protože je loď také zde na tomto světovém tělese nosným plavidlem na povrchu vodstva, aby se však ukázalo, že tu nemá strom ještě žádného trvání, je u dána takováto nádoba. Vlnící půdy představuje zdánlivě půdu ještě nevhodnou, na níž nelze ještě zříditi trvalé bydliště. Šedá barva sloupů znamená žal nad dosud nestálým životem stromu a červená valící se šťáva v točitých rourách ukazuje, že pravý život musí se valiti uprostřed veškeré vnější pevnosti, má-li se vnější život státi pevným a trvalým ke stálému nošení a ke svobodnému vnitřnímu životu. To tedy znamená tvar a vlastnost sloupů takového sloupového rondo.

Schody poněkud příkřeji stoupající ukazují, že pokrok na nějaké nepevné půdě je těžší a mnohdy pomalejší, nežli lze činiti kroky přes pevnou půdu; ještě rozumněji řečeno, schody poněkud příkřeji stoupající ukazují, že člověk stal-li se jednou samostatně mravní bytostí, přichází pouhými kapkami poznání tíže ku předu a vzhůru, nežli jak mu zde oznamuje červená uprostřed sloupu vystupující a sestupující šťáva kterou se svobodným se stavšimu člověku ještě něco zahaluje, avšak přece jen pochopitelně dosti jasně ukazuje, která cesta k dosažení opravdové výše života je nevhodnější a nejméně obtížena.

Rourkami, které se ohýbají dolů od zábradlí loďovité nádoby, vidíme padati kapky k navlhčování půdy; avšak uprostřed sloupů stoupá neustále nepřetržitě masa šťávy nahoru a dolů. Co toto znamená? Kapky z rourek jsou poznatky zvenčí a nejsou jaksi nikdy celkem, nýbrž vždy jen dílem kusým a jimi se také většinou tvoří vnější život tvarů, nikoli však vnitřní prostý hlavní život.

Tak také člověk bývá sice všelikými poznatky velmi důkladně vzděláván, zůstává však při všem svém veleučeneném vzdělání rozptýlený, nikoliv však v jedno soustředěný člověk a jako takový se podobá stromu, jenž roste v lodi, kde totiž nemá žádné pevnosti a v tomto způsobu není pro něho ještě trvání. Nejlepší na něm jest, přináší-li na mnohých a pestrých haluzích svých vnějších poznatků, dobré plody. Tyto plody bývají podrženy, ale strom nikoli. Avšak sloup, jenž nechává ve svém středu valiti sjednocený život, zůstává stále a stále pevnou nádhernou oporou k nesení Říše Boží.

Hledte to všechno dosvědčuje takové sloupové rondo stojící před námi v této čtvrté galerii; a z tohoto poznání můžete učiniti velmi snadný závěr, že lidé, kteří staví svou budovu v tak vysoké době života, jistě musejí být nadmíru moudří. To dokazuje také jejich zářící krása; tito lidé, kteří bydlí v této čtvrté galerii mají dobu se vším tím, co vidíte. Jsou nadmíru moudří a krásní, a to více nežli všichni, které jsme dosud viděli.

Proto se také nebudeme na ně dívat, neboť jejich pohled by vám mohl přinést spíše škodu nežli užitek; neboť už jsem poznamenal, dříve, byste se museli stát velkou nádherou a moudrostí při ohledávání této centrální budovy otupělými, pak teprve budete schopni ohledat také lidi, kteří bydlí v mnoha tisících v této nadmíru velké budově. A tak se tedy odebereme ihned opět výše do čtvrtého patra anebo do páté galerie a tam opět spatříme novou nádhru, skvělost a moudrost těchto lidí a tak tedy stoupejme po těchto byt' poněkud příkřejších schodech.

Kapitola 37. / 211.

6. července 1843 od 16,45 do 18 hodin

V, galerie aneb IV. Patro paláce. Bílá pyramida zdobená malou lidskou figurkou příznačnou věcí zde. Smysl podobnosti této pyramidy a jejího nástavku. Díla za našeho pozemského života zůstávají, avšak nástroj, tělo se stává opět zemí. Obyčejný světský člověk a božský duchovní člověk. Řád pravého člověka ukázán v nádherném jasů a stručnosti. Obraz člověka odpovídá duchovnímu znovuzrození. Cesta k němu na podkladě pokory skrze víru a lásku. Malost praví: „Buďte jako děti!“ Důležitá životní podobnosti.

Zde jsme již na páté galerii anebo ve čtvrtém patře; co spatřujete zde, to se vám zdá být zcela rozdílné od předešlé galerie? Vy pravíte; To rozdílné, jež nám je zde zvláště nápadné, záleží v bílé dosti vysoké pyramidě, která se rovněž opět nachází ve středu sloupového rondo; a vrchol pyramidy jest poprvé ozdoben, což jest pro nás dosti zvláštní, malou červenobílou sochou, představující nahého člověka, která jest ve zmenšeném měřítku tak znamenitě vytvořena, že bychom se mohli přímo domnívati, že má život. Dosud jsme na tomto světovém tělese, neobjevili ještě podobného zobrazení. V ostatních věcech se toto čtvrté patro anebo tato pátá galerie v podstatě zrovna příliš nerozeznává od spodní galerie; jen podlaha této galerie má barvu ohnivě modrou, sloupy jsou červenavě-bílé, jako socha na vrcholu pyramidy a pevná, téměř do tmavě červeně přecházející stěna hlavní budovy je dosti různá od předešlé galerie. Musíme však skutečně doznati, že jsme jejím velkým leskem a barevnou nádherou již tak otupělí, že podobnému rozdílu nevěnujeme zrovna již největší pozornost; avšak co se týče tohoto cirkula sloupového rondo, je nám nadmíru podivné, že jsme podobné, jak bylo řečeno, na tomto světovém tělese neviděli. To ti jistě nebude pouze ozdobou, nýbrž bude to mít dobrý smysl a ten bychom rádi blíže vyzkoušeli.

Dobrá milí přátelé a bratři, vaše poznámka a vaše přání jest správné, dokonalé a chvalitebné a tak mě tedy poslyšte význam tohoto cirkula najdu ve vás samých. Co asi znamená ona pyramida? Už jsem vám její význam oznámil při jiné příležitosti; chcete-li však zvědět její význam, jak je tu zcela dobře vystižen, pak uvažujte, jak je pyramida vytvářena a jaký je její účel a tím již v sobě samých uzříte zcela řádný pokyn o významu tohoto cirkula.

Pyramida je dole široká a na vrcholu končí špičkou; takový má býti také řádný pokorný život člověka. Jak se však život člověka začíná vytvářeti, viděli jsme v předchozích galeriích u stromu, kde se strom ze zcela malého seménka svými větvemi a haluzemi stále víc a více rozšiřuje, člověk ze svých různých vloh a z nich vycházejících rozmanitých poznatků, avšak tím také spojených s všelijakými žádostmi.

Co je však s tímto propracovaným člověkem časem a času? Bývá ze své kolísající půdy vyňat a zakopán za místem hrobů, kde jsou zkušební aleje; anebo srozumitelně řečeno; Vše, co patří hmotě, bude opět hmotou pohlceno; a nikdo se nestará o ony plody, které hmotou opět přijatá hmota určitou dobu ještě vydává. Jen plody které nosil strom v nádobách, se jako obsahu plné uchovávají.

Hledte tak je to i s člověkem; co vykonal dobrého za svého života, který se podobal rozvětvenému stromu, to je uchováno; když však člověk zemře, bývá jeho tělo zahrabáno a tím

všechny jeho světské poznatky s ním. Zůstává tělo bez nošení plodů v hrobě? Ó, nikoli; na jeho mnohých větvích a haluzích vyrůstá zase množství červů, kteří se poněnáhu pustí do svého plodícího je stromu a pak jej rovněž poněnáhu stráví až do poslední kapky. Červi sami mají však již zase jiné hosty v sobě, kteří je poněnáhu proměňují v bahno země a konečně s zemi samu.

To je obraz obyčejného světského člověka; touto pyramidou jest však znázorněn člověk neobyčejný. Avšak tento neobyčejný člověk představuje právě člověka, jaký v podstatě má býti. Jak to?

Rozprostřený člověk začíná své poznatky a žádosti neustále víc a více sjednocovat na jeden bod a s tímto bodem jest Bůh na výsosti! Čím více vzhlíží k Tomu, Který ho stvořil k svobodnému životu, tím budou jeho poznatky a žádosti puzeny a stahovány do stále užších kruhů: a to dále tak dlouho, dokud člověk nedosáhl vrcholu aneb kulminačního bodu pokory ze svého úplného sebezapírání ve všech svých světských žádostech.

Čím se pak stává pyramida pro ducha lidského na špičce pokory jsoucího? Stává se tím, čím byla starým Egyptanům, totiž náhrobkem pro všechny jeho pro svět zcela odumřelé poznatky, žádosti a z nich vycházející vášně.

Co však spatřujeme my zde nad vrcholem pyramidy? Nadmíru dobře vytvářenou malou postavu člověka červenavě-bílé barvy. Hledte, velmi nádherný nadmíru případný obraz znovuzrození člověka! Vychází z pokory a z úplného sebezapírání, tedy z vrcholu pyramidy. Čím dospěl do vrcholu? To ukazuje jeho barva: vírou a láskou k Bohu! A jeho malá avšak dokonalá postava praví tolik, co řekl Pán Sám kdysi nám, Svým učedníkům; „Nebudete-li jako dětičky, do Království Božího nevejdete!“

Mimořádně pěkná plastika ukazuje mírnost: pevnost materiálu, z něhož je utvořena ona malá socha, však ukazuje, že člověk teprve v takovémto pravém znovuzrození ducha vešel zdárně v nezměnitelnou pevnost věčného života.

Planoucí modrá půda znamená však rovněž sice jednoduchý, avšak stálý základ k věčnému životu. Sloupy, stejné barvy jako socha, znamenají však rovněž nosné opěry, jimž jsou pravá živá víra v Pána Boha a láska z ní k Němu.

Hledte, to je nadmíru hluboký význam tohoto cirakula. Víme-li však nyní toto, odebereme se ihned do šesté galerie anebo pátého patra; tam narazíme na vyšší stupeň moudrosti obyvatelů této centrální budovy.

Vy byste ovšem rádi pohlédli na přítomné obyvatele v nitru tohoto čtvrtého patra; já však pravím vám. Nechte si takovou žádost zajíti; neboť zde byste vznešený krásný pohled ještě méně snesli nežli v dřívějších galeriích. V pravý čas však vstoupíme již beztoho do bližší rozepte s obyvateli této celé budovy a tak nebudeme meškati, nýbrž odebereme se, jak bylo řečeno, ihned do pátého patra anebo do šesté galerie.

Kapitola 38. / 212.

7. července 1843 od 5,30 do 19 hodin

Příznačné věci VI. galerie aneb V. patra paláce. Světle se lesknoucí velká koule na zelené kruhové desce, na ní postava krásného muže. Ostatní zřízení tamtéž. Jeho zvláštní a všeobecný význam. Podobnoství horních soch; pokročilý stupeň vývoje lidského ducha. Deska-opuštěná světskost, koule-symbolem nového sebe stvořeného světa; zevrubné osvětlení. Postava znamená v duchu dokonalého člověka s podrobnostmi. Pokračování, postavení dokonalého člověka ve stvoření.

Jsme nahoře; jak se vám zde líbí? Říkáte; Nadmíru dobře; avšak zde z tohoto pátého patra aneb ze šesté galerie je již zcela strašné dívati se dolů! Jest jen dobře, že tu vždy jedna galerie hlouběji přečnívá druhou; jinak bychom tuto výšku sotva snesli. Že je ostatně vše upraveno dřívějším způsobem, lze ovšem uzříti na prvý okamžik; avšak ozdoba sloupového rondó jest zde skutečně opět zcela nová. Majestátně velká, daleko se lesknoucí koule spočívá na zelené uprostřed poněkud zvýšené kruhové desce; na kouli stojí zde však v úspěšném mužném postoji nadmíru mistrovsky vypracovaná socha, představující dokonalého muže.

Socha pohlíží vzhůru, levicí drží na prsou a pravici ukazuje do dálky, po způsobu vládce. Barva sochy přechází rovněž v barvu růžově bílou avšak vlasy jsou úplně bílé a rovněž i vous. Nehty na prstech se lesknou jako hvězdy, ústa jsou pootevřená; to je však také vše, co jsme s to uvést o tvaru této pamětihodné ozdoby. Nápadné jest, že tu jsou sloupy modré, podlaha však červená a zde není tak mocně se vlnící a planoucí, jako ve spodních galeriích, nýbrž kmitající pohyb, který pozorujeme na půdě, se podobá spíše chvění pružného tělesa, ježto pohyby jsou stejnorodé. Stěna vnitřní budovy je tmavozelená a z této zeleně vychvívá právě stále jasně červená barva světla.

Všimneme-li si dobře, zdá se, jakoby zde byla budova v neustálém zachvívání. Jen sloupy nechávají svou překrásně modrou barvu zcela klidně vyzařovati a co se těchto sloupů také ještě pozorujeme a u předchozích sloupů jsme nepozorovali, to jsou hlavice, umístěné na každém sloupu jako z průhledného zlata v nepopsatelně umělecky překrásném tvaru. Milý příteli a bratře, to je nyní vše, co nás zde mohlo zvláště napadnouti. Co však toto vše asi praví, z toho nejsme moudří a zejména již nejméně, co se týče poměru těchto stále obdivuhodnějších sloupových rondo.

Milí přátelé a bratři! To nutně a účelné jste dosti dobře ohledali. Co vám zde bylo zvlášť nápadným jest právě také to, co můžeme potřebovati k našemu účelu. Má zde sice každá i sebemenší ozdoba svůj nejvyšší moudrý důvod, avšak ten se týče určitých výlučných poměrů, které jsou běžné jen pro toto světové těleso a zejména pro tento okrsek.

Co se však týče vámi pozorovaných zvláštních ozdob, mají obecný smysl, který vycházejíc jako světlo od tohoto tělesa centrálního slunce, platí pro celé stvoření. Abyste však co nejrychleji a co nejlépe poznali tuto ozdobu, musíme poněkud pohlédnouti na předchozí galerii. Tam jsme na vrcholu pyramidy viděli malou sochu; znamenala „znovuzrození člověka“ v jeho duchu, pod ní byla ještě v dokonalé pyramidě viditelná setřesená světskost.

Nyní však vidíte zde směrem ke středu poněkud vyvýšenou zelenou kruhovou desku. Neří to nic jiného, nežli dřívější pyramida zcela stlačená velkou vahou vysoce vyrostlého znovuzrozeného ducha, lidského, anebo zde to je, kde jsou hory a údolí vyrovnány. To je správné.

Avšak odkud přišla ta velká bílá koule a co praví? Koule, jakož i kruh, jest symbol dokonalosti, zároveň však představují to, že duch člověka v dokonalém vítězství nad svou světskostí si tvoří sám nový svět, který vychází z jeho dokonalé moudrosti. Tak bude také každý dokonalý duch jednou tvůrcem svého vlastního světa, aneb bude obývati svět, který vyšel ze skutků jeho lásky a z živého světla jeho víry; a k tomu ukazuje podoba koule nejvyšší možnou dokonalost takového světa, dokonalého v lásce, dokonalého v moudrosti a dokonalého v každé zdatnosti.

Že však koule oznamuje takovou dokonalost, můžete více než dostatečně poznati z toho, když pozorujete světové těleso za tělesem, která Pán jako taková, dokonale stvořil. Jak vypadají však tato světová tělesa? Hledte, jsou dokonalé koule, proč se však vyjadřuje koule dokonalé? Měřte kouli kružidlem a budete moci po této kouli učiniti nescíslné kruhy od největšího do nejmenšího. Povrch anebo vnější objem koule podá v každém směru jeden a týž kruh. Dále byste mohli kdekoli na kouli udělat kruh menší a bude se všude nacházet zcela dokonale uprostřed povrchu koule. Toto není na žádném jinak utvářeném tělese možné také na kruhu ne; neboť uděláte-li u kruhu anebo lépe řečeno uvnitř kruhu nějaký menší kruh, nebude jistě již uprostřed kruhové plochy, avšak na ploše koule jest všude úplně uprostřed. Hledte, tak tedy vyjadřuje koule, jako žádné jiné těleso, nejvyšší možnou dokonalost, jakož i nejvyšší možnou svobodu duchovního života.

A jak to? Na povrchu koule můžete dáti kamkoli chcete menší kruh anebo bod a on se bude nacházet úplně uprostřed, to jest uprostřed veškerého povrchu koule, a můžete dělat co chcete, nedopustíte se ani nejmenší chyby proti tomuto matematicky správnému zákonu.

Hledte tak je tomu také s dokonalou svobodou jednání dokonalého ducha; ať dělá cokoli může a chce, jest mu čirou nemožností, aby se někdy prohřešil proti nejdokonalejšímu řádu božskému. A hledte, právě proto se dává této soše takový významný symbol.

Víme-li nyní toto, pak nám ona úplně mužská socha neukazuje právě nic jiného, nežli dokonalého člověka v duchu. Pohled vzhůru jest upřený pohled k Bohu, a ospravedlňuje větu: „Zřete upřeně na Mne!“ Levá ruka položená na srdce znamená výlučnou lásku k Bohu; druhá ruka vládnouc do dálky vztažená praví, že vše je podroběno zákonu lásky.

Že člověk obrazně zde stojí na kouli, ukazuje jeho vznešenost nad veškerým ostatním stvořením, neboť veškeré ostatní stvoření tvoří ve své dokonalosti veškeren obsah koule. Žád-

né jiné vznešenosti nelze na jejím povrchu objeviti; jen člověk sám tu stojí jako mocný vládce povznesen nad veškerým stvořením, jako druhý Bůh nad celou nekonečností.

Polootevřená ústa, ukazují, že vedle Boha není žádná druhá bytost, nežli jedině člověk, schopna slov. Nehty zářící na prstech jako hvězdy, značí však tvůrčí moc a sílu a moudrost, která přebývá v každém dokonalém duchu.

Že stále ještě modré sloupy znamenají neochvějnou stálost a jejich průhledné zlaté hlavičky božskou moudrost a malé chvění půdy klidný, pravidelný prostý život, netřeba se asi blíže zmiňovati.

Ježto jsme se nyní takovým užitečným a účelným způsobem seznámili s tímto důležitým cirkulem tohoto pátého patra, můžete se nyní již odebrati o patro výše. Vy sice řeknete: Jak přijdeme však nahoru, když v těchto rondo nevidíme točitých schodů? Já vám však pravím; Podívejte se jen trochu přesněji, však už je spatříte, jsou zde zhotoveny jen z nadmíru průhledného, jinak však pevného materiálu, aby tím naznačily čistě duchovní vznos anebo nejvyšší neposkvrněnou cestu do výše, na níž může být každý krok dokonale pozorován. Jelikož nyní ještě i toto víme, odebereme se tedy jen vesele do šestého patra anebo do sedmé galerie

Kapitola 39. / 213.

8. července 1843 od 16,50 do 18,15 hodin

Cesta na VII. Galerii anebo VI. patro tohoto paláce. Vzdušné schody. Zvyk nám činí výška obyčejnými. Rovněž tak ve státním ohledu, občan a vládce. Rovněž v různých občanských poměrech. V bázni ukazuje člověk své slabosti. Několik příkladů: virtuos, turista, námluvčí atd. N.B. Proč Pán v těchto Svých nynějších nových sděleních (jakož i Jeho sluhové) volí tak prostou řeč! VII. Galerie dosaženo.

Vy pravíte: Milý příteli a bratře! Po těchto nadmíru silně průhledných točitých schodech je přece jen poněkud osudné stoupati vzhůru; neboť připadá to člověku právě tak, jako kdyby se zvedal do volného vzduchu a shlížení dolů na stále hlubší půdu vzbuzuje skutečně poněkud závrať! A je-li vzestup již tak zvláštní, pak bude sestup jistě ještě poněkud zvláštnější! Ano, ano, moji milí bratři a přátelé, věc vypadá zajisté tak a zdá se opravňovat vaše obavy, avšak přesto nakonec shledáte, že se všechny zřejmé poměry tak utvoří, že si vůbec ani nepovšimnete a ani v nejmenším nezpozorujete, s jakou lehkostí a půvabem přijdeme nazpět.

Ostatně musíte si k tomu zapamatovati, že výšky způsobují závrať jen tomu, kdo se nacházel ustavičně v rovné nížině, avšak pro stálé obyvatele výšin a též pro ty, kdo mněli co dělati na výšinách, nejsou ani v nejmenším takovými, jak v přirozeném, tak i v politickém ohledu. Tak šplhal horal a též mnohý přítel po výšin po stěnách strmých skal, jejichž pohled působí státnímu obyvateli rovin již zdaleka horečku, kdežto obyvatele hor a výšin s jáсотem pohlíží se svým náčiním k cestování přes nejstrašnější propasti.

Tak je tomu také, má-li se nějaký muž nepatrného stavu objeviti před svým zeměpánem a to na jeho nádherném dvoře; s jakou bází a ostychem se blíží k nádhernému obydlí zemského knížete! Každý stupeň se mu stává pod nohama žhoucím, čím více se blíží komnatě, ve které obvykle zemský kníže přijímá.

Pozorujete-li však naproti tomu ministra anebo vysokého, vojevůdce, zejména, je-li mimo to ještě význačným oblíbencem zemského knížete a tedy také o sobě ne nepatrnou dvorní osobností. Tito lidé jsou k zemskému knížeti jistě bez nejmenší stísněnosti a jsouce jakoby od narození na tuto výsost zvyklí, ženou se nezřídka s klukovskou svévolí po oněch stupních, které se našemu prostému venkovanu jevíly tak závrať budící a horké.

A ani v ohledu občanském nechybí podobných příkladů; vezměme prostého náležitě vzdělaného mladého muže, jehož životní poměry mu s dobrým svědomím dovolují vzít si drahou ženu. Zná rodinu a dceru té rodiny se mu nadmíru líbí; avšak poměry této rodiny předstihují o mnoho pozemské přednosti jeho rodiny. Ví sice, že otec té rodiny je velmi úctyhodný dobrý muž; leč jeho předstihující výše poměrů dodává našemu nápadníku tolik závratných pochybností, že se sotva odvažuje s dobrou pomocí spolehlivých vůdců a průvodců vystoupit na úroveň své vyvolené rodiny.

Jelikož to však přece jen musí býti, musí tento odvážný kousek provést, avšak jak mu bude, když vstoupí na práh svého osudného domu, od kterého očekává své štěstí? Puls se

zrychluje jako při vystupování na nějakou vysokou horu, dech se zkracuje a při přibližování se ke dveřím kde zároveň bydlí hospodář a otec nevěsty, přechází celá jeho bytost v silně chvějící pohyb. Bázeň, víra, naděje a láska mísí se navzájem v jediné klubko.

Z počátku sotva ze sebe vypraví slovo; anebo nežli promluví, váží každé slovo, aby tím neukázal nějaký nedostatek, kterého si je každý člověk tak inkognito vždy více vědom. Pročpak? Protože člověk snáze a také vůbec v žádném stavu neobsahuje tak snadno své slabosti, jako když se nachází ve stavu bázně.

Vezměte virtuosa, i když je si své věci sebevíce jist, avšak nicméně je si vědom, že se mu mnohdy jen mezi dvěma ušima a očima poněkud nezdařilo několik míst v kusu, který má přednáseti, tu bude kvůli těmto místům uveden v bázeň, v níž nezřídka právě tato poněkud pochybná místa jak říkáváte, skope, nemoha jich zvládnouti. Byl tedy strach oním stavem v němž virtuos obnažil své slavnosti.

Dobrý chodec na zemi nebude nic věděti o nějaké slabosti nohou, avšak řekne-li se však jednou: Příteli, musíš se mnou na vrchol oné hory, odvážíš se toho? Pak asi řekne náš dobrý chodec. Zač mě máš? Neměl bych se odvážiti se svými nohama přes onen vrchol hory, když jsem přece již urazil několik set mil polní cesty? Avšak přijde na uskutečnění. Náš dobrý chodec přijde ve svém životě poprvé na takovou značnou výšinu.

Při vystupování velmi příkré partie, začnou jeho nohy kolísati, udělal-li jeden krok, začne při druhém kroku pochybovati a velmi rozvažovati, zda se ho má odvážiti, či ne. Když mu však jiný přítel ukáže napřed vysoký vrchol, začne náš dobrý chodec úplně váhati a dává si oním druhým přivazovati kolem těla ochranné lano.

Co zde z toho vyplývá? Bázeň z výšky odhalila slabosti v nohách našemu dobrému chodci, proto každý krok, který i při ochranném lanu učiní, jistě a dobře prozkoumá a při tom je nicméně stále v bázni, že nejvýš snadno učiní chybný krok. Tak je tomu také s naším nápadníkem; v obyčejné životní úrovni si nedovede pospíšiti, avšak na této vážné výši kde jde o jistotu každého kroku, třeba aby byl dán každý krok, tedy každé slůvko na přesné váhy, aby se jak říkáváte, neudělalo z paštiky těsto.

Jako je tomu však při těchto třech za příklad uvedených pozemsky lidských stanoviskách, tak je tomu obdobně se stavy duchovními. Nechybí závratě jako plodu bázně, čím člověk stoupá výše, tím se stává ve své mysli bázlivějším a ostražitějším a tedy také tím ve víře nesmělejší.

Hledte, kdybych s vámi nyní mluvil v nejvyšší nebeské formě moudrosti, začli byste klesati na mysli a pochybovati a nikdo by z vás nebyl s to, i při sebesrdnatějším předsevzetí ani tři řádky napsati.

Proto však jdu s vámi a proto mluvím úplně podle vašeho způsobu, anebo kráčím na vaší obvyklé půdě a povznáším vás jen sotva znatelně ponenáhlu, avšak i při tomto sotva znatelném povznášení začínáte již dostávati poněkud závrať při vystupování do našeho šestého patra anebo sedmé galerie po těchto poněkud silně průhledných schodech.

Bude-li však náš venkovan při návštěvě zemského knížete hovořiti po jistou dobu s tímto blahosklonným knížetem, pak ho ona politická závrať z výše i s veškerým strachem přejde a zpáteční cestu po horských stupních paláce bude mít mnohem pohodlnější, nežli byla dříve k paláci zemského knížete.

Horolezec bude na vrcholu hory zmužilejší a vůči závratí pevnější a zpáteční cesta mu bude, jak říkáváte, pravým žertem.

Tak také nápadník nabyv zkušeností, že v jeho zamilované rodině našel pevnější půdu nežli očekával, bude míti také jistě mnohem radostnější zpáteční cestu nežli se mu zdála horká cesta tam.

A hledte, právě tak se bude dařit také nám. Také my budeme muset k dosažení úplné výšky této budovy vydržeti jistě leckterou závratnou výši, avšak úplná výše uvede pak vše do rovnováhy, a my budeme s to nastoupiti zpáteční cestu s nadmírou radostnou myslí.

Při této příležitosti naší poučné rozmluvy jsme překročili také naše silně průhledné schody, jak můžete sami pozorovati, a takovým způsobem jsme využítkovali každého stupně.

Nyní však jsme již na sedmé galerii anebo v šestém patře a proto vám pravím. Dívejte se zde na vše velmi pozorně a pohodlně, neboť co zde najdete, bude ještě mnohem zajímavější nežli vše, co jsme dosud viděli a pak vykládali po způsobu moudrosti těchto obyvatelů.

Tedy jak bylo řečeno, v tomto šestém patře anebo sedmé galerii vezměte oči do hrsti, dobře si vše prohlédněte a potom mně sdělte, co jste viděli a pak se významu jistě nechybíte.

Kapitola 40. / 214.

10. července 1843 od 16,30 do 18,45 hodin

Rozdíl ve zřízení tohoto patra od dřívějších. Galerie se skládá z hvězd. Ráz této sféry – sedmery hvězdný kruh v duhových barvách, v něm nádherný oltář, na něm světelný sloup, na něm velký hvězdný kruh v něm mnohé geometrické hvězdné figurky, nad tím visí na zlaté šňůře vodorovný hvězdný kruh. Přiměřené předměty moudrosti, které pochází z lásky. Předměty moudrosti jsou nesnadněji pochopitelné, nežli předměty lásky. Příklady k tomu. Tělesa všeho druhu mohou být sice uchopena a odnesena, ale – světlo samo? Rovněž plody, jako láskou vázané světlo, mohou se jísti, avšak ne tak sluneční paprsky, tedy i plné světlo samo jest nepoživatelné. Podobenství pro duchovní život.

Jak pozoruji, na vše jste se dobře podívali a tak můžete nyní již také sdělit, co jste viděli a tak tedy řekněte, co zvláště nápadného jste spatřili na této sedmé galerii anebo v šestém patře. Já na vás vidím, že se při tomto způsobu představování tak dobře nevyznáte, a že také nedovedete zřenou věc náležitě označiti, proto vám musím přijíti trochu na pomoc.

Předně, moji milí přátelé a bratři, na této sedmé galerii pozorujeme již poněkud její zaoblení, zatím co na spodních galeriích jsme nemohli pro velký kruh ještě nic významného z něho pozorovati, za druhé pozorujete, že zde sloupová rondo nemají již tak značný objem, jako na dřívějších galeriích, také se sloupové rondo neskládá z třiceti, nýbrž už jen z dvaceti sloupů a prostor uvnitř je tedy také poněkud omezenější, za třetí pozorujete, že je zde půda světle červená, sloupy stěna a strop jsou však světle modré, brány na stěnách hlavní budovy přecházejí však v barvu sytě tmavě červenou. Na všem tom nepozorujete plápolání, ačkoliv jinak nadmíru silný lesk a proto v sobě pravíte: Co se týče vnější nádhery této nynější galerie, je stejně poněkud za předchozí, avšak co se týče vnějších zábradlí galerie a ozdoby rondo, vynikají na první pohled lecčím nad předchozími.

Předně galerie se skládají jakoby ze samých hvězd, z nichž se zdají být vytvořeny celé pevné ozdoby a pak složeny v potřebný celek, hvězdy mají nadmíru jasný lesk a září vesměs tisícími barvami a kruhové schodiště uvnitř rondo se zdá býti sestaveno jen z hvězdných linií a mezi těmito liniemi nelze spatřiti žádný jiný pevný materiál. To je však nyní také vše, pokud naše řeč postačí k vylíčení toho, co tu spatřujeme, avšak co se týče střední ozdoby rondo, které též ovšem spatřujeme, to je předmět, který je příliš vysoko nad obzorem způsoblosti naší mluvy a proto také nemůžeme tento předmět vůbec označiti.

Ano, ano, moji milí přátelé a bratři, to je však právě také to, co jsem vám již na počátku poznamenal a zcela dobře jsem pozoroval, že popis tohoto předmětu vám bude asi činiti obtíže. Proto jsem to však také hned na počátku vzal na sebe a tak dejte tedy velmi dobrý pozor! Postavíme se k tomuto ozdobnému předmětu co nejbliže a se vši pozorností jej ohledáme.

Jsme již v jeho úplné blízkosti a tu pohleďte dolů na podlahu rondo. Copak spatřujeme? Hvězdný kruh o obvodu asi sedmi sáhů, který se skládá celkem ze sedmi řad hvězd a to v pořadí barev duhy a tento kruh má šířku tří pídí; uvnitř tohoto kruhu se zvedá fialový oltář do výšky šesti pídí a má obvod asi tři mužských sáhů, to jest vzato podle roztažené míry rukou. Horní okraj je obrouben obručí z poněkud planoucího zlata a nad touto obručí jest umístěno ještě půl pídě vysoké, skvoucí se zábradlí, skládající se ze samých válcovitých sloupečků; nad sloupečky zábradlí je zhotovena opět široká obruč ze sytě červeného průhledného zlata, nad níž jsou umístěny právě na místech, kde jsou pod ní sloupečky, do modra přecházející úplně kulaté malé koule a každá z těchto koulí má kolem středu ještě malý jasně třpytící se hvězdný kruh.

Ze středu zábradlím opatřené plochy tohoto oltáře, se však zvedá zcela dokonale světle zelený sloup a nad tímto sloupem jest zhotoven velký z hvězd sestavený kruh. Uprostřed tohoto kruhu je pak velké množství jakoby geometrických obrazců sestavených z jasně červených a bílých hvězdiček, které svou kruhovou obrubou poskytují nadmíru tajuplně imponantní pohled.

Se stropu visí však na masivní zlaté šňůře jiný kruh, nikoli v poloze svislé, nýbrž vodorovné ve stejné velikosti nad svislým kruhem, to jest nad kruhem zhotoveném na zeleném středním sloupu, je však tomuto ve všem úplně podobný. Hleďte, taková jest podoba těžko vám popsatelného cirakula tohoto sloupového rondo.

Vy řeknete: Milý příteli a bratře v Pánu! To vše bylo nadmíru vznešené, krásné a dobré; avšak toho cirakula podobně jako ta předchozí má jistě také nějaký hluboce moudrý význam, jak ses o tom také již sám vyslovil; avšak jaký význam, jak zní? To je jiná otázka. Kdyby se jednalo o náš výklad, pak bychom učinili již dost, kdybychom přišli s řádným popisem a podobností pak přenechali zcela jistě věčně lepším časům. Avšak jelikož jsi nám již v tak mnohých rozpacích pomohl, jsme i zde toho pevného dobrého mínění, že ti také v tomto případě nebude zrovna zatěžko zjednatí nám o tom malé světélko.

Ano, moji milí přátelé a bratři, my se zde nacházíme na prvním stupni nad poloviční výškou této budovy a tu máme nyní již co činiti s předměty pouhé moudrosti; dosud jsme byli v základu, to jest v lásce. – Nyní však jdeme z lásky do moudrosti, což jest správná cesta před Bohem. Jelikož však předměty moudrosti lze mnohem nesnadněji chápati nežli předměty lásky, musíme se zde také již trochu více sebrati dohromady, abychom nebyli, jak říkáte vyhozeni ze sedla.

Vy zde ovšem řeknete: nenahlížíme tu náležitý důvod toho, neboť v lásce jest přece také obsažena nejvyšší moudrost. Můžeme-li ji tam pojmouti ve spojení s láskou, pak nám také snadno neunikne ve stavu absolutním. Ano, moji milí přátelé a bratři, soudíte jinak dosti správně, ale tentokráte vám musím říci, že jste již zase učinili dosti silnou ránu do prázdna. Abyste však toto ode mě netoliko slyšeli, nýbrž také náležitě nad Slunce jasně poznali, uvedu několik malých příkladů, které vám můj výrok dostatečně potvrdí a tak tedy poslyšte!

Putujete-li po vašem tělese zemském a setkáváte se tu s nesčetnými předměty, které jsou osvětleny Sluncem, nenajdete tu ani jeden předmět, který byste nemohli rukama uchopiti a dále nésti, nepřesahuje-li ovšem jeho váha vaše síly. Podle toho nemůžete o žádném předmětu říci, že by nebyl uchopitelný a uchopíte-li jej, uchopujete tím zároveň i jeho světlo. Nyní se však jednou pokuste sáhnouti na volné světlo a noste je v uzlíčcích sem a tam. Já myslím, že to vám půjde asi trochu těžko.

Hledte, kde je světlo již vázáno na nějaké pevné těleso, které odpovídá lásce, pak můžete ovšem světlo i s tělesem uchopiti a pak je podle libosti sem tam nositi, ale jak bylo už poznamenáno, světlo volné takovýto čin vůbec nepřipouští. To by byl jeden malý příklad. Zkoumejte ještě jiný příklad, z něhož bude zřejmé, že člověk může světlo požívati a tělesně je zužitkovati; avšak teprve cestou božského řádu. Jak to však ukáže ihned následující malý příklad.

Z čeho a odkud zraje plod stromu a pšeničného stébla? Vy řeknete; Nepochybně ze světla a z tepla spojeného se světlem. Odpověděli jste dobře hledte však nyní, plod jest tedy výplodem světla a tepla a jinak z ničeho jiného.

Světlo se zde však dává zachycené teplem a čím více tepla, tím více se také z něho vydá zachyceného světla, a z těchto dvou vychází pak úplně zralý plod, který pak můžete požívati a přijmete-li pak tímto způsobem s požitým plodem nutně do sebe s nejmenší námahou zachycené světlo, jest pak toto zachycené světlo, také onou éterickou látkou, která dává vašemu organismu oživující potravu.

Nemohl by tu někdo říci, je-li toto zřejmé a jistě správné, pak by se mohl člověk vystaviti jen svítícímu Slunci a polykati pilně světlo z něho proudící a ušetří si každé druhé jídlo. Já však pravím, přijde tu jen na zkoušku. Sluneční jídlo je vám beztoho také již známé, ať jen kdo po 10 dní požívá čisté sluneční jídlo a jeho organismus mu již druhého dne poví, kolik výživné látky do sebe nasrkal.

Z tohoto příkladu byste však mohli ještě jasněji, nežli z předešlého seznati, že světlo samo o sobě je ve volném stavu nepoživatelné a že se jim tedy nikdo nemůže nasytiti. Je-li však v božském řádu samou božskou silou zachyceno, pak teprve je poživatelné a výživné. Z tohoto důvodu ať také člověk všechno své světlo světa zachytí do svého srdce, kde bude vázáno životním teplem a z tohoto světla dostane pak náležitou potravu pro svého ducha; a rovněž tak musíme také my zde, to co z čistých forem moudrosti zříme, napřed zachytiti do naší lásky k Pánu, pak teprve užijeme vývoj jejich v nás dokonce v úplném významu a budeme si moci připraviti řádně jídlo. Pán nám pak také tento oltář otevře, jako nám otevřel oltář ve stromořadí.

12. července 1843 od 17,15 do 18,45 hodin

Láska a moudrost, jejich poměr, řád a soulad. Podobenství ozdobného obrazu tohoto patra, oltář ukazuje, že láska zasahuje do moudrosti. Láska, pokora a moudrost jsou božského původu. Nikdo nemůže, milovati Boha, neplní-li Jeho vůli atd. Znamení, že člověkův duch dovede pochopiti také nebeské a božské věci, s Bohem obcovati a s Ním rozmlouvati, jako dítě se svým Otcem atd. Odkud přichází těmto slunečňanům taková moudrost? Odpověď. Odkud berou prsty našeho těla svou potravu? atd. Poukázání na lidskou potravu makrokosmu. Jeho pokrmem jest chléb života, to jest láska Boží ve vší nekonečnosti.

Nyní pohledte a dejte dobrý pozor, to, co jsem vyslovil jsem v sobě učinil a vy jste toto učinili skrze mě a tak vám bude snadno abyste silou Páně v nás pochopili svobodnější moudrost a učinili ji pochopitelně představitelnou naším pojmem. Abyste však věc náležitě pojali a pochopili, museli byste především vzíti v úvahu poschodí a galerie.

Jsme v šestém patře a sedmé galerii, tedy v každém ohledu nad polovinou budovy; spodní základní a mnohem větší polovina odpovídá prsům člověka a tedy všemu tomu co je lásky, tak znamená tato druhá horní polovina hlavu člověka a odpovídá tedy jeho rozumu a moudrosti.

Zde stojíme tedy na prvním stupni moudrosti aneb na onom stupni, kde zasahují do sebe čistá moudrost a láska. Když si nyní tohoto poněkud povšimnete, začne se vám cirakulum tohoto sloupového rondo, jakož i tytéž ozdoby všech rondo tohoto patra rozbíhati.

Pohledte zde na oltář; svou podobou, představuje lásku zasahující do moudrosti. Malý sloup, do kterého je připevněn tajupný kruh, představuje jaksi krk člověka, v podobenství však největší možnou pokoru. Co vychází však z pokory. Pohledte na upevněný kruh. Tímto kruhem je znázorněna hlava člověka, v podobenství je to však světlo moudrosti, které vychází z tepla lásky.

Hvězdičky, z nichž je sestaven, jakož i figury vyplňující jeho volný prostor, sestavení rovněž z hvězdiček, znamenají rozmanité poznatky a názory, které jsou ovšem všechny vesměs příslušenstvím moudrosti. Hvězdný kruh dole při podlaze kolem oltáře však praví, že láska, její pravá pokora a také její moudrost jsou původu božského a vychází z učenlivosti podle božské vůle.

Sedmerý kruh představuje názorně božskou vůli, jednotlivé hvězdičky však z nichž je sestaven, znamenají skutky, které člověk vykonal v božském řádu podle poznání božské vůle. Z toho však vyplývá, že nikdo nemůže milovati Boha neplní-li Jeho vůli. Kdo však plní vůli Boží tím, že zapíraje sebe sama drží svou vůli v zajetí, tomu se teprve stává údělem láska k Bohu; a tak jsou skutky podle vůle Boží ušlechtilá semena, z nichž vyrůstá nadmíru a nade vše oblažující a navěky oživující láska k Bohu!

Dosáhl-li však někdo takové lásky, dosáhl s ní také moudrosti, která se rovná moudrosti božské, protože láska sama, z níž vychází tato moudrost jest božská. Že rozmanitě vytvářená znamení kruhu znamenají mnohonásobně spolu související v božském řádu a moudrosti založené nejvznešenější poznatky, netřeba se snad blíže zmiňovati.

Tím bychom tedy také měli rozřešené naše cirakulum, avšak spatřujeme zajisté ještě ze stropu zcela volně visící podobný kruh, jako kruh upevněný do malého sloupu a tento vidící vodorovný kruh se dotýká svým středem, přesně vzato, nejhořejší sféry našeho, do malého sloupu upevněného kruhu. Co asi znamená tento kruh?

Tento kruh znamená božskou moudrost, která přitéká stále z nebí a ustavičně oživuje a pořádá jí odpovídající moudrost každého člověka, jenž žije podle řádu božského.

Že se tyto oba kruhy dotýkají, značí, že duch pravé božské moudrosti v člověku vniká do jejich hlubin, které jsou znázorněny středem a může tedy chápati nebeské o božské věci, ano s Pánem Samým viditelně se stýkati a s Ním promlouvati jako dítě se svým Otcem, anebo jako bratr s Bratrem. Hledte, je nyní vše co možno krátce a srozumitelně znázorněno.

Vy pravíte a ovšem se tážete; Milý příteli a bratře! Odkud berou však lidé tohoto světového tělesa Centrálního slunce takovou moudrost, v níž se věru doslova s nejvyšší jasností označuje celý duchovní život každého na naší Zemi žijícího člověka? Kdyby lidé na naší Zemi si zřídili podle duchovního podobenství něco podobného, bylo by to pochopitelné, protože, jak to jako očítý svědek víš, Pán a Tvůrce všech nebí a Světů Sám tělesně žil chodil a učil na této Zemi, avšak na tomto světovém tělese, které se nachází jistě v nevyslovitelné vzdálenosti od naší

Země jest opravdu nadmíru zvláštní, setkali se s takovou moudrostí, která se zcela úplně rovná zemské moudrosti božské. Jak je to možné!

Moji milí přátelé a bratři, tato otázka by vás vystavila ve společnosti nebeských duchů velkému smíchu. Z čeho se živí prsty a okončety vašeho těla? Vždyť přece do okončetin nejíte; nohy nemají úst ani jícnu, aby přijímali zvlášť pro ně určenou potravu, ruce a prsty na nich rovněž nemají a tak má vaše tělo ještě nescetné množství velkých a malých částí, které vesměs nemusíte jednotlivě krmiti.

Člověk má jen jedna ústa a jeden žaludek, co tento žaludek přijímá přechází v náležitě úpravě do všech ostatních částí, tak nemá také v každém údu srdce, nýbrž jen jedno srdce v prsou a toto srdce má své žíly a cévy rozšířené po celém těle a vysílá jimi svůj život do všech vláken celého těla a to všude podle dobře vypočtené účelné způsobilosti ku přijímání pro život.

Slyšeli jste však, že celé velké stvoření Boží představuje přirozeně i duchovně úplně jednoho člověka a tento člověk má tedy v nekonečně velké všeobecnosti jistě také jen jeden žaludek a jedno srdce. Vy znáte velkého Stravovatele a znáte také stravu, kterou velký Stravovatel krmí Svého velkého člověka, tato strava sluje „chléb života“ aneb česky řečeno; je to láska Boží!

Nacházíte-li však ve všech částech vašeho těla jednu a tutéž potravu, kterou přijímáte do žaludku a všude tutéž krev, která proudí od srdce do všech částí těla, nebude tedy také divu, naleznete-li v této části velkého Světoclověka tutéž božskou lásku a moudrost, kterou jste našli a také ještě vždy nalézáte a nalézati můžete na vaší Zemi.

Takové Centrální slunce jest jaksi hlavním nervem velkého Světoclověka a menší Slunce a Planety se však podobají menším vedlejším nervům vláknům a nitkám a hlavní nerv je zajisté vyživován touž šťávou, kterou jsou živeny a udržovány menší nervy, vlákna a nitky. Kde je jeden Pán, jeden Tvůrce a jeden a týž Bůh, tam také může být v jeho nezměrném stvoření jen jedna božská láska, jedna božská moudrost a jeden božský řád!

Leč mohli byste ještě přijmouti nějakého druhého Boha a Tvůrce za předpokladu, že vaše mysl a porozumění by byly schopny takové pošetilosti. Tu bychom pak mohli také zajisté důvodně pohlížeti na jiný řád věcí a položití snad otázku, jako byla otázka vaše. Avšak za zavládajících jen nejvyšš dokonale jednobožských okolností zůstávají při jedné stravě, při jedné moudrosti, při jednom řádu. Jelikož nyní však toto vše jistě jasně poznáváme, odebereme se také ihned opět o jedno patro výše a to do sedmého anebo do osmé galerie. Vypadají-li tyto točité schody také tak dosti vzdušné, nedělejte si však z toho nicméně nic, neboť ono nás unese a tak tedy půjdeme.

Kapitola 42. / 216.

13. července od 17,30 do 19 hodin

VIII. galerie aneb VII. Patro ze skla. Čím průhlednější – tím tvrdší látky. Tato průhlednost odpovídá moudrosti, ráz toho. Jako příklad geometricky drobet moudrosti.

Hledte, náš pochod se zdařil lépe, nežli jste si to mysleli; už jsme jak vidíte, tedy také již v sedmém patře aneb osmé galerii. Jak shledáváte toto místo?

Vy pravíte: Milý příteli. Zde to vypadá velmi vesele, sloupy rondo jsou jakoby z nejjemnějšího nejprůhlednějšího skla, podlaha na níž stojíme je rovněž z modrobílé světlé hmoty, která je nadmíru silně hladká a lesknoucí. Zábradlí, která lemují od sloupového rondo ke sloupovému rondo tyto galerie, jsou zhotovena rovněž z průhledného materiálu, takže jim můžeme zřítí jen s nejvyš nepatrným oslabením zraku a tak pohlédneme-li vzhůru ke stropu, je také strop zhotoven ze stejné světlé modré masy, která se zdá býti rovněž již dosti průhledná, neboť místa vidíme velmi pohodlně nahoru do deváté galerie.

Ano. Moji milí přátelé a bratři, to vše je tak správné, vy byste rádi věděli, zda má tato již velmi silně průhledná hmota právě takovou pevnost jako ona poněkud méně průhledná hmota spodních pater? Pravím vám. O tom můžete být úplně ujistěni, neboť čím je zde nějaká hmota ve tvrdém stavu průhlednější, tím pevnější je také ve svých částech.

Vy pravíte; Tu by přece bylo ve stavebním řádu dáti pevnější materiál do základu, který musí nésti celou váhu budovy, a méně pevného protože méně průhledného materiálu použití v horních částech této budovy, kde se stává budova stále lehčí a lehčí.

Svým způsobem soudíte správně a o stavební řád na vašem pozemském tělese bylo by tedy také jistě lépe postaráno; leč jiný svět, jiný stavební řád. Vy však nicméně víte, že tvrdé předměty jsou křehké a snadno prasknou, zatím co méně tvrdé mají ještě vždy velkou pevnost; jsou však při tom ohebnější, méně lámavé a mohou tedy bez poškození snést větší tlak, nežli předměty zcela tvrdé. Uvažte, co je asi tvrdší koule z čistého skla anebo koule z mědi? K řezání anebo škrabání mědi není věru třeba nejtvrdšího řezadla, obyčejným nožem na chleba můžeme bez námahy značné části odřezati anebo odškrábat. K porouchání skleněné koule potřebujete už nadmíru tvrdé předměty, jako jemný křemen, nejtvrdší ocel anebo diamant. Nyní však vezměte obě koule, vložte nad každou zatížení tisíc centů a dejte každou na úplně tvrdý podklad. Skleněná koule se rozdrťí na skleněný prach; měděná se jen nepatrně zploští.

Z tohoto příkladu můžete dostatečně seznati, proč u této budovy bylo použito tvrdších hmot co nejvýše. Ve spodní části by je nepochybně potkal osud skleněné koule pod tíhou tisíců centů. Zde však jsou před ním již úplně zajištěny a k nesení břemene ještě na nich spočívajícího dostatečně pevné a netřeba se zatím naší váhy už zcela nic obávat.

Že však je tu vše tvrdší, křehčí a průhlednější, má významný smysl, o němž však nelze rovněž vůbec příliš mnoho říci, jako nemůžeme z tvrdé hmoty ani nejpevnějšími nástroji zrovna nikdy příliš velké úlomky uvolniti. Diamant u vás na Zemi je jistě nejtvrdší a zároveň také nejprůhlednější těleso, avšak ti, kdož jej brousí, anebo podle vaší umělé řeči „řežou“ dovedou vám přesně říci, čeho je třeba k tomu aby od něho uvolnili části jen jako atom veliké.

Hleďte, tak je tomu však také se stále čistější a čistější moudrostí; úlomek z ní lze namáhavěji strávití a rozložiti nežli celý svět plný lásky. Mohlo by se říci. Takové klubko moudrosti se podobá uzlíku blech které, když se rozváže, s největším chvatem z něho blechy vyskáčou a je k tomu třeba mnoho hbitosti, aby se z tisíců lapilo několik zemdlených blech, proto také nelze, jak bylo řečeno, o tvrdém a průhledném materiálu tohoto sedmého patra anebo osmé galerie vůbec již příliš mnoho říci.

Tolik je však jisto a jasno, že se předměty ve světle moudrosti, to jest absolutní moudrosti, stávají stále průhlednější, avšak za to stále tím neproniknutelnější a čím výše stoupají, tak že na konci stojíme a jdeme po pevné hmotě, leč pro samou průhlednost ji už nevidíme. Tak je tomu i s absolutní moudrostí. Máme sice základ, na kterém se nacházíte, avšak to také je již vše, co se o tom základu dozvíme. Budete-li jej chtít zkoumati podrobněji, a to svýma očima, bude se vám, čím déle takové těleso budete pozorovati, stále více ze světla vašeho zraku ztráceti a nebudete již ničeho spatřovati ani tam, kde jste se domnívali aspoň na prvý pohled něco spatřovati.

Není to právě tak s absolutní moudrostí? Ano toto již můžete věděti z leckteré zkušenosti, nebyla-li by vám však věc snad dosti jasna, jak se totiž má absolutní moudrost v podobnosti ke stavebnímu materiálu této budovy, hodím vám jen například malý drobeček moudrosti a můžete na něm hlodati jak chcete a škrábat jak chcete, nic z něho nedostanete. Tak slyšte tedy:

Sedm kruhů se navzájem pohltilo, kruhy se pronikají, proniknuté kruhy se stravují a strávené se povznášejí do kruhů, které nejsou stráveny a těch sedm kruhů nemá míry a žádného středu. Jest jich sedm bez konce, jedno číslo proniká kruh sedmi a sedm jeden!

Hleďte, to je takový drobet absolutní moudrosti! Tím jsem vám řekl několika málo slovy tak nesmírně mnoho, že byste to obyčejnými pojmy na věky nevyložili. Budete-li však čísti tuto větu moudrosti, bude se vám na prvý pohled zdáti, že byste z ní museli dojít k nějakému, když ne již úplnému, tedy aspoň k částečnému řešení. Pokusíte-li se však jen na ni strouhati a pilovati a dáte-li mikroskop svého rozumu na tuto látku tu čím více se jí budete obíratí, tím se bude stávatí vzdušnější a tím v ní bude jasno, a ona sama bude vždy víc a více mizeti zraku vašeho rozumu.

Myslím, že vám to postačí, abyste z toho přišli k poznání, že u ducha dosud vázaného se s absolutní moudrostí mnoho nepořídí. Proto zůstaňme jen hezky při stravě, kterou nám připravil a požehnal dobrý svatý Otec, v době však, kdy se váš duch stane nevázaným, budete s to také více absolutní stravy pokousati, nežli nyní. Jestliže však moudrému toto málo postačí, pak také my obdržíme až dost toho při těch nepatrnějších drobtech na těchto galeriích moudrosti.

Máme však zde ještě před sebou cirakulum sloupového rondo; uvažujte o něm a pak uvidíme, kolik se dá z něho uštípnouti.

Kapitola 43. / 217.

14. července 1843 od 17 do 19 hodin

Absolutní moudrost se pro ducha, dosud vázaného, nehodí. Cirakulum této galerie – zlatá obruč na šňůře a v obruči průhledná koule, obsahující stále se střídající formy. Mechanika k otáčení koule, jakési perpetum mobile.

Pokud pozoruji, zakoukali jste se notně do cirakula a jaksi je důkladně od atomu k atomu zkoumáte; proto vám nebude nyní zatěžko, abyste se o něm dokonale vyslovili a právě tak dobře je popsali, jak dobře jste je prohlédli. Můžete tedy ihned začít s popisem tohoto cirakula. Avšak, jak se mi zdá, nebudete s ohledáním hotovi. Copak je to, co tak velice poutá vaše oči k této ozdobě? Jest ozdoba sama anebo její části?

Pozoruji však nyní velmi dobře, proč nejste s ohledáním hotovi. Ozdoba tohoto rondo je nestálá a vy se nemůžete pro stále nově se vyskytující formy v ní vyznati. Ano, ano, tato ozdoba je pravým kaleidoskopem, v němž se také při každém otočení ukazují jiné tvary a předchozí tvary se již neobjevují. Proto vám také pravím:

To vám málo pomůže; i kdybyste tuto ozdobu celou věčnost zkoumali, nepřijdete přece jen nikdy ke konečné formě, nýbrž na místě zmizelých forem objeví se vždy nové a také zvláštní. Proto popisujte z ozdoby jen to, co lze na ní stále spatřovati a vnitřní změnu tvaru dejte stranou. Nuže v čem záleží to, co lze na ní stále spatřovati?

Řekněte zde: Milý příteli a bratře, celá ozdoba je o sobě nejjednodušší, pokud ji můžeme svými očima pozorovati jako hotovou. Ve zcela jednoduché zlaté dva sáhy průměru mající obruči jest umístěna skleněná kopule asi tak, jako u nás na Zemi globus oblohy anebo globus Země uvnitř mosazného pohyblivého materiálu. Koule se ustavičně točí uvnitř této velké obruče, kterou téměř zcela vyplňuje, Obruč není již nějak upevněna z podlahy, nýbrž visí se stropu dolů, na masivní šňůře, do které jsou vetkány hvězdy a při každém jen poněkud znatelném otočení spatřujeme v této velké průhledné kouli ustavičně nové tvary, rovněž avšak přesto pestrobarevné a tyto tvary jsou nezřídka tak půvabné, že se na ně nemůžeme dosyta vynadívati. Avšak, jakmile bychom chtěli nějaký tvar svým okem náležitě pevně uchopiti, abychom jej mohli posouditi, pak už ho tu není a na jeho místo nastupuje tvar jiný, který se nijak nepodobá předchozímu tvaru a tak to jde dál a dále.

Avšak kdybychom se domnívali, že se ukáže opět na témž místě, s něhož jsme při dřívějším otočení tento tvar spatřili, pak bychom se velmi mocně zklamali, neboť z tvaru jednoho spatřeného se aspoň dosud neobjevila před našima očima ani nejmenší stopa. To je, milý příteli a bratře, vše co jsme nejjednodušší objevili na této zvláštní ozdobě.

Že také ostatní sloupové rondo mají zcela podobné ozdoby, vidíme z tohoto bodu velmi přesně. Vzniká tu tedy jen otázka. Kdo pohání tuto kouli ustavičně kol její osy a co znamená, jakož i celá ozdoba?

Milí přátelé a bratři! Hledte, na této ozdobě už zase lpí nějaký osudný drobet absolutní moudrosti, z něhož se pro vaše poznání nedá mnoho uštípnouti. Co se týče otáčení této koule, lze je ovšem o sobě snadno vysvětlit a pochopiti.

Víte-li jen, že ona velká dokonalá obla obruč je uvnitř dutá a na místě, kde je hřidel koule zastrčena do obruče, jest umístěn velmi moudře vypočítaný mechanismus, který lze považovati za „perpetum mobile,“ který se uvádí do ustavičně stejného pohybu právě tato průhledná koule, která se zdá býti z nejjemnějšího skla, pak se tedy můžete s touto odpovědí úplně spokojiti.

Vy byste zde ovšem asi rádi blíže znali hnací sílu takového perpetum mobile – mechanismus, budete-li toto věděti, což nebude zrovna příliš těžko vysvětliti, proto nebudete ani o chlup lépe rozuměti ozdobě, nežli bez takového vysvětlení.

Já však vidím, že velice dychtíte po mechanismu perpetum mobile, musím vám tedy jeho zařízení poněkud vyložiti; jen si však při tom musíte představit neopotřebovaný materiál, který je však domovem jen na takových světových tělesech, jako je zde toto naše Centrální slunce;

avšak na tělesech zemských, jako je vaše, nemůže se takový materiál vyskytovat, protože všechny hmoty zemského tělesa pocházejí z nevýslovně nepatrnějšího stupně světla a teploty, nežli jsou hmoty na světě takového Centrálního Slunce.

Předpokládáme-li toto, pak jest výklad tohoto mechanismu nejméně prostý. Jak vypadá tento mechanismus? Hleďte, až asi do nejspodnější třetiny je dokonale těsně uzavřena obruč naplněná nevypařující se tekutinou, asi takovou, jako kdyby bylo u vás možno poříditi nadmíru zčištěnou rtuť v úplně průhledném a nadmíru snadno tekutém stavu. S nejvyššího místa obruče zasahuje však dolů do této tekutiny tak zvané „polyorganon.“ Avšak jen na jedné straně.

Toto polyorganon vysává svou mocnou přitažlivostí k tekutině tuto tekutinu ustavičně nahoru. Toto polyorganon sahá však na opačné straně obruče dolů až do třetiny celé výšky obruče a nechává na druhé nasátou kapalinu skapávat dolů; před koncem polyorganon jest umístěn nálevkovitý sběrač kapek, jehož nejspodnější roura je přiváděna na dobře vypočítaný lžícovitý lopatník. Tento lopatník jest upevněn bezprostředně na hřídel, na němž visí v kruhu koule sama. Je-li jednou nebo několika spadlými kapkami lopatka naplněná, stává se přirozeně těžší klesá dolů a tím přivádí v pohyb celou velkou kouli. Když tato lopatka na nejdolejším místě vylila opět svou kapalinu, naplní se zatím již opět druhá lopatka a klesá opět dolů; a jelikož polyorganon ustavičně nasává právě tolik kapaliny, kolik kapaliny na tento lopatník skapává, jest perpetuum mobile za předchozích uvedených podmínek nadmíru snadno možné, zvažíte-li ještě k tomu, že hmota, z níž jest hřídel a vůbec celá ozdoba není schopna žádného opotřebování a tedy také žádného tření; neboť hladkost hřídele a válce v němž běží hřídel, je tak neobyčejně velká, že se oboustranně neklade ani ta nejmenší překážka při otáčení. Je to tak, jakoby se hřídel pohybovala v nečistším éteru, a ježto tato velká skelná koule visí v hřídeli také nejméně matematicky přesně sféricky rovnovážně, jest také její klid již vahou jedné malé kapky dostatečně snadno porušen. Tento výrobek u těchto nanejvýš moudrých lidí není však žádným zázrakem.

Vy řeknete; Toto perpetuum mobile – mechanismus chápeme nyní zcela úplně; ale ustavičnou změnu tvarů ve skleněné kouli těžko pochopíme. Ano moji milí přátelé a bratři, to bude mít ovšem malý háček; avšak není zrovna nemožné nabytí o tom určitého názoru. Znázorniti něco takového na vašem tělese zemském bylo by takřka čirou nemožností, protože na tělese zemském nemohou být trvale zachyceny nejrozmanitější tak zvané impoderabilní látky; avšak na tělese Centrálního slunce je něco takového velmi možné a tak můžete k vaší vědomosti zvědět, že tato koule je uvnitř dutá avšak naplněna všelikými základními impoderabilními látkami. Při nejnepatrnějším otočení se tyto látky ustavičně vzájemně tísní, aniž by se mohly pro svou různost úplně smísiti. Tímto míšením děje se však potom ustavičně utváření nové formy, které se při stále poté následujícím otáčení skelné koule musí nutně měniti. Něco podobného můžete sice spatřovati ve velkém na vašem tělese zemském, kde rovněž impoderabilní látky uvnitř velké vzdušné koule, která ovšem objímá celé zemské těleso, také ustavičně projevuje nové formy, avšak tyto impoderabilní látky jsou na nějakém tělese zemském v mnohem nepatrněji činné potenci, nežli na takovém Centrálním slunci; proto jest také jejich útvar obyčejně nevytvořený jak to můžete spatřovati u útvarů oblaku a ještě leckterých jiných vzdušných zjevů. V této kouli zde jsou však tyto látky jaksi uzavřeny ve své nejkonzentrovější potenci, proto jsou také nevyvinuté formy nepopsatelné a poskytují pak, i když v menším měřítku, nejmohutnější pohled.

Já nyní myslím, že pokud to bude možno vzhledem k vaší pojmové způsobilosti, vyložili jsme také tento zjev obstojně; avšak co toto vše znamená? To je zcela jiná otázka. Je to, jak už bylo z počátku poznamenáno, drobet moudrosti, z něhož se nedá mnoho uštípnouti a budeme se muset spokojiti tím, že můžeme na to učiniti jen nejméně letmý všeobecný pohled; a tak lze celou věc pojmoviti tak, že touto ozdobou je znázorněna absolutní moudrost zcela sama o sobě a jest pod tímto hlediskem něčím ustavičně se pohybujícím a ve formě střídajícím, čehož význam a vnitřní souvislost je rozluštěna věčně jen Jednomu, avšak jinak nikomu.

Tak je tomu také na vaší Zemi. Kdo může nesčíslným tvarům mraků rozumět? I ta nejvyšší moudrost klesá při stále obnoveném pohledu zpět do prachu, a musí říci! Pane! Jak zcela ničím jsou všichni lidé a duchové před Tebou! Totéž učíme také my zde a místo nějakého dalšího prázdňového výkladu se odeberem raději ihned na devátou galerii anebo do osmého patra. Schody zde vypadají, jako vše již velmi vzdušné; avšak nás už ještě velmi dobře ponesou, a nastoupíme další pochod.

Kapitola 44. / 218.

17. července 1843 od 16,45 do 19,30 hodin

Galerie IX, patro VIII. Zde je vše pro absolutní průhlednost téměř neviditelné. Oko z jednoho světelného extrému do druhého – nevidí nic, a musí se teprve přizpůsobiti. Účinek jako například, pohledu do ranního a večerního Slunce. Předpis vnikati do ducha. Cirakulum zde – průhledná koule na bílé šňůře vrcholu jednoho kužele.

Už jsme nahoře; podívejte se jen řádně kolem, a povšimněte se především ozdob sloupového rondo; učíme se od nich, jak jste se již dozvěděli, od patra k patru moudrosti lidí zde bydlících a zároveň všeobecnému lidovému a světovému řádu celé sluneční oblasti, zejména oné, na jejímž Centrálním Slunci se nyní nacházíme.

Co se týče toho ostatního na této galerii, nelze na ní zrovna příliš mnoho pro naše oči zvláště význačného objeviti, neboť veškeren stavební materiál až na vnitřní průběžnou stěnu jest již zcela jasně průhledný, takže můžeme spíše jen z lesklých ploch poznati, že to je materiál, jinak je však, jak bylo řečeno, úplně průhledný, jako vzduch. Vnitřní průběžná stěna jest však oslnivě bílá; brány do vnitřních komnat jsou světle modré. Nyní jsme však s barvami také již hotovi, co se týče výstavby galerie; proto půjdeme ihned do sloupového rondo, abychom v něm spatřili ono obdivuhodné, co nás pozvedne o jednu tak zcela zvláštní duchovní galerii výše.

Jsmo v rondelu; vy sice řeknete; Milý příteli a bratře, zde se musí sloupy tohoto rondo více chápati nežli zřítí. Lesknou se sice neobyčejně, předstoupíme-li řádně před jejich zrcadlenou plochu; podíváme-li se však letmo pryč, věru tu bychom mohli zcela dobře do sloupu vběhnouti, aniž bychom napřed uviděli, jaký kámen úrazu nás čeká.

Ty jsi dříve řekl, že bychom měli ozdobu tohoto sloupového rondo obzvláště důkladně prohlédnouti; neboť vězí za ní něco velkého. Avšak my se už nyní sem a tam podíváme nahoru a dolů a můžeme jen stěží spatřovati sloupy a uvnitř těchto sloupů celé neobyčejně jemné a nadmíru průhledné točité schody, opatřené stejnoměrným oboustranným zábradlím, avšak při největší pozornosti nemůžeme objeviti ani nejmenší stopy po nějaké ozdobě tohoto sloupového rondo. Máme-li však z toho čerpati něco prospěšného pro naši vnitřní touhu po vědění a moudrosti, pak musíme míti před sebou přece jen něco názorného; neboť z tohoto nic nevyplyne jistě o mnoho nežli zase nic.

Milí přátelé a bratři, hleďte, zrak člověka je celkem tak zařízen, že vystoupí-li ze dvou extrémů (krajností), je na jistou dobu nepotřebný, neboť stál-li někdo dlouho v prudkém světle a přijde-li pak do temné místnosti, nebude moci v ní i nejlepším zrakem rozeznati předměty. Rovněž tak je tomu i naopak; zdržoval-li se někdo delší dobu v temné místnosti a vstoupí-li pak náhle na jasné světlo, nebude také v prvých okamžicích pro samé světlo již nic viděti, podobně jako noční ptáci za dne nic nevidí – teprve za několik sekund se začnou oku jasněji jeviti obrazy.

Tak se vám daří také zde; neboť rozdíl světla od galerie je galerii, od patra k patru je velice různý a způsobuje jej používání stále jasnějšího a jasnějšího stavebního materiálu. Proto musíme zde v této světelné výši, cvičíce poněkud oční sílu, prodletí a tak se nám pak objeví ještě věci, které nyní ovšem nemůžeme na tento prvý okamžik spatřiti.

Vy se tážete. Jak to tedy máme vlastně zařídit? Já vám pravím, dívejte se jen sem na bílou stěnu; vaše oko velkým bílým leskem brzy zesílí a vy pak začnete ihned spatřovati obrysy naší ozdoby. Vy zde ovšem řeknete; Milý příteli a bratře, jak se nám zdá, nepůjde to tak snadno, neboť je-li duchovní oko homogenní (stejnorodé) s tělesným, bude delším pohledem ve své ostrosti jen usmrceno, nikoli však již oživeno a posíleno. Proto bychom byli toho mínění, abychom oko dříve uvedli do nějaké temnoty a pak bude silnější k přijetí světla.

Ano milí přátelé a bratři, podle zdání by to tak mělo ovšem býti, avšak takový předpoklad se pro toto místo nehodí. Chcete-li však důvod toho důkladněji uzříti, upozorním vás na to pochopitelným příkladem. Jakým shledáváte ranní anebo večerní Slunce, pohlédnete-li naň? Vy pravíte; Milý příteli a bratře, nesnesitelně silně lesknoucí; a nemůžeme ani kulovitý tvar jeho těla rozeznati; podobá se neforemné ohnivé kouli. Dobrá, moji milí přátelé a bratři, co se však děje, když se přemůžete a začnete se stále do této ohnivé koule dívati? Vy pravíte; Lesk se poněmá-

lu ztrácí, a před našima očima jest pouze sněhobílý kotouč, který jak se zdá, stále se na okrajích chvěje a když se do něho dosti dlouho zadíváme, můžeme dokonce na jeho povrchu objeviti největší skvrny jako velmi malé černé body.

Opět dobře, moji milí přátelé a bratři, proč však to nyní jste s to? Bylo snad vaše oko posíleno stálým vehementním (prudkým) pohledem na světlo Slunce? Ó, nikoli, Vaše oko bylo tím vlastně oslabeno, což můžete snadno postřehnouti, jestliže nyní odvrátíte oko od Slunce k nějakému předmětu. Jak budete takový předmět spatřovati? Hledte, jako ve snu, anebo za již náležitě noční tmy.

Víme-li však ze skutečnosti nyní to, pak zajisté také snadno pochopíme, k čemu asi bude dobrý poněkud déle trvajícím pohledem na bílou průběžnou stěnu této budovy; totiž k čemu byl dobrý další pohled do Slunce. Delším pohledem jste spatřili čistý sluneční kotouč dokonce s jeho skvrnami a zde v této světelné mase začneme poněmáhu spatřovati onu ozdobu tohoto sloupového rondo.

Ptáte se ještě jednou řkouce; Ale milý příteli a bratře, mají obyvatelé této budovy všech budov také tak dlouho co dělají jako my, mají-li spatřiti své ozdoby, jimiž toto sloupové rondo vyzdobili? Ó, nikoli milí přátelé a bratři; jejich oko spatřuje toto vše s touž lehkostí, jako vy spatřujete na Zemi různé předměty. Avšak vaše oko musí být poněkud cvičeno, aby zde rozeznávalo věci.

Vy sice řeknete; Milý příteli a bratře, tato tvá oční příprava pro nás se nám zdá poněkud marnivá, neboť jsme přece na Zemi a nemůžeme při nejlepší vůli spatřiti nic z toho, co nám milostí Páně oznamuješ. Popisujeme sice svou věc, vidíme však při tom jen to, co nás obklopuje, avšak ústrojí pro vnímání všech těchto nádher nejsou naše oči, nýbrž dosud jen ještě vždy naše uši.

Milí přátelé a bratři! To je z hlediska velmi přirozeného zcela jasné a správné, avšak s hlediska jen poněkud více duchovního již naprosto falešné. Vezmete-li v úvahu své vnější hrubé smysly, pak to bude s nazíráním na tyto nádherné věci ovšem poněkud těžké, já však zde mluvím o navykání na duchovní smysl, a oko ducha je vaše představivost, váš pocit a s tímto pocitem živě spojená fantazie.

Toto oko musíte otevřít a obrátit do bílého světla ducha a v takovém obrácení se po jistou dobu klidně chovati, pak začneme to, o čem se zde mluví, svým duchovním okem právě tak dobře zřítí, jakoby jste zřeli okem tělesným.

Tak se musí tedy nutně každý, kdo chce vejít do života svého ducha, odebrati denně na určitou dobu do úplného klidu svého ducha, a nesmí snad v tomto klidu všelikými myšlenkami těkati, nýbrž musí jen jednu myšlenku uchopiti a nepřerušeně o ní, jako o určitém předmětu rozjímati. (Vnitřní duchovní pohřížení č.33 str.8)

Nejlepší myšlenka je ovšem Pán.

A bude-li někdo toto s horlivostí a se vším možným sebezapíráním stále a stále konati, bude tím zrak jakož i sluch jeho ducha stále víc a více na vnitřní bytosti získávati, a po nějaké zrovna ne příliš dlouhé době budou tyto dva smyslové nástroje ducha tak velice zesíleny, že bude s největší lehkostí spatřovati duchovní tvary nejobdivuhodnějšího druhu tam, kde se dříve nedomníval spatřovati nic jiného nežli beztvarou prázdnotu a tak bude také snadno slyšeti tóny a slova tam, kde se mu zdálo být předtím věčně ticho. Myslím, že porozumíte, co jsem vám tím chtěl říci, a doufám, že také uznáte, že váš návrh týkající se zření byl mnohem marnivější, nežli mé vyznání, jak se máte k dalšímu nazírání na tyto nádhery posílit.

Zachovejte se tedy jen podle mé rady a pohlížejte na běle se lesknoucí stěnu anebo v době na onu stránku mysle, která je prosta marnivých myšlenek světa a pak velmi brzy a snadno uzříte zcela prosté avšak velice významné cirakulum tohoto sloupového rondo.

Pohledte jen sem, na průhledné bílé šňůře visí zcela prostá, asi sáh v průměru mající, nanejvýš čistá průhledná koule a od podlahy sloupového rondo se týčí úplně oblá, velmi úzká kuželovitá pyramida s vrcholem až ke kouli a je právě tak průhledná, jako koule sama. Pozorujete to? Vy pravíte; Pozorujeme to, jako ve zcela jemném obraze v nás. Dobrá, pravím vám já, přemýšlejte sami jen trochu nyní o tom, a hledte, zda přibližně nenaleznete význam této ozdoby. Při příští příležitosti vám pak náležitě objasním váš nález.

Kapitola 45. / 219.

18. července 1843 od 17,15 do 19,15 hodin

Božská duchovní moudrost jest před světem pošetilostí. Příklady, čísla, přírodopis. Vysvětlení toho.

Učinili jste to, a poněkud jste o tom přemýšleli a já vám pravím: Zde je poměr takovýto. Kdybyste byli dovedli o tom, co jste chtěli, museli byste vystihnouti poměrně dokonale správný a pravdivý obraz vnitřního významu této ozdoby. Vy řeknete ovšem s myslí poněkud užaslou.

Má-li se věc tak, pak to je v říši duchů nadmíru snadné; takovým způsobem můžeme nazvat samé zcela bezmyšlenkovité a nesmyslné všelijaké nesouvislé fráze a k tomu ještě odpověď na nějakou nejdůležitější životní otázku, kterou jest vysvětliti a nakonec všelijakým nicotným blábolním bezděčně zplodíme tu největší moudrost.

My jsme však naopak toho mínění, že v duchu, má-li se opravdu duchovně moudře mluvit, musí se neporovnatelně stručněji mluvit nežli na Zemi a to zajisté z toho jistého důvodu, že duch má k službám také mnohem pádnější a ráznější prostředky, je-li ve zcela absolutním stavu, nežli jak je tomu na rozdrobeném světě vnějším, je-li mimo to ještě zajat a potlačen svou těžkou masitou hmotou.

Ano, moji milí přátelé a bratři, máte na jedné straně zajisté pravdu měříte-li duchovno jaksi pozemským měřítkem, měříte-li však duchovno duchovně, pak snadno poznáte, že vaše usuzování spočívá na velmi nezpůsobilých nohách. Zajisté jste četli v listech mého milého bratra Pavla, kde se nezřídka vyslovuje o tom, že moudrost moudrých v Kristu jest před světem ta naprostá pošetilost. Hleďte to je také správné a jak?

Hleďte, počítáte-li, tu se domníváte, že řád vaší početní soustavy je dokonalý a že nemá mezer. Já vám však pravím, že mezi každým číslem jest nevyplnitelná propast a že tato propast jest vyplněna jen nejvyššímu duchu viditelně. Co tomu řeknete, když nějaký, v nejvyšším světle milosti naplněný duch přestoupí před vás a napočítá mezi 1 a 2 nescíslné miliardy a nakonec řekne; „A ještě není propast mezi vašimi dvěma soustavnými pořadovými čísly celkem vyplněna. „A když vás ještě povede mezi hlubší a hlubší nevyplněné propasti, mezi miliardami jim počítanými, které jsou vesměs mezi vašimi 1 a 2, pak řeknete; tato bytost má v nejvyšším stupni přepjaté pojmy a blábolí o nekonečných veličinách tam, kde my nespátřujeme nic jiného, nežli dvě těsně na sebe narážející jednotky.

Jiný duch přijde snad k vám, a bude vám vyprávěti dějiny vaší Země, o šedém dávnověku, jakož i nedávné minulosti a přítomnosti, které se vlastně na Zemi nikdy nestaly. Ba může udělati ještě jiný kousek, může, přesaditi skutečné činy z přítomnosti do šedého starověku a naopak činy šerého starověku do doby přítomné, tak může také zaměnití místa kde byl vykonán ten či onen. Tak může také zaměnití i zemi se Sluncem a podobných ještě více jiných vaší soudnosti strašně odporujících věcí. Může dát tisíc tam, kde máte jedničku a tak také= naopak. Co na to řeknete s vaším pozemsky moudře uspořádaným usuzováním? Jistě ze sebe nevypravíte nic jiného, nežli; Hle, ten duch blouzní.

Vy pravíte ve své světské moudrosti; Jsem-li a myslím, pak jsem ten který jsem a myslím. Duch vám však řekne; Jsem a nejsem; myslím a nemyslím; jsem kterýž nejsem a myslím jak nemyslím. Co tomu řeknete? Nic jiného, nežli; Hle, ten duch už zase blouzní! Neboť podle řádu nemůže přece být určité bytí zároveň nebytím.

Hleďte, z toho můžete však snadno seznati, že duchovní moudrost nelze nikdy měřiti měřítkem pozemským. Abyste však nabyli o tom přece aspoň slabý pojem, osvětlím poněkud bytí a nebytí a myšlení a nemyšlení podle duchovní moudrosti. A tak slyšte!

Praví-li duch; Jsem a myslím, oznamuje tím, že Pán je v něm vše ve všem a praví-li o sobě, já nejsem a nemyslím, pak praví, že bez Pána o sobě samé žádná bytost není ničím, aniž bytí může. Jakkak to však je, když v hluboké moudrosti říká o sobě něco podobného Pán, Jenž jest přece věčně vše ve všem? Hleďte, pak něco takového dosvědčuje, že Pán Sám v Sobě Samém je věčně dokonalý a myslí; praví-li však, Já myslím, nejsem a nemyslím, pak to praví tolik, jako Všechny bytosti jsou sice tvorové ode mne, a jsou to Moje, Mou vůlí pevně držené myšlenky+ a není v celé nekonečnosti věci, kterou bych nemyslel a tvořivě svou vůlí nezpevnil, aby však Moji tvorové měli dokonalou svobodu, propouštím Svě myšlenky úplně tak, jako bych

je nemysle a netvořil, aby nyní mohly ze sebe zcela svobodně mysliti a jednati, jakoby ani v nejmenším nezávisely na Mně a jak bych vůbec neexistoval.

Hleďte, takový je smysl moudrosti v duchovních pojmech, které pozemsky uspořádaným měřítkem ve své duchovní prostotě musejí být ovšem považovány za blouznění. Jako je tomu však s tímto pro nás poněkud osvětleným příkladem moudrosti, tak je tomu také se všemi dříve uvedenými početnými a historickými příklady; a můžete se zeptati nějakého ducha. Kolik je dvakrát čtyři? A duch vám dá odpověď; Dvakrát čtyři je Judea anebo Čína anebo Asie, Evropa, Jeruzalém anebo Betlém, anebo král Šalomoun a podobného ještě nesčíslně mnohem více, tak by vám také dal vždy neklamně pravdivou odpověď.

Avšak vy na to řeknete: Že dvakrát čtyři je osm, to nahlížíte, avšak že by dvakrát čtyři mělo znamenat – země, města, národy, to se nám zdá být přece jen silné blouznění. S pozemsky uspořádaným rozumem vzato jistě; avšak s rozumem duchovním, kde každé číslo má nevyčerpateľný příslušný duchovní smysl, je odpověď úplně správná. Já však vidím, že vás tento údaj příliš zvědavě lechtá, a rádi byste o tom měli aspoň slabou jiskřičku, proto dám před vámi ihned vyskočiti několik jiskérek

Hleďte, dvakrát čtyři je osm; jek to je však Jeruzalém? Hleďte, v čísle 8 je nepochybně obsaženo číslo 7, Číslo 7 značí však plnou moc sedmi Božích Duchů, kteří mají obdobu se sedmi barvami a tedy také s životem každého člověka. Avšak u čísla 7 máme číslo 1; co tedy praví toto číslo? Praví, že těchto sedm Duchů není sedm, nýbrž v podstatě jen úplně jeden duch; a to je jakoby vyjádřeno v čísle 8, v němž jsou zároveň Boží Duchové odloučeni a pak vedle toho v přiměřeném znázornění v jedno spojení; a toto spojené jedno k dřívějším, jakoby děleným sedmi dává úplné číslo 8. Nuže, Jeruzalém představuje však Pána rovněž pod působícím hlediskem lásky a moudrosti, což můžete velmi dobře seznati s podnětu vzniku toho města a jeho účelného zřízení. Podle toho jest Pán anebo jeho láska a moudrost, anebo město Jeruzalém, které to právě označuje, zajisté úplně totožné, a číslo 8 znázorňujíc Pána jako v jednom dokonalou Bytost, musí zajisté pak rovněž označovati vše to, cokoliv jen, ať z jakéhokoliv stanoviska uvažováno, představuje Pána v jeho sjednocené dokonalosti. Jeruzalém však toto činí; může tudíž také právě týmž právem být označen číslem 8

Jak je to však s Jeruzalémem, tak je to v podstatě se vším ostatním; neboť Pán je zajisté všude vše ve všem; a číslo 8 může tudíž v určité sféře právě tak dobře úplně správně označovati jedno, jako to ostatní. Vy zde ovšem řeknete. Jde-li to s číslem 8, musí to jíti také se všemi ostatními čísly. To je správné a jisté; avšak dokud ještě poskakujete s čísly a měřítky pozemskými a myslíte, že Bůh a čistí duchové musejí počítati právě jako vy, dokud to nebudete sto v plné hloubce pochopiti.

Když však nějaký prorok praví, před Bohem je tisíc roků jako jediný den a počet všech lidí je před Pánem jako nula; co říkáte tomuto matematickému poměru? Neboť v podstatě musíte říci; Bůh stanovil roky a dni a složil rok ze třísetšedesátipěti dnů a musel tedy zajisté dny a roky Sám dříve dobře rozeznávati. Jinak by Mu nebylo jistě možno nechat dny a roky tak spořádané a rozeznatelně po sobě následovati.

Jelikož toto však Pán zřejmě nejvýš jasně vypočítal a Sám jistě nejlépe ví, z kolika dnů se skládá rok, jak tedy může na Svůj ustanovený vlastní řád jaksi jakoby zapomenouti, že by jej chtěl tak velice bez povšimnutí přeskočiti a tisíc let postaviti na roveň jedinému dnu ročnímu?

Hleďte takový výrok vám přichází mnohem přirozenějším, protože jste si naň už více navykli, častěji jste jej již slyšeli a také o něm už učinili víceméně vhodné přirovnání. Kdybyste však nikdy nic o tom, neslyšeli, zněl by vám právě tak podobně, jako kdybych vám řekl: 734 roky rovnají se 27 dnům a několika málo hodinám a jedné hodině a několika minutám o sobě.

Z toho vám však chci jen ukázati, že čísla roků a dnů a hodin a minut neznačí v duchu to, čím jsou, nýbrž moudrost ducha jest jiná, nežli moudrost pozemského rozumu. A tak tedy začnete nyní také poněkud chápati, že jsem k vám předtím mluvil úplně správně, když jsem vám řekl: Ať podáváte o významu tohoto cirakula jakýkoliv přiměřený obraz, označili jste tím nicméně úplně pravý smysl této ozdoby sloupového rondo.

Abyste se však mohli o tom tím živěji přesvědčiti, učiňte jakoby náhodou nějaký významný přiměřený obraz o významu této ozdoby a já vám s milostí Páně při nejbližší příležitosti ukáži, že jsem měl ve svém učiněném tvrzení úplně pravdu.

19. července 1843 od 16,45 do 18,45 hodin

Další příklady k hořejší duchovní pravdě jako – čas a věčnost, myš a kočka. Z myši bude kočka a z kočky myš!

Slyšel jsem a dobře poznal váš k přirovnání uvedený obraz a musím vám ještě mimo to doznati, že byste na vaší Zemi mohli býti v krátké době majiteli milionů, kdybyste byli s hlavní výhrou z loterií tak jisti, jako je v podstatě správné vaše uvedené přirovnání, které představuje vnitřní význam této naší ozdoby. Dobře jste trefili. Avšak tím se zde právě příliš mnoho neřeklo; neboť kde nemožno jinak nežli trefiti, tam potom také přestává býti uměním, ano vůbec zdarem trefiti. Neboť mohli byste také právě tak dobře říci. Spodní špičatá pyramida znamená myš a vidící koule kočku a označili byste věc tak správně, jako „časem“ a „věčností“. Že však toto vše je správné, ukáže ihned naše následující úvaha.

Že koule která nemá nikde počátku a nikde konce, vyjadřuje nejvhodněji věčnost, tak jako také věčností nejbližše spřízněnou nekonečnost, to je již prastará poznaná pravda.

Kruh znamená sice také věčnost, ale jen tak, jak ji jaksí třeba uvažovati jako nekonečnou posloupnost časů, avšak věčnost o sobě, která jaksí neznázorňuje ani minulost, ani budoucnost, nýbrž úplně v přítomnosti jako v jednom nekonečném klubku časů jak ustavičnou přítomnost všeho toho, co se již před nepamětnými dobami stalo, tak i toto co se ještě po nepamětných dobách stane – se symbolicky označuje koulí.

Špičatá kruhová pyramida (kužel) znamená však ovšem časové pořadí; pročpak? Protože přední zaokrouhlení špičaté pyramidy ukazuje východ z věčnosti tím, že opisuje vlastně vypnutou kouli, jejíž kruhy se směrem k vypnutému bodu stále víc a více zužuje. Rozřízneme-li takovou kouli na dvě strany vypnutou středem, to jest pásem, dostanete pak dvě pyramidy (kužely) což však praví tolik, že tímto zákonem se rozšířila vlastní věčnost o sobě v pořadí časové. A ježto vypnutou kouli rozdělujem pásem, jsou všechna fakta mezi tím; neboť tu jest jejich počátek a jejich konec. Tak si také nemůžete mysliti žádný čas, za to však rozdělený. Oddělíte-li však vypnutou kouli, jako časovému pořadí rozšířenou věčnost, pak mezi tím vězí, jak bylo řečeno, od počátku až ke konci nějaké faktum, bez něhož nelze na nějaké rozdělení času mysliti. Neboť přemýšlejte jen jednou, jak dlouho měříte již čas? Od vašeho narození až k nynějšímu údobí života. Hledte to je váš průměr; uzavírá v sobě počátek a konec vašeho pozemského života a jest na obě strany nekonečně roztržená čára, jejíž konce nelze nikde naléztí jen nežli jen pro vás u vašeho průměru života. To jest před vaším zrozením uplynul věčně dlouhý čas a po vašem přechodu bude rovněž opět pokračovati nekonečná posloupnost časová.

Nyní pohledte na naší ozdobu; koule zcela průhledná, visící na rovněž úplně průhledné hladké šňůře. Tato koule se dotýká svou nejspodnější sférou naší oblé pyramidy; copak toto má znamenat?

V sobě úplná věčnost aneb nekonečnost, která je znázorněna koulí, šíří se v pyramidě ve věčnou časovou posloupnost a vyvěrá z koule jako z věčného prazdroje, jakoby špičatou pyramidu do údobí časových, bohatých na činy a díla.

V této nyní pokud možno vysvětlující větě poznáte zajisté dosti jasně, že váš obraz k předběžnému vysvětlení této ozdoby byl zajisté nadmíru podařený; neboť můžete to obracetí a otáčeti jak chcete, dostanete vždy týž konečný výsledek.

Avšak jakpak by to šlo s kočkou a myší? Hledte, můžete věc jen obrátiti a obraz je zase správný. Kočka je zvíře, které je ustavičně naplněno vražednou touhou po myších a také jiných myším podobným zvířátkům, pyramida představuje tedy myš, jak už bylo na počátku řečeno a kočka kouli.

Jako však chce kočka šelma ustavičně pohlcovati myši, tak také věčnost pohlcuje ustavičně všechna z ní vystupující pořadí časové a všechna díla v nich.

Ve věčnosti můžete vše; minulé a budoucí naléztí pohromadě jako na jednom bodě. Lze-li to však takto naléztí, pak to musí býti nalézáno jako pohlcené.

Pohledte na kočku; kdybyste ji mohli duchovně spatřovali byste v tomto zvířeti jen agregát (skupinu) téměř nesčetně mnohých myší a myším podobných zvířátek. Že něco takového je správné, o tom svědčí dosti značná podobnost mezi těmito oběma druhy zvířat. U kočky je spí-

še vše jen více zaobleno, což představuje větší obsahovou úplnost, podobně jako koule. U mnohem menší myši je vše více zašpičatělé; to svědčí o mnohem menší obsahové úplnosti.

Vy zde ovšem řeknete; Má-li být nějaký vysvětlující obraz úplně správný, musí také odchod a netoliko jen vzestup anebo sestup, tedy právě tak dobře vytěžení jako opětné strávení. Jest pravda, že kočka pohlcuje myši, jako věčnost pohlcuje časovou posloupnost a její díla; avšak posloupnost časová a její díla vycházejí z věčnosti. Zda však také myši a kočky vycházejí, o tom, jak se zdá, mnozí mudrci východu mlčí; a jsme toho mínění, že to také sotva rozřešíme s kamenem mudrců v ruce, velkým jako Centrální Slunce!“

Ano milí přátelé a bratři, s vaší pozemskou moudrostí by to tady asi šlo trochu těžko, avšak u starých mudrců byla nicméně celá spousta přísloví, jimiž se skutečně moudrému mohlo dokázat, že z koček určitým přirozeným okruhovým přetvářením pocházejí na konec myši. Vy již pravíte; „Jeden lappen gefällt seine Kappen“..., staří říkali; Similis, simili gaudet – „podobné k podobnému rádo se druží“ (vrána k vráně sedá) a takových přísloví ještě mnohem více.

Vy však víte, že při přestupu nějakého zvířete jako animální (živočišný) nervový duch vystupuje jen do řádu vyššího; zbylé tělo jako agregát nižších životních potencií se pak opět rozpadá a kruhovým oběhem vrací přesně na onen bod, kde je jeho řádový předchůdce.

Kočka přijímá do sebe život onoho zvířecího světa, který stravuje. A pomáhá mu v sobě ke stupni vyššímu, avšak tělo kočky činí pohyb zpětný a síly v něm ještě přítomné utváří se cyklem opět v myši a proto (každému se líbí to jeho) se kočce líbí její podstata, která se uspořádaným cyklem vrátila zpět v myši a ve všech oněch zvířátkách, která jsou s myši na příbuzném stupni.

Tak nyní vidíte, že také tento obraz je správný a při této příležitosti jsme naši obdobu co nejobsáhleji osvětlili a jelikož zde z velmi průhledné hmoty nelze již mnohem více dostat, odebereme se o jedno patro výše, tedy do devátého patra, aneb do desáté galerie.

Kapitola 47. / 221.

21. července 1843 od 17 do 19,15 hodin

X. galerie, IX. Patro, zvyšována průhlednost. Kdo nic nevidí – ten musí ohmatávat. Příklady k tomu z přírody. Další příklady k tomu, duchovní. Rozdíl mezi světem moudrosti a světlem lásky, odtud neviditelnost anebo také viditelnost pro nás.

Dostali jsme se po nadmíru jemných točitých schodech nahoru a jsme nyní zcela v dobrém stavu d devátém patře aneb desáté galerii. Ohlédněte se jen pozorně kolem a řekněte mně pak obyčejným způsobem, co vše nového a pozoruhodného jste zde spatřili.

Já vidím, díváte se zde poněkud udiveně a zarážíte se: co se vám zde zdá býti tak divné?

Vy pravíte: „Milý příteli a bratře, mimo světlo šedavě bělavou průběžnou stěnu hlavní budovy neobjevujeme k vystřídání zcela nic, leda díváme-li se dolů, vidíme části dřívějších galerií, ale nemůžeme spatřiti na čem stojíme, tedy ani podlahu, ani nějaké sloupové rondo, ani zábradlí a nejméně již nějakou obdobu sloupového ronda. Kdyby však tyto věci přece jen se také vyskytovaly na této nesmírně vzdušné desáté galerii, pak tě vážně prosíme o nějakou mast na oči, neboť s tímto světem uvidíme strašně málo, a nebudeme pak moci posouditi, co je vše nádherného a velevýznamného na této desáté galerii.

„Milý příteli a bratře! Bydlí-li snad v nitru tohoto devátého patra také lidé a jsou-li rovněž tak průhlední jako nynější galerie, pak myslíme, že nám to nebude nebezpečné, podíváme-li se na ně; právě tak jako není na Zemi lidem nějak smysly okouzlujícím nebezpečím, i když jsou také obklopeni vznešeně překrásnými nebeskými bytostmi, avšak nevidí z nich ani atom.

Díváme-li se vůbec s náležitou pozorností na průběžnou stěnu, neobjevujeme ani nějaké vstupní dveře; a zdá se, že tu asi sídlí buď čistí duchové, anebo v nich nebydlí vůbec nikdo. Skutečně, z tohoto nanejvýš vzdušného zařízení bychom se mohli věru málo těšiti, neboť kde nelze ničeho viděti, tam pro pozorující subjekt (osobu) není vlastně žádného objektu (předmětu), bez předmětu nemohli bychom však přece ani trochu věděti, kterak lze k nějakému pojmu o něm dospěti, leč bychom ze své vlastní fantazie vykonali spoustu hypotéz, potom je zamíchali

spolu jako karty, hodili do hrnce štěstí, vytáhli z něho slepě jednu z nich, a tu pak učinili hlavní výhrou

Opravdu velmi silně se zdá, že na této galerii vezmeme asi útočiště k neviditelným hypotézám a že si budeme muset říci, co se zde na všechn způsob může vyskytovat; nikoli však, co se snad skutečně vyskytuje.“

Ano, moji milí přátelé a bratři, podle zdání máte zde ovšem v mnohých věcech pravdu; ale podle skutečnosti jsou vaše udání a domněnky, jakož i leckteré domnělé vtipné fráze ještě mnohem vzdušnější a průhlednější, nežli předměty této desáté galerie.

Neslyšeli a neviděli jste nikdy na Zemi, jakého prostředku používají slepí místo světla očí? Oni uchopují a ohmatávají, zda a co tu jest. Nuže dobře, jste-li zde pro tyto předměty slepí, pak hmajtejte! A potom se zajistě budete moci přesvědčiti, zda tu něco je, či ne.

Já vám pravím. Jsme těsně u sloupového rondo, které se zde ovšem skládá z více než dvanácti jednotlivých sloupů. Hmatejte poněkud kolem sebe, a váš pocit vám velmi brzy řekne, jak je s tou věcí. Hledte, za vámi je hned jeden sloup; je tam a budete jej ihned zcela dobře postřehovati.

Nuže, učinili jste tak; objevili jste sloup anebo ne? Vy pravíte „Skutečně, milý příteli a bratře, objevili jsme našima rukama dokonce nadmíru pevný sloup, avšak co je to za strašnou hmotu, která při tak neobyčejné pevnosti je tak průhledná, že nelze ani nejostřejším pohledem nějaké stopy po ní objeviti? Na Zemi je takový zjev nemyslitelný.“

Ano, moji přátelé a bratři, neříkám vám k tomu nic jiného nežli; Vše se řídí podle podstaty věci. Najdou se však nicméně příklady, kterými se dá tento zjev dokonce na vaší Zemi velmi dobře vysvětliti. Zkušenost vás poučí, jestliže vás tomu již nenaučila, že zcela stejné předměty, to jest předměty úplně stejné barvy nelze za jistých podmínek ani nejostřejším zrakem od sebe rozeznati.

Vezměte za prvý příklad úplně bílou stěnu a namalujte pak právě tak úplně bílou barvou na tuto bílou stěnu krajinu, a až bude hotova, pak zkoušejte oči, zda objevíte něco z této krajiny? Hledte, tu bychom již měli jeden příklad.

Vezměte broušený diamant a vložte jej do žhoubího uhlí rozdmíchaného malou výhní: diamant přejde ihned, ano v prvém okamžiku v úplný žár uhlí, ačkoliv se při tomto žáru ani v nejmenším nevypaří. Zavolejte pak někoho, jenž neví místo, kam byl diamant položen a tu může třebas celý den hleděti upřeně do žáru a můžete být ujištěni, že neobjeví, právě tak jako vy sami, ani nejmenší stopy po diamantu! Proč ne? Protože diamant nelze jako a nejvýš průhledné těleso za zcela stejných okolností světla a žáru ani jako nadmíru pevné těleso rozeznati od svého okolí, neboť jeho hrany za takových zcela stejných okolností nepřipouštějí viditelného ohraničení jeho tvaru.

Hledte, to je tedy již zase jeden příklad na Zemi. Jděte do továrny na sklo; vezměte tu skleněné perle anebo jiné předměty ze skla a hodte je do běla rozzhavené tekuté skelné masy v tyglíku, dívejte se pak hodně pevně do něho a popište navzájem různé tvary skleněných perlí, jak asi vypadají; nebudete s to zcela něco objeviti. Hledte to bychom měli zase jeden příklad na Zemi.

A nyní jeden vám zcela blízky! Nalijte do zcela čisté sklenice rovněž zcela čistou vodu a pokuste se pak, zda budete moci objeviti vnitřní stěnu naplněné sklenice, k níž voda přiléhá?

Ještě více příkladů: Vložte úplně čistou sklenici do rovněž úplně čisté vody a nevidíte tam zrovna příliš mnoho. Dejte si dále zaříznout z úplně čistého oboustranně zrcadlově jasně vybroušeného skla okenici a pokuste se z pokoje objeviti sklo této okenice. Můžete být ujištěni, že každý cizinec, jenž přijde do vašeho pokoje, řekne vám; Ale pročpak tu nenecháte zaříznout okenice? Pročpak to? Řekne! Protože nemůže rozeznat hmotu čistého skla od stejně čistého vzduchu.

Jděte dále za mlhavého dne k vodě a pokuste se, zda budete moci objeviti vodu, leží-li na jejím povrchu mlha? Jiné předměty ve stejné vzdálenosti ještě zcela dobře rozeznáte; jen povrch vody ne, protože voda má přirozeně stejné zbarvení jako mlha vznášející se nad ní. Rovněž tak nebudete také s to, již i při slabé mlze rozeznati tvary ledu na ledovci, dokonce pod vašima nohama. Příčina vězí rovněž ve stejném světle.

Předpokládejme konečně ještě například, že byste se nacházeli v nějaké světové sféře dvojslunce, kde nezřídka pro obyvatele Planet jedno Slunce přechází kolem druhého, i když se značné vzdálenosti tak, jako při zatmění Slunce zakrývá váš Měsíc zdánlivě Slunce. U Měsíce

můžete zcela přesně pozorovati, jak dalece jeho zdánlivý kotouč přešel před zdánlivý kotouč Slunce; mohli byste snad podobně rozeznati právě tak dobře dva přes sebe položené kotouče Sluncí? Nerozeznali byste tu nic jiného, nežli splynutí dvou Sluncí v úplně jedno. Avšak ohraničení jednoho lesklého kotouče vůči druhému vašim očím úplně pro stejné světlo.

Myslím, že tyto příklady postačí, aby vám z nich byla velmi snadno vysvětlitelná neviditelnost předmětů této galerie. Důvod toho jest totiž v tom, že tyto předměty mají stejnou barvu a stejnou průhlednost jako éterická světelná látka, která je obklopuje.

Toto však není správné jen hmotně, nýbrž také duchovně. Představte si společnost úplně stejně moudrých lidí; jak se budou navzájem chovati? Pravím vám; Ne jinak, než jako slepí, hluchí a němí; neboť žádný nebude mít druhému co říci, protože již předem bude věděti, že jeho soused ví zcela určitě to, co by mu chtěl říci. Podobný případ je zajisté zřejmý ve vašem obyčejném životě.

Co dělávají dva známí, když se časem sejdou? Hleďte, ihned se ptá jeden druhého; Nuže copak je nového? Může-li jeden druhému něco nového vyprávěti, bude ho druhý s velkou pozorností poslouchati; nevědí-li však oba navzájem nic, bude míti rozmluva jen velmi krátké trvání. Pročpak? Protože v tomto případě oboustranně v tomto případě oboustranné barvy vědeckého světla jsou zcela homogenní (stejnorodé). Týž případ také nastane, vědí-li oba jednu a tutéž novinu již dlouhý čas; jakmile jeden začne tuto novinu vyprávět, řekne ihned druhý. Ó, to je přece již něco starého; nevíš-li nic lepšího, pak jsme již domluvili.

Rovněž tak je tomu, má-li slepec věsti slepého aneb hlupák poučovati hloupého. Jak dalece takoví lidé přijdou, jest známo, nemusí být blíže vykládáno.

Avšak právě z tohoto důvodu nemohou také lidé na tělese zemském viděti duchy je obklopující, protože by je rádi viděli svými očima, které jsou homogenní a jejich rozum homogenní s formální substancí duchů.

Jde-li však někdo do své lásky, která je jiným světlem, nežli která je jiným světlem, nežli je světlo pouhé moudrosti, začne také, ihned spatřovati kolem sebe duchovní tvary a tyto tvary ihned zmizí, jakmile je pojme do svého myšlení. Hleďte to je malý začátek toho, s čím se zde budeme seznamovati; začněme tedy jen hezky řádně kolem sebe hmatati a dostane se nám příště dostatek látky k poučnému vysvětlení.

Kapitola 48. / 222.

22. července 1843 od 17 do 19 hodin

Pokračování – formální „ohmatávání“. Kříž s koulemi. Vtip a satirika. Jejich podstata. Vysvětlení tohoto rondo. 12 nosičů života (to jest 12 příkázání) krátce a v duchovní podstatě znázorněno. Jednoduchý symbol víry. Podobenství kříže.

Už jste nahmatali několik sloupů; nyní se tedy odeberte sem doprostřed na místo, kde jsem já a sáhněte tu také poněkud nahoru a řekněte mně co jste tady nahmatali.

Vy pravíte; Milý příteli a bratře, neklame-li nás pocit, pak nahmatáváme koule, velikosti asi lidské hlavy a tyto koule jsou nastrčeny na dvě příčné tyče a tvoří tedy rovnoramenný, horizontálně visící kříž od podlahy právě tak vzdálený, že jej můžeme ještě dosti snadno dosáhnout rukama. To je však také již vše, co zde můžeme objeviti.

Při ohmatávání sloupů jsme také ještě objevili výše nahoru vedoucí schodiště, které je vroubeno plochým zábradlím; jak lze však po takových neviditelných schodech výše kráčet, to budiž na každý způsob vyhrazeno další zkušenosti. V tom spočívá nyní vůbec vše, co jsme objevili; a ty milý příteli a bratře, můžeš nám podati o tom vysvětlení, je-li o tom vůbec nějaké vysvětlení možné.

Kdyby vlastně přišlo na nás, mnohem raději byli bychom spíše ochotni odebrati se z této příliš průhledné galerie zpět o několik pater dolů, nežli abychom šli i jen o několik stupňů výše, bezpochyby do ještě průhlednější galerie; ale jak bylo řečeno, záleží zde jedině na tobě.

My jsme s vyličením těchto nejvyšších neviditelných pamětihodností u konce; čiň nyní, jak za dobré uznáš. Že tě budeme ochotně poslouchati, a tom tě vůbec nemusím předem ujišťovati.

Dobře, milí přátelé a bratři, popsali jste správně paměťhodné předměty a této desáté galerie, odpočítáme-li několik slabých vtipných floskulí (pěkných slov), která se sem ovšem zcela nehodí. Jest sice vtip zajisté také výplodem moudrosti; stojí však jako takový na jejím nejnižším stupni. Veškerá tak zvaná satirika je vypočítána vždy na jisté lidské slabosti a proto je špatným mistrem šermu; neboť hrdina, který táhne do pole jen proti dětem a před těmito slabochy chce ukázat svoji sílu, avšak při pohledu na skutečného hrdinu svolává na sebe hory, věru nezasluhuje toho jména. Lev není lapačem komárů; kdo tu však lapá komáry a zabývá se odvažováním jedné kadeře ovčí vlny, ten jistě nemá povahu lva. Tak je také satirika a jiné z ní pocházející vtipkování až směšně málo spřízněna s vlastní důmyslností moudrosti ducha. Spíše bychom ji mohli velmi dobře a příznačně nazvat pouhou cizopasnou rostlinou na stromě hlubokého vnitřního poznání života.

Také toto si dobře zapamatujte; neboť věci, které máme před sebou, jsou příliš vážné, velkolepé a nejvýš vznešené, než abychom je snad jaksi zdobili marnivým listovým cizopasných rostlin. Jak velké a velevýznamné jsou však tyto předměty, seznáte ihned z mého následujícího příkladu, a tak tedy poslyšte:

Sloupy tohoto rondo představují životní síly člověka. Dvanáct sloupů jste objevili; procházíte-li oblast sil projevujících život, pak s malou námahou shledáte, že tato oblast spočívá též na dvanácti podobných nosičích.

Jak znějí však tyto nosiče, jaká jména mají? Projdeme je zcela krátce; první nosník zní: Toliko v jednoho Boha budeš věřiti.

Druhý nosník zní: Neznešvěcuj nikdy jméno Boží, jež je svaté, přesvaté, ani slovy ani myšlenkami, ani žádostmi ani skutky.

Třetí nosník zní: Neopomeň nikdy světiti klid Páně, nýbrž buď v něm pamětliv ve svém srdci Boha, tvého Pána a Stvořitele! Neboť jen v tomto klidu shlédne na tebe Pán, tvůj Bůh a požehná tvému životu.

Čtvrtý nosník zní: Splácej vždy poslušností, láskou a úctou těm, když tě Boží silou v nich zplodili, čímž si vydobudeš Božího zaslíbení, které bude základem všeho blaha tvého života!

Pátý nosník zní: Važ si života všech svých bratrů, tak poznáš hodnotu vlastního života, usmrtíš-li však jednoho ze svých bratří, pak jsi tí zasadil smrtelnou ránu svému vlastnímu životu.

Šestý nosník zní: Važ si plodící síly v sobě, jakož i přijímající síly v ženě, neboť hle, Bůh, tvůj Pán, vložil tuto všemocnou jiskérku do tebe ze Své nejvyšší a nejhlubší lásky. Nezneužívej proto nikdy této svaté Boží síly v sobě a nadarmo jí nerozptyluj; tak budeš povždy množitelem svého vlastního života a života svých zplozených dětí.

Sedmý nosník zní: Hle, vše co tu jest, jest vlastnictvím Pána, tvého Boha a Tvůrce; co On učinil, pro všechny učinil. Vzal-li tedy tvůj bratr ze stromu plod, vzal jej z ruky Boží a ty si pak nedělej o své újmě právo na to, abys jemu, totiž bratrovi, jakýmkoli způsobem odnímal onen jednou vzatý plod. Lépe jest nic nebratí a nic nemíti, nežli bráti a míti něco, co předtím obdržel již jiný bratr z ruky Páně, neboť jedině Pán je po právu Dárcem svých věcí. Kdo si tedy osobuje práva Boží, ten jest zločincem na božském slitování a zkameňuje své srdce, aby pak již nebylo způsobilé přijmouti život.

Osmý nosník zní: Bůh jest věčná pravda; ve Své pravdě vyslovil Své věčné slovo a slovo samo je Boží pravda. Z tohoto slova jsi člověče vyšel, proto nuď tomuto věčně svatému původu věren a všechna svá slova klad' vždy přesně a pravdivě tak jako slovo, z něhož jsi sám vzešel, nečiníš-li tak, pak v sobě usmrcuješ praslovo a tedy svůj vlastní život.

Devátý nosník zní: Hospodin ti propůjčil rozmanité smysly a síly; udržuj je na uzdě, jako mladý stromek v zahradě svého života, aby vyrostl mocně v ohromnou sílu a pevnost mocného stromu. Necháváš-li však tyto své smysly, pudy a žádosti na všechny strany kolem vystřelovati, neprobudí se ve strom tvého života nikdy k sjednocené síle, nýbrž buď uschne anebo se stane nicotným křovím a houštím, v němž se sice bude zdržovati všelijaká havěť, ale ptáci nebeští se tu nikdy neubytují.

Desátý nosník zní: Nepohlížej na ženu žádostivýma očima a ženu svého souseda a svého bratra považuj za žádosti svého srdce jako by jí tu nebylo, tím se dostane tvému duchu svobodného rozvoje; a budeš-li se nacházeti v sídle svého ducha, pak ti bude snadné sílu ducha ve tvé ženě vpravdě zasnoubiti, což bude pravým manželstvím před Bohem. Spojuješ-li se však se svou ženou jen podle své žádosti, která je ještě nezralá, pak takovým spojením svážeš jen svého ducha s duchem své ženy, čímž se pak ze dvou duchů stane nejapný otrok a nebude tu pak

nikdy moci jeden duch opatřiti kdy druhému svatou svobodu života, nýbrž ve stále mocnějším upoutání ztratí ještě svobodu původní.

Jakpak zní jedenáctý nosník? Bůh je v Sobě Samém věčná a nejčistší Láska Sama; z této nekonečné Lásky jsi člověče vyšel; jsi tedy dílo Lásky, proto také máš Boha, svého Tvůrce, který tě vytvořil zcela ze Své lásky, vši Láskou uchopiti a nadevšecko Ho milovati. Činíš-li toto, pak uchopuješ věčný nepomíjející život a žiješ věčně v něm; nečiníš-li to pak se do života odděluješ a údělem tvého oddělování je věčná smrt!

Dvanáctý nosník konečně zní: Hle člověče, jako ty, tak i také všichni tvoji bratři vyšli z jedné a téže nekonečné lásky Boží; proto nemůžeš Boha nadevšecko milovat, nemiluješ-li své bratry, kteří právě tak dobře jako ty nejsou v podstatě nic jiného, nežli všemocná láska Pána (viz.k 53)

Milí přátelé a bratři, myslím, že naše sloupové rondo bylo s tím dostatečně vysvětleno. Neviditelný kříž visí uprostřed něho a jest sestaven napříč z tolika koulí, kolik jsme napočítali sloupů; možno jej však postřehovati jen s pocitem a nikoli světlem očí

Vidíte zde tajemství víry? Nemůžete viděti v co věříte, ačkoliv to stojí věčně pevně před našima očima.

Ohmatejte napřed vnitřní nosníky života v sobě a vejděte pak do svého nitra, tehdy spatříte všechny životní síly spojeny v tomto svatém znamení. Každá životní síla jest vyznačena jedním sloupem a jednou koulí; sloup představuje sílu, koule dokonání života v každé jeho větvi. Kříž postavený na vaší Zemi jest ve svém soujemu obrazem víry; ve svých jednotlivostech představuje vztýčeným trámecem, jenž je větší a delší nežli trámec příčný, lásku k Bohu a trámecem příčným lásku k bližnímu. Tento vodorovně visící kříž zde však znamená moudrost, světlo ducha ve svém dokonání a jeho jednotlivé části čistou nebeskou lásku, která je stejná b Bohu k Bohu jako bližnímu. Hleďte, to je již hluboká moudrost a spočívá ve velkém tajemství kříže, jako v oněch dvanácti, které Pán vyvolil. Můžete toto vše nyní pochopiti jak? Láskou!

Kapitola 49. / 225.

26. července 1843 od 17 do 19 hodin

Pokračování o hlavním klíči duchovních tajemství. Láska a moudrost. Příklady za života, stavba domu, umělec, malíř, hudebník. Láska jest motor. Láska jest tajemství umění. Láska a víra esencí všemoci.

Chcete přemýšleti hlouběji? Chcete světlem rozumu blíže osvětliti toto tajemství? Chcete je nahmatati rukama? Pravím vám; Toto vše je marné. Právě tak jako nemůžete očima vašeho těla rozeznati a zjistiti obrysy bílé malby na bílé stěně, i kdybyste na ni léta a léta upřeně hleděli, právě tak nebudete s to obyčejnými prostředky k nazírání a usuzování podrobněji pronikati do těchto tajemství a odhalovati je; vše tu jde stejným krokem.

Nazírání na předměty této galerie, kde nic nemůžete spatřiti a chápání vnitřní nejhlubší moudrosti, to vše jde , jak bylo řečeno, stejným krokem. Já jsem pravil. S láskou vystihnete vše; v Lásce k Pánu můžete pochopiti vše. Láska dává novou formu a zabarvení věcem z moudrosti, a co ve světle moudrosti leží nekonečně daleko, to stáhne láska do úzkého kruhu k ohledání. Avšak musí to být pravá, dokonalá láska neboť s poloviční láskou anebo se čtvrtěční láskou se tu málo poslouží. Toto je také přirozeně pochopitelné; ba nemohlo by býti v podstatě nic přirozeně pochopitelnějšího nežli to. Máme množství příkladů a mnohé jsou před vašima očima, z nichž se můžete témuž naučiti.

Předpokládejme, že by někdo měl chuť při určitém majetkovém stavu postaviti si dům; avšak ke stavbě domu třeba mnoho a rozmanitého materiálu. Je třeba mnoho námahy a práce sehnati tento materiál, třeba mnoho trpělivosti, leckterých obětí, mnoho pozornosti a tak ještě lecčehos nežli je dům hotov.

Pouhou chutí a s radostnou myšlenkou těžko by se kdy dům postavil je-li však v mysli toho, který by dal rád postaviti dům, probuzená mocná láska k domu, pak s velkou horlivostí uchopí všechny podmínky. A přivedou-li se tyto podmínky blíže ke staveništi, tu se také láska stává prudší a nakonec stáhne vše na jedno místo, uvede svým životem vlastním, ruce mno-

hých lidí v činný pohyb a dům jako dílo lásky bývá tu brzy úplně postaven a když tento pěkný dům spatříte, řeknete; kdo by si byl před půl rokem pomyslel, kdo materiál ležel ještě daleko kolem rozptýlený, že tak brzy bude z něho utvořen pěkný dům? Nyní však jej lidský duch uspořádal a stojí tu dům, soujem nejrůznějších stavebních látek, které jsou všechny spojeny a sjednoceny k jednomu účelu.

Vy se však sami tážete: Kdopak tu byl vlastně stavitelem? Kdo sehnal stavební látky a stavební dělníky? Snad peníze stavebníkovy, či jeho pevná vůle, anebo jeho rozum? Pravím vám; Ano to ani ono, nýbrž jediné láska jest ten mocný základní kámen ke stavbě tohoto domu. Láska stavebníková sehnala materiál a svolala dělníky bez lásky by stavebník nebyl dal ani peníze ke stavbě ani by byl nesehnal materiál a dělníky.

A jelikož takovým způsobem je tu ten dům hotový, může se nyní každý na jeho účelný tvar podívat, kdežto bez pevné stavebníkovy lásky zůstal by býval všechen materiál ležeti rozptýlený jakoby v beztvarem chaosu daleko a široko ve svém původním stavu. Myslím, že tento příklad jest tak velice přiléhavý a makavý, že jistě nepotřebuje žádného bližšího vysvětlení. Přejdeme na jiný příklad. Představte si člověka, jenž podle své formální fantazie má velké nadání býti výtvarným umělcem. Tento člověk má již při pohledu na hotová díla umělecká, jakož i při pohledu ne vznešenou přírodu velmi velkou chuť státi se sám takovým umělcem; avšak nedostává se mu vlastní vážnosti, aby se k tomu posadil a začal studovati toto umění prakticky.

Jaká je tu příčina, že se tento člověk při tak skvělém nadání ještě nechopil pisadla a štětce, aby co nejhorlivěji studoval základy a hlavní prvky k takovému umění?

Pravím vám: Tomuto člověku nechybí jinak zcela nic, než jen opravdová láska k tomuto umění, bude-li proniknut láskou, pak začneme spatřovati brzy nádherně navržené tvary naším nastávajícím výtvarníkem na plochách určených k tomuto umění a brzy dokonce nádherná díla mistrovská.

Kdo je tu vlastním učitelem? Kdo spojuje vnitřní fantazii s vnějšími tvary? Kdo dává tak rozvité tvary barvami štětce na plátno do běla podbarvené? Myslíte, že to závisí na dobrých instruktorech anebo předkresličích?

Ó, pravím vám; vše toto je nula a nicotné, nýbrž jediné vlastní velká láska k tomuto umění vytvořila nového velkého mistra, jenž stahuje ono beztvaré z nekonečně daleko rozptýlené sféry moudrosti a dává to do nových nádherných tvarů, které mohou být očima každého nyní zcela dobře pozorovány.

Hledte, to je již opět jeden tak jasný příklad pro naší věc, že nepotřebuje žádných dalších výkladů. Podáme zde však ještě jeden příklad, a to něco, co vám makavě sedí na vlastním nose.

Přejdeme na velmi významné umění hudební. Mezi mnohými lidmi najdete již mnohé přátele tohoto umění, kteří se budou cítiti nadmíru potěšeni, uslyší-li nádhernou produkci opravdového umělce. Jsou však proto sami umělci? Myslím, že budete také sami s to zcela dobře posouditi, že mezi obveselujícími se posluchači bude jistě jen velmi málo těch, kteří jsou poněkud hodni tohoto jména. Ano avšak proč tedy nejsou všichni tito uchvácení posluchači také sami umělci, nýbrž jen milovníci umění? Proč jest tak znamenitý na tribuně před nimi jen ten jeden, jenž svými z nebi vypůjčenými tóny tak nadmíru vesele naladuje mysl posluchačů a jejich duším zvěstuje jiný, vyšší, dokonalejší život?

Nemohlo by se tu říci; Co tu je možné jednomu člověku, to by nemělo být nemožné také jiným lidem; každý svým způsobem a podle svých vloh by mohl při úplné probudilosti svého ducha, jenž jest potomkem božských dokonalostí, jistě také vykonati něco zdárného. Bude možné přijmouti když by někdo naproti tomu poznamenal a řekl; Ano, to závisí na mistrech kdyby ten či onen měli zdatné mistry, stali by se také sami zdatnými mistry, avšak jako *!ex trunco non fit Mercurius*, jak říkáváte, tak také neobratný mistr stěží může vytvořit mistra svého umění. Jest pravda, že kdo sám nic nedovede, ten nebude s to ani jiného příliš mnoho naučiti.

Avšak uvažte naproti tomu, kolik žáků nezřídka má tak mnohý opravdový mistr umělec pod svým instruktivním vedením a jak naproti tomu nesmírně málo jen poněkud povšimnutí hodných umělců vychází ze školy takového mistra umělce a budeme muset při této úvaze přijíti k závěru, který nám řekne;

Protože tedy i z nejlepší umělecké školy vychází tak málo umělců, musí tedy vlastně pravý důvod, z kterého se žák stává pravým umělcem, vězeti v něčem zcela jiném nežli v mistru,

který je o sobě, vyhovuje všem požadavkům, dokonalého umělce. Mají snad žáci příliš málo píce? Anebo jim brání jiné okolnosti, aby se náležitě věnovali umění?

Aha, již víme, co tu chce někdo říci. Tento mistr má jen to neštěstí, že mezi mnohými svými žáky nemá genia; a já poté zcela nepokrytě pravím: Tento mistr měl až na malou výjimku mezi svými žáky téměř samé genie a přece se ze žádného genia nic nestalo; avšak neměl mezi svými žáky žádného, který by byl naplněn nejnitřnější, nejmocnější láskou k umění, proto také bude opravdovým umělcem jen ten, jehož srdce ustavičně hoří jasným plamenem mocné lásky k umění.

Vdechni lásku, to jest pravou živou lásku do srdce svého žáka a můžeš být ujištěn, že tímto ohněm budou v nejkratší době všechna ústrojí potřebná k tomuto umění tak zázračně vytvořena, že se tomu bude každý posluchač nanejvýš diviti a bude muset říci; Ano, tu vyzírá opravdový velký již dokonalý umělec!

Hledte, tak je také zde láska vlastním opravdovým mistrem, vzdělává hudebníka k citové velikosti, o níž se druhý člověk nedovede učiniti ani pojem a této citové velikosti podmaní také celý ostatní organismus v krátké době tak, že jím mohou být také všechny tak zvané technické obtíže s obdivuhodnou jistotou překonány.

Jako však zde je láska načisto vše ve všem, tak jest také především vše ve všem ve velkém umění života! Láskou můžete vniknout do hlubin z nichž obchází mnohé duchy hrůza; avšak bez lásky anebo jen s příliš malou láskou nevstoupí nikdy dokonalý umělec na denní světlo ducha (Proto praví Pán: Beze Mne – lásky, nemůžete nic učiniti! Ale se Mnou je vše možné! A tak také Pavel: Duch Božské jiskry lásky zbádá všechny věci, také hlubiny Božství, Vyd.org.)

Proto jsem také hned z počátku pravil; Chcete-li do těchto věcí vysoké moudrosti zříti hlouběji, musíme vzít vážně k ruce lásku a nesmí to býti nějaká poloviční anebo čtvrtinová láska v plné míře.

Uchopte tedy našeho lásky nejplnějšího Pána a Otce v Ježíši Kristu hodně pevně ve svém srdci a pak se ihned přesvědčíte, co vše zmůže láska k Bohu.

Věru, nepřeháním, řeknu-li: Kdybyste měli v plné míře lásku, měli byste také mocnou živou víru; a s takovou láskou a s takovým světlem víry byste mohli Hvězdy s oblohy dolů strhnouti! Probudte se tedy a na této desáté galerii spatříte ještě divy?

Kapitola 50. / 224.

27. července 1843 od 16,30 do 18,45 hodin

O zamilování a o lásce k Pánu. Láska a život. Poznání plodí lásku.

Vy pravíte: Milý příteli a bratře, můžeš mít ovšem pravdu a jest tomu tak jak jsi pravil; avšak s náhlým probuzením lásky je to těžká věc, jak to již tu a tam víme ze zkušeností. Dokonce v tomto ohledu i s tak zvaným „zamilováním“ to má háček. Jdeme-li věci řádně na kloub, tu velmi brzy zakusíme, že lásku nemáme vůbec ve své moci a nemůžeme říci, že můžeme být do nějaké bytosti, kdykoli chceme zamilování, nýbrž řídí se to podle okolnosti a podle podmínek a jako milující nejsme naskrze aktivní nýbrž čistě pasivní bytosti a musíme v doslovném smyslu vzato lásku nezřídka vláčet jako centy těžké břemeno; a nezbývá někdy vůbec prostředků se ho zprostiti, jako nějakého jiného břemene

A tak tedy myslíme také zde, že kdybychom byli skutečnými pány lásky, pak bychom jistě s nejnvýš planoucí prudkostí uchopili Pána v našich srdcích avšak můžeme dělati co chceme. Můžeme tlačiti naše srdce a lisovati náš cit jako se lisují hrozny na lisu a vyjde z toho spíše vše jiné, jen ne tebou popsaná planoucí láska.

Proto jsme toho mínění, že buď musí být láska k Pánu zcela jiná nežli snad láska, kterou člověk v květu svého života nezřídka pociťuje k nějaké krásné panně, anebo má-li být láska k Pánu podobná lásce k panně, musí být bezprostředně Pánem Samým Jeho velkého slitování vlita do srdce, jinak je téměř nemožné, aby mohl člověk ze své vlastní síly kdykoliv by chtěl, Pána vždy s neprudší láskou pojmouti.

A bude-li zde tedy záležeti na nás, abychom tu náhle probudili nejvyšší lásku k Pánu, pak bude se zřením zázračných věcí a této galerii jistě lásku k Pánu, pak bude se zřením zázračných věcí na této galerii jistě zase velká potíže; neboť ať chceme jak chceme, přece jen nemůžeme přes veškeré nejintimnější chtění naše srdce v okamžiku chtění tak rozohniti, jak lehce zapalujeme v noci svíčku. Zde tedy, milý příteli a bratře, bude nám tedy dobré rady velmi zapotřebí.“

Ano milí přátelé a bratři, máte jednak zajisté pravdu a láska je stále pánem člověka, jak jsme již včera na příkladech viděli, protože láska jest vlastně sám život. Život však nemůže být ovládán tím, co životem není; musí tedy být již jediný prostředek, který láska poslouchá a ochotně následuje vyšší rady toho, koho poslouchá.

V čem však záleží tento prostředek? Tento prostředek záleží v jasné představě toho, co vlastně chceme s plností lásky uchopiti.

Pokuste se jednou, zda byste se mohli jen podle jména a kdyby toto jméno znělo sebe vznešeněji, do nějaké panny zamilovati? Ano, při takové známosti byste to s láskou zrovna příliš daleko nepřivedli; neboť co buď vůbec neznáme, anebo příliš málo známe, to nemůžeme tak láskou uchopiti, jako nemůžeme rukama uchopiti něco, co tu vůbec není, anebo je tu jen subtilní (jemné).

Když však dostanete úplný popis zmíněné panny, jak vypadá a jaká je a když mimo to dostanete od této panny ještě abychom tak řekli neznámým způsobem vlastnoruční lísteček, v němž toho či onoho z vás úplně ujišťuje svou láskou, dokládáte, že vás rovněž z popisů co nejpříznivěji poznala, pak se vaše láska k této panně ihned probudí a vy začnete v Sobě pociťovati nejvyš toužebnou touhu, abyste se co nejdříve odebrali tam, kde vás panna ve vši lásce očekává a vaše láska se bude stáovati tím prudší, čím více prospěšnějšího budete o této, panně cestou anebo během času slyšeti.

Hledte, to je již ze zkušenosti správné; já se vás však nyní táži; Jak tedy můžete tuto pannu tak mocně ve svém srdci uchopiti, když jste ji přece nikdy neviděli a ona vám také úmyslně neposílá podobenku, aby vám jaksi neposkytla předběžné nasycení, které by snad mohlo vlastní lásku oslabiti? Odpověď je snadná a spočívá rovněž ve zkušenosti, protože jste dospěli k řádné a dobře odůvodněné představě, kterou vám řečená panna byla vždy víc a více mnohostanně co nejpříznivěji líčena.

Její vlastnosti, její krása vás zaujaly a vy si ji nemůžete při takových přednostech, které vám představují, nevážiti a nemilovati.

Hledte, v tomto zcela přirozeném příkladu jest však také zcela zřejmé, jakým způsobem se lze zmocniti lásky Páně.

Poznávání Pána jest mocnou vzpruhou, která stahuje v srdci jiskry a jimi pak uvádí celé srdce do jasného plamene.

Kdo by mohl Boha milovati, kdyby Ho neznal? Kdo Ho však stále víc a více poznává, ten Ho také bude stále víc a více milovati!

Avšak nesmíte ovšem naprosto chtít srovnávati lásku k Pánu a lásku k svrchu zmíněné panně, nýbrž musíte ji spíše postaviti na roveň čistější lásce mezi dětmi a rodiči.

Tato láska není však jistý vášnivý žár, nýbrž je to, něžné vání, které člověka v jeho sféře svobody právě tak málo ruší, jako dětská láska ani v nejmenším neruší děti v jejich činnosti. Milují své rodiče jistě neobyčejně silně; ovšem jsou zde míněny děti dobré. Ba často ani nevědí jak silně své rodiče milují.

Abyste uviděli míru takové lásky, třeba jen abyste byli přítomni nešťastného úmrtí otce nebo matky takových dětí; jejich slzy a lomení rukou vám ihned ukáže velmi velkou míru lásky dětí k rodičům. A přece za života rodičů byste i při veškerém pečlivém pozorování nenalezli takovou sílu lásky. Hledte, tak je to také s láskou k Pánu.

Tato láska jest, jak bylo řečeno, jemné vání, vysoce vznešený pocit, plný vznešeně něžného doznívání a nikdo neruší v jeho sféře svobody.

Netísni vaše srdce Boha milujícího, nýbrž je naplněna velkou radostí a dostačujícím živým pokrmem a nasycuje ustavičně ducha, srdce a tělo člověka. Proto je třeba, abyste ve svém srdci volali „Otče“ a dosti jste učinili! A Otec bude vaše srdce vždy, pokud toho bude třeba, nasycovati a posilovati Svou láskou.

Nepotřebujete ani obrazu, nýbrž jen poznání ve vašem srdci o Bohu a budete mít dosti lásky, pokud je jí zde třeba, abyste objasnili divy, které tu jsou před vašimi očima. Učíte to tedy a pak se dívejte!

Kapitola 51. / 225.

28. července 1843 od 16,45 do 19,15 hodin

Láska dává nejčistší světlo. 7 barev, Světlo lásky a světlo moudrosti, jejich podstata. Světlo abstraktní moudrosti (škodlivé pro nás). Filozofie neplodná (pro pravý životní cíl). Příklady; Sokrates, Aristoteles, Plato. Opak; Kdo má lásku, ten má vše. Pošetilost filozofie. Prostota jako soudce filozofie. Trusnice symbolem absolutní filozofie. „Čistě duchovno „filozofů – hrubý materialismus. Absolutní filozofové Inou ke hmotě – proč?

Následovali jste pokud možno mé rady a nyní již, jak pozoruji, nadmíru žasnete při pohledu na zázračné věci, které se nyní ve zcela jiném světě jasně názorně představují.

Vy pravíte a tážete se ovšem. Ale milý příteli a bratře, jak je toto propána možné? Hle, když jsme tak v srdci vzpomínali na Pána, tu se bílé světlo, kterým byly všechny věci osvětleny, poněnáhu měnilo ve světlo červenavé a toto červenavé světlo dovoluje nyní předměty v něm zcela jasně spatřovati.

Vidíme nyní sloupové rondo, galerie, dveře do vnitřní budovy, dolů visící z kouli se skládající rovnoramenný kříž. Koulí počítáme nyní zřejmě přesně tedy dvanáct, jak jsme je dříve spočítali jen hmatem.

A hle jaká nádhera v těchto koulích! Každá koule se zdá být malým světem, v jehož prostoru lze spatřovati jako živé. Téměř nesčíslné zázračné věci a v každé kouli něco zcela jiného a pokud můžeme svými očima postřehovati, zdá se, že tato vnitřní řádná stvoření odpovídají přesně oněm dvanácti článkům, které jsi nám, milý příteli a bratře předvedl ve dvanácti tak nádherných odstavcích.

Ah jaká nádhera, hleděti na takové zázračné věci! Věru, nelze se ani nasytit; vždy nový půvab dostává tento pohled na miniaturní světy v těchto dvanácti koulích, z nichž je utvořen kříž.

A pohlédneme jen na sloupy. Věru, zevně jsou tak hladce leštěny, že si ani povrch éteru nemůžeme představití hladší; avšak nitro sloupů je náležitě živé a v rozsáhlejších a podrobnějším měřítku odpovídá všemu tomu podivuhodně zjevovanému v koulích. Jest až nadmíru podivuhodné, pohlédnouti, jak se neustále nadmíru jemně střídají barvy nejrozmanitějších tvarů, které se pohybují uvnitř takového sloupu.

Jemná hra barev vždy znovu dráždí oko; neboť při nejnepatrnějším obratu se objevují barvy a nevyšší zvláštní při tom však je to, že tyto barvy, které se podobají barvám na naší Zemi nabývají zde zcela jiného rázu. Máme také červeň, zeleň, modř, fialovou barvu, žluť a nejrůznější přechody těchto barev; avšak skutečně, kdo tu chce a může přemýšlet, ať to učiní a ustanoví pro každou barvu podklad a na tomto podkladu ať určí její základ. Ano, ať řekne, která červeň je základní červeň, která zeleň je základní zeleň, která modř základní modř, která fialová základní fialová a která žluť základní žluť, od ní jsou pak odvozeny všechny odstíny barev?

Která červeň jest tedy vlastní červeň? Jest to krvavá vlastní anebo růžová červeň anebo purpurová červeň anebo šarlatová červeň anebo karmínová červeň? Vše je červené a přece nevypadá jedna červeň jako druhá. Je tmavá červeň více než základní červeň anebo světlá červeň? A podobné rozdíly má každá barva; kde je tedy základ každé barvy? Hle milý příteli a bratře, to nemůže na Zemi zajisté nikdo určit; avšak zde spatřujeme skutečně základní barvy a tyto barvy nám připadají tak jako bychom řekli o zralém ananasu, že má v sobě každou chuť, jakou si kdo představí.

A tak zde také vidíme skutečné barvy, které nežádka jakoby vyzařovaly z pozadí a tyto barvy mají tak zvláštní hru, že v červení spatřujeme nejednou všechny její odstíny a tato hra barev se řídí téměř podle přání diváků; kterou červeň si představuje nejsilněji, ta také v okamžiku vynikne nejsilněji, aniž by bylo však třeba vlastní základní barvu červeně zničit. Věru o podobných barvách ubohý hříšník na zemi nikdy ani nesní.

Tam na Zemi máme sice dílčí a lomené barvy; avšak nějakou základní barvu, která by tu obsahovala všechny odstíny, vůbec nemáme. Jest sice u nás také hra barev v podstatě barvy, avšak při této hře barev se při každém obratu objevuje zcela jiná barva; avšak zde hrají barvami jen všechny odstíny červeně, v zeleni všechny odstíny zeleně a tak to jde dále veškerým odstupňováním barev.

Vedle toho však objevujeme zvláštní způsob ještě zcela nové cizí barvy, které se nám na naší hubené Zemi nikdy nevyskytovaly. Věřu, na Zemi je vše jen dílo kusé, vše jen mdlý, nejvyšší lomený odlesk nádhery, kterou zde spatřujeme v základu v takovém nadbytku!

Ó, milý příteli a bratře! Řekni nám přece, co máme o této věci souditi? Proč jsme nemohli předtím ve světle bílém nic spatřiti, nyní však v tomto červeném tak nekonečně mnoho? Ano, milí přátelé a bratři, hleďte to vše způsobuje láska a její světlo. Řekl jsem vám hned na počátku: V absolutním světle moudrosti nemůže obmezený duch spatřovati nic anebo jen málo; avšak ve světle lásky je světlo moudrosti vnuceno do forem a z formy jednou stanovené nemůže opět uniknouti, dokud je drží světlo lásky, anebo lépe, oheň lásky, jakoby tisíci mocnými rameny v zajetí. V absolutním světle moudrosti se podobá člověk révě od vinného keře oddělené, která uschne, časem se vypaří a nikdy nějakého plodu nepřináší. Avšak ve světle lásky zůstává na vinném keři a přináší tisícový plod. Že toto je veskrze doslovně správné, to se můžete také již s nejmenší námahou nejjasněji dozvědět od vašich tak zvaných „studených světských mudrců.“ Tito lidé opovrhují láskou, prohlašují ji dokonce za pošetilost a blouzní ustavičně v samých nadsmyslových kalkulacích, staví zásady na zásady, dělají hypotézy (domněnky) na hypotézy a ze zásad a hypotéz se ztrácejí v nescíslné rovněž tak nicotné závěry, jak nicotné jsou ty jejich zásady a hypotézy samé a když na konci všech jejich zásad, hypotéz a závěrů se jich na to či ono zeptáte, dají vám všude takovou odpověď, že jí přesně sami ani v nejmenším nerozumějí a tím méně jí porozumíte vy a nejmoudřejší závěr, jaký ti nejmoudřejší nakonec vynesou jest ten, že oni jako nejmoudřejší nic nevědí, nic nemají a nic nejsou!

Abyste však toto ještě lépe poznali, uvedu vám několik takových světských mudrců ze staré a nové doby. Jistě jste slyšeli a četli o Sokratovi, Aristotelovi a Platonovi; tito tři mudrci, ačkoli by se mohli počítati k těm lepším, nepřinesli se vši svou moudrostí celkem ani milionty díl toho, co přináší zcela prosté dítě, které dovede sotva čísti, když v důvěře nazve Pána dobrým nebeským Otcem!

Lapali jevy a zkušenosti; avšak k čemu jim prospěly, když nedovedli pochopiti jejich základ, který spočívá jedině v lásce k Pánu?

Kdo by chtěl vážně počítati nescíslné zjevy, kdo by chtěl v nekonečnosti vniknouti k jejich základu? Neboť kdokoli se domnívá míti nějaký základ, tu se bude nalézat zrovna v klamném středu nekonečnosti a to jde přirozeně opět na všechny strany dále do nekonečna.

Kdo však má lásku, ten má v sobě základ všech věcí a všech jevů, protože má v sobě Pána a proto může také všude s nejmenší námahou přijíti na základ, avšak lovec moudrosti anebo nekonečnosti stěží asi nalezne v nekonečnosti cíl, na který by chtěl svou prchavou a nicotnou střelou moudrosti zamířiti.

Myslím, že z těchto několika málo příkladů by vám mohla tato věc být dosti jasná, zejména pohlédneme-li ještě na světské mudrce vaší doby, kteří tu všichni zaměřili svou střelou na Pána a chtěli Ho chytiti a měřiti loktem a měřickou tyčí. Čeho však se vši moudrostí nakonec dosáhli? Ničeho, nežli dokonce ztráty Pána!

Toho hledali v nekonečnu, v nepřístupnu, nenalezli a nakonec byli nuceni z vlastní své nicotnosti stvořiti boha, jenž však ovšem je teprve tehdy bohem, pokud se jím jako vrchním bohům ráčí přijmouti takový pojem do jejich představy. Já myslím, že má-li se tato do očí bijící hloupost na prvý pohled poznati, není třeba vůbec již ničeho jiného, nežli nejvyšší pět až sedm let starého dětského rozumu a nejprostší člověk, kterému je dokonce slovo, světová moudrost anebo filozofie „právě tak cizí jako oba póly, projeví při takovém vyslovení božství v prvním okamžiku sice nejvyšší prostou, za to však tím případnějším námitku a řekne: Hej, příteli, jak to tedy může být? Kdyby Bůh byl Bohem teprve tehdy, kdy vy si Ho myslíte, pak bych rád také věděl, kdo vás stvořil a dal vám schopnost, že můžete právě jednoho Boha myslet? Neboť to, co vy pravíte o Bohu, jest ještě mnohem hloupější, nežli kdyby někdo chtěl zcela vážně tvrditi, že nějaký dům postaví sám od sebe bez stavitele a že člověk se stane stavitelem teprve tehdy, když ho snad dům, který povstal sám od sebe, jako takového přijme.“

Hledíte, nemluvil prostý člověk ve svém zcela prostém výroku neuvěřitelně moudřeji, nežli celý vysoce moudrý filozofický sbor dohromady? Ano, lze o něm říci; Ten to zcela správně řekl a jednou ranou zabil celou putnu běle se lesknoucích trusnic; neboť trusnice je přece nesporně nejprůhlednějším obrazem a symbolem absolutního filozofa; Také ona se leskne, jako by byla celá pozlacená. Kdyby ji člověk viděl někde ve volném stavu, myslel by, že toto zvíře přijímá nejvzácnější potravu světelného éteru, kterou dosahuje takové vnější skvělé nádhery; avšak třeba jen, aby postavil kamkoli hromadu výmětů ať lidských či zvířecích a uvidí ihned, jakého ducha je to dítě a jakou stravou se živí toto zvířátko. Najde-li hromádku výkalů, tu tancuje kolem tak dlouho, dokud z ní nevysálo všechno sukura (posilu); do zbytku naklade pak ještě množství červů, kteří se pak po krátké době v tomto ne zrovna estetickém bydlíšti sroccují v nové mouchy téhož druhu.

Nečiní vaši filozofové navlas totéž? Pozorujete-li je vnějšně vypadají tak, jakoby oplývali nejvyšším zlatem pravé moudrosti; a své zaměstnání nazývají čistě duchovní; ptáte-li se jich vážně na něco čistě duchovního, pak narazíte u těchto lidí ihned na nejhrubší materialismus, podle něhož budou ihned vykládati, že bez hmoty nelze myslet nic duchovního a že duchovno musí tedy být nejprve z hmoty abstrahováno a že nemůže nikdy trvat jako absolutní, nýbrž k svému projevu musí mít všude hmotný organismus; odpadne-li tento organismus, odpadá také veškeré duchovní projevování. Lidská myšlenková schopnost není pak nic jiného nežli působení hmotného, organismu, v němž se musejí síly jako v nějaké chemické retortě (křivuli) teprve vyvíjeti, aby pak tak dlouho působily, dokud se retorta nerozbije. Přišla-li však retorta nějakým nešťastným nárazem o svou existenci, pak je také konec s chemickými v ní vyvíjenými a „působícími“ „silami.“

Hledíte, právě tak filozofuje také naše trusnice a praví jaksí svým jednáním. Žiji jen z výmětů a žiji jen tak dlouho, dokud nějaký výmět nacházím; vezměte mně výměty a je po mém životě. Neboť svou sílu saji jen z výmětů a nejsem tedy ve všech svých částech nic jiného nežli skvoucí výmět sám; vezměte výmět a já skvoucí se trusnice jsem přestala být. Bláze mně, že mám ještě jakousi reprodukční sílu; jinak bych s odnětím výmětů zahynula úplně nejen já, nýbrž se mnou naráz celé pokolení.

Tak absolutní filozofové lepí se na hmotu, protože se domnívají, že v ní našli centrum anebo vlastní stanovisko.

Proč se však přidrží hmoty? Protože se tak jako trusnice ustavičně pohybují v neudržitelném vzdušném jedinečném světle moudrosti; ježto tu však nemohou ničeho nalézt, dělá jim to zajisté dobře, když se mohou posadit aspoň na nějaký hmotný drobek a když se tu pokoušejí svými vědeckými sosáky vypumpovati duchovní životní látku. Když je však tato látka brzy vypumpována, pak jim nakonec nezbyvá nic jiného nežli, aby se reprodukovali buď ve svých žácích anebo aspoň ve svých zanechaných spisech, aby se jimi ještě poslední zbytky výmětů strávily a nakonec z nich nezbylo již nic platného nežli jen jejich jména a to, že svými duchovními pracemi nic duchovního vůbec nenalezli.

Hledíte, tomu všemu učí a podstatně nám ukazuje červené světlo; proto se také v tomto světle odebereme ihned do desátého patra aneb na jedenáctou galerii. Zde jsou schody; tak tedy jen zmužile na ně!

Kapitola 52. / 226.

29. července 1843 od 17,15 do 19 hodin

XI. galerie. Námitka týkající se způsobu tohoto oznámení. Její vysvětlení v obrazech botanika, anatomie, chemie. Pozemská paralela (souběžnost) Podstata otázky a odpovědi.

Už jsme na místě. Poohlédněme se tedy jen hezky směle kolem sebe a povězte mně pak, co vše vidíte; avšak pozor, chcete-li zde viděti předměty, musíme zůstat v červeném světle. V bílém světle byste tu právě tak málo rozeznali, jako předchozí galerii.

Pozorují však jednu otázku ve vás, která zní poněkud zvláštně. Naprosto se sem vlastně ovšem tak zcela nehodí, jelikož tu však jednou je, postaráme se také o postačující odpověď, takto tedy zní ona otázka a takto se tážete v sobě a pravíte;

Milý příteli a bratře! Vše, co zde vidíme a zejména to, co z tvých úst slyšíme, je vznešené, krásné, pravdivé a dobré, avšak jedna věc je stále při tom, které nemůžeme tak snadno přijít na kloub; a tato věc se právě oznamuje touto naší, avšak za tou příčinou tebou nám oznámenou otázkou.

Hle, my se vlastně tážeme a mluvíme a býváme uváděni rovněž jakožto osobně mluvící a se tážající; a přece nemluvíme a se netážeme my, nýbrž jsi vždy ten, jenž mluví jak ze sebe tak za nás rovněž ze sebe. Tak vidíš nezřídka v nás otázku, o níž my ještě nemáme tušení. Právě tak nám podáváš naše vlastní výklady a úsudky, o nichž se nám ještě zhruba ani nezdálo. Ty se nás tážeš a my ti z tvých vlastních úst odpovídáme; neboť kdybychom měli skutečné odpovědi my, znamenalo by to podávat velmi mnoho hloupostí a na mnohé tvé otázky bychom nedovedli ani slůvkem odpovědět.

„Řekni nám tedy, milý příteli a bratře, jak toto máme sladit? Jak mluvíme z tebe a jak jsme ti nyní položili tuto otázku? Z níž jsme před několika okamžiky v sobě nepociťovali ještě ani nejmenší hnutí.“

Milí přátelé a bratři. Tu vám z vašeho snu brzy pomohu. Ukážete-li nějakému velmi zkušenému a dovednému botanikovi kořeny nějaké rostliny nějaké rostliny, popíše vám ihned podobu rostliny anebo vám ji od bodu k bodu nakreslí a bude-li pak tato rostlina před vašimi očima zobrazena, poznáte ji také ihned jako již zcela dobře známou.

Dáte-li nějakému obratnému anatomu nějakou kostru, tedy pouhého kostlivce, bude s to z vytváření kostí udati vám zcela případně podobu někdejší osoby; neboť poznává to z polohy a ze spojení kostí. Je-li obratným pracovníkem ve vosku, bude s to pokrýt kosti voskem tak dovedně, že se budete domnívat, že spatřujete úplně živou osobu, kterou jste znali, jako vzkříšenou před sebou.

Dovedný chemik, kterému ukážete složenou tekutinu, o níž nevíte, z čeho je složena, rozloží vám s největší snadností tekutinu v její dřívější části a vy brzy poznáte jakého původu jsou její části, zda je tu síra anebo vápno apod. více

Najdete-li nějaké semeno a nevíte, z které rostliny jest, tu můžete zajít k nějakému velmi dovednému zahradníkovi a ukázat mu semeno a on vám v prvním okamžiku bude s to říci, z které rostliny pochází a také vám případně ukáže podobnou rostlinku, má-li ji v zásobě, která nosí takové semeno.

Nemohli byste se při tom všem také tázati a říci, ano, jak to tedy?

Jak je možné tak nanejvýš nepatrné známky postřehnouti a potom z nich s určitostí souditi na předchozí aneb následující?

Hleďte milí přátelé a bratři, to vše vychází jaksi z kořene, že já vaše otázky, jakož i vaše odpovědi znám a oznamuji, záleží v tom, že já jako pouhý duch jsem duchovní botanik, duchovní anatom, duchovní chemik a duchovní zahradník a z kořenů ve vás dosud vám neznámých pak poznávám, která otázka se časem z nich objeví. Jako anatom prohlédám vaši vnitřní budovu a s velkou lehkostí spatřuji vzájemné účinky vašich pocitů a úsudky a závěry, které z nich pak musí vycházeti. Jako chemik dovedu ony úsudky ve vás, které jsou dosud chaoticky a zmateně navzájem smíšeny, ihned klasicky rozložití a mohu vám je pak již ve správném pořadí předvésti. Jako zahradník znám každé semeno ve vás, které se skládá z rozmanitých slov a pojmů, vy ještě nevíte, co z nich vyroste, kdy vzklíčí z vnitřní živé půdy ducha. Já však jsem zahradník a mohu vám ukázat předem všechny vaše duchovní druhy rostlin, které musejí z toho či onoho semene vzejít a které vy dalece ještě neznáte.

Proto se mohu tázati a odpovídati za vás tak, jak byste se v podstatě tázali a odpovídali vy sami. Vždyť v podstatě děláte na Zemi téměř vždy totéž.

Když se někoho na něco tážete, děláte to proto, že v sobě postřehujete sice zárodek, nikoli však vyrostlou rostlinu odpovědi a když vám pak tázaný dá odpověď, není to snad odpověď jeho, nýbrž vaše vlastní z úst druhého. U tázaného již vyrostla, avšak u vás ještě nebyla. Podle sdělení odpovědi se strany tázaného jste však tuto odpověď ihned pochopili a dostali jste z ní pocit, jakoby vyrostla na vašem pozemku.

Rovněž je tomu tak, když se vás někdo na něco táže, anebo také vám při jistých příležitostech klade, jak říkáte, otázku do úst. Tu pak také ihned odpovídáte a tážete se, avšak nikoli, jako byla odpověď a nebo otázka vaše, nýbrž jest toho, kdo ji dal. Neboť je přece jisté že se nebudete ptáti nikoho na něco, co víte předem a nebudete také někomu dávat odpověď kdo se vás na nic netáže.

Otázka je však potřebou, která jako ratolest předchází odpovědi; je-li však otázka ratolestí, nebylo by tu největším nesmyslem tvrdit, že květ a plod, který následuje po ratolesti, jestliže se z venku působících teplem vyvine a uzraje, náleží proto jinému stromu, nežli jen tomu, na kterém se ratolest objevila?

Myslím však, že takový kdo se tu táže, táže se z potřeby, aby obdržel jemu postačující odpověď. Je-li mu však odpověď potřebou, pak patří jistě do jeho životní sféry a ne do sféry někoho jiného, jemuž nemůže již být potřebou, protože on ji již má.

Myslím tedy, že z toho budete s to snadno vyrozumět, jak to mezi námi duchovně vypadá, že já se táži za vás, jako byste se tážali vy a tak také za vás odpovídám, jako byste odpovídali sami.

Také vy sami byste se takto tážali a odpovídali, jako se já vás a za vás táži a odpovídám, kdyby vaše otázky byly zralé. Jelikož však nejsou ještě zralé a my nemáme nyní čas čekat na jejich uzrání ve vás, musím se tedy já z vašich kořenů, z vašeho dosud rozmanitého chaosu a z vašich semen předběžně tážati a odpovídati právě tak, jako byste to činili sami.

Myslím, že bychom také s tímto ovšem poněkud choulostivým bodem mohli dočista ukončit, proto byste o příští podobné jevy již neměli klopýtati, nýbrž v dobré míře bystře dávati na všechno pozor, vždyť zde přece jsem, jak už jsem na začátku poznamenal, vaším hostem já. Proto mohu z vašeho bráti a vám předkládati. Zní-li vám toto na vaší Zemi ještě poněkud zvláštně, nic si z toho vážně nedělejte. Neboť v duchu je to obyčejný způsob konverzace. Zde není řeči v otázkách a odpovědích nýbrž ve vzájemném dokonalém poznávání a tak mluví tu vždy jeden z druhého, jako také jeden ze všech a všichni z jednoho. Když tedy takovým způsobem já z vás odpovídám a se táži, pak nečiním duchovně nic neobyčejného, aneb jak říkáte, „nepřirozeného“. Pohlédněte se tedy na této jedenácté galerii anebo desátém patře jen náležitě kolem a již tu bude opět nač se tážati a odpovídati,

Kapitola 53. / 227.

31. července 1843 od 17 do 19,15 hodin

Kdo musí učiniti první krok? Domácí pán aneb host Země nebo Slunce. Zde v XI. Galerii je vše hladké, jednoduché, bílé a uprostřed jsou dva sloupy jako znamení tohoto oddělení, obklopené 10 sloupovým rondo. Vysvětlení těchto symbolů. Ona dva sloupy odpovídají 2 pólům lásky. Střídající se bytosti v pohledu na 10 sloupů. Lásky k Pánu a z ní k bližnímu vede k dokonalosti života. Jednoduchost značí holou pravdu.

Ježto jste se nyní náležitě poohlédli, můžete nyní také již začnouti sdělovati, co vše jste viděli.

Vy nyní pravíte; „Milý příteli a bratře! Viděli jsme zde množství nejpodivuhodnějších věcí; avšak kdo je může našim obmezeným pojmovým a slovním bohatstvím vylíčiti tak dokonale, aby z toho mohl být někdo moudrý a z líčení vyrozumět, co to jsou za věci? Proto myslíme, že by zde bylo zcela dobré, kdybys nám dělal jaksi tlumočníka.“

Ano, moji přátelé a bratři, vaše povážlivá výpověď o omezenosti vašeho pojmového a slovního bohatství jest ovšem pravdivá, avšak přesto byste měli o všem tom, co jste viděli, přece jen pověděti tolik, kolik z toho dovedete svými pojmy a slovy označiti, neboť musíte zde mít vždy na zřeteli, že se zde vlastně nacházíte na svém vlastním pozemku, má-li vám můj výklad o tom prospěti. Říkám-li vám to jaksi bez vašeho předchozího sdělení o tom, co jste uviděli, zbavuji vás tím vašeho pozemku a pak není bezprostředně a již žádného styčného bodu mezi mým výkladem vám a vaší vnitřní způsobilostí k přijímání.

Věc se má téměř tak, jako kdyby se dva přátelé chtěli pozdraviti podáním ruky, z nichž jeden přijímá ve svém domě druhého; podle pravidla o přátelství musí domácí pán příteli jej navštěvujícímu podati ruku napřed a teprve potom přijde řada na návštěvníka.

Mohli byste zde ovšem mysliti a říci: „S podobnými pravidly nebereme to však nikdy tak přesně, proto je nemůžeme považovati pro sebe za úplně normální důkaz, na základě něhož bychom měli postupně oznamovati předchozí udání toho, co se zde vidělo.“

Já však vám pravím, moji přátelé a bratři, zdá-li se vám tento příkladný domácí přívětivostí příliš málo případný, mohu vám ještě posloužiti příkladem držitelnějším.

Pohledte na poměr vaší Země ke Slunci. Země je u sebe samé zajisté doma a Slunce lze vůči ní považovati jen za stále ji navštěvujícího hostimila (hostujícího přítele). Co však musí Země učiniti předem, chce-li být slunečnými paprsky osvětlena?

Vy pravíte: „Země musí nejprve jednu plochu po druhé obrátiti ke Slunci, potom ihned dopadají sluneční paprsky na část obrácenou ke Slunci.“

Dobrá milí přátelé a bratři, pohledte na Zemi za noci; není tu právě tak plna nejrozmanitějších věcí, jako za dne? Avšak můžete jen co nejméně řádně rozeznati co a jaké jest, že však tu něco jest, to je určitě jisté a pravdivé. Kdyby však Země zůstala státi a mohla čekati až se slunce povznese nad její neosvětlenou část, věru tu bude strašně dlouho čekati a její věci nebudou nikdy v jejich plném počtu a utváření viditelné. Ještě se však Země ustavičně otáčí a pokrývá jednu plochu pod Slunce, stávají se na ní ihned ve své dokonalosti viditelné věci, které bylo možné viděti jen s největší nesnází.

Hledte, tak se musíte také vy, jako vlastníci domu sami od sebe napřed obrátiti ke mně, jenž jsem nyní úplně ve jménu Páně u vás a ta část, kterou ke mně obrátíte, bude pak rovněž ihned osvětlena, takže ji budete s to jasně poznati a správně označiti.

A tak tedy začněte jen sdělovati aspoň to, co je vám podle možnosti známějšího. Spočítejte sloupy jednoho sloupového rondo; kolik jich shledáváte zde v desátém patře?

Vy pravíte: „Milý příteli a bratře. Nemýlíme-li se při počítání, je jich zde kolkolem nyní as dva méně, nežli v předchozí galerii, tedy jen 10 za to však pozorujeme zde uprostřed sloupového rondo, místo nějaké jiné ozdoby dva velmi silné k sobě postavené sloupy, které pomáhají ostatním deseti nésti strop sloupového rondo, jakož i celé galerie a jedny výše vedoucí schody jsou zde na již uprostřed okruhu deseti sloupů, nýbrž uprostřed na těchto dvou sloupech. Ostatně vše se tu objevuje úplně hladké a ať se díváme jakkoli, nelze nikdy objeviti nějakou ozdobu; také strop této jedenácté galerie již není, pokud můžeme rozeznati, jakoby klenutý, nýbrž docela plochy. Vše je stejné, nad sním bílé barvy a průzračné; jen vnitřní průběžná stěna přechází, jak se zdá poněkud do červenavě namodralé barvy a brány dovnitř jsou jako by byly z průhledného stříbra.“

Nyní milý příteli a bratře. Jsme však také již hotovi, pokud je nám zde možno poznati. Prchavé tvary však, které se v neustálém střídání ukazují jak v pevné mase sloupů, tak i v ostatních částech této galerie, nemůžeme označiti; neboť předně jsou příliš prchavé a příliš rychle střídající a za druhé jejich tvary jsou příliš málo intenzivní a naše oko nemůže tu objeviti o mnoho více, nežli jen jakoby stále se mísící chaos a tak bychom byli zcela u konce se vším tím, co jsme zde viděli. Co to však znamená, to přenecháme milý příteli tobě.“

Nuže dobře, milí přátelé a bratři; s vaším sdělením jsem úplně spokojen a bylo by také ode mě naprosto pošetilé, žádati od vás více, nežli jste s to mně podati. Dejte však nyní pozor, osvětlíme ihned poněkud blíže to, co jste zřeli.

Význam deseti sloupů tohoto rondo lze hmatati rukama; neboť znamenají zřejmě desatero, které vlastně vychází z božské moudrosti. Neboť láska nedává zákonů, nýbrž jen božská moudrost, která je tu základem božského řádu; neboť zákony jsou naznačenou cestou, po které se má kráčet, aby se dosáhlo cíle života a jsou to také zároveň pevné základy, na nichž podle božského řádu spočívá život.

K čemu však by sloužila někomu cesta v úplně temné noci i kdyby chtěl po ní sebe raději kráčet? Právě tak by neprospěl nikomu nějaký stanovený opěrný bod, kdyby jej měl v nejvyšší temné noci teprve hledati. Proto musejí být zákony, dané někdejší nocí lásky, svítivé jako cesta a opora, aby poutník nemohl na cestě zblouditi a mohl řádnou oporu života vždy nalézt.

Tak je zde zajisté snadno zřejmé, že těchto deset běloskvoucích sloupů rukama hmatatelně označuje desatero životního řádu z Boha. V dolní galerii jsme viděli dva sloupy lásky“ zařazené ještě ve vnější řadě sloupů. Avšak za to byl uprostřed pamětihodný kříž, který představuje rovněž trpící lásku.

Zde však spatřujeme dva sloupy lásky na místě kříže uprostřed našeho sloupového rondo. Jsou pevně k sobě přiřazeny a schody, které vedou nahoru jsou od vnějších 10 sloupů odejmuty a vinuty jediné kolem dvou středních sloupů.

Já myslím, že význam tohoto postavení nebude rovněž těžko uhodnout. Třeba jen, abyste vzali k ruce Evangelium Páně a najdete tam, že Pán přenesl celý zákon mojžišský, jakož i všech proroků do jediného dvojzákona lásky, totiž; „Miluj Boha nade všecko a bližního jako sebe samého! „Oba tyto zákony označil Pán jako stejně znějící; z tohoto důvodu jsou tyto dva

sloupy uprostřed předně zcela stejné a za druhé ještě k tomu pevně k sobě přiřazené a jsou jedinými nosiči cesty nahoru. Myslím, že tomu rozumíte.

Co se týče chaotické změny tvarů sloupů, která se vám zdá být tak podivná, to znamená ono proměnlivé lidské myslí, která se nachází uvnitř zákonů. Z čeho však pochází v těchto sloupech tak neustále se vlnící chaotické střídání tvarů? Co je podstatou takového zjevu?

Podstatou jeho jest prudké světlo zvenčí, kterým je tento vzduch uváděn v ustavičné chvění; ježto však materiál těchto sloupů je nadmíru ještě průhledný a schopný lomu paprsků, zrcadlí se v něm dosti živě tyto vzduchové vlny a nebo záchvěvy a tím se domníváme spatřovati ve sloupech určité tvary sem a tam a nahoru a dolů se vlnící. Postavme sem nyní člověka, který se nachází pod zákony; tím se nachází v jasném světle zákona, který naň z nitra stále živě působí a pak se tento člověk nachází svým zevnějškem ve světle světa, které však působí zvenku rovněž stále jakoby vlnící.

Co tím však vzniká v člověku? Neustálá změna idejí, hned ho překvapí formy světa, hned opět formy jeho vnitřního světla. Zapůsobí-li silně na člověka vnější světlo, pak bývají formy vnitřního světla zatemněny a nemají již jasností a naopak formy vnějšího světla se stanou vždy nicotnější a slaběji rozeznatelné, čím více začíná reagovati vnitřní světlo.

Když však někdo uchopí formy vnitřního světla a svým duchem je stále víc a více ustaluje, pak se z někdejšího stále se střídajícího ohebnosti světelných forem konstantní (stálá), která pak světlu neustále zvenku dovnitř působícímu klade pokořující je odpor a člověk tím dospívá k spatřitelné určité ideji vnitřního věčného života ducha.

Přiměřený obraz ukazuje vám ony dva střední sloupy, v nichž a na nichž již neobjevujete takový tanec forem. Když se však přesněji na ně podíváte, spatříte v jednom každém zcela stejnou dokonale co nejušlechtleji vytvořenou lidskou podobu, která je ve všech svých částech jasně a stejně prosvícena.

Hleďte, to znamená, že člověk pouze a jedině jen skrze lásku k Pánu a z této lásky k bližnímu může dospět k dokonalosti života v jeho prazákladu. Myslím, že je vám nyní již dosti jasno. Co se týče ostatních částí galerie, nepraví nic jiného, nežli že dokonalé uspořádání pravé moudrosti, která jest základní pravdou v duchu a světlem bez jiné ozdoby a jest tím, čemu říkáme holá pravda. Ježto však toto víme, odebereme se také ihned opět po schodech o dva sloupy výše na velké volné místo.

Kapitola 54. / 228

2 srpna 1843 od 17,15 do 19,15 hodin

Zvláštnost dalších pater. Vzestup. Pokrok ducha není stávání se moudřejším, nýbrž stálý vzrůst v lásce k Pánu. Praktická zkušenost obyčejných křesťanů pokud se týče jejich duchovního pokroku. Příklady ze života, jak málokterí hudební žáci to přivedou k mistrovství. Proč? Co pudí tyto žáky? Pravý učedník umění. Podobenství o pozvaných k hostině avšak omlouvajících se hostech. Čím více světského courání, tím méně pokroku a naopak.

Vy se tážete a pravíte zde. Přijdeme tedy na vlastní střechu této budovy, ježto jsi mluvil o velkém volném místě? To by bylo, milý příteli a bratře vše dobré a správné! Na tomto volném místě byli bychom tedy v jedenáctém patře anebo dvanácté galerii. Ježto však střecha nemůže být považována ani za galerii ani za patro, pak si nedovedeme vysvětliti onen rozhled, když jsme z onoho dobře známého pohorí spatřili dvanáct pater. Bylo těchto 12 pater pouze optickým klamem, anebo je to s nimi jinak? My jsme se během stoupání v této divuplné budově sice již jednou zmínili o tomto nesouladu; avšak tehdy jsi nás odkázal na lepší příležitosti a řekl; Jak to s tím, to se dozvíte na místě samém a tak bychom se rádi od tebe poněkud předem dozvěděli, zde nyní na tomto volném místě jest ono pravé místo, kde bychom se to mohli dozvědět?

Milí přátelé a bratři! Pravím vám, stoupejte jen zmužile vzhůru a nahoře ve skvoucí se volnosti již beztoho uvidíte, co vše zakusíte .

Věc která vám leží tak velice na srdci, nemá tak velký význam, jak si ji představujete, nýbrž jest takového rázu, že se při prvním pohledu v horní volnosti vysvětlí sama sebou; v této volnosti se však setkáme se zcela jinými věcmi, které budou míti mnohem větší důležitost a

vyšší duchovní zájem, nežli ono vám scházející dvanácté patro a tak tedy jděte nyní vesele a hbitě nahoru, abychom co nejdříve dosáhli naší volnosti.

Hledte, zrychlí-li se kroky, přijde se dříve k cíli nežli když je zpomalujeme. Toto je jisté a správné a nepotřebuje žádného matematického důkazu, avšak duch je také schopen pokroku a to mnohem více nežli tělo mající tvar. Jak může však duch své kroky zrychlovati a jak zpomalovati? Hledte, to se nedá tak rychle zcela jasně pochopiti, proto ještě před úplným vzestupem na nejvyšší volné místo bude nutné promluvit o tom několik slůvek a tak mě tedy poslyšte.

Vy víte, že pokrok ducha nezáleží snad ve stále větším a větším zmoudřování, nýbrž jedi- ně ve stále větším naplňování se láskou k Pánu, a kteréžto stále větší plnosti lásky beztoho vzrůstají všechny ostatní dokonalosti a schopnosti ducha. Je-li však toto jasné a zřejmé, pak vzniká otázka;

Jak to tedy má člověk zaříditi, aby dospěl co možno brzy k plnosti lásky k Pánu? Neboť je přece známé, jak leckteří lidé si co nejhloběji zakládají na Pánu? Ptáme-li se však na jejich duchovní zdokonalení, říkají:

Co se týče našeho zdokonalení, ví milý Bůh, jaké je. Zachováváme Jeho přikázání, jak je nám to vždy jen možné dbáme všech ostatních pravidel, zachováváme denní sobotní klid a modlíme se mnoho k Pánu Bohu a prosíme Ho také v každé době na pokud možno brzké zdokonalení našeho ducha; avšak přesto vše pozorujeme sotva znatelné pokroky a nedáme-li na sebe velmi pozor, zdá se nám ještě nadto, jakoby náš duch nejen neučinil krok kupředu, nýbrž spíše dozadu, takže jsme se proto již tak mnohdy oddávali zcela tichým pochybnostem a potají si mysleli: Buď pro takový duchovní pokrok nejsme vůbec povoláni, anebo celé tvrzení o zdokonalování ducha není aspoň v pozemském životě nic jiného, nežli nějaká zbožná bajka anebo při nejmenším hypotéza (domněnka).

Hledte, moji milí přátelé a bratři. To je obvyklá odpověď na otázku o zdoluhavém pokroku ducha, jaký většinou bývá obvykle u lidí na Zemi. Nemělo by tedy být v tomto pokroku žádného opravdového urychlení? Nemělo by tedy být již žádných Korneliů, na které přichází Duch Boží dříve, nežli jsou Petrem pokřtěni? Hledte to je zcela jiná otázka a její zodpovězení má jistě tu největší praktickou důležitost. Jak budeme však s to dáti na velmi důležitou otázku co nejspokojivější odpověď, aby byla každému jasně srozumitelná? To nám nebude tak těžké; neboť kde je pro nějakou věc dostatek názorových příkladů, třeba bychom o nich jako evangelisté uvažovali a odpověď se pak podá sama sebou. Nebudeme se tedy zdržovati déle slovíčkářstvím, nýbrž chopíme se ihned prvního naskytnuvšího se příkladu.

Předpokládejme, že by se v některém hlavním městě učilo tisíce lidí například hudbě; mezi těmito tisíci je jich nejméně několik set nadáno skutečně znamenitými hudebními vlohami; kolik však ze všech těchto žáků vyjde skutečných umělců a virtuosů? Snad jeden, snad však také vůbec žádný a nakonec se bude městu gratulovat, když z deseti ročníků vyroste jeden nebo nejvýš dva, kteří si v plné míře zasloužili jména „umělec“ a „virtuos“. Není to však hotová hanba pro lidstvo, když přece každý může říci. Vždyť já přece také mám nesmrtelného ducha a v sobě! Boží obraz? Jak je to však s takovými obrazy nejvyšší dokonalosti, když jen nejvýš málo jich jest s to nad prostřednost se propracovati? Nejvyšší počet jich však zůstane beztoho státi pod bodem mrazu, ačkoliv jsou také Božím obrazem. Proč se toto takto děje, uvidíme ihned ve studovnách našich hudebních žáků.

Hle, tu je hned ulice, skládající se ze sta domů, bydlí tu nejméně tisíc hudebních žáků. Vstupte do č.1. Hle, právě tu velmi sladce spí žák s to ještě hezky daleko od svého nástroje; stane se snad umělcem? Myslím, že ve spánku se umění nikdo nenaučí. Vstupte do domu č.2 – Hle, tu se právě žák chystá, aby využil krásného dne a učinil malý výlet, jehož je velkým přítelem. Stane se snad on umělcem? Myslím, že na cestách na poli a v lese se umění nenaučí. Vstupte do domu č.3, tu sedí žák u svého nástroje a zívaje cvičí svůj úkol. Stane se ten snad umělcem? – Já myslím, že pro umění je zívající horlivost příliš málo.

Avšak vyjděme opět do dalšího domu, hle, tu se nesetkáme, vůbec se žádným žákem a nedbale přeházené hudebniny, které ostatně vypadají zcela dobře zachované, podávají nám dostatečný důkaz o horlivosti našeho žáka. Vyroste snad z něho umělec? Myslím, že spíše by se mohl celý nástroj státi zlatem, nežli tento žák umělcem.

Pojďme do dalšího domu; snad najdeme nějakého nastávajícího umělce hrdinu. Poslyšte, zde se jeden cvičí, avšak pohledte na něho, jeho oči jsou plny slz, neboť právě k tomu dostal výprask od otce, který mnoho vynakládá na svého synka. Bude z něho umělec? Tu již pravíte;

Ex trunko non fit Mercurius, což značí tolik, jako z vypráskané lásky k umění se velmi mnoho uměleckosti neprojeví. Máte jíti ještě do několika domů, abychom navštívili podobné učedníky umění? Myslím, že toho nebude třeba.

Avšak hle, zcela na konci ulice ve zcela neúhledné krčmě bydlí chudobná rodina, vejďme tam a podíváme se, jak se tam pěstuje umění, protože jedno dítě tohoto chudobného otce se učí také hudbě. Hle chlapec studoval toho dne nejméně již osm hodin; nyní k večeru chce však vzít otec svého chlapce kvůli zdraví sebou na malou procházku. Ale pohleďte jen na chlapce, kterak tiskne svůj nástroj k srdci a laská jej, jako by to byl jeho největší přítel v životě! Jen se značnou námahou po velkém přemlouvání se strany otcovy se odloučí náš učedník umění se slzami v očích od svého miláčka a praví: Můj nejmilejší klenote! V krátké době, ano ve velmi krátké době patřím opět zcela tobě! Ptám se nyní: Bude z něho umělec? Jděte tam, poslechněte si jeho tóny, které se v krátké době naučil vyluzovati ze svého nástroje a řeknete; Ach, to jsou divuplné tóny! Zdá se, jakoby sestupovaly dolů z nadpozemských prostorů. Ano, ano, moji milí přátelé a bratři, tento učedník bude jistě velkým umělcem, neboť ten má již pravého učitele ve svých prsou a tento mistr ho učí, aby přinesl umění za obět vše a nenechává ho nikde hledati a nalézati větší potěšení nežli právě v umění, kterému se má naučiti!

Všichni předchozí byli sice také učedníky umění, ale neměli k němu lásky a proto to také bez tohoto mistra nikdy nepřivedou dále. Proč však neměli lásky? Protože jim bylo světské courání milejší, nežli sebezapírání a zcela vážné uchopení lásky k umění. Z tohoto důvodu budou však také sklízeti plody jejich světského courání, nikdy však ne plody nádherného umění.

Nuže hleďte, tento příklad nám podává dostatečné poučení, v čem spočívá urychlení duchovních pokroků.

Dojdeme k vnitřní dokonalosti na procházkách, divadlech anebo při družných přátelských kroužcích anebo při jiných jakýchkoli světských záležitostech? Ó, nikoli; ze všeho toho světského nevyrostou nikterak Korneliové, jak toto také Pán Sám zcela zřejmě ukázal, když v podobenství zval několik přátel k hostině, avšak přátelé se všelijak omlouvali, proč nemohou vyhověti pozvání. Jeden má dělati co s párem volů; druhý v záležitostech sňatkových; třetí kupuje pozemek a tak žádný nemůže přijíti. Hleďte to jsou světští couralové, kteří jistě neurychlí pokroky ducha. Jsou to sice jinak velmi ctihodní přátelé Páně, jinak by je nebyl dal pozvati, avšak chybí jim jen čas, aby přišli.

Pán však praví bohatému jinochovi. Vzdej se všeho a následuj Mne, tak si připravíš poklad v nebi anebo jinými slovy: Dostane se ti zdokonalení tvého ducha!

Kdo tedy tohoto volání nenásleduje, jak to víte od mých bratří apoštolů, kteří šli za Pánem na prvé volání, ten si tedy také musí dát líbiti, že ho Pán právě tak odbude, jako to volaný dělává s Pánem. Z tohoto však můžeme odvolati následující zcela krátké pravidlo;

Čím více světského courání, tím méně duchovního pokroku; čím méně světského courání, tím urychlenější pokroky ducha. Se zcela žádným světským couráním může však vyrůstati z každého člověka Kornelius. Více nepotřebujete, proto otevřete branku a vstupte do světlé volnosti!

Kapitola 55. / 229

4. srpna 1843 od 17 do 18,30 hodin

Popis tohoto okrouhlého místa. Účel sněhu v zimě. Nezpůsobnost jeho v létě. Praktický pokus s osvětlením, jeho použití na duchovno. Lidé kteří vědí z mnoha něco a v celku nevědí nic. Hlavní ozdoba tohoto místa. Sloupové rondo pokryté korunou, pod ní karmínově červený oltář a na něm volné dřevo.

Jsme na místě, copak říkáte tomuto pohledu? Zdalipak kdy oko nějakého na zemi žijícího člověka, myslím oko jeho duše, aspoň tušilo ve své nejhlubší fantazii něco podobného? Hle, dosud neobyčejně velké kruhové místo, na němž se nacházíme, jest jasně zeleně zářící a toto záření není vlnící, nýbrž klidné. K čemu by se asi dala tato půda přirovnati? Snad k nějakému nadmíru dobře hlazenému smaragdu? Ó, jak mdlé přirovnání by to bylo. Měli bychom snad přirovnati půdu k nejjemnějšímu hedvábnému sametu, který tu září jako by byla vlákna, z nichž je zhotoven, ze zeleného zlata? Pravím vám, také toto přirovnání je mdlé a nehodí se sem. Ano

s pozemským přirovnáním nepřijdeme tu vůbec dále. Budeme tedy muset sáhnout poněkud výše. Vztáhněme ruce daleko ven do nekonečného prostoru a v něm zasáhneme jednotlivá planetární Slunce, která takovýmto zeleným světlem osvětlují světová tělesa. Ano, musí to být Slunce a toto Slunce musí sem být jako plochý kotouč položeno; pak je přirovnání správné.

Taková by tedy byla půda, ne níž nyní stojíme. Jest jako mocně zářící éterická plocha Slunce a přece je pevná jako diamant. Co říkáte této nekonečné nádheře? Jste němí a nemůžete ze sebe vypraviti slůvka. Ano, moji milí přátelé a to je také úplně pochopitelné; neboť tam, kde je nám na světlo zvyklým duchům nebes, těžko mluvíti, tam to bude také vám jistě těžší, neboť ve své mysli jste ještě nikdy v tak nezměrné hojnosti neviděli podobné světelné vznešenosti.

Leč nechme toho, podívali jsme se na půdu a obrátíme nyní naše pohledy na nevyslovitelně nádherné lemování tohoto volného místa. Hledte, bílé zábradlí obklopuje nejprve toto celé volné místo; od deseti k deseti sáhům vystupuje však od zábradlí přes sto sáhů vysoký obelisk. Jeho zářící barva je rovněž oslnivě bílá; na nejvyšším místě však, hle zdobí každý takový obelisk hned červená, hned zelená, hned modrá, fialová, hned žlutá a tak ještě v několika barevných odstínech mocně zářící dosti velká koule. Vyjímá se to tak, jakoby na nejvyšším místě každého takového obelisku, kterých je kolem tohoto velkého volného místa ještě vždy několik set, stálo odhalené Slunce, které tu velmi mocně osvětluje toto volné místo.

Mohlo by se zde ovšem říci. K čemu na takovém Centrálním Slunci ještě tolik svítících těles? Pro oko by bylo blahodárnější navrhnouti spíše zeslabení nežli zesílení světla. O to je právě postaráno postavením takových mocně svítících těles. Toto, řekněte, nelze zrovna tak snadno pochopiti. Já vám však pravím, že to lze zcela přirozeně velmi snadno pochopiti. A jak, jakým způsobem? K domu moji přátelé, je také na zemi velmi mnoho hmatatelných příkladů s to přirozeně i duchovně.

Hledte, kdyby se u vás v době letní vegetace objevila v barvě bílé, jako sníh v zimě, pak vás mohu zcela určitě ujistiti, že byste v denní době nemohli vyjít do přírody, aniž byste nebyli dříve nadmíru silnou mocí světla úplně roztaveni a rozloženi, neboť v době letní dopadají paprsky sluneční příliš intenzivně na povrch oné části Země, kterou obýváte. V době zimní však bílá barva dobře působí, neboť bez ní světlo mělo příliš malý účinek; a časem by na zimu tolik přibylo, že byste ve volném vzduchu nevydrželi, avšak bílá barva sněhu světlo opět odráží a tím otepluje dostatečně vzduch.

V době letní musí však rostlinstvo pokrývati povrch Země pestrobarevně, tímto moudrým zařízením se intenzivní sluneční paprsek ve své nejpůsobivější části stravuje a jen malá část se odráží od pestrobarevného povrchu půdy. O podobný zjev byste se mohli také uměle v malém pokusiti a to takto:

Postavte v noci doprostřed stolu silně svítící argantickou lampu. Když ji pozorujete o sobě, bude její světlo vaše oko obtěžovati, vezměte však několik lamp, postavte je kolem této bíle planoucí lampy a nasadte přes jejich bílé plameny různé zbarvené cylindry. Tím obdržíte světlo různých barev, to jest každá z těchto kolem stojících lamp bude vyzařovati jiné barevné světlo. Jaký však bude účinek? Účinek bude ten, že se budete moci bez nejmenší nesnáze zcela pohodlně dívati na světlo střední bílé lampy a bude se vám zdáti, že se stalo při hoření nejméně deseti lamp temnější, nežli bylo před tím, když hořela lampa bílá. Že je něco takového správné, ukazuje vám každodenně celá příroda, jakož i z ní čerpaná zkušenost způsobem jak jsem vám to nyní oznámil.

Duchovně musí však býti tato věc také správná a proč? Protože tu musí být dříve v duchu, nežli v přírodě. Je-li však duchovně správná, pak jest také již podán nezvratný důkaz pro správnost přirozenou. Bude možné těžce podati takový důkaz pro duchovní správnost? Ó, nikoli! Vy sami máte pro to již velmi dobré úsloví, které v tomto případě vysvětluje naši věc více než dostatečně a toto úsloví zní: Ex omnibus aliquid et in toto nihil. (Z mnohého něco a v celku nic.)

U člověka, jenž chce býti zběhlý ve všech oborech lidského vědění, bude to v jeho duševní světelné komoře jistě velmi pestro zářivě vypadati. Když však všechny tyto paprsky shrnete, budou mít sotva tolik síly, aby za noci osvětlovaly pokoj aspoň natolik, jako slunéčko (Sonnenkäfer) a v duchu se takový účinek vysloví také co nejzřejměji; neboť tací mnoho vědecky vzdělaní lidé nejsou ani v jednotlivosti ani v celku zdatní, aby o tom či onom podali názor vyhovující všem požadavkům.

Myslím, že toto je podáno tak jasně, že o tom již nemusíte ztrácet slova a proto se můžeme, jsoouce dobře poučení, obrátit opět k naší nádherné volné ploše, kde můžeme dostatečně poznati, k jakému účelu jsou zde taková střídání světla. A tak tedy bychom měli půdu tohoto místa a její ohraničení dostatečně prozkoumánu.

Nyní však pohleďte ještě do středu tohoto velkého místa; zvedá se tam ještě mocně velké sloupové rondo, které je nahoře pokryto tmavočervenou zářící korunou. Nese ji třicet sloupů, vzdálených dva sáhy od sebe. Uprostřed tohoto sloupového rondo objevujete karmínově červený oltář, na němž spočívá naše známé příčné dřevo. Tam se také ihned odebereme a dáme si pak dobrý pozor, co vše se ještě přihodí na této nádherné volné ploše, zároveň však ještě upozorňuji také na to, že jsou to právě tato mocná sloupová rondo se světle barevnými sloupy, která tvoří vámi dosud postrádané dvanácté patro této zdáli viditelné budovy. Jelikož jsme nyní s touto nesnází v pořádku, odebereme se ihned do rondó a vyčkáme tam, co vše se ještě ukáže naším pohledům a tak tedy pojďme.

Kapitola 56. / 230.

5. srpna 1843 od 17 do 18,30 hodin

Proč je tu člověk uprostřed vši nádhery tak samotinký? Příčina ticha v této miliony obsahující stavbě. Doba klidu těchto obyvatelů slunečního paláce je proto, aby návštěvníci neutrpěli škody následkem jejich oslnující krásy. Výstraha před jejich přiblížením a dotykem, Proč? Protože tito lidé mají příliš vysoký pojem o dětech Páně, proto se s nimi musí podle řádu Páně jednati poněkud vážně příkře. Dřevo na oltáři jest zapáleno a obyvatelé paláce se objevují.

Jsme v rondo a u oltáře, jak vidíte, jsme také ještě zde, jak říkáváte samotincí. Pravíte zde ovšem. Je však také na tomto světě dosti zvláštní, že kamkoli přijdeme, objevujeme tu největší nádhery a v této nádhery se projevuje také ta největší pomyslitelná moudrost. Avšak jak se zdá, mají tu ustavičně věčný svátek a sedí vedle své největší nádhery ve svých pokojích. Bylo by však přece jen milé a nadmíru obveselující, viděti aspoň jeden pár spolu kráčet, ale takto zde nevidíme nic jiného, nežli mrtvou nádhery, které se, jak se zdá, téměř úplně nedostává života. Tak jsme tedy také zde na tomto volném místě, obklopeni samými divy lidské smělosti a moudrosti, avšak stavitelé jsou Bůh ví kde ukrytí.

Věru, tato hlavní budova je svým celkovým rozsahem zajisté něco tak velkolepě vznešeného, že si nedovedeme vůbec představit, že by to bylo dílo lidské, neboť vybudovati něco takového je možné jen Bohu, ale tvorům se to zdá být sotva možné. A kdyby to snad skutečně postavili tvorové tohoto světa, pak musejí mít předně obrovské síly, za druhé musejí mít vytrvalost a odvahu, o níž si dosud žádný lidský duch nedovede učiniti pojem. A za třetí jejich dokonalý cit musí být tak velice moudře estetický, že se nad něj nedá již rovněž ani atom mysliti a přece nelze žádného z těchto podivuhodných lidí nikde venku spatřiti. A proč ne?

Jsou to lidé tak ostýchaví, tak samotářští anebo mají, jak už bylo poznamenáno, právě v době, když někdy přijdeme, svátek? Anebo mají, protože zde není dní, vyměřenou dobu odpočinku?

Milí přátelé a bratři, při posledním výroku zůstaňme, našli jste správný důvod, že se tito lidé oddávají určitému odpočinku aneb klidu právě v době, kdy se nacházíme na nějakém místě, skončí-li se, pak věřte, že tu u vás na Zemi není ani v nejoživenějším světovém městě tak živo, jako na takovém místě.

Neboť nenalezli byste tak snadno na Zemi místo zalidněnější, nežli je toto zde, na němž se nyní nacházíme a můžeme směle věřiti, že se v této budově zdržuje přes deset milionů lidí, neboť jak velká je tato budova, o tom jste si mohli učiniti již malý pojem z dálky.

Všimnete-li si místa, na němž se ještě nacházíme, pak musíte doznati, že by bylo dost velké, aby pojmulu z největších měst vaší Evropy a přece činí sotva čtvrtinu přízemního průměru této budovy. K tomu můžeme tuto velikost také jen našima duchovníma očima snadno přehlédnouti a tak nám bude snesitelné.

Vašima tělesnýma očima byste tu byli s to najednou přehlédnouti jen velmi malé části, neboť pro zornici tělesného oka jest měřítko příliš velké a na všechny strany by se zužovalo a

také by se začínala poněkud ztráceti do modra,. Z tohoto však můžete jistě usoudit, že ve volných dobách ve všech těchto prostorech v celé rozsáhlé krajině je nadmíru živo.

Mimo to je obzvláště zde také nutno, abyste si s těmito nadmíru krásnými lidmi nedělali viditelnou známost, dokud jste se těmito nadmíru vznešenými věcmi, které jsou plny nejhlubšího významu, poněkud nezastrašili. Neboť kdybychom přišli s těmito nadmíru překrásnými lidmi do rozporu, dříve, nežli jste vše ostatní důležité prohlédli a náležitě užitečně uvážili, pak byste se do těchto lidí tak velice zakoukali, že by se vše ostatní, byť sebe nádherněji a významnější, nemělo pro vás valné ceny! Právě proto musím vás však také přivést na takové místo v době kdy se obyvatelé tohoto místa oddávají právě odpočinku.

Že je zde však nadmíru živo, ihned se přesvědčíte. Naší známou manipulací zapálíme toto dřevo na oltáři a ihned se začnou prostory tohoto rozsáhlého místa ze všech stran plnit.

Rádi byste věděli, zda tito lidé zde mají nějak tušení o naší přítomnosti, a nebo zda jsou vůbec s to nás vidět? Já však vám pravím; Zatím tu není to ani ono, avšak my se jim ukážeme a pustíme se s nimi také do hovoru, abyste seznali, jak se tady vše děje, neboť po tomto místě se odebereme ihned z tohoto Světa a učiníme ještě malou návštěvu lesklému povrchu vašeho Slunce.

Proto se zde ukážeme také obyvatelům a o leccems si s nimi pohovoříme, abyste se tím sami dozvěděli, jakého ducha jsou to děti.

Předem vás však upozorňuji, abyste se k nikomu nepřibližovali a nikoho se nedotýkali, neboť to by vás přivedlo předčasně z tohoto světa a nemohli byste příliš mocně dráždivý dojem snísti. Toho musím dokonce i já dbát, ač jsem přece již velmi dlouho prost všeho přirozeného a nesmím se zde rovněž žádného ještě v těle žijícího člověka dotknouti.

Vy se zde ovšem tážete, proč nesmím? U mne je případ opačný, neboť tito lidé mají strašně velký pojem o dětech Páně a jejich úcta a láska k těmto dětem Páně je nevyslovitelně prudká a silná, takže by se mým dotykem ze samé lásky ihned strávili a nakonec zcela rozložili.

Proto se také nesmíte vůbec diviti, uvidíte-li a uslyšíte-li mě příkře vážně s těmito lidmi mluvit; neboť toto musím činit z lásky k nim. Rovněž musíte toho i vy dbát.

Jednáním zdajícím se vnějšně láskyplným byste jim mnohem více uškodili nežli prospěli, neboť tak je vše ustanoveno v řádu Páně.

Tělo člověka má rovněž různé části, které sice jsou a také musejí býti činny ke společnému životnímu cíli, kdyby však někdo chtěl nějaký úd odříznouti a ze samé lásky k tomu údu jej snad do srdce vpraviti, pak by tím usmrtil nejen tento úd, nýbrž i srdce.

Tak zůstává však také týž řád mezi rozmanitými věcmi a tvory v nezměrné tvůrčí oblasti Páně. Všechny jsou tu navzájem jedny pro druhé a slouží navzájem k jednomu a témuž životnímu cíli; jen se však nesmí samy přemísťovati a zaměňovati, což se může státi neuspořádanou a nevčasnou láskou, nechtějí-li se navzájem zkaziti.

Při správném, uspořádaném, moudrém omezení můžeme se ke všem tvorům přiblížiti a uvésti se s nimi ve správný vzájemný vztah způsobem, jako jsou tu ve stálém vztahu všechny údy jednoho těla, co je kromě toho je zhoubné. A tak tedy dejte pozor; já vložím ruku na oltář plamen uchvátí dřevo a se sta stran uvidíte spěchati sem ihned lidi.

Nyní kladu svůj prst na oltář; hle dřevo je uchváčeno plameny a nyní se podívejte ven, kterak se začínají branky otevírati!

7. srpna 1843 od 16,45 do 19,15 hodin

Podoba, oděv a osobnost slunečňanů, jejich nepochopitelná světelnost by roztavila Zemi, jako se rozplyne diamant v zapalovacím zrcadle. Každí svět má své zákony a řád trvání. Rozmanitost životních podmínek již zvířat na Zemi, vodní a vzdušná zvířata, avšak také bahenní a skalní zvířata. Celá Země jest soujemem životních barev. Proměna duchovních bytostí. Viditelnost a neviditelnost duchů. Duchové žijící ve vyšších sférách mohou viděti (duchy) nižší, nikoli však naopak. Účel tohoto řádu. Pozoruhodné okolnosti při pokusu s dutým zrcadlem. Co je Slunce, proč Slunce (a jeho bytí) neutrpí škody silou jeho světla.

A pohleďte dále! Už proudí od sta a sta branek vážně vesele zástupy a spěchají hbitě sem. Pohleďte jen na ty nádherné lidi: jak nevýslovně krásné jsou jejich tvary; jaká měkkost a jaká harmonická něha ve všech částech! Muž se rozeznává od ženy jen mírným vousem a plochou hrudí. Ve všem ostatním má rovněž tak vekou měkkost a něžnost a ve vši úplnosti představuje dokonale mužskou postavu. Jeho celý oděv jest jak vidíte, jediná košile sahající poněkud dolů až pod kolena. Košile muže má světle modrou barvu a leskne se jako peří na krku páva u vás. Žena má růžově červenou zástěru ověšenou jen kolem boků, takže tato zástěra pokrývá její břicho dolů až k lýtkům. Pokrývá tedy také její stehna a zadní část. Horní tělo je dílem volné a jinak je pokryto pouze jen hojnými světlou zlatě zářícími vlasy, vše ostatní je však nahé.

Pozorujte nyní takovou ženskou postavu v blízkosti, pohleďte na nepopsatelnou jemnost její kůže; můžete si vzpomenouti, že byste kdy viděli na zemi tak jemný povrch nějakého předmětu? Vidíte na tomto těle nějakou nejmenší vrásku anebo nějaké vystupování kůže, vynucené kosti nebo chrupavky vnitřního těla?

Hleďte, jak hladká a oblá je nějaká nejjemnější soustruhovaná a leštěná koule, na které nelze nikde spatřovati nějakou estetickou oko rušící vyvýšeninu, tak čistě hladké a zaoblené je také všude tělo takové ženy a není tu rozdílu mezi mladým a starým, naopak čím starší je zde žena, jakož také muž, tím dokonaleji se vytváří jejich tvary; ano, ve vysokém stáří mnohdy více než tisíce let bývají tito lidé tak neobyčejně dokonale krásní, že tu jejich vpravdě étericko-duševní krása nemůže být silou a mocí slova vylíčena.

Ano, krása nějakého vysoce letitého páru je zde nezřídka tak mimořádně veliká, že kdyby byla někde na vaší zemi, pak by, vážně řečeno, nejtvrďší kameny učinila tekutými jako vosk.

Ano, vaše celá Země by nebyla s to takovou nejvyšší skvělou krásou lidského tvaru snést a vedle ní trvati. Ano kdyby byla Země mistrem krásného tvaru, přesto by nemohla snést světlo takového člověka, které je pro pozemšťana nevýslovně a nepochopitelně intenzivní (silné) neboť nemůžete s určitostí předpokládati, že takový člověk zde vydává ze sebe větší množství světla nežli nezřídka celé Planetární slunce k osvětlení a oteplení své celé planetární oblasti.

Vy zde ovšem řeknete a se otážete; „Je-li tedy tomu tak, pak jest otázkou, z jaké látky je tělo těchto lidí, které může trvati a tak nekonečné a nevypočitatelné přemocné hojnosti světla? Vždyť víme, že na Zemi ani diamant nemůže vydržeti v paprskové sluneční kráse, stísněné na jeden bod pomocí dutého zrcadla, nýbrž se rozplyne a přece takový paprskový bod není snad ani ta nejnepatrnější částka veškeré světelné síly Slunce. Zde však má jednotlivý člověk o nemnoho větší nežli my, tak intenzivní světelnou masu v sobě a kolem sebe, že by touto hojností světla mohlo být úplně dostatečně silným stupněm světla nasyceno celé Planetární slunce i se všemi svými Planetami a jejich rozsáhlými oblastmi.

Při takovéto srovnávací úvaze lze, milý příteli a bratře položit zcela dobře otázku, z jaké látky musejí asi býti tací lidé stvořeni, aby snesli tak nevýslovně mocný stupeň světla?“

Milí přátelé a bratři. Usuzujete-li tu na tomto Slunci podle čistě pozemských pojmů a poměrů, pak těžko dojdete k správnému výsledku, když si však učiníte zásadou a řeknete; Každý Svět a každé Slunce má své zvláštní zákony, za kterých trvá, pak se vpravdě a základní příčině takového trvání ve světle značně více přiblížíte.

Mimo to máte přece podobné náznaky již na vaší zemi. Jděte z jedné země do druhé a z jednoho dílu světa do druhého a z jednoho ostrova na druhý a najdete tu v životních poměrech již tak značné různosti, že nebudete z obdivu téměř vycházeti. K tomu ještě uvažte, jaké nescíslné množství živých bytostí je ve všech živlech a stane se vám ještě více jasné, že život se nemůže projevovati a udržovati za těchto nejrozmanitějších poměrů. Je-li však něco takové-

ho již na zemi hmotně vzato, u vás co nejjasněji patrné, oč mnohem více platí pak takové pravidlo pro různá světová tělesa.

Je u vás nescíslné množství zvířat, která mimo vodu nejsou s to žít ani minutu, potom však jsou zvířata a bytosti, které jsou s to trávit svůj život jediné v nejhustějším bahně pod zemí a dokonce jediné v kamenech. Taková bahenní zvířata v hlubinách podzemních slují jsou vám sice dosud ještě zcela neznámá; avšak skalní zvířata, jako například skalní moucha, skalní pavouk, skalní včela, skalní ropuchy atd. byla přírodopytci na Zemi tu a tam již objevena; jenže oni nevědí, že se taková zvířata v různých druzích kamene sama plodí tím, že uchvacují životní síly také kámen procházející a jako intelligence se vytváří ve tvar, ovšem podle řádu vloženého do nich Pánem.

Ano kdybyste věc pozorovali při náležitě ostrém světle, shledali byste, že veškeré vaše kameny, ano celá bytost vaší Země není nic jiného nežli mocně se uchvacující chuchvalce samých odložených těl anebo životních larev a že tyto životní larvy obsahují v sobě ještě vždy jistou, ovšem velmi tvrdě vázanou základní životní sílu, která se tu a tam při lehčím uvolnění opět uchvacuje, z lehčí, ji obklopující hmoty se utváří v novou, spolu žijící formu a pak se v této formě po jistou dobu zdržuje k mocnějšímu posílení prvního a v této formě se uchvátivšího základního života.

Hledte taková bytost může pak v takové hmotě dobře existovati; přenesete-li ji odtud do volného atmosférického vzduchu bude za několik minut po ní. Opačně se však bude dařit bytostem, jejichž životním živlem jest jen volný atmosférický vzduch. Kdybyste se však chtěli odebrati vy, kteří můžete žít jen v atmosférickém vzduchu do nadmíru lehkého éteru, opak se vám bude dařiti jako rybě, kdybyste ji vynesli z vody do volného éteru.

Rovněž tak existuje nescíslné množství vám neviditelně žijících bytostí v oblasti éteru, tyto bytosti mohou žít jen v éteru a nikoli již ve vzduchu a ještě méně v hustější hmotě. Avšak bytosti, které jsou s to žít v éteru jsou také s to žít stále víc a více ve světle. Mají ovšem těla vám neviditelná, avšak přesto nicméně existují a to v takovém nesmírném počtu, že byste si o tom nikdy nedovedli učiniti náležitý pojem.

Proto si tedy také nesmíte představovati tyto lidi jako hrubo hmotno tělesné, nýbrž étericky něžné a jemnohmotné, takže jim pak ani největší intenzita světla nemůže již nikterak uškoditi.

Takové poměry existují zajisté také v čistě duchovní říši, kde jsou duchové nadmíru těžkopádní a temní a proto mohou trávit svůj život také jen v nejněnutnějších, nejniutnějších částech země a opět jsou duchové, kteří jsou poněkud lehčí a proto obývají horní části Země, jakož i vodstva, kde se živí a svým způsobem jsou činní; a opět jsou duchové, kteří se živí a jsou činní v polodolních oblastech vzdušných; a opět jsou duchové, ovšem dokonalejšího druhu, kteří obývají horní čistší oblasti vzdušné, počínajíc as od krajiny ledovců a opět jsou duchové, kteří obývají prvou část éteru a pak duchové, kteří obývají nejvyšší a nejvolnější oblasti éterické a daleké volné prostory mezi světovými tělesy a konečně jsou nejdokonalejší duchové, kteří obývají nejvyšší sféry sluncí, které jsou věčným světlem. A duchové zdola až nahoru se nemohou navzájem spatřovati s duchy vyššího stupně; za to je toto však naopak možné a také v řádu běžné.

Toto je však také nutné, neboť kdyby spodní nedokonalejší duchové byli s to zřít duchy vrchní dokonalejší, byli by tím ve své svobodě zkracováni, dokonalejší duchové musejí však viděti duchy nedokonalejší, aby je mohli vždy náležitě ochraňovati.

Myslím, že z této úvahy by vám mohlo být jasné, kterak tito lidé zde mohou v takové světelné intenzitě zcela dobře existovati. Vy jste sice předtím podali doklad o účinku slunečních paprsků s pomocí dutého zrcadla; já však pravím. Jest pravda, že ten nejvyšší intenzivní světelný bod, který vychází z dutého zrcadla má v sobě tak velkou rozkladnou sílu; avšak odkud přichází tento paprsek? Odnikud jinud, nežli z obrazu slunce přijatým dutým zrcadlem; tedy konečně přece jen od dutého zrcadla. Tu by bylo možné ovšem položit otázku. Jak může paprsek zničití diamant, zatím co mnohem snáze zničitelná hmota dutého zrcadla neutrpí ani nejmenší škody?

Ještě větší otázka byla by tato. Soudíme-li podle rozkladné světelné síly ohniska dutého zrcadla, pak musí mít Slunce na svém éterickém světelném povrchu tak neobyčejně rozkladnou sílu, že by ještě mnohem větší světové těleso nežli je vaše Země v okamžiku rozložilo jako vodní kapka na do běla rozžhaveném železe, jakmile by se jen na několik tisíc mil přiblížilo k takové lesklé ploše slunečního světla.

Slunce samo jest však hustý hmotný, ovšem nesmírně velký balvan, jak to tedy, že tento balvan nesmírné rozkladné síly se také ihned nezničí? Hleďte, proč Slunce o sobě a ještě jiné bytosti na něm může zcela dobře trvati, najdete důkladně vylíčeno v prvním úvodu ke Slunci, který je vám Pánem Samým a zde vám tedy řeknu jen tolik, že světlo v takové ničivé prudkosti působí vždy od svítícího tělesa na venek, nikdy však k svítícímu tělesu zpět.

Vy však víte, že se nacházíme na Centrálním slunci na němž je domovem světlo nezměrné intenzity. Z toho důvodu je zde také vše tak nejvyš skvěle hlazeno, aby tím bylo veškeré na předměty dopadající světlo přes svou nesmírnou intenzitu téměř až do poslední špetky odraženo a proto nemůže na tělesa působit ničivě.

A nyní hleďte, právě z toho důvodu je také kůže těchto lidí tak nevýslovně něžná a její tvar co možno dokonale zaoblený; neboť se světlo na ni dopadající rychle odráží a nemůže na ni působiti ničivě, právě tak jako světlo od dutého zrcadla se odrážející nemůže ničivě působiti na duté zrcadlo samo, protože se odráží od jeho silně se lesknoucího leštěného povrchu. Lesknoucí se povrch těla se musí ovšem řídit stupněm síly světla na něj dopadajícího.

Z toho však potom vyplývá, že na každém světě je zcela dobře myslitelný do tvarů zahalený život pod žádoucími k tomu zákony.

Myslím, že o této věci netřeba již dělati mnoho slov, neboť z toho můžete již dostatečně vyrozuměti, že především i Centrální Slunce přes veškerou svou světelnou intenzitu je ještě zcela dobře způsobilé nositi volně žijící bytosti a za druhé že toho také téměř rukama nahmatati, že lidsky žijící bytosti na takovém světě musejí být nutně takové něžnosti a krásy, bez níž by na takovém světě nemohli existovati. Ježto však nyní toto víme, můžeme se s těmito nadmíru překrásnými lidmi pustiti již do bližší rozepře.

Kapitola 58. / 232.

8. srpna 1843 od 17 do 19 hodin

Ve jménu Páně. Styk s těmito lidmi. Jejich zmatek nad těmito hosty. Proč? – protože duchové jako hosté se jim objevují jen na určitých místech. Přirovnání k pozemským vůdcům duchů. Přístroje k vyvolávání duchů. Zkouška duchů. Účinek. Lidští uprchlíci. Přípravná řeč úzkostlivého mudrce k jeho dětem. Jeho přiblížení k osudným hostům.

Jak to však máme učiniti? Takový účinek závisí především na Pánu, potom však na naší pevné vůli. Touto vůlí se musíme sami jaksí upevniti a jestli jsme to učinili, pak se naše bytost zjeví před těmito lidmi ihned viditelná.

Učínme tedy také to a budete se moci přesvědčiti ve svém vnitřním vidění, že tito lidé nás spatřují jako úplně přítomné.

Učinili jsme to a nyní hleďte, jak tito lidé začínají vyvalovati oči, že mezi sebou spatřují tři hosty zcela cizího světa! Některému je zcela nevolno u srdce, proto také ustupují zpět, jiní nevědí, co z nás mají udělati.

Proto také jde již deputace ke staršímu tohoto paláce, aby přišel a podal o nás úsudek a určil kdo jsme.

Několik starých mudrců se sice o nás radí, avšak jak snadno pozorujeme žádný nemá odvahy, aby se k nám přiblížil a sám se nás zeptal na naši osobnost. Mohla by se tu opět položit otázka, čím to vlastně je, že tito jinak moudří lidé nemají odvahy, aby se k nám přiblížili a sami se nás dotazovali. Příčinu nelze zrovna tak těžko nalézt, jak se na prvý okamžik soudilo a brzy se jí dozvíme. A tak tedy poslyšte!

Při mnohých příležitostech se zde objevují těmito lidem duchové, ale jejich moudrosti není známé, že by se na tomto místě kdy ukázali anebo mohl ukázati duch a ježto jsou zvyklí viděti duchy jen na určitých místech, jest tím více nápadné, že spatřují na tomto všem duchům pod pokutou zakázaném místě bytosti, které nepovažují za nic jiného, nežli za „duchy“. Tento důvod zní ovšem jakoby byl poněkud slabý, avšak není tomu tak a dokonce odpovídá podobným jevům na Zemi.

Dejme tomu, že jsou na Zemi leckteří lidé, kteří mají schopnost viděti duchy: mnozí však aspoň je postřehovati. Kdyby tací lidé spatřili v noci tu neb onu duchovní bytost například ve starých hradech, na hřbitovech nebo v jiných pověstných krajinách, nebude jim to připadat ne-

obyčejné. Kdyby se však stalo, že by takovou bytost spatřili na místě zcela neobyčejném, jako například na veřejné silnici, na všeobecném zábavním místě, anebo na nějaké veřejné lidové slavnosti, pak vyvolá takový zjev jistě nejvyšší zarmucující dojem u těch, kteří jej viděli.

A hleďte, asi podobný dojem dělá náš zjev na tyto lidi a to na tomto místě; a to tím více proto, že tito lidé mají za pravidlo a řád nespátřovati zde nikdy nějakou duchovní bytost, protože zde je volné místo, které mají všichni duchové pod pokutou zakázáno.

Jak však tato věc skončí, ihned se dozvíme, neboť starší se blíží již k nám s množstvím náčiní na zkoušení a zaklínání duchů.

Vizte dlouhou, všelikými lesknoucími se pruhy ovinutou hůl v jeho ruce; druhý nese sedmihranný stolek, kde na každém rohu je vyryto jiné tajuplné znamení. To nám rovněž ukazuje, že tu jde o zkoušení duchů. Jiný vedle staršího nese velký zlatý kruh, který je ovšem uvnitř dutý, avšak v této dutině je uměle napjatá struna, která má na víru těchto lidí jaksi podobný magický účinek, jako mají u vás tak zvané amulety a škapulíře. Třetí nese za nejmoudřejším a nejstarším jako někdejší římský lektor celý svazek červenavě se třpytajících tyčí; - čtvrtý nese velké klubko vinuté šňůry. Co vše tyto rekvizity asi znamenají?

Zkušenost to ihned ukáže; nesmíte však očekávat, že nás ihned někdo osloví a se otáže, kdo jsme. Toto vše se stane těmito přístroji, a tak dejte pozor!

Hleďte, starší již položil na zem kruh a nechává se dvěma moudrymi do něho zvednouti; neboť sám nesmí jíti, jinak by nebyl dostatečně izolován od ducha a nemohl by mu vůlí náležitě vzdorovati. Nyní stojí v kruhu, zvedá vzhůru hůl a tváří se jakoby nám chtěl zasaditi mocnou ránu, avšak tím nám jen ukazuje moc své vůle a rozhodnost své vlády nad námi duchovními bytostmi. Kdybychom byli zcela obyčejnými duchy tohoto světa, museli bychom jak říkáte, vzítí nohy na ramena; ježto však nejsme duchy z tohoto světa, zůstáváme státi. Co se však nyní stane?

Hleďte, nyní je do kruhu postaven také ten tajuplný stůl a starší dýchne na rohová znamení, poté se dotkne holí stolu, a zamávne jí nyní na naše obličej. Kdybychom byli duchy tohoto světa a mimo to poněkud tvrdošijnější povahy, museli bychom se nyní rovněž ihned odtud vzdáliti, kdybychom nechtěli přejíti na hlavě v požár

Ježto se nás však tato manipulace nedotkla, je podáno nyní dovnitř klubko šňůry; jeden konec s upevní na hůl, kterou drží starší v ruce a zároveň ji opře o tajemný stůl, klubko je ovšem potom podáno ven. A hleďte, všichni přítomní si podávají toto klubko stále je rozvinující a každý podržuje šňůru v ruce. Copak to má znamenati?

To znamená zesílení vůle, mohli bychom tu šňůru nazvati magnetickou. Tímto všeobecným raportem (oznámením) vůle máme zcela určitě ustoupiti, jakmile bude hůl nad námi spuštěna; avšak my neustupujeme.

Proto naši krásní zaklínači duchů obojího pohlaví dělají zoufale ustrašené tváře; a nezbyvá nic jiného, nežli se chopiti exercisticky mocných holí. Hleďte, hole jsou rychle rozděleny a starší v kruhu vezme tři, zatím co ti ostatní obdrží po jedné. Starší se nyní uhodí třikrát na ramena; rovněž tak učiní také ostatní. To by nás zcela určitě přimělo k ústupu, kdybychom byli duchy, protože však neustupujeme a při vší, této neblahé manipulaci se máme zcela dobře, nejsme nyní již považováni za duchy, nýbrž za bytosti jim rovné; ne ovšem za takové v takovém paláci, nýbrž za obyčejné tuláky, kteří ovšem neoprávněně a velkou drzostí vstoupili do této mimořádné svatyně nejvznešenějších a nejmoudřejších lidí tohoto velkého okrsku, který má ovšem stotisíckrát větší plochu nežli vaše Země. Co se však v tomto ohledu nyní s námi stane?

Hleďte, kruh se zvedá, stoleček odnáší a exorcismu se používá na nás tělesně.

Avšak nyní hleďte, starší mně právě dal svými třemi hůlkami ránu na ramena a jeho hůlky projely jaksi zcela mým zdánlivým tělem. To však také postačilo, aby byla celá spousta lidí uvedena v zoufalé zděšení.

Co tito poděšení lidé nyní učiní? Někteří vzdálenější, kteří byli blízko vrátek a na šňůře, ježto nevystačila, neměli na štěstí podílu, to již učiniti, to jest vzali již také tak zvané consilium abeundy. Ti, kdož mají o podíl na šňůře i se starším by to mohli také učiniti. Avšak starší se nechce před svými dětmi ukázati nemoudře zbabělým, proto se také již rozhodl učiniti k nám, nýbrž napřed k svým (lidem) uvážlivou promluvu. Hleďte, naznačuje jim, aby byli pozorní a právě se k nim obrací těmito slovy:

„Slyšte mé děti a vnukové! Já jsem použil proti těmto třem tajuplným bytostem všeho, co od nepamětných časů vždy mocně působilo na podobné hosty, kdekoli se ukázali. Jestliže bylo

dobře, jako jsme my, ihned se nám zjevili a přesně nám sdělili, z jakého důvodu se objevili. Jestliže však byli lstiví, jakými jsou obyčejní duchové z těchto území, jimž nebylo nikdy dovoleno, pro jejich nepěkný způsob života k tomuto svatému bydlišti se přibližovali, pak museli i při své největší lstné tvrdošijnosti aspoň při poslední manipulaci s tyčemi a při nejúplnějši konfederaci (společenství) naší vůle ihned ustoupiti.

Kdyby to byly přirozené bytosti, pak by před mou smělou ranou jistě ihned ustoupili, jak jste všichni viděli, má rána projela celou střední bytostí a ona se nepohnula, to je tedy znamením, že tyto bytosti musejí být vyššího druhu.

Proto jsem se svým celým životem rozhodl, že se k těmto bytostem přiblížím a co nejpokorněji se jich otáži na důvod takového zcela neobyčejného zjevu. Držte se však nicméně pevně šňůry, abychom se tím mohli jedním srdcem a jednou vůlí účinně přiblížiti k těmto tajemným bytostem.

Hleďte, po tomto vyzvání náš nejstarší, který by svým zevnějškem mohl být nicméně nazván nejmladším, přichází k nám s největší zde obvyklou úctou, která záleží v tom, že klade obě ruce na čelo, aby tím ukázal, že jeho moudrost před námi je nula a nicotná a pak s nepokrytou hrudí přistupuje k nám, aby ukázal, že je ochoten přinést nám za oběť všechnu svou lásku a svůj život.

Nyní stojí před námi; jaká to ušlechtilost, jaká to nejvyšší vznešená krása v jeho tvaru. Lze něco něžnějšího a měkčího i jen tušiti? Myslím, že to nebude žádnému z vás možné. Nyní se však nevýslovně krásný člověk chystá, jak je patrné z jeho tváře, s námi mluvit a tak ho tedy poslechneme.

Kapitola 59. / 233.

16. srpna 1843 od 17,15 do 19,30 hodin

Promluva staršího k hostům, tušení pravdy. Odpověď o dobrém účelu návštěvy. Odpověď staršího v pravé moudrosti. Příležitost k důkladné informaci o podmínkách k božímu dětství. Odpověď našeho vůdce Jana. Co jest láska k Bohu? Evangelium pro tyto hrdiny moudrosti k dosažení lásky a tím „Božího dětství!“ Jak se to zařídí aby byl Bůh nadevšecko milován? Pán jest nejprostší a nejpokornější mezi Svými dětmi.

Poslyšte ho, začíná k nám promlouvat těmito slovy;

(Starší): „Poslechněte mě, vy nadmíru tajuplné bytosti! Použil jsem po našem starém způsobu našich, odjakživa vždy jistě působících ochranných prostředků, leč nic nepomohly. Vy jste duchové; neboť toto jsem poznal ranou holí a musíte být nadmíru mocní duchové, protože všechny mé ochranné prostředky vás nemohly zapuditi. Povězte mně však, kdo a odkud jste abych se svým celým velkým domem připravil k vašemu důstojného přijetí.

V naší nehlubší moudrosti máme ovšem vědomosti o tom, že Pán Bůh, všemohoucí Stvořitel všech věcí našeho velkého světa a jiných světů a všech vysokých duchů, kdysi sestoupil na kterýsi svět a děti tohoto světa učinil Svými dětmi a tyto děti, jako děti nekonečného Boha, mají prý nekonečnou plnou moc a sílu a to v každém ohledu, jak v působící síle, tak také v potřebné k tomu moudrosti.

Řekněte mně, jste snad odtamtud? Neboť jste-li odtamtud, pak běda nám všem uboze mocným obyvatelům tohoto světa! Neboť ze své nehlubší moudrosti víme, že tací duchové dětí Božích jsou s to jediným dechem zničiti nejen takový svět jako je náš, nýbrž celé spousty takových světů.

Jste-li tedy duchy takového druhu, a jsme-li my hrubými hříšníky před vámi, pak žádejte oběť na usmířenou; jen však nás a náš svět nezahubte!“

Nyní mluvím já; „Poslyš mě, moudrý starší tohoto místa! Jsme ti, čím jsi nás označil býti; avšak nejsme zde ani v nejmenším proto, abychom snad váš svět a vás zničili, ba nemá vám být ani vlas na hlavě zkřiven a nemusíte nám ani nejmenší oběť přinést; neboť ta náleží jedině Bohu, Pánu, našemu nejlaskavějšímu Otci, jenž žije, tvoří a vládne od věčnosti do věčnosti!

Avšak rádi bychom si od vás vyprosili, abyste nás ne velmi krátkou dobu přijali s toužou láskou, s jakou jsme my přišli k vám, totiž s boží láskou ve vašich srdcích.

Účelem našeho objevení se zde jest však to, abychom podle vůle Páně učinili poučný pohled do vašeho světa a abychom vás při této příležitosti také oznámili velikou a nekonečnou lásku a slitování Boha ke všem Jeho duchovně žijícím tvorům.

Proto se nás nebojte, nýbrž buďte veselí a plni radostné myslí, neboť Bůh, náš Pán a Otec, stvořil všechny Svě tvory jen pro radost a blaženost, nikdy však pro hrůzy, smutky, trýzně a bolesti!“

Nyní praví starší; „Převeliká čest a rovněž tak velká chvála budiž svatému Stvořiteli všech věcí, že nás tak milostivě ve Svých nesmírně velmocných dětech. Jsme nyní přesvědčeni, že jste sem přišli nikoli k našemu zániku, nýbrž jen k našemu velkému blahu; proto jste nám tak vítáni jako žádná věc na tomto světě a žádný tvor v největší plné lásce našich srdcí!“

Tu se starší obrátí k svým dětem a praví jim: „Pohledte sem, všechny dítky mého domu! Velký Bůh nás velmi mile navštívil, aby nám ukázal nicotnost naší moudrosti a slabosti naší lásky. Hledte, ti kteří tu nepřemožitelně nejvýš prostě a jednoduše bez lesku a nádhery stojí před námi, jsou opravdové děti věčně všemohoucího velkého Boha; co jest všechnen náš lesk a všechna naše nádhera proti nepochopitelné vznešenosti takovéto nelesklé prostoty, která je však nicméně naplněna vši plností božské síly!? Padněte na kolena a chvalte a modlete se k velkému Bohu, který nám v takovém zjevení dal velkou milost a slitování!“

Hledte, již několikrát hořelo dřevo na oltáři a žádný z nás neměl odvahy položit naň ruce, aby tím dospěl do onoho světa, který Pán Bůh stvořil pro Svě děti, aby totiž na něm obdržel také Boží dětství buď v novém těle, anebo v postavení ochranného ducha. Nyní máme před sebou příležitost dozvědět se základní podmínky, kterých je k tomu potřeba; dosud jsme sice ze znamení plamene, co vše velký Bůh žádá od těch, kteří chtějí přejít do jeho Božství. Znamení byly jistě správná nikoli však naše poznání a naše víra. Tito nám říkají, co se vlastně má dělati, aby se dospělo k takovéto nesmírné milosti, a tak tedy dejte pozor; neboť ten vysoký duch uprostřed mě porozuměl a on nám všem oznámí, jaká je čistá vůle Boží a co máme konati, abychom dosáhli zaslíbení Božího.

Nyní mluvím já; „Poslyš, vážený starší tohoto domu! Vaše obřady, vaše vykládání znamenání je k dosažení vytyčeného cíle zcela zbytečné, neboť tento obřad je sotva jen vnějším obrazem toho, co máte činiti uvnitř v sobě. Já vám chci a zejména tobě pro vás všechny v úplnosti pravdy ukázati, jaká je tu jediná správná cesta a tak mě tedy ráčiž poslechnouti.

Víš co je láska k Bohu? Chceš-li býti dítětem Páně, pak nesmíš chtít býti prvním a nejvznešenějším, nýbrž být jako ten nejnepatrnější sluha vůči všem těm, které vedeš. Nesmíš je učiti moudrosti o sobě, nýbrž o pokoře a lásce o sobě, pak teprve dostaneš ty i tvoji onu pravou moudrost, v níž spočívá veškerá účinná síla; celé pravidlo jest tedy toto:

Buď s celého srdce pokorný! Miluj Boha ze všech svých životních sil nade všechno a plň Jeho vůli v tom, že své bratry a sestry miluješ a vážíš si jich více nežli sama sebe? Činíš-li toto, pak jsi dítětem Božím a nemusíš klásti ruku na oltář; neboť rozdíl mezi dětmi a ostatními rozumově modrými tvory Božími je v tom, že děti kladou na oltář srdce, tvorové však jen ruku. Bůh se však nedívá nikdy na díla a znamení ruky, nýbrž jen na díla a znamení srdce.

Co ti prospívá, že jsi dal s naučenou moudrostí a silou svých dětí provést ještě větší díla, nežli je tato budova, která nás nese? Hle toto dovede Pán nejslabší myšlenkou a jeho děti to dovedou také jeho silou v sobě; ano dovedou jedinou myšlenkou okamžitě povolati v jsoucno nejen podobná díla, nýbrž celá stvoření, a když naproti tomu pozoruješ díla rukou tvých dětí, která musely prováděti s námahou, řekni mně, co ona jsou naproti tomu? Nic, nežli marnivé úsilí o to, co je tímto způsobem dosažitelné.

Proto dbej toho, co jsem ti oznámil a vzejde u vás všech jiné světlo života; neboť bytosti, jako vy, nestvořila nekonečná Boží láska k otroctví, nýbrž pro věčnou svobodu. Této svobody nemůžete však dosáhnouti nikdy svou moudrostí, nýbrž jedině jen pokorou a láskou k Bohu. Ty se mě tážeš, jak to udělat, aby byl Bůh nade všechno milován!

Pravím tobě; „Právě tak, jako to uděláš, když tvé srdce zahoří pro nějaké velké dílo, které se má provést. Tu je ti vše ostatní jakoby toho nebylo a ty žiješ jedině pro své dílo. Obrát věc a považuj vše tvého světa za bezcenné a umístí ve svém srdci Pána nade všechno, tak miluješ Boha nade všechno a v této lásce se usídli v tvém srdci Duch Boží a od tohoto okamžiku se staneš opravdovým dítětem Božím! Nyní víš vše.

Budeš-li podle toho jednati, dosáhneš také toho, čeho bys rád dosáhl. Neboť hle, Bůh, Pán, dobrý Otec všech Svých dětí nemá žádné radosti z nádhery a lesku, proto jsme také my.

Jeho děti, zcela jednodušší a prostí a On Sám jako Otec je nejjednodušší a Nejprostší mezi Svými dětmi!

Proto veškerou touto velkou nádherou Ho nikdy nepodplatíš, neboť On může takovou nádheru vytvořit jedinou myšlenkou, jako vytvořil tento převeliký svět a ještě nescíslné jiné rovněž tak velké a ještě větší světy.

Avšak, čistým, láskou naplněným srdcem Ho podplatíš a On ti v jediném okamžiku dá více, nežli můžeš se vši svou moudrostí po nepamětných dobách dosáhnouti.

Nyní také víš, jaký je Bůh, Pán a jak se musí milovati; proto můžeš podle toho jednati a nebudeš mít zapotřebí na jiný svět přecházeti. Přemýšlej však nyní, shrň tato má slova a oznam mně pak, jak jsi je pochopil a já ti pak ještě pochopitelněji ukáži, jak to máš udělati, abys dospěl k pravé lásce k Bohu“

Hleďte, náš starší klade ruce na prsa a začíná přemýšlet. My však vyčkáme a pak uslyšíme, s jakými výsledky se objeví.

Kapitola 60. / 234.

17. srpna 1843 od 17,30 do 19,15 hodin

Odpověď staršího na učení o Božím dětství. Uznání hlavní věci, avšak pochybnosti, pokud se týče moudrosti. Může také Sám Stvořitel učiniti z ruky hlavu, z úst ucho atd.? Jak se může státi z oka Páně vhodně – jeho dětmi, to jest částmi univerzálního srdce? Oprávnění těchto námitek. Není žádného jiného života, leč život síly lásky v Bohu. Pokyny k cíli. O zčlověčtění Páně. Jeho nové jméno jako Bohočlověk Ježíš, aneb Spasitel veškerého stvoření. Text písmo pro tyto lidi slunečního světa. Zvláštní evangelium pro bohaté – na vědění a moc. Krása tvaru – podmíněná okolnostmi, krása ducha vonná, protože odpovídá lásce k Pánu, jako ta nevyšší krása.

Nyní mluví starší a my si ho vyposlechneme, neboť on vše moudře uvážil a podivíte se, s jakou hlubokou moudrostí se náš muž vytasí. Jeho slova začínají zníti takto:

„Vysoký vyslanče Toho, Jenž je všemohoucí a stvořil všechno světlo a všechnu hmotu světa! Tvá rada jest tak nadmíru dobrá, případná a niterně moudrá, že nemohu, jako nejmoudřejší tohoto místa, činiti ani nejmenší námitku.

Pravda jest, že láska, aneb mocná náklonnost v srdci k Tvůrci zmůže vše, neboť uchopil-li jsem Stvořitele svým srdcem, jako základem mého života, pak jsem se s Ním jistě také dokonale spojil a tedy sjednotil a ježto jsem se tím základem svého života také dokonale podrobil mou vůli všemohoucí vůli Tvůrcově, není to také myslitelné jinak, nežli že budoucně mohu chtít jen to, co jest vůlí všemohoucího Boha.

Až potud vznešený vyslanče, bylo by vše v nejuplnějším pořádku, a nelze ani v nejmenším činiti nějakou námitku; avšak nyní přijde něco jiného. Dá-li se však toto s hořejší zásadou spojit, pak jest ovšem vše získáno, nedá-li se to však učiniti, pak zůstává, jako dosud, dosažení dětství Božího nadmíru sporným problémem a my můžeme chovati v sobě pro ně nejvyšší zbožné přání, ale proto ho přece nebudeme moci nikdy obdržeti. Věc, která se přičí hořejší zásadě, jest pak tato:

Mě je známé, že všechna světová tělesa i s jejich obyvateli jsou v úplném neměnitelném vztahu a jedním úplným člověkem a to tak, že jeden svět odpovídá jedné části údu, jiný svět opět části jiné a tak odpovídají nescíslné světy nescíslným jednotlivostem, z nichž je ten úplný člověk moci božské moudrosti stvořen.

Nyní však také víme, že údy a všechny části jednoho člověka slouží jednomu a témuž životnímu účelu, avšak zkušenost až příliš zřejmě učí, že z nohy nemůže být ruka, z ruky nikdy hlava, z úst nikdy ucho, z jazyka nikdy oko, z nosu nikdy hrud' atd., Tak má člověk v sobě živé; srdce a toto srdce jest a působí v jeho prsou. Z tohoto srdce žije sice celé tělo a nelze tvrditi, že nějaká část těla o sobě je podle božského řádu méně důležitá, nežli část jiná, ale přesto přece jen má veškeren život své hlavní sídlo jen v srdci a údy celého těla nemohou nikdy nahraditi srdce.

Je-li toto nezvratně pravdivé, jak potom mohou obdržeti dětství Boží také tvorové, byť svým způsobem dokonalí, jestliže svým způsobem neodpovídají zrovna také srdci velkého Bo-

ha, nejsou na světě, který je Bohem samým zřízen podle Jeho Srdce? Co by to prospělo někte-
rému údu, i kdyby v sobě pociťoval největší touhu, aby byl proměněn v srdce? Stane se to kdy?

Jsem tedy toho mínění, že ježto my obyvatelé tohoto světa odpovídáme podle naší vědy
jen oku Páně, nemůžeme nikdy odpovídati Jeho srdci? Anebo my nemůžeme nikdy obdržeti
úplného Božího dětství, leč bychom museli být napřed úplně zničeni, tehdy by se dalo myslet
na nové přetvoření trvání našeho řádu. Toto se však děje viditelně skládáním rukou těch nejd-
vážnějších na planoucí oltář, kdy pak okamžitě přestávají býti a nezbývá z nich nic jiného, nežli
ono němé fluidum, které v každé bytosti, ať je to svět, kámen, rostlina anebo jiný živý tvor, od-
povídá zcela nevědomě srdci Tvůrcově.

Hle nejvznešenější vyslanče, to je druhá zásada, která pro nás obyvatele tohoto světa
nutně úplně ruší aspoň podle mého dosavadního poznání prvou, tebou vyslovenou zásadu.

Můžeš-li mně naproti tomu ukázati jiné světlo, kterým bude toto mé odůvodněné poznání
překročeno, pak mi je co nejmilostivěji oznam a já je tak přijmu a tak si je osvojím, jako by vnitř-
ní komnaty mého života neosvětlovalo nikdy jiné světlo.“

Nyní mluvím opět já; „Slyš, můj vážený stařešino tohoto domu! Ty jsi mluvil svým způso-
bem moudře, avšak tvá moudrost není ohebná a není plynulá, protože vychází stále
z nesouvislé vnější formy. Ty se oháníš stále samými obdobami a proto také zůstáváš jako lpěti
na těle a nemůžeš svého místa opustiti.

Hle, to je však právě jen zvláštnost vnější souzené formy, avšak čistý svobodný duch ne-
má soudu a proto také může ve své celistvosti odpovídati vždy lásce Boží, neboť v celé neko-
nečnosti není žádného jiného života, nežli je život, který vychází ze síly lásky v Bohu.

Neodpovídáš-li ještě svou bytostí vnější formou Božímu srdci, odpovídáš však svým živo-
tem tak dobře, jako já, úplně Božímu srdci. A kdyby tomu tak nebylo, neměl bys věčně žádného
života a tvůj duch by nebyl duchem, kdyby nebyl jednou silou s nekonečnou silou věčně žijící
lásky v Božím srdci.

Co do své formální bytosti, která je vřazena do tvrdých podobností, nemůže ovšem ob-
držeti Boží dětství, avšak v tvém duchu tak dobře jako já, dovedeš-li jej Láskou k Bohu oprostiti
od své strohé bytosti.

Toto však je možné jen tím, můžeš-li se ve vnitřní žádostivosti úplně uvolniti ode vší skvě-
losti a nádhery světa a potom se s veškerou silou svého života neuchopíš ničeho jiného, nežli
podstaty Boží lásky.

Tato podstata jest však ono božsko-lidské anebo jest to onen, tobě nemyslitelný Bůh, ve
Své bytosti dokonalý člověk, jenž tu na světě zvaném „Země“, Sám přijal tělo a stal se úplně
člověkem, jako jsou všichni Jím stvoření lidé.

A ten dokonalý člověk všech lidí chtěl dokonce z nekonečné lásky ke všem Svým
tvorům podstoupiti nejbolestivější smrt Svého těla, aby tím otevřel nesmírně svatou bránu, kte-
rou se takto jako Jeho děti mohou k Němu dostat a Ho viděti a s Ním jako se sobě rovným
mluviti, jako by byly rovněž tak bohy, jako jest On od věčnosti.

Jméno tohoto člověka všech lidí, který jest Bůh od věčnosti a který stvořil všechny
věci, sluje nyní J e ž í š kteréžto jméno praví, že On jest Spasitel všech Svých tvorů a Jeho
slovo, které mluvil, platilo všemu stvoření a povolal tedy také všechny Své tvory ke štěstí Jeho
lásky a ty jsi z toho právě tak málo vyloučen, jako jsem byl já. Jeho vrstevník na Zemi.

On Sám pravil; „Já však mám ještě mnohé ovce, které nejsou v tomto ovčinci a tyto ovce
chci přivésti sem, aby byl jeden Pastýř a jedno stádo.

Hle mezi ovce anebo tvory, kteří nejsou s oné Země, patříš také ty, jakož i všichni obyva-
telé tohoto velkého světa; uchopte se tohoto Bohočlověka Ježíše ve svém srdci a nepřikládejte
žádnou cenu vašemu světu, pak jste již, „dětmi Božími“ tak, jak tu žijete a působíte.

Já ti neříkám, že bys měl svůj velký přenádherný dům strhnouti a na jeho místě postavit
neúhledné chatrče; avšak strhni jej ve svém srdci a měj jej tak, jako bys neměl vůbec nic. Dej
vše do vlastnictví Pánu a krácej ve vší pokoře a lásce, jakož i k svým dětem, bratrům a sestrám,
tak sestoupí Duch Páně Sám na tebe a uvede tě do vší moudrosti nebes! Hle, toho je třeba; vše
ostatní je však před Bohem nula a nicotné.

Pomysli si jen, jak velká musí být láska Bohočlověka, když On, tento věčný jediný Pán a
Tvůrce nekonečnosti Sám chce býti úplně chudý, aby se všechny Jeho děti staly tím bohatší!

Když ses však z hloubi čisté božské moudrosti a lásky ve mně nyní toto dozvěděl, snaž se
všemu bohatství uniknouti, vrať vše s největší láskou nekonečné lásce Pána a hledej ve vlast-

nictví jeho Samého a ničeho jiného k tomu, to nejvyšší bohatství pak budeš mít v nekonečné hojnosti, ten nejvyšší statek!

Nehleď osvojit si sílu a moc Páně, nýbrž snaž se býti spíše nejslabší a nejnepatrnější v jeho říši a nic nemít, nežli jen Jeho lásku a nic si nepřátí, nežli býti jen u Něho; pak budeš věčně jako běžné mnoho milované dítě na nejsvětějších rukou věčné lásky nejplnějšího Otce!

Hle to jest ta pravá zásada; žij podle ní a nebude tobě a tvým třeba ani prstem se dotknouti oltáře a přece budeš moci Boží dětství na tomto tvém světě zcela obdržeti

Nepozastavuj se však nad mou nyní méně krásnou formou, nežli je forma tvá, neboť na formě nezáleží. Vaše nesmírně krásná forma jest jen vnější potřebou pro tento svět, který je Pánem zřízen k tomu, aby osvětloval svým mocným světlem téměř nesčíslné jiné menší světy, které nejsou jako tento svět obestřeny světlem. Tak jest pro tento svět taková něžnost vnější formy tvé bytosti potřebou, protože s jinou formou byste na tomto světě neobstáli, avšak zcela jinak je tomu s krásou ducha. Ta se neřídí nikdy vnější formou, nýbrž jedině láskou k Pánu; neboť tato láska je pravá a nejvyšší krása života!

Nyní přemýšlej, vážený stařešino, o těchto mých slovech a řekni mi pak, jak dalece jsi jim porozuměl a jak dalece ne a já ti pak ihned každou případnou pochybnost ze základu tvého světla tak objasním, abys mohl s malou námahou zříti na prvý základ věčné Boží pravdy a učiň tedy tak!"

Hleďte, náš starší a všechny jeho děti padnou na tvář a začnou se ve svých srdcích hýbat, my však vyčkáme, co z toho vzejde.

Kapitola 61. / 235.

18. srpna 1843 od 17,30 do 19,30 hodin

Starší poznává hlavní věc-chová ještě pochybnost, jež se zdá být právem závažná. „Jak se shoduje pokora a ono nejvyšší myslitelné Boží dětství? Tato pokora se mi zdá pokrytectvím? Není to chtění státi se více, nevděkem k Bohu za to, čím jsme z Něho? Pohnutka jednání v moudrosti – vzájemná potřeba zde se může jen moudrost vyznamenati. Pravda, základ všeho Božského řádu. Řekni tedy, co je tvá pokora, láska a dětství?

Starší nyní opět povstává a jak můžete ve své mysli snadno pozorovati, chystá se opět mluvit se mnou. Budiž! Dovolil jsem mu to, nechť také mluví a tak on tedy praví;

„Nejvznešenější mezi vyslanci Boha! Protože podle tvého svědectví jsi byl vrstevníkem na oné Zemi, na níž se velkému Bohu zalíbilo býti, podobně jako jeho tvorové, člověkem, aby tím veškerému stvoření otevřel brány k věčnému životu, pravím tobě, že jsem šel na možný základ základu tvým slovům, shledal je vesměs správnými a napjal svou moudrost, abych našel nějaký rozpor, avšak nemohl jsem také narazit na žádnou věc, která by mě mohla i v nejmenším uvést do podezření velkou pravdu tvé výpovědi.

Nyní jasně vidí, že podle tvé nauky lze na každém světě dosáhnouti Božího dětství, jen když podle ní každý jedná a hledí svůj vnitřní život osvoboditi ve jménu Bohočlověka. Také uznávám, že vkládání rukou na planoucí oltář je spíše jen vnějším obrazem toho, co má lidský tvor v podstatě v sobě vykonati duchovně.

V tom by tedy také, nebylo nikde ani nejmenší pochybnosti, avšak zcela jiná věc vězí zde v pozadí a v tomto ohledu jsme ještě vzdor tomuto světlému světu ve značné temnotě a tato věc mně zní takto:

Ty jsi pravil, že pokora je hlavní podmínkou k dosažení Božího dětství, neboť výhradně z ní vychází láska k jedinému Bohu. Nyní však nemůže nikdo věčně popírat, že „býti dítětem Božím“ značí jistě nekonečně více, nežli je-li zde někdo na tomto světě i tou nejvyšší a nejdokonalejší duchovní bytostí, Zde nemohu souhlasiti a si vysvětliti, že by mohla býti řeč o nějaké pravé pokoře tam, kde chce někdo býti víme, ať už na jakékoli podmínky jednání?

Dejme tomu, že chci jako dítě Boží státi na nejnepatrnějším a nejposlednějším stupni a že nechci naprosto žádnou sílu a žádnou moc, nýbrž jedině blaženou způsobilost všemohoucího Boha stále víc a více ze všech sil duchovního života milovati, což by byl jistě nejnepatrnější možný požadavek ve stavu Božího dětství.

Když naproti tomu uvážím, že ve svém nynějším stavu netvořím ani atom vůči jisté velikosti takového nejnepatrnějšího dítěte Božího, pak chci k dosažení takového nejnepatrnějšího dětství Božího nutně zřejmě být více. U nás sluje taková pokora, kterou chce být člověk nějak více, hanebná podlézavost; jak potom před Bohem brátí takovou duchovní pokoru, když se chce někdo, nouzí přinucen, buď v horším případě státi více nežli byl od prvopočátku božského řádu, anebo když v lepším případě při nejmenším zřejmě se musí státi více. Kdyby toto „státi se více“, nepředcházelo, bylo by možno přijmouti cestu, kterou jsi mi naznačil v každém bodě úplně platnou. Ježto však nelze toto neblahé „více! Ani tak, ani onak odstraniti pak nemohu tuto pokoru považovati za onu ctnost, nutnou k dosažení dětství, neboť pro ono „státi se více“ se může tato ctnost nakonec považovati jen za pokrytectví, podlézavost a licoměrnost.

K této věci se však přidružuje ještě jiná otázka a tato záleží v tomto; Má nějaký svobodně myslící, sebe sama vědomý a svobodně činný tvor právo, aby pod jakoukoli záminkou byl nespokojen s postavením, které mu od prvopočátku udělila nejvyšší dobrota a moudrost Boží?

Co jest nespokojenost? Jest především nepostačitelnost daného a právě proto také nevděk za ono dané.

Nyní vzniká otázka; Chce-li se láska s pokorou státi „dítětem Božím.“ Tedy nevýslovně více, nežli jsem nyní, jak to tu vypadá s mou spokojeností a vděčností za to, čím jsem nekonečnou Boží milostí?

Stačí pokora a láska hledíc v této věci, aby tu byla ekvivalentem naproti takovému nevděku, zejména když ani Bůh Sám mně nemůže odnítí nevýslovně „více“ ve stavu dětství?

Myslím, že mně nejvznešenější vyslanče, zajisté porozumíš, co jsem tím byť ještě v úryvcích, v jasném chodu idejí chtěl říci. Ano, pravíš-li; Já se stanu jako dítě Boží mimořádně nepatrnější, slabší, nedokonalejší, nežli jsem zde, pak jest pokora správnou cestou k dosažení Božího dětství; avšak s vědomím, státi se v každém ohledu více, jest pokora zřejmě, aspoň pro tento můj nynější stav chápání, nejnevhodnější cestou.

Neboť hle, u nás, jak jistě ze síly moudrosti Páně víš, jest neměnitelným zvykem, že tu nikdy nějaký člověk nesmí nic činiti, nýbrž jedinou pohnutkou jednání musí být pro všechny časy časů obapolná potřeba a obapolná bratrská láska. Milují-li však svého bratra proto, aby mně pak prokázal nějakou službu, anebo aby mě aspoň také miloval? Když tedy svou bratrskou láskou nežádám také nic než třeba jen opětovanou lásku, anebo za prokázané jednání také jen nejkratší dík, pak je to u nás hrubá nectnost.

Když se před někým pokořuji proto, jen aby mně ukázal vlídný obličej, pak jsem již v prvním menším stupni pokrytec. Krátce a dobře, my nemáme žádné jiné pohnutky nežli obapolnou potřebu. Kde je potřeba, tam se jedná, ať poté následuje za to vděk anebo, nevděk; bez potřeby se však nehne ani rukou a noha se nedá ani o čárku dopředu. Proto zůstává každý člověk ustavičně stejný ve své hodnotě a žádný nemůže jiným způsobem druhého předstihnouti, nežli jedině hlubší moudrostí, kterou se uvádí do stavu, v němž poznává ve svých bratrech všechny možné potřeby a potom také zařizuje jednání tak, aby přišlo jeho bratrům k dobru bez nejmenší odplaty. Když po takovémto jednání jsou bratři, kterým se prokázal dobrodiní jednajícím vstříc a prokazují mu vděčnost a lásku, pak obé může kvůli blaženosti svých bratrů přijmouti, avšak ani v nejmenším proto, že by v tom chtěl sám za to dosáhnouti – dostati nějakou odměnu za své jednání. Když si nyní tento náš stav poněkud prozkoumáš, pak jistě shledáš, i kdybys stál nekonečně výše než-li stojíš, že to s pokorou a láskou k dosažení Božího dětství naprosto nepůjde.

Nenech mě ničeho dosáhnouti a já ti v nejbližším okamžiku všechny tyto velké nádhery zde zničím a budu bydlet v díře, kterou si vyvrtám do země jako červ, jenž je v našem světě stvořen proto, aby nakypřoval do určité hloubky půdy, avšak k tomu, abych se stal více, nastoupím právě opačnou cestu a nebudu zdánlivě sestupovati dolů, abych přišel vzhůru, nýbrž budu stoupati vzhůru a každý krok před Bohem, který učiním, bude úplně pravdivý, avšak také nikdy ani zdáním pokrytecký.

Kdo přichází ke mně a chce se státi více, toho zkouším, zda má pro ono „více“ schopnosti, má-li je, dám mu místo vyšší, protože ke mně přišel s upřímným srdcem. Kdo ke mně přichází, padá ihned na tvář a praví; Poslyš mě starší! Budu blažený, ustanovíš-li mě aspoň posledním natěračem venku v nejudlehlejších stromořadích. Tu řeknu jemu: klid se! Jsi plíživý a podlézavý myslíš; chtěl bys tu být ustanoven jako poslední, aby ses ponenáhlu přiblížil dovnitř až do nejvyššího patra. Zde však žádná podlézavá mysl místa nenalezne, proto se zcela pokoř a

opuť ihned toto mé bydliště bez naděje, že zde kdy dostaneš místo. Neboť proč jsi nechtěl být upřímným a jednati podle pravdy? Kdybys to byl učinil, byl bych tě zkoušel; takto však, zůstaneš pokrytcem, budiž ti i nejbližší přístup k tomuto mému obytnému domu zakázán. Myslím, že proti tomuto pravidlu jednání nemůže ani nejdokonalejší mudřec ničeho namítati, neboť pravda jest základem všeho božského řádu a proti ní se nemá žádná svobodně činná bytost prohřešovati, dokud má zůstati hodna svého Boha.

Nechci tě však ovšem s těmito mně jasnými názory předbíhati, avšak z důvodu vnitřní pravdy má každá Bohem stvořená, svobodně myslící a svobodně chtějící bytost právo, aby otevřela svůj vnitřní řád tomu, jenž má dobrou vůli, aby ji přinesl a předložil na cestu řádu jiného. Proto mi tedy tento můj projev jistě promineš a dáš mi za něj, jak očekávám také jistě náležitou odpověď.

Jest možné, že jsem podstatu Božího dětství ještě příliš málo pochopil. Beztoho však by, bylo asi těžké, nalézt zde slušnou střední cestu; neboť pravda jest všude jen jedna a ona jest sama sebevědomým základem každého stvořeného člověka. Dvě pravdy nemohou však věčně nikdy vedle sebe trvati, protože jedna by rušila druhou; proto také nemůžeme míti pravdu ty i já zároveň. Má-li však tomu tak býti, pak je ještě mezi oběma jen můj nerozum, že nemohu uznati tvou pravdu jako svou; proto bude pro mě nutné, aby ses zřetelněji vyjádřil a to předně, co je v podstatě pokory, potom pravá láska? A tím Boží dětství, jehož se má dosáhnouti? Toto mi však pověz a já pak budu podle dokonale poznané pravdy zachovávat do posledního puntíku co nejméně tvé slovo v tomto mém celém domě, o to tě prosím pro sebe a pro svůj celý dům!“

Kapitola 62. / 236.

21. srpna 1843 od 17,30 do 19 hodin

Janova odpověď, slova Páně ze sv. Písma. Jak velice je jinačí stav „býti více“ Božího dítěte, nežli těchto mudrců. Rozdíl mezi dítětem Božím a nezávislým duchem. Pravá pokora, pravá láska – pravé dětství.

Nyní mluvím já a pravím; „Poslyš, vážený starší tohoto místa, a nejvyšší vůdce tohoto celého velkého okrsku! Co ty nazýváš pokorou, to také u nás není jak jsi to označil nijak pokora, nýbrž jen klam, kde takto pokorný oklamává sama sebe, protože chce jemu nikterak vlastním stupněm života býti přijat do vyššího stupně života.

Ježto však myslíš, že při dosažení Božího dětství nelze se ani při nejlepší vůli vyhnouti, onomu se více, tu také pravím tobě, že ses v tomto ohledu nanejvýš mylíš. Jako pravdivý jest tento můj výrok, uvedu tě do nejjasnějšího světla z nejméně neklamného slova, které nám řekl Sám Pán, Bůh a Tvůrce nebes a země.

To slovo však znělo takto: Nechte maličké ke Mně přijíti a nebraňte jim; neboť jejich jest Království nebeské! Dále pravil Pán; nebudete-li jako dítky, do Království Božího nevejdete! A ještě dále pravil; Kdo z vás chce býti prvním a největším, ten budiž nejmenší a sluha všech!

Hle v tom spočívá podstata Božího dětství; myslíš-li, že v dětství Pána budeš více, že budeš míti větší sílu a že budeš bohatší veškerou nádherou a mocí, pak pravím tobě; Zůstaň co jsi; neboť o nějakém státi se více není zde v žádném ohledu věčně vůbec řeči. Zde jsi jak tělesně, tak duchovně, dokonalým pánem; dokud žiješ v těle, musí se veškerá hmota povrchu tohoto tvého světa co nejposlušněji podrobovati moci tvé moudrosti, jsi-li však v duchu, pak ti musí být tento tvůj svět a jeho centra podroben a tak i každému tobě rovnému duchu, protože vy všichni jste obyvatelé tohoto světa v duchu jedné moudrosti a jedné vůle, jak lze již na prvý pohled seznati z vašeho mravního státního zřízení.

Protože však na tomto světě, který obýváš, závisí stálé nespočetné světy jiné, uvaž, jakou vládcovskou moc máš v duchu, když na vedení tvého světa, který je ti v duchu úplně svěřen, závisí pořádek a udržování nespočetných jiných světových těles i s jejich obyvateli.

Pozorujeme však naproti tomu dítě Boží; jakou pak to má moc? Jaký okrsek, jímž vládne? Hle, mohu ti s největší určitostí říci; dítě Boží dokud žije v těle, nesmí si na světě ani prášek přivlastniti, ani tělo ani svůj život, nýbrž musí vše odložit a býti vždy ochotno v úplnosti pravdy říci a doznati; „Mně nic nepatří, já nejsem nic; i život který mám, je jedině Páně.“ Takový je tedy

poměr světský; jest snad duchovní poměr skvělejší? Ó, nikoli! Duchovní poměr teprve musí záležeti v centrální chudobě.

Na světě si smí vzít aspoň kus chleba a smí také sem tam podle libosti choditi; avšak v duchu přestává i tato svoboda. Tu je věčným „hostem Otce“ a děti smějí požívat jen chleba, který přijímají bezprostředně z ruky Otcovy. Smějí jíti jen tam, kam chce Otec. Nesmějí bydleti ve skvělých budovách, nýbrž ve zcela nejvyšších prostých chatách.

„Děti“ nesmějí býti nikdy zahálčivé a musejí, kdykoli tomu chce Otec pilně obdělávati svá pole a sklizeň věrně a horlivě přinášeti do jeho stodol; a když všechnu svou práci sebehorlivěji a věrněji vykonaly, musejí nicméně po vykonané práci přijíti k Otci a před Ním místo vyznamenávací odměny co nejpokorněji pravdivě doznati, že byly úplně neužiteční a leniví sluhové.

Ty můžeš, jak bylo poznamenáno, se skvělou mocí a silou k svému oblažujícímu potěšení podle své vlastní vůle v duchu procestovati světové oblasti a nekonečné prostory, my děti Boží nesmíme naproti tomu (bez jeho vůle) ani nohu přes práh položit. Ty smíš mluvit, co chceš; my děti jen to, co je nám vloženo do úst.

Hle to a některé jiné věci jsou rozdíly mezi vámi vznešenými a mocnými, veškeré stvoření Boží řídicími duchy a námi, dětmi Božími.

Vy můžete ze sebe vše, co chcete; my však ze sebe nemůžeme nic; nýbrž jedině tehdy, když tomu chce Pán; a tehdy ani o vlas více, nežli co chce Pán! V poměru k Pánu jsme tu asi tak, jako údy jednoho těla. Tyto údy tvoří sice s vnitřním životem těla jednu bytost; avšak ani jeden úd na celém těle nemůže o sobě konati, co chce, neboť žádné jeho jednání a ráznost nevychází z údu, nýbrž jen za základní síly vládnoucí v těle. Nemohou se tedy také údy samy vyživovati, i když co nejpilněji pracují nýbrž vše, co vydobudou, musejí napřed odevzdati do hlavní komory vnitřního života a potom teprve živá síla rozděluje příslušnou potravu údům, které tu pracovaly.

Zcela v jiném poměru jsou však vnější svobodní lidé, kteří nejsou vázáni jako údy na tělo, nýbrž jsou tu o sobě jako úplně svobodné bytosti. Hle, těm také mohu dobře říci. Buďte tak laskaví a udělejte mně tuto práci a přátelsky smýšlející lidé tuto práci také vykonají, avšak po vykonané práci jsou od mé vůle úplně uvolnění a mohou si dělati co chtějí.

Já se tě však táž; Jest tomu také tak s údy mého vlastního těla? Ó, nikoli! Ty závisejí ustavičně ve všech svých částech na mé vnitřní síle vůle a nemohou se jí nikdy protiviti; neboť musejí být s vnitřní silou úplně jedna vůle, jinak by jistě celá lidská bytost zahynula.

Hle, když jsi toto, co jsem nyní pravil, jen poněkud promyslel, pak ti bude zcela jistě jasné, jak se to má s tvým přísně podmíněným „více stáváním“ Božích dětí.

Chceš-li tedy dosáhnouti Božího dětství, musíš se co neúplněji zhostiti myšlenky, něčeho na tom získati. Nesmíš se jako dítě Boží spatřovati v nějakém nekonečně dokonalém postavení, nýbrž musíš vzít věc právě naopak a učinil-li jsi toto, pak se z toho již samo sebou ukáže, zda je k dosažení Božího dětství pravá pokora a láska k Bohu úplně správná, či klamná cesta.

Neboť o Bohu, který je nekonečně nejvyšší pravda Sama, můžeš zajisté předpokládati, že On daným prostředkem nechce docílit zcela jiného účelu, nežli jaký je prostředek sám.

Kdo se v pokoře svého srdce stále zmenšuje a snižuje, bude moci za jisté počítati s tím, že ho Pán proto zcela naopak zvětší? Ano, on ho sice zvětší, avšak ne v tvém domnělém „státí se více“, nýbrž jedině ve větší pokoře a větší lásce a to je tedy právě zvětšení v duchu, protože jako „Boží dítě“ obdrží to, oč usiluje, tedy v nejdokonalejší míře nepatrnosti.

Tak také láska Božího dítěte k Bohu není nějakým lichocením, kterým by se snad mohlo uvést do všemohoucí přízně Boží, nýbrž pravá láska musí býti vnitřní náklonností Boha nade všecko, jako jediného nejdokonalejšího Pána uznávati, sebe sama však vůči němu považovati za úplně nic. Nejvyšší blaženost musíme hledati v tom, abychom Boha Otce nade všecko milovali, protože je to Bůh a Otec a za takovouto lásku nesmíme věčně nikdy na žádnou odplatu pomýšleti, leč jedině na milost, abychom směli Boha Otce takto milovati.

Hle vážený stařešino, tak se mají věci. Přemýšlej jen trochu o tom a řekni mně pak, jak nyní shledáváš cestu, kterou jsem ti předtím označil k dosažení Božího dětství; jen musíš při tom míti vždy na zřeteli, že s tvými „státí se více“ jakožto dítě nikdy věčně není nějakou skutečností. Pochop to dobře a potom mi sděl své mínění!“

22. srpna 1843 od 17,15 do 18,45 hodin

Mudřec odpovídá, že po vysvětlení, které právě slyšel, se za takových okolností zřiká i se svými, cti býti Božím dítětem, avšak u sebe je zcela jiného, lepšího mínění o podstatě tohoto dětství. Janovo poučení o tvorovém a tvůrčím dětství. Kdo žádá mnoho, obdrží málo, kdo žádá málo, obdrží mnoho, kdo nežádá ničeho, tomu se dostane všeho. Příklady ze života. Láska a moudrost. Bůh se dívá na srdce.

Slyšte! Náš starší praví:

„Vysoký vyslanče velkého Boha! Nyní je mi zcela jasno a celá záležitost dosáhnouti Božího dětství dostává nyní zcela jinou tvářnost. Ježto se však má jistě věc tak a ne jinak, pak mně musíš odpustiti, že s mé strany uvažováno, snaho o dosažení tak zvaného zcela zvláštního Božího dětství, na němž podle tvé nynější výpovědi pramálo záleží, byly nejen jaksi proti božskému řádu, ba bylo by dokonce zřejmou pošetilostí opustiti pro nic od dobra a hojnosti, kterou máme. Proto pravím; Nezáleží mně na Bohu a Otcí ani na Božím dětství, když bych při tom musel vycházeti úplně naprázdno.

Nelze však popřítí, že myšlenka, Boha míti Otcem a to nejdůvěrnější vzájemnou láskou, ničí načisto každou jinou myšlenku; neboť větší poměr si nemůže žádná bytost myslet. Avšak když se na druhé straně uváží, že člověk vzhledem k této velké myšlence a velkému jménu přece jen o sobě vůbec nic není a nic býti nemůže+ ano, že tu dokonce musí státi stále pohotově k poslední službě pro všechny tvory, pak žádného, jak my jsme zde na tomto světě, tato myšlenka a toto veliké jméno vůbec již neláká.

Můžeme-li míti zde časně a zejména v duchu věčně vše, čeho si přeje naše srdce, jako „děti“ bychom se však nesměli podle vlastní důle hnouti ani přes práh, poslyš, pak přece jen zůstaneme jistě tím, čím jsme neboť, aby se stal někdo nic, k tomu by nepotřeboval nikdy nějakého bytí! Je-li však jednou nějaká bytost zde, pak předpokládá toto její bytí již neustále vyšší vývoj jejich sil; nikoli však / uvážíme-li, že se zde neustále roste v poznatcích a silách (aby se potom, kdy člověk očekává nejvyšší zdokonalení; neměl dočkati ničeho jiného, nežli úplného zničení všech sil a poznatků, kterých si zde za tím účelem osvojil.

Myslím, že jsi mně důkladně porozuměl; neboť mluvil jsem zde tak, jak by tu musela nutně mluvit každá jen poněkud moudře myslící bytost, která by tě slyšela takto vykládati o poměrech „Božího dětství.“

Co mě se však týče, mám o „božím dětství“ zcela jiné mínění a tvrdím zcela určitě, že na Božím dětství je mnohem více skryto, nežli jsi mi pověděl. Může býti, že se někdo jako dítě jistě dobrovolně všeho vzdá z nejvyšší lásky k Otcí. Toto je zcela vlastní povaha lásky, že by se však na druhé straně mohlo očekávati za tak nepatrnou oběť něco nevýslovného, to mně nemůže nikdy celá věčnost popřítí!

My zde sice máme podle naší duchovní nauky k dobrou velkou způsobnost procestovati jako duchové všechny hlubiny Božích stvoření a nevýslovně se obveselovati Božími, věčně nescíslnými nejrozmanitějšími divy, avšak, jak se mi v hlubokém tušení zdá, mohou Boží děti jediným pohledem přehlédnouti to, k čemu my potřebujeme věčnosti. Máme sice moc, pořádati jako duchové věci našeho světa a zároveň také ještě jiných na něm závislých světů; avšak Boží děti, jakožto s Bohem nejbliže a nejdůvěrněji spojené, jsou jistě spolutvůrci a zatím co my musíme požádati vždy jen věci hmotné, mají „děti z Boha“ svého Otce, moc nejen nad veškerým nekonečným hmotným stvořením, nýbrž také nad veškerým duchovním stvořením. Hle to je moje mínění, za jehož pravdu dám do zástavy vše, cokoli jen smím a tomto světě nazývati svým, Ty jsi sice ovšem pravil, že dítě bez vůle Otcovy se nesmí pohnouti přes práh, nesmí si samo bráti pokrmu a musí bydleti v prostých chatách. To vše velmi rád připouštím, avšak mohli někdo jako „dítě Boží“ jediným pohledem přehlédnouti všechny nekonečné Boží nádhery, pak by přece jen rád věděl, proč by měl klásti své nohy přes práh? Stojí-li dále někdo v úplné tvůrčí způsobnosti s Bohem Samým ve věčném centru, z něhož jsou živeny všichni nescíslní tvorové, pak bych také rád věděl důvod, který někoho nutil, aby si sám bral potravu, když stojí v centru všeho života. A právě tak je tomu, myslím s prostotou příbytků dětí Božích; zda nyní chata, anebo palác to bude asi vše jedno, spojuje-li kdo v sobě samém nazíravě všechny Boží nádhery.

Je-li někdo v nádheře nad veškerou nekonečností a věčností, kterou mu nemůže žádný tvor v nekonečnosti ani v nejmenším změnit, tu může být rovněž nejnepatrnějším služebníkem a otrokem všech sluhů, neboť co tím takový ztrácí? Zda mu nemusí, má-li to býti, přesto celé stvoření na nejslabší pokyn prokazovati nejpřesnější poslušnost?

Jest pravda, že naši duchové mají také sílu a moc ovládati vlastní svět; avšak jsou proto jeho pány? Ó nikoli! Dělalí sice, co chtějí, avšak nemohou chtítí, co oni chtějí. Naše vůle spočívá na vašem základě; avšak vy jste svobodni ve vůli Toho, jenž je vaším Otcem!

Vysoký vyslanče Páně! Myslím, že jsem věc zjistil správně přesto tě však prosím, abys mně o tom věnoval několik slůvek, abych z nich mohl poznati, pokud je můj úsudek příbuzný a nejvyšší pravdou.“

Nyní mluvím já a pravím; „Poslyš, vážený stařešino této obce! Věděl jsem, že v sobě nalezněš pravé světlo, když jsem ti k němu jen ukázal správnou cestu. Tvůj úsudek je správný; tentokráte jsi poznal přesně podstatu Božího dětství! Jak jsi mi věc označil, taková také jest; avšak s pokorou a láskou jsi tím přece zase přinucen, abys dosáhl ono, tebou dříve tak vychvalované „méně!“

Co se tu však dá dělati? Neboť hle, nejsi s tím, ani s oním spokojen. Při dosahování více je ti pokora a láska špatným prostředkem, tedy není ti ctností; dosahování méně za takovou ctnost ti připadá jako pošetilost. Jaká má být tedy věc, abys mohl být spokojen? Já ti tuto zásadu rozřeším.

Hle, ty ještě myslíš, že se dostane jen tehdy více, když se více žádá a méně, když se žádá méně; já však pravím tobě. To je měřítko tvorů; avšak u Tvůrce je tomu zcela naopak. Kdo žádá málo obdrží mnoho; kdo nežádá ničeho, tomu se dostane všeho!

Tato věc se ti bude zdáti poněkud nepřírozená; avšak hled, také u tebe jsou však podobné poměry a ty v tomto ohledu nejednáš celkem jinak, nežli jedná Pán. Prokáže-li ti někdo službu, žádá však za to velkou odměnu, jak bude v tvém srdci přijat? Ty pravíš, bude nepatrně přijat. Když ti však prokázal velkou službu a žádá za to málo, jak bude v tvém srdci přijat? Ty pravíš: Tu bude velice přijat. Když ti však někdo udělal vše, co si jen přeješ a na konec od tebe ničeho nežádá, neboť dělal vše z lásky k tobě, řekni jak bude ten ve svém srdci přijat? Ty pravíš, Toho posadím po své pravici a bude ve všem míti se mnou stejné vlastnictví, neboť ten si učinil mé srdce v hojnosti poplatným!

Hle, vážený stařešino, takový je navlas poměr Boha k jeho tvorům; a konáš-li toto, pak jsi dítě Boží a Bůh tě rovněž postaví po Své pravici. Toto způsobuje láska; neboť Bůh se nedívá na pouhé dílo, nýbrž jedině na lásku, Vychází-li dílo z lásky, pak má před Bohem cenu; nevychází-li však jen v pouhé moudrosti, pak buď ceny nemá, anebo jen potud, pokud se na něm účastnila láska. Nyní víš vše a já ti již nemám co říci. Budeš-li kráčet po cestě tobě nyní co nejjasněji označené, pak zvíš zcela dobře, jakého cíle můžeš dosáhnouti; zůstaneš-li však jakým jsi, pak dosáhneš rovněž svého dobrého cíle, avšak vlastního cíle, jímž jest „Boží dětství“nikoli!

Nyní hleďte, náš starší se stává zcela pokorným a přemýšlí o mých slovech. Nyní začne ihned s promluvou ke svým dětem; tuto promluvu ještě vyposlechneme, pak tomuto lidu požehnáme a ihned se odebereme odtud.

Kapitola 64. / 238.

24. srpna 1843 od 16,30 do 18 hodin

Vůdcova řeč k lidu. Bůh jest člověk. Podmínky dětství; pokora, láska, sebezapírání. Na jedné straně příjemnosti slunečních dětí na druhé straně štěstí dětství v lásce. Slib všech – jíti cestami dětství.

Starší otevírá ústa a tak mu budeme také ihned naslouchati. Jeho slova zní takto:

Poslyšte mě tedy, vy všechny mé děti, které jste zde přítomny a oznamte to také těm, které tu nejsou, že k vám budu mluvit! Vy víte, že při podobných příležitostech, kdy se dřevo na oltáři zapálilo vyšší mocí, četli jsme z plamene hořícího dřeva převelice těžké podmínky, jejichž splnění jedině jest možné dosáhnouti vysokého, „Božího dětství“. Nikdy se nám nedostalo toho mimořádného štěstí, abychom z úst Božího dítěte slyšeli, jak lze předně na přirozené nejkratší cestě dosáhnouti Božího dětství a co se vlastně skrývá za „Božím dětstvím.“

Tento vysoce vznešený host se svými dvěma spoluhosty nám však z původního pramene a z prazákladu ukázal, čeho by všechna naše moudrost nikdy nedosáhla. Nyní víme, že Bůh, všemohoucí Stvořitel všech věcí, je Sám dokonalým člověkem a přebývá vždy jako Otec mezi těmi, kteří jsou jeho dětmi.

Dále jsme se co nejdůkladněji a nejpřesněji dozvěděli, co je Boží dítě, a proč jako takové musí být poznáváno; potom se nám jako třetí bod zcela jasně vysvětlilo, kterak se všichni svobodní tvorové, kteří jsou si vědomi sami sebe a poznávají Boha jako svého Tvůrce, stávají se nejjednodušším a jistě neúčelnějším způsobem Božími dětmi.

Že toto vše je správné, nepotřebujeme žádného dalšího důkazu; neboť předně záruka úplnosti této pravdy jest ještě mezi vámi a za druhé ručí za to má vlastní moudrost, z které jsem, jak jste všichni mohli zcela dobře slyšeti, činil vysokému poslu jistě všechny myslitelné námitky, abych z toho seznal, zda jeho výpovědi mohou také obstáti před nejpřísnější zkouškou moudrosti.

Také jste však všichni opět slyšeli, s jakou neústupnou pevností mně tento vysoký duch vždy čelil a mocí pravdy svých slov mě vyváděl téměř úplně přímou cestou z bludiště mých poznatků. Máme-li nyní takové hmatatelné důkazy pro velkou přesvědčivost výpovědi tohoto posla, co tu chcete ještě více?

Jest tu jediné a toliko otázka, zda po vyznačených cestách vážně kráčet, či ne; chceme-li cestu pokory, lásky veškerého sebezapírání v duchu a pravdě nastoupiti, či ne? Tato otázka praví právě tolik, jako; Chceme-li po odložení tohoto našeho prchavého těla zůstat jako duchové věčnými strážci tohoto našeho, byť velkého světa anebo chceme-li se po odložení tohoto těla státi v duchu ihned dětmi Božími a přijíti tam, kde přebývá On, věčně a nekonečně jediný nade vše mocný Bůh a Pán mezi svými dětmi a je veškerou nekonečnou silou lásky Svého srdce miluje?

Hleďte, milé děti, to je mimořádná velmi veledůležitá otázka, kterou lze zodpověděti jen slovy nejmoudřejšími. Zároveň vás všechny upozorňuji na to, že náš stav po odložení těla v duchu je rovněž nadmíru nádherný a vnější skvělostí a nádherou jistě daleko předstihuje vše ostatní pomyslitelné. Již zde v těle jsme tak neobyčejně krásně utvářeni, že tento náš tvar si vynutil, jak jsem si dobře povšimnul, dokonce velký obdiv u dětí Božích a přece tato tělesná krása je sotva prchavým stínem proti kráse, která je vlastnictvím našeho nesmrtelného ducha. Tak se také naše vnější přirozené příbytky vyznačují tak skvělou nádherou, že obyvatelé jiných menších světů při prvním pohledu jistě přišli o život; a přece jejich vybudování nás stojí nepatrnou námahu; neboť mocí naši sjednocené vůle jsme úplnými pány hmoty, která se musí zařizovati, ohýbati a zvedati podle naší vůle.

Co však je i ta nejvznešenější a nejvelkolepější hmotná nádhera budov naproti nádhře našich duchů, kteří tu obývají onu dalekou světelnou schránu, která nadmíru daleko prostorově obklopuje náš téměř neomezeně velký svět!

Hleďte, toto vše již víme z mnohonásobné zkušenosti; neboť jest několik mezi námi těch, jimž bylo již častěji dopřáno co nejjasněji zřítí duchovní věci našeho světa. Jest tedy náš osud vesměs nesmírně nádherný; neboť jako duchové jsme opravdoví velcí páni, jimž je po ruce k nejjasnějšímu ohledání nejen jejich celý téměř nekonečný svět, nýbrž ještě nescísné jiné světy, které více méně závisí na tomto našem velkém světě. Spojí-li se toto vše, mé děti, pod jedním hlediskem, nemůže nám to nic jiného říci nežli:

Co tedy ještě chcete, vy nejšťastnější děti světa, který je tu nositelem světla myriád jiných světů? Jest tedy také pravda, že kdo má tolik jako my. Kdo je tak šťasten jako my, u toho se projevuje jistě vysoký stupeň pošetilosti, chce-li dosáhnouti ještě více a státi se ještě šťastnějším.

Hleďte, tento zajisté moudrý závěr jsem také vylíčil tomuto vysokému hostu a on mně naň právě tak znamenitě přesvědčivě odpověděl: avšak poslyšte mě nyní mé děti! Při dosažení Božího dětství nejde však celkem o stávání se více šťastnějším, nýbrž o stávání se dokonalejším a živějším v lásce Boží. Vy však všichni z vlastní zkušenosti víte, že naše největší štěstí, jakož i naši největší blaženost nic tak velice nepodmiňuje, jako téměř zcela jediné naše vzájemná láska. Čím více se milujeme, čím vroucněji se v lásce tělesně jakož i duchovně spojujeme, tím jsme také šťastnější!

Nejsou pro nás nejšťastnější chvíle, když se mezi stěnami našeho domu ve vzájemné lásce spojujeme a celý nádherný krásný svět vnější nepovažujeme hodný pohledu? Na tuto otázku nemůžete ze své životní zkušenosti odpovědět nic jiného, nežli. To je úplně živá pravda!

Nuže dobře; hleďte, v tom spočívá také velký rozdíl mezi naší největší, avšak při tom nicméně vždy vnější blažeností a mezi nejnvnitřnější blažeností dětí Božích. Jestliže nás však již naše vzájemná láska jako tvorů takto oblažuje, jak nekonečně oblažující musí tu teprve býti ona láska, kde tvorové mohou jako děti Boží svého Tvůrce jako Otce viditelně v největší lásce uchopiti a Jím opět býti nekonečně uchopováni? Kde na tomto velkém světě žije bytost, která by byla s to pochopiti i jen jediný atom velikosti oné blaženosti, při níž může tvor jako dítě vůči svému Tvůrci, svému Bohu, se vši láskou Ho uchopiti a naproti tomu On zase s největší láskou uchopí jej?

Hleďte, milé děti, to je nekonečný rozdíl mezi námi a Božími dětmi! Považte, jak nekonečně malá musí být oblažující nás jiskérka lásky naproti nekonečné hojnosti lásky, která jest v Bohu? A přece tato nesmírně malá jiskérka tvoří největší blaženost! Jak velká musí však býti podle toho blaženost oněch bytostí, které mohou s celou nekonečnou hojností lásky svého Božského Otce jednat?

Co tedy učiníme? Zůstaneme co jsme, anebo pospíšíme s novými životními silami jako děti do náruče všemohoucího, svatého věčného Otce?

Čtu nyní ve vašich tvářích, že chcete všechno opustiti, abyste přišli k Otcí! Ano, to jest také má celá mysl; milovati Ho chceme, jako bychom měli tisíc srdcí a pokorní chceme býti, jak bychom neměli vůbec žádného bytí, jen abychom po tomto vnějším životě přišli tam, kde jest tento svatý Otec!

A ty, vysoce vznešený posle, přijmi v úplnosti pravdy toto naše ujištění, že jsme nyní všichni jedné myslí a že chceme kráčet po cestách, které jsi nám ukázal. Požehnej nám na této nové dráze, abychom se mohli dostat šťastně tam, kde jsi již jistě dlouho co nejblaženější ty, do příbytku Boha, tvého nekonečně svatého Otce!“

Hleďte, po těchto slovech padá starší na tvář a jeho děti následují jeho příkladu. Nyní jim však žehnám a ježto jsme jim požehnali, dejte se, se mnou poněkud povznést. Nyní hleďte, povznesli jsme se a náš krásný svět se již vznáším jako nepatrná hvězdička opět v nekonečné hlubině.

Avšak pohleďte dolů; je to naše Slunce. Nejsme od něho daleko; leč nebudeme příliš spěchat, nýbrž spíše polehoučku se budeme přibližovati k jeho posvěcenému povrchu. Avšak tentokrát nikoli hmotnému, nýbrž k duchovnímu, který na témž místě odpovídá úplně světu hmotnému. A tak se tedy spusťme mírně dolů!

Kapitola 65. / 239

25. srpna 1843 od 17,15 do 18,45 hodin

Objevení se našeho „duchovního Slunce.“ Ladne zahrady, luhy a dítky. Jiný jeho zjev nežli ve sféře Páně. Zvláštnost této sféry. Nebeské stavy řádů.

Hleďte, již jsme se dostali na duchovní povrch vašeho Slunce; jak se vám líbí? Pokud pozorují, tváříte se zcela podivně a říkáte; „Skutečně, také zde je nepochopitelně nádherně a půvabně býti. Po oné, téměř hrůzu budící skvělé nádheře dřívějšího slunečního světa nelze sice objeviti ani stopy; avšak nicméně lze tu s velkou slastí pohlížeti na velmi ladné zahrady a nadmíru nádherné květnaté luhy poseté malými ladnými domečky. Co zde však ještě více zvětšuje slastný pohled, jest to, že tu spatřujeme v zahradách a na lukách a obzvláště kolem domků množství dítek a také větší lidské duchy, kteří se velmi vlídně zabývají těmito dítkami.

Jen jedno nám zde však připadá poněkud zvláštní; hle, milý příteli, po ohledání přirozeného Slunce uvedl nás Pán Sám také na Slunce duchovní; tu jsme však z toho všeho, co vidíme nyní, neviděli ani toho nejmenšího; viděli jsme jen nekonečně se táhnoucí plochu, která byla sice všude stejně zdobena jakousi travou a tu a tam také malými stromky a potom jsme také viděli nad tímto nezměrně rozsáhlým povrchem táhnouti sem a tam, nahoru a dolů duchy téměř

jako na Zemi, jepice při východu Slunce anebo při blízkém západu. To však bylo také vše; kdybychom chtěli více, bylo nám třeba (řeklo se) sféry nějakého ducha.

Z tohoto však vyplývá pro nás nyní tři důležité otázky; první zní takto; Bylo ono „duchovní Slunce“, které jsme v přítomnosti Páně tak zcela prostě spatřovali, totožné se Sluncem, které vidíme nyní?

Druhá otázka zní; Je-li toto Slunce totožné s tím prvním Sluncem, na které jsme vstoupili, jest otázka, zda na jeho povrchu jest to zcela jiné místo nežli bylo místo, které jsme uviděli poprvé:

Třetí otázka pak zní takto; Je-li to totéž Slunce a my na jeho povrchu nespátřujeme to, co jsme uviděli v přítomnosti Páně při prvním spatření duchovního Slunce, zda za toto pak vděčíme tvé sféře?

Ty jsi nám ovšem ihned z počátku oznámil, že my nejsme ve sféře tvé, nýbrž ty jsi ve sféře naší. Mohla ovšem snadno nastati bez našeho vědomí výměna sfér; proto se tě tedy nyní také tážeme, jak se tato věc má?“

Milí přátelé a bratři. Musím vám zde ihned již předem oznámiti, že vám nebude možné dáti na veškeré tři otázky vhodnou odpověď; a to proto prostě z toho důvodu, že jste se neptali na to, co by v odpovědi obsahovalo poměr tohoto přítomného zjevu.

Když jste (totiž) v přítomnosti Páně vstoupili na povrch duchovního Slunce, tu jste vstoupili na povrch Slunce nikoli speciálně (zvláště), nýbrž v nekonečné sféře Páně nejvyšš všeobecně; neboť ve sféře Páně není nikdy nějaký speciální pohled sám o sobě myslitelný; neboť v Jeho sféře obsahuje vše speciálně jevové ihned o sobě (vše) neomezené, nekonečné a prostá půda, na niž jste tehdy vstoupili, byla půda nekonečného duchovního Slunce Páně, v němž jsouce pojmuty všechny nekonečné sféry.

Duchové, které jste viděli tu a tam kráčeti, nejsou snad jednotliví duchové, nýbrž takový jednotlivý duch, kterého jste viděli na onom povrchu, je celý spolek nesčíslných duchů, v němž jsou o sobě opět ještě nesčetné menší spolky, které se rovněž skládají z blažených duchů zvláštního druhu tak, jak jsme tu nyní pohromadě my.

Toto byste mohli zcela snadno přesvědčivě spatřiti teprve tehdy, kdybyste se k zvláštnímu nazírání duchovních a nebeských věcí dostali do sféry některého takového všeobecného velkoduha.

Vy se zde ovšem zcela zaraženě tváříte a pravíte; „Ale poslyš, milý příteli, jak se to tedy děje? Věru, tato tvá výpověď se nám zdá být poněkud nesmyslná; vždyť Pán nám přece oznámil jména jednotlivých k nám se blížících duchů, mezi nimiž dokonce také někteří naši pozemsky blízcí příbuzní; ti však přece nemohou o sobě představovati takového všeobecného nebeského spolkového anděla. Mimo to jsme také po vstupu do jejich sféry viděli, tak jako předtím a mluvili s námi tak jako ty a vodili nás; jak by se tedy mělo tomu rozuměti?“

Pravím vám, milí bratři a přátelé, bude asi těžko, abyste mohli zcela jasně prohlédli poměry nebes; co však budu moci k vašemu duchovnímu poopravení učiniti, to učiním a všelijak vás opět poštouchnu, abyste se mohli aspoň blíže dostat na stopu velké pravdy a tak tedy poslyšte! Co pravil Pán, když vydával svědectví o Janu Křtiteli? Jeho slova zněla takto: „Ze všech, kteří dosud byli z žen zrozeni, nebyl nikdo větší nežli on!“ Co se tím chce říci? Nic jiného, nežli toto. Ze všech zvláštních lidí není žádný o sobě větší, nežli Jan; avšak z těch, kdož budou podle nauky Páně přijati do nové nebeské Říše za čisté „Boží děti,“ budou ti nejmenší již větší, nežli je největší speciální člověk o sobě.

A proč? Protože svou láskou k Pánu se stávají nejen o sobě velkými, nýbrž ježto jejich láska k Pánu uchopuje nekonečno, stávají se představenými nebeských spolků a před tvář Páně se sféra lásky takového blaženého ducha rozšiřuje jakoby v druhého velkého člověka a tato sféra jest o sobě vlastně takovým nebeským spolkem, do něhož bývají přijímáni všichni to dobří duchové, kteří jsou s představeným a tedy také s tvůrcem spolků ve stejné lásce k Pánu.

Podobné příklady jsou také již na Zemi; státní spolky jsou již vnějším obrazem toho a každý státní občan nosí jaksi jméno nejvyššího státního představeného, který je buď císař, král, vévoda, kníže atd. Užší spolky jsou města, městyse, vesnice a obce, kde každý obyvatel nese jaksi také jméno svého spolku; a praví se; to je Pařížan, to je Londýňan, to je Vídeňan atd... Blíže však naši věc označují náboženské spolky, kterým se ovšem dosti nevhodně říká „sektý“. Vezmeme-li však nějakou sektu shledáme, že zde má každá svého hlavního zakladatele. Čím je tu takový hlavní zakladatel k sektě jím založené? Jest představeným takové sekty, anebo

takového spolku, který duchovně vzato vytváří ve všeobecnou formu, která je úplně podobná zvláštní formě zakladatelově:

Kdo tedy například, přijal úplnou víru Lutherovu, ten přebývá duchovně vzato již ve všeobecné duchovní formě Lutherově, anebo obyvatelem lutherského spolku. Takový spolek jest již velký a má v sobě již opět množství spolků menších, které mají vesměs všechny své představené a které lze nazývat „obcemi“; A každá taková obec má vždy svého správce a vůdce, který je tu jaksi všeobecným duchovním tělem anebo malým spolkem všech těch, kteří jsou jeho víry a jeho lásky.

Tak je tomu také s prvými šířiteli nauky Páně, jakož i se Swedenborgem, kterého jste také poznali. Vaši světští příbuzní jsou však dílem ovšem zajisté jen obyvateli takového spolku; protože však skutky lásky přitáhli ke svým srdcím velmi mnohé blíže, vytvořili si tím také spolek a proto jsou také svým způsobem malými představenými svých spolků; proto je také mohli spatřovati na všeobecném místě ve sféře Páně jako jednotlivé spolkové duchy.

Myslím, že tímto poštouchnutím mohlo se vám již dosti ujasnit. Že je to však takto, správné, můžete jasně poznati z toho, že Pán pravil k apoštolům, když se Ho tázali, co za to jednou dostanou, že pro něho vše opustili! Budete seděti na dvanácti stolicích a souditi dvanáct pokolení Izraele!“ To znamená totiž tolik, jako; Ze slova, které budete ve jménu Mém a z Mého ducha všem národům hlásati, bude zřízeno podle vašeho počtu právě tolik hlavních spolků, v nichž budete svým způsobem hlavními představenými. Já myslím, že toto lze téměř rukama nahmatati, aby vám však byla věc nicméně jasnější, vezmeme příště útočiště, ještě k jednomu poštouchnutí.

Kapitola 66. / 240.

29. srpna 1842 od 17,15 do 18,30 hodin

Společný duch a zároveň zvláštní duch. Proč je všeobecná forma nějakého nebeského spolku lidská. Pokyn o všeobecné duševní substanci po velkém pávu a viditelném stvoření. Člověk jako sběrná forma pro nesčíslné předchozí životy. Pravá nauka evoluční. Také v nebi je sběrná forma lidskou. Jak může speciální duch spatřovati nějaký velký spolek jako člověka. Tajemství duchovní dálky aneb blízkosti. Obhlídka v našem „duchovním Slunci.“

Jak může však ještě někdo být jaksi společným duchem, zatím co je o sobě jen duchem speciálním, to vyzkoušíme, jak bylo řečeno, ještě ze dvou poštouchnutí. Jedno spočívá zřejmě co nejjasněji ve slově Pána Samého, kde praví:

„Já jsem vinný keř a vy jste révy.“ Co se tím chce říci? Jak se to hodí k našemu pojmu? Pán jest nejvlastnější „společný duch“, kde jaksi každý jednotlivý lidský a andělský duch jest úplně jeho obrázek a pak všichni nesčíslní duchové dohromady jsou opět úplně podobni jako v jedné jednomu Božímu duchu. Jako je tomu však od Pána vůči každému jednotlivému duchu a vůči všem duchům shrnutým do jednoho, tak je tomu také podobně mezi duchy lidskými.

Ten lidský duch, jenž svou láskou, pokorou a moudrostí je Pánu nejbliže, jest již stále více a více společným, proto jeho láska, pokora a moudrost přitáhla do své sféry velmi mnohé jiné duchy, a u mnohého ještě ustavičně táhne, když totiž tací lidé společného ducha také již dávno tělesně nežijí na Zemi. Toto se však v duchovním světě jeví jako spolek, který je takto vytvořen jaksi v největším rozsahu jako zvláštní společný jednotlivě osobně tu jsoucí duch.

Zde by se ovšem mohla položit otázka; jak dostává však takový spolek právě podobu takového společného duchovního člověka? Mohl by dokonce vypadati také tak, jako vypadá nějaký obytný svět; proč tedy musí být právě podoba člověka ve vysoké říši ducha formálním substátem spolku obyvatelného nebeským bytostem?

Abych, jak náleží, srozumitelně odpověděl na tuto otázku, musím vás upozorniti na to, že světy pro vás přirozeně obyvatelné nejsou o sobě vlastně nic jiného, nežli jaksi, aspoň pro vaše oko, chaotické konglomeráty (směsi) od duší k duším, které v pravěku časů musely jako řádné nádoby duchů z boha při všeobecném pádu jednoho velkého společného ducha nutně spolu padnouti. Z těchto duší aneb duchovních nádob byly pak teprve slitovnou a nekonečnou mocí vůle Páně stvořeny Světy, jakými jsou a jsou tu nyní proto, aby byly tyto duše se svými duchy podle předem naznačeného pořadí opět spojeny.

Pohledte však na všechny ony sotva spočitatelné předchozí stupně a ptejte se následkem vašich předchozích znalostí; Jaký je cíl takového stupňovitého pokroku? A odpověď vám dá první názor s kterým se setkáte u každého člověka.

Co jest tedy člověk? Ve své dokonalé, Bohu podobné formě jest jaksi společným životem nescetných speciálních životů, který začal vyvíjeti projevy života v mechu a kamení, pak se proplétal veškerým rostlinstvem od rostlinstva přešel do živočišna a ze společného živočišna se teprve vyvinul v dokonalý tvar člověka.

V člověku začíná tedy nejprve dřívější roztržštění duševní a duchovní bytí získávati na svém pratvaru; jest tedy zajisté zcela přirozené, že v říši dokonalých duchů nemůže být v podstatě žádných jiných tvarů, nežli právě prazákladní tvar bohu podobného člověka.

Tak jest tedy spolek v podobě člověka právě pravým tvarem a lze jej v pravém a nejdokonalším smyslu nazývati nádherným obytným světem pro duchy, protože tento tvar odpovídá v sobě samém každé jednotlivé části člověka a žádný obyvatel takového světa nemá tedy zapotřebí, aby šel a potom sklízel, nýbrž v takovém dokonalém světě nachází své místo, které mu dává vše, čeho jen vždy obyvatel potřebuje jako také žádný nerv v lidském těle nemusí pro sebe seti a sklízeti aby se živil z této sklizně, nýbrž jest na takovém místě těla, kde je pro něho již o vše postaráno a nepotřebuje nic jiného, nežli žítí a požívati.

Myslím, že toto značné pošouchnutí bude vám již dosti jasné; jen jedna okolnost je při tom ještě a to, co se týče názoru společně duchovního v jedné osobě ze sféry Páně a pro tuto okolnost dáme ještě jedno pošouchnutí; lze se totiž tázati; Jak je možné, aby byl nějaký speciální duch ve své jednotě povýšen na stanovisko, že jako takový spatřuje před sebou celou duchovní mnohost?

To je dosti těžká věc; avšak jak bylo řečeno, notné pošouchnutí přivede ji již opět do náležité rovnováhy. Abychom však učinili toto pošouchnutí co možno účinným, sáhneme nejprve do světa přirozeného a tak poslyšte!

Můžete přehlédnouti vaši celou Zemi? Vy pravíte, nikoliv neboť její povrch je příliš rozsáhlý, než aby bylo možno jej přehlédnouti. „Dobrá, pravím vám, proč však můžete přehlédnouti mnohem větší Slunce. Vy pravíte, Protože je naším očím tak vzdálené, že všechny paprsky vycházející z jeho celého povrchu dopadají na naše oko v úhlu, který může oko podle svého utváření pohodlně přijmouti. Nuže dobře, naši věc máme již tak úplnou jak jen to je možné.

Hledte, jako v přirozeném světě existují, zjevy kdy lze říci; Tato věc je blízká, tato však prostorově daleká, tak jsou také v duchovním světě jevové stavy, kterými ustupuje předmět do velké vzdálenosti a i kdyby byl o sobě sebe větší skládal by se z nescíslné „duchovní mnohosti!, bude jej možno v duchovní vzdálenosti přece jen jako jednotlivou konkrétní bytost snadno přehlédnouti.

Avšak duchovní vzdálenost není jevově taková, jako přirozená, v níž jsou skutečně prostorově daleko ony předměty, které spatřuje oko jako velmi vzdálené. V duchu však ony věci, které jsou zdánlivě prostorově daleko, nejsou oku pozorovatelů vzdálené, nýbrž mohou být právě tak blízko, jako nejbližší jevové věci, protože pro ducha beztoho žádná zdánlivá vzdálenost ničím není. Avšak naopak mohou často zdánlivě nadmíru blízké věci býti také nesmírně vzdáleny a potom je sice vidíme jako v hmatatelné blízkosti; avšak přesto jsou, jak bylo řečeno, duchovně nadmíru vzdálené.

Vy pravíte: „To zní poněkud záhadně;“ já však pravím; nic není méně záhadné nežli to, připojí-li se k tomu ještě malý pokyn, budete míti tuto záhadu před sebou zcela rozřešenu. Jest otázka:

Kdy jsme v duchu ode všeho ostatního bytí nejvzdálenější? Jistě jen tehdy, nenacházíme-li se v bezprostřední blízkosti Páně; neboť mezi Ním a vším ostatním bytím jest ustavičně věčná nepřekročitelná propast a přece jsme zase naopak ve sférickosti Páně všem věcem v jejich všeobecnosti nejbližší, protože Pán je v nich vše ve všem.

Vy jste však byli na vašem prvním duchovním slunci bezprostředně ve sféře Páně; jak se tedy musely všechny spolky nebeských duchů k vám chovati? Jak je zcela jasně pochopitelné ne jinak, nežli jako velmi vzdálené a přesto jste je také zřeli jako ve vaší úplné blízkosti.

To pochází od toho, že Pán je předně vše ve všem a oko každého ducha ve sféře Páně se podobá oku nedospělého děťátka, které nezřídka sahá po Měsíci a hvězdách, jako by byly skutečně v jejich úplné blízkosti, zatím co jsou jak víte, ve stále stejné vzdálenosti.

Já myslím, že nyní vám bude věc o duchovním, ve sféře Páně nejprve zřeném Slunci jasná a tak se tedy blíže poohlédnu opět v hájích, nivách a zahradách tohoto vlastního Slunce, jež odpovídá vašemu Slunci a seznámíme se rovněž s jeho velmi mladistvými obyvateli a nejbližší zahrada, kterou před sebou vidíme, přijme nás za tím účelem také nejdříve.

Kapitola 67. / 241.

31. srpna 1843 od 17 do 18,45 hodin

Vstup do Říše dětí. Útulna duší malých dětí. I děti v postýlkách k stání. Útulna duší malých dětí. II. Děti v zábradlích. III. Oddělení, kde se učí mluvit. Učitelé byli na zemi velkými přáteli dětí. Elementární nauka řeči, všude stále na 10 žáků jeden učitel. Praktická metoda sebe – vývoje dětí. Doporučitelé k napodobení na Zemi. Chyby ve školení na Zemi.

Zde jest již před námi ona brána; nuže, jen zmužile dovnitř. Jsme v zahradě; pohledme jak je zde všechno ladné a v nejlepším pořádku! Malá stromořadí kříží velkou zahradu a tam kde se stromořadí kříží, objevujeme malé rondo (kruh) stromů, zdobených uprostřed malým chrámem. Cesty jsou pokryty nejkrásnějším trávnikem, takže se po nich velmi měkce kráčí. Mezi stromořadím objevujeme volné prostory, na nichž roste množství nejkrásnějších květin, asi takových jako za příznivého jara na vaší Zemi na lukách.

Řekneme asi, proč tyto květiny nejsou uspořádány podle pravidel zahradního umění, nýbrž vyrůstají z půdy v takovém velmi pestrém promísení? Je to proto, že zde je již dokonalý svět a veškerý vzrůst na každém místě odpovídá tedy úplně duchovním schopnostem, které si mají osvojit obyvatelé takového místa.

Zde totiž přebývají právě (duše) nejmladších dítek, které na Zemi brzy po svém zrození tělesně zemřely. Tyto dítky nemohou zajisté ještě mít nějaké uspořádané pojmy a představy o Pánu a jeho slově; proto tu také vidíte vše mladé a pestře promísené.

Pohledte však dopředu; uprostřed této velké zahrady objevíte budovu, mající podobu velkého skleníku u vás. Co jeto asi? Pojďme jen tam a přesvědčme se a uvidíme ihned co to je.

Hle, už jsme u budovy, vstupme dovnitř dveřmi, které jsou před námi otevřeny a ihned uvidíme, co v ní bude. Jsme uvnitř, hle, jest zde téměř nepřehledně dlouhá řada malých lůžek jako na nějaké terase ve výši asi střevice nad podlahou a pohledte dále, za touto přední řadou lze spatřiti, jakoby uličkou oddělené ještě řadu druhou, třetí, čtvrtou, pátou až desátou a hle, v každé malé postýlce vidíme odpočívati jedno děťátko a každou uličkou prochází nahoru a dolu ustavičně na sta opatrovníků a opatrovnic, kteří co nejpečlivěji dohlížejí, zda to či ono děťátko něčeho nepotřebuje. Kolik takových postýlek je asi v této místnosti? To můžeme snadno spočítati; v jedné řadě jest deset tisíc takových postýlek a v tomto oddělení jsme napočítali deset řad, bylo by to tedy 100 000 postýlek. Kolik je však takových oddělení jen v této budově? Jest jich deset a tak je tedy v celé budově milion takových postýlek. Každé oddělení zde však ode dne ke dni podle vašeho výpočtu stoupá a dětičky, které dnes v tomto oddělení v těchto nádherných životních postýlkách dozrály, jsou přeneseny ihned do nejbližšího oddělení.

Když zde takto dítky prošly všemi deseti odděleními této budovy, přicházejí pak již do jiné budovy, kde již nesmějí odpočívati v takových postýlkách, nýbrž jsou pro ně zřízeny určité řady jemného zábradlí, v nichž se učí stát a choditi. Také tato budova má 10 oddělení, v nichž se ustavičně nacvičuje chůze. Když dítky dovedou dobře choditi, následuje pak zase jiná budova rovněž s 10 odděleními. V této budově je postaráno o naučení mluvení dítek, kterážto péče je tak moudře zařízena že skutečně stojí za to dojíti si sem prohlédnouti si blíže tento vyučovací ústav.

V této budově se nemáme již beztoho mnoho učiti; neboť lze si domysleti, že tyto dětičky přinesené sem ze světa zcela nezralé, dozrávají jediné láskou Páně a že dozorcí v nich jsou „andělští duchové“, kteří byli rovněž na zemi velkými přáteli dětí. A jelikož nyní toto víme, odebereme se do budovy třetí.

Hle ona budova stojí tamto k jihu a je již rozsáhlejší, pojďme tedy jen tam a vstupme ihned dovnitř! Hle jsme již v jednom oddělení a to v prvním, nepozorujete, jak se to tam hemží malými žáky. mezi nimiž jsou přívětiví učitelé a učitelky? A hle, jaké množství všelijakých nejrozmanitějších a nejpestřejších hraček mají tato dítky k čemu jim slouží? Předně, aby si mlčky neshro-

mažďovaly pojmy ve své duši, která je zde vlastně jejich žitím. Zde neslyšíme ještě žádných slov; jděme však do druhého oddělení.

Hle, zde již nejsou dítka pestře promíšena, nýbrž sedí na měkkých nízkých lavicích, jejichž řady se daleko rozprostírají a vždy před deseti dětmi vidíte učitele, jenž drží v ruce předmět, pojmenovává jej a dává si ono jméno, pokud je to jen možné, dobrovolně od dítek opakovati. Předměty jsou vždy voleny tak, aby pozornost dítek byla jimi upoutána.

Mimo to zpozorujete zde také, že dlouhé řady lavic jsou odděleny příčnými stoupajícími stěnami tak, že vždy deset a deset dítek je pohromadě. To je tak proto, aby při ukazování nějakého předmětu nebyla rušena pozornost nejbližší přilehlé řady deseti dítek.

V tomto oddělení učí se dítka pojmenovávati pouze jednoduché předměty. V následujícím oddělení vedeny jsou již k pojmenování složitějších pojmů, kde totiž jeden pojem slouží za základ a druhý k učení. Ve čtvrtém oddělení učí se dítko již sama od sebe pojmy spojovati a také poznávati slova, kterými se vyjadřují jednání a činnost, jakož i stavy, jakosti a vlastnosti

V pátém oddělení začíná již skutečně žvatlání a to tím, že učitelé pomocí všelijakých předmětů ukazují určité tabulky k názornému vyučování a provozují malá divadla a pak si dávají od dítek vyprávěti, co nyní viděly a co se tu dělo.

V šestém oddělení se pokračuje v tomto učení v měřítku poněkud větším a smyslově obsáhlejším. Ukazují se tu již poněkud větší obrázkové tabulky a divadla se provozují tak, že se vztahují na Pána; jenže se zde o tom nesdělují dítkám ještě nic více, nežli pouze jen vnější obraz a dítko musejí o něm v určité době učební tak vypravovati jak jej viděly.

V sedmém oddělení kde dítko dovedou již řádně mluvíti a jejich vnímavost dosáhla zřejmě již vyššího stupně, podávají se jim už značně velká, všeobecná, na Pána se vztahující dějinná líčení, nejen ve formě obrázkových tabulek, nýbrž již i dramaticky a to obyčejně způsobem, dětem tak přitažlivým, že se na ně zcela zahledí a vyptávají se a právě tím si vštěpují vše co vidí a slyší.

V osmém oddělení si dávají učitelé již od dítek samých předváděti malé živé kusy a pak si dávají opět vypravovati, co bylo tímto živým obrazem znázorněno.

Tím jsou dítko vedena nejučelnějším způsobem k samostatnosti a k vlastnímu přemýšlení.

V desátém oddělení musí dětičky začíti už samy, ovšem za vedení svých moudrých učitelů, nová představení vynalézati a pak je také zahráti, zprvu jenom mlčky, potom však také mluvou.

V desátém oddělení spatříme již mnoho herců a dramatiků a jejich řeč bude tak dobře nacvičena, že k tomu budete muset říci. Věru, tak nedovede mnohý na zemi mluvíti i když prošel třeba univerzitou. Musíme zde ovšem říci; V duchu se to učí rychleji, nežli v hmotném těle, které je nezřídka stíženo velkými slabostmi a nejasnostmi, to jest ovšem pravda. Ale kdyby se též na Zemi dbalo podobné vyučovací metody, dospěly by tam, žijící a rostoucí dítko rovněž neporovnatelně rychleji k cíli duchovního vývoje, nežli když je dítě zprvu nacpáváno všelijakou nečistotou, která potom při důkladnějším vzdělávání dítěte, musí býti dříve namáhavě odstraňována, nežli se dítě stane schopné přijímati něco čistého.

Abych vám k bližšímu porozumění dal určitý obraz, upozorním vás jen na to, co jste již sami velmi často zakusili. Máme dítě nadané k hudbě, co by tu takovéto dítě mohlo již v nejuťtlejším mládí dokázati při opravdovém a řádném školení? Dostane-li však takové dítě místo důkladného učitele naprostého packaře, který jaksi sám všemu lépe rozumí, nežli tomu, čemu vyučuje a k tomu ještě špatný nástroj, který má málo, anebo vůbec nemá zvuk a mimo to je pravidelně stále rozladěn a to vše pod záminkou, že je pro prvý počátek vše dobré, bude kdy něco z takového talentovaného hudebního žáka? Uvidíme.

Konečně po třech neužitečných promarněných letech dostane náš žák mistra lepšího. Tento mistr bude však míti aspoň tři léta co dělati, aby odstranil ze svého žáka všechno dříve navyklý nešvár. A tak uplynulo šest let a náš žák neumí ještě nic, onu prvou chybu chtějí napravit tím, že dají dítě, aby se z něho něco stalo, nyní ihned k nejznamenitějšímu mistrovi. Tento mistr však nemá trpělivosti a náš žák již nemá žádné velké radosti, tak uplynou opět tři léta a náš talentovaný žák to přivedl sotva k nejvyššímu prostřednímu hudlaři, zatím co by byl mohl při správném vedení od začátku již v prvých třech letech dokázati něco významného.

Hledte, tak se to má s veškerým vyučováním na zemi, proto také tak malé pokroky ve vzdělávání. Zde je však vše uspořádáno co nejučelněji proto jde také každé vzdělávání mílovými kroky kupředu. Pokračování ukáže nám výsledky ještě skvělejší.

Kapitola 68. / 242.

2. září 1842 od 17,15 do 18,45 hodin

Vyšší škola, názorné vyučování – v postupných odděleních. Za základní tvar slouží lidská podoba. Právě původní písmo, odpovídající bytosti člověka. Nejlepší mluvnice pro dětské duše, pokračování. Názorné vyučování k mluvení, čtení a psaní. Věčný další vývoj v nebi – také u Boha.

Viděli jste nyní, jak se tu nedospělá dívka učí mluvit a co následuje po mluvě? Hledte, před námi je už jiná budova, vstoupíme do této budovy a ihned uvidíme, co se s těmito dítkami děje. Už jsme v budově, která je velmi nádherně vybavena. Zde již neobjevujeme ona dřívější oddělení, nýbrž celá budova představuje jeden velmi velký sál, jenž má, jak se také můžete vnitřním zrakem přesvědčiti, takový prostor, že pojme milion žáků a k tomu ještě na každých deset žáků jednoho učitele. Co se však zde děje? Hledte, před námi je jedna taková skupinka, vidíte uprostřed kruhový stůl, kolem něhož je pohodlně umístěno deset malých žáků s jedním učitelem. Co to mají žáci před sebou na stole ležeti? Spatřujeme knihy, jejichž listy jsou poněkud tuhé a na těchto listech jsou v pořadí malé, velmi mistrovské obrázky.

Co dělají žáci s těmito obrázky? Dívají se na ně a potom vypravují anebo jaksí popisují obraz, na který se dívali. Hle, to je prvý začátek ke čtení; zde se čtou pouze vypracované obrázky. Zde v popředí vidíte mnoho stolů, které se nacházejí v jedné čáře po šířce sálu. Zde jsou, jak vidíte sami začátečníci ve čtení. Vy zde ovšem pravíte tázajíce se; „To vše je v pořádku, správné a krásné, jde-li pouze o čtení pouhého písma v obrazech; ale je-li zde běžným také čtení pomocí němých znamení aneb tak zvaných „písem“, pak ještě náležitě nenahlížím, kterak vyplynou z těchto ladných obrázků tyto němé jednohláskové značky.“

Jen posekejte, milí bratři a přátelé. Již v následujících řadách stolů stane se vám jasné, jak se toto zde děje; a přesvědčíte se, že se zde lze zcela přirozeným způsobem znamenitě naučiti čísti bez předchozího písmenkování a slabikování.

Hledte, tu je již druhá řada, co spatřujete zde? Vy pravíte. Nic jiného, nežli v podstatě tytéž knihy, jenže zde nejsou obrazy již úplně vypracovány, nýbrž jsou podány pouze tak zvanými konturami. Hle, tu je již třeba více přemýšlení, má-li se ze spojení čar vynajít opět onen dříve dobře vypracovaný obraz. Zároveň však z toho poznáváte, že vnitřní mysl je povzbuzována tím více k činnosti, čím více toho z obrazu odpadá pro vnější ohledávání, aneb vnitřní mysl je přiváděna k tomu, aby si chybcí provedení vytvořila sama. Co žáci této druhé řady konají, to jsme právě viděli.

Půjdeme k třetí řadě, jsme zde. Co zde vidíte? Vy pravíte: „Opět knihy jako dříve, ale zde vidíme jen základní čáry, kolem nichž ostatní kontury jsou vyjádřeny pouze puntíčky. „Hledte, zde je to již těžší vynajít vlastní obraz, avšak, že se při tom přivádí žák již více k vlastnímu základnímu významu, jaksí k základnímu obrazu, je zřejmé. Zároveň se zde čte význam obrazů již důkladněji a čáry samy o sobě začínají nabývat více na významu.“

Zároveň se zde vysvětluje, co je to čára přímá, křivá a kruhová. Přejdeme k řadě čtvrté, co zde spatřujete? Rovněž knihy, kde se sice vyskytují také ještě základní čáry, ale jsou spíše vytčeny (jednotlivými) body kontur. Ježto však obrazy, které se tu vyskytují představují mnoho historických, většinou na Pána se vztahujících situací, a na každém obraze se vyskytuje jedna anebo také několik lidských postav, jsou těmito základními čarami předně zřejmě znázorněny všechny části a součásti člověka, z toho žáci velmi snadno poznávají, jak jsou části člověka uspořádány a jaký význam zde mají jednoduché čáry vzhledem k různým částem a součástem člověka.

Co však z toho vyplývá? To uvidíme ihned v řadě následující. Hle, už jsme u ní. Uvidíme tu tytéž čáry v menším měřítku k sobě seřazeny a nakonec čar vybíhají tu a tam v určité body. Co praví toto? Jest to stále ještě onen prvý obraz, ale tyto čáry přecházejí už více v němý kreslířský tvar a žáci musejí tato nemá znamení poznávat tak, jako by měli před sebou obraz úplný.

Přejdeme však opět k další řadě; zde spatřujeme v knihách už jen jednu, dvě tři hlavní čáry a to v mnohem menším měřítku. Tyto jednotlivé hlavní čáry souvisí tu a tam malými obloučky, aby se ukázalo, že patří k sobě. Vedlejší čáry jsou jen tu a tam naznačeny nemnohými krátkými čarami a tečkami

Hledíte, není to již řádné písmo? Ano, jistě je to písmo a je to zcela vlastní (aneb původní) písmo, které odpovídá celé bytosti člověka. Vy pravíte; „To je správné, ale jak je to s jednotlivými hláskami anebo s tak zvanou A,B,C,? Já vám pravím, to je vše v tom, neboť tak zvané samohlásky jsou naznačeny body, s malými částechkami, souhlásky jsou však znázorněny hlavními čarami a jejich spojením a za třetí se zde nečte nikdy jednotlivých písmen a proto se jim také kvůli čtení neučí předem, nýbrž zde je cesta právě opačná, učí se zde, jak jste viděli, čísti nejprve z všeobecných znamení a z těchto všeobecných značek se teprve potom učí poznávati a sestavovati jednotlivé základní značky hlásek a ze značek složených vyhledávati opět značky všeobecné.

Hle, to jest zde způsob, kterak lze co nekratčeji a nejúčelněji vštípati žákům čtení.

Že k naučení čtení neobyčejně mnoho prospívá předchozí naučení se mluvením, netřeba se zajisté zmiňovati, neboť to lze beztoho rukama nahmatati. Neboť rozdíl v prostředcích záleží pouze v tom, že při učení mluvením jsou prostředky plastické a dramatické, při učení čtením jsou však plošné.

Spatřujeme tu však ještě několik řad; co se tu asi děje? Vyučuje se stále ještě dokonaleji čtení. Žáci se tu totiž učí z podoby tohoto vnitřního písma, které je duchovní, vystihnouti a poznávati obdobami na konec také všechna světská vnější písma a ničím jiným se v této budově neobírají nežli pouze čtením. Že se při tom žáci učí také jaksi již od sebe psaní, netřeba ani podotýkati, neboť touto metodou se zabývají jak vy říkáváte, jednou ranou dvě mouchy.

Vy se zde ovšem tážete a pravíte; „Ano, když se tyto děti, podle pozemského měřítka sotva as pěti, sedmileté všemu tomu naučí, co jim tedy pak zbývá ještě se učit? Neboť, jak jsme viděli, osvojily si během učení mluvě nesčetně rozmanitými obrazovými tabulkami beztoho již téměř vše, co jen člověk ve svém duchu může si představit a ještě mnohem více poskytlo jim učení se čtením, neboť v jejich obrazech se vyskytly zajisté tak mimořádně a rozmanité situace, že jich uskutečněním by se mohla vyplniti celá nekonečnost. To věru nelze snadno pochopiti, jaké vyšší školy by zde ještě mohly býti.

Jen počkejte, v dalším uvidíte, čemu všemu se zde ještě lze naučiti. Nesmíte si mysliti, že by někdo v říši duchů jako duch sám shltl jak říkáváte, všechnu moudrost nebes a to ještě snad na jedno polknutí, neboť kdyby se někdo nacházel v postavení, které není již způsobilé dalšího zdokonalení, to by byla věru neobyčejná jednotvárnost života. Jestliže však Pán Sám, což vy ovšem náležitě asi nepochopíte, ve vývoji Svě nekonečné síly stále pokračuje, což můžete snadno vypořozovati z pokračujícího tvoření a rozplozování všech věcí, jak by tu mělo pro Jeho děti existovati kdy zastavení činnosti? Jak se však takový další pokrok děje ukáže se v následujícím.

Kapitola 69. / 243

4. září 1843 od 16,45 do 18,15 hodin

Zeměpisný dům, anebo škola, kde se učí poznávati Země, jako místa zčlověčtění Páně. Dokonalý zemský globus (guasi živoucí). Globus pro dějiny postupného vytváření Země a světové dějiny. Učební doba v tomto ústavě – 7 dnů. Nebeská škola pro geologii a vznik Země.

Hledíte před námi stojí už opět jiný a mnohem větší dům, čemupak zde se učí? To ihned vyzkoumáme, vy víte, že tato dítko nemohla nikdy poznati své rodiště Zemi, z toho důvodu, že přišli záhy a to hned po svém tělesném narození zemřely. Jelikož k poznání Pána je však také nutno, aby poznaly blíže místo, které vyvolil za hlavní místo svých slítování, musí tedy také tato dítko blíže znáti právě toto místo, aby z toho viděly jak a kde Se Pán stal člověkem, aby vykoupil celé lidské pokolení a zařídil Zemi jako učebnu Svých dětí. Vyučuje se zde tedy ve zcela zvláštním smyslu zeměpisu a to jistě účelněji, nežli tomu je u vás.

Jak se tu však zeměpis přednáší o tom se hned přesvědčíme. Hledte uprostřed velkého sálu, v němž se nyní nacházíme, jest na velkém, nádherném podstavci zemský globus téměř tak jako u vás na Zemi. Nemusíte to snad přijímati pouze jen jaksi bezpodmínečně, nýbrž za přesvědčující podmínky, že se zde na Zemi jistě nikdy ať je to v kterémkoli oboru, nevyskytuje nic, co by tu obdobně již dávno předtím nebylo v duchu. Není tedy ani zemský globus u vás na zemi vůbec žádným takovým vynálezem, který by tu již dávno, ano věčně dávno nebyl napřed v čisté oblasti ducha.

To byste také mohli také zcela dobře seznati z toho, kdybyste se sami otázali.. Co tu bylo dříve Země či lidmi zhotovený globus, jenž nyní právě jen nejvyš nedostatečně a chudě znázorňuje starou Zemi?

Já však myslím, že ježto v duchu Páně jistě již velmi dávno trvala Země, bude tu zajisté také zcela dobře na místě obraz Země. Může tu tedy tento globus také zcela dobře duchovně vzato býti ve svém řádu a jest v úplnosti pravdy také mnohem spíše ve značně větším řádu, nežli to bude moci být u vás na zemi.

Přistupte jen blíže a pozorujte jej; na svém povrchu není tak prokreslen, jak bývá u vás na Zemi, nýbrž jest to řádná plastická paprskovitá typika, podobná tak zvaným daguerotypům, které rovněž v nejmenším měřítku objeví i ten nejmenší předmět. Velký rozdíl však mezi pozemskou vnější paprskovitou typikou a touto vnitřní duchovní jest nesmírně veliký, neboť zde při nejpřednějším pozorování nesmí chybět ani atom a celý ráz Země musí být co nejdokonaleji znázorněn.

Že však něco takového je zde skutečně, může zde poznati při prvním pohledu v úplné blízkosti, neboť hledte, potůčky, řeky veletoky a moře jsou tu zcela přirozené, potoky, řeky a veletoky tekou a moře je přijímá.

Pohledte dále. Pohoří, která tu zcela věrně v malém měřítku představují pohoří Země, jsou zřejmě z týchž látek. Ledovce mají svůj sníh a led, vápencová pohoří svůj vápenec, nízké hory své pastviny a hlouběji dolů své lesy hledte jen přesně, každé město, každá vesnice je přesně zobrazena.

Jest tu například právě město, kde bydlíte. Pozorujte je, a shledáte že tu nechybí ani to nejmenší; hledte však také, jak dokonce mraky a mlhy táhnou právě ve směrech a v týchž útvarech, jako se současně vždy nacházejí na skutečné Zemi. Hledte, to je jistě nejdokonalejší globus; jest ovšem dosti veliký; jeho průměr; obnáší podle vašeho měřítka as 20 sáhů.

Jak tu však může být se všech stran přehlížen? Velmi snadno; neboť hle, předně visí aneb spíše spočívá na velkém podstavci pomocí mocného vodorovného hřídele úplně rovnoběžně s okružní galerií, která dosahuje právě výšky pólů. Na této galerii meškají žáci se svými učiteli a ohledávají najednou celý poledník. Mají-li jej dobře v moci, pošine se globus o jeden poledník dále a tak dále, až se takovýmto způsobem prostuduje celá Země.

Jest to však jediný globus a jsou žáci s jeho prostudováním se zeměpisem již hotovi? Ó, nikoli! Hledte, zde dále před námi jest již opět velký sál; v něm se nachází podobný globus, znázorňující Zemi před tisíci léty, a v přilehlém sále opět jeden globus, znázorňující Zemi před dalšími tisíci léty a tak to jde až k Adamovi.

Hle, takovýmto způsobem se naučí tito žáci se zeměpisem zároveň také světové dějiny; jenže postupují vždy opačně. Začínají vždy přítomností a jdou tedy z jevů k příčině, což značí tolik, jako zvenku dovnitř.

Vy se zde tážete řkouce: „Na Zemi se však rok od roka nezřídka dějí velmi mocné změny; jak jim lze na těchto velkých, vždy tisíc let v sobě zahrnujících globech naučiti? Tu nepravím nic jiného, nežli; Ohlédněte se jen trochu, vizte, co vše je v takovém nadmíru velkém sále obsaženo. Hledte, v náležitě vzdálenosti kolem je v každém sále ještě deset o něco menších globů. Představují Zemi od sta do sta let a to právě tak věrně živě, jak to lze spatřiti na velkých globech. Za těmito 10 globy objevíte ještě opět velké množství dobře uspořádaných globů, na kterých je znázorněna Země rok od roku změněná, a za nimi je poslední nejvzdálenější řada, v níž shledáváte zcela malé globy o průměru sotva tří stěvců, na nichž je znázorněna změna Země ode dne ke dni.

V prvním sále můžete pozorovati, že v této poslední řadě se podle vašeho výpočtu den co den k tomu připojuje nový globus, to jest v sále, který představuje vaše nynější tisíciletí. Aby však žáci neměli tak mnoho práce s malými globy, naznačují jim učitelé na onom velkém globu

již předem, jaké změny, se tu a tam přihodily na zemi, tím se žáci již vše dozvídají a mohou se pak sami k vlastnímu ujištění přesvědčiti na malých globech.

Na konci posledního sálu, kde je Země znázorněna z dob Adamových, je též otvor, kterým mohou naši žáci spatřiti jakoby dalekohledem skutečnou Zemi, aby se tím mohli úplně přesvědčiti o všem tom, co se naučili v těchto sálech o Zemi.

Jak dlouho však trvá podle vašeho počítání času takový učební kurs? Nanejvýš šest až sedm dní, neboť musíte zde vzít v úvahu mnohem větší a nerušenější, čistě duchovní vnímavost, následkem které takové probudilé duchovní dítě pochopí v jedné minutě více, nežli vy na Zemi v jednom roce. Naopak jsou ovšem také v říši nedokonalých duchů situace, kde učiní za sto let menší pokroky, nežli člověk na Zemi za jednu minutu.

Tak jsou i na vaší Zemi a zejména na Měsíci vyučovací anebo polepšovácí ústavy pro duchy, v nichž tito duchové dělají žalostně špatné pokroky. Ale ti nepatří sem, kde se nacházejí duchové ve své dokonalosti a v původní čistotě.

Čemu se však učí děti po tomto kurzu? Hle, dále před námi směrem k jihu stojí již opět ohromně velká budova, čemu se v ní vyučuje? Pravím vám. Ničemu jinému, nežli co je přírodním podkladem vnější podstaty Země, tedy přírodní geologii a vzniku Země. Teprve je-li toto vše snadno srozumitelné a důkladně pochopeno, přejde se pak k Zemi dějinné a od ní k Zemi duchovní.

Jak se však toto vše přednáší, o tom se přesvědčíte na místě samém právě tak dobře, jako jste se dosud o všem přesvědčili.

Kapitola 70. / 244.

6. září 1843 od 16,30 do 18,15 hodin

Originální ve dvě polovice dělitelný globus s přesnou anatomickou věrností nitra. Krátký nástin toho, potvrzení ideje Keplerovy o podstatě nitra Země, jakožto telurického zvířete. Prapodstata zemských látek a základní účel Země. Kruhový sál s tisíci kaplemi k praktickému názoru o vzniku světa. Postup tohoto počátečního vývoje Země.

Nová budova stojí před námi a my vstupujeme dovnitř. Co vidíte zde ve velkém sále? Nevidíte zřejmě nic jiného, nežli již opět postavený globus, který, se naprosto neliší od předchozího. Jak by se však měla na tomto globu studovati geologie? Přistupme jen blíže a věc se nám ihned blíže ukáže. Hleďte, tento globus je rozdělen od pólu k pólu na dvě půlky. Stačí je stisknouti a celá vnitřní podoba Země jest od pólu k pólu viditelná. Složení a stavba je znázorněna přesně podle skutečné Země. Ba i nerost, jaký se zde ukazuje, je úplně týž. Zkoumáte-li nyní rozdělení koulí, shledáte, kterak Země obsahuje jaksi v sobě ještě jednu zemi v menším měřítku, která nicméně souvisí pevnými organickými pouty s vnější Zemí.

V této menší zemi spatřujeme více směrem k severnímu pólu ještě jednu poněkud podlouhlou, zde ovšem uprostřed dělenou kouli; tato koule je uvnitř plná žil a kanálů. Právě pod rovníkem spatřujete velký dutý prostor, jenž je zde zdánlivě protkán ohni podobnou masou a z této ohnivé masy vidíte v nesčíslných ústrojích vystupovati ze Země oheň a od této vnitřní ohnivé dutiny vidíte také zejména směrem k jižnímu pólu několik velkých točitých rour, ve kterých spatřujete prouditi množství hořících par, které se totiž neustále tvoří prouděním vody s povrchu Země do tohoto ohnivého prostoru a svým mocným prouděním k jižnímu pólu způsobují totiž denní otáčení Země.

Není na čase, rozkládati vám zde celou podstatu Země, nýbrž má se vám jen ukázati, jakým způsobem se zde naši pokročilejší duchovní žáci učí o vnitřní podstatě Země. Myslím, že už netřeba se o tom dále zmiňovati, nýbrž jistě každý z vás může na první pohled seznati, že by se nemohlo geologii anebo stavbě celé Země vyučovati moudřejším a duchaplnějším způsobem, a že by se s ní žáci nemohli lépe seznámiti, nežli právě tímto způsobem.

Zároveň se zde vedle hmotné geologie učí ještě to, kterak veškeré ty látky a ústroje v nich vytvořené nejsou v podstatě ničím, jiným nežli duchovně přiměřené tvary, v nichž se zajatý duchovní život připravuje k svému uvolnění a také jest žákům ukázán postup, kterak zajatý život od středu Země vycházející, stoupá nesčíslnými stupni vzhůru a opět se na povrchu Země v nesčíslných nových tvarech projevuje a dále vytváří. Hle tomu všemu se učí žáci v tomto sále.

Vy se ovšem tážete: Při tak velmi mnohých duchovních žácích, bude tento globus přece jen příliš málo? Ó, jen trochu poohlédněte v tomto sále, a spatříte ještě velmi velké množství podobných přístrojů dílem ve stejné velké formě a dílem ve formách menších a všechny tyto globy jsou tak zřízeny, že mohou být ve všemožné části rozloženy.

Když jsme také toto byli uviděli, může se již opět postoupiti o sál dále. Jsme v druhém přilehlém sále, hleďte, tento sál má tvar velmi rozsáhlé a velmi vysoké rotundy, která je rozdělena v tisíc značně velkých a dosti hlubokých sloupových výklenků aneb jakýchsi kaplí.

Zde uprostřed této rotundy nevidíme nic jiného nežli nad velkým stolem bělošedý oblak.

Co to znamená? Pohleďte jen všemi směry na kulatá okna, z nichž okno každé jednotlivé kaple vrhá světlo přímo na tento stůl.

Setkáním se paprsků se právě tvoří tento zdánlivý oblak. Čemu se pak mají z toho žáci učit? Ničemu jinému nežli uspořádanému vzniku Světa. Jak musí však z takového konfliktu paprsků podle vůle Páně vzniknouti svět, to lze spatřiti v těchto kolkolem umístěných tisíci kaplích.

V prvé kapli spatřujeme v poněkud menším měřítku týž zjev, jaký jsme již viděli uprostřed sálu. V nejbližší kapli má onen dříve ještě neuspořádaný oblak tvar více již protáhle kulatý, který je však ještě nadmíru kolísavý. V každé následující kapli je tvar stále trvalejší a jaksí též pevnější. Tak procházíme stem kaplí. Za stou kaplí spatřujeme skrze snadno průhlednou mlhovitou kouli vznášeti se již křišťálově čistou vodní kapku a prošedše několik set kaplí, spatřili jsme v každé z nich větší a větší vodní kouli, která konečně nabude již velikosti dřívější mlhovité koule.

Odtud spatřujeme uprostřed vodní koule průhledné krystalky, ne nepodobné oněm hladkým zmrzlým sněhovým vločkám, které při značném chladu poletují nezřídka jako malé diamantové tabulky.

V nejbližších poté následujících kaplích spatřujeme stále více takových krystalů, kolem kterých se začíná vinouti směrem k centru jakési modravé pletivo které takto spojuje navzájem dříve volné krystalky.

V dalším pokračování těchto kaplí spatřujeme uprostřed vodní koule již státi šedavější a průhlednější chuchel, kolem kterého se, jako kolem větve stromu ve studené zimě, usazují opět nové jasné krystaly, které se třpytí skrze vodní kouli jako diamanty.

Jdeme-li dále, spatřujeme také již opět tyto nově usazené krystaly skrze novou modravou tkaninu jakoby připoutané a z chuchlů, které se stávají stále tmavší, spatřujeme také již opět na všechny strany vystupovati mnoho kulatých vzdušných bublinek, kterými se začíná nad onou vodní koulí tvořiti již jakýsi atmosférický vzduch a vy vidíte, že čím jdeme dále kupředu, tím se stává zjev větší a patrnější.

Když jsme při tomto zdlouhavém vývoji opět prošli několik set kaplí, objevuje se nám zde v nejbližší přilehlé kapli již mocně hučící chuchel uprostřed dosti velké vodní koule. Vystupují z něho ustavičně značné bubliny a jsou zde již nositeli jakýchsi parnatých substancí, které se při rozprasknutí vystupujících bublin šíří nad povrchem vody, jako lehká mlha a hle, tyto akce jsou od kaple ke kapli prudší.

Při sté kapli spatřujeme již tu a tam skrze silně zkrystalovanou vodní kouli žhavá místa, z nichž neustále jako z vařící vody vystupují páry a to v nesčíslných bublinách a bublinkách.

Jdouce dále, objevujeme již značné špičky krystalů vyčnívati nad povrch vody a vodní kouli jen tu a tam osvobozenou od vznášejících se par nad ní.

Pokračující dále vidíme, kterak již značné ohnivé paprsky proráží z nitra na povrch vody, vodu mocně vlní, tímto vlněním se nově vytvořené malé krystalky vyplavují do vnitřních par a tak se vnitřní neprůhledná koule stále jako povrch vody zakulacuje a zpevňuje.

Postupující opět od kaple ke kapli dále, setkáváme se již s blesky, které se ovšem tvoří v malém měřítku v parách, které již tak velice obstupují vlastní kouli, že ji lze jimi s námahou již spatřiti.

Ke konci tohoto muzea stvoření Světa vidíme velmi mocné ohnivé erupce (sopečné výbuchy), které pozvedají na povrch vody nejvnitřnější, nejpevnější základ a tím tvoří hory a jinou pevnou suchou zemi. V dalším průběhu vidíme tu a tam lysé skály potažené již mechem a v hlubších krajinách měkkí půdu, která se vytvořila omechováním skály a jejím rozpadnutím ohněm.

V dalším postupu objevujeme již vodu oživenou, jak říkáte nálevníky a tvoření vegetativní půdy pokračuje rychleji. U další kaple objevujeme ve vodě již jakési červy. Dál a dále se zvířecí tvorba ve vodě stává mocnější a hojnější; a tak postupující od kaple ke kapli spatřujeme konečně dospěti zemi až k onomu stavu, v němž bere svůj počátek stvoření člověka. Toto však nelze již uvidět zde, nýbrž v sále příštím.

Jak se však tyto kaple časově od sebe různí? Pravím vám: Ačkoli se tato údobí jaksi nepodobají, můžete však přece od kaple ke kapli předpokládati miliony let a příliš mnoho se nezmylíte; neboť zkoumáte-li velikost Země, budete také moci pochopiti jakých násobků časů je třeba aby se z úplně nicotného světelného éteru získala rosná kapka, a aby se pak rozšiřovala a zpevňovala až k nynější velikosti Země. Více vám snad říkat nemusím.

Že se žáci takovýmto poučeným nazíráním co nejpraktičtěji naučí vzniku Světa a zde zejména Země, rozumí se samo sebou a tak tedy můžete vstoupiti do sálu dalšího, kde je znázorněno stvoření člověka a tím se také začíná dějinná a duchovní Země.

Kapitola 71. / 245.

7. září 1843 od 14,45 do 18,30 hodin

Učební síň speciálních dějin člověka. Zarmucující úvahy o slabém lidském vnímání, protože jsou lidé smýšlení více jen vnějšího světského místo duchovního. Souhrn učenosti světa (pochybnost). Znovuzrození, podmínky ke vstupu do říše nebeské. Filipa proti nynější duchovní vlažnosti. Pokyny o rozdílu stavu věčného života. Evangelium školy života.

Zde není ovšem místa, abychom jaksi bod zas bodem líčili celé dějiny stvoření člověka, jakož i jeho dějiny až do přítomné chvíle, nýbrž podíváme se zde jen, jakým způsobem se toto vše vstěpuje našim malým duchovním chovancům.

Můžete však předem dostatečně předpokládati, že zde v říši dokonalých duchů, má-li se dosáhnouti nějakého dobrého účelu, je vše přiměřeným způsobem nesmírně moudřejší a bystřejší prováděno nežli na Zemi; a to již z toho velmi prostého důvodu, že se zde nezačíná počítati od jedné do nekonečna, nýbrž začíná se zde jaksi u nekonečna a odtud, se počítá zpět až do jedné, aneb což je právě totéž, nejde se zde z nitra navenek nýbrž zvenčí do nitra; to by byla ovšem také na Zemi cesta nejlepší, kdyby nebyli lidé tak marnivě pošetilí a hloupí.

Leč lidé na Zemi baží jen po nejnicotnějších a nejmarlivějších věcech věří a důvěřují (pozor při nejlepší měřítku lidí) v Pána, pokud jim tělesně nic neschází; přijde-li však nepatrné pokušení, upadají ihned opět do svých starých pohybností a vrhají se místo Pánu do náruče jen do náruče málo prospívajícího a velmi špatně pomáhajícího světa. Takoví jsou i ti nejlepší lidé, z toho však vyplývá, že jejich mysl není naprosto obrácena do nitra, nýbrž jen na venek.

Kde však jest víra, důvěra a láska k Pánu tak nadmíru chatrná, tam nelze ovšem očekávati podobného duchovního vzdělání, v němž by učinil člověk v jedné minutě větší pokrok, nežli obyčejným, nanejvýš ubohým světským způsobem ve dvaceti létech; ba mnohdy dokonce ve stu létech, kdyby lidský život vůbec tak dlouho trval.

Jsou sice všichni lidé Pánem poukazováni k tomu, aby nepřijímali žádné jiné, nežli jen toto jediné „vzdělání“, leč oni nechávají svatou školu života odpočívati a nevědí vůbec co s ní a místo toho se raději po celý život moří nicotnými poznatky mrtvé přírody a jejich vztahů a tážou-li se pak na konci svého života; co důležitého a velkého jsme dosáhli svým namáhavým studiem, dá jim jejich vlastní pocit odpověď: „přivedli jsme to tak daleko, že nyní v nejdůležitějším okamžiku svého života skutečně ani nevíme, zda jsme mužičkové či ženičky a nevědí, zda můžeme nyní ještě očekávati nějaký život či ne?“

Jsou nebe, peklo a duchovní svět pohádky vynalezené, prací se štítícími klášterními pečiválky, či je snad něco na tom? Není-li však nic na tom, kam potom přijdeme, nahoru anebo dolů?

Hle, takové jsou jisté plody světské vnější učenosti. Řekne se ovšem; Když plody učenosti jsou takové, jaké plody budou pak mít lidé, kteří jak na venkově tak i v městech nevyrostají a mnoho rozumněji, nežli dobytek na pastvě a zvířata v lesích? Zde nepravím nic jiného, než co řekl Sám Pán.

„Kdo se tu neznovuzrodí ve svém duchu, ten do Říše nebeské aneb věčného života nevejde!“

K dosažení znovuzrození ducha jest však nutné ve všech částech zachování oné svaté školy života, kterou z vlastních svatých úst lidem Země hlásal velký svatý Mistr všeho života a kterou Svou vlastní krví zpečetil!

Kdo se nechce chopiti této školy tak účinné, jak je to v ní oznámeno, musí jen sám sobě přičísti, když tím pozbude život svého ducha.

Je však jisto, že každý sebe prostší vlastník nějakého statku musí vědět a také asi ví, že předně jest vlastníkem nějakého jakkoli zřízeného statku a za druhé asi ví, jaký statek a v jaké hodnotě statek má.

Kdyby mu chtěl někdo jeho vlastnictví upřít, tomu by jistě pověsil na krk tuhý proces a proč? Protože zcela určitě ví, že on je vlastníkem a ví co má.

Je-li vedle toho někdo vlastníkem věčného života v duchu, řekněte, může se pak ptáti, zda jeho duše a duch s životem zaniknou, či nezaniknou? Kdo se táže, kdy a co, odkud a kam? Ten jistě není vlastníkem věčného života, nýbrž není ničím jiným nežli prodejným sluhou světa a bojí se nadevše ztratit život svého těla, a proč? Protože žádného jiného života nezná.

Ti však, kdo tu jsou a dříve byli pravými žáky ze školy Páně k věčnému životu, pohrdli smrtí těla a vyčkávali s velkou radostí a blažeností jen úplného rozkladu těžkých vnějších pout světa; osvědčili si pravdivost školy života z Pána, svou krví jako mučedníci.

Hleďte v dnešní době mučedníky. Jsou sice tu a tam velmi stateční obhájci svaté školy života z Krista Pána, ale ti obhájci se podobají kuřátkům na stromě, které se obveselují z lišky pod nimi kolem tancující, protože instinkt jim praví, že jejich nepřítel jim nemůže takto přijít na kůži, jsou-li však tato kuřata na zemi a liška přijde mezi ně, pak je konec „obveselování“ se nad nepřítelem a smrtelná úzkost nutí naše udatné okřídlené hrdiny k nejrychlejšímu útěku.

Tak je tomu dnes i se silou víry; dokud se někdo v nějakém koutě země necítí jistým před drápy vládychtivých a hrabivých veličin světa, dotud také mluví jako nějaký Mojžíš na Sinai; jestliže však tyto velcí a mocní přátelé světa a nepřátelé pravdy přišli našemu Mojžíšovi na stopu a chystají se přijmouti ho způsobem, světsky nanejvýš nepříjemným, pak se ohlíží náš hlasatel pravdy v první řadě, nejsou-li někde otevřena vrátka, kudy by unikl. Kdyby byla zahrazena, pak se při přísné světské zkoušce chopí tento silně ohrožený prorok onoho statečného prostředku, jakého se chopil podle vaší vědy hvězdář Koperník, když se k svému nemalému potěšení uviděl před hranicí, aneb jako také učinili mnozí skutečně zbožní lidé za chvalných časů inkvizice ve Španělsku, kdy tak mnozí chtěli Pánem Samým jim sdělené nauky raději spáliti, nežli by na sebe vzali nějakou větší nepříjemnost.

Leč to jsou vždy ještě o sobě lidé chvály hodní a úctyhodní, neboť v sobě samých jsou přece jen přesvědčení o pravdě; nemají však na venek odvahy, aby ji doznali.

Pán však zajisté pravil; „Kdo Mne před světem, toho také Já vyznám před Svým Otcem; „anebo jinak řečeno;“ Kdo Mne vpravdě ve svém duchu přijme, ten Mne také vyzná v plnosti síly pravdy v něm přede vším světem; Já však ho proto také poznám v plnosti Mé lásky jako Otec.

Jestliže se však tato věc takto vyslovuje, neplyne z toho zajisté nic jiného nežli, že předně jak to zní v slově Pána „Mnoho je povoláných, ale málo vyvolených!“ anebo zřetelněji řečeno. V záhrobí dosáhnou sice mnozí života věčného, ale jen málokterým se dostane toho velkého štěstí, aby byli přijati jako děti do vlastního Otcovského domu; neboť dosažení této milosti stojí moc; a ti, kdož jej mocí na sebe nestrhnou, neobdrží ho.

Ale jinde se ovšem též praví; „Mé jho je sladké a Mé břímě lehké.“

Toto místo může posloužiti k útěše těm, kdož sice mají v sobě přesvědčující pravdu, ale při tom nicméně také tolik světa, že jim odnímá odvahu vyznati pravdu otevřeně před světem. Oni mají pak skutečně v pravdě věčného života v nich jsoucí jho sladké a břímě lehké; avšak ti málokterí, kteří ze sebe vyhostili všechno světské, dostávají pak ducha síly a pevnosti, nebojí se již světa přiznávají věčně živoucí pravdu v sobě otevřeně a strhují mocí své víry a lásky k Pánu dům Otcův na sebe.

Toto můžete však seznati též z toho, kdyby měl nějaký otec rodiny na venkově statek a při tom by však měl vedle svých dětí několik velmi hodných sluhů. Vloupají-li se však zloději a lupiči do domu, tu sluhové strachem a úzkostí zalezou; ale dorostlí synové vši silou a odvahou uchopí zločinné lupiče a zloděje a svou odvahou a silou zachrání život otce a matky.

Jsou proto oni sluhové špatní, že zalezli? Nikoli, takovými zrovna nejsou; ale jsou to slabé, málo oživené a tudíž neodvážné bytosti. Ale děti mají ve svém základě život otcův, proto jim také není nic tak svatého, jako tento život. Měli by však sluhové být odměněni za to že zalezli? Myslím, že netřeba být právníkem, aby se poznalo, že v tomto případě za úzkostlivé zalezení není nikdo hoden odměny.

Je však ve slově života psáno; „Kdo bude mnoho sítí, ten bude také mnoho sklízeti a kdo bude málo sítí, bude také málo sklízeti.“ Myslím, že z toho, co bylo dosud řečeno, nebude zrovna tak těžko poznati, že si lidé svými nynějšími světskými školami zrovna příliš mnoho věčného života neosvojili; nadměru hubená setba bude mít také za následek právě tak nadměru hubenou žeň.

Proto vám také ukazují podle vůle Páně živoucí dětské školy ve Slunci, abyste z toho mohli seznati, jak by se vlastně měla vésti na světě škola života! A nyní stojíme v sále, kde se co nejdříve seznámíme s dějinami stvoření člověka a s jeho dalšími dějinami na Zemi a s jejím duchovním stavem.

Kapitola 72. / 246.

9. září 1843 od 17 do 18,30 hodin

Učebna dějin stvoření člověka. Živé názorné pochody při tom (Jako v Mojžíšovi 1,26 a dále v Domácnost Boží I. Kap. 7 atd, jakož i v dalších dějinách lidstva. Zkouška žáků z toho. Nauka o duchovní Zemi a o jejím vytváření z pokolení lidského. Sféra duchů, dobrá a špatná. Nauka o hříchu atd. Přestávky ve vyučování, jakési prázdniny, návštěvy na Zemi. Marie, vrchní představená Říše dětí.

Hleďte, také ve středu tohoto nadměru velkého sálu se nachází nesmírně velký globus, kolem něhož je umístěna galerie a ježto také tento sál je velkou rotundou, jejíž okružní stěna je opatřena mnohými značně velkými kaplemi, spatřujeme také ještě v těchto kaplích množství malých globusů, které tu slouží k předem určenému účelu.

Pojďme však na galerii a prohlédneme si tam velký postavený globus; spatříme tu dějiny stvoření člověka, Jsme na galerii; dejte tedy pozor, jak to zde bude přítomný učitel svým žákům vykládati.

Hleďte, sklání se nad onou velkou koulí a dotýká se jí; a hle, na místě, kde se jí dotkl, vzchází ihned silné světlo, světlo se uchvacuje, vytváří se v jakýsi tvar a tento tvar se podobá člověku. A hleďte, dále učitel se dotýká koule a z dotknutého místa vystupuje jemný prach zahaluje dřívější světlou postavu a světlo nevydává ze sebe nyní již žádný svit a jest již obejmuto pozemskou schránou stejného tvaru.

A nyní pohleďte, učitel se opět sklání dechne na dosud neoživený tvar a tvar se stává živoucí, pohybuje se na místě sám od sebe a pozoruje věci kolem sebe. A pohleďte opět dále; tento tvar se pozorováním unaví, upadne a přechází do stavu spánku.

Hle nyní se sklání učitel znovu, a dotýká se boku spící formy a vy vidíte z boku této formy vystupovati opět světlo; světlo se uchvacuje v druhou lidskou formu a stojí nehybně před prvou dosud spící formou. Ale učitel se dotkne opět první formy, a z této první formy se vyvine trochu mokré masy co kalná kapka, rozloží se v malou mlhu a jako taková zahalí druhou světelnou formu. Světlo zmizí, a druhý tvar je podobný prvnímu, ale není ještě oživen; proto se jej učitel opět dotkne, tvar žije a sem tam se pohybuje.

Ale nyní se dotýká učitel také znovu první postavy; a hleďte ona se zvedá a ježto spatřuje postavu druhou, která je jí podobná má z toho velkou radost a začíná s ní mluvit posunky. Učitel zde představuje jaksi Pána, a silou Pánem mu propůjčenou koná nyní zdánlivě totéž, co Pán provedl ve velké skutečnosti. Mluví též zcela táž slova, která promluvil Pán a žáci pozorují také velkou moc těchto slov.

Nyní však pohleďte, kterak se učitel zjevuje tomuto prvně stvořenému lidskému páru a učí jej.

Hleďte učitel se dotýká prsou z dotknutého místa vychází ihned jasný paprsek I nově stvořenému lidskému páru a představuje se před ním jako nějaký třetí světelný člověk; a co nyní učitel podle vám známých slov Páně před žáky mluví, totéž také mluví k prvostvořenému lidskému páru onen třetí z paprsku učitelových prsou učiněný člověk.

Není dále třeba dávat vám nahlížeti do dalšího průběhu: neboť vše nyní postupuje doslova tak, jak to víte ze starého a nového slova: jenže jsou při tom okamžiky plození zastřeny. Neboť k tomu jest ještě jiná jaksi duchovní doba, v níž o tom budou naši žáci při své větší zralosti nejvýš povznášejícím způsobem poučeni.

Upozorňuji vás však na to, že učitelé týmž co nejučelnějším způsobem líčí svým žákům celé další vedení lidského pokolení a nakonec zalidňuje celý povrch Země, a nechávají tyto národy na povrchu zemském také jednati. Tito národové staví chaty a města, krotí k své potřebě zvířata, válčí a pronásledují se právě tak, jak tomu bylo ve skutečnosti na Zemi. A hle toto vše se děje až do nynější doby.

Zvláštní momenty ve velkých světových dějinách, jako je především stvoření člověka, pak potopa Noemova, dále smlouva s Abrahamem Izákem a Jakubem, pak velké vedení národa izraelského po Mojžíše a jeho nástupci, pak dějiny pod Davidem a Šalomounem, potom narození Páně a od tohoto narození nejdůležitější momenty šíření Jeho nauky, tvoří hlavní oddíly vyučování.

Je-li jeden takový hlavní oddíl dokončen bývají žáci vedeni k malým v kapli stojícím globům a musejí zde svým učitelům vlastním tvůrčím způsobem opakovati, co jim učitelé ukázali na velkém globu. Tím se celkové vyučování samo stává životné a žáci znají události Země od bodu k bodu tak zcela živě, jako kdyby byli na skutečné zemi při všem sami společníky svědky. Teprve nyní si žáci osvojili tento důležitý obor jsou vedeni opět k velkému globu a učitelé jim pak zároveň ukazují duchovní Zemi a jak se ona vytváří z lidského pokolení.

Ukazují jim sféry, jak se tyto sféry dále čistějí a jasněji vytváří nad vlastní hmotnou Zemí a jak právě tyto sféry dostávají pak krajinnou tvářnost, jakmile nějaký duch zemřelého člověka vstoupí do nějaké sféry a bere z ní jemu libé vlastnictví.

Ale zároveň ukazují učitelé žákům podzemní stále temnější sféry a jak duše zlých zemřelých lidí klesají dolů do takových temných sfér; a kde nějaké příjemné vlastnictví zaujmou, tam jich také brzy několik vnikne začnou se na sebe tlačiti a tím přecházejíce v hněv také se začnou vzněcovati a když se byli vznítili, spatřují žáci, kterak takové temné duše předcházející případně v nejrůznější nejvýš ošklivé podoby a v těchto podobách se ponořují do sfér stále hlubších a temnějších.

Při této příležitosti se také žákům vysvětluje co jest hřích a jak se může svobodná na zemi žijící bytost prohřešiti. Když byli žáci toto vše dobře pochopili, jsou z tohoto sálu vedeni do jiné zahrady, v níž se již nachází vyšší učiliště. Že se žáci v této prvé zahradě neučí ovšem nepřetržitě, nýbrž mají mezi vyučováním vhodné hodiny her, rozumí se samo sebou; neboť duch potřebuje ke své posile pravidelně klidných období, což ukázal Pán již při prvých dějinách stvoření tím, že po známých šesti dnech stvoření určil sedmý den k odpočinku.

A v dobách Kristových ukázal Pán Sám, že po vykonané práci odpočíval jako každý jiný člověk. Tak musí míti také duchové zde období klidu, v nichž se opět posilují k novému vyučování a také nastupuje, zejména při přestupu z jedné učební zahrady do druhé, značné období klidu. V něm je žákům popřáno, aby se svými učiteli, přejí-li si toho, konali dokonce návštěvy ke svým příbuzným na skutečném zemském tělese, což se však obyčejně děje vždy jen tehdy, když jejich příbuzní pozemšťané jsou v hlubokém spánku a v bdělém stavu jen nanejvýš zřídka o tom něco vědí; zejména pak vůbec ne, když jsou naladěni více pozemsky, nežli duchovně.

Mnozí tací, žáci, ježto o Pánu již velmi mnoho vědí, popřávají si viděti Pána; takovému přání bývá však jen zřídka vyhověno a to z toho důvodu, že oni jako duchové jsou ještě slabí, než aby mohli vůči věčnému všemohoucímu Božímu Duchu udržeti své trvání a takovou blízkost vydržeti. Jejich největší zamilované zotavení záleží však v tom, když smejí navštívit Marii, jako svou všeobecnou duchovní vrchní představenou a matku. Marie navštěvuje velmi často všechna tato velká učiliště; ale ne vždy viditelně malým duchům, za to však učitelům.

Vy se tážete, zda všechny zemřelé děti od narození až do dvanácti let musejí tyto školy prodělati? Ovšem, ale nikoli v jedné a téže zahradě; neboť pro každý věk je tu zvláštní počáteční zahrada. Co se však týče zahrady druhé, tam přicházejí již všechny dohromady. Jak a čemu se tam téměř nescísně mnozí dětští duchové učí a do jakého stavu přecházejí, ukáže se vám v následujícím.

11. září 1843 od 17 do 18,30 hodin

Druhá zahrada v Říši dětí, kde prodlévají vaše děti; jak se pozná? Učební palác zvenčí a uvnitř. Sál 1 „Cesta ke svobodě ducha.“ Vysvětlení prvního přikázání. Prakticky živoucí vyučování skutkem. Učitelé zkouší své žáky pochybnostmi. Poukázání k živému a nalezení Boha.

Odtud nemusíme konati příliš velkou a dalekou cestu; nejbližší zahrada bude ihned státi před našima očima. Pohleďte, v neveliké vzdálenosti nás již pozdravují nepřehledné daleko se táhnoucí řady stromů, za nimiž spatřujeme nesmírně velký a souměrný nádherný palác. To je již ona zahrada, do níž máme přijíti; v této zahradě se dokonce setkáte s dětmi, které vám Pán vzal na Zemi.

Zda je však ihned poznáte, to je ovšem jiná otázka; neboť v duchu nemají děti již to co je připodobňuje k pozemským rodičům, až na přiměřenou míru vnímavosti pro dobré v lásce a pravdivé ve víře z Pána s Pánem. Nicméně mohou však při jistých příležitostech přijmouti co mají pozemsky připodobňujícího, co tkví v jejich duši a tím se co do tvaru dáti poznati těm, kdož sem přicházejí ze Země a o duchovních poměrech ještě právě příliš mnoho nevědí.

Zatím však o tom nebudeme dlouho mluvit, nýbrž odebereme se raději ihned do zahrady, abychom se tu vlastníma duchovníma očima přesvědčili o tom všem, co bychom zde jinak museli jen ústy vybojovávati

Hle, jsme již u stromořadí, která jsou tu uspořádány v mnoha řadách aneb alejích a objevujeme v nich překrásné nejvyšší květnaté cesty a tu a tam vidíme také vesele kráčet po nich děti. Pojďme však jen hlouběji dovnitř a budeme ihned u paláce, který jsme viděli zprvu.

Hle, již stojí před námi a tu v téměř nepřehledné velké délce. Tisíce tisíců oken následuje v jedné řadě za sebou a každé z nich je sedm sáhů vysoké. Přesně nad těmito velkými okny spatřujeme ještě jednu menší řadu oken.

Vy pravíte a tážete se zde; „Ale propána, cožpak tato budova, tento nepřehledný dlouhý palác jest jen jediným sálem?“ Já vám pravím: Nikoli, nýbrž skládá se z dvanácti oddělení; ve výši v níž spatřujete onu druhou řadu malých oken, obíhá kolem celého sálu nepřerušene nádherná a široká galerie, z níž lze, aniž by byli žáci jaksi na rovné zemi rušení, všech dvanáct oddělení postupně přehlédnouti, a přesvědčiti se tu, co vše se v nich děje. Pojďme však nyní dovnitř, aby vám bylo vše jasné.

Hle jsme, už u vchodu, není nám však třeba jíti nahoru na galerii, protože těmto malým dětským duchům musíme beztoho větším dílem zůstatí neviditelní. Zjevnými budeme jen učitelům; ti však jsou již poučeni, proč tu jsme.

Nuže hle, jsme již v prvém sílu; co vidíte uprostřed tohoto velkého sálu napsáno na bílé tabuli, která je na jednom sloupu svisle umístěna? Vy pravíte; Nahoře vidíme dobře nám známé číslo 1, což je asi jistě číslo sálu a pod ní: „Cesta ke svobodě ducha!“ Ta jednička pravím vám, neoznačuje číslo sálu, nýbrž znamená první zákon Boží, skrz Mojžíše.

Vy se tážete: Co však mají ty mnohé děti, které spatřujeme již dosti odrostlé s pozemským zákonem Mojžíšovým, který sice platí pro lidi smrtelné, pozemsky nevěřící, jistě však ne pro děti, které jsou čistí duchové mají zde již dávno nejživější přesvědčení o jsoucnosti jednoho Boha, neboť to se jim, jak jsme již viděli v prvním elementárním vyučování v přehojné míře co nejživěji při každé příležitosti názorně ukazuje?

Milí bratři a přátelé, věc se má zcela jinak, nežli se domníváte. Něco podobného nalézáte však také na Zemi, kde ať se zeptáte a zkoumáte děti kdekoli, shledáte se u nich všude se skutečnou živou vírou v jednoho Boha; neboť nikdo není více věřící nežli děti a jistě tak snadno neexistují někde tak zlomyslní manželé, aby svým dětem, aspoň na počátku jejich života zabraňovali poznávati jednoho Boha, neboť toto předepisuje každé náboženství a rodičům se aspoň z politicko-mravních důvodů ukládá za povinnost, aby tomu dali děti učiti.

Neměli bychom se rovněž také tady domnívati, že takovým o Bohu poučeným dětem není po čase třeba již žádného vyučování o Bohu? Musíte sami doznati a říci; Ano, takového vyučování je třeba každému, až do konce jeho života, neboť první dojmy z dětských let bývají až příliš snadno smazány a pak tu stojí lidé dětským střevíčkům odrostlí, jakoby nikdy o Bohu nic neslyšeli. Pravím vám; takové smazání není zde ovšem snadno možné; ale musíte uvážiti, že tyto

děti, tím že přešly záhy sem, neměly na Zemi příležitosti, aby obstály ve zkoušce svobody pro svého ducha, která jest vlastní životní zkouškou. Proto tato pro život ducha nadmíru důležitá akce musí být uvedena v neúplnější skutek; neboť tito dětští duchové dosud jen duchovní živé stroje, zde však jde o to, aby se stali živými z nich samých a proto se také musí seznati se všem dotýčnými příkázáními, potom je účinně na sobě samých vyzkoušeti a nabýti zkušeností, jak se pod takovým daným zákonem chová jejich vlastní živá duchovní podstata.

A tak jest také zde dáno prvé příkázání, které zní: V jednoho Boha budeš věřiti a nikdy si nebudeš mysliti, že by nebyl Bůh žádný, anebo že by byli dva, tři anebo více Bohů.

Zde vzniká pak ovšem opět další otázka; Jak se může přikazovati věřiti v jednoho Boha tomu, kdo v jednoho Boha věří a žádné pochybnosti o tom nemá? To je opravdu dobrá poznámka; právě proto zde učitelé rozmanitými poučkami a skutky uvádí děti do takového stavu, ve kterém bývají stíženy všelikými pochybnostmi o jsoucnosti Boží, kterýžto vyučovací způsob se zde nazývá osamostatnění vlastního ducha. (die Abödung) Aby se toho u dětí docílilo, nechávají učitelé před zraky žáků jakoby náhodou vzniknouti nezřídka nejpodivuhodnějším věcem nechávají je o těchto věcech uvažovati a potom se ptají, zda k tomu bylo třeba Boha, kterého přece při tom neviděli jako jednajícího. Řeknou-li děti, že to může Bůh dokázati pouze svou vůlí, aniž by při tom musel být bytostně nutně přítomen, pak nechávají učitelé žáky samé mysliti různé věci a co děti myslí, to tu už stojí jako hotové. Při tom se pak ptají učitelé znovu dětí, kde toto nyní učinil!

Tím bývají již některé z nich přivedeny do pološera. Některé praví, že to učinily ony samy, jiné opět míní, že to učinili učitelé, poznavše myšlenky v žácích. Jiné však praví, že si toto sice myslily, leč že to jistě všemohoucí Bůh dopustil, protože to, co si mysleli se před nimi objevilo jako dokonalé dílo.

Když žáci celkem stále ještě zůstávají při pevné víře v jednoho Boha, ptají se učitelé odkud vědí, že existuje jeden Bůh? Tu jim žáci obvykle odpovídají: „Tomu nás učili první moudří učitelé.“ Nyní se však učitelé ptají dále říkajíce; Co byste řekli tomu, když my. Jako zřejmě moudřejší učitelé pravíme a učíme, že žádného Boha není a že vše, co vidíte, jsme učinili a zařídili my? A co řeknete tomu, když o sobě prohlásíme, že my jsme ti skuteční bohové? (jak učí modernismus).

Hle, tu se děti velmi mocně zarazí a ptají se pak učitelů, co tedy mají nyní v tomto případě činiti?

Učitelé jim však řeknou; „Hleďte v sobě, co tu musíte činiti; je-li Bůh, pak Ho musíte nalézt v sobě, a není-li, pak také věčně žádného nenaleznete.

Ptají-li se pak děti, jak by si měly při takovém hledání počínati, řeknou učitelé; Pokuste se Boha, o kterém věříte že jest, ve svých srdcích milovati tak, jakoby On někde byl; přebývejte v této lásce a je-li Bůh, pak vám ve vaší lásce odpoví, není-li však pak ve svém srdci žádné odpovědi nedostanete!“

Hle tu začnou žáci vcházeť do svého nitra a začnou skutečně Boha v něhož věřili dříve jen dětsky, skutečně milovati, ale tu se stává, že se Pán Bůh tak brzy nehlásí a naše děti tím přicházejí do nikoli nepatrné pochybnosti. Jak bývají však z této pochybnosti vyvedeni, ukáže následující.

Kapitola 74. / 248.

13. září 1843 od 17,15 do 18,45 hodin

Pochybnosti a rozpaky Boha následujících žáků. Jejich vyléčení moudrými otázkami učitelů. Kde a jak jste Boha hledali? V přírodě? Ve školách? V domě modlitby? Pochybnost dětí, polytheismus (mnohožství) a filozofie žáků. Odpověď pravdy. Jak Boha hledati? A jak Ho nejdříve nalézt?

Hle tu jsou již někteří, kteří se právě obrací na svého učitele a činí mu poznámku, že jsou nyní nuceni skutečně věřiti, že není Boha mimo učitele, kteří před nimi, konají zázračné věci, neboť přes prudkost jejich lásky, kterou Boha ve svých srdcích uchopili, se ani jednomu z nich ani k nejmenšímu postřehu neukázal.

Co však učiní učitelé na tento projev svých žáků? Poslyšte jen učitele, kterému došla taková zpráva. Tento (učitel) praví takto je svým žákům; „Milované děti! Může být, že se u vás Bůh ještě neohlásil; může však také být, že se ohlásil, ale vy jste byly příliš nepozorné a toto ohlášení jste nepostřehly.

Řekněte mně tedy; Kde jste byly, když vás Bůh ve vašich srdcích uchopil? Byly jste venku mezi stromy zahrady, či na galeriích sálu a nebo jste byly na velké pavlači budovy sálu, anebo v nějakém pokojíku? Anebo jste byly ve svých obývacích pokojích, kterých je tu mimo tuto velkou učebnou budovu postaveno? A řekněte mně také, co všechno jste tu a tam zároveň viděly, pozorovaly a pociťovaly?

Děti praví: Byly jsme venku mezi stromy a pozorovaly jsme tu nádhery stvoření Boha, v Něhož máme věřit a chválily jsme Ho, že učinil tak nádherné věci a představovaly jsme si Ho, jako opravdového milého Otce, který přichází rád ke Svým dětem, a tím jsme také ve svých srdcích pojaly velkou touhu Ho spatřit a pak k Němu s veškerou dětskou láskou pospíchat, obejmouti Ho a ze vší síly se s Ním polaskati.

Ale ze žádné strany nějaký takový Otec k nám nepřišel; také jsme se starostlivě navzájem vyptávaly, zda ten či onen z nás nějak Otce nepostřehuje? Ale každý z nás se prostě srdečně přiznal, že Otce ani zdaleka v nejmenším nepostřehuje.

Pak jsme dotyčné místo opustily, pospíchaly na pavlač budovy učební síně a činily totéž; leč výsledek byl zcela týž jako pod stromy. Odkud jsme pak šly do našich obývacích pokojů v domě, že nás Otec co nevidět zde navštíví; neboť jsme se tu modlily a co nejvroucněji Ho prosily, aby se nám ukázal; ale vše bylo marné! A jelikož jsme tedy marně tvé rady následovaly, vidíme se nyní nuceny souhlasiti s tvou naukou, že totiž spíše Bůh není nežli je a tak jsme se mezi sebou usnesly na tomto: Je-li již nějaký Bůh, pak není celý, nýbrž rozdělený ve všech živoucích a svobodně činných bytostech, jako jste tu vy a my.

Bůh jest podle toho jen soujem živé síly, která se však teprve v bytostech jako jste vy objevuje, svobodně činně sebe a ostatní poznává a tím také mocně působí.“

Pohledte zde na ty malá filozofy a poznávejte však také zároveň základ anebo ono falešné símě, jehož plodem jsou všechny tyto kluzké rozumové spekulace!

Co však říká náš učitel tomuto filozofování svých žáků? Slyšte, takto zní jeho slova; „Milé dětičky! Nyní jsem ve vás velmi jasně uzřel důvod, proč se vám neukázal Bůh ani pod stromy, ani na pavlači ani v obývacích pokojích; (to jest tolik jako) ani v bádání přírody zkušenostmi a jejich rozborem, ani na cestě vyšší důvtipné a rozumové spekulace, ani ve vaší ne mnoho lepší nežli všední mysli, protože jste vyšly ven již s pochybnostmi.

Vy jste Boha nezjišťovaly, nýbrž jen na všechn způsob očekávaly. Bůh však, je-li jaký, musí přece v Sobě Samém býti nejvyšší uzavřenou jistotou. Jestliže jste však nejvyšší božskou jistotu hledali nejistotou vašeho myšlení, vaší víry a vašeho chtění, jak by se vám mohla tato jistota zjeviti? Zapamatujte si tedy dobře, co vám nyní řeknu:

„Chcete-li Boha hledati a chcete-li Ho také viditelně nalézt, tu musíte vystoupiti a největší určitostí a také Ho tak hledati; musíte bez nejmenší pochybnosti stále věřiti, že jest a kdybyste Ho také sebe lépe neviděly, musíte Ho také tehdy s novou láskou právě tak jistě uchopiti, jako v něho jistě věříte, teprve tehdy se ukáže, zda jste ve svém myšlení, víře chtění a milování dosáhly největší možné jistoty.

Jestliže jste této jistoty dosáhly, pak se vám také Bůh, je-li nějaký, jistě ukáže. Jestliže jste této jistoty však nedosáhly, pak se ke mně s nepořízenou vrátíte, jako se to stalo tentokráte.“

Hledte, děti přemýšlejí o poučení učitelově a jedno zdánlivě nejslabší z nich přistoupí k učitelovi a praví; „Poslyš mě, milý moudrý učiteli! Nemyslíš, že kdybych tak vešel zcela sám do svého pokojíku a Pána Boha, jako přelaskavého Otce jedině svou láskou zcela jistě uchopil, neboť já jsem beztoho ještě nikdy nemohl zapochybovati o tom, zda je či není Bůh, nýbrž přes všechny protidůkazy jsem ve svém nitru ustavičně setrval při jednom Bohu – nemyslíš, že by se mně ukázal, kdybych Ho jedině miloval? Neboť to mnohé myšlení a poté věření mně beztoho připadá poněkud trudné.“

Učitel praví dítěti; „Jdi milé děťátko a učiň, jak za dobré uznáš; kdo ví zda nemáš pravdu? Já ti nyní nemohu říci ani ano ani ne, nýbrž pravím tobě; Jdi a zkus, co všechno láska zmůže!“

Hle, děťátko běží ze sálu do svého pokojíku a ostatní žáci se ptají ještě jednou učitele, zda nedává přednost počínání onoho dítěte, které nyní odešlo do svého pokojíku, před tím, co nyní ony podle jeho rady (učitelovy) zamýšlejí, totiž vyjít se vši jistotou ven a pátrat po Bohu?

Učitel však praví; „Slyšely jste co jsem pravil jednomu z vašich spolužáků, totiž ani ano ani ne; právě totéž říkám také vám. Jděte tam, aneb ven, jak se vám nejlépe zdá a zkušenost ukáže, která vesta je lepší a kratší anebo zda jedna je nesprávná a druhá správná anebo zda jsou obě nesprávné anebo správné.

Nuže hle, jedna část dětí se chápe jistoty, druhá však jedině lásky. Děti chápající se jistoty, odcházejí naplněny hlubokým myšlením, chtěním a pevnou vírou do zahrady; část se jich odebere do svých pokojíků, aby hledaly Boha.

Ale pohleďte, tamto právě přichází do sálu dítě, které s láskou k Bohu nejdříve pospíšilo ven, vedené jakýmsi prostým mužem a jde rovnou k učiteli. S čím asi přijde?

Poslyšte, (dítě praví) ; „Milý moudrý učiteli, podívej se sem! Když jsem ve svém pokojíčku začal náležitě milovati milého velkého nebeského Otce, přišel ke mně tento prostý muž a tázal se mě, zda skutečně Otce na nebesích tak miluji? Já jsem mu však pravil; Ó, milý muži, to můžeš přece vyčísti z mého obličejce. Potom se mě však ten muž tázal, jak jsem si velkého nebeského Otce ve své mysli představoval? A já jsem mu řekl; „Představuji si Ho jako člověka, ale jest jistě velmi velký a silný a má také kolem sebe jistě velký lesk, když již tento Svět a Slunce, které mu svítí, jest tak přenádherné a skvoucí.“

Tu mně tento prostý muž vyzvedl, přitiskl na své srdce a dal mi polibek a pak mně řekl; „Doved' mne na druhou stranu do učebny ke svému učiteli; tam vyřídíme to další a velmi důkladně seznáme, jak nebeský Otec, je-li nějaký, vypadá a jak vše ze Sebe tvoří a ovládá. „A nyní pohleď, milý moudrý učiteli, tu nyní jsem s oním prostým mužem. Co si asi myslíš, kdo je asi tento muž, že tak velmi mile se mnou zacházel?“

A učitel zřejmě v převeliké lásce a vážnosti praví; Ó, přešťastné dítě, ty jsi již našlo toho pravého; hle, to je Bůh, náš lásky nejplnější Otec! A Pán se nyní sklání, bere dítě do náruče a táže se ho; „Jsem tedy Ten, za kterého Mne tvůj učitel označil? „ A dítě ve velikém rozčilení praví; Ó, ano, Ty jsi to, to poznávám z Tvé nekonečné dobroty; neboť kdo jiný je tak dobrý jako Ty, aby mě vzal do své náruče a laskal Se, se mnou a poceloval jako Ty! Já Tě však také nyní tak nepochopitelně miluji, že se věčně od Tebe nebudu moci oddělit; nesmíš mě zde tedy nechat, milý svatý Otče! Neboť takovou dobrotu a lásku jako nyní v Tvé náruči, jsem ještě nikdy nepocítil! „A Pán praví; neboj se Mé děťátko! Kdo Mne jednou našel jako ty, ten Mne věčně nikdy neztratí. Ale nyní musíš o Mně pomlčet; neboť přicházejí také ostatní dětičky, které Mne hledaly, ale ještě nenalezly. Podrobíme je malé zkoušce, aby také ony Mne našly; proto buď nyní klidné, dokud ti nedám pokyn!“

Kapitola 75. / 249.

19. září 1843 od 16,45 do 18,30 hodin

Následkem zvráceného hledání, více a nové pochybnosti. Další bádání a jsoucnosti Boha – u pravého pramene. Touha po Bohu – důležitým svědectvím pro jeho jsoucnost. Hledání (Boha aneb vlastní životní pravdy).

A hle, právě vstoupí také ostatní hledající děti; a z jejich tváří lze jasně vyrozumět, že ani tím, ani oním způsobem nenalezly Toho, kterého šly hledat. Proto se blíží po druhé zcela plaše k svému učiteli, a on se jich táže; „Nuže, milé děti, jak to dopadá s hledáním mezi stromy anebo na pavlači, anebo na galeriích, aneb s hledáním těch z vás, které si předsevzaly hledati Pána v pokojíčku? Jak vidím šhubete všechny rameny, cožpak jste ještě dobrého milého Otce, jediného Boha všech nebi a všech světů nenašly a neviděly? Jak je to nyní s vaší vírou?

Máte ještě pochybnosti o Boží jsoucnosti?“

Děti praví; Ach milý vznešený učiteli, co se týče pochybností, máme jich nyní více než předtím; neboť hle, ani naše pevné chtění, ani naše nejživoucnější víra ani naše nejdůkladnější myšlenky na Páně Boha ani naše pevná vůle lásky nic nezmožily. Jisto jest, že kdyby nějaký Bůh a Pán byl, musel by Se nám přece tím či oním způsobem projevit; neboť hle, nakonec jsme se všechny spojily a pojaly pevnou vírou, že nějaký svatý a milý Bůh a Otec musí býti. Vší svou láskou jsme Ho uchopily a Jeho jménem, tebou nám oznámeným volaly říkajíce; „Ach, nejmilejší svatý Otče Ježíši, přijď přece k nám, vyslyš naše dětské lkaní a ukaž nám, že jsi a že

nás miluješ, jako my milujeme Tebe! „A hle, milý vznešený učiteli, takto jsme dlouhý čas volaly; ale po nějakém nebeském Otci ani stopy. Vše to bylo marné; proto jsme nyní úplně jisty, že mimo vás vznešené učitele není žádného jiného vyššího učitele anebo Boha.

Tím ovšem nechceme sice ještě tvrditi a říkati, že naše pochybnosti jsou postaveny přímo na pevný základ, ale jistě můžeme předpokládati, že po takové neúčinné námaze v bádání o jsoucnosti Boží se může spíše dostaviti pochybnost nežli pevná víra.

Ale my vidíme také jednoho, který se od nás oddělil, hledaje Pána jedině láskou; nenalezl také on ničeho?“

Učitel praví: „Mé milé dětičky, o tom vám zatím nemohu říci ani ano ani ne. Děti se však táží učitele dále; „Milý vznešený učiteli! Kdopak jest onen cizí prostý muž, kolem něhož se ten jeden z nás otáčí a tak zamilovaně naň pohlíží? Přišel sem snad jeho otec ze Země?“

Učitel praví; „Milé dětičky, to je již opět něco, co vám nemohu říci; zatím však můžete vzít na vědomí tolik, že onen prostý muž je neobyčejně moudrý, proto se musíte náležitě sebrati, kdyby s vámi chtěl o tom či onom promluvit.“

Děti praví: „Ach milý, vznešený učiteli, cožpak mohou být tak zcela prostí lidé také moudří? Neboť hle, dosud jsme slyšaly, že učitelé čím více dospívají k moudrosti až k tobě, tím také vypadají vznešeněji a skvěleji. Onen muž však nevypadá tak vznešeně a skvoucí, nýbrž jest o mnoho jednodušší a prostší nežli ty; proto se nám zdá být poněkud zvláštní, že by byl tak mimořádně moudrý.

Učitel praví: „Ano, milé dětičky, při vnitřní nejhlubší moudrosti nezáleží naprosto na vnějším lesku, nýbrž tu platí: Čím více lesku zvenku tím méně světla z nitra, čím více však světla z nitra, tím méně lesku zvenku. Jděte však jen tam a zeptejte se ho a ihned se přesvědčíte, jak je moudrý.“

Nyní jdou dětičky k Pánu a ptají se Ho, dosud neznámého. „Milý prostý jednoduchý muži! Nedovolil bys nám, abychom se tě směly na něco otázati?“

Pán praví: „Ó, z celého srdce rád. Mé milované dětičky! Ptejte se jen a Já se již v odpovědi vyznám. „Děti se ptají Pána; „Jelikož jsi nám dovolil abychom se tě zeptaly, tedy se tě ptáme právě na to, co nám všem nejvíce leží na srdci. Hle, my hledáme a dohadujeme se již dlouhý čas, zda jest Bůh který by byl nadmíru dobrým Otcem v nebi všech, kdekoli jen žijících lidí. My však tomuto Otci nemůžeme přijíti nikdo na stopu a náš učitel sám nechce anebo nemůže nám v této věci též nic důkladného říci. Řekl nám však, že Ty jsi nadmíru moudrý, proto bychom se rády id tebe dozvěděly, zda nějaký takový Bůh a Otec jest anebo ne? Víš-li o tom něco, řekni nám to; neboť my tě budeme velmi pozorně následovati a z tvých úst nesmí nám uklouznouti ani slovo, kterého bychom si náležitě nepovšimly.

Pán praví; „Ano, Mé milé dětičky, tu jste Mi ovšem dali velmi těžkou otázku, na kterou vám sotva budu moci odpověděti; neboť řeknu-li vám; Takový Bůh a Otec jest, pak řeknete, to nám nestačí, dokud Ho nevidíme; a řeknete-li pak; Dej nám spatřiti Otce!“

Co vám potom řeknu? Mohl bych vám prstem ukázati tam či onam a vy byste ničeho nespatriily, neboť ať bych vám ukazoval kamkoli, přece byste nikdy vašeho Boha a Otce nenalezly. Kdybych vám však řekl; Děti. Otec je zde mezi vámi!, uvěříte tomu?

Nebudete se tázati; Kde je tedy? Jest to jeden z učitelů tohoto sálu? A Já vám pak řeknu; „Ó, nikoli milované děti!“Co potom učiníte? Podíváte se na mne zcela zobra a řeknete; Hle, tento muž nás má za blázny; není-li to jeden z těch mnohých učitelů, kdo jest to tedy? Ty to přeci nejsi? Neboť tak jednoduše, prostě a bez lesku, jako jsi ty, nemůže přece nejvznešenější nebeský Otec vypadati!

A když jste Mně daly takovou odpověď, co vám mám poté odpověděti Já? Proto byste se Mne měly tázati raději na něco jiného, neboť se zodpověděním této vaší otázky nedá se to tak dobře dělat.“

Děti praví; Ó, milý moudrý muži! Hle, tak to nejde. Na zodpovězení nějaké jiné otázky nám nezáleží, ale na tom, zda jest anebo není nebeský Otec, spočívá naše celé blaho. Neboť, je-li nějaký Otec v nebi, pak jsme všichni přebлаžení; není-li však, pak jsme tu, jako bychom byli všichni bez důvodu a nevíme zač, a nač? Proto, je-li ti možné, pusť se jen do zodpovězení prvé otázky, o to Tě všichni co nejsnažněji prosíme.

Neboť, že jsi velmi moudrý muž, to jsme již vyrozuměli z tvé vyhýbající odpovědi, proto přived' nás k onomu Jednomu Otci blíže. Neboť On musí jistě být, neboť poznáváme z toho, že

dostáváme po tomto nebeském Otci tím větší touhu, čím více Se chce skrýti za našimi dětskými pochybnostmi.

Kdyby Ho vůbec nebylo, odkud by se tedy vzala v nás tato touha, která je přece také právě tak živá, jako my samy? S touhou musí však také růsti jistota o jsoucnosti nebeského Otce!“

Praví Pán; „Nuže, Mé milé dětičky, vy Mně berete zrovna slovo z úst! Ano v touze spočívá velmi velký důkaz; jaký je však následek této touhy? Mé milé dětičky, následek bude to, že by se chtělo zjistit to, po čem se touží, není-liž pravda. Vy pravíte; Ó, ano, to je dobrá odpověď. Já však se vás nyní tážím. Copak jest podstata této touhy? Vy mně pravíte, jest to láska k tomu, po čem se touží.

Má-li se však něco spatřovati v podstatě a v úplnosti pravdy, stačí snad k tomu, aby se zůstalo jen při touze a jejím následkům? Vy Mně řeknete Ó, ne milý muži velmi velké moudrosti! Tu se musí jít zpět k podstatě samé. Neoznamuje-li se tu velká pravda, pak jest vše falešné; Oznamuje-li se tu však, pak se přišlo k živoucímu přesvědčení, že tato pravda se věčně nikde nepozná a neužít, nežli jen v samé její podstatě.

Pohlédněte však, dětičky, nyní sem. Tento jeden bratr z vás šel touto cestou; a hleďte, on „Otce“ našel! Ptejte se ho, kde jest a on vám ukáže na Otce prstem!“

Nyní se vrhnou ti ostatní na onoho jednoho a žádají to od něho; a ten jeden praví; „Ó, moji milí bratři! Pohlédte sem. Toho, kterého považujete za prostého a jednoduchého. Jest to On Sám! On jest Ten dobrý, milý nebeské Otec, kterého jste dlouho marně hledali. Svaté, přesvaté jest Jeho jméno! Věřte mně to, neboť já jsem již viděl Jeho nádheru. Nevěřte však proto, že já vám to pravím, nýbrž přiblížte se všichni svými srdci k Němu a naleznete Ho tak pravdivého a nádherného, jako já jsem Ho našel!“

Hle, tyto děti nyní všechny volají, ježto poznávají Otce, Otče, Otče!!! Ty jsi to, Ty jsi to! Neboť my jsme to v Tvé blízkosti mocně tušili. Ježto jsme Tě však našli, neráčíž se nikdy před námi skrývat, abychom tě nemusely zase tak těžko hledat!“

A Pán praví; „Amen! – Dětičky, od nynějška neodvracejte své tváře nikdy ode Mne! I Když se nebudu vždy tak, jako nyní, mezi vámi zdržovati, budu však přece tam v onom Slunci, které vám svítí. Další oznámí o Mně váš učitel.“

Kapitola 76. / 250.

25. září 1843 od 16,30 do 18,15 hodin

Školní budova 12 božských přikázání. Druhý sál, poučení o 2. přikázání. Třetí sál, poučení o 3. přikázání. Co je sabat?

Nyní však nemusíme sledovati dále, co zde tyto děti dále přijímají od svých učitelů o Pánu, neboť dobu, anebo stav, v němž Pána jakoby ztratily, již přestály a tedy také prvá učební síň kterých jest v tomto oddělení jak jste viděli dvanáct, vedlo by příliš daleko, kdybychom chtěli ve všech následujících učebních sálech prodělávati další vyučování s těmito dětmi. Abyste však přece věděli, čemu a jakým způsobem se v těchto sálech učí, pravím vám, že jste mohli již z prvé tabule uprostřed prvé síně seznati, o čem se v této velké učební budově jedná. O nic jiného nežli o deset přikázání Mojžíšových a konečně o dvě přikázání lásky.

V každé poté následující síni, se pak prakticky vyučuje a cvičí nové přikázání a to celkem tímž způsobem, jak jste měli dostatečnou příležitost pozorovati při prvním přikázání zde v prvé síni.

Tak se hned v následující síni projednává přikázání; „Nevezmeš jména Božího nadarmo.“

Nerozumíte také ovšem asi tomu, co v podstatě praví toto přikázání; proto vás také malými štulci a štulečky uvedu do pravého významu těchto přikázání.

Nebude to tedy zde v tomto druhém sále vykládati toto přikázání snad, jakoby neměl nikdo při nedůležitých příležitostech bez náležité vysoké vážnosti a úcty Jméno Páně nahlas vyslovovati, kterýžto zákaz by znamenal právě tolik, jako zcela nic. Neboť je-li někdo toho mínění, že smí Jméno Páně jen v čas nejkrajnější potřeby a tu vždy s největší úctou a vážností vysloviti, pak by to neznamenovalo ani více ani méně nežli jen; Jméno Páně nemáme jaksi nikdy vyslovovati, neboť zde se předpokládají dvě podmínky, za kterých se má Jméno Boží vyslovovati; tyto

jsou však předně tak šroubovány, že jistě žádný člověk o sobě nebude moci dospěti k přesvědčení, za které příležitosti nastává onen čas krajní potřeby, v němž by se smělo nejsvětější Jméno Páně důstojně vysloviti; a za druhé, i když by také nastal takový případ, jako je například nejvýš zřejmé nebezpečí ohrožení života, které může člověka za různých stavů navštívit, vzniká tu pak ještě otázka, zda v takovém velmi povážlivém stavu bude mít člověk onu duchapřítomnost a onu pohotovost, v níž by mohl zmíněným nejdůstojnějším způsobem jakkoli utvořené Jméno Páně vysloviti?

Uvažujete-li tedy o výkladu tohoto druhého přikázání, jaký se obyčejně činívá na Zemi, musíte dojíti nutně k tomu závěru, že Jméno Páně by se vlastně nemělo vůbec nikdy vyslovovati a to z toho prostého důvodu, že ony dvě dané podmínky sotva kdy mohou být navzájem v souladu, neboť rád bych znal na zemi člověka, jenž by se ve své největší tísní dovedl uvést do onoho klidně nejvznešenějšího, nejuctivějšího a nejzbožnějšího stavu, v němž by důstojně vyslovil Jméno Páně.

Kdyby tomu tak správně bylo, pak by se také žádný člověk nesměl modliti; neboť v modlitbě jmenuje přece také Jméno Páně. Člověk se má však denně modliti a Bohu vzdávati úctu a nemá modlitbou omezovati se na čas nejkrajnější potřeby.

Z toho všeho vyplývá, že toto přikázání se chápe nesprávně, aby se však tomu mudrování o tom učinil jednou ranou konec, pravím vám ve vši stručnosti, jak se má toto přikázání v podstatě chápati a značí tedy: „Nevezmeš jména Božího nadarmo, tolik jako: Nevyslovuj Jména Božího pouze jménem ne pouze článkovaným zvukem několika slabik, nýbrž, ježto Bůh jest základem tvého života, vyslovuj Ho vždy v základu svého života, to jest nemáš Ho mechanicky, nýbrž vždy živě účinně vyslovovati, neboť cokoli činíš, činíš silou Bohem tobě propůjčenou. Užíváš-li této síly k zlému jednání, pak zřejmě znesvěcuješ v sobě ono Božské jež jest tvá síla, živé Jméno Boží.

Hle, toto přikázání pravé tedy, že máme Jméno Boží předně poznávati, co jest a v čem záleží, pak je nemáme jen vnějšími slovy vyslovovati, jako nějaké jméno jiné, nýbrž vždy účinně, protože Jméno Boží je účinná síla člověka. Proto také má člověk vše, co koná, v tomto Jménu konati a koná-li to, jest to člověk, jenž nevyslovuje Jména Božího nadarmo vnějšími slovy, nýbrž účinně a živě v sobě.

A hleďte, takovým způsobem tedy prakticky, jsou žáci vyučováni tomuto druhému přikázání v tomto druhém sále a u každého se tak dlouho procvičuje, až v něm nabude náležité pevnosti. Dosáhl-li toho, přejde se pak do třetího sálu k třetímu přikázání, které, jak víte zní:

„Pomni, abys sabat (den sváteční př.) světil!“

Co se však tím chce říci, zejména, kde se již noc se dnem nestřídá a tudíž stále trvá jen jeden věčný den? Kdy je tu tedy sabbat? Je-li však toto přikázání původu božského, pak to musí být pravidlo věčné a nikoli jen časné a musí míti v říši duchů tak úplně platný význam, jako na zemi. U vás se říká, že se svátek, jako přikázání sabbat, nemá vůbec konati žádná služební práce, kterou se má totiž rozuměti veškerá práce výdělková. Za to však je dovoleno pořádati divadla, hráti a jako u pohanů tancovati. Den před sabbatem jest přikázáno se postiti, aby se v sabbatu mohlo tím více žráti. Také je hostinským dovoleno prodávati pokrmy a ve svátek podváděti hosty více nežli o jiném dni. Tomu se tedy říká náležitě světit sabbat; jen na poli a roli se již nesmí pozeňnané práce konati; vše ostatní se však pro sabbat hodí.

Pan však na světě ukázal, že se také sabbat může zcela vhodně pracovati a dobro konati. Jestliže však Pán v sabbatu pracoval, pak myslím, že každému člověku má postačiti tento důkaz, totiž, že pod svěcením sabbatu se má rozuměti něco zcela jiného, nežli nepracovati a nebrati do ruky, co je užitečné a prospěšné.

Co jest sabbat? Řeknu vám zcela krátce : Sabbat není ani sobota, ani neděle, ani Boží hod velikonoční a svatodušní, ani kterýkoli jiný den v týdnu anebo v roce, nýbrž ničím jiným, nežli dnem ducha v člověku, božským světlem v lidském duchu, vycházejícím sluncem života v lidské duši a to je onen živoucí den Páně v člověku, který má ustavičně víc a více poznávati a světit všemi svými skutky, které má konati z lásky k Bohu a z této lásky k svému bližnímu

Jelikož však člověk ve shonu tohoto světa nemůže a nedovede tento svatý den odpočinku Páně nikdy nalézt, proto tedy má od světa ustoupiti a tento den života svatého, božího klidu v sobě hledati.

Proto také bylo lidu izraelskému přikazováno, aby si ustanovil aspoň jeden den v týdnu v němž by upustil od světských záležitostí a hledal v sobě jedině tento den života; leč tento

zákon se zachovává pouze zevnější hmotě a tak to na konec došlo tak daleko, že nepoznávali ani Pána Sabbatu, svatého Otce, když jsa puzen přenesmírnou láskou přišel k Svým dětem na Zem!

Ja myslím, že z těchto slov by vám mělo být úplně pochopitelno, co se má rozuměti svěcením sabbatu a jak se má toto svěcení konati.

A zároveň by vám mělo také být pochopitelné, zda vaše svěcení neděle v pravdě vypadá jako svěcení sabbatu a zda lze k vnitřnímu životnímu dni klidu dospěti hodinou církevní pobožnosti, potom však samými světskými zábavami?

Kdybych byl s vámi na zemi, mohl bych vypsati velkou odměnu na provedení důkazů, zda lze pravý sabbat v duchu nalézt a světiti běháním do kostelů, pak důkladným žraním, konečně procházením, ježděním, někdy také tancováním, hraním a chlastáním, nezřídkým lhaním a podváděním, obyčejnými na cti utrhačnými návštěvami a podobnými podniky. Kdo ví, zda nejsou filozofové, kteří by byli schopni takový důkaz provést; u nás by to ovšem vypadalo, jako falešný peníz.

Že se zde děti prakticky učí a cvičí jen v živém svěcení sabbatu, netřeba se asi blíže zmiňovati; a z toho si můžete učiniti náležitý pojem, jak v podstatě těmito přikázáním páně skutečně rozuměti.

A jako tato dvě a předtím ono prvé přikázání tak probereme ve vsí stručnosti také ještě přikázání ostatní, abyste měli náležitý pojem o tom, v jakém smyslu se zde dětem vštěpují všechna tato přikázání a tak tedy příště budeme ve vsí stručnosti zkoumati přikázání čtvrté. V sále čtvrtém.

Kapitola 77. / 251

26. září 1843 od 17 do 18 hodin

4. přikázání ve čtvrtém sále (v duchovním smyslu).

Čtvrté přikázání, jak je máte na Zemi, zní: „Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na Zemi. „Toto přikázání jest právě tak božského původu, jak prvá tři. Co se v něm tak přikazuje a co slibuje? Nic jiného nežli poslušnost dětí k rodičům a za tuto poslušnost čeká výhody.

Nemůže se tu někdo tázati a říci: Jakže? Božské přikázání se schvaluje pouze jen časnými sliby a nemá v pozadí ničeho zřejmého, v čem by byly podávány věčné duchovní výhody? Co záleží na nějaké takové časné výhodě? Co záleží na blaženém životě, co na dlouhém životě, nenásleduje-li za ním nic vyššího?

Jest pravda, že dobré a dlouhé žití jest lepší, nežli krátce a špatně, jestliže se však na konci životního úseku objeví nehostinná smrt, jakou přednost má (pak) dobrý dlouhý život, před špatným krátkým?

Já myslím, že netřeba být ani zrovna nějakým důkladným matematikem k tomu, aby se mohlo říci: Rozdíl všude dělá jen pouhou nulu; neboť jak prvý tak i druhý přechází v naprosto nic a pak málo záleží na tom, jaká byla cesta k tomuto příjmu, zda dobrá či špatná.

Podle tohoto měřítko by tedy čtvrté přikázání spočívalo na velmi kluzké půdě a rodiče by byli skutečně špatně na tom, kdyby již s takovouto filozofií rodili děti na svět a děti samy by při takovém uvažování nalézaly málo důvodů k tomu, aby rodiče poslouchaly. Dále lze o tomto přikázání učiniti ještě následující kritickou úvahu. Tak jak toto při kázání zní, má jen dočasný základ; představuje tedy pouze jen povinnost dětí k svým rodičům.

Jest tedy otázka; Jaký smysl má toto přikázání zde v říši duchovní, kde jsou děti na věky svých rodičů zproštěny? Jsou-li však svých rodičů zproštěny, pak budou jistě také zproštěny pozemské povinnosti k nim a přece jen vidíte zde v této čtvrté síni na tabuli napsáno toto přikázání. Týká se tedy těchto dětí vzhledem k Pánu? Bylo by tomu ovšem tak, kdyby pod ním nebyla další věta zaslíbení; „Abys dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na Zemi. Kdyby tu bylo; „abys věčně živ byl a dobře se ti vedlo v nebi, „ pak by se takové transverzi zákona velmi lehce rozumělo, ale časné zaslíbení ve věčně duchovní říši zní přece jen poněkud zvláště.

Co myslíte, co tu dělat, aby se tomuto zákonu úplně zjednala odůvodněná božská tvářnost? Vy tu ovšem krčíte rameny a zcela tiše v sobě pravíte; „Milý příteli a bratře! Pokud se týče našeho výkladu, má to čistě s božskou sférou tohoto zákona značnou potíž; neboť podle předchozí úvahy nelze tu tak snadno, jak by se někdo domníval, zrovna příliš mnoho duchovního objeviti.“

Já vám však pravím, že právě toto přikázání, jako téměř žádné jiné je nejvíce čistě duchovní. Vy otevíráte oči, ale proto ta věc přece není jiná, abyste to však na prvý pohled uzřeli, neučiním nic jiného, než, že řeknu tento zákon jen poněkud změněnými slovy, jak se také zde v této učebně přednáší a ihned uzříte plnost pravdy. Jak zde tedy zní? Poslyšte!

„Děti! Poslouchejte řád Boží, který vyplývá z Boží lásky a moudrosti (to jest otce a matky), abyste dlouho živы byly a dobře se vám vedlo na Zemi. Co jest dlouhý život a co je naproti tomu věčný život?“ „Dlouhý život“ znamená život v moudrosti a slovem dlouho se nerozumí trvání, nýbrž rozšíření a vždy větší zmocňování života, neboť slovo anebo pojem „život! Uzavírá už o sobě věčné trvání. Ale slovo „dlouho“ neznámá naprosto žádné trvání, nýbrž jen rozšíření životní síly, kterou živoucí bytost se vždy víc a více dostává do hlubin božského života a právě tím činí vlastní život stále dokonalejší, pevnější a účinnější.

To bychom tedy měli, ale co znamená „dobře se vésti na Zemi?“ Nic jiného, nežli osvojení si božského života; neboť slovem „Země“ se zde rozumí vlastní bytost a dobré vedení v této bytosti není nic jiného, než-li svobodné bytí v sobě samém, podle úplně si osvojeného řádu božského.

Toto krátké vysvětlení postačí, abychom seznali že právě tento zákon jest úplně čistě duchovní. Budete-li jej ve volné chvíli přesně zkoumati, shledáte na vlastní zemi, že je tomu tak. Tak se tedy také zde prakticky dětem vštěpuje a to s největším prospěchem. Ježto však toto nyní víme, odebereme se ihned do sálu pátého.

Kapitola 78. / 252.

28. září 1843 od 16,30 do 17,30 hodin

5. přikázání v pátém sále-duchovně osvětleno. Proč Izraelité usmrtili tolik svých proroků a králů a často ukrutně? Úvaha o dnešních válkách! Vysvětlení.

V tomto pátém sále vidíte opět jednu umístěnou tabuli a na ní je dobře čitelným písmem napsáno; „Nezabiješ!“ Zkoumáte-li toto přikázání jen poněkud ve světle a k tomu spolu projděte dějiny národa izraelského, pak by musely být vaše oči trojnásobným zákalem postiženy, kdybyste na prvý pohled neviděli, že toto přikázání má svůj zvláštní háček. „Nezabiješ!“ Jak, kde, kde a co tedy?

Co znamená vůbec zabít? „Zabít“ znamená, učiniti života neschopným pouze tělo, anebo to znamená oloupiti ducha o jeho nebeskou životní sílu? Je-li zabití zákonitě omezeno pouze na tělo člověka, pak tím patrně nemůže býti míněno zabití ducha, neboť se zajisté praví, že každý člověk má jaksi své tělo umrtvovati, aby naproti tomu oživil ducha, jak tu také Pán Sám praví; „Kdo svůj život, to jest život těla miluje, ztratí jej. Kdo však mu kvůli Mně uniká, obdrží jej.“

Podobně se toto také ukazuje v přirozenosti věcí; neodumře-li u nějakého plodu vnější kůra anebo schrána, nepříjde plod k nějakému živoucímu zárodku. Z toho všeho však vyplývá, že usmrcení těla nemůže být zároveň usmrcení ducha. Rozumí se však pod tímto přikázáním jen usmrcení ducha, kdo je potom jist životem těla?

Naopak jest však též zároveň každému známé, že oživování těla zejména v dnešní době namnoze se vyskytující, není ničím jiným, nežli „usmrcováním ducha“. Zkoumáte-li hned vedle toho dějiny národa izraelského, kterému jaksi byly dány tyto zákony jak říkáváte čerstvě upečené, shledáte pozoruhodný kontrast (rozpor) v tom, že předně sám zákonodárce Mojžíš dal zprvu množství izraelitů usmrtiti a jeho nástupci museli těm, kdo se proti zákonu provinili učiniti totéž.

„Nezabiješ“, tento zákon ležel v arše úmluvy právě tak jako všechny ostatní zákony; co však učinilo celé vojsko izraelské, když vtáhlo do zaslíbené země, s dřívějšími obyvateli této

země? Co učinil sám David, muž podle srdce Božího? Co největší prorok Eliáš? Hleďte, ti všichni zabíjeli a to velmi mnoho a často dokonce i ukrutně.

Kdo z vás je ducha rozumného a nepředpojatého, zda nevysloví v sobě samém úsudek říka: Co je to za přikázání, když proti němu, jako proti žádnému jinému byli nuceni jednati i první od Boha vyslaní proroci?

Takové přikázání je zajisté dobré, jako vůbec žádné; také v našich dobách je zabíjení bratří ve válce dokonce věcí čestnou! Ano, Pán Sám usmrcuje tělesně den co den hromadu lidí a přece se praví, „nezabiješ!“ A David musel dáti usmrtiti jednou vojevůdce proto, že se vůči jednomu místu, které mělo být zničeno, zachoval křivopřísežně.

Dobrá pravím vám já; tak je tomu s přikázáním na zemi; zde se však vidíme v Říši nebeské, kde předně jedna bytost již nemůže zabít druhou a za druhé kde také jistě nikdy nikdo nepojme ani nejslabší myšlenku, někoho zabít. K čemu je to tedy zde na tabuli napsáno? Snad pouze z čistě historického ohledu, aby se zde žáci naučili, jaké jsou a byly zákony na zemi? Anebo mají za druhé tyto nejvyšší dobromyslní dětští duchové kvůli tomuto zákonu uvedeni býti na čas ve vraždychtivost, aby ji pak vůči tomuto zákonu v sobě samých potíraly? To by se mohlo sice předpokládati, ale jaký závěr a nebo jaký konečný výsledek z toho dostaneme? Já vám neříkám nic jiného nežli že; Musí-li být touha k vraždění nakonec přece jen dětem odňata, když se jako vraždychtivé vůči tomuto zákonu úplně osvědčily, pak se musí právě tak uznati, že kdyby nebyly vraždychtivostí nikdy naplněny, nic by při tom nezískaly, ani neztratily.

Já však vidím, že při tomto důkladném vyličení věci nyní sami si nevíte vlastně s tímto zákonem rady. Já však vám pravím. Nedělejte si starosti, několik málo slov postačí, aby se vám postavilo vše dosud pochybné do nejjasnějšího světla a zákon bude stejně důstojně, jak na Zemi tak i na nebi, jako Slunce na obloze zářiti!

Abyste však následující výklad snadno a důkladně pochopili, upozorňuji vás jen na to, že totiž v Bohu jest udržování stvořených duchů neměnitelnou základní podmínkou veškerého řádu božského.

Víte-li nyní to, pak pohleďte na opak, totiž na ničení a budete mít toto přikázání duchovně i tělesně v plném významu před sebou. Řeknete tedy místo; „Nezabiješ“ nezničíš ani sama sebe, ani vše to, co je tvého bratra, neboť udržování je věčný základní zákon v Bohu Samém, následkem něhož jest Bůh ve Své moci věčný a nekonečný. Jelikož však na Zemi je také tělo člověka do určité, Bohem určené doby, pro věčně trvajících výcvik duše nutné, nemá bez výslovného Božího přikázání nikdo práva, svévolně ani své tělo vlastní ani tělo svého bratra ničiti.

Mluví-li se zde tedy o přikázání udržování, rozumí se pak také samo sebou, že ještě méně je kdo oprávněn ducha svého bratra jakož i svého vlastního ducha jakýmkoli prostředkem ničiti a k dosažení věčného života nezpůsobitelným činiti. Bůh ovšem denně usmrcuje těla lidí. Ale v pravý čas, když totiž duch tím či oním způsobem dosáhl určité zralosti. Také andělé nebesští, jako stálí sluhové Boží, rdousí neustále těla lidí na Zemi; ne však dříve, dokud k tomu nemají rozkaz od Pána a Tedy jen takovým způsobem, jak to chce míti Pán.

Tak se naučí také děti zde duchovně prakticky, v čem záleží udržování stvořených věcí a jak se musí ve spojení s vůlí Páně vždy co nepečlivěji konati. A jste-li jste toto nyní jen poněkud pochopili, pak zajisté z toho vyplyne, že budete sami spatřovati velkou vážnost tohoto zákona a za druhé, proč se tento zákon vyskytuje také i zde v říši nebeských dětských duchů. Víme-li však toto pak se také můžeme ihned odebrati do sálu šestého.

Kapitola 79. / 253.

29. září 1843 od 16,30 do 20 hodin

6. přikázání v šestém sále. Co jest smilstvo? Tělo, duše, duch. Co jsou to kretění a co temní duchové? Další exkurze na tomto těžkém poli.

Zde uprostřed šestého sálu spatřujeme opět tabuli a na tabuli jest zřetelně čitelným písmem napsáno: „Nezesmilníš, nezczoložíš.“ Nezneuznatelné jest toto šesté přikázání, které dal Pán skrze Mojžíše izraelskému národu. Toto přikázání jest ve své základní podmínce zajisté jedno z nejtěžších pochopitelných a pak také nejtěžších přesně životním v základě zachovatelných.

Co se vlastně tedy tímto přikázáním zakazuje? A čeho se toto přikázání vůbec týče, ducha? Duše? Anebo těla? Která z těchto tří životních potencií nemá smilnití? To by byla jedna otázka; a co je vlastně smilstvo a co je cizoložství? Jest smilstvo vzájemný pohlavní styk? Je-li tomu tak, pak tímto přikázáním zastavuje se každé plození, neboť v tomto jednoduchém přikázání nenalzáme žádné podmíněčné výjimky; praví se prostě; „Nezesmilniš.“

Považuje-li se tedy pohlavní styk jaksi za vrcholný bod smilstva, pak bych chtěl sám znáti toho člověka, jenž by za nynějšího stavu věcí na Zemi uskutečnil plození bez tohoto zapovězeného aktu, ať už v manželství, anebo mimo manželství; akt je týž, ať se koná v úmyslu skutečně zploditi dítě, anebo ne, je týž. Mimo to, toto přikázání samo nemá o sobě žádné podmínky, kterou by pravidelné manželství bylo ze smilstva vyjmuto.

S jiné strany musí však býti každému člověku jasno, že Pánu především záleží na rozmnožování lidského pokolení a na moudré jeho výchově. Jakým způsobem by se však mělo lidské pokolení rozmnožovati, když by mu byl pod trestem věčné smrti zakázán akt plození? Myslím, že tu každý člověk může rukama nahmatati, že tu zřejmě vězí nějaký háček.

Mimo to si musí ještě každý sám vydati svědectví, že jistě při žádném přikázání, které se má zachovávat, nehází příroda člověku celkem tak silný klacek pod nohy, přes nějž musí klopýtati, jako právě u tohoto přikázání. Žádný člověk, byla-li jeho výchova jen poněkud řádná, se neseškává v zachovávaní ostatních přikázání se žádnou anebo nejvýš jen s velmi nepatrnou nesnází, ale při tomto přikázání činí příroda vždy sama silný škrt přes výpočet takového apoštola Pavla!

Vidíte tu zřejmě záповěď tělesné rozkoše, která je nerozlučně spojena s aktem plození; týká-li se tedy zákaz jen rozkoše tělesné a nikoli zároveň také aktu plození, jest otázkou, zda lze tělesnou rozkoš oddělit od řádného aktu plození? Kdo z vás může dokázati a tvrditi, že by oba zákonití, řádní manželé nepociťovali při aktu plození také dočasnou rozkoš? Anebo kde jsou manželé, kteří by nebyli nastávající rozkoší těla aspoň zpola k souloží povzbuzování?

Z toho však nyní vidíme, že s tímto přikázáním o smilstvu, použije-li se na tělesný akt plození nemůže naprosto uspěti; neboť buď musí existovati čistý akt plození, který s rozkoší těla nemá co činiti anebo nedá-li se takový akt prokázati, nesmí tělesný akt plození tomuto zákonu podléhati a musí se považovati za volné, beztrestné jednání člověka. Neboť bylo již poznamenáno, že se tento zákon vyslovuje zcela bezohledně a bez jakékoli výjimky.

Nutné trvání lidstva se však vyslovuje zřejmě proti zákonům tohoto aktu, rovněž i vždy bezohledně žádající příroda. Neboť ať si je kdo jakéhokoli stavu, když dospěje ke zralosti, není od něho osvobozen; musel by se tedy nechati zmrzačiti a svou přirozenost usmrtiti, jinak se aspoň v jeho chtivosti k němu rozhodně nic nepořídí i když je vnějšími okolnostmi od této činnosti zdržován.

S tělem se tedy nedá nic dělat; snad se tedy tento zákon týká jen duše? Já myslím, že ježto duše jest veskrze živoucím principem těla a volná činnost těla závisí jen na duši, bez níž jest tělo mrtvé, našel se asi stěží nějaký přeucený člověk, který by mohl vážně tvrditi že by duše neměla co činiti se svobodnými činy těla.

Tělo jest zajisté nástroj duše, uměle zařízený k jejímu používání k čemu tedy přikázání jediné pro tělo, které je o sobě mrtvým strojem? Když někdo dal sekyrou nemotornou ránu, byla tu vinna sekyra, anebo jeho ruka? Já myslím, že nikdo nebude chtít zajisté tvrditi, že nemotornou ránu třeba přičíst sekyře.

Právě tak málo se může také akt plození přičítati tělu za hříšné jednání, nýbrž jen jedinámu principu, jímž jest zde živoucí duše. Proto také naše dosavadní kritické osvětlení tohoto přikázání musí tedy platiti jen pouze pro duši, která myslí, chce a jedná v těle a tak je právě duše podle předchozího kriteriá nutně osvobozena od tohoto přikázání. S duší to tedy také nejde; snad to tedy půjde s duchem? Uvidíme, co se tu pořídí s duchem.

Co jest duch? Duch jest vlastní životní princip duše a duše bez ducha není nic jiného nežli substanciální éterické ústrojí, které má sice veškerou schopnost k přijetí života, ale bez ducha není nic jiného nežli substanciální éterický polyp, jenž vztahuje své rámě ustavičně po životě a nasává vše, co se zamlouvá jeho přirozenosti.

Duše bez ducha jest tedy pouze polární síla, která v sobě chová tupou náklonnost k nasycení, ale sama nemá žádné soudnosti, kterou by se jí stalo jasné, čím se sytí a k čemu jí toto syčení slouží. Lze ji přirovnati k arcikretěnovi, jenž v sobě nepociťuje žádné jiné touhy, nežli

aby se nasytil. Čím a proč? O tom nemá ponětí. Pocítí-li velký hlad, žere na co přijde; ať neřád či chléb anebo pouhou stravu pro vepře, to je mu jedno.

Hledte, totéž je duše bez ducha a tito uvedení kretění mají právě také jen pouze duševní život, při čemž je v duši duch buď příliš slabý anebo často vůbec žádný. Že tomu jistě tak jest, k tomu vám třeba jen pohlédnout do světa temných duchů; co jsou tito duchové? Jsou to duše po smrti dále žijící, které za života v těle způsobem nejvš lehkomyšlným a často nejvš zlomyšlným tak velice oslabily a potlačily v sobě svého ducha, že v takovém stavu je s to opatřit jim sotva nejskromnější odměřený životní vznět, při němž však všechny životní přednosti musejí nezřídká zůstatí ve věčném pozadí!

Jak se však chovají takové bytosti v záhrobí ke blaženým živým duchům? Nejinak, nežli jako pouzí hlupáci, tedy duchovní kretění, kteří jsou mimo tom ještě všelijak znetvořeni, takže nezřídká nelze již objeviti ani nejmenší stopy lidské podoby. Tyto bytosti jsou v duchovním světě za své jednání tak málo odpovědny, jako kretén anebo blbec, v podstatě tedy jen duch.

Je-li tedy nyní to zřejmě prokázáno, vzniká otázka, jak a jakým způsobem může tedy duch páchatí smilstvo? Může míti duch tělesné žádosti? Myslím, že by sotva existoval větší rozpor, nežli by byl ten, kdyby si někdo chtěl vážně představovati „tělesného ducha“ jenž by musel být nutně hmotný, aby v sobě měl i hrubohmotné žádosti.

Jestliže však již vězeň nemá jistě největší zalíbení na svém vězení, tím menší touhu bude mít absolutní duch uspokojovati navždy svou nejsvobodnější podstatu s hrubou hmotou a nalézati na ni svou rozkoš. V tomto smyslu jest tedy duch páchající smilstvo zajisté tím největším nesmyslem jaký může kdy nějaký člověk vysloviti. Nyní vzniká tedy otázka; Co je tedy smilstvo a kdo je nemá páchatí, když jsme viděli, že ani tělo, ani duše a duch o sobě nemohou páchatí smilstvo, jak my je dosud známe?

Kapitola 80. / 254.

30. září 1843 od 16,30 do 18 hodin

Pokračování vysvětlení vnitřního smyslu 6 přikázání. Jest dvojí láska božská bez sebelásky a sebeláska, která stojí naproti první. Podle toho se má toto přikázání posuzovati. Pojem o cudnosti nanejvyš důležitý!

Někteří sice řeknou: Mojžíš se později o tom vyslovil tím, že akt plození podle řádu dovolil jen mezi požehnanými manžely, jinak jej však zakázal, a co se týče jiného plození, zejména když se ženatý muž dopustil tohoto aktu se ženou jiného muže, ustanovil, aby se takový čin považoval za cizoložství, a oba cizoložníci byli vinni smrtí. Toto jest správné; nicméně dodatečná ustanovení nedávají na počátku jednoduše danému zákonu žádné jiné podoby. Kdo se jím chce vázati, musí svou při v prvním zákoně obhájití; neboť ani smilstvo, ani cizoložstvo nejsou v nich určitým způsobem zakazovány.

Dosud jsme jasně vyložili, co by se mělo na všechn způsob rozuměti „smilstvem“; jelikož však vše to poukazuje na akt plození, nemůžeme také způsob smilstva, námi dosud přijatý za známý, považovati tímto zákonem za zakázaný.

Nyní se však hlásí v této věci někdo dobře zkušený, jenž praví; Smilstvo, které je tu zakázáno se rozumí pouze prázdné ukájení smyslového pudu. Dobrá pravím já, zplodí-li však nějaký muž dítě se ženou jiného muže, která nemůže být svým mužem oplodněna, může mu to být přičítáno za hříšné cizoložství? Ptám se dále; Když nějaký jinoch puzen svou přirozeností zplodil s děvčetem dítě, může mu to být přičítáno za hřích smilstva? Táži se dále; Když nějaký muž ze zkušenosti ví, že jeho žena není schopna oplodnění, přece s ní však souloží, protože má bujně tělo, které ho dráždí, pak tento muž ukájí svůj smyslový pud zajisté zřejmě na prázdno; může mu tento čin býti přičítán za hřích smilstva?

Táži se dále; Existuje zejména v této době, jako také za všech dob, nesčíslný počet lidí obojího pohlaví, kteří jsou zcela dobře schopni plození a mají mocně je pudící přirozenost? Avšak pro politické a nuzné poměry nemohou vstoupiti do stavu manželského. Když se nyní tací dvojnásob stísnění lidé dopustí plození, hřeší tím proti tomuto šestému přikázání?

Řekne se; Mají svůj pud obětovati Bohu a nesouložití, tak nebudou hřešiti. Já však pravím vám. Který soudce může takovou chybu prohlásiti za skutečný hřích? Jakou zásluhu má boháč za to, že si může vzíti řádnou ženu, před chudým, jenž přirozeně musí této blaženosti vždy postrádati? Má tedy zámožný mít větší právo na takové plození, nežli chudý? Posvěcují tedy peníze plození proto, že si může bohatý vzít řádnou ženu, což ovšem tisíci nezámožných je nemožné?

K tomu by se mohla položit otázka: Kdo jest tedy vlastně vinen na tak mnohonásobném ochuzení lidí? Jistě nikdo jiný, nežli šťastný boháč, jenž svou zistnou spekulací strhuje na sebe tolik pokladů, že by se jimi nežřídka tisíci lidem umožnilo řádné manželství; a nicméně by tu měl být toliko bohatý manžel osvobozen od hříchu smilstva, když se svou žádnou ženou plodí děti a jen chudý by měl být tím hříšníkem právě proto, že si nemůže vzít ženu? Neusuzovalo by se tu právě tak, jako kdyby někdo na Zemi určil nějaké poutnické místo a k tom u dal příkaz, podle něhož by nikdo nesměl navštívit pěšky toto místo, aby tam přijal nějakou domnělou milost, nýbrž každý kdo by chtěl toto místo navštívit a nějakou milost přijmouti, musel by tam přijeti v nanejvýš elegantní ekvipáži?

Kdo by takovýto příkaz shledával spravedlivým, ten by musel být jistě z nějakého takového světa, o němž Sám Tvůrce nebes a Země nic neví, to jest ze světa, který nikdy neexistuje; anebo by to musel být nějaký vyslanec satanův.

Z těchto úvah však nyní vidíme, že s vysvětlením našeho šestého přikázání naprosto nepořídíme; co si tedy počneme, abychom našli úplně platný smysl tohoto přikázání? Předem vám pravím: Tato věc není tak snadná, jak by si někdo představoval. Ano, já pravím; Abychom našli správný smysl tohoto přikázání, musíme sáhnouti hezky hluboko a věci se chopiti u základního kořene, jinak se při tom budeme nacházeti vždy v onom pochybném postavení, v němž budeme snadno považovati za hřích, co ani v nejbližším smyslu hříchem není a to, co skutečně jest, uznáme sotva hodné námahy za hřích považovati

Kde však jest tento kořen? Budeme jej hned míti. Vy víte, že láska jest prazákladem a základní podmínkou všech věcí; bez lásky by nebyla nikdy nějaká věc stvořena a bez lásky by bylo nějaké jsoucno právě tak nemyslitelné, jako je nemyslitelné, aby se kdy bez vzájemné přitažlivosti vytvořil podle vůle Stvořitelovy nějaký Svět. Kdo by to snad nechápal nechť si jen odmyslí od nějakého Světa vzájemnou přitažlivost a ihned uvidí, jak se všechny atomy tohoto Světa náhle od sebe oddělí a jakoby v niveč rozplynou.

Láska jest tedy základem všeho a zároveň klíčem ke všem tajemstvím. Jak lze však právě lásku uvést ve vysvětlitelné spojení s naším přikázáním? Pravím vám; není nic snazšího nežli to, neboť s nižádným aktem není láska tak úzce spjata, jako právě s aktem, který počítáme k aktům „smilně hříšným.“

Víme však, že člověk je schopen dvojí lásky, totiž lásky božské, která je proti každé sebelásce, pak sebelásky, která je proti veškeré lásce božské.

Nyní jest otázkou; Když někdo koná akt plození, jaká láska byla k tomu pohnutkou, sebeláska? V jejímž područí je též všeliká požívačnost anebo božská láska?, která chce jen sdílet co má, zapomínajíc na sebe? Hleďte, nyní jsme již jaksí na stopě vlastního hlavnímu jádru.

Předpokládejme nyní dva lidi; jeden se dopouští tohoto aktu ze sobecké požívačnosti, druhý však ve vděčné zbožnosti za plodivost, že může dáti své símě ženě, aby v ní probudil plod. Který z obou tedy hřešil? Já myslím, že dělati zde soudce a podati správný úsudek nebude zrovna tak zatěžko.

Aby se nám však tato věc stala úplně jasnou, musíme se také blíže seznámiti s pojmem „necudnost“. Co je cudností a co necudnost? Cudnost jest onen stav mysle člověka, v němž jest prost všeho sobectví anebo v němž jest čistý od všech skvrn sebelásky. Necudnost naproti cudnosti jest onen stav mysle, v němž má člověk jen na sebe sama ohled, pro sebe sama jedná a na svého spolubližního, zejména na ženu, zcela zapomíná.

Sobectví však není nikde hanebnější, nežli právě při aktu, kde se jedná o zplození člověka. A proč?K Příčina je na bílé dni, jaký základ, jaké símě, takový bude i plod. Je-li láska, tedy cudnost semenem, objeví se také plod božský; je-li však semenem sebeláska, sobectví a požívačnost, tedy necudný stav mysle, jakýž plod tu vzejde?

Hleďte, v tom spočívá to, co je šestým přikázáním zapovězeno a kdyby bylo toto přikázání zachováno, byla by země ještě nebem, neboť nebylo by na ní žádného sobeckého a vládyčti-

vého člověka! Leč toto přikázání bylo již od počátku lidstva přestupováno a plodem tohoto přestupování byl zistný a sobecký Kain.

Z toho však vyplývá, že do řady našeho hříchu, o němž máme pojednati náleží nejen tak zvané falešné označení „smilstvo“, které se spíše mělo nazývati „poživačnost,“ nýbrž každá jakkoli uzpůsobená poživačnost, zejména však, když nějaký muž zistně k svému požitku využitkovává beztak slabé ženy jest považovati za hřích smilstva. Krátké pokračování objasní věc ještě více.

Kapitola 81. / 255.

2. října 1843 od 16,15 do 18 hodin

Co jest dovolené nevěstkářství.

Jelikož v šestém přikázání se jen praví „nezesmilniš“, mohlo by se zde říci, že nevěstkářství se nemůže považovati za zakázané, jelikož se v šestém přikázání nikde nepraví. Nebudeš prováděti nevěstkářství. Já však pravím. Co jest nevěstkářství, jakého druhu asi je, duchovní, či tělesné? Jest jistý návyk neřesti a to takto: Filozofuje se o hřešící možnosti, všechny zjevy se kladou do oblasti „přirozených potřeb,“ když člověka jeho vlastní potřeba nutí, aby ji ukojil, koná podle svého rozumu a své vynalézavosti jistě jen něco chvalitebného a prospěšného, nalezne-li pro všechny žádoucí své přirozená prostředky, kterým tyto potřeby může ukojiti. Zvíře sice musí své potřeby ukojiti nejhrubším instinktivním způsobem, protože nemá rozum intelekt a vynalézavého ducha. Avšak člověk se právě povznáší nad ono obecné přirozené zvířecí tím, že dovede požadavkům svého druhu sám způsobem rafinovaným učiniti za dost, proto rozum kulturního člověka praví;

Kdo může přičítati člověku za hřích, když, si pomocí svého rozumu vystaví slušný dům k obývání výměnou za někdejší díru v zemi, anebo dutý strom? Kdo může přičítati člověku za hřích, že si zhotoví vůz zkrotí koně a pak mnohem pohodlněji cestuje, nežli na svých vlastních slabých nohou? Kdo může dále ještě přičítati člověku za chybu, když si k své potravě vaří a koření přírodní plody a chutnějšími je činí? Či byly věci ve světě stvořeny pro někoho jiného, nežli pro člověka, aby jich účelně používal?

Jak mnoho krásného a užitečného objevil člověk k svému pohodlí a k svému obveselení? Mělo by mu být přičítáno za chybu, když dělá svému tvůrci čest svým rozumem, bez něhož by tu bylo světové těleso tak nekultivované, jako naprosto holá pustina, na níž by se vše bez ladu a kladu rostlo v nejkrásnějším chaotickém pořádku, jako zeliny, řepy a kopřivy?

Nemůže-li tedy rozmanité kultivování Země počítáno býti člověku za chybu, ačkoli neobsahuje nic jiného účelného, nežli příjemnější a pohodlnější požívání věcí ve světě; nebude se tedy také na druhé straně moci nikterak přičítati člověku za chybu rafinovaný požitek při plození, když se jinak i člověk vzdělaný v tomto aktu co nejméně odlišil od zvířete. Proto také tento pud člověka musí být možno ukojiti způsobem ušlechtilejším a rafinovanějším, a to z téhož důvodu, z kterého si stavíme pohodlné domy, zhotovujeme měkké šaty, připravujeme chutné pokrmy a více podobných příjemností.

Předpokládejme jen případ, že by nějaký vzdělaný člověk mohl k svému ukojení zvoliti mezi dvěma ženskými osobami; jedna by byla špinavá, zanedbaná, obyčejné selské děvče, druhá však dobře vychovaná, velmi čistě oděná na celém těle neposkvřené a jinak bujné a půvabné děvče, jako dcera váženého domu. Táže se: Po které tento vzdělaný muž sáhne? Odpověď zde nepotřebuje lámání hlavy; jistě po té druhé; neboť první si bude ošklivěti. Jest tedy také zde rafinovanost zajisté na nejúčelnějším místě, protože touto rafinovaností člověk potvrzuje, že je vyšší bytostí, která má v sobě úplnou moc a sílu, aby vše nepříjemné a špinavé očistila a zpříjemnila.

Jelikož však muž, právě tak jako žena, v tomto ohledu pociťuje v sobě častější potřebu se ukojiti, při čemž se však nemůže vždy dělati požadavek in optima forma zploditi dítě, bude to tu proti uplatněná jeho rozumových sil, stanovil prostředky, kterými se umožní ukojení tohoto pudu, ať už jen slepou souloží s ženami, anebo sebe ukojením, anebo v čas potřeby tak zvanou pederastií? Vždyť člověk se liší od zvířete právě také tím, že dovede i tento nanejvýš přirozený

puď jistými cestami ukájeti, nežli právě cestami, na které byl hrubou přírodou přímo odkázán; a proto také třeba zvláštní dobře opatřené bordely a podobné ústavy spíše schvalovati a nemohou sloužit rozumu člověka nikterak k necti, nýbrž jen ke cti?

Hle, co vše lze z přirozeného hlediska proti tomu všemu namítnouti? Neboť jest správné, že zvíře nedokáže nikdy takové kultivování a všelikého hlediska v ukájení svého pudu pohlavního a tak lze v tom tedy nepopíratelně jaksí objeviti mistrovství lidského rozumu. To vše jest správné; zvíře ve všem tom má svůj čas, mimo který je pro ukájení tohoto pudu zcela tupé. Ale co je tato veškerá rafinovanost? Toť otázka krátká; ale její zodpovězení jest velké a závažné. Tato rafinovanost nemá ve své základní pohnutce jistě nic jiného, nežli strašně mrzutou požívačnost. Ale požívačnost jest patrně, jak víme, dítětem sebelásky, která však přichází souběžně s láskou k panování.

Jest pravda, že v slušném domě lze příjemně bydleti, nežli v nízké přízemní chatrči, pozorujeme však obyvatele! Jak pyšně a nadutě vidíme choditi obyvatele paláce a jak úplně zkroutěně se sklání prostý obyvatel chatrče před takovým pánem paláce? Pozorujeme obyvatele velkého města a naproti tomu obyvatele prosté selské vesnice. Obyvatelé velkého města si samou požívačností nevědí ani rady; všichni chtějí žíti příjemně, všichni se bavit, lesknouti a možno-li trochu panovati. Přijde-li takový ubohý venkovan do velkého města musí téměř každého cidiče bot atd. osloviti „vaše milosti“ nechce-li se vystaviti nějak hrubosti.

Jděme však do vesnice, tam se setkáme ještě s hospodáři, nežřídka s pokojnými sousedy, kteří se netitulují „vaše milosti“ a „pane z“. Čemu tu dáti přednost, když nějaký sedlák řekne druhému „bratře“! Anebo když ve městě někdo jen málo majetný řekne k někomu majetnějšímu „vaše milosti“ a „pane z“ apod.?

Myslím, že snad nebude třeba, abychom podobně nesmyslné rafinovanosti výplody lidského rozumu ještě dále rozváděli, nýbrž můžeme ihned vynésti tento hlavní výrok: Všechny takové požívačné jemňůstky nejsou podle předchozí úvahy nic jiného nežli modlářství, neboť jsou obětí lidského ducha vnější mrtvé přirozenosti.

Jsou-li však „modlářství“, pak jsou též naprostým nevěstkářstvím; a že nemohou být přijaty do sféry cudnosti, dokazuje jejich snaha.

Proč byla Bábel nazvaná nevěstkou? Protože tam byla domovem všemožná rafinovanost. Značí tedy také „páchati nevěstkářství“ v tom nejúplnějším smyslu. Sloužití vši životní silou necudnosti; a tak tedy bohatý manžel, jenž si vzal bujnou a chlípnou ženu kvůli požitku, není nic více a nic méně nežli pouhý nevěstkář a jeho žena pouhou nevěstkou; a právě tak se také ukazuje zde těmto dětem necudnost ve své podstatě, že je totiž nejprostším sobectvím a požívačností.

Bylo nutné osvětliti vám toto přikázání tím důkladněji proto, že člověk nic tak lehce nepřechází, jako právě toto. Myslím, že nyní rozumíte také této přednášce a proto se tedy odebereme do sálu 7.

Kapitola 82. / 256.

4. října 1843 od 17,30 do 17,45 hodin

Sedmé přikázání – sedmý sál. Předběžné vyšetřování.

Jsme v sále sedmém a hleděte, uprostřed něho na tabuli, která se nachází na jednom světélém bílém sloupu, jest zřetelně čitelným písmem napsáno; „Nepokradeš!“ Při prvním pohledu na tuto tabuli napadne jistě každému ihned otázka; Co by se zde mohlo krásti, kde nikdo majetku nemá, nýbrž každý je jen poživitelem plodů toho, co dává Pán? Tato otázka je přirozená a má svůj dobrý smysl, může však také týmž právem býti položena na tělese světovém, neboť také na tělese světovém jest vše, co tu jest, Páně a přece se mohou lidé všemožným způsobem navzájem okrádat.

Nemohli bychom se tu také otázati a říci; Cožpak Pán nestvořil svět pro všechny lidi stejně a nemá každý člověk stejné právo na vše, co stvořený svět k rozmanitému požitku poskytuje? Jestliže však Pán nestvořil svět jistě jen pro jednotlivce, nýbrž pro všechny a každý má právo výplodů světa podle své potřeby užívati k čemu tedy potom toto přikázání, kterým lidem

zřejmě bylo propůjčeno majetkové právo, jímž se teprve pak stala možnou krádež? Neboť kde není žádného „mé“ a „tvé“, nýbrž pouze všeobecné „nás všech“, tu bych tedy rád viděl, kdo by pak mohl při nejlepší vůli něco ukrásti svému bližnímu.

Nebylo by tedy moudřejší, aby se na místo tohoto přikázání, kterým se nebezpečným způsobem propůjčuje zvláštní právo vlastnické, na všechny časy zrušilo zvláštní právo majetkové, čímž se pak toto přikázání stalo úplně nepostradatelným, řádné soudy o majetek světa by byly nikdy nevznikly a lidé by mohli nejlehčím způsobem mezi sebou žít jako opravdoví bratři

Mimo to musíme ještě uvážiti, že Pán dal toto přikázání skrze Mojžíše právě v době, kdy však také ani jeden člověk za všech nadmíru četných izraelských dětí neměl žádného vlastního majetku, neboť zlato a stříbro které vzali sebou z Egypta, bylo majetkem celého národa pod dozorem jeho vůdce.

Co se však týče oděvu, byl nejvš prostý a při tom tak ubohý, že by jediný kus oděvu jistě nepřestoupil ve vaší nynější době cenu několika špatných grošů a mimo to ani jeden z izraelitů neměl zásoby oděvu, nýbrž co na těle nosil, bylo vše co měl.

Tu pak přišlo toto přikázání; a jistě se musel izraelský národ s údivem tázati: „Co si máme navzájem ukrásti? Snad děti, kdy přece každý v tomto dnešním stísněném postavení je rád, má-li děti co nejméně? Měli bychom si snad navzájem krásti naše hrnce? Co bychom však při tom získali? Vždyť kdo nemá hrnce, má beztoho právo, aby si uvařil co má spolu v hrnci svého souseda. Má-li však hrnec, nebude mu třeba aby se zmocňoval ještě hrnce druhého a musel pak ještě více toho sem tam vláčet. Jest věru nepochopitelné, co bychom zde mohli navzájem krásti, snad čest? Jsme všichni sluhy a přísluhovači jednoho a téhož Pána, který velmi dobře zná hodnotu každého člověka. I kdybychom se také chtěli navzájem snižovati, čeho bychom tím docílili před tváří Toho, jenž nás vždy skrz naskrz prohlédá? Nevíme si tedy s tímto přikázáním naprosto rady. Má toto přikázání platiti pro příští doby, v nichž by nám Pán jednou chtěl propůjčiti majetek odděleně? Je-li tomu tak, pak ať nechá raději tak, jak jsme a přikázání se zruší samo sebou.“

Hle takto skutečně rozumoval také tu a tam lid izraelský, což mu při jeho stavu na poušti nelze ani zazlívati, neboť tu byl každý stejně bohatý a stejně velký, to jest ve své vážnosti.

Nemohl by však nyní nynější věřící lid novozákonně s Pánem takto rozumuje domlouvati řka; „Ó, Pane! Proč jsi kdysi vydal přikázání, kterým časem bylo lidem na zemi propůjčeno zvláštní vlastnické právo a kterým se dále právě následkem tohoto propůjčeného vlastnického práva vytvořilo nescíslné množství zlodějů, lupičů a vrahů? Zruš tedy toto přikázání, aby přestal být činným na jedné straně zástup zlodějů, vrahů a lupičů a všelijakých podvodníků a na druhé straně zástup světských soudců, zbaven jsa každý svým způsobem lásky k bližnímu!“

Já zde pravím; Toto vyznání a pod tímto kritickým osvětlením se jeví úplně spravedlivě. Jak a proč? Předně proto, že od Boha jako nejvyšší přelaskavého Otce nelze zajisté očekávati nic jiného, nežli jen to nejvyšší nejlepší. Jak bychom se mohli mysliti, že by chtěl Bůh, jako nejlepší Otec lidí, dáti lidem zřízení, které je zřejmě musí činiti nešťastné a to časně i věčně?

Musíme-li však Bohu přiznati zajisté tu nejvyšší dobrotu, nejvyšší moudrost a tím také nutně jistou vševědoucnost, podle které musel zajisté věděti, jaké plody musí takové přikázání nepochybně přinést, tu nelze se netázati; „Pane, proč jsi nám dal takové přikázání? Proč jsi nás tímto přikázáním učinil nevýslovně nešťastné? Byla Tvá vůle skutečně taková? Anebo jsi tento zákon nedal Ty, nýbrž lidé si jej teprve následkem své zistnosti dodatečně zavedli tím, že si snad předsevzali od všeobecného počtu svých bratří se oddělit a v tomto stavu pak oprávněným způsobem nashromažďovati poklady a pomocí nich se pak tím snáze povýšit jako vládcí nad veškeré chudé bratry? Hle, vše to je tu na místě s nikdo to nemůže popírati a dokonce musíme lidskému rozumu nasypati několik zrnek pravého kadidla za to, že v této době uznal vůbec za hodna námahy takto zákony Mojžíšovy kriticky osvětlovati. Ale kdo při této kritice něco získal? Lidé nikoli a Pán jistě také ne. Neboť v této kritice se zřejmě nevyslovuje božská láska a moudrost.

Jak se má však tento zákon bráti a zkoumati, aby se jevil jako dokonale posvěcený před Bohem a všemi lidmi? Aby vyjádřil nejvyšší božskou lásku a moudrost, a choval v sobě nej-moudřejší péči Páně o získání časné a věčné blaženosti? Tak jako byl dosud vykládán, zejména v době dnešní, musel ovšem šířiti jen neštěstí, proto tedy odhalíme podle slitování Páně pravý význam tohoto přikázání, aby v něm lidé napříště nacházeli svou spásu a nikoli neštěstí. Dříve však nežli to učiníme, budeme zkoumati, co se musí rozuměti slovem „krásti.“

5. října 1743 do 16,45 do 18 hodin

Co značí krásti?

Že pojmem „krásti“ se nemohlo rozuměti svévolné odnětí hmotných statků druhého vyplývá jasně z toho, že zejména v době, kdy byl tento zákon vydán nikdo z národa izraelského neměl majetku; a i tehdy, když přišel národ do zaslíbené země, bylo jeho státní zřízení takové, že v této zemi nemohl mít nikdo zcela plnoprávného vlastnictví, nýbrž přihlíželo se při tom pokud možno k majetkovému společenství a každý nuzný Izraelita žil-li jinak v božském řádu, musel nalézt všude pohostinného přijetí a zaopatření.

Kdyby se však v tomto přikázání „kradením“ rozumělo libovolné a svévolné odnímání statku druhému, pak by nutně padla nepochybná pohana, jak bylo v průběhu tohoto výkladu dostatečně ukázáno, na zákonodárce, neboť On tím jaksi mlčky připustil výdělek, průmysl a tím i lichvu; neboť každému člověku, je-li schopen jen poněkud jasnějšího myšlení, musí na první pohled padnouti do očí, že jakmile je jako sankcionované a potvrzené zavedeno právo vlastnické, ihned se vydá zákon, kterým se majetek každého musí jevit jako dokonale zajištěný.

Jak by se však na druhé straně takový zákon mohl očekávat od onoho zákonodárce, jenž Svými vlastními ústy ke svým žákům pravil; „Nestarejte se, co budete jísti a pítí a čím budete své tělo odívati; neboť to vše je věcí pohanů. Hleďte především Říši Boží; vše ostatní vám již samo sebou k tomu připadne.“

Dále praví týž Zákonodárce; „Ptáci mají svá hnízda a lišky svá doupata, ale sám člověk nemá kamene, na něž by hlavu položil!“ Opět na jiném místě vidíme Jeho žáky dokonce v sabatu drhnouti klasy (Marek k. 2.v.23), tedy zřejmě krásti. Když si však vlastníci pole stěžovali, praví; kdo dostal od velkého Zákonodárce důtku a velmi důkladně napomenutí? Třeba jen abyste pohlédli do knihy a bude vám vše jasné.

Dále vidíte téhož Zákonodárce jednou v postavení, že musí platiti mýtné; sáhl do své vlastní kapsy? Ó, nikoli, nýbrž věděl, že v blízkém jezeře spolkla ryba ztracený statek; Petr tam musel jíti a rybě, silou Páně držené vzíti z tlamy peníz a zaplatiti jim mýtné.

Táži se však; Má podle vašich vlastnických práv nálezce dispoziční majetkové právo na jakkoli nalezený statek? Nevěděl a nebo nechtěl velký Zákonodárce věděti, že z toho v rybě nalezeného statku, měl dispoziční vlastnické právo jen na třetinu a to jen po předchozím veřejném anebo úředním oznámení svého nálezu! On toto však neučinil; dopustil se tedy ze dvou třetin krádeže anebo zpronevěry, což je právě totéž.

Předpokládáme-li, že jen málokterí Židé věděli, kdo je vlastně Kristus, bylo by dále podle právních zásad otázkou; Kdo Mu dal právo, aby dal vzíti známou oslici jejímu majiteli, aby ji pak Sám podle Svého dobrozdání použil? Řekne se zde. Vždyť On přece byl Pánem celé přírody a jemu beztoho náleželo vše. To je správné; avšak jak to, že praví ve světském smyslu, že Syn Člověka nemá ani kamene? A na druhé straně praví Sám, že nepřišel, aby zákony rušil, nýbrž aby je až do posledního puntíku naplnil.

Kdybychom chtěli sledovati jeho život, našli bychom ještě leccos, kde se velký Zákonodárce podle nynějších zásad vlastnického práva a podle obsáhlého právníckého výkladu sedmého přikázání zřejmě prohřešil právě proti těmto právním zásadám. Co by se zde stalo tomu, kdo by nějakému majiteli zničil strom, anebo kdo by zničil celé stádo vepřů podobného více? Já myslím, že máme dosti příkladů, z nichž více než jasně lze seznati, že velký Zákonodárce spojil s tímto sedmým přikázáním zcela jiný smysl, nežli jaký si časem vylíhlo hrabivé a prospěchářské lidstvo.

Řekne se; „To je nyní zcela jasné a zřejmé, ale jaký smysl s tím spojil, to je ještě za silným závojem! Já však pravím vám. Jen trpělivost!“

Jestliže jsme dosud náležitě osvětlili nepravé pojetí, pak se dá zajisté také snadno naléztí pravý význam tohoto přikázání; neboť dovede-li někdo prohlédnouti vlastnosti noci, tomu zajisté nesmí být úzko, že bude míti příliš málo světla za dne.

Co tedy podle toho v pravém vlastním smyslu znamená: „Nepokradeš.“ Ve vlastním slova smyslu to znamená tolik jako: Neopouštěj nikdy božský řád, nestav se mimo něj a nechtěj se zmocňovati práv Božích.

Co to jsou však tato práva a v čem spočívají? Jedině Bůh jest svatý, a jedině Jemu přísluší veškerá moc! Koho Bůh Sám posvětil a udělil mu moc ten ji má právoplatně; kdo se však posvěcuje a božskou moc strhuje na sebe, aby v jejím lesku zjištěně a hrabivě vládl, ten jest v opravdovém smyslu zlodějem, lupičem a vrahem!

Kdo se tedy svévolně a samolibě jakýmikoli vnějšími klamnými a podvodnými prostředky, ať pozemskými či duchovními nad své bratry povyšuje, tenť to je, jenž toto přikázání úplně přestupuje. V tomto smyslu se tomu také tyto děti zde učí a praktickým způsobem se jim ukazuje, že zde žádný duch nemá nikdy síly a moci jsoucí svévolně používati, nýbrž vždy jen v božském řádu.

Nyní se však řekne; „Ano, je-li tomu tak, pak jest známé kradení a loupení dovoleno; já však pravím; Jen trpělivost; to co následuje, uvede vše do úplného světla. Zatím se však spokojíme s tím, že víme, co tu jest rozuměti kradením a že Pán tímto přikázáním nikdy vlastnické právo nezavedl.

Kapitola 84. / 258.

5. října 1843 od 16,45 do 18 hodin

Pokračování (Rozumové a vyšší světlo). Pokyny o sociální otázce. Pokyny pro kapitalisty.

Namítá se nyní otázka; Když tedy Pán nikdy vlastnické právo nezavedl a tudíž nemohl také dáti přikázání, kterým by se zejména nalichvařené jmění tak mnohých lakomých lichvářů mělo respektovat a to vůči nesčíslnému počtu nejchudších lidí, zda se tedy smí krásti to, co si tací lichváři proti božskému zákonu nahrabali? Neboť podle pozemských zákonů se odejme zloději, jakmile se jen dopadne, jeho nakradené věci, nebylo by tedy tím větším právem odejmouti naprostým zlodějům a lupičům proti zákonu Božímu jejich uloupená bohatství a rozdělití je nutným?

Podle rozumového úsudku nemohlo by se proti tomuto požadavku předem naprosto ničeho namítati, ale pravý člověk má v sobě ještě vyšší síly, nežli je o sobě jeho rozum. Co však řeknou tyto síly jeho rozumovému souhlasu?

Ptejme se naší lásky k bližnímu a naší lásky k Bohu; co praví ona ve svém nejnvtřnějším, věčně živém duchu z Boha? Nepraví nic jiného, nežli co Pán Sám pravil; „Má Říše není z tohoto světa!“ A kdo svůj vnější život miluje, ztrácí život vnitřní. Kdo však svému vnějšímu životu uniká a málo si jej váží, podrží život vnitřní. To praví tedy vnitřní duch.

Nevidíme nikde výzvu, že bychom se měli pustiti do statků boháčů. Pán Sám praví; „Dávejte císaři, co jest císařovo. „Tak také neporoučí bohatému jinochu, aby své statky prodal, nýbrž udílí mu jen přátelskou radu vedle zaslíbení věčného života.

Ježto nikde nenarážíme na nějaké přikázání Páně, kterým by byl výslovně poručil, zmocniti se nějak bohatství lichvářů, jest také zajisté na bílé dni, že pravý křesťanský člověk nemá práva sahati na statky boháčů. Ani ten, kdo je v největší nouzi, nemá od Pána nějak dokazatelného práva, aby se včas největší potřeby zmocnil statků třeba nejspostšího zloděje; za to však celý národ ve stavu velké nouze má k tomu právo.

Proč to? Protože tehdy Pán Sám vládna vystoupí v národě a vykoná tím pro nikdy nenasytné lichváře spravedlivý soud. Jen by si nikdo neměl dovoliti včas nejvyšší potřeby vražditi lichváře a bohaté zatvrzelce; nýbrž z jejich nejvyš nadbytečných pokladů jim jen tolik odejmouti, kolik národ k své podpoře nejvyš nutně potřebuje, aby se mohl postavit opět na nohy pokojného živobytí.

Bohatému lichváři budiž však vždy ponecháno tolik, aby netrpěl na světě nouzí; neboť je to jeho jediná odplata ze jeho práci. Pán však nechce nikoho trestati, nýbrž každého jen podle způsobu jeho činnosti odměniti.

Ježto však boháč a lichvář po tomto pozemském životě nemůže již nic více očekávat, jest správné a slušné, aby tedy takový boháč a lichvář nacházel odměnu za svůj talent tam kde pracoval.

Mimo to také nechce Pán žádného člověka na této Zemi úplně souditi, aby tu pro každého ještě zbyla možnost dobrovolně se od světa odvrátiti a k Pánu navrátiti. Kdyby bylo takovému bohatému lichváři odňato vše pak se již objevil jako úplně souzený; neboť zmocní se ho zoufalství a bezmezný vztek, v němž nebude moci cestu spásy nikdy nastoupiti. Ponechalo-li se mu však dostatečné jmění, pak není předně vystaven pozemské nouzi a nejeví se být úplně neodměněným za své nadání ve spoření; za druhé v tomto stavu jako neúplně souzený může přece jen také ještě následovati rady, kterou dal Pán bohatému jinochu a tím může věčného života dosáhnouti.

Rozhodně se však při takovýchto nejkrajnějších podnicích hluboce ochuzeného národa nemají páchat krvavé ukrutnosti; neboť jakmile to se děje, pak již nepůsobí Pán s národem a národ neuvidí tento svůj čin požehnaný! Neboť jestliže dnes zvítězí, bude zítra opět poražen a bude téci krev za krev! Nikdy nemá člověk zapomínati, že všichni lidé jsou bratři. Cokoli podniká, má podniknouti vždy se srdcem plným lásky, nemá chtít nikdy činiti nikomu nic zlého, nýbrž vždy jen něco dobrého, zejména v duchovné části k věčnému životu působícího.

Je-li mysl takto utvářena, pak bude Pán jeho jednání žehnati, v případě opačném však zlořečiti! Neboť jestliže Pán Sám nechce být nikomu věčně smrtelným soudcem. Pán jenž přece má veškerou moc na nebi a na zemi a nesmí se nikdo tázati nikoho, co má anebo nemá dělati, tím méně má nějaký člověk na zemi, podle své zlé vůle něco konati.

Běda však národu, který se bez nejkrajnější nutnosti povstane proti bohatým a mocným! Ten bude za svůj čin co nejtrpčeji potrestán; neboť chudoba jest Páně. Kdo miluje Pána, ten miluje také chudobu. Bohatství a blahobyť jest však světa a satanův! Kdo touží a miluje co je světa, ten se také od hlavy k patě připojil k satanovi!

Dokud se tedy nějaký národ může denně jednou zpola nasytiti a ještě život zachovati, dosud také nemá povstati. Když však bohatí a lichváři strhli téměř vše na sebe, takže tisícům chudých lidí hrozí zcela zřejmě smrt hladem, pak jest na čase povstati a přebytečné statky bohatým mezi sebe rozdělit; neboť pak chce Pán, aby bohatí byli z velké části za svou hanebnou sebestásku a hrabivost potrestáni.

Na konci jednání o tomto přikázání mohl by se snad ještě někdo tázati, zda braní úroků za zapůjčené jistiny není jaksi také proti sedmému přikázání? Tu pravím: Je-li v nějakém státě úroková míra stanovena zákonem, pak je také dovoleno, aby bohatí podle této úrokové míry brali úroky; Půjčil-li však někdo nuznému požadovanou jistinu nemá za to úroky žádati.

Když si onen potřebný touto jistinou tak dalece pomohl, že se ve své výdělečné činnosti má občansky dobře, má hleděti, aby vypůjčený kapitál vrátil svému příteli; chce-li z vděčnosti zaplatiti zákonité úroky, nemá jich půjčovatel přijímati, nýbrž plátcí připomenouti, aby je podle své síly daroval svým chudším bratrům.

Zcela chudým nemá však nikdo kapitál půjčovati, nýbrž co jim dává, má jim dáti zcela. Taková je v tomto ohledu vůle Páně; kdo jí následuje, ten bude mít lásku Páně. Jelikož jsme se tedy dotkli všeho, co se týče tohoto přikázání, můžeme se ihned odebrati do sálu osmého, kde poznáme přikázání, které se v mnohém ohledu podobá tomuto 7. přikázání.

Kapitola 85. / 259.

11. října 1843 od 16,45 do 18 hodin

Osmý sál, škola pro osmé přikázání, o lhaní. Hmotná schrána – prostředek ke lhaní. Co jest lhaní?

Jsme v sále osmém a vidíme tu opět na kruhové ze všech dřívějších sálů dobře nám známé tabuli, zřetelným písmem napsáno: „Nepromluvíš proti bližnímu svému křivého svědectví, anebo což praví právě tolik jako; Nelži!

Toto přikázání v říši čistých duchů zní ovšem podivně, neboť duch ve svém čistém stavu je jakékoli lži neschopen; vždyť duch nemůže mluvit jinak nežli myslí, neboť myšlenka je již

jeho slovem a proto duch v čistém stavu také přenést před své rty žádnou nepravdu, proto je to bytost prostá a nemůže mít v sobě úklady.

Lži jest tedy schopen jen duch nečistý, když se zahalí hmotou. Je-li však duch prost nečistého složení svého hrubšího obalu, nemůže ani žádnou nepravdu ze sebe vypustiti.

Z toho důvodu se tedy zlí duchové zahalují všelikými hrubými klamnými podobami, aby v tomto obalu mohli lháti.

Tak se také musel známý „satan“ v ráji zahalít před prvním lidským párem materiální podobou hada, aby tím do sebe dostal úklady a mohl pak jinak mysliti a jinak mluvit.

Z tohoto jediného důvodu jsou lidé na zemi sto lhát, kdykoliv chtějí, protože ve svém těle mají nástrahu a z této nástrahy mohou stroj těla pohybovati právě v opačném směru proti tomu co myslí.

Toto však, jak bylo poznamenáno, není čistým duchům možné. Projevují-li se čistí duchové pozemsky lidem, mohou se sice ohlašovati v podobenstvích a říkají pak také nezřídka něco jiného, nežli co podává vnitřní mysl jejich řeči, leč to neznamená lháti, nýbrž to jen znamená vkládati pravdu do pozemských obrazů, které přesně odpovídají této pravdě.

Z toho však vidíme, že toto přikázání se pro duchy naprosto nehodí, neboť jim zcela určitě chybí schopnost lháti.

Koho se tedy týče toto přikázání? Já vím, že bude každý s odpovědí brzy hotov a řekne; Týče se duchů zahalených hmotou a přikazuje jim, aby svého obalu nepoužívali jinak, nežli jaké je v nich jejich vlastní myšlení a z něho vyplývající chtění ve stavu čistě duchovním.

Víme však, že toto přikázání vychází, právě tak jako všechny dřívější přikázání od Boha, jako prazákladu všeho duchovna; jako takové nemůže však míti platnost jen hmotnou a ne zároveň duchovní.

Abychom však této věci přišli náležitě na kloub musíme vysvětliti, co se má rozuměti slovem „lháti“ aneb vydávati křivé svědectví.“ Co jest tedy lež, anebo křivé svědectví o sobě? Vy řeknete; „To je. každá nepravda; Já se však táži; Co je nepravda? Tu by zajisté také mohl být s odpovědí brzy hotov a říci: Každá věta, kterou člověk vyslovuje, aby tím někoho klamal, je nepravda, lež. „Křivé svědectví, Co do vnějšku je vše dobré, ale ne tak co do nitra; uděláme k tomu malou zkoušku.

Otázka: Může vůle myslet? Každý člověk toto musí popřít, neboť zřejmě musí říci: Vůle je v člověku v takovém poměru, jako tažný dobytek k vozu. Dobytek sice táhne silně vůz, ale kam by se s ním dostal, bez myslícího vozky?

Dále se táži: Může myšlenka chtít? Vraťme se k vozu; může vozka při nejlepším rozumu bez tažné síly soumarů pohnouti těžkým vozem z místa? Každý zde řekne zda může třebaš tisíc nejchytřejších vozků vedle těžce naloženého vozu vytýčiti všechny možné filozofické zásady a přece se všemi těmito nádhernými myšlenkami nepohne vozem po tak dlouho, dokud se ve svých myšlenkách neshodnou v tom, že před vozem musí být umístěna přiměřená tažná síla.

Z tohoto příkladu jsme tedy nyní viděli, že vůle nemůže myslet a že myšlenka nemůže chtít. Je-li však myšlenka spojena s vůlí, pak může vůle přece jen činiti to, k čemu ji vede myšlenka.

Nyní se však táži dále; Má-li se věc tedy tak, kdo tedy může z člověka lháti? Vůle jistě ne, neboť vůle je něčím, co se vždy řídí podle světla myšlenky. Může myšlenka lháti? Jistě ne, jest jednoduchá a nemůže se dělit, snad tedy tělo bude moci lháti v člověku? Bylo by skutečně nadmíru pamětihodné nějak se dozvědět, zda by mohlo lháti tělo, jako o sobě mrtvý stroj, který je jen myšlenkou a vůlí ducha, skrze duši povzbuzován k činnosti.

Ale právě objevuji „Psychologa“ a to z třídy duchovních dualistů, jenž praví; Duše člověka jest také sama sebe vědomá bytost, a myslí dílem z přirozených a dílem z duchovních obrazů a tak se v ní mohou zcela dobře vytvářet dva druhy myšlenek, totiž přirozené a duchovní. Může tudíž zajisté myslet i v sobě myšlenky duchovní, jakožto je jí však k volnému použití také vůle, může místo domnělé pravdy anebo duchovní myšlenky, jež se má vysloviti, vysloviti myšlenku přirozenou proti duchovní pravdě zcela se stavějící a koná-li to, pak lze, anebo vydává křivé svědectví. Co myslíte, je tento závěr správný?

Zdání správnosti pro vnějšího člověka sice má, ale v podstatě je přece jen falešný, neboť jaká činnost by se tu objevila, kdyby se snad k odvečené vozu zapřáhlo vpředu i vzadu mnoho stejně silných tažných koní a vedle toho také a vedle toho také ustanovili vozkové k řízení koní?

Jakoby se vozem nepohnulo s místa, tak by to vypadalo také s životem člověka, kdyby se zakládal na dvou protivných živoucích principech. Bylo by to právě tolik jako plus a mínus 1, což sečteno dává nic.

Musí tedy být jen jeden živoucí princip. Jak může však tento princip lháti a křivě svědčiti?

Bud' tento princip, jak je prokázáno, nemůže vůbec lháti a křivě svědčiti, neboť pod pojmem „lháti“ a „křivě svědčiti“ musí v podstatě něco zcela jiného rozuměti, nežli se rozumělo dříve.

Tu ovšem někdo řekne: „Má-li se věc bráti tak, pak se musí každá známá lež. Každá falešná přísaha, jakož i každý slovní podvod považovati za nehříšný a běžný? Dobrá, pravím já, tato námitka by nebyla tak špatná, ale podle vašeho úsloví; „Kdo se směje naposled, ten se směje nejlépe“ vyhradíme si také my podobné potěšení k závěru.

Kapitola 86./ 260.

12října 1843 od 16,30 do 17,45 hodin

Pokračování. Psychologické výklady, vůle, oko, ucho. Dualismus v člověku. Co jest v podstatě falešné svědectví? Láska a moudrost, buďte skutečňovateli slova, abyste nebyli lháři a podvodníky.

Abychom však tento gordický uzel také jaksí jednou ranou rozmotali, pustíme se ihned do výkladu hlavního pojmu v tomto osmém přikázání. Víme, že Pán dal každému duchu svobodnou vůli a tedy také svobodnou myšlenku k osvětlení svobodné vůle a tato myšlenka v duchu jest vlastním zrakem a světlem ducha, kterým může duch spatřovati věci v jejich přirozené sféře.

Vedle tohoto světla, které každý duch zvlášť od Boha osobitě obdržel má však také přijmouti ještě druhou schopnost, nejvnitřnější nejsvětější světlo od Boha, ale nikoli okem, nýbrž uchem, které je vlastně také okem, nikoli však okem k přijímání vnějších jevů, vyvolaných všemohoucí vůlí Páně, nýbrž jest to oko k přijímání čistě duchovního světa z Boha, totiž slova Božího.

To můžete seznati již z vašeho ještě přirozeného založení, dáte-li jen poněkud pozor na to, jak velmi rozdílné jest to, co spatřujeme svýma očima a vedle toho, co vyposloucháte svýma ušima. Očima můžete spatřovati jen obrazy přirozené, ušima však můžete vnímati paprsky z nejvnitřnější božské hlubiny.

Můžete postřehovati řeč duchů v harmonii tónů, anebo lépe řečeno; skryté tvary nejvnitřnějšího duchovního stvoření můžete již vnějšně hmotně postřehovati tělesnými ušima. Jak hluboko pozadu stojí tu oko naproti uchu?!

Hle tak je to také s duchem; tímto zařízením jest duch uschopněn přijímati dvojí, totiž vnější obranné a vnitřní podstatě pravdivé.

V tomto dvojím zření spočívá tajemství svobodné vůle.

Každý člověk, ať už je čistě duchovní, anebo ještě hmotou obestřený, visí následkem této schopnosti zcela přirozeně mezi nitrem a vnějškem. Může tedy spatřovati vždy nesčíslné množství vnějších tvarů, může však také zároveň přijímati právě tolik vnitřní, čisté pravdy.

Světlem zvenčí nechápe ze všeho toho co zří nic jiného, nežli jen vnější tvar a právě přijetím těchto tvarů může být v sobě samém tvůrcem svých myšlenek.

Těmito myšlenkami může také svou vůli, s níž může volně nakládati uvést v pohyb jak a kdy chce. Nepoužívá-li druhého oka vnitřního světla, nýbrž se spojuje a obírá pouze tvary, pak jest to člověk, který zřejmě oklamává sama sebe; neboť tvary jsou pro něho tak dlouho prázdnými zjevy, dokud jich nemůže pochopiti v jejich hloubce.

Má-li však člověk také zároveň vnitřní světlo z Pána a spatřuje, chce-li jen, nitro tvarů, při tom se však sám přetváří a o vnějších tvarech svědčí jinak, nežli jak spatřuje jejich vysoký význam vnitřním duchovním okem, které tu je ucho, pak vypadá vnějšně spatřovaným tvarům zřejmě křivé svědectví.

Zde jsme tedy nyní už až do kořene vyložili, co v podstatě znamená „vydávati křivé svědectví“. V hlavní věci přijde však opět na to, aby člověk o božské pravdě v sobě nemluvil jinak, nežli jak jí v sobě postřehuje.

V jádře se má věc takto; Láska se podobá nejvnitřněji spatřovanému světlu pravdy bezprostředně z Boha a moudrost se podobá vyzařujícímu světlu z Boha všemi nekonečnými věcnými prostory. Má-li tedy někdo lásku, ale nepoužívá ji, nýbrž chápe se jen svým vnějším světlem a svou tímto světlem řízenou vůlí stále víc a více do nekonečna oněch na venek jdoucích paprsků, bude se távati stále slabší, ale následkem svého výletu na všechny strany duchovně vzato stále nadutější a také pro vnitřní světlo lásky a pravdy z Boha stále méně citlivý. Je-li tomu tak pak se takový člověk stává Bohu stále nepodobnější a tím vydává každým atomem svého bytí v podstatě falešné svědectví božské Bytosti, jejímž dokonalým obrazem by měl být.

Kdo tedy božské slovo slyší, ale je nenásleduje, nýbrž následuje jen to co podplácí jeho vnější oči a tím dráždí svou smyslnou vůlí ten vydává každým krokem, který koná, každým slovem, které mluví, každým pohybem ruky, který koná falešné svědectví; i kdyby také chtěl mluvití nejčistší božskou pravdu, čisté slovo evangelia, přece jen lže a vydává o Pánu křivé svědectví, protože podle slova a podle pravdy nejedná.

Modlí-li se někdo a vykonává svou pobožnost k Bohu a nežije však podle slova Páně, jest lhářem, jak dalece je teplý a živý, neboť jeho modlitba jest pouze vnější formule, jejíž vnitřní cena se úplně vytrácí, protože se k ní nepoužívá božského světla, které by nitro této vnější formy osvětlilo a oživilo. Jest to právě tolik, jako kdyby někdo pozoroval v největším vytržení nějakou Hvězdu. Co mu však prospěje všechno toto vytržení a pozorování, nemůže-li tuto Hvězdu v její úplné blízkosti, jako nějaký zázračný Svět pozorovati? Podobá se hladovějícímu, před uzavřenou skříňí na chleba, i když bude tuto skříň sebe toužebněji a sebe uctivěji zkoumati, zda se tím nasytí? Jistě ne, neboť dokud nebude moci kousnouti do chleba a nepřijme jej do žaludku, dotud mu veškeré to pozorování, uctívání a vytržení před skříňí na chleba nic neprospěje.

Jak lze však skříň na chleba pravé bohopodobnosti v sobě otevřít a z ní se sytiti? Jistě ne jinak, nežli když člověk použije v sobě onoho nejvnitřnějšího prostředku a podle pravdy od Boha slyšené se pak zařídí, tak aby z tvarů vnějšně zřených přijal k činnému použití jen to, co a jak dalece to shledal z nejvnitřnějším světlem jako úplně v období souhlasících a tedy božsky pravým. Jakmile tomu tak není, pak vše co člověk koná a podniká, jest křivým svědectvím o vnitřní božské pravdě, a tudíž naprostou lží vůči každému druhému člověku.

Proto praví Pán „Kdo se modlí ať se modlí v duchu a v pravdě a modlíte-li se, vejděte do pokojíčku svého; „a dále“; Nemyslete, co budete mluvití, nýbrž v pravou chvíli, bude vám to do úst vloženo.“

Tím se zřejmě poukazuje na vnější myšlenky, které již proto nejsou o sobě pravdou, že to jsou myšlenky; neboť pravda jest nejvnitřnější pohnutkou k jednání podle slova Božího a označuje se vždy dříve, nežli prázdny příval myšlenek po ní následující.

Má se tedy také každý podle této vnitřní pravdy řídit a podle ní být činným, tak bude víc a více své myšlenky s tímto vnitřním světem účinně spojovati a tím bude dospívati v sobě k jednotě a tudíž k božské podobnosti, v níž mu pak bude věčně nemožné dělati lháře.

Že však potom také každý, kdo jinak mluví nežli myslí a jinak jedná nežli mluví a myslí, jest lhářem, rozumí se samo sebou, neboť ten jest již zcela pohřben v nejzevnější nejhrubší hmotě a svému duchu odňal celý božský tvar. Tak se také těmto žákům zde vysvětluje toto přikázání podle jeho nejvnitřnějšího obsahu; ježto toto víme, můžeme se odebrati ihned do sálu devátého.

Kapitola 87. / 261.

17. října 1843 od 16,45 do 19 hodin

Devátý sál, 9 přikázání o primitivním právu vlastnickém. Příklad o kolonistech.

Jsme již v sále devátém a spatřujeme tu opět naši oblou tabuli, na níž je napsáno:

„Nepožádáš cokoli je bližního tvého, ani jeho domu, ani jeho vola, ani jeho osla ani jeho pozemku, ani toho, co roste na něm.“

Když o tomto přikázání zde uvažujeme, musím se zřejmě ztráceti do svých úsudků a prodělati podobnou kritiku, jak jsme to již poznali v 7 přikázání, neboť také zde je opět řeč o vlast-

nictví, pro čemž nemáme toužiti po tom, co se tu, rozumí samo sebou co, ten či onen na venek právně přivlastnil.

Kdo by tu nepřišel opět ihned na otázku a neřekl; Jak mohlo býti toto přikázání dáno izraelskému národu na poušti, když tam přece nikdo neměl ani domu, ani vola, ani jakéhokoli pozemku a osení na něm? Toto vlastnictví izraelského národa bychom si museli obapolně namluviti, a tu by to mohlo snad znamenati tolik jako; „Namlouvá-li si tvůj bližní, že něco podobného vlastní, pak si nemáš také ty něco podobného namlouvatí, anebo dokonce domněnku svého bližního sám si vlastně namlouvatí, jako by byla skutečně tvým vlastnictvím, anebo jako bys ji aspoň chtěl jako vlastní míti.

Myslím, že zde nebude třeba zrovna mnoho kritických úsudků, abychom na prvý pohled poznali onu až přílišnou vzdušnost takového přikázání. Přikázání musí tu zajisté být vždy jen k zajištění nějaké pevné skutečné reality, na jejíž ztrátě musí každému poněkud záležeti. Co však jeden architekt vzdušných zámků ztrácí druhému architektu vzdušných zámků, když by si tento dodal skutečně protizákonné smělosti, aby podobné vzdušné zámky stavěl svému druhu, myslím že k uvážení tak nesmírné škody by bylo zajisté třeba étericky převelice jemných vlasových duchovních vah. I kdyby podle mínění jisté sekty na zemi archanděl Michael byl podobnými přístroji skutečně nadbytečně opatřen, přece jen jsem pevně přesvědčen, že tak nadmíru jemně cítící váhy mu jistě chybí.

Toto jsem však oznámil jen proto, abych tím pokud možno jasně postavil před oči úplnou nicotnost nějakého čistě domnělého vlastnictví. Má-li se tedy věc tak, k čemu potom přikázání, které nemůže míti na mysli vůbec žádné zajištění vlastnictví druhého. Kde nikdo nemá vlastnictví, kterého si podle tohoto přikázání nemá někdo žádati?

Zde se však namítne a řekne; Pán předvídal, že lidé časem vytvoří mezi sebou právo vlastnictví a z té příčiny při této příležitosti dal již předem přikázání, kterým mělo být příští vlastnictví lidí zajištěno a nikdo neměl míti obapolného práva, aby si směl vlastnictví svého bližního jakýmkoli způsobem přivlastniti. To by byl pěkný závěr! Myslím, že bychom nemohli tak snadno učiniti božské lásce a moudrosti většího zneuctění, nežli takovým judiciem.

Pán, který bude jistě každého člověka především zrazovat něco si na Zemi osvojovati. Pán, před nímž každé pozemské bohatství je ošklivost, by snad vydal přikázání za účelem a k podpoře hrabivosti, sebelásky, lichvy a lakoty, přikázání k jistému probuzení vzájemné závislosti?!

Myslím, že nebude zde třeba ztráceti ještě více slov; neboť protismyslnost takového výkladu je každému až příliš zřejmá, než aby bylo zapotřebí šířeji a rozvláčněji to rozváděti.

Aby se však tato věc učinila hmatatelnou i tomu nejslepějšimu, táži se každého, důkladně vzdělaného právníka; Na čem se původně zakládá právo vlastnické? Kdo vlastně dal prvnímu člověku vlastnické právo k nějaké věci? Předpokládejme tučet vystěhovalců v nějakém neobydleném pruhu země. Najdou jej a přesídlí se tam; podle které vlastnické a majetkové právní listiny mohou se takové země jako vlastníci zmocniti a jako právoplatní majitelé se v ní usaditi?

Již vím, co se zde řekne; nic jiného nežli jako přímo occupanti jus (kdo přijde nejprve, ten má pozemkové právo.) Dobrá, pravím; kdo však potom z oněch dvanácti vystěhovalců má větší nebo menší právo na nově naleznou zemi? Řekne se; Přesně vzato má větší právo ten, který dal prvý popud k vystěhování, aneb ten, kdo na všechn způsob poprvé s paluby lodi uzřel tuto zem. Dobrá; jakou přednost má však přede ostatními ten, jenž tu dal popud? Kdyby se byli s ním nevydal, zůstal by jistě také doma. Jakou přednost před ostatními má ten, jenž prvý /onu zemi) spatřil? Že snad má bystřejší zrak nežli ostatní? Mají pak být ostatní pro tuto jeho výhodu poškození? To by se snad přece jen trochu příliš nespravedlivě soudilo! Musí míti tedy zajisté všech dvanáct stejně Právo vlastnické na tuto objevenou zemi.

Co však budou muset činiti, aby uplatnili své stejné vlastnické právo na tuto zem? Budou ji muset rozdělit na dvanáct stejných dílů; kdo však při tomto dělení neshledává na prvý ráz rozpory? Neboť jistě řekne A ku B; Proč musím zrovna já dostati tuto část země, jež dle mého soudu je zřejmě špatnější, nežli tvá? „A“ z téže příčiny „B“ odvětí; Já však nenahlížím, proč bych měl svou část země vyměnit za tvou? A tak budeme moci nechat našich dvanáct kolonistů po deset let dělit tuto zem a nedočkáme se toho, aby toto dělení bylo všem úplně vhod.

Ale těchto dvanáct se snad navzájem dohodne a učiní tuto zem společným majetkem; je-li tomu tak, může tu mezi těmito dvanácti být vydáno nějaké přikázání zajišťující vlastnictví? Může

tu jeden odnítí něco druhému, když celá země náleží všem stejně a tedy také její plody, z nichž si smí vzít každý podle své potřeby, aniž by za to musel druhému klásti účet?

Vidíte zde v prvním případě, že původně vytvoření vlastnického práva není snadno myslitelné. Že je tomu jistě tak, stačí jen pohlédnouti na prvé osadníky určitých krajín vaší vlastní země, jako například na tak zvané pány klášterní duchovní, kteří byli jaksi první kolonisté nějaké krajiny; kdyby byli shledali dělení dobrým, jistě by nevytvořili společný majetek.

Krátce a dobře, ať činíme co činíme, nemůžeme nalézt nikde nějaké původní právo vlastnické, přijde-li zde někdo se svým „primo occupanti“ pak se táži, zda se má nechat „postoccupant“ (potomek) při svém vystoupení ve světě buď hned usmrtiti anebo ponenáhlu vyhladověti, aneb zda se má z této země vyhnati, anebo na milosrdenství primooccupantů poukázati a vedle toho ihned na něho vůči primooccupantovi uvaliti ono nejnovější přikázání?

Myslím, že by se tu přece jen namítla otázka; Z jakého důvodu by se měl takový postoccupant hned při svém prvním objevení, ze kterého nemůže činiti vůči primooccupantovi bez viny trpící, zatím co ti první se nemohou tímto způsobem vzájemně nikdy prohrěšiti? Který právník mně může takové jednání dokázati jako pravomocné? Myslím, že by tu museli jen satana udělati advokátem, který by to byl s to toto dokázati; neboť každému jen poněkud správné a slušné myslícímu člověku by byl takový právní důkaz nemožný.

Vidím však již, že se řekne. Při prvých kolonizacích nějaké země nemůže ovšem mezi kolonisty existovati nějaké vzájemné vlastnické právo, zejména, když se ve vzájemném dorozumění dohodli pro společný majetek. Ale mezi kolonizacemi, které jsou prvými státními útvary, nastupuje jistě ihned právo vlastnické, jakmile se vzájemně ustavily jako existující. Dobrá pravím já, je-li tomu tak, pak se musí každá kolonie vykáhati především nějakým původním vlastnictvím. Jak to však může, má-li od Pána jen právo užitkové, nikoli však právo majetkové?

Právo užitkové má svou listinu v žaludku a na kůži, kde se však vyslovuje právo majetkové, zejména když se uváží, že každý člověk, ať domácí, či cizinec, přináší sebou ve svém žaludku a na své kůži tutéž božskou úplně platnou listinu práva užitkového, jako ji má domácí? Řekne-li se; právo majetkové má původně svůj základ v právo užitkovém, tato věta ruší jistě každý zvláštní majetek, protože každý má stejné právo užitkové. Obrátí-li se však tato věc a řekne-li se; Teprve právo majetkové zjednává člověku právo užitkové. Pak nelze naproti tomu nic říci, nežli staré slovo práva. „Potiori jus“, což jinými slovy znamená tolik, jako: Zabij tolik majitelů užitkového práva, aby sis mohl svou pěstit sám nějaký pruh země úplně přivlastniti.

Kdyby snad ještě někteří cizí majitelé užitkového práva dostali chuť, aby ti tvé vybojované vlastnictví podle svého božského užitkového práva upírali, pak je pěkně všechny pilně zabíjej, anebo je v lepším případě učíš alespoň poplatnými poddanými, aby v tvém vybojovaném vlastnictví pracovali v potu tváře pro sebe a mohl jim pak podle svého zalíbení vyměřiti jejich právo užitkové.

Ať vystoupí kdokoli, a dokáže mně jiné právo vlastnické; věru, celou svou blaženost mu za to odstoupím a dám se za tu učiniti nejnuznějším občanem Země!

Kdo může z hlediska božského ospravedlniti válku? Co jest válka? Nic jiného nežli nejukrutnějším aktem násilí, aby se lidem vzalo právo užitkové a za to násilně zavedlo právo majetkové, to jest aby se božské právo vyhubilo a na jeho místě zavedlo právo pekelné. (nezapomenout, že zde projevuje svůj názor duch. Vyd. orig.)

Kdo by tedy mohl od Boha očekávati zákon, který by snad rušil původní ve vrozenosti každého člověka zřejmě se hlásící zákon a na jeho místě božskou mocí a autoritou uplatňovati pekelný zákon majetkový? Já myslím, že protismyslnost tohoto tvrzení jest každému, dokonce i úplně slepému nad slunce jasné a zřejmé s rukama v rukavičkách hmatatelná.

Z toho však vyplývá, že tento zákon musí mít zajisté jiný význam nežli jaký mu dávají lidé jakoby zajišťoval jen majetek. Jako zákon Božský musí zajisté míti také z hlubin božského řádu platnost ve všech nebiích. Má však někdo v nebi domy, voly a pole? V nebi jsou samá užitková oprávnění a jedině Pán je oprávněný majitel. Přejdeme tedy ihned k pravému významu zákona.

14. října 1843 od 16,15 do 18,45 hodin

Právo ke shromažďování (sbírání) a právo užitkové, k přípravě, výdělkové, vlastnické a ochranné, vojenský stav, monarchie.

Dříve však nežli vyslovíme úplné řešení, bude nutné předeslati ještě několik poznámek, kterými se mají ucpatí ústa leckterým právníckým žroutům a přeuceným hlasatelům práva národů, neboť ti by snad mohli právo majetkové odvozovati od práva k hromadění, čímž by nás mohli aspoň zdánlivě porazit, proto se také v tomto bodě opevníme.

Nelze ovšem popřít, že před právem užitkovým musí míti každý právo k shromažďování; neboť dokud si někdo svými rukama a svou silou dříve něco nepřinese a nepřivádí, nemůže své užitkové právo uplatnit. Neboť toť je zajisté správné, že dříve, nežli chce někdo strčiti jablko do úst, musí je dříve utrhnouti se stromu anebo sebrati se země. Rovněž pro právo ke shromažďování se může vykázati několika božskými listinami. Listina č.1 jsou oči; očima se musí dívati, kde co jest. Listina č.2 jsou nohy; nohama se musí pohybovati tam, kde něco jest a listina č. 3 jsou ruce; rukama musí sáhnouti a bráti, kde něco jest. Podle těchto listin má člověk od Pána právo k shromažďování jako pro právně k svému nepopiratelnému vlastnictví. Nemohlo by se zde však říci; Není úplným vlastnictvím to, co si kdo podle svého božského práva k shromažďování shromáždil k své potřebě? Má tedy někdo jiný právo, aby své ruce, anebo svou touhu obrátil k tomu, co si jeho bližní nashromáždil? Neboť jedno právo zřejmě podmiňuje právo druhé; Mám-li od Stvořitele přirozené „právo užitkové“, které je napsáno v žaludku a na kůži, musím míti také „právo shromažďovací, protože bez tohoto práva nemohu právo užitkové ukojiti.

Co mě však prospěje právo shromažďovací, nezajišťuje-li mně sousto, které přikládám k ústům? Neboť má-li někdo právo, aby mně vzal z ruky jablko, které jsem si podle svého práva shromažďovati vlastní rukou nasbíral, protože je snad sám pohodlný, aby si sám nasbíral jablka, pak patrně se svým užitkovým právem zahynu a musím nolens volens vyhladovět.

Jest tedy nutné, aby právo shromažďovací „mohlo vyžadovati“ „Právo vlastnické“ aspoň na to, co se shromáždilo, protože jinak by nebylo možné myslet čestně na žádné „právo užitkové“. S právem shromažďovati se spojuje právo na průpravu a zhotovování; není-li mně však dovoleno, abych uplatil dokonalé právo vlastnické na to, co si připravím a zhotovím, pak je mně všechna činná síla marná a jsem nucen, předně abych všechny poživitele věcí požíval někde potají v hrubém stavu a za druhé, abych chodil stále nahý. Neboť zhotovím-li si šat a někdo jiný, jenž je k takové práci příliš líný, mně jej podle svého užitkového práva odejme, ptám se. Jak by se to k tomu mé vlastní užitkové právo asi tvářilo?

Postavím-li si v nějaké chladnější krajině dům a nemám-li při něm podle práva na shromažďování vůbec žádného práva vlastnického, pak mě může ta nejbližší společnost z domu vyhnati a místo mě sama na něm uplatňovati své právo.

Z toho je tedy zřejmé, že s přirozeným právem na výdělek musí být pro výdělečně činného člověka připuštěno určité prerogativní právo vlastnické, neboť bez takového práva vlastnického není čistě vzato a uvažováno, žádná lidská společnost trvale možná, ba ani myslitelná.

Je-li však právo shromažďovací a právo na přípravu jako úplně platně dáno, pak mně také musí být kus země, na kterém jsem pěstoval osení, jakož i strom, který jsem sázel a zušlechtil prerogativně jako vlastnictví ponechán.

Táži se co však dále. Kdo mně toto odevzdá při prvopočátku kolonie? Věc lze snadno vysvětliti; kolonisté si ze svého středu zvolí nějakého jakékoli hrabivosti prostého a zároveň nej-moudřejšího šéfa (správce); tomuto správci postoupí práva na rozdělování a tedy také na odevzdání pod přísěžným vzájemným ochranným zajištěním k udržování a následování jeho výroku, podle kterého zajištění je ten či onen provinilec odkázán do mezí výroku se strany vrchní hlavy těmi, kdož milují pořádek. Na prostřednících, jak anebo čím nezáleží; neboť tyto prostředky mohou a musejí se teprve podle stupně vzpurnosti určovati a pak používat.

Kdo zde na prvý pohled nevidí poddanost a první monarchistické založení státu? Kdo však také zároveň nevidí, že jakmile je právo shromažďovati a na výdělek a na přípravu spojeno soustavně s prerogativním „právem vlastnickým“, nemůže pak být nikdo přiznaným mu

vlastnictvím omezován na právu shromažďovacím a výdělkovým a na právu na úpravu. Naopak vedoucímu šéfovi (vůdci) musí především záležeti jen na tom, aby své svěřence pokud možno povzbuzoval k pilnosti ve shromažďování a v úpravě jejich vlastních propůjčených majetků a čím více kdo na svém majetku pilností vydělává, tím se uvádí do příjemnější situace, aby poskytl svému právu užitkovému neomezenou jistotu.

Je-li však jednou toto nutné právo vlastnické k zajištění práva k shromažďování, k výdělku a užívání nutně stanoveno, pak má toto právo nutně v zápětí „právo ochrany“: Neboť bez tohoto práva není nikdo prerogativním majitelem, vůdcem mu odevzdané vlastnictví.

Toto právo ochrany předpokládá však především přesné vyměření vlastnictví; jsou-li jednou ustanoveny hranice, pak teprve může každý majitel začít používatí práva ochrany, anebo práva hájení svého vlastnictví.

Toto „ochranné právo“ není však bez zmocněných strážců proveditelné; musejí tedy být ustanoveni obránci, kteří mají neomezené právo, aby hranice každého úplně zajistili; musejí mít tedy „právo výkoné“, které je tolik jako právo trestní, anebo kárné. Kdo by však měl tyto obránce vésti! Jistě nikdo jiný nežli vedoucí šéf celé kolonie.

Zde máme tedy zcela nutně vznik vojenského stavu; zároveň však ustanovení neomezené moci šéfa, který nyní již může skrze obránce poroučeti a své příkazy vyhlášovati.

Když jsme to přivedli tak daleko, kdo tu může ještě vystoupiti a říci. Dnešní státní zřízení nespočívají na tomto božském právu? Ano, kritikové je to vše vhod; jen však nemůže ještě pochopiti vrchní vlastnické právo“panovníkovo. Já však pravím. Jestliže se dokázalo to dřívější což je mnohem těžší, pak lze vedle toho vrchní právo vlastnické nějakého panovníka dokázati zcela hravě. Uvidíme.

Jsou-li tedy se strany moudrosti vedoucího šéfa všichni oprávněni k vlastnictví, a jsou-li k střežení vlastnictví kolonistů šéfovi k ruce vždy po boku postaveni ochránci, nemá tu šéf dvojnásobné právo, aby se jeho moudrosti obšťastněných kolonistů otázal a řekl; „Já jsem ve vašem středu, pečoval jsem o vás svou moudrostí a vy jste mě učinili vedoucím šéfem právě proto, že jste mě mezi sebou dobře poznali jako nejméně hrabivého muže.

Já jsem tedy mezi vás zem spravedlivě rozdělil a svou moudrostí a moudře vedenými obránci nyní vaše vlastnictví, ale při dělení jsem pro svou nehrabivost na sebe zapomněl; zajisté však uznáte, jestliže vám na mém dalším moudrém vedení nutně záleží, že ze vzduchu žítí nemohu. Co mám tedy míti k svému zaopatření, abych mohl žítí? Předně na shromažďování nemám času; neboť svého času musím používatí k stálému přemýšlení, jak by se vaše vlastnictví neustále dalo zajišťovati.

Uznáte tedy, že věrný pracovník jest též hoden mzdy své, proto ustanovuji, abyste se navzájem usnesli na tom, abyste mně ze své vlastní zajištěné zásoby opatřili zaopatření a mohu se toho od vás tím větším právem domáhati, že udržování vašeho vzájemného prerogativního vlastnického práva závisí jedině na mém udržování. Ale vedle mého udržování jest ještě třeba jiného, vaše vlastnictví zajišťujícího udržování obránců, neboť také oni nemají čas na práci, neboť musejí v dobrém pořádku střežiti vaše hranice.

Vaše vlastní štěstí a blaho musí vám tedy před oči postaviti to, že já s obránci jsme vůči vám bez výdělku a že proto každý z vás musí k pevnému založení svého vlastního blaha svoliti k určitému zdanění pro mě. Tento vyslovený požadavek jeví se všem kolonistům jako úplně právní a slušný a oni svolí ke zdanění a takovým způsobem již uplatnil vedoucí šéf u všech osadníků své prvé přirozené o když ne vrchní, tedy aspoň spoluvlastnické právo.

Mezi právem spoluvlastnickým a právem vrchního vlastnictví jest však ta malá pozornost, že přes ni může dokonce i nejmenší dítě sáhnouti druhému do kapsy, neboť šéf potřebuje zde jen říci: „Moji milí osadníci! Nemůže vám býti neznámé, že někde naproti se podobně usadila ještě jiná kolonie, abychom se však před ní chránili, musíte mně všestranně ponechatí zcela neomezené právo, abych jako váš šéf v čas potřeby stál jaksi jako vrchní vlastník „vašeho vlastnictví a abych v takovém případě mohl podle svého moudrého uznání opevniti vnější hranice a musím míti právo vaším jménem blahu účelně jednati s cizím národem, kdyby snad byl mocnější, nežli jsme my.

Dále také musíte, jako osadníci potřební mého vedení z nejrozumnějších důvodů uznati, že já jako vaše hlava musím míti předně ve vašem středu postaveno pevné místo, v němž bych se jako vaše hlava mohl především k vašemu zachování nutně chrániti a zachovati a za druhé k mé pro vaše blaho vypočtené jistotě nestačí jen, abyste mně zbudovali obytný dům, nýbrž

kolem mého domu v náležitém počtu ještě jiné obytné domy k přijetí obranného a ochranného jedině na mém domě odvislého mužstva, to jest jinými slovy řečeno; Musíte mně ve svém středu postavit pevné sídlo (rezidenci) v němž bych byl dokonale zajištěn, jak před cizími, tak i na jistých případech, před vašimi vlastními možnými útoky.“

Vidíme zde jistě s jasným očním světlem, jak se zde panovník nutně označuje jako „vrchní vlastník země“. Ale to ještě nepostačuje, chceme slyšet ještě jiné důvody sto z úst samého zakladatele; neboť mluví dále.

Šef: „Milí osadníci, k vašemu uvážení jsem uvedl nejnezvratnější důvod k postavení pevného sídla ve vašem středu pro mě; první důvod byste měli. Poslyšte mě však za druhé. Země je rozsáhlá, jest nemožné, abych byl všude sám, proto učiním s vámi zkoušku a rozdělím moudřejší z vás jako své přední úředníky a zástupce v zemi. Těmto zástupcům bude pak každý k svému vlastnímu blahu povinován touž poslušností, jako mně samému.

Kdyby se však bylo tomu či onomu poddanému mého moudrého vedení uzpůsobilo snad od těchto mých zvolených úředníků domnělé bezpráví, pak má v tomto případě každý právo, přednésti svou stížnost u mě, při čemž pak může býti ujištěn, že se mu dostane podle okolností věci úplně za pravdu. Naproti tomu, vy mně však musíte dáti právě k vašemu vlastnímu blahu, aby se tu předešlo všem sporům, nejvěrnější a nejsvědomitější ujištění, že se bez nejmenší odmluvy co nejochotněji podrobíte mému konečnému rozsudku. V opačném případě musí mně být ku blahu všech rovněž všemi zajištěno nepopíratelné právo, abych takového odbojníka proti mému konečnému rozsudku trestající mocí přinutil k následování mé vůle. Když toto vše bude v pořádku zřízeno a prováděno, pak budete teprve vpravdě šťastným národem!“

Zde vidíme druhý, ode všeho dřívějšího odvozený krok č.1 k samovládě a č.2 k vrchnímu vlastnictví celé země. A tak jsem tedy ukázal zcela první v povaze věci odůvodněný takto nevyvratitelný základ, tento základ může být nazván přirozený od lidské společnosti odvozený nutný. Někdo však řekne. Toto vše je o sobě tedy tak přirozeně spravedlivé správné, jako určité a jistě potřebuje člověk oči k vidění a uši k slyšení, ale my pohlížíme na tyto o sobě ještě zcela hrubé osadníky a spatřujeme je skutečně co nejučinnější a plně poslušnosti svého vůdce.

Ale právě z této poslušnosti začínají se časem osadníci svého vlastního vůdce víc a více báti a v této bázni se táže ten, hned onen navzájem. Ale v čem to vězí, že mezi námi tento jediný člověk je tak mimořádně moudrý a my všichni proti němu se můžeme považovati za opravdové hlupáky? Tato otázka, jakkoli se jeví být s počátku tak skromná a nepatrná je neobyčejně důležitá a vtiskuje teprve v odpovědi na ni neporušitelnou „úřední pečeť“ okolnosti samovlády a svrchovanosti vlastnictví panovníkova. Mnohý by řekl předem, že to zní podivně, ale jen malé strpení. Spatříme věc ihned v jiném světle!

Kapitola 89. / 263

16. října 1843 od 16,15 do 18,15 hodin

Monarchie „z Boží milosti“. Přirozená mysl, osvětlení devátého přikázání. Rozložení občanského, řádu pro neznalost jeho vnitřního smyslu. Vnitřní smysl devátého přikázání.

Hle, dosud jsme viděli vyvíjeti se vše to z přirozeného základu; ale dosud chyběla také ještě každému božská sankce (schválení př.) kterou jedině jest člověk na zemi, zejména ve svém prostém přírodním stavu veden k nezlomnému zachování všeho toho, co mu bylo jeho vrchní hlavou uloženo jako povinnost.

Čím moudřejší s počátku takový „Primitivní vládce“ vede svůj lid s čím více se lid předsvědčuje úspěchy o tom, že vůdce je skutečně moudrý, tím více se také začne navzájem tázati. Odkud má tento vůdce svou moudrost a odkud my naší hloupost? Lid ví ještě pramálo, o Bohu, vůdce však má o tom již více méně řádné pojmy.

Co nyní potřebuje učiniti, když je tu lid v přirozeném ohledu pokud možno uspořádaný, zejména když takové otázky slyší se všech stran? Svolá chápavější, zvěstuje jim nejvyšší Bytost, která vše stvořila a vše řídí a na jejich mnohonásobnou otázku jim pak odpoví, že moudrost vedoucí k jejich blahu má bezprostředně od této nejvyšší Bytosti a jako nadmíru věřícímu lidu, jim s největší snadností ukáže, předně nepopíratelnou existenci nejvyššího, vše tvořícího,

udržujícího a vedoucího Božství a že právě od tohoto Božství je hlubokou moudrostí nadán jen ten, koho Ono k oblažujícímu vedení národů určilo.

To značí tolik, jako: „Z Boží milosti,“ anebo jako u Římanů; „Pavente Jove.“ Je-li tento krok učiněn, pak už jest tu již zcela hotový samovládce a vrchní vlastník a sedí úplně jistě ve svém vládcovském středu, podporován přirozeně mocnou a duchovně ještě mocnější nutností. Každý, kdo nyní toto vše takto důkladně prošel, musí konečně říci. Skutečně, proto tomu nelze ani to nejmenší namítati. Neboť to vše souvisí přirozeno – právními listinami každého člověka tak úzce, že nesmíme na tom ani nejmenší vlákně přestříhnouti, nemá-li být šťastná lidská společnost až do svého nevnitřnějšího základu zničena. Neboť odejmeme-li cokoli, postřehne se v prvých přirozených základech člověka ihned závada.

Má-li se však věc tak, pak z toho zajisté nad slunce jasně vyplývá, že Pán nebe a země neustanovil tímto devátým přikázáním nic jiného, nežli úplné zajištění určitého vlastnictví k zachování prvých přirozeno právních základů. A tak za tímto přikázáním nemůže vězeti žádný jiný smysl, nežli jaký značí jeho slova.

Neboť chce-li anebo může-li někdo pokládati nějaký tomuto přikázání jiný smysl, ruší tím hlavní nejvyšší Bytostí sankcionovaný základ prvního přirozeno právního občanského svazu, je-li zrušeno právo vlastnické, ruší se tím dřívější původní dokumenty každého člověka, a nikdo tu pak již nemůže shromažďovati a zhotovovati. Nemůže-li to, pak hyne jeho žaludek a kůže a člověk bude se svou existencí na tom hůře, nežli každé zvíře. S odnětím slovního smyslu od tohoto přikázání, odnímá se pak zajisté předem každé vedoucí hlavy a lidstvo se ocitá ve svém prvním pod říší zvířecí skleslém nejdivočejším chaotickém přírodním stavu.

To je správné, moji přátelé a bratři, dosud jsme viděli, že výkladem vnitřního duchovního smyslu nebyl vnější přirozený smysl ve svém přirozeném vnějším působení nikde porušen, také jsme viděli, že pro neznalost vnitřního smyslu se dané přikázání jen velmi těžko anebo nezřídka sotva z třetiny zachovává a zachovalo, mnohdy se však také vůbec nezachovává a nezachovalo.

Jestliže se však nějaké přikázání co do vnitřního smyslu poznává, pak se přirozené zachování podává samo sebou právě tak, jako když někdo položil do půdy dobré semeno, z něhož se pak sama sebou vyvine plodonosná rostlina, aniž by při tom člověk užíval dále nějaké beztoho k ničemu nevedoucí manipulace.

A tak je tomu i při tomto přikázání, jestliže se vnitřně poznává a zachovává, pak odpadá vše vnější, čeho se dotýká smysl literatury, podle dobrého božského řádu samo sebou. Není-li však tomu tak, lpí-li se pouze na vnějším smyslu, ruší se pak právě tím všechny prvo-právní dokumenty člověka, vládcové se stávají tyrany a poddaní lakomci a lichváři a kůže mírných se napíná na bubny vojenské anebo dobromyslní poddaní oslové se stávají obmyslnými hříčkami mocných a lichvářů.

Následky toho jsou lidová povstání, revoluce, úplné státní převraty a ničení, vzájemné roztrpčení mezi národy poté následující dlouhotrvající krvavé války, hlad, mor a smrt.

Jak zní však podle toho onen smysl, jehož zachováním musejí všichni národové naléztí své nezníčitelné časné a věčné štěstí? Zní docela krátce takto:

Važte se navzájem ze vzájemné opravdové „bratrské lásky“ a žádný nezávid' druhému, byl-li Mnou Tvůrcem pro svou větší lásku více omilostněn, omilostněnější dej však všechny své z toho vyplývající přednosti jako bratr pokud možno ku prospěchu všech svých bratrů, tak založíte mezi sebou věčné životní pouto, které žádná moc nebude věčně nikdy s to zničit!

Kdo z tohoto výkladu na prvý pohled nepozná, že jeho zachováním se ani háček smyslu litery nezkriví. A jak snadno lze pak toto přikázání přirozeně zachovávat, zachovává-li se takto duchovně; neboť kdo si váží v srdci svého bratra, bude si vážit také jeho sbírek a zřízení. Duchovním zachováním tohoto přikázání předejde se veškeré lichvě a veškerému přehnanému výdělkářství, které však jedině v literním smyslu nacházejí svého sankcionovaného zastupce anebo advokáta. Malá dostatečná úvaha nám toto vše již uvede do nejjasnějšího světla.

19. října 1843 od 16,30 do 18 hodin

Dostatečná úvaha o 9 přikázání. Pro kolik lidí vystačí půda zemská? Všeobecný přehled sociálních poměrů. Průkazné příklady. Potrava, oděv, obydlí. Nutnost štědrosti.

V tomto všem, jakož i v dotyčném přikázání není duchovně i přirozeně vesměs označeno hříšným nebo vadným, když si někdo osvojuje to, co svýma rukama pro svou potřebu nashromáždil a zhotovil a to v takové míře, aby jeho soused neměl práva jakýmkoli způsobem mu toto vlastnické právo upírat. Naopak každý v tom nachází dokonalé zajištění svého právě nabytého vlastnictví.

Ve všem tom co bylo řečeno, jakož i v přikázání samém, jest každému přikázání moudrá omezení v právu na shromažďování, že však přikázání v přirozeném smyslu dokonce z božského řádu toto obmýšlí, lze předně z prvých, každému člověku vrozených dokumentů prvo vlastnického práva, co nejjasněji dokázati. A jak? To hned uvidíme, kolik podle přiměřené míry potřebuje prvý oprávněný žadatel v člověku, totiž žaludek? To může navlas určit každý mírný jedlík. Předpokládejme, že mírný jedlík potřebuje denně za tři libry pokrmu, lze nadměru snadno vypočítati, kolik to činí za třistašedesátpět dnů. To je tedy také přirozeně právní potřeba člověka. Toto množství si smí každoročně nashromážditi. Má-li ženu a děti, pak může pro každou osobu sehnati totéž množství a jednal tu podle přirozeného práva úplně spravedlivě. Silnému jedlíku, jenž musí konati obzvláště těžké práce, budiž úplně dovoleno, aby si nashromáždil dvojnásobné množství.

Budete-li toto všeobecně zachovávat, pak si Země nebude nikdy nařikati na nouzi, neboť její úroky plošný obsah jest Pánem stanovený tak, že při náležitém obdělávání a rozdělení půdy může míti dvanáct tisíc milionů lidí náležitě dostatečnou výživu. Dnes však žije sotva něco přes tisíc milionů lidí na zemi mezi nimi je as sedm set milionů nuzných.

V čem spočívá důvod toho? V tom, že se neuvádí v život podmínky tohoto božského zákona, který je založen v přirozenosti každého člověka.

Jděme však dále, jak velký je člověk a kolik opotřebuje k pokrytí své kůže, to lze rovněž velmi snadno změřiti. Jest však každému člověku dovoleno, aby si podle roční doby opatřil čtveřou pokrývku na kůži, to je přirozeno právní měřítko k nashromáždění látek na oděv a k jejich přípravě. Já však k tomu přidávám ještě jednou tolik, co se týče svrchního oděvu a čtyřikrát tolik pro spodní oděv a to kvůli výměně.

Bude-li tato míra zachovávána, pak nebude na celém povrchu zemském nahého člověka, jsou-li však na zemi zřizovány nesmírně velké továrny na látky na oděv, které za čistě vynucené nízké ceny skupují všechny látky na oděv v původním stavu, z nichž pak zhotovují nespočetné množství a to mnohem spíše luxusních nežli užitkových obleků a tyto teprve pak většinou za do nebe volající ceny nuzným lidem prodávají, mimo to se však také tak mnozí majetní lidé, zejména ženy, průběhem 10-ti let opatřují více než stonásobnou výměnou šatů, pak jest tato přirozeno právní míra co nejmocněji porušena a z tisíců milionů lidí musí aspoň šest set milionů choditi nahých! Jděme však dále.

Jak velký musí býti dům, aby čteně a pohodlně zaopatřil manželský párek s rodinou a nutným služebnictvem? Jděte na venek a přesvědčte se a jistě poznáte, že k takovému náležitému a pohodlnému zaopatření není třeba žádných zámků a paláců a sto pokojů.

Co je nad tento poměr, jest proti řádu Božímu a tudíž proti Božímu přikázání.

Jak velký musí býti pozemek? Předpokládejme prostřední výnosnou zemi; na této zemi se může při skrovném obdělávání a to na ploše tisíci vašich kvadrátních sáhů vytežit pro jednoho člověka i v prostředních létech úplně dostatečná životní potřeba na rok. U dobré půdy můžeme vzíti dvojnásobek střední půdy pro osobu. Kolik tedy osob čítá rodinný dům tolikeronásobná plocha půdy smí přirozeno právně vlastniti. Budeme však při naší výměře hodně štedří a dáme pro jednu osobu dvojnásobek a určíme to také úplně jako přirozeno právní Bohem schválené; kdyby pozemky takto rozděleny, mohlo by rovněž přes sedm tisíc milionů rodin nalézt na povrchu země dokonale zajištěné vlastnictví půdy.

Podle toho, jak to však nyní na zemi s rozdělením půdy vypadá, náleží půda celkem sotva sedmdesáti milionům vlastníků. Všakeren ostatní lid jest buď jen ve spoluvlastnictví, podvlast-

nictví anebo v nájemném vlastnictví a celkem dosud největší část lidí na Zemi nemá ani kame-
ne, na který by hlavu položila.

Kdo tedy vlastní v jakémkoli ohledu nad tuto nyní danou míru, vlastní to proti božskému a
proti přirozenému zákonu protiprávně a jako takový se ustavičně prohřešuje proti tomuto záko-
nu, kteréžto prohřešování jest s to zahladiti jen tím, když má co možno největší stupeň štědrosti
a považuje se jen jaksi za správce, aby obdělával své příliš velké vlastnictví, pro přiměřený po-
čet nic nemajících. Jak toto však spočívá v základu tohoto přikázání, uvidíme v druhém bodě
této dodatečné úvahy.

Kapitola 91. / 265.

20 října 1843 od 16,30 do 17,45 hodin

Druhé dodatečné uvažování o 9. přikázání. Kdo hřeší proti božskému prvotnímu řádu tohoto přiká-
zání? Otázka kapitalistů vzhledem k tomuto zákonu. Státní paralela (rovnoběžnost).

Za druhé toto přikázání vyjadřuje samozřejmě a makavě moudré omezení práva shro-
maždovacího a práva na zhotovování. Když vedle toho uvažujeme o onom poměrném v prvním
bodu označeném prvo vlastnickém, pak poukazuje 9. přikázání přesně na to, neboť zajisté vý-
slovně zapovídá míti žádost po tom co je toho druhého.

Co je tedy toho druhého? Druhého jest na půdě od Pána k všeobecnému zaopatření lidí
stvořené právě tolik, kolik mu dává jeho přirozeno právní z jeho potřeby odvozená výměra. Kdo
tedy shromažďuje a zhotovuje nad tuto výměnu, ten se již v prvním stupni prohřešuje skutečně
proti tomuto přikázání, neboť v tomto přikázání dokonce je již žádostivá touha označená jako
trestná.

V druhém stupni se proti tomuto přikázání prohřešuje lenoch, jenž je až příliš líný, než aby
uskutečnil své původní spravedlivé právo shromaždovací, za to však jen stále obchází obtížený
touhou zmocniti se toho co přirozeno právně nashromáždil a zhotovil druhý.

Z toho vidíme, že proti tomuto přikázání lze se dvojím způsobem zaplésti, to jest předně
přehnanou touhou hromaditi a zhotovovati a za druhé úplně toho pomíjením. Pro oba případy
jest tu toto přikázání stejně s moudrým omezením. V prvním případě omezuje přehnanou touhu
hromaditi a zhotovovati a v druhém případě lenivost a tím zamýšlený přiměřený střed, neboť
nevyjadřuje nic jiného, nežli úctu spojenou s láskou pro přirozeně přiměřenou potřebu spo-
lubližního.

Avšak někdo se zde postaví proti tomu a řekne; V dnešní době jsou nadmíru bohatí a zá-
možní lidé, kteří při veškerém svém bohatství a zámožnosti nemají ani kvadrátní půdy pozem-
kového vlastnictví. Tito lidé se uvedli šťastnými obchodními spekulacemi anebo dědictvím do
velkého bohatství, a žijí jen ze svých právních úroků. Co s těmito lidmi? Jest jejich jmění podle
božského prvotního práva přirozeno právní anebo ne? Neboť oni svým peněžním majetkem
neomezují pozemkové vlastnictví žádného člověka, neboť si nechtějí nikde nic zakoupiti, nýbrž
půjčují své peníze na dobrá místa na zákonitě úroky, anebo dělají jiné dovolené směnné ob-
chody a tím rozmnožují svůj kmenový kapitál ročně o mnoho tisíc zlatých, při čemž podle práva
přirozené spotřeby nespotebují ani setinu svého ročního příjmu k svému dobrému zaopatření.
Jsou však přitom nezřídka jinak velmi správní, někdy také dobročinní lidé. Chybují také oni proti
našemu devátému přikázání?

Já zde pravím. Zůstává jedno, zda má někdo jakýmkoliv způsobem nad svou potřebu pří-
liš mnoho peněžních pokladů anebo příliš mnoho peněz. To vše je rovnocenné, neboť mám-li
tolik peněz, že si jimi mohu jako státně zákonitě do svého vlastnictví nakoupiti několik kvadrát-
ních mil, půdy je to právě tolik, jako kdybych si za tyto peníze skutečně osvojil tolik půdy. Na-
opak jest to dokonce horší a mnohem více to odporuje božskému řádu, neboť kdo by měl tolik
pozemkového vlastnictví, ten by musel při tom nutně zaopatřiti živobyті několika tisícům lidí,
neboť by nebyl s to pro vlastní osobu obdělávati tak velký pozemek. Uvažujete-li však naproti
tomu člověka, jenž sice pozemky nemá, ale má tolik peněz, že by za ně mohl nakoupiti téměř
celé království, může tyto peníze v nejpřesnějším případě užitečně spravovati sám, anebo po-
třebuje k tomu nejvýš několik málo účetních pomocníků, kteří sami mají od něho v poměru

k jeho příjmům velmi skrovný plat, který často sotva stačí k ukojení jejich potřeb, zejména, mají-li rodinu.

Žádný takový vlastník peněz nemůže však omluviti způsob, jakým přišel k penězům, ať už ze spekulací, anebo výhrou v loterii, anebo dědictvím neboť v každém případě stojí před Bohem právě tak, jako přechovávач vedle zloděje. Jak to? Ptal by se někdo.

Co to značí státi se bohatým šťastnou spekulací? To není a neznačí nic jiného, nežli lichvářsky na sebe strhnouti právní mnohých, tím mnohých právní zásluhy odníti a sám si je přisvojiti. V tomto případě jest člověk šťastnou spekulací zbohatnuvší pouhým zlodějem, při zisku loterním je stejně takový, protože sázka mnohých přichází jedině jemu k dobru, při dědictví je však přechovávачem, jenž si přivlastňuje protiprávní statek svých předků, kteří si jej osvojili jen dříve zmíněnými způsoby. (Nepohoršuj se nikdo tímto čistě duchovním výkladem majetkového ideálu. Vyd.orig.)

Kapitola 92. / 266.

21. října 1843 od 16,45 do 18,30 hodin

Bohatý jinoch v evangeliu atd. Penězoměnci a lichváři v chrámu. Lichva kořenem všeho zla, jest tím nejzatracenějším před Pánem. Nebezpečí při tom pro ducha.

Řekne se však, toto ustanovení zní podivně, neboť může dědic za to když dostal podle státních zákonů právně jmění buď svých rodičů anebo jiných bohatých příbuzných? Měl by při takovém obdržení počítati pro sebe přirozeně právní podíl a z dědictví vzíti jen tolik, kolik obnáší tento podíl? A měl by pak druhý komukoli darovati?

Anebo měl by sice celé jmění převzít, ale vzíti z toho jako vlastnictví jen jemu příslušný podíl, velký přebytek však buď ku podpoře zbědačených lenochů sám spravovati, anebo jej ihned odstoupiti ve prospěch dobročinných ústavů představeným právě těchto ústavů?

Tato otázka je zde tolik jako otázka, které obyčejně nejsme povinni buď žádnou, anebo v nejlepší případě jen nanejvýš jednoslabičnou odpověď. Cožpak božský zákon a státní zákon, anebo božská moudrost a péče a světská státní politika a tak zvaná diplomatika jsou jedno a totéž?

Co praví Pán? Praví; „Vše co je před světem velké, jest před Bohem ošklivostí!“

Co je však většího na světě, nežli s božského hlediska dolů uvažováno, uchvácená státní moc, která nikdy nepodmaňuje národy podle božské rady, nýbrž jen podle své světské moudrosti, která záleží v politice a diplomacii a sil národů používá vlastnímu hýřivému.

Je-li však již ošklivé a hanebné, když nějaký člověk jen jednoho, dva neb tři ze svých bratří oklame, oč ošklivější před Bohem musí být když se lidé velkou mocí dávají korunovati a pomazávati, aby pak pod tímto korunováním a pomazáváním ve prospěch svého hýření všemožným způsobem oklamávali celé národy, buď tak zvanou státní chytrostí, anebo kdyby to s touto chytrostí nešlo, krutým veřejným násilím!

Já myslím, že z této větvičky lze téměř rukama nahmatati, kterak se práva většiny nynějších států přímo přičí právu božskému. Myslím také dále, že praví-li Pán k bohatému jinochovi; „Prodej všechny své statky a rozděl je chudým, ty však následuj Mne, tak si poklad v nebi připravíš; „ stačí snad dostatečně tento výrok, aby se z něho vidělo, jaké rozdělení bohatý pozemský člověk by měl se svým bohatstvím učiniti, chce-li skliditi Říši Boží. Neučiní-li to, pak si musí sám přičísti, postihne-li ho tentýž rozsudek, který Pán právě při této příležitosti vyslovil nad zesmutnělým jinochem, že totiž velbloud snáže projde uchem jehly, než-li boháč do Říše nebeské!

Při tom je ovšem velmi podezřelé vzítí v úvahu okolnost, že Pán zde vyslovil tak nejvýš politování hodný rozsudek nad jinochem, tedy jistě nad dědicem.

Mohli bychom se zde ovšem tázati. Proč zde musel vystoupiti zrovna „bohatý jinoch a proč ne nějaký „letitý spekulant, „kterému by Pán vyslovil Svou věčnou nelibost nade vším pozemským bohatstvím? Odpověď je zcela nasnadě, protože jinoch nebyl ještě kovaným správcem bohatství, jenž byl ještě na stanovisku, z něhož takové mládí nedovede obyčejně ještě náležitě oceniti pozemské bohatství a právě z toho důvodu se mohl Pánu aspoň na krátkou dobu

přiblížit, aby od něho uslyšel správné poučení a správné používání svého bohatství. Teprve při poznání božské vůle odpadá od Pána a vrací se domů ke svému bohatství.

Měl by tedy tento jinoch právě jako jinoch, jenž nebyl ještě odpovědný, tu výsadu, že se mohl k Pánu přiblížit, ale již kovaný letitější bohatý hospodář a lichvář, stojí jako velbloud za uchem jehly kterým by se musel dříve protáhnout, aby se k Pánu dostal jako tento jinoch. Tak tedy takovému boháči nebylo již vůbec dopřáno a dáno, aby se dostal tak jako tento jinoch k Pánu.

Pro ně uvedl však Pán, žel velmi „pozoruhodný příklad“ ve vypravování a „bohatém hýřilovi“; více vám říkati nemusím.

Kdo z vás však dovede jen poněkud myslet, ten za všeho toho s největší lehkostí shledá, že Pánu nebe a všech Světů nebyla žádná lidská neřest tak hrozně opovržená hodná jako právě bohatství a jeho obyčejné následky, neboť pro žádnou jinou neřest nevidíme Pána nad životem a smrtí propast pekla tak zřejmě a jasně otevírati, jako právě u této neřesti.

Ať je to zabití, cizoložství a podobného více, u všeho toho nikdo se na Zemi nedožil toho, aby ho Pán za to odsoudil do pekla, ale tuto lichvářskou neřest trestal Pán slovem a skutkem všude, jak u stavu kněžského tak také u každého jiného privátního stavu co nejpronikavěji! Kdo může při všech ostatních lidských přestupcích Pánu dokázati, že by byl kdy nad nějakým hříšníkem trestaje pozvedl Svou mocnou ruku? Ale penězoměnci, kramáři s holuby a ještě podobná „spekulující sebranka“ si musela dát líbit, že bude co nejmilostivěji z chrámu vymrskána a potrestána důtkami, všemohoucí rukou Pána Samého pletenými!

Víte však co to znamená? Tato nejvyšší opravdová evangelická událost nechce říci nic jiného, nežli že Pán nebe a všech Světů jest úhlavním nepřitelem této nepravosti. Při každé jiné nepravosti projevu Svou božskou lásku a trpělivost, ohledu a slitování, ale nad touto nepravostí vyslovuje Svůj hněv a zlobu!

Neboť zde zatarasuje předně přístup k Sobě známým uchem jehly, otvírá zřejmě propast pekla a ukazuje v ní skutečně odsouzeného, vyslovuje se vůči panovačným a hrabivým farižeům tak hrozně, že jinak zřejmě dává poznávaní, že spíše nevěstkářství, cizoložníci, zloději a ještě jiní hříšníci vejdou do Říše Boží nežli oni.

Konečně se v chrámu chápe trestající zbraně a bezohledně vyhání všeliké ty spekulanty a označuje je jako vrahy božské Říše, neboť oni učinili z chrámu, jenž právě představuje onu božskou Říši, dokonce již i peleš lotrovskou.

Podobných příkladů bychom mohli uvésti ještě několik a dalo by se z nich všude ukázati, jak nanejvýš úhlavním nepřitelem této nepravosti jest Pán. Ale kdo dovede jen poněkud přemýšlet, tomu to jistě postačí. A právě při této příležitosti můžeme také činiti ještě zcela krátký pohled na naše 9. přikázání a z tohoto pohledu seznáme, že Pán právě při žádném jiném lidském vztahu, při žádné jiné i zakázané příležitosti a činnosti neomezil dokonce žádost, jako při této Jemu nanejvýš protivné lichvářské činnosti

Všude zakazuje výslovně jen činnost; zde však již i žádost, protože nebezpečí, které z toho pro ducha vzrůstá, je až příliš velké, neboť ducha odvádí úplně od Boha a obrací úplně k peklu, což můžete také poznati z toho, že každý jiný hříšník pocítí jistě po hříšném činu lítost, zatím co bohatý spekulant nad šťastně podařenou spekulací triumfuje a jásá!

A to je pravý triumf pekla a proto se kníže pekla snaží všemožným způsobem naplniti lidi především láskou k světskému bohatství, neboť dobře ví, že jsouce naplněni touto láskou, jsou před Pánem ti nejošklivější, nad nimiž se Pán co nejméně slitovává! Více o tom říkat nemusím.

Blaze každému, kdo tato slova hluboko uváží; neboť jsou věčnou navrstvenou božskou pravdou! A můžete to nade vše považovati za pravdivé a věřiti tomu; neboť ani o slabiku v tom není více, spíše byste mohli předpokládati, že zde je ještě celkem příliš málo řečeno. Toto si však každý zapamatuj; Pán při každé jiné příležitosti spíše všemožně vynaloží, nežli by někoho nechal zahynouti, ale vůči této nepravosti neučiní nic jiného, nežli že podrží propast pekla otevřenou, jako to ukázal v evangeliu. Toto vše je až příliš jisté a pravdivé a my jsme tím poznali pravý smysl tohoto přikázání a pravím ještě jednou: Dobře si každý zapamatuj, co zde bylo řečeno! A nyní již nic o tom dále, zde je desátý sál a vstoupíme tedy do něho!

23. října 1843 od 17 do 18,30 hodin

Desátý sál 10. přikázání, předběžná otázka – v příčině jeho zdánlivé postradatelnosti vedle 6. přikázání. Jeho turecké pojetí po 18. století.

Jsme v sále a spatřujeme na tabuli zřetelným písmem napsáno; „Nepožádáš manželky bližního svého!“

Že toto přikázání zde v čisté říši ducha a zvláště v říši dětí zní každému mysliteli jistě trochu podivně, netřeba se zmiňovati; neboť předně tato děti ani v nejmenším nevědí, co to je manželsky ženat a za druhé ženění a vdávání není tu, zejména v říši dětí, obvyklé. Tedy v duchovní říši nedochází toto přikázání podle této úvahy zřejmě žádného používání.

Řekne se však. Proč by deseti přikázáními nedal Pán jedno, které by odpovídalo jedině poměrům pozemským? Vždyť na Zemi spojení mezi mužem a ženou jest něco obvyklého a proto je to odedávna odůvodněný na božském řádu spočívající vztah, který však nemůže zůstat v božském řádu bez přikázání. Můžeme zde tedy předpokládati, že Pán mezi deseti přikázáními dal jedno přikázání pouze pro udržování řádu vnějšího pozemského vztahu, aby zachováním tohoto řádu nebyl porušen řád duchovní vnitřní, výše stojící.

Dobrá, pravím já; je-li však tomu tak, potom pravím. Toto přikázání není pak z tohoto hlediska nic jiného, nežli nejvyš nadbytečný pleonasmus (nadbytečný výraz) přikázání šestého, které beztoho přikazuje totéž; neboť také v tomto přikázání v jeho úplném průběhu je jako zakázané uvedeno vše, cokoli se nějak vztahuje jen na smilstvo, nevěstkářství a cizoložství, jak v ohledu tělesném, tak obzvláště v ohledu duchovním.

Když nyní toto poněkud navzájem uvádíme vyplývá z toho předně, že se toto přikázání naprosto nehodí pro nebe a že druhé vedle přikázání šestého je úplně zbytečné.

Vidím však někoho, jenž přichází řka; Hej, milý příteli, mýlíš se; toto přikázání i když už v sobě zapovídá téměř totéž, co zapovídá šesté přikázání, přece jen o sobě stojí zcela zvláště a výše a zasahuje hlouběji nežli přikázání šesté, neboť u šestého přikázání se zapovídá zřejmě jen skutečně hrubé jednání, v tomto desátém přikázání se však zapovídá žádost a touha jako povždy základní příčiny ke skutku. Neboť velmi snadno uznáme, že tu a tam zejména mladí manželé mívají také obyčejně mladá krásné ženy. Jak snadné jest jinému muži, že na svou snad na krásnou ženu zapomene a zakouká se do krásné ženy svého bližního, probudí pak v sobě stále větší a větší touhu, aby požádal svého bližního a vykonal s ní chlípnu věc.

Dobrá pravím já, uvažujeme-li o tomto přikázání s tohoto stanoviska, nevyplývá z něho nic jiného nežli spousta směšností a bláznovství, jemuž musí být božské takového vznešeného přikázání staženo do nejspinavějšího prachu a do nejsmrutější stoky světského vtipu a rozumu lidí. Za příklad a k vysvětlení uvedeme schválně několik směšností, aby se tím stalo každému jasné, jak strašně mělce a vnějšně bylo toto přikázání přes osm století chápáno, vysvětlováno a k zachování přikázáno.

Muž nemá tedy míti žádost po ženě svého bližního. Zde vzniká otázka: Jakou žádost anebo jakou touhu? Neboť jest přece množství poctivých a dovolených žádostí a tužeb, kterými se může soused obrátiti na ženu bližního, ale v přikázání se praví bezpodmínečně. „Nemíti žádné žádosti. Proto smějí oba sousedé navzájem býti v rozhovoru, na ženy však musejí pohlížeti vzájemně jen s pohrdáním a to není nic více a nic méně, nežli pravé turecké pojetí tohoto mojžíšského přikázání.

Dále zkoumáme-li tuto věc podle písmene a hmotně, musíme přece bráti vše podle písmene a ne několik slov podle písmene a několik slov vedle toho duchovně. To se vyjímá právě tak, jako kdyby někdo nosil na jedné noze černou a na druhé zcela průhlednou bílou nohavici, anebo jako kdyby někdo chtěl tvrditi, že strom musí růsti tak, aby se jedna polovice kmene objevovala s kůrou a druhá bez kůry. Podle této úvahy zakazuje desáté přikázání jen žádost po ženě „bližního“; Kdo to může v doslovném smyslu býti? Nikdo jiný, nežli buďte nejbližší sousedé, anebo také blízcí pokrevní příbuzní. Podle litery neměli bychom tedy toužiti jen po ženách těchto obou bližních, kdežto ženy vzdálenějších obyvatel nějakého okresu, zejména však ženy jiných zemí, které jistě nejsou bližními, mohly by tedy být beze všeho požadovány, neboť zajisté každý bez matematiky a geometrie pochopí, že v poměru k nejbližšímu sousedu, nemůžeme

uznávají souseda několik hodin vzdáleného, anebo dokonce cizozemce za bližního, anebo nejblíže jsoucího. Hleďte také to je turecké, neboť Turci považují toto přikázání jen vzhledem k Turkům navzájem; vůči národům nemají naprosto žádného zákona. Jděme však dále.

Já se táží. Jest tedy žena mého bližního ze zachovávání tohoto božského zákona vyjmuta? Neboť v zákonu stojí jen, že nemá míti žádosti po ženě svého bližního, ale o tom, že by snad chlípná žena neměla míti žádosti po svém nejbližším sousedu, není v tomto přikázání ani slůvka. Tak se tedy dává zřejmě ženě výsada, aby mohla muže, kteří ji přijmou na oči, beze všech pochybností sváděti a kdo jim bude zakazovati, aby to neučinili, když tu pro tento případ není od Pána žádného přikázání? Také to je z turecké filozofie, neboť Turci z doslovného smyslu vědí, že ženy jsou od tohoto zákona osvobozeny, proto je zavírají, aby nepřišly ven a nezbudily choutky jiných mužů po nich a dovolí-li již Turek některé ze svých žen vycházku, pak se však musí nepříznivě vzhledem k svým vnitřním pŕvabŕm, zakukliti, že by jistě dokonce nějakému ji potkávajícímu medvědu vlila povážlivou ŕctu, pŕvaby smí jedině před svým mužem rozvinouti. Kdo tu může vystoupiti a naproti tomu tvrditi, že by toto nebylo možné poznati z doslovného smyslu tohoto přikázání? Tato směšnost má zřejmě svůj nepopíratelný důvod právě v přikázání samém. Jděme však dále.

Nemohou nejbližší sousedé míti snad již dorostlé dcery, anebo jiné velmi svŕdné dŕvečky? Jest či není podle desátého přikázání dovoleno chovati žádost po dcerách anebo jiných dŕvčatech bližního samému manželŕ? To je zřejmě dovoleno, neboť v šestém přikázání není o žádosti řeči, nýbrž jen o skutku. Desáté přikázání zakazuje jen touhu po ženě, podle toho jest tedy touha po dcerách a případných jiných hezkých dŕvčatech bližního bez odmluvy dovolena? Hleďte, tu máme opět o jeden turecký výklad zákona více. Abychom však učinili věc nad slunce jasnou, uvedeme ještě několik takových směšností.

Kapitola 94. / 268.

25. října 1843 od 16,45 do 17,30 hodin

Kdo jest „ty“ v 10. přikázání? Hierarchický /kněžský) důvod pro falešný výklad 10. přikázání.

V zákonu se praví; (Ty) nepožádáš manželky bližního svého. „Nemohla by tu vzniknouti otázka: Kdo je vlastně ty? Je to ženatý, vdovec, neženatý mladý muž, jinoch je to snad dokonce také žena, již možno přece také říci; To anebo ono nečíň? Řekne se zde; To je především určeno pro mužské pohlaví, bez rozdílu. Zda je kdo svobodný či ženatý a že tím také mohou být rozuměny ženy a že nemají míti práva sváděti jiné muže a jich žádati, to vše se rozumí samo sebou.

Já však pravím naproti tomu. Jsou-li však již lidé s to velmi jemně určovati svá ustanovení a ve svých ustanoveních činiti pro každý možný případ velmi jemné a chytré odlišnosti, nebude se zajisté moci činiti vůči Pánu námitka, že by byl dal předně dokonce z neznalosti zcela neurčitě vyjádřené zákony anebo že by za druhé jako nějaký ŕskočný advokát tak sešrouboval Svě zákony, aby se lidé nevyhnutelně museli tak či onak prohřešovati.

Já myslím, že činiti takový důsledek z podrobnějšího uvažování o tomto zákoně, jenž se zdá být dán neurčitě, bylo by přece jen trochu zlé. Spíše lze mnohem snáze souditi, že tento zákon jako všechny ostatní zákony je jistě nejvýš určitý, jenže časem a obzvláště v době vzniklé hierarchie byl vykládán tak zkrouceně a falešně, že nyní již žádný člověk nezná vlastní smysl tohoto zákona. A to se stalo z pouhé hrabivosti, neboť ve vlastním čistém smyslu by tento zákon nevynášel kněžskému stavu ani haléře, za to ve svém zastřeném smyslu dal podnět k všelijakým poplatkům za zprostředkování. Dispenze a manželské rozluky a to ovšem v dřívější době neporovnatelně mnohem více nežli nyní, neboť byla tu zřízena věc tak, že dva anebo více sousedů se proti prohřešení na tomto zákonu naprosto nemohli chrániti. Jak to? Museli se jednoduše několikrát za rok z převelikého strachu z pekla svědomitě zpovídati a tu byli v tomto ohledu velmi horlivě zkoušeni a v případě, že měl nějaký soused hezké mladé dŕvče, byla již myšlenka, pohled, snad dokonce rozhovor se strany ostatních sousedů mužského pohlaví prohlašován za hřích cizoložství proti tomuto přikázání a byla zaň uložena většinou oběť pokání. Nastalo-li někdy dokonce poněkud silnější sblížení, pak tu také bylo již úplné prokletí a ten kdo

jednou na jedné misce váhy sv. Michala klesl do pekla, musel na druhé zcela prázdnou misku vrhnouti velmi značnou obět', aby tato miska dostala převahu a ubohého prokletého hříšníka na druhé straně zase šťastně z pekla vytáhla, a kněží, mající božskou moc nepatřili veskrze do skupiny těch, kteří žádají jen velmi mnoho, nýbrž oni chtěli skutečně raději všechno!

Neboť takovýmto způsobem museli kdysi velmi zámožní rytíři a hrabata umíratí a mimo to ještě za účelem pokání z pekla vysvobozujícího odkázati své statky církvi a při této příležitosti byly pak jejich pozůstalé ženy přijímány za účelem odpykání trestu za svého nevěrného manžela do nějakého kláštera a případné děti jak mužského tak ženského pohlaví byly pak obyčejně přiděleny do klášterů, v nichž nesmí nikdo míti žádných pozemských bohatství.

Myslím, že to snad postačí k poznání všeho skutečně hanebného, co vše se objevovalo z překrucování tohoto zákona a ono určité „ty“ tohoto zákona, bylo prazdrojem dispenzí, které obyčejně co nejvíce vynášely. Přinesl-li někdo velkou obět', mohlo se ono „ty“ tak obměkčiti, že hříšník při nejmenším nepřišel do pekla, naopak ono „ty“ mohlo také být tak proklaté určováno a to následkem osobující moci rozvázání a svázání, že hříšníku mohly pomoci ve vykoupení z pekla jen velmi značné oběti.

Nyní jsme viděli, k jakým zblouděním dalo příležitost ono neurčité „ty“ s tím se však nespokojíme nýbrž budeme zkoumati dále ještě několik takových směšných výkladů, aby z toho bylo každému tím jasnější, jak je nutno pro každého znalost čistého smyslu zákona, bez níž se nikdy nemůže státi svobodným, nýbrž musí otrocky zůstávati pod kletbou zákona! A tak půjdem dále.

Kapitola 95. / 269.

26. října 1843 od 15,45 do 17,45 hodin

Další příklady zvráceného chápání 10. přikázání. Mezery povrchně chápaného přikázání. Náš někdejší pohansko-křesťanský smutný názor na víru, pokud se týče slitovné lásky Boží, kterou uznáváme jen na tomto světě. Vysvětlující příklady k tomu. O řešení zapleteného uzlu zákona. Podstata božských přikázání.

Jak zákon zní víme: zapovídá žádost, anebo touhu. Nyní však je otázkou; Nějaký muž je zchudlý, zatím co jeho soused je bohatý muž. Žena sousedova, jako nejbližší našemu chudému muži, má jemu známé soucitné a dobročinné srdce. Náš chudšas dostane nyní zřejmě touhu po štedré ženě svého souseda a požádá ji, aby ukojila jeho hlad. Ptám se, zhřešil tento muž, anebo ne? Projevil žádost a touhu po ženě svého souseda! Jelikož se však praví; Nepožádáš ženy bližního svého, kdo může zde tuto slušnou žádost chudého prohlásiti důvodně za hřích? Neboť slovy; „nemíti žádné žádosti, žádné touhy“ musí přece jistě být zakázaná každá žádost a každá touha, protože ve slově „žádné“ nelze ukázati na žádnou výjimku, proto také musí tím tedy být zapovězena jakákoli žádost.

Nevysvítá z tohoto výkladu zřejmě, že tím chtěl Pán zřejmě odvrátiti ženské pohlaví od činné lásky, načež pak jistě každé dobrodiní, které nějaká hospodyně prokáže nějakému chudému člověku, považovati jest za dokonalý, božskému přikázání odporující hřích?

Lze si však se strany nejvyšší lásky Páně představití tak nesmyslné přikázání? Řekne se zde ovšem. Toto přikázání se omezuje jen na tělesnou chlípou žádost. Já však pravím; Dobrá, zůstaňme tedy při tom; musí mně však při tom býti dovoleno, učiniti několik poznámek. Jestliže však ty to poznámky toto při tom zůstání zvrátí, pak musí každý namítající dovoliti, aby se při určování tohoto přikázání nastoupila cesta jiná a tak poslyšme tyto poznámky.

Přikázání toto prý zakazuje jen smyslně tělesnou žádost. Dobrá, pravím já; ptám se však při tom; Jest v tomto přikázání určité udána jedna žena, anebo pod tímto přikázáním míněny všechny ženy, anebo jsou to určité přirozené výjimky?

Předpokládejme, že několik naproti jsoucích sousedů má staré vesměs ne již vábné ženy; tu můžeme býti ujištěni, že tito sousedé nebudou míti k vzájemným ženám vůbec žádné tělesné žádosti. Musely by se tu tedy rozuměti jen ženy mladé, a to ještě tehdy, jsou-li krásné a vábné. Také starší a vyžilí mužové nebudou jistě už mnoho smyslnými touhami trápeni vůči jakýmkoli ženám sousedů.

Z toho však vidíme, že tento zákon platí jen pod velkými podmínkami. Zákon má tedy meze a nemá tedy řádné všeobecné platnosti; neboť kde činí již přirozenost výjimky a zákon nemá ani úplnou přirozenou platnost, jak se tu pak má vztahovat do duchovna? Kdo toto nemůže pochopiti, ať jen zlomí strom a podívá se, zda bude ještě růsti a ponese plody.

Božský zákon musí však býti jistě takový, že jeho oblažující platnost jest „stanovena“ pro všechny věčnosti.“ Je-li však již v průběhu krátkého pozemského bytí za jistých okolností přes platné hranice přirozeně vytlačen, tedy přestává býti jako působící již v přirozeném stavu člověka, co potom má být pro věčnost? Není každý zákon Boží založen v Boží nekonečné lásce? Čím však je takový zákon, když vstupuje mimo platnost? Jest to něco jiného, nežli kdyby někdo tvrdil, že božská láska vstupuje rovněž za jistých okolností mimo platnost pro člověka?

Na tom však také spočívá ona smutná víra vaší pohansko-křesťanské stránky, podle níž Boží láska trvá po tak dlouho, dokud člověk žije na tomto světě. Zemřel-li jednou tělesně a je-li tu jen duševně a duchovně, pak začíná ihned neměnitelná, nejvyšš strašně přísně trestající spravedlnost Božího hněvu, při níž o nějaké lásce a slitování není věčně již řeči? Zasloužil-li si člověk způsobem svého života nebe, přichází do nebe, ne snad následkem božské lásky, nýbrž jen následkem božské spravedlnosti a to ovšem skrze vlastní užitečnou a libou zásluhu. Když však člověk takto nežil, pak tu je okamžitě věčné zatracení z něhož nelze nikdy vykoupení očekávati; to jinými slovy nepraví nic jiného, nežli, že by někde existoval pošetilý otec, který by ve své domácnosti a to proti svým dětem vydal zákon, který by zněl takto:

„Všem svým dětem od narození až do jejich sedmého roku dávám úplnou svobodu. V této době budou všechny bez rozdílu požívati mé lásky; po uplynutí sedmého roku vezmu však u všech dětí svou lásku zpět a od té doby je budu buď souditi nebo oblažovati. Ty, které jako nedospělé děti zachovávaly mé těžké zákony, budou se po sedmém roce těšiti nadále z mého největšího blahobytu. Které se však během sedmého roku úplně až na atom podle mého těžkého zákona nepolepšily, budou přísně na všechny časy z mého otcovského domu proklety a zavrženy. „Řekněte, co byste takovému ukrutnému oslovskému otci řekli? Nebylo by to nesmírně více, nežli nejhanebnější tyranie všech tyraní?

Shledáváte-li tedy toto jistě již u člověka pošetilé, zlé a špatné, jak strašně nesmyslní musí být lidé, mohou-li přisuzovati ještě mnohem horší věci takové sotva vyslovitelné hanebnosti Bohu Jenž je nejvyšší láska a moudrost Sama!

Co dělal Pán na kříži, jako jediná božská moudrost, kde byl jaksi co do vnějšku jakoby odloučen od věčné lásky? On, jako moudrost a jako takový základ vši spravedlnosti Se obrátil Sám k Otci, anebo k věčné lásce, nevyzýval ji spravedlivě o pomstu, nýbrž prosil lásku, aby všem těmto zločincům, tedy také všem veleknězům a farizeům odpustila veškeré jejich skutky, neboť nevědí co činí!

Toto činí tedy zde již božská spravedlnost o Sobě; má pak nekonečná božská láska odsuzovati tam, kde božská spravedlnost prosí ještě nekonečně milosrdnější lásku o slitování?

A nebo kdybychom nepřipustili, že to Pán se Svou prosbou skutečně mínil vážně a řekl, že to učinil jen například; nečiníme tu Pána licoměrníkem, necháváme-li Ho na kříži jen zdánlivě o slitování prositi?

Potají však ponecháváme v něm nezahladitelnou pomstu, následkem které On nicméně v Sobě již dávno do nejostřejšího pekelného ohně odsoudil všechny zločince!

Ó, světe! Ó, lidé! Jaký to nejstrašnější nesmysl, jaký by kdy mohl být v celé nekonečnosti a věčnosti vymyšlen! Lze si mysliti něco hanebnějšího, nežli kdybychom k nejvyšš falešnému, ovšem zajisté časnému autoritativního zdůvodnění pekla učinili Pána na kříži lhářem, na oko kazatelem, zrádcem a tedy všeobecným podvodníkem světa? Z čích jiných úst, nežli jediné u úst arci satana mohou taková slova pocházeti!

Já myslím, že to také zde opět postačí, aby vás to přivedlo k poznání, jaké ošklivosti mohou vzejíti z nejvyšš zvráceného významu a výkladu božského zákona. Že tomu tak u vás na světě jest, to byste již mohli sami zajisté sami rukama nahmatati, ale proč tomu tak jest, z jakého důvodu, to jste nevěděli a také nemohli věděti, neboť uzel tohoto zákona byl až příliš zamotaný a nikdy by byl nemohl nikdo tento uzel úplně rozvázati.

Proto se Pán nad vámi smiloval a dává vám v slunci, kde je zajisté dosti světla oznámiti pravé řešení tohoto uzlu, abyste mohli spatřiti všeobecný základ vši zloby a temnoty.

Řekne se ovšem, Ano, jak tedy může tolik zla záviseti na neporozumění deseti přikázání Mojžíšových?

Tu myslím já: Protože těchto deset přikázání je dáno od Boha a nesou v sobě celý nekonečný Boží řád. Kdo tedy v tom, či onom bodě vystupuje jakýmkoli způsobem z božského řádu, ten nezůstává již naprosto v žádném bodě v božském řádu, neboť tento řád se podobá přímé cestě. Když se někdo kdekoli odchýlí od této cesty, může říci: Já jsem se odchýlil jen o čtvrtinu, pětinu, sedminu anebo desetinu cesty? Jistě ne; neboť když i jen nepatrně opustí cestu, je již pryč od celé cesty a nevrátí-li se zpět na cestu, pak se budu moci jistě a určitě tvrdit, že onen jednotlivý bod na cestě, kde se od něho odchýlil poutník, odchýlil poutníky jistě od celé cesty.

A právě tak je tomu také s každým jednotlivým bodem božského zákona. Nemůže snadno existovat někdo, kdo by se co nejmocněji prohřešil na celém zákoně; neboť to by bylo téměř nemožné. Jest však dost na tom když se někdo prohřešuje v jednom bodě a při tom pak setrvává, takovým způsobem sejde od celého zákona a když nechce a kdyby mu Pán nepomohl, pak by nikdy na cestu zákona anebo božského řádu zpět nepřišel. A tak můžete být také ujištěni, že většina zel na světě pochází ovšem žel s počátku ze svévolného zlomyslného nerozumu, aneb spíše ze zlomyslného překrucování smyslu těchto obou posledních přikázání.

Nyní jsem však také oznámil dostatek směřnosti a falešných výkladů tohoto přikázání; proto přikročíme tedy také v pravém významu tohoto zákona, v jehož světle spatříte ještě neporovnatelně jasněji osvětleny veškeré pošetilosti.

Kapitola 96. / 270.

23. října 1843 od 15,30 do 18 hodin

Opakování hlavních bodů 10. přikázání, kdo jest to „ty“, kdo bližní a kdo ona žena? Proč jest vlastní smysl tohoto 10. přikázání tak zastřen? Příklady k tomu, trojnost též ve slově.

Leckteří, kdož přečetli to předchozí, řeknou. Jsme tu skutečně velmi zvědaví na to, jaký stálý smysl má toto přikázání, když každý smysl, který jsme dříve přikládali tomuto přikázání vedl nezvratně k nejnesmyslnějším směšnostem velmi rádi bychom již věru zvěděli, kdo je to tedy „Ty“, „bližní“ a jeho „žena“? Neboť z přikázání samého nelze s určitostí nic stanovit. Onen „ty“, může být zajisté každý; zda se tím však může rozumět také žena, to je ještě velká otázka. Bližní by se dal zajisté poněkud blíže určit, zejména vezme-li se toto slovo v širším smyslu, čímž je pak každý našim bližním, kdo někdy potřebuje naší pomoci. S ženou má to však tu největší nesnáze, neboť se neví, rozumí-li se tím jen žena vdaná anebo také svobodná ženského pohlaví. Jest zde ovšem spíše v jednoduchém nežli v mnohonásobném počtu, ale to právě také nedělá věc ani o vlas určitější. Neboť přijme-li se v některém dílu světa polygamie, pak by to zřejmě s jednoduchým počtem mělo zřejmě opět novou potíž, z tohoto všeho jsme na vlastní smysl tohoto přikázání tím zvědavější, neboť doslovný smysl je všude zcela neplatný.

A pravím k tomu. Jest tedy určité a jasné, že s přijetím pouhého vnějšího doslovného smyslu se objeví největší nesmysl, nikdy se však nedá ukázat nějaká zdůvodněná pravda.

Řekne se zde ovšem! Proč tedy nedal Pán zákon ihned tak, aby se jevil každému nezastřený, nýbrž zcela otevřený ve smyslu, v jakém byl vlastně dán, a v jakém se právě také má zachovávat?

Tato námitka se zdá býti vnějšně přijatelná a zní dosti moudře, ale u uvažujeme-li o ní světle, jest tak hloupoučká, že si ji hloupější nedovedeme snadno představit. Aby však mimořádná pošetilost této námitky padla hned každému do očí, jakoby stál jen několik mil daleko od Slunce, které by jistě náhle postřehl svými očima, anebo aby se mu dařilo tak, jako tomu, kdo pro samé stromy nevidí v lese les, podám při této příležitosti zatím několik přirozených zcela stručných úvah.

Dejme tomu, že by nějakému tak zvanému přírodozpytci a botanikovi napadlo kvůli pohodlnosti jeho zkoumání takto se tázati: Proč tvůrčí síla tvořící nejvyšší Bytosti nestvořila stromy a rostliny tak, aby bylo jádro vně a kůra uvnitř, aby pak bylo možné snadno mikroskopem přesně pozorovat stoupání šťávy do větví a haluzí a její (tyto šťávy) reakce a jiné účinky? Neboť nemohlo přece být úmyslem Stvořitelovým, aby uvedl na Zem myslícího člověka tak utvářeného, aby nikdy nevníkl do tajemství a zázračného působení v přírodě. Co říkáte této žádosti? Není v nejvyšším stupni hloupá?

Dejme tomu, že by se dal Pán takovým požadavkem podplatiti a že by stromy i s rostlinami takto obrátil; nepřistoupí tu ihned zase jiní přírodopytci a neřeknou. Co nám prospívá bádání vnějšího jádra, nemůžeme-li objeviti při tom obdivuhodné tvoření vnitřní kůry? Co z toho nyní následuje? Pán musel by se také nyní opět podrobiti a umístiti způsobem mně věru nepochopitelným kůru i jádro na stromu zevně. Předpokládejme však, že by to Pán skutečně provedl a že by se nitro stromu skládalo nyní jen ze dřeva; nevysloví tu zase jiný přírodopytce ihned novou potřebu a neřekne; Kůrou a na druhé straně jádrem jest nyní celé obdivuhodné tvoření dřeva zastřeno, nemohl by být strom tak vytvářen, aby vše, jádro a kůry bylo zevně, anebo aspoň průhledné jako vzduch?

Zda lze však utvořiti strom, skládající se nutně z nesčíslně mnohých ústrojí, tak průhledných jako vzduch, anebo aspoň jako čistou vodu, to nechť rozhodnou optikové a matematikové. Jaké by však ostatně mohly růsti na úplně vzdušných stromech plody, a tom by se mohl každý nabýti asi dobré zkušenosti v krajinách severních a jižních pólů; neboť tam nastávají mnohdy takové jevy, že následkem velké zimy vypučí jako u vás v zimě na oknech, tam však ve vzduchu krystalické ledové stromy. Zda se však na těchto stromech objeví také fíky a datle, nebylo ještě vyšetřeno.

Co se však na druhé straně týče stromů, kde vše, jádro, dřevo a kůry by mělo býti vně, tu můžete být úplně ujištěni, že by bylo právě tak snadné udělati čtyřbokou kouli, jako takový strom. Myslím, že touto úvahou by snad byla hloupost uvedeně námitky již dosti jasně před očima. Abychom však učinili tuto věc, jako obyčejně, vpravdě nadbytečně jasnou, připojíme k tomu ještě několik úvah.

Předpokládejme, že nějaký lékař musí velmi mnoho studovati a že když už jako nějaký polyp spolkl celý vůz plný učeností, je pak požádán k nějakému povážlivě nemocnému pacientovi, pak stojí nezřídka u lůžka nemocného jako pár nově zapřažených volů u příkré hory. Lékař bude kolem stojícími tázán; „Co soudíte o nemocném; co mu tedy chybí? Bude mu možno pomoci?“

Při této otázce udělá lékař sice učenou, ale při tom nicméně velmi povážlivě rozpačitou tvář a řekne: „Moji milí! Nyní se nedá ještě nic určití, musím dříve lékem nemoc zkoumati, ukážou-li se reakce takové či takové, budu věděti, jak jsem na tom. Nenastanou-li však žádné reakce, pak musíte sami uznati, že našinec nemůže do těla nahlédnouti, aby se našlo sídlo nemoci a její povaha.“

Tu však řekne někdo lakonicky; „Pane lékaři, pak by byl náš pánbůh jistě lépe učinil, kdyby člověka stvořil buď tak, jako truhlář skříň, kterou může každý člověk otevřítí a podívati se dovnitř, co je v ní; anebo měl Tvůrce choulostivé části člověka, k nimž se lze tak těžko dostatí, vystaviti na venek, podobně jako prsty, uši, oči a nos, aby se jim mohlo ihned snadno náplastí, mastí anebo jiným obkladem pomoci. Nejlépe by to však zřejmě bylo, kdyby byl stvořil člověka buď průhledného jako vodu, anebo kdyby ho byl vůbec nesestavoval z tak životu velmi nebezpečných částí a vůbec ho vytvořil jako kámen.“

Lékař pokrčí zde poněkud nos, nicméně praví; „Ano, milý příteli, to by bylo ovšem dobré, ale už tomu není tak, jak jsi ve svém přání vyslovil, musíme se již spokojiti tím, že jsme aspoň cestou zkušeností o něco přesněji o vnitřním stavu zdraví a nemoci člověka usuzovali.“

Neboť kdyby bylo člověka možno otevřítí jako skříň, pak by to bylo předně pro každého člověka mnohem nebezpečnější, nežli tomu takto jest; stačil by jen jeden neobratný hmat do nitra a bylo by možno takovými otevřením vnitřností ohledati, pak by to člověku ještě velmi málo prospělo. Vnitřnosti a jejich jemná ústrojí musejí přece zůstati uzavřena, neboť při jejich otevření by se také na místě všechny životní šťávy a všechna životní činnost rozplynuly. Co se však týče vnějšího postavení vnitřních částí těla, věru, můj milý, to by dalo lidské podobě nejvyšší neestetický vzhled a kdyby byl člověk úplně průhledný, pak by se jeden druhého děsil, neboť by tu zároveň spatřoval člověka kůže, pak člověka svalů, cév, nervů a konečně kostlivce. Že by takový pohled nebyl vábný, dovedeš si zajisté sám snadno představití.

Myslím, že při této úvaze vysvitne pošetilost horní námitky ještě jasněji. Jest však ještě někdo, jenž řekne: „U přirozených, hmotných věcí jest ovšem nejvyšší protismyslné myšletí, aby jejich nitro tvořilo zároveň také jejich zevnějšek, ale slovo o sobě není zajisté ani strom, ani zvíře, ani člověk, nýbrž jest již o sobě duchovní, neboť nechová v sobě nic hmotného. Proč by tedy mělo ještě míti podobně jako strom nebo člověk nějaký nepochopitelný vnitřní smysl? Anebo by byl tento smysl možný vezmeme-li v úvahu beztoho neobyčejnou prostotu a plochosť slova?“

Dobrá pravím já; vezměte slovo „otec“, co značí? Jest toto slovo již sám otec, anebo označuje toto slovo skutečně nějakého bytostného otce, jehož je to slovo pouze jen vnějším příznačným typem? Řekne se: Slovo zde zřejmě není otec sám, nýbrž jen jeho vnější označení. Dobrá, pravím já a zároveň se při tom táži. Co vše musíme pak tedy pod tímto slovem rozumět, abychom uznávali právě toto slovo ze vnější správně označený typ? Odpověď; Toto slovo musí představovat člověka, náležitě stáří, ženatého, jenž zplodil se svou ženou skutečně živé děti a pak se o ně otcovsky tělesně a duchovně stará.

Kdo tu může jen v nejmenším popřít, že v prostém slově „otec“ vězí dosti široký a nadmíru povšimnutí hodný význam, bez něhož by toto slovo vůbec žádným slovem nebylo?

Když však každé slovo musí již ve vnějších vztazích připouštět více vnitřního vysvětlení a rozčlankování, oč mnohem více vnitřního duchovního smyslu musí tedy také mít každé vnější slovo, když jistě vše co se označuje vnějšími slovy musí mít, i něco vnitřního duchovního, tedy silného a působícího. „Otec“ má jistě také duši a ducha; bude slovo pojem „otce“ správně označovat, vylučuje-li jeho duševno a duchovno? Jistě ne; neboť skutečný otec se skládá z těla, duše a ducha; tedy z vnějšího, vnitřního a nejvnitřnějšího. Je-li tedy skutečný otec živoucně takto složený nemusí to pak také právě tak dobře dokonale být v podstatě vyznačeno jako v nějakém zrcadle ve slově, kterým je skutečný otec označován jako otec?

Myslím, že zřetelněji a jasněji nelze vyložit nutný vnitřní smysl slova a z toho může však také patrné, že Pán, když oznamuje na světě svou vůli, nemůže ji oznamovat pro vnější lidi podle Svého věčného božského řádu jinak, nežli právě jen vnějším obrazem líčením, jemuž slouží pak za základ zřejmě vnitřní a nejvnitřnější smysl; jímž je pak celý člověk podle božské lásky od svého nejvnitřnějšího až k svému nejzevnějšímu zaopatřen.

Ježto jsme nyní více nežli hmatatelně vylíčili nutnost a jistotu tohoto zřízení, bude nyní také velmi snadno téměř samo sebou nalézt vnitřní smysl našeho zákona a tak jej aspoň, když jej ukáží jako nezvratně jedině pravdivý a všeobecně platný a tak tedy přejdeme k této ukázce!

Kapitola 97. / 271

28. října 1843 od 15,15 do 18 hodin

Vnitřní anebo vlastní smysl tohoto 10. přikázání. Proč zahalení tohoto prostého pravého smyslu. Dodatečné rozjímání o tomto přikázání s příklady.

Zákon zní, jak to již až příliš dobře z paměti víme: „Nepožádáš ženy bližního svého, aneb Nebudeš mít žádosti po ženě bližního svého, což jest jedno a totéž. Kdo jest tedy ona „žena“ a kdo „bližní!“

Žena je láska každého člověka a bližní jest každý člověk, s nímž přicházím do nějakého styku anebo který nějak kde je to možné a nutné, potřebuje mé pomoci. Víme-li to pak víme v podstatě již vše.

Co podle toho praví to přikázání? Nic jiného nežli; „Žádný člověk nemá samolibě lásku svého bližního vyzývavě k svému potěšení požadovat, neboť sebeláska není o sobě nic jiného, nežli, že si někdo přitahuje lásku jiných k požitku vlastnímu, ale sám ani jiskry lásky zpět již nedaruje.

Tak zní zákon ve svém duchovním původním smysli, někdo však řekne. Zde je přece zřejmě podán ve smyslu litery, který by bylo možno s počátku právě tak dobře vysloviti jako nyní, s tím bylo možno tak mnohým zblouděním se vyhnouti. Já však pravím. To je ovšem nesprávné když se strom uprostřed rozštípně, pak přijde jistě také jádro na venek a lze je právě tak pohodlně ohledati, jako dříve u konkrétního stromu jedině kůru.

Pán však úplně moudře zahalil vnitřní smysl do vnějšího přirozeného obrazu, aby tento svatý, vnitřní životní smysl nebyl od zlomyslného člověka nějak napadán a ničen, čímž by pak mohla být všechna nebe a slabým nedospělým zjeveno.“

Avšak již s věcmi přírody jest tomu právě tak. Dejme tomu, že by Pán stvořil stromy tak, že by jejich dřev a jeho hlavní životní ústroje byly na zevnějšku kmene; řekněte sami, jak mnohým smrtelným nebezpečím by tu byl strom v každé vteřině vystaven?

To víte, že když se dřeň stromu vědomě anebo svévolně provrtá, že je po stromě. Když nějaký zlý červ prohlodá hlavní kmene, který je v nejužším spojení s dřevem stromu, pak strom odumírá. Komu není znám tak zvaný zlomyslný „kúrovec“? Co dělá stromům? Nejprve hlodá na dřevě a prožírá se tu a tam v hlavním ústrojí stromu a strom umírá. Je-li strom již při tomto dobrém opatření vystaven tak mnohým nebezpečím života, kolika nebezpečím života by byl pak teprve vystaven, kdyby jeho hlavní životní ústrojí byla na zevnějšku kmene?

Hledte, právě tak a ještě, nevýslovně choulostivější je to se „slovem Páně.“ Kdyby tu byl dán vnitřní smysl hned na počátku obrácený na venek, pak by nebylo mezi lidmi již dávno žádného náboženství, neboť by tento vnitřní svatý smysl v jeho životní části právě tak rozhodali a rozšťárali, jako to učinili s vnější kúrou na stromu života a vnitřní svaté město Boží by již dávno zničilo, že by nezůstal kámen na kameni, jako to učinili předně se starým Jeruzalémem a jako to učinili s vnějším, jedině doslovný smysl majícím slovem.

Neboť „slovo Boží“ ve svém vnějším doslovném smyslu, jak jej máte před sebou ve svatém Písmu, jest od původního textu tak velice rozdílné, jako je rozdílné dnešní nanejvýš nuzné městečko Jeruzalém od starého světového města Jeruzalému.

Nicméně všechno toto přendávání a rozkouskování a také zkracování v jediném vnějším smyslu litery není přece jen na úkor vnitřního smyslu, protože Pán Svou moudrost prozřetelností již od věčnosti ustanovil řád, že jedna a táž duchovní pravda může být pod nejrůznějšími vnějšími obrazy bez újmy udržována a podávána.

Zcela jinak by tomu však bylo, kdyby byl Pán podal ihned holou vnitřní duchovní pravdu bez vnějšího ochranného zahalení. Lidé by tuto svatou živou pravdu podle svého dobrozdání rozhodali a zničili a tím by bylo právě veta po všem životě.

Protože však vnitřní smysl je tak skryt, že jej svět naprosto nikdy nemůže nalézt, zůstává život zajištěn, i když také jeho vnější roucho se na tisíc kusů roztrhá. A tak zní pak ovšem vnitřní smysl slova, je-li zjevováno, rovněž tak, jako by byl stejný s vnějším smyslem slova a může být vyjádřen rovněž článkovanými zvuky; proto však přece jen zůstává vnitřní živoucí duchovní smysl a jest jako takový poznatelný tím, že zahrnuje v sobě veškeren božský řád, kdežto obraz jej obsahující vyjadřuje jen poměr zvláštní, který jak jsme viděli, nikdy nemůže míti platnost všeobecnou.

Jak však ono právě pojednané přikázání v obrazu jest jen vnějším obalem a jak jest nyní vám oznámený vnitřní opravdu vnitřní, duchovní a živoucí, uvedeme ihned malou dodatečnou úvahu do jasného světla.

Vnější obrazné přikázání je známé; vnitřní sluje; „Nežádej si lásky svého bratra anebo své sestry!“ Proč jest zde tedy obsahové a životně těžké přikázání zahaleno do obrazu ženy, která nemá býti požádána?

Při této příležitosti upozorňuji vás jen na výrok Pána Samého, v němž se o lásce muže i ženě vyjadřuje takto; „Tak opustí syn otce a matku a přilne ke své ženě.“

Co tím chce Pán ukázati jiného, nežli: Nejmocnější láska člověka na tomto světě jest láska k jeho ženě. Co však miluje člověk ve svém řádu na světě více nežli milou, hodnou, dobrou ženu? V ženě tedy vězí celá mužova láska; jako také naopak žena ve svém řádu jistě nemiluje nic mocněji, nežli muže, vyhovujícího jejímu srdci.

Jest tedy také v tomto přikázání pod obrazem ženy, muže anebo člověka vůbec vložena úplně láska, protože žena ve skutečnosti není nic jiného nežli vnější obal mužovy lásky.

Komu by tedy při tomto vysvětlení ušlo, že pod obrazem: „Nepožádáš ženy bližního svého, je řečeno právě tolik jako „Nežádej k své výhodě lásky svého bližního a to ovšem zcela úplné lásky, protože žena na světě obsahuje v sobě rovněž úplnou lásku mužovu.

Když o tom jen poněkud přesně uvažujete, pak zcela snadno dokonce rukama nahmatáte, že veškeré vnější, nám známé neurčitosti vnějšího obrazného zákona nejsou nic jiného nežli samé vnitřní všeobecné určitosti; jak, to však ihned uvidíme.

Hledte, ono „ty“ jest neurčité: a proč? Protože tím se ve vnitřním smyslu rozumí každý; ať mužského, anebo ženského pohlaví, to je jedno. Rovněž „žena“ jest neurčitá a není řečeno, zda je stará nebo mladá, zda je jedna nebo více, zda je děvče anebo vdova; proč je toto neurčité? Protože láska člověka je jen jedna a není ani stará, ani mladá žena, není vdova ani svobodné děvče, nýbrž jakožto láska jest v každém člověku jen jedno stejná, po níž žádný bližní nemá míti žádost; poněvadž předně tato láska jest každého člověka nejvlastnějším životem a protože za druhé pak každý, kdo po takové lásce má hrabivou, závistivou lakotnou žádost objevuje se

vedle svého bližního jaksi jako „vraždychtivý“, neboť by se rád zmocnil jeho lásky anebo života ke své výhodě. Tak je také slovo „bližní“ neurčité, pročpak? Protože se tím v duchovním smyslu míní každý člověk bez rozdílu pohlaví.

Myslím, že s toho by vám mělo být již dosti jasno, že vnitřní mnou vám oznámený smysl jest jedině správný, jelikož zahrnuje v sobě vše. Snad zde mnohý ze svého čtvrtěčního světla vysoce se honose namítne a řekne; „Ano, je-li tomu tak, pak není hříchem, když někdo souloží se ženou anebo dcerou svého bližního, anebo ji o to požádá. Tu pravím. Tu pravím; Cho, milý příteli! S touto námitkou jsi nesmírně silně pohofel. Nerozumí se pod tím, že nemáš žádati lásky svého bližního, jeho úplná láska to jest všechno to, co je životně drahé chová ve svém srdci? Hle, tak jest také přikázání tvé žádosti zadržena skutečně nejen žena a dcera tvého bližního, nýbrž vše, co v sobě zahrnuje láska tvého bratra.

Z toho důvodu byla také původně ona dvě poslední přikázání dána, jakožto v jedno přikázání stažena a liší se jen tím, že v desátém přikázání byla láska k bližnímu podána tak, aby se respektovala spíše jednotlivě, v našem 10. přikázání se však totéž k respektujícímu zachovávaní podává a v nejnvtřnějším smyslu zcela všeobecně shrnuto.

Že je tím tedy také zakázaná žádost po ženě a dceři bližního, může zajisté každý člověk rukama nahmatati, a s touto věcí se to má právě tak, jako když dá někdo někomu celého vola, čímž mu tedy také dává jeho okončetiny, jeho ohon, uši a nohy atd.; anebo kdyby Pán daroval někomu svět, pak mu dá přece zároveň vše, co je na něm a neřekne; Jen nitro světa ti přináleží, povrch však náleží Mně.

Já tedy myslím, že tato věc, aby ji člověk pochopil, jasněji dána býti nemůže. Nyní jsme úplně poznali vnitřní pravý smysl tohoto přikázání, jak ve všech nebích je věčně platný a podmiňuje blaženost všech andělů a čelili jsme každé možné námitce. Tím jsme u konce a proto se odebereme ihned do jedenáctého skvoucího sálu před námi, tu teprve nalezneme v nejjasnějším světle jako v jednom bodě shrnuto potvrzeno vše, co bylo dosud řečeno. Vstupme tedy dovnitř.

Kapitola 98. / 272.

30. října 1843 od 16,15 do 18,15 hodin

Jedenáctý sál 11. přikázání – láska k Bohu. Toto přikázání se ukazuje jako zářící slunce, kdežto 10. přikázání se ukazovalo jen černé na bílém, proč? Starý zákon se podobá divuplné nádheře nočního hvězdného nebe a pozemských světél u přirovnání k jednomu slunci Nového zákona. Měsíc se podobá Mojžíšovi. Jezus Jehova Cebaot – věčné slunce života a podle toho jest poměr slova od Něho. – Naproti slovům patriarchů, proroků a apoštolů, proto toto jedno přikázání obsahuje více nežli celý Starý zákon.

Jsme již v tomto sále a uprostřed tohoto sálu spatřujeme rovněž na velkém bílém se sloupu oblou desku: Leskne se jako slunce a uprostřed jest rubínově červeným svítícím písmem napsáno; „Milovati budeš Boha svého Pána nadevšecko, z celé mysli a ze všech svých Bohem ti propůjčených životních sil.“

Vedle této, obsažné, nádherné sluneční desky spatřujeme také spíše nežli jinak v kterémkoliv sále, množství již úplně velkých, dospělých dětí, které jak můžete pozorovati, pohlížejí hned na desku, hned zase promlouvají se svými učiteli a hned zcela do sebe ponoření, kladou ruce křížem na prsa, jako sochy tu stojíce. Celkový pohled praví již předem, že se tu jedná o něco mimořádně důležitého.

Mnohý by se snad mohl otázati řka: To se zřejmě dalo očekávati, ale chceme-li věc náležitě ve světle zkoumati, nepoví toto přikázání na sluneční desce napsané zajisté nic jiného, nežli co v podstatě vzato pravila všechny dřívější přikázání. Proč se tedy právě tato deska musí zde tak lesknouti, zatím co všechny ostatní předchozí desky byly jen zcela prostě bílé a jako obyčejně jakousi tmavou substancí popsané. Tato poznámka není zcela bez obsahu, přesto zde však ztrácí na ceně jako všechny ostatní nauky a tvrzení notně ztratila všechnu svou záři před jediným slovem z úst Páně.

S touto věcí je tomu právě tak, jak se to denně objevuje makavě téměř denně ve světě ve velké přírodě. Uvažme, kolik tisíc a tisíckrát tisíc menších a někdy také silnějších a poněkud větších světél září za každé noci s vysokých nebes dolů k temné Zemi. Měsíc sám jest nezřídka

po celou noc činný, vedle těchto nádherných světél rozsvěcují v noci lidé na Zemi téměř právě tolik světél umělých.

Při této strašné spoustě světél a světél mohlo by se myslet, že to za noci nelze na Zemi pro samé světlo vydržeti, leč zkušenost vždy ještě ukázala, že na Zemi po západu Slunce, přes stále víc a více se vynořující světla na nebi, je stále temněji, čím hlouběji klesá Slunce pod obzor.

Kdo může říci, že tato světla nejsou nádherná? Ano, i jen poněkud prostřední ctitel divů Božích, musí při pohledu na hvězdné nebe za noci bít se v prsa a říci; Ó, Pane, nejsem hoden v této Tvé svatyni, v tomto Tvém nekonečném chrámu všemohoucnosti kráčet; ano skutečně, můžeme každé noci s nejpnější pravem zvolati: Ó. Pane! Kdo Tvá díla pozoruje, ješitnou rozkoš z nich má!

Proč ješitnou! Protože každý člověk o sobě má skutečně dostatečný důvod, aby byl ze samé rozkoše a z pocitu slasti zbožně ješitný, protože Ten, Jenž zázračná díla stvořil, jest jeho Otcem! Má tedy každý zcela oprávněně svaté právo na to, aby se radoval, když tak za noci, více jsa do sebe obrácen, pozoruje velká zázračná díla svého všemohoucího Otce, a věru plamen lampy a plamen v krbu jest neméně nádherný dílem všemohoucího Otce, nežli brilantně zářící světlo nescíslných Hvězd oblohy!

A hleďte, při této vysoce obdivované nádheře se ve všech svých částech podobá staré slovo zákona.

Na tomto starém, ale vždy ještě nočním nebi spatřujeme sotva spočítatelné množství větších a menších světél, nádherně září, a kdo je pozoruje bývá vždy naplněn skrytou, svatou úctou a proč? Protože jeho duch tuší za těmito světly něco velkého, ale tato světla jsou ještě příliš daleko od něho. Může zřítí a chápati a pocítovati, ale malá světla se nechtějí svým velkým obsahem k jeho bádajícímu duchu přiblížiti.

Kdo však jsou tato nebeská světla ve starém nebi ducha? Hleďte, jsou to všichni vám známí duchem Božím naplnění patriarchové, otcové, proroci, učitelé a vůdci lidu. Ale na Zemi jest také množství umělých světél a kdo tedy asi jsou tato světla ve Starém zákonu? Jsou oni úctyhodní lidé, kteří žili přesně podle slova, které vyšlo z Bohem oduchovnělého člověka a svým životem osvědčovali a občerstvovali své sousedy.

Máme tedy tuto nádhernou noční scénu před sebou; tu a tam bývají paprsky oblohy leckterými částečnými nočními bouřemi rychle pospíchajícími mraky letmo pokryty, ale táž bouře, která předtím přivedla přes nádherný hvězdný stan světli nepřátelský mrak, právě táž bouře žene tento mrak dolů přes obzor a po ní bývá obloha čistší, nežli byla před tím. Vše následkem takové krátce trvající bouře bývá úzkostlivé a přeje si opět klidnou, nádhernou, tak mnoha tisíci světly osvětlenou noc, ale znalec přírody řekne. „Takové bouře nejsou ničím jiným nežli obyčejnými posly blízkého dne, proto nemá být člověk úzkostlivý.“

Tak tomu vpravdě jest. Neboť kde bývají uvedeny v pohyb velké síly, tam se může právem souditi a říci. Zde nemůže být daleko ještě větší, ano ta největší prasíla, neboť malé větry nejsou ničím jiným nežli pobočnými proudy nějakého ne velmi dalekého velkého orkánu. Má tedy náš znalec přírody pravdu a my se občerstvujeme ještě vždy více nádhernou velebností divuplné noci.

Obcházíme jako zamilovaní pod mnohými okny velkého nádherného domu s fantazií a touhou naplněnou hrudí pohlížíme vzhůru k světlým noční lampou osvětleným otvorem domu, za nimž větříme předmět naší lásky.

Mnohá tušení, tisíceré závažné myšlenky mihají se jako při padání hvězd přes naše nebe lásky, ale žádné takové prchavé efemerní světlo nechce poskytnouti žízni naší lásky dostatečné občerstvení.

Tak se také daří lidem ve starém nočním hvězdném nebi ducha. Ale co se děje? Východ se začíná červenati, rozjasňuje se víc a více nad obzorem vchodu; ještě jeden pohled ke dřívě tak nádhernému nebi a co spatřujeme? Nic jiného nežli hvězdu za hvězdou mizeti.

Nádherné Slunce vychází se svým pravěkým leskem a na nebi již nelze spatřiti ani hvězdičku, neboť jen jedno Slunce učinilo každý atomek nebes Jedním světlem jasnější, nežli by něco takového byly s to v noci způsobiti všechny nescíslné Hvězdy dohromady.

A tak čekajícímu zamilovanému, jenž byl celou noc marně obcházel, se otvírá v domě, který má pro něho závažný obsah jen jedno okno, a z toho jediného okna pozdravuje ho vytou-

žený předmět jeho srdce a s blahovolným pohledem mu řekne více, nežli mu dříve pověděly za celou noc jeho nesčíslné fantazie a myšlenky!

A tak ve velké přírodě vídáme každodenně výjev, který odpovídá úplně našemu duchovnímu výjevu.

Měsíc podobný Mojžíšovi, vidíme právě s ubývajícím a se zcela vybledlým světlem se ponořovati za západní pohoří, právě když zrána mocně vystupuje Slunce nad obzor. Co předtím v noci bylo zahaleno do sebe tajuplnější temnoty, stojí nyní před očima každého jasně osvětleno.

To vše je účinek Slunce a na duchovním nebi je vše účinkem Jednoho Pána, Jednoho Ježíše, Jenž tu jest jedinečný Jediný Bůh nebes a všech Světů!

Co On Sám o Sobě jest jako božské Slunce všech sluncí, to jest také každé jednotlivé slovo promluvené z Jeho úst, vůči všem nesčíslným slovům z úst patriarchů a proroků. Nesčíslná napomenutí, zákony a předpisy spatřujeme ve starém zákonu, jsou to hvězdy a též umělá světla noci. Potom však přichází Pán, vysloví i jen jedno slovo a toto slovo vyváží celý Starý zákon.

A hleďte, právě z téhož důvodu se objevuje také toto jedno prvé slovo zde v jedenáctém sále, jako samosvítící slunce, jehož světlo sice osvětluje nesčíslné hvězdy, ale ono samo věčně nikdy nemá zapotřebí, aby používalo odlesku Hvězd, neboť jest to Prasnětlo, z něhož všechny nesčíslné Hvězdy přijaly své dílčí světlo.

A tak bude tedy také zde v tomto jevu dosti pochopitelné, proč je dřívějších deset desek zřízeno jen z bílých mdle lesknoucích; naproti tomu zde spatřujeme znázorněno pravěčné světlo, které nepotřebuje žádného předchozího a pozdějšího světla, nýbrž již v sobě obsahuje veškeré světlo.

Kdo toto jen poněkud uváží, ten poznává úplně, proč Pán řekl; „V tomto přikázání lásky jest obsažen Mojžíš a všichni proroci.“

Tím je jistě právě tolik řečeno, jako kdyby se přirozeně řeklo; Za dne již nespátřujeme Hvězd a také nepotřebujeme jejich světlo protože jejich světlo je nesčíslněkrát vyvážené v onom jednom světle slunce. Jak se zde však tímto makavě podává nejúplnější pravda, poznáte v následujícím.

Kapitola 99. / 273.

31. října 1843 od 16,15 do 17,15 hodin

Boží láska jest prazákladní látkou všech tvorů. Příklady ve fyzikálních pravdách, co jest zima? Teplo se rovná lásce a zima nelásce. Praktický životní smysl tohoto přikázání.

Boží láska jest prazákladní látkou všech tvorů, neboť bez ní by nemohlo být věčně nikdy nic stvořeno. Tato láska odpovídá všeoživujícímu a plodícímu teplu; a jen teplem vidíte zemi pod vašimi nohama se zelenati. Teplem se ztuhlý strom pokrývá listím, vzkvétá a jest v podstatě teplo, které dává zrání plodu na stromě. Není vůbec nikde na celém povrchu zemském bytost anebo věc, která by mohla vzniknout v úplném nedostatku tepla.

Řekne se zde snad a namítne; „Ledu se jistě nedostává veškeré teploty a zejména ledu polárnímu. S tímto ledem nemá teplo jistě příliš mnoho co činiti, neboť při téměř čtyřiceti stupních zimy by se asi stěží nalezl přístroj na měření tepla, který by tam ještě vyšťáral nějaké teplo. Já však k tomu neříkám nic jiného; nežli že učenci této Země ještě nevynalezli přístroje jimiž by mohli odměřiti, oddělití a svědomitě určití vlastní tepelnou látku od vlastní látky zimy. U nás kteří jsme ve vnitřním čistém vědění, je zavedena a užívá se zcela jiná míra.

Učenci Země začínají s měřením zimy tam, kde zamrzá voda. Když při bodu mrazu začíná již vlastní zima, pak bych tedy rád věděl, podle kterých zákonů anebo jakým způsobem může pak přibývati zimy? Proč se pociťuje u vás teplota as čtyř až pěti stupňů pod tak zvaným bodem mrazu ještě zcela snesitelně? Klesl-li však teploměr až na osmnáct stupňů, pak pociťuje každý zimu již velmi bolestně. Nemůže se zde říci a to plným právem. Osmnáct stupňů zimy je proto citelnější nežli čtyři stupně, protože při čtyřech stupních převládá zřejmě ještě více tepla, nežli při 18 stupních? Lze nyní 18 stupňů přijmouti již za úplnou zimu? Ó, nikoli, zažila se již

zima třicet stupňů. Tato zima byla ještě mnohem bolestivější, nežli 18 stupňová. A proč? Protože obsahovala opět mnohem méně tepla nežli 18 stupňová zima. Ale čtyřicet stupňů se pociťuje ještě bolestněji, nežli 30°. Jsme však proto již oprávněni prohlásiti 40 stupňů za úplně tepla zbavené?

Chci vám však říci, že to není nic jiného, nežli přechody z tepla do zimy a též naopak. Proto můžeme přijmouti toto mnohem správnější měřítko.

Každá věc, každé těleso, které je schopno ještě oteplení, nemůže být nazváno úplně studeným, nýbrž má v sobě právě tolik tepla, jak je velké a husté. Ledová kra od nejvyššího severu může být na ohni roztavena a voda pak až k varu přivedena. Kdyby tento led neměl v sobě vázané teplo, nemohl by být nikdy oteplen.

Zima jest tedy ona vlastnost nějaké věci, v níž není již vůbec schopnosti oteplení a tak můžeme právem i tvoření ledu na severním pólu připsati jediné reakci tepla, které jsouc ohroženo uchvacuje svá těla, stahuje dohromady a zpevňuje je, aby mohla vlastní zimě klásti nejsilnější odpor.

Teplo se tedy rovná lásce, vlastní zima se však rovná nejvlastnější pekelné nelásce. Kde chce neláska panovačně vystoupiti, tam se proti ní ozbrojí vše oživující a udržující láska a vlastní vše usmrcující zima nemůže nad takto ozbrojenou láskou zvítěziti.

Co tedy podle toho značí: „Miluj Boha nade všecko? Nemůže to z přirozeného hlediska znamenati nic jiného nežli;

„Spoj své Bohem ti dané životní teplo s prateplem svého, tebe stvořivšího a udržujícího Tvůrce, tak věčně nikdy život neztratíš.“

Oddělíš-li však svou lásku aneb své životní teplo dobrovolně od božského praživotního tepla a budeš-li tu chtít býti jako samostatná pamatující bytost, pak nebude mít tvé teplo již žádné potravu. Tím přejdeš stále většího stupně zimy a čím hlouběji klesneš do stupňů stále mocnější zimy, tím obtížnější bude opět tě otepliti. Přešel-li jsi však do úplné zimy, pak jsi připadl celý satanu, kde jako čistě studený nebudeš již žádného oteplení schopen!

Co tu bude s tebou dále, o tom ti nemůže říci žádný anděl nebe ani slůvka

V Bohu jsou ovšem nekonečné hlubiny; kdo je však vystihne a při tom život zachová?

Já myslím, že z této krátké předeslané zmínky budete si již moci začnouti dělati dosti jasný pojem, proč toto přikázání, toto jedno slovo Páně jest souhrnem, ano Slunce všech sluncí a Slovem všech slov. V dalším promluvíme o tom ještě něco více.

Kapitola 100. / 274

3. listopadu 1843 od 16,30 do 18,30 hodin

Návrhy a otázky pochybnosti o tom? Různé mocné druhy lásky. Měřítka přikázání lásky „kdo má přikázání zachováti, ten“ atd. Námitky proti tomu v jasných textech Písma, např. o bohatém jinochu, o farizeovi a celníku atd. „Budte jako děti!“

Vidím kohosi jenž přichází a praví; „Toto vše by bylo již dobré, ale jak by se mělo toto jedno božské slovo z Boha Samého uskutečniti? Jak by se tedy měl Bůh milovati a to ještě k tomu nade všecko? Měli bychom být do Boha snad tak zamilovaní, jako je zamilován mladý ženich do své nejkrásnější nevěsty? Anebo měli bychom být do Boha zamilovaní tak, jako je zamilován matematik do matematických výpočtů, anebo astronom do svých Hvězd? Anebo měli bychom být zamilovaní tak, jako je zamilován spekulant do svého zboží a nebo kapitalista do svých peněz, anebo jako majitel panství do svých panství? Anebo jako vládnoucí panovník do svého trůnu? To jsou jediné možná měřítka vážné lidské lásky neboť lásku dětí k rodičům nemůžeme vhodně dáti za vážné měřítko lásky, neboť příklad učí, že děti mohou své rodiče opustiti, aby se buď dobře oženili anebo provdaly, anebo nějak mnoho peněz vydělaly. Při tom všem ustupuje láska dětí k rodičům do pozadí a musí nutně udělati místo lásce mocnější; proto jsou zde uvedena jen nemocnější měřítka lidské lásky, a tu je otázka, podle kterého má se tedy vlastně láska k Bohu měřiti?

Přijde-li však nyní někdo a řekne; Podle toho, anebo onoho, pak řeknu já jako namítající; „Příteli! To nemůže být.“

Jest pravda, že mnou uvedená nejmocnější měřítko lásky jsou ovšem jediná, podle nichž se může měřit nejvyšší síla lásky člověka, ale vždyť se praví, že Boha máme milovati nade všecko, což znamená tolik, jako, více nežli vše ve světě.

Tu vzniká otázka; Jak s tím začnouti, jak pozvednouti lásku k takové potenci, o níž si žádný lidský duch nedovede učiniti nějaký změřitelný anebo přirovnatelný pojem? Řekne se snad; Boha máme milovati ještě více, nežli svůj vlastní život. Tu pravím já, namítající: Nejvyšší láska k Bohu a láska k vlastnímu životu snese ještě méně přirovnání, nežli láska dětí k rodičům, neboť aby děti z lásky k rodičům daly v sázku svůj život, k tomu je již mnoho zapotřebí, naopak jest jim milejší, bojují-li rodiče na život a na smrt za ně.

Tak se tedy jeví sebeláska dětí naproti lásce k rodičům nezřídka mnohem mocněji; na druhé straně však vidíme, že lidské děti dávají velmi často svůj život s pohrdáním v sázku pro nějaké jiné přednosti. Jeden se plaví za bouřlivých nocí přes oceán, druhý se staví před pálicí frontu nepřátelské armády, třetí se nezřídka odebírá do nebezpečné propasti země, aby si z ní odnesl kovové poklady. A tak shledáváme, že tato vnější světsky vážná měřítko lásky jsou jistě silnější a mají všeobecnější platnost, nežli láska dětí k rodičům a láska k vlastnímu životu.

Ale k čemu prospějí všechna tato měřítko, má-li nad nimi láska k Bohu státi v takové potenci, že proti ní mají klesnouti všechna ostatní měřítko lásky v pouhé nic? Hledte, milí přátelé a bratři, náš namítající nás ostře napadl, a my se budeme muset hezky pevně postavit na zadní nohy, abychom nabyli nad ním převahu.

Ale vidím právě opět jednoho zcela vážně vyhlížejícího proti bojovníka, vystupuje jsa si zcela jist svým vítězstvím a praví; Ó, s tímto namítajícím budeme hned hotovi, vždyť nám přece Pán Sám dal výslovné měřítko, jak máme Boha milovati. Nemusím tedy nic jiného říkati, nežli co řekl Pán Sám, totiž; „Kdo Má příkázání zachovává, tenť jest, který Mne miluje. To je tedy vlastní měřítko, jak máme Boha milovati. Má-li namítající dosti ostré a silné zuby, ať se ještě pokusí předložit ještě jinou non plus ultra váhu lásky. Dobrá, pravím; namítající jest ještě po boku a silně se chystá tuto námitku poněkud rozkouskovati. Proto ho také poněkud vyslechneme a uvidíme, co všechno přednese. Praví: Dobrá, milý vlídný odpůrče! Ve tvé námitce vůči měřítku nejvyšší lásky k Bohu jsi mně nedokázal o mnoho více, nežli dosti pevnou paměť, které máš co děkovati za tak mnohé texty ze sv. Písma, ale hled, kdo chce míti ze všech těch textů živoucí užitek a ten musí nejen věděti jak znějí, nýbrž musí v sobě živě rozuměti, co chtějí říci.

Co bys tomu řekl, kdybych ti právě z úst Pána Samého uvedl nejen jeden, nýbrž více pří-
mých protiv, podle nichž Pán Sám označuje lásku z plnění zákona za nedostatečnou? Ty se nyní sice tváříš jako bys chtěl říci; Podobné texty jsou v Písmu asi poněkud spoře rozsety; já ti však odpovídám; Milý příteli, naprosto ne. Poslyšte mě jen, chceš-li posloužím ti ihned půl tuctem, jen mě poslyš!

Je ti známa rozmluva Pána s bohatým jinochem? Netáže se jinoch; „Mistře, co mám činiti, abych získal život věčný? A co mu odpoví Pán? Praviš jaksi vítězoslavně. Pán praví; „Zachovávej příkázání a miluj Boha, tak budeš žíti!“ „Dobrá pravím já; co však praví jinoch? Praviš; mistře to jsem od svého dětství zachovával.“

To je vše správné; proč však, táži se, dal jinoch Pánovi tuto odpověď? Chtěl mu tím říci; Přesto, že jsem od svého dětství vše zachovával, přece necítím v sobě nic z podivuhodného věčného života. Proč tedy prohlašuje Pán poté jinochovi zachovávání příkázání k dosažení věčného života za nedostatečné, nýbrž činí ihned velmi mocný dodatek, řka! Prodej tedy všechny své statky, rozděl je chudým a následuj Mne!“

Ptám se, když Pán tedy Sám činí takový dodatek, postačí tu jako nejvyšší láska k Bohu zachovávané zákony? Hle, to má již háček: pojďme však dále!

Co pravil kdysi Pán k Svým apoštolům a učedníkům, když jim předložil a vychválil povinnosti, které mají splniti? Nepravil nic jiného, nežli pouze prostá, velmi významná slova; „Když jste však všechno vykonali, pak doznejte, že jste líní a neužiteční sluhové.“

Ptám se tě nyní: Prohlašuje zde Pán zachovávání příkázání za dostatečné, když zřejmě prohlašuje, že každý člověk, který zcela splňuje zákon, má se považovati z úplně neužitečného? Hle, tu by byl druhý již poněkud mocnější háček! Ale jen dále!

Znáš ono podobenství o farizeovi a celníkovi v chrámu? Farizeus si vydává s radostným svědomím sám před svatyní věrné svědectví, že on, jako ne velmi mnozí, vždy co nejpřesněji tedy úplně doslovně plnil v celém rozsáhlém zákon Mojžíšův. Ubohý celník vzadu v koutě chrámu dává však svým nesmírně pokorným postavením každému pozorovateli nadmíru věrně

poznávati, že se zachováváním zákona Mojžíšova neměl asi příliš mnoho co dělati; neboť jsa si velmi dobře vědom svých hříchů, netroufá si ani k svatyni Boží vzhůru pohlédnouti, nýbrž doznává sám svou bezmocnost před Bohem a prosí Ho za milost a slitování.

Tu bych tedy rád od tebe věděl, můj milý, textu znalý příteli, proč když zákon postačí, nechává zde Pán farizea celý zákon přísně zachovávajícího, odejít z chrámu jako neospravedlněného a ubohého celníka jako ospravedlněného?

Hle když se to náležitě ve světle uváží, zdá se, jakoby tu Pán s tímto jedinečným zachováváním zákona již opět Sám učinil třetí velmi význačný háček. Ty škuješ nyní rameny a již nevíš, jak jsi na tom. Nedělej si však z toho nic, však již bude lépe! Jen tedy dále.

Co bys tomu řekl, kdybych ti s Písmem, tedy z úst Pána Samého uvedl text podle něhož prohlašuješ celý zákon nepřímou za úplně neplatný a místo něho staví zcela jiné vetikulum, kterým On Sám jedině zaručuje získání věčného života?

Ty pravíš nyní; Dobrý příteli, tento text bych také rád slyšel. Budeš jej mít hned příteli! Co pravil jednou Pán, když našel dítě u cesty, vzal je, přitiskl k srdci a celoval? Pravil: „Nebudete-li jako toto dítě, do Říše nebeské nevejdete!“

Ptám se; Cožpak kdy toto dítě, které bylo ještě sotva s to vyžvatlati několik slov, studovalo zákony Mojžíšovy a pak svůj život přesně podle nich zařídilo? Na celém světě není jistě tak hloupého člověka, který by něco takového mohl tvrditi. Ptám se tedy. Jak zde mohl Pán jako nejvyšší motiv k získání věčného života stanovit dítě, které nemělo s celým Mojžíšovým zákonem ještě nikdy ani za mák co činiti? Příteli já ti zde nepravím nic dalšího nežli. Je-li ti libo, uveď mi k tomu námitky. Ty mlčíš; a tak vidím, že ses se svým stanovením u tohoto čtvrtého háčku již dosti hluboko stáhl zpět. Nedělej si však stále ještě nic z toho, neboť již bude lépe!

Kapitola 101. / 275

6. listopadu 1843 od 15,45 do 18 hodin

Pokračování – Marta a Marie. Znesvěcení soboty Pánem. Dvě podobenství k tomu; 1 pilný a nedbalý syn anebo zákon jest jen zkouškou atd. 2; volba nevěsty ze dvou panen. Jedna chce ženicha získati prací, a druhá láskou. Zlořečení těm, kteří plní zákon podle litery atd. Co značí milovati Boha nade všecko? Milovati Ho nad veškeren zákon, praví Jan.

V těchto čtyřech bodech jsi viděl, že Pán na jedné straně líčí jediné zachovávání zákona k dosažení vlastního věčného života ne jako dostatečné a ve čtvrtém bodě tento zákon nepřímou ruší.

Co bys však řekl, kdybych ti uvedl několik bodů, kde se pán o zachovávání zákona dokonce hanlivě vyjadřuje? Pravíš zde: To asi nebude možné! K tomu ti mohu ihned posloužiti nejedním, nýbrž několika příklady. Poslyš! Každému, kdo zákon Mojžíšův v jeho rozsahu jen poněkud prolístoval, musí být známo, jak velice Mojžíš židovskému národu přikazoval pohostinnost. Kdo se prohřešil proti pohostinství, byl před Bohem a před lidmi prohlášen za trestuhodného a zákon pohostinství byl židovskému národu, jenž byl velmi nakloněn k lakotě, tím více nakazován, aby tím byl tento národ uchráněn předně před sebeláskou a lakotou a aby byl veden k lásce k bližnímu.

Bylo tudíž zákonem, aby byl cizí host, zejména přináležel-li k židovskému národu, byl se vši pozorností přijat a obsloužen a tento zákon pocházel od Boha, neboť Bůh a Mojžíš byl zákonodárcem.

Když však právě týž Pán, který dal kdysi skrze Mojžíše zákony, přišel do Betanie do domu Lazarova, tu byla Marta podle zákona nanejvýš příčinnivá a vynaložila všechny síly na to, aby tohoto nejvyššího ctihodného hosta co nejnáležitěji obsloužila. Marie, její sestra, zapomene samou radostí ze vznešeného Hosta na zákon, posadí se zcela nečinně k Jeho nohám a s největší pozorností naslouchá nejrozmanitějším vypravováním a podobenstvím Páně. Marta, úplnou nečinností své sestry a její napomenutí na zákon při této příležitosti poněkud rozčilená obrátí se sama zcela horlivě k Pánu, řkouc; „Pane, já mám tolik práce; přikaz přece sestře, aby mně trochu pomohla!“ Ano, ještě zřetelněji řečeno; Pane, Zakladateli Mojžíšova zákona, připomeň přece sestře jeho zachovávání.

Co však zde praví Pán? Marto, Marto! Praví Pán, „příliš se staráš o věci světské! Marie však lepší stránku volila, která navěky nebude odňata od ní.

Řekni mně nyní, milý příteli, zda to není od Pána zjevné pohanění za velmi horlivé a přesné zachování zákona a naopak mimořádné pochválení oné osoby, která se jaksí o celý zákon téměř nestará, nýbrž jen svým jednáním takto mluví: (Marie) „Pane, má-li jen Tebe, pak mně celý svět nestojí za zlámanou grešlí!“ Neukazuje zde opět Pán, že jediné zachování zákona nikomu nedává onu lepší, ano nejlepší část, která mu navěky nikdy vzata nebude? Ale toť tedy pátý háček. Ale nyní dále!

Co praví Pán Sám u Mojžíše a to v třetím přikázání: Pomni, abys den sobotní světil?! Táže se, co však Pán Sám činí před těmi, kteří vyplňují doslova Jeho zákon? Hle, přichází a Sám znesvěcuje, zřejmě podle smyslu litery zákona sobotu a dovoluje dokonce Svým učedníkům, aby v sobotu drhli zrna. Jak se ti líbí toto zachování zákona Mojžíšova, kde Pán Sám netoliko pro Sebe, nýbrž k velmi velikému pohoršení těch, kteří plní podle litery zákon, hází celo sobotu do koše? Ty řekneš, to mohl ovšem učiniti Pán, neboť On jest také Pánem soboty!

Dobrá; Já však pravím! Věděli pohoršující se farizeové, že syn tesařův je Pánem soboty? Ty se domníváš, že toto měli poznati z jeho zázraků, tu však pravím já; U tohoto národa nestačily zázraky, aby poznal dokonalou božskost v Kristu, neboť zázraky konali všichni proroci všech dob, praví jako také někdy i falešní. Nelze tedy předpokládati, že by snad zázraky Kristovy přesvědčily farizeje o Jeho božskosti.

Všichni proroci však až na Něho světili sobotu: On jediný ji hodil do koše. Nemělo to být pohoršením naplnovatelům litery? Ovšem; a přece Pán nedal se Sebou smlouvat.

Co však z toho vyplývá? Nic jiného, nežli že Pán považuje zachování přikázání o sobě za zcela podřadné. A proč? Malá podobenství z tvé vlastní sféry, jakož i ze sféry každého člověka, který, žil na světě, Dá ti odpověď:

Otec má dvě děti; těmto dvěma dětem oznámil svou vůli jako zákon. Ukázal jim pole a vinici a pravil; „Stali jste se silní a tak od vás žádám abyste nyní pilně obdělávali vinici a pole pro mě; z vaší píce poznám, kdo z vás obou mě více miluje. „Nuže, to jest. zákon, podle něhož se ovšem dostane slávy otcovy tomu synu, který otce více miluje.

Co však činí oba synové? Jeden vezme rýč a ryje pilně celý den půdu a obdělává pole a vinici; druhý si při práci více, jak se říká, pohoví. Pročpak on praví; Když jsem na poli anebo na vinici, musím vždy svého milého otce postrádati; zároveň nebažím tak po slávě, jako můj bratr. Mám-li svého milého otce, mohu-li být kolem něho, jenž jest mému srdci vše, pak se táži málo na tom zda se mi dostane té či oné slávy,

Otec také tu a tam praví tomuto druhému synovi; „Ale hled, jak tvůj bratr pilně pracuje a snaží se zasloužiti si mé lásky! Syn však řekne: Ó, milý otče. Jsem-li na poli, pak jsem ti vzdálen a mé srdce mně nedává pokoje, nýbrž mluví vždy hlasitě ke mně; Láska nepřebývá v ruce, nýbrž v srdci; proto si ji také chci zasloužiti nikoli rukou, nýbrž srdcem! Dej otče mému bratru, jenž tak horlivě pracuje, pole a vinici; já však budu dostatečně tebou podělen, když mně jen dovolíš, abych Tě podle chuti svého srdce směl vždy milovati, jak tě milovati chci a musím, protože jsi můj otec, mé vše.

Co tu asi řekne nyní otec a to z nevnitřnějšího základu svého srdce? Jistě nic jiného nežli: „Ano, můj nejmilejší synu, tvé srdce to odhalilo srdce mé; zákon jest jen zkouškou. Ale, synu můj, láska nevězí v zákoně; neboť každý, kdo toliko zákon zachovává jej ze sebelásky, aby si tím svou účinností zasloužil mou lásku a mou slávu. Kdo však zákon takto zachovává, ten je ještě dalek mé lásky; neboť jeho láska nelpí na mně, nýbrž na odplatě.

Ty ses však obrátil, zákon jsi sice neopovrhl, protože jej dal tvůj otec, ale povznesl jsi se nad zákon a tvá láska tě přivedla nad něj zpět k tvému otci. Tak tedy také tvůj bratr dostane pole a vinici a vstoupí do slávy; ty však, nejmilejší synu, budeš míti, co jsi hledal totiž otce svého a všechnu jeho lásku!

Myslím, milý příteli že z tohoto podobenství bude snad makavě jasné, co je více, zda jediné suché zachování zákona, anebo přejítí tohoto zachování a uchopení jediné lásky.

Kdyby ti tato věc neměla býti ještě úplně jasná, pak se tě táži; kdybys měl příležitost vyhledati si nevěstu ze dvou panen, o nichž bys byl přesvědčen, že tě obě milují; ale dosud bys nebyl úplně jist, která tě z nich miluje více, zda by sis nepřál zvěděti, která tě miluje více, aby sis ji pak také vyvolil? Ty pravíš, to je zcela jasné, avšak jak toto udělat, abych se to dozvěděl? To ihned uvidíme.

Hleď přijdeš k první; jest horlivá a činná. Z lásky k tobě se nedovede od srdce odtrhnouti a to ze samé práce pro tebe; neboť dělá ti košile, punčochy, noční živůtky a podobných několik částí oděvu a má s tím tolik práce, že ze samé práce sotva upozoruje, kdy k ní přicházíš. Hle to je ta první. Druhá pracuje velmi vlažně. Pracuje sice také pro tebe; leč její srdce je až příliš zaměstnáno tebou, než aby mohla svou pozornost věnovati práci. Navštívíš-li jí, a spatří-li tě z dále, že jdeš k ní, pak není o práci již ani řeči, neboť ta nezná nic vyššího, nic záslužnějšího nežli tebe samého! Ty jediný jsi jí vše ve všem. Za tebe dá celý svět! Rekni mně, kterou z obou zvolíš?

Ty pravíš: Milý příteli! O celý trilion jest mně ta druhá milejší, neboť co mně záleží na několika košilích a punčochách? Zřejmě je tu patrné, že si mě ta první hledí zasloužiti jen tím, že si chce ode mě vynutiti uznání svých zásluh; druhá však si mě chce získati láskou. Jest nade vše záslužnost a nezná nic vyššího, nežli mě a mou lásku; jí bych si také vzal za ženu.

Dobrá pravím ti milý příteli: nevidíš zde zřejmě podstatu Marty a Marie? – Vidíš co Pán praví Martě zaměstnané podle zákona a co k zahálčivé Marii?

Z toho však můžeš také seznati, co žádá Pán od každého člověka nad zákon a zároveň makavě dává poznávati, v čem spočívá láska člověka k Bohu. Právě z toho důvodu Pán dokonce zlořečí ve Svém srdci pohnut těm, kdož plní literu zákona (totiž farizeům a zákoníkům), chválí hříšného celníka a činí zlodějům, nevěstkářům a cizoložníkům Říši nebeskou přístupnější, nežli suchým mlátičům litery.

Proto se Já, namítající, nyní táži nejplnějším právem ještě jednou podle jakého měřítká máme Boha nade všecko milovati? Máme-li jako někdo, kdo neví co je láska. Proto ještě jednou otázka. Jak se má Bůh nade všecko milovat? A já Jan pravím;

Boha nade všecko milovati značí. Boha nad veškeren zákon milovati! Jak to, ukáži ti další.

Kapitola 102. / 276.

7. listopadu 1843 od 16,30 do 17,30 hodin

Pokračování výkladu – jak se Bůh nade všecko miluje. Příklady s texty k tomu. Pošetilost po cestě zákona kráčejších. „Petře, miluješ Mne?

Abychom však důkladně postupovali a poznali, kterak máme Boha nad zákon milovati, musíme věděti, že zákon o sobě není nic jiného nežli suchá cesta k vlastní lásce k Bohu. Kdo začíná Boha ve svém srdci milovati, ten již tuto cestu urazil; kdo však Boha miluje jen zachováním zákona, ten je se svou láskou ještě vždy cestujícím na cestě, kde žádné plody nerostou a kde na poutníka nežídka čekají loupežníci a zloději.

Kdo však Boha čistě miluje, ten Ho již miluje nade všecko! Neboť Boha nade všecko milovati značí, Boha nad veškeren zákon milovati. Kdo je venku na cestě, musí ustavičně krok za krokem dále kráčet, aby tak způsobem nejnamáhavějším dosáhl vytčeného cíle; kdo však Boha ihned miluje ten přeskočí celou cestu, tedy celý zákon a takto miluje Boha nade všecko. Mohl by se snad někdo otázati? To zní podivně, vždyť podle našich pojmů“ Boha nade všecko milovati „znamená, Boha více milovati nežli vše na světě. Dobrá, pravím já a zároveň se však táži; jaké měřítko člověk však má, aby mohl tuto lásku měřiti? Namítající vyložil zřetelně ona měřítko pro člověka nejvyšší lásky na světě a ukázal, že tímto způsobem člověk pro lásku k Bohu nade všecko nemá vůbec žádného měřítká.

Já však pravím; není daným zákonem vyloženo vše, kterak má člověk ve své touze se k světským věcem chovati? V zákonu jsou tedy všechny věci vyznačeny a lásce člověka jest vedle toho dáno náležité omezení, podle něhož se má každý člověk ke světským věcem zachovávat?

Miluje-li však někdo Boha nad zákon, miluje Ho jistě také nad všechny věci světské, protože jak bylo řečeno, jest totiž zákonem vylíčeno používání světských věcí a chování se k ním podle řádu Božího. Krátký dodatek přirovnání učiní celou věc nad slunce jasnou.

Pán praví bohatému jinochovi; „Prodej vše, rozděl to chudým a následuj Mne!“ Co to znamená? Jinými slovy nic jiného nežli; Jestliže jsi jinochu zachovával zákon, povznes se nad něj; vrať světu všechny poklady a všechny jeho věci, a ty zůstaň u mne, tak budeš mítí život!

Kdo by tu nepoznal, co znamená „Boha nad zákon milovati?“ Dále praví Pán k učedníkům; „Nebudete-li jako toto dítě, do Říše Boží nevejdete.“

Co tím se chce říci? Nic jiného, nežli toto: Nepřijdete-li ke mně jako toto dítě, něčeho ve světě nedbajíce, ani zákona, ani věcí a neuchopíte-li mne, jako toto dítě se vsí láskou do Říše Boží nevejdete! A proč ne? Protože Pán Sám opět praví; „Já jsem cesta, pravda a život. Kdo tedy chce přijíti ke Mně, jenž jsem úplně jedno s Otcem. Ten musí skrze Mne do ovčince vejíti; neboť Já Sám jsem dveře a ovčinec, anebo Sama Říše Boží.

Dokud tedy někdo Pána samého neuchopí, dotud nemůže k Němu přijíti, i kdyby jako skála tisíc zákonů neúchylně zachovával. Neboť kdo je ještě na cestě, ten není ještě u Pána. Kdo je však u Pána, co by měl ještě dělati s cestou?

Avšak zde mezi vámi jsou pošetilci a je jich mnoho set tisíc, kteří cení cestu výš nežli Pána; a když jsou u Pána, obrací se opět a vzdalují se od něho, jen aby byli na žalostné cestě! Mají více radosti z poroby, z otroctví a tvrdého jha, nežli z Pána, Jenž každého člověka osvobozuje, jeho jho činí nadmíru lehkým a jeho břímě sladkým; jho lehkým, aby ho netlačilo v proudu života na šíji lásky k Pánu a velmi sladkým břímě které jest jedině zákon lásky! Dále uvidíme příklad.

Spravedlivý farizeus na cestě se chváří sám, ale celník vzadu shledává celou cestu nadmíru obtížnou. Neboť nikdy nemůže jejího cíle spatřiti; proto se ve svém srdci co nejhlouběji sklání před Pánem, poznává své slabosti a neschopnosti jíti přesně po cestě. Za to však chápe Pána Boha svým srdcem a tím činí obrovský skok nad celou obtížnou cestou a tak dosahuje svého cíle!

Kdo by tu rukama nenahmatal co značí Pána nade všecko milovati?! Pojdme tedy dále; Marta jest na cestě, Marie u cíle! Kde sotva třeba více o tom říkati; neboť se zde až příliš jasně a zřetelně ukazuje, co značí. „Pána nade vše milovati.“

Chceme-li však mítí tuto věc nadbytečně jasnější, uvažujeme ještě o výjevu, kde se Pán Petra třikrát táže, zda Ho miluje? Proč se ho ptá tedy 3x. Vždyť beztoho věděl, že Ho Petr miloval a také věděl, že Mu Petr na všechny tři stejné otázky týmž srdcem a týmiž ústy jednoznačně odpoví. To věděl Pán jistě, ale proto také nedal tuto otázku Petrovi, nýbrž proto, že Petr měl doznati, že je svoboden a že Pána miluje nad veškeren zákon; a tak znamená prvá otázka; „Petře miluješ Mne? Petře, našel jsi Mne na cestě? Petr toto přisvědčuje a Pán praví; „Pasiš ovce Mé, to jest uč také bratry, aby Mne takto nalézali? Druhá otázka; Petře, miluješ Mne? Značí; Petře jsi u Mne, jsi u dveří? Petr přisvědčuje a Pán praví: „Pasiš tedy ovce Mé! Anebo přiveď také bratry, aby byli u Mne u dveří k životu! A po třetí se Pán táže Petra; „Miluješ Mne? To jest tolik, jako ; Petře, jsi nad veškerý zákon? Jsi ve Mně, jako Já v tobě? Úzkostlivě přisvědčuje Petr, a Pán opět praví; Pasiš tedy ovce Mé a následuj Mne!“ To jest tolik jako. Přiveď také bratry, aby přebývali ve Mně a v mém řádu a lásce jako ty. Neboť Pána následovati značí, přebývati v lásce Páně. Myslím, že říkati více o tom, co značí Boha nade všecko milovati, bylo by tedy trochu zbytečné; a ježto nyní toto víme a poznali jsme Světlo světa, odebereme se ihned do sálu dvanáctého a posledního.

Kapitola 103. / 277.

8. listopadu 1843 od 16,30 do 18,30

Dvanáctý sál – 12. přikázání. Láska k bližním. Námitky. Správná a nesprávná sebeláska. nadmíry sebelásky – modloslužba – příklady mnozí vládcové – osvětlení věci. Prvotní ústava jest čistě theokratická. Každá přemíra sebelásky a lásky k bližnímu před Bohem jest ošklivostí. „Správná láska“ – láska v božském řádu. Příklady k tomu. „Milionář a chudé vesnice. Chudá rodina a bohatý muž. Muž, který svou ženu příliš miluje, zkaží ji, rovněž i ženich svou nevěstu.

Jsme v sále a uprostřed tohoto velkého a nádherného sálu spatřujeme rovněž zase slunečnou desku a uprostřed ní červeně svítícím písmem napsáno; „Totoť jest rovné prvému, abys miloval bližního svého jako sebe samého; v tom je zákon i proroci. „Tu by mohl ihned někdo povstati a říci. Jak se má tomu rozuměti. Bližního jako sebe milovati? Vždyť milování sama sebe, anebo sebeláska je nepravostí; nemůže tedy stejná láska k bližnímu býti také nic jiného, nežli nepravostí, neboť láska k bližnímu takovýmto způsobem staví zřejmě za základ milování

sama sebe aneb sebelásku. Chci-li jako ctnostný člověk žít, nesmím se sám milovati; nesmím-li se však sám milovati, nesmím také bližního milovati, neboť poměr lásky k bližnímu má odpovídati úplně poměru lásky k sobě. Proto tedy značí „bližního jako sebe samého milovati!“ bližního vůbec nemilovati, protože také nemáme sama sebe milovati.

Hledte, to by již byla obyčejná námitka, s kterou by nebylo ovšem tak zatěžko se setkat, neboť sebeláska každého člověka značí tolik jako jeho vlastní život sám, tak se rozumí v tomto stupni samo sebou přirozená sebeláska, neboť nemít sebelásky, značilo by tolik, jako nemít života!

Jde tedy podle toho o to, aby se poznal rozdíl mezi správnou a nesprávnou sebeláskou.

„Správná“ jest sebeláska, nebaží-li po věcech světa více, nežli co jí přidělila náležitá míra božského řádu, která byla dostatečně ukázána v sedmém, devátém a desátém přikázání. Žádá-li sebeláska nad tuto míru pak překročuje určité hranice božského řádu a již při prvním přestoupení jest ji považovati za hřích. Podle tohoto měřítka jest tedy také zavést lásku k bližnímu. Neboť miluje-li kdo bratra nad tuto míru, přestupuje se svým bratrem anebo se svou sestrou modlářství a nečiní je tím lepšími, nýbrž horšími.

Plody této přílišné lásky k bližnímu jsou většinou všichni dnešní a soudobí vládcové národů. Jak to? Nějaký národ si zamiloval jednoho ze svého středu nad náležitou míru pro jeho skvělejší talenty, učinil ho vládcem nad sebou a pak si musel dáti líbiti, aby jím, anebo aspoň jeho potomky za tuto nectnost citelně potrestán.

Řekne se zde; Ale králové a kněží musejí přece býti, aby vedli národy a jsou Bohem Samým dosazováni. Nechci přímo proti tomu vystoupiti popíraje to, chci zde však při této příležitosti osvětliti věc, jakou jest a jakou by měla býti.

Co praví Pán národu izraelskému, když si žádal krále? Nic jiného nežli; „Ke všem hříchům, kterých se tento národ přede Mnou dopustil, připojil také tento největší hřích, že nejsou spokojeni s Mým vedením, žádá si krále. Z této věty lze, myslím dostatečně seznati, že králové nejsou dávání od Boha jako požehnání, nýbrž jako soud.

Táži se; Jsou králové po boku Božím k vedení lidstva nutní? Tato otázka může být zodpovězena touž odpovědí, jako jiná otázky, která zní takto; potřeboval Pán při stvoření světa a při stvoření člověka nějakého pomocníka?

Táži se dále; Kteří králové a knížata pomáhají Pánu v každé době, tak i nyní udržovati Svět v jejich řádu a vésti je na jejich drahách? Kterého vévodu potřebuje pro větry, kterého knížete pro rozdávání světla? A kterého krále k bdění nad nekonečným prostorem Světů a Sluncí? Může-li Pán bez lidského knížecího a královského přispění Orion na uzdě držeti, Velkému psu potravu poskytovat a všechen ten velký národ Světů a sluncí v neochvějném řádu udržovati, měl by tedy třeba u lidí Této Země dosazovati krále a knížata, kteří by Mu pomáhali v jeho podniku?

Jdeme-li zpět k prvotním dějinám každého národa, shledám, že každý národ měl zprvu zřízení čistě teokratické, to jest nad sebou žádného jiného pána nežli Boha Samého. Teprve časem, když tu a tam národové byli s nejdůležitější volnou a nejliberálnější vládou Boží nespokojeni, ježto se jim pod ní příliš dobře dařilo, začali se navzájem příliš mnoho milovati a obyčejně byl nějaký člověk pro své obzvláštní talenty předmětem všeobecné lásky; byl požádán o vůdcovství. Ale při vůdci nezůstávalo, neboť vůdce musil dávat zákony, zákony musely býti schvalovány a tak se stal z vůdce pán, velitel, patriarcha, potom kníže, král a císař.

Nebyli tedy císařové, králové a knížata nikdy Bohem vyvoleni, nýbrž jen potvrzování k soudu pro ty lidi, kteří podle své svobodné vůle volili ze svého středu tyto císaře, krále a knížata a jim propůjčili nad sebou veškerou moc.

Myslím, že toto osvětlení postačí, aby se poznalo, že každá přemíra jak sebelásky, tak i lásky k bližnímu jest před Bohem ošklivostí.

Bližního jako sebe samého milovati značí tedy; Bližního v daném božském řádu milovati to jest v každé náležité míře, která je Bohem každému člověku od počátku přidělena. Kdo by toto nemohl důkladně poznati, tomu připojím ještě několik příkladů, z nichž bude moci jasně poznati, jaké následky má ta či ona přílišnost.

Dejme tomu, že v nějaké vesnici žije milionář; učiní tuto vesnici šťastnou anebo ji uvrhne do neštěstí? Uvidíme. Milionář vidí, že to s veřejnými kolísá; co učiní? Prodá své obligace a koupí za to reality, statky, panství jehož byl dříve jen poddaným se nachází, jako obyčejně ve velké peněžní tísní. Milionář je přilákán, aby půjčil panstvu peníze; učiní tak panstvu samému za

dobrá procenta a na zajištěnou hypotéku. Jeho sousedé, ostatní obyvatele vesnice, potřebují také peníze: půjčí jim bez odkladu na zápis do pozemkových knih. Tato věc po několik roků pokračuje; panství se stává stále nemajetnějším a jeho sousedé ve vesnici se nestávají zámožnějšími. Co se stane? Náš milionář uchvátí nejprve panství a panstvo nemajíc už ani haléře. Musí se dáti také na milost a nemilost, z pouhé velkomyslnosti dostane nejvyšší cestovné, a náš milionář se stává majitelem panství a zároveň pánem svých jemu dlužících sousedů. Sousedé nejsou s to splácet ani jistinu, ani úroky, jsou brzy odhadnuti a evakuováni

Zde máme zcela přirozený následek štěstí, které obyvatelům vesnice způsobil milionář anebo vlastník přemíry sebelásky. Více o tom netřeba říkati, Přejdeme však k druhému příkladu.

Někde žije nadmíru nuzná rodina; má sotva tolik, aby uhájila svůj denní nejvyšší nuzný život. Nějaký velmi bohatý a také velmi zřídka dobročinný muž pozná tuto chudou, ale jinak hodnou a ctihodnou rodinu. Tento vlastník několika milionů se slituje nad touto rodinou a pomyslí si u sebe takto: Tuto rodinu učiním rázem opravdu šťastnou, daruji jí panství a mimo to ještě značné jmění půl milionů, a při tom budu mít radost když uvidím, kterak se tváře této chudé rodiny neobyčejně rozjasní. Učiní jak se rozhodl, po celý týden budou v rodině vylévány jen slzy radosti, také milému Pánu Bohu bude vyslovováno mnohé „díky Bohu.“

Pozorujeme-li však tuto oblaženou rodinu jen o tok později, objevíme u ní všechen ten luxus, jak je vždy jen domovem v domech bohatých.

Tato rodina, bude se také stávati zároveň zatvrzelejší a bude se nyní snažiti inkognito mstít na všech, kteří v její nouzi nechtěli na ni pohlédnouti. Ono, „díky Bohu“ zmizí. Za to však budou zavedeny ekvipáže, livrejovaní služebníci apod.

Táži se; prospěla či uškodila tato mocná přemíra lásky k bližnímu této chudé rodině? Myslí, že zde nebude třeba mnoha slov, nýbrž jen sáhnouti rukama na všechen ten luxus a navlas se shledáte jakého užitku se pro věčný život dostalo této rodině přemírou lásky k bližnímu. Z toho je však patno, že láska k bližnímu, jakož i sebeláska má zůstatí vždy v mezích spravedlivé míry božského řádu.

Miluje-li muž svou ženu více nežli se patří, zkazí ji, stane se ješitnou, bude se přeceňovati a stane se z ní tak zvaná koketa a mužova námaha sotva postačí, aby ukojil požadavky své ženy.

Také ženich, miluje-li příliš svou nevěstu, učiní ji smělou a nakonec nevěrnou.

Tak je tedy všude třeba správné míry lásky; nicméně však láska k bližnímu záleží v něčem jiném, nežli jak jsme ji dosud poznali. V čem však ve vnitřním duchovním ohledu láska k bližnímu záleží, to se naučíme zcela jasně poznávati průběhem tohoto sdělení.

Kapitola 104. / 278.

10. listopadu 1843 od 16,30 do 18,30 hodin

V čem záleží vlastní pravá láska k bližnímu. Kdo jest bližní? Texty s odpovědmi k tomu. 1. stupeň lásky k bližnímu jest mezi bohatými a chudými, silnými a slabými, atd. Přednosti chudoby. Evangelické příklady k tomu. Bohatý muž a chudý Lazar a mnohé jiné. Jak zejména bohatí – nejlépe pečují o své děti. Kletba fidei komise (svěfenectví). Záhrobní dvojí udící ústav.

Abychom však důkladně seznali, v čem záleží vlastní pravá „láska k bližnímu.“ Musíme předně věděti a důkladně rozuměti tomu, kdo jest vlastně bližní, v tom spočívá hlavní jádro věci. Řekne se, odkud bychom to však měli vzítí? Vždyť Pán Sám, jako jediný Stanovitel lásky k bližnímu, neučinil nikde podrobnější určení. Když se Ho zákoníci tázali, kdo je bližní, ukázal jim pouze v podobenství, kdo byl bližním známého postiženého totiž samaritán sám, který jej doprovodil do hostince, naliv do jeho ran oleje a vína.

Z toho však vyplývá, že jen za jistých okolností neštěstím stížení lidé mají ve svých dobrodincích „bližní“ a jsou tedy také naopak „bližní“ svých dobrodinců. Je-li tedy „bližní“ jen za těchto okolností, jaké bližní mají pak tedy obyčejné lidé, kteří sami ani nepřestáli neštěstí, ani nepřišli do postavení, aby mohli nějakému nešťastnému přispěti ku pomoci? Neexistuje tedy žádný všeobecnější text, který by podrobněji označil bližní? Neboť při tomto textu se vymezuje

pojmem bližního tím, že se staví“ naproti sobě na jedné straně jen nejvyšší potřebu a na druhé straně značná zámožnost spojená s dobrým srdcem.

Podívejme se tedy, zda se nenaleznou takové obširnější texty. Hle, jeden bychom měli, zní takto:

„Žehnejte těm, kteří vás proklínají a činite dobro svým nepřátelům!“

To by byl jeden text, z něhož lze jasně poznati, že Pán rozšířil lásku k bližnímu dosti daleko, neboť nevyjmul dokonce ani nepřátele a zloděje. Dále zní jiný text:

„Učiňte si přátele s nespravedlivým mamonem.“ Co tím chce Pán oznámit? Nic jiného, nežli že člověk si nemá nechávat ujít žádnou příležitost, aby učinil bližnímu dobře a dovoluje dokonce v nejkrajnějším případě, zjevnou zpronevěru na statku bohatého, když tím ovšem jen v nejvyšší nouzi, mnohým aspoň několika potřebným může být pomoheno.

Dále nalézáme text, kde Pán praví: „Cokoli dobrého jste jednomu z těchto chudých ve jménu Mém učinili, Mně jste učinili.“ Tuto větu potvrzuje Pán při líčení „posledního“ anebo duchovního soudu, kde k vyvoleným jakož i k zatraceným praví; „Přišel jsem nahý, hladový, žízňavý, nemocný, zajatý a bez přístřeší k vám a vy jste mne přijali, ošetřovali, přioděli, nasýtli a napojili a rovněž k zavřeným kteří toho neučinili a dobří se omlouvají jako by to nikdy neučinili, a špatní že by to byli učinili kdyby k nim byl přišel. A Pán zřetelně pak naznačuje:

„Cokoli jste chudým ve jménu Mém učinili, anebo neučinili, to platilo Mně.“ Z tohoto textu se již dosti jasně vyzdvihuje vlastní láska k bližnímu a ukazuje se, kdo tedy jsou vlastními bližními.

Budeme však zkoumati ještě jeden text a ten zní takto; „Připravujete-li hostiny, pak nezvěte k nim ty, kteří vám to mohou oplatit opět hostinou. Za to nebudete mít v nebi žádné odplaty, neboť obdrželi jste ji na světě. Pozvěte však potřebné, chromé, choré v každém ohledu chudé lidi, kteří vám to nemohou opět oplatit, pak budete mít odměnu svou v nebi. Tak také půjčujte peníze těm, kdož vám je nemohou opět vrátit, tak budete s nimi pro sebe lichvařiti; půjčujete-li však vaše peníze těm, kdož vám je mohou i s úroky vrátit, pak máte již k tomu svou odplatu. Dáváte-li almužnu, činite to v tichosti a vaše pravá ruka nemá věděti, co činí levá; a váš Otec v nebi, jenž vidí v skrytě, bude vám za to žehnat a odměnit vás v nebi!“

Myslím, že z těchto textů mělo by se již takřka rukama nahmatati, kdo je vlastně Pánem označen jako bližní. Uvádíme tedy jaký smysl za tím vězí.

Všude vidíme, kterak Pán staví sobě jen chudé a zámožné. Co z toho následuje? Nic jiného nežli, že označuje a staví Pán chudé jako vlastní bližní vůči zámožným a nikoli bohaté vůči bohatým a chudé vůči chudým. Bohatí vůči bohatým mohou se považovati za bližní jen tehdy, když se „spojují“ ke stejně k dobrým Bohu libým účelům, Chudí jsou vůči sobě rovněž jen tehdy bližními, „spojují-li se“ rovněž podle možnosti v trpělivosti a lásce k Pánu, jakož i bratrsky mezi sebou.

Prvý stupeň lásky k bližnímu zůstává podle toho vždy mezi zámožnými a chudými a mezi silnými a slabými a jest v podobném poměru jako mezi rodiči a dětmi.

Proč mají však chudí vůči zámožným, slabší vůči silným, děti vůči rodičům býti považováni za nejbližší (bližní) a má býti s nimi tak jednáno? Ze žádného jiného důvodu nežli z toho zcela prostého důvodu, že se Pán, jakož každému člověku nejbližší (bližní) představuje podle Svého vlastního výroku zvláště v chudých a slabých, jakož i v dětech, na tomto světě; neboť praví Sám; „Cokoli chudým činíte, Mně jste učinili!“ I když mne vždy nebudete mít mezi sebou osobně, budete přece jen vždy mít chudé mezi sebou, jako jaksi (chtěl Pán říci) Mé dokonalé představitele.

Tak praví Pán také o jednom dítěti; „Kdo toto dítě ve jménu Mém přijímá, Mne přijímá.“

Z toho všeho vyplývá, že lidé se mají vzájemně považovati více méně za bližní v té míře, v jaké jsou více anebo méně naplněni duchem Páně.

Pán však nedává Svého ducha bohatým světa, nýbrž vždy jen chudým, slabým a světsky nedospělým. Chudý jest tím víc a více duchem Páně naplněn, že je chudý; neboť chudoba jest hlavní částí ducha Páně.

Kdo je chudý, má ve své chudobě podobnost s Pánem, kdežto bohatý ji vůbec nemá. Bohaté Pán nezná, chudé však zná, proto chudí mají býti bližní bohatým, k nimž bohatí musejí přicházeti, chtějí-li se k Pánu přiblížiti. Neboť bohatí se nemohou rozhodně považovati za bližní Pána. Neboť Pán Sám ukázal při příležitosti vypravování o bohatém hýřilovi nekonečnou pro-

past mezi Ním a jimi. Jen chudého Lazara staví do lůna Abrahamova, tedy jakožto jemu, Pánu nejbližší.

Tak také při příležitosti bohatého jinocha ukázal Pán, kdo by měli být napřed jeho bližní, nežli přijde opět k Pánu a bude Ho následovati. A Pán uvádí všude chudé, jakož i děti, jako Své bližní, anebo také jako Své skutečné představitele; „ a zámožný“ je má milovati jako sama sebe, nikoli však také zároveň jako jemu rovné. Proto tedy pravil Pán, že toto přikázání lásky k bližnímu se rovná přikázání prvému, čímž nechtěl říci nic jiného, nežli. Co chudým činíte, činíte Mně!

Že se však bohatí nemají navzájem považovati za bližní vyplývá z toho, kde Pán praví, aby bohatí nezvali jako hosty opět bohaté, a aby svých peněz nepůjčovali opět bohatým a bohatému jinochu nepřikazoval, aby své statky rozdělil bohatým, nýbrž jen chudým.

Kdyby však nějaký boháč řekl; Moji nejbližší (bližní) jsou přece děti; tu pravím já. Nikoli! Neboť Pán přijmul jen chudé dítě, které na cestě dokonce žebrovalo, a řekl; „Kdo takové dítě ve jménu Mém přijímá, Mne přijímá! S dětmi bohatými neměl Pán nikdy co dělati.

Z toho důvodu se bohatý, pečuje-li úzkostlivě o své děti dopouští se velmi velkého hříchu proti lásce k bližnímu. Bohatý pečuje o své děti nejlépe tím, když se stará předně výchovu Pánu libou a své jmění nenastřádává pro své děti, nýbrž z větší části je věnuje chudým. Koná-li to, pak Pán uchopí jeho děti a povede je po cestě nejlepší. Nekoná-li to, pak Pán odvrací od nich Svou tvář, stahuje Své ruce zpět a přenechává již ihned jejich nejtěšnější mládí rukám světa, což značí tolik, jako rukám ďábla, aby se pak z nich staly světské děti, světší lidé, což značí tolik jako ďáblové.

Kdybyste věděli, kterak všechny ty kmenové kapitály a zejména fideikomise (svěřenci) jsou Pánem naprosto do nejspodnějšího třetího stupně pekla co nejstrašněji proklety, ztuhli byste uleknutím a úzkostí v tvrdost diamantu!

Proto všichni bohatí ať jsou kdekoliv, pokud možno toto uváží; své srdce co možno od svých bohatých odvrátí a se svým bohatstvím konají co možná mnoho dobra, chtějí-li uniknouti oné věčné „udící kuchyni“. Neboť na onom světě je dvojí udící ústav, dlouhotrvající v ponurých místech, z nichž vedou jen zcela nepochopitelně zúžené stezky, před nimiž se poutníkům nevede o mnoho lépe nežli velbloudům před uchem jehly; existuje však také věčný udící ústav, z něhož jak pravím, žádné stezky doposud nevedou. To tedy na uváženou bohatým, jakož i každému, kdo má aspoň tolik, aby mohl chudým ještě vždy něco učiniti. Z toho je však nyní prokázáno, v čem záleží vlastní láska k bližnímu. Tak se jí také zde ve Slunci vyučuje a tak se neustále uplatňuje. Jak se však toto děje, to budeme zkoumati podrobněji příště.

Kapitola 105. / 279.

13. listopadu 1843 od 16,15 do 18,15 hodin

Pouhé vědění anebo teorie bez praxe ve věcech víry jest nulou. Příkazy ze života. Praktické vyučování žáků z onoho světa lásce k bližnímu, praví bližní, méně bližní a vzdálení. Právě Suun cuique, jest vlastní láska k bližnímu anebo respektování svobodné vůle – aneb subjektivního druhu lásky. K tomu příklady ze života. Druh lásky člověka jest jeho životním živlem. Teprve po praxi obdrží tyto žáci posvěcení dokončení; nyní se stávají praktikanty ochranných duchů za účelem cvičení v trpělivosti. Úkol neviditelných dětských služeb lidí.

Vy víte, že s pouhým teoretickým věděním a vírou se nikde nic nepořídí. Co prospívá někomu, nacpal-li svou hlavu tisícerými sebe správnějšími teoriemi? Co prospívá někomu, považuje-li za pravdivé vše, co je psáno v knize života? To vše mu prospívá právě tolik, jako kdyby si někdo osvojil doslova všechnu hudební teorii a dospěl také v plné míře k názoru, že když by oněch teorií prakticky použil, byl by skutečně s to složití nejznamenitější skladby anebo aspoň se stal vybraným virtuosem na tom či onom nástroji. Táži se, bude s to na základě všech těchto důkladných znalostí bez nejmenší praktické dovednosti složití nějakou cennou skladbu? Anebo bude s to sám i jen nejsnadnější takt nějaké skladby buď prosté naléztí anebo a nebo na nějakém hudebním nástroji přednéstí? Jistě ne, neboť bez praktického cvičení žádná teorie nepomůže a jest to právě totéž, jako kdyby nějaký pošetilý otec měl dítě, které by sice jinak vychovával a jeho rozum vzdělával, ale jeho nohy mu chtěl stále udržovati svázané. Táži se, bude

dítě moci choditi i když by choditi vidělo a mělo v hlavě všechny způsoby chůze a pohyby nohou nějakého španělského tanečního mistra? Už prvý krok, kterého se odváží, dopadne tak nejistě, že dítě teoreticky vzdělané bude ihned ležet na zemi.

Jest tedy více nežli jasně ukázáno, že pouhé vědění bez praxe k ničemu neprospívá, neboť jest hořícím lustrem v prázdném sále, jehož světlo hoří pro sebe a nikomu neprospívá. Podle toho jest skutečně provádění toho co jsme poznali a co víme, nepochybně jedinou hlavní věcí a ježto v říši nejčistších duchů záleží především vždy na konání a činnosti z lásky k bližním jest hlavní axiom (samozřejmá věc) všeho duchovního působení, vyučuje se zde tomuto přikázání lásky k bližním více skutečně nežli teoreticky.

(N.B. Svatý Otec nestvořil člověka k víře, nýbrž k životu v jeho smyslu a k tomu nás chce všechny vychovati, neboť jen tak se můžete státi Jeho dětmi. Vyd.orig.)

Jak to však? Tito již zcela dospělí žáci jsou, jak vidíte, brání duchy již dokonalejšímu při všelijakých příležitostech s tebou a musejí se zvláště při těch, kdož nově přijdou ze Země učiti rozeznávati opravdové bližní, méně bližní a pak také vzdálené. Musejí tu poznávati, jak se mají chovati k bližním, k méně bližním a ke vzdáleným.

Jak známo soucit mládí jest větší, nežli pevného mužného věku. Proto se tedy také stává, že tito naši žáci vše co je potká, přijímají s velikým soucitem a s velkým slitováním. Nejrady by vše strčili hned do nebe, neboť ze zkušenosti ještě nevědí, že nebe skýtá velkou blaženost jen skutečným nejbližším bližním, kdežto méně bližním a vzdáleným jest velkou, ba i největší trýzní. Tak se teprve při těchto příležitostech učí úplně poznávati, že skutečná láska k bližním záleží v tom, že se každé bytosti musí ponechati její svoboda, a dáti jí což jejího jest (to jest co její lásky jest, vyd. orig.)

Neboť chceme-li někomu učiniti něco jiného nežli co žádá jeho láska, pak jsme mu žádou službu lásky neprokázali. Prosí-li někdo svého souseda o kabát, a soused mu dá za to bochník chleba, bude s tím prosící spokojený? Jistě ne. Vždyť přece prosil o kabát, a ne o chleba.

Když někdo vejde do domu a požádá o nevěstu, a místo nevěsty mu dají koš soli, bude s tím spokojen? Dále když by někdo chtěl za nějakou záležitostí cestovati na nějaké na severu ležící místo, ale přítel dá zapřáhnouti, přijde obchodník, který má jeti na sever a jede s ním na jih, bude mu tím pomozeno!

Proto musejí pak obzvláště duchové dříve nežli budou chtít svou lásku k bližním přivést do praktického používání nejprve přesně zkoumati druh

Lásky oněch duchů, kteří jim bývají přivedeni. Jak se shledá tato láska, právě tak se také musí podle této lásky jednat.

Kdo chce jíti do pekla, musí tam míti doprovod, neboť taková je jeho láska, bez níž není pro něho života, a kdo chce do nebe, musí mít takové vedení, aby na správné cestě očistěn, dospěl pak dokonale způsobilý do nebe, a mohl v něm jako pravý posvěcený občan trvati.

Ale tu také nestačí přivést ducha do jednoho a téhož nebe, nýbrž ono nebe musí na jediný atom přiměřené lásce ducha odpovídati, neboť každé jiné nebe se nebeským občanem nese, a povede se mu v něm, jako rybě ve vzduchu.

Neboť druh lásky každého člověka jest jeho vlastním živlem života, nenalézá-li jej, pak je s jeho životem brzy veta. Proto také musí být láska k bližnímu v říši čistých duchů napřed nejvyšší přesně a správně tříbena a zušlechťována, nežli budou tito duchové s to vpravdě v božském řádu oblažující přijmouti ty, kteří nově přišli, jakož ty, kteří jsou již dávno v duchovní říši.

Tříbení a zušlechťování této lásky k bližním záleží podle toho jedině v tom, aby se bádával a poznával druh lásky v duchách a pak vedle toho však aby se pak poznávali a chápali cesty božského řádu, po kterých tyto duchy vésti a jak je vésti.

Žádnému nesmí býti činěno nějaké násilí, jeho svobodná vůle, sdružená s jeho poznáním, určuje cestu a lásku ducha, způsob, kterak má býti na této cestě veden.

Teprve když duchové přijdou na místo, které se zamlouvá jejich lásce a tam zlomyslně vystupují, pak je teprve na čase, avšak opět jen podle způsobu zloby, smyslůsnosti začíti proti působiti trestáním.

A hleďte ve všem tom, co se týče lásky k bližnímu, jsou naši žáci co nejpřesněji prakticky vyučováni. Dosáhnou-li v tom nyní určité schopnosti dostane se jim svěcení a zdokonalení a

potom jsou na poměrně přesně vyměřený čas přidání žijícím lidem na Zemi, jako ochranní duchové a to většinou z tohoto důvodu, aby se při této příležitosti procvičovali v opravdové trpělivosti Páně, neboť sotva uvěříte, jak je zatěžko takovému nebesky vzdělanému duchu, aby byl při zacházení s tvrdohlavými lidmi této Země v nejvyšší míře povolný, neboť tito lidé nesmějí vůbec nikdy pozorovati, že jsou nějakým ochranným duchem na všech cestách provázeni a podle své lásky vedeni.

Věru není žádnou maličkostí, když je někdo vyzbrojen vší mocí a silou a nesmí jako zasvěcenec přivolati oheň, nýbrž ve vědomí své moci a síly musí ustavičně dělati diváka k tomu, jak člověk jemu svěřený se staví všelikému zlu světa a začíná stále víc a více zapomínati na Pána.

Opatrovnice dětí má s neklackovatějším nezpůsobným dítětem naprosté nebe, naproti úkolu takového začátečního ochranného ducha. Jak mnohé slzy musejí tito ochranní duchové prolíti a jejich celé působení smí býti jen nejtíší našeptávání do svědomí anebo při nejvyšší mimořádných příležitostech zabránění jistých nehod, které jsou smrtelníkům země nastrojeny peklem. Ve všem ostatním zapůsobiti nesmějí; nyní si však poněkud představme nezřídka trpký osud nějakého tak zvaného domácího učitele anebo vychovatele, když dostane na výchovu velmi hrubé a klackovité děti. Není pak na tom již drvoštěp lépe? Zcela jistě, neboť dřevo lze podle vlastní vůle drvoštěpa porážeti a štípati, ale neotesané dítě se vysmívá vůli svého mistra. Avšak tento stav je sotva jen nejslabším stínem naproti stavu ochranného ducha, jehož svěřenec jest buď lakomec, zloděj, lupič a vrah, smilník a cizoložník. Ke všem těmto ošklivostem musí ochranný duch vždy pasivně přihlížeti a přes svou sílu nesmí ochranný duch ani v nejmenším naproti tomu předběžně zasahovati; a i když je při mnohých příležitostech nějaký předběžný zásah připuštěn, pak musí být nicméně tak moudře proveden, aby se tím chráněnci ani v nejmenším neprekázelo ve sféře svobody vůle, nýbrž nejvyšší jen ve skutečném jejím provádění.

Hleďte, to je tedy druhá praktická věc, v níž se naši zasvěcení žáci musejí cvičiti v lásce k bližnímu a zejména v trpělivosti Páně. Co se však s nimi děje po tomto cvičení v trpělivosti, ukáže se v dalším.

Kapitola 106. / 280.

14. listopadu 1843 od 16,15 do 18 hodin

Poslání ochranného ducha po přestoupení jeho svěřence. Podstatu neřesti a její následky se učí tito žáci nyní prakticky poznávati. Kde? V různých peklech, která musejí procestovati. Následek každého jednání, jeho soud. Příklady: Smilník v prvním stupni pekla: stává-li se pro své léčení hněvivým, přijde do stupně druhého. Co jest hněv? Plod převeliké sebelásky a tato sebeláska – plod vládychtivosti a ta jest již třetím stupněm.

Když se naši žáci, dobře vycvičí v trpělivosti. Obyčejně po smrti jim přikázaného svěřence navrátí se ze svého úřadu z tohoto vnějšího světa.

Jest jim ještě zůstatí v blízkosti zemřelého člověka, dokud trvá přirozeně duchovní stav jeho duše. V době odkrytí anebo osamostatnění, kdy je beztoho každý duch úplně přenechán sám sobě, vracejí se pak opět do duchovního Slunce a teprve odtud vycházejí na nové určení. A kam? To lze velmi snadno uhádnouti, uváží-li se, že naši žáci měli dosud dostatek příležitosti, aby ohledali a poznali protizákonnosti nejprve jako učňové duchovně vědecky, potom jako ochranní duchové prakticky.

Že však za tímto poznáním vězí ještě něco třetího a za tímto třetím ještě něco čtvrtého, to musí být nad slunce jasno každému, jenž zajisté ví, že každá neřest má určitý následek jako dosažený cíl a že se teprve v tomto cíli dá poznati základ anebo hlavní příčina neřesti. Neboť když někdo nespátřil neřesti, a nepoznává úplně základ neřesti, pak stále ještě nemá dost svobodný a pevný odpor k nepravosti. Uvidí-li to však jednou a poznává živě, kterak následek je zcela podle řádu a neměnitelný a kterak v sobě již skrývá onen důvod: pak se teprve ze svého svobodného poznání a chtění stává úplně silným odpůrcem vší neřesti.

Kam však musejí naši žáci jíti, aby toto poznali? Musejí po boku mocných a náležitě zkušovaných duchů procestovati pekla a to od prvního až k poslednímu a nejposlednějšímu. V prvním

a obzvláště v druhém pekle spatřují následky neřestí, jak lze ještě mezi nadmíru zřejmými následky spatřovati již víc a více prosvítající základ neřesti a teprve v třetím a nejspodnějším pekle se učí poznávati základ, anebo hlavní příčinu vsí neřesti.

Mnohý snad řekne; Následek a příčina jsou dva body jednoho kruhu, které se na jednom a témž bodě stýkají; neboť jistě se nikdo nedopustí nějakého činu a z jiného důvodu, nežli jediné z toho, který právě chce mít jako následek svého jednání uskutečněn.

Když například někdo učiní zlodějské rozhodnutí, že někomu ukradne peníze, pak ho k tomu přijme láska k penězům a jejich výhoda to byl jistě důvod jeho jednání. Když se nyní zlodějským způsobem zmocní peněz pak bylo toto zmocnění jistě následek jeho jednání a toto však nebylo a není při tom nic jiného nežli uskutečněný dřívější důvod k tomuto jednání samému.

Já však pravím; Zkoumáme-li věc z tohoto stanoviska, pak nečiníme nic jiného, nežli, že se dopouštíme velezrady na vlastním poznání, a tím dokazujeme, že jsme s vnitřní moudrostí neměli ještě nikdy co činiti, proto podáme naproti tomu ihned jiný příklad, z kterého se dá velmi jasně poznati, že následek a vlastní důvod jednání vypadají zcela různě.

Dříve však nežli podáme tento příklad, musíme uvést několik vět které vyplývají z božského řádu, a ke každému jednání oznamují tedy od věčnosti určitý následek, v němž pak lze ve shodě s jednáním poznati důvod.

Tyto věty znějí pak takto; Každé jednání má od Boha příslušný určitý sankcionovaný následek a tento následek jest neměnitelným soudem, který je podložen každému jednání. Jest tedy Pánem ustanoveno, že se na konec každé jednání soudí samo.

Jako lze však předpokládati, že příčinou každého dobrého jednání je jen Pán, tak je tomu s každým zlým jednáním. Také každé zlé jednání má tedy vždy jednu a tutéž příčinu. To jsou poučky.

Nyní je osvětlíme příklady. Předpokládejme nějakého smilníka, dokud žil páchal nešetně a bez nejmenšího ohledu na jakoukoli osobu smilstvo. Zevně na něm nikdo nemohl spatřovati následky této neřesti, neboť tělo není vždy zrcadlem následků neřesti. Tento člověk však strhl svým neřestným jednáním svého ducha zcela do hrubé tělesno-hmotné lásky, své životní síly, hmotně i duchovně vzato, promrhal. Co mu nakonec zbyvá? Nic, nežli polypovitý život jeho duše. Tato duše nepřejde do záhrobí s ničím jiným, nežli s touhou po smyslově tělesném požitku, a její snaha jest snahou polypa, totiž svým způsobem bez ustání dále požívati, neboť o nějaké duchovně řídicí reakci není tu vůbec již ani řeči, neboť duch již za tělesného života byl až do poslední kapky amalgován (pevně spojen) se smyslnou duší.

Táží se; Může býti taková duše v záhrobí přístupna aneb schopna vyššího oživení? Kdo toto chce radikálně poznati, ať si jednou chytí mořského polypa, a pokusí se, zda z něho bude moci učiniti skokana vzduchu? Tato práce se jistě nikomu nepodaří, neboť jakmile pozvedne polypa z jeho bahnitého živlu a přesadí do čistého vzduchu na nějaké suché místo pak polyp brzy odumře, a scvrkne se, přejde v rozklad a konečně seschne v klišovitý chuchvalec.

Hledte, právě týž případ nastává s takovou, požitkářskou duší; jest to bahenní polyp a má jen jednu životu povzbuzující žádost, totiž žádost požívání s veškerou její inteligencí směřuje k tomu, jak by si opatřila požitky. Jaký je podle toho následek? Nic jiného, nežli tento bědný a nanejvýš žalostný stav duše samé, totiž stále hlubší klesání zpět do nejprostšího a nejnižšího zvířectva; a tento stav jest právě to, co se nazývá první peklo. Takový jest následek, a to zcela přirozeně podle řádu spravedlivý následek, při němž se duše tímto zapovězeným jednáním vrací do onoho nejspodnějšího stavu zvířecího, z něhož byla dříve Pánem tak mnohými stupni povznesena až k svobodnému člověku.

Proto tento stav, jako následek, bývá pokud se týče touhy po požitku Pánem nadmíru nuzně udržovaná to proto, aby se tím duch vždy ještě v duši se nacházející mohl víc a více od smyslnosti odloučiti. Jest to zcela jedinečná operace, kterou se může taková duše svým duchem ještě zachrániti neboť bude-li duše takto dále živena, stane se ve své touze vždy silnější, a tu pak o záchranu ducha nebude moci být věčně nikdy ani řeči. Jaký však je obyčejně v horším případě druhý následek tohoto nutného způsobu jednání?

Slyšte! Protože duch takové duše byl s ní úplně jedno, přešla také všechna jeho láska do žádostivosti jeho duše. Stává-li se však nyní duch postěním duše svobodnější, vystupuje pak zlomyslně a nadmíru hluboko uražen a zarmoucen, že zadržením potravy pro jeho živou duši a tak ponechán ve strádání, aby tím byl zkrocen.

Z takové urážky a zármutku přechází duch v hněv a žádá si odškodnění. Kde je však nalezne? V druhém pekle!

Nuže, co je tedy toto druhé peklo? Niv jiného nežli následek nežli následek pekla prvního, a v tomto následku lze již spatřovati vlastní prvotní důvod prvního způsobu jednání.

Neboť hněv není nic jiného, nežli plod nezměrné sebelásky; a sebeláska má své kořeny ve vládychtivosti, která je pružinou všech neřestí a má za své bydliště třetí, anebo nejspodnější peklo. Kterak se však z druhého pekla vyvine na konec také peklo třetí, a kterak naši žáci musejí toto vše zároveň v praxi mřítí a zakoušeti, o tom budeme uvažovati v následujícím.

Kapitola 107. / 281.

15. listopadu 1843 od 16,15 do 17,45 hodin

Proč prosazují lidé poslušnost? U úcty? Nikoli, nýbrž ze strachu. Jest tedy strach ze smrti hlavní pohnutkou poslušnosti. Odkud strach ze smrti? Z nejistoty o dalším životě. Příklad v přirozeném spánku. Zduchovnělý to jest znovuzrozený člověk nemá strachu ze smrti, protože zkušeností ducha jest život věčný. V druhém pekle s postěním, rozhodnutí – nahoru či dolů. V posledním případě – vývoj vlastního satanského v nejslepější válce proti Božství.

Víte, proč lidi na zemi prokazují poslušnost? Odpověď je velmi snadná snad z velké úcty k osobě vládcově? Ó, nikoliv! Neboť čeho si člověk vysoce váží, na to potají nadává; tím méně to zatracuje a proklíná. Něco podobného se však nezřídka stává u podobných vůči svému vladaři. Koho však člověk neposlouchá z úcty, toho ještě méně poslouchá z lásky. Nemůžeme zde tedy nalézt žádného jiného důvodu poslušnosti, nežli strach.

Na čem se zakládá tento strach? Zakládá se předně na vlastní malomoci, za druhé na přesile vládcově, a za třetí také na tom, že se ví, že vládce za daných okolností nikdy šetrně nezachází s životem svých poddaných, neboť člověk, jenž je nezřídka opatřen více než miliónem vražedných nástrojů, a za usmrcení – jak jednoho, tak i mnohých lidí není nikomu odpovědný, nelze v řádném případě přespříliš důvěřovati; neboť hněv vládce může být smrtí mnoha tisíců.

Uvažujeme-li věc jakou jest, vyzírá z toho vždy více, že strach ze smrti jest hlavní pohnutkou poslušnosti.

Předpokládáte-li, že by se v nějakém státě byli sami dokonale znovuzrození duchovně probudilí lidé, pak by tu nebylo strachu z trestu smrti, a vládce by se musel pak chopiti zcela jiných prostředků, chtěl-li by ještě zůstatí vůdcem národa.

Na čem se však zakládá strach ze smrti u lidí? Pravím vám Na ničem jiném nežli, jen na nejistotě, zda po ztrátě tohoto života existuje ještě život jiný (nevíra). Kdo z vás má strach když se ubírá ke spánku, ačkoliv spánek nic jiného není, nežli občasná smrt těla? Proč se spánku nikdo nebojí? Protože podle zkušenosti má jistotu, že se po spánku opět probudí právě k témuž, i když jaksi novému životu. Kdybychom mohli tuto zkušenost odejmouti pak by se každý člověk před spánkem právě tak bál, jako před smrtí těla; a skutečně jsou také na zemi lidé, kteří se (mylně) domnívají, že mají efermerní (pomíjející) život, který každého dne zaniká a že příštího dne vězí v jejich kůži někdo zcela jiný, nežli předcházejícího dne. Tato pověra jest výhonkem jedné třídy lidu v jedné části Asie. Tito lidé pevně věří v putování duší a domnívají se, že jejich duše vchází den co den od jednoho zvířete k druhému, a přebývají nejvýše jen jeden den v těle člověka. Rozpomene-li se druhého dne jiná duše v témž člověku na minulost pak to pochází od zařízení těla, jimž každá následující duše musí být nutně uvedena do onoho vědomí, jaké bylo způsobeno zřízení těla. To je tedy jejich filozofie, následkem níž se pak takový člověk před spánkem nesmírně bojí, neboť jej považuje za nic jiného nežli za prostředek, kterým je stará duše z těla odstraněna a musí udělati místo duši jiné. Z toho důvodu se tito lidé snaží všelijakými prostředky spánek zapuditi; a toto se velmi podobá strachu před tělesnou smrtí u obyčejných lidí pozemských.

Kdyby byl člověk probudilého ducha, kterému se o nějaké smrti nemůže nikdy nic zdáti, nestaral by se o odpadnutí těla a nebál se ho právě tak, jak se obyčejný člověk nestaral o spánek a nebojí se ho, neboť zkušeností ducha jest život věčný, který je nezničitelný, jako je zku-

šeností duše, že usnuvší tělo se druhého dne jistě opět probudí, proto se tedy také spánku nebojí.

Strach před smrtí, jako před nějakým možným zničením existence trvá tady v duši tak dlouho, dokud se v ní neprobudí duch, a nevytvoří pak také zcela jiné vědomí.

Pojďme nyní s tímto předběžným podáním opět do našeho prvního pekla, v němž není duše ničím jiným nežli požitkářským aneb žravým polypem a to ze samého němého sobectví a sebelásky, z toho důvodu, že v neuskutečňování její touhy po požitku má neustále před očima možnost zničení.

V druhém pekle jest žádostivá duše, jak známe, silným postěním víc a více scvrklá a duchu s ní amalgomanému se dostalo touto odlučovací metodou více svobody. V řídkém lepším případě se zde leckterý duch obrátí, posílí a pak svou duši stále víc a více povznáší. V obyčejném horším případě se sice duch také probudí, ježto se však v tomto probuzení v takovém zanedbání své duše cítí nadmíru zarmoucen a uražen a spolu též zanedbáván, stává se hněvivým a v tomto svém hněvu nechává v sobě vždy víc a více vzklíčiti ideji, podle níž by se mu mělo za takové bezpráví (?) se strany Božství dostati velkého sotva vypočitatelného zadostičinění?

Leč čím více duch s touto ideou srůstá, tím více zvyšuje svůj účet a tím více se také stává nespokojenější a každou jemu navrhovanou měrou dostiuchinění.

Z tohoto vždy většího požadavku, který má svůj důvod ve stále větší nespokojenosti, přechází pak duch takto vždy víc a více se probouzející se pomstychtivý pocit, vyžadující zadostiuchinění; v tomto pocitu se stává vždy víc a více úplnějším opovrhovatelem Boha“ (ďáblem). Zároveň také poznává vždy víc a více svou nezničitelnost a posiluje se ideou, že duch zvýšením svých pojmů a požadavků se může posilovati do nekonečna a z tohoto pocitu vzrůstá pak také dokonce satanská idea, že stále rostoucí mocí takových duchů se božství bojí a proto se skrývá a jistými bázlivými a slabými vyzvědačskými duchy dává tajně pozorovati tyto své mocné nepřátele, co mocní duchové dělají. Vypadá-li to povážlivě, ustupuje pak Božství opět hlouběji a snaží se před příliš mocným útokem takových silných duchů všemožným způsobem chrániti. Toto (mylnou) ideou se pak přemocný sebe pocit stává vždy silnější, pocit pomsty proti domnělé zchytralosti Božství stále větší. Božství se pak ovšem stává malomocnější; duch přechází pak ve skutečné ošklivení si Božství, začíná Jím nejvyš trpce pohrdati a je nenáviděti, při tom však sama sebe bude jako supremum (vyšší bytost) považovati! Nastává-li tento případ, pak jest třetí peklo také již hotovo. Jak se toto peklo zobrazuje, to vše musejí naši žáci cestou božské chránící prozřetelnosti zcela skrytě spolu pozorovati a pak v nejspodnějším pekle vše až k vlastní příčině neřesti cestou zkušeností poznávati. Jak se však nakonec v tomto nejspodnějším a nejhorším ze všech pekelných příčin neřesti dosvědčuje, uvidí se dále.

Kapitola 108. / 282

16. listopadu 1843 od 16,30 do 18 hodin

Jak je vzepření takové nicky proti všemohoucnosti možné? V duchovní říši jsou jen pravdy, proto duchovní odpověď jest úplná pravda. Příklady. V celém stvoření hmotném i duchovním není nic absolutně zničitelného, odtud filozofie pekla, na základě vládychtivosti. Jeho obdoba, vnější jevy světového tělesa. Příklady. Největší trýzní ďáblů jest, že musejí proti své vůli přece jen Pánu sloužiti.

Mnohý se tu asi otázke, jak pohlížeti na to a rozuměti tomu, že se může nějaká v nejvyšším stupni podřízená životní síla ze sféry svého vědomí vzepřiti proti nekonečné, nejdokonalejší životní potenci, o níž totiž ona spodní životní potence zajisté něco ví a poznávat musí, že minimum životní síly se nemůže nikdy uhájiti proti nekonečnu, a o nějakém přemožení není věčně ani řeči! Dobrá, pravím já. Taková námitka nezní špatně, ale pochází vždy ještě od značného stupně rozumu. V mimořádném případě mohla by se nazvati aproximativní (přibližnou) jelikož však v čistě duchovní říši není hypotéz (domněnek) a tudíž také přibližnosti, nýbrž jsou jen pravdy, nemůže být tato námitka hodna úplně odpovědi.

Neboť duchovní odpověď je úplná pravda; neobsahuje-li jí však věta tázací, nemůže jí také dána žádná odpověď. Tazatel dostane sice odpověď, ale nikdy ne jako přímo se hodící

k jeho otázce, nýbrž jen jako nepřímou pravdu. Tak tomu bude také zde; a bude-li tu odpověď, pak se pochybná námitka sama sebou zruší.

Zda se tedy spodní, anebo jako zde, nejvýš podřízena životní potence může vzepřít či ne, anebo je zde konečnou (životní potenci) úplně zničena, ukáží ihned několik malých příkladů.

Jak těžké je celé skalnaté pohoří, netřeba blíže určovat tomu, kdo měl jen jednou co dělati s nošením několika malých kamenů. A z čeho se skládá malé skalnaté pohoří? Ze samých, anatomicky malých částic které pevně k sobě lnou vzájemnou přitažlivostí. Budeme-li pod pohořím kopati až k místu, na němž spočívá nejvyšší a to nejtěžší horská kupa objevíte při tom kopání všude zcela zachovalé a nadmíru pevné skalní stěny. Vezmeme-li z těchto pevných skalních stěn jen nejmenší částičku, a položíme-li ji na desku z ocele anebo z kamene. a přitlačíme ji poněkud kladivem, bude z ní prach.

Táží se; jak je to možné, že se tato částička nemohla vůči tlaku kladiva udržet, zatím co dřívě mohla po tisíciletí tak nesmírně mocném tlaku tíže celého pohoří vzdorovati? Řekne se; Pod pohořím byla konkrétní částí celé masy, a mohla tedy za pomoci ostatních částí všeobecném tlaku vzdorovati; jednotlivě však neměla žádné vedlejší pomoci, a musela tudíž již nepatrnému tlaku podlehnouti. Dobrá, zničili však tento nepatrný tlak tuto částičku úplně? Naprosto ne, nýbrž rozdělil ji jen v částičky ještě mnohem menší.

Nemohl by se tedy opatřit tlak, který by tyto částičky zničil úplně? Také to není ani tlakem, ani jiným použitím síly možné; neboť jedním způsobem může být částice dělena jen na nejmenší části, jiným způsobem však může býti proměněna v jednoduchý a pak ještě v méně zničitelný prvek.

Tak spočívá také celá tíha Země na svém pranepatrném středisku. Jak může tento bod takové, se všech stran na něj působící tíži vzdorovati?

Z tohoto prostého důvodu, že podle věčného božského řádu v celém nekonečném stvoření není nic zničitelného; a to nejmenší se může naproti tomu největšímu vždy uhájiti, když ne v jedné, tak v jiné formě.

Podložíme-li však nyní těmto malým částičkám dokonalé vědění, následkem kterého poznávají, že jsou věčně nezničitelné, ptám se tu; Jaká síla je tu může zkrotiti a jaká síla úplně přemoci? Anebo ztrácí proto celé pohoří něco, když jeho minimum podkladu je nezničitelné? Jistě ne, neboť kdyby byl jeden atom zničitelný, musely by být zničitelné také atomy ostatní a tak by se stalo i s velkým pohořím.

Týž případ by byl i se Zemí; a nakonec by se ani s Bohem Samým lépe nedařilo, kdyby v celé jeho nekonečnosti bylo někde něco zničitelného.

Jest tedy pevným, věčným božským řádem, že tu nejmenší může trvati vedle největšího. Když tedy i nejmenší životní potence se ve své duchovní sféře poznává jako neusmrtitelná, pak nemá také již žádného strachu před nejvyšší životní potenci; a toto vědomí povznáší pak tu nejspodnější životní potenci i pocitu vládcovskému, v němž (pekelná logika) takto praví:

„Já, nejvyšší životní potence, která se považuji za Božství jsem k jsoucnu Božství tak nutná a nepostradatelná, že beze mne nemůže trvati. Spojíme-li několik, ano nesčetně mnoho našich spodních potenci v jedno, pak můžeme působiti z centra, a domnělou nejhorší potenci učiniti nejspodnější; a tato se nám pak může právě tak dobře klaněti, jako to požaduje od nás. Jako je možno nitro světa obrátiti na venek, tak se může státi s námi, životními silami. Sjednotíme-li dolní potenci to jest spojíme-li se a na venek utišíme bouři, bude Božství ležet jako dolní životní potence u našich nohou?

Hleďte, to je čistě pekelná filozofie a zároveň vlastní základ vši neřesti a jeho jméno jest vládychtivost! (eris sicut Deus! To jest budete jako Bůh! – vyd. orig.)

A tímto písmem jsme nyní také poznali celou podstatu nejspodnějšího pekla, která odpovídá vnějším jevům nějakého světového tělesa. Na povrchu lze prvý stupeň pekla zřetelně rozpoznati v polygovité požívačnosti; neboť na cokoli jen pohlédnete, vše je žrout. Více ve vnitřní kůře Země se jeví postění a hubenění; nikde není vegetace. Leží tam jakoby v tuhé a pomstychtivé smrti; tu a tam se nanejvýš ukazují ohnivý plameny a jiná horká vodní zřídla, jako příslušné obrazy všude již vymírajícího hněvu duchů tohoto pekla.

Jdete-li do nitra Země, tu neobjevujeme nic jiného nežli ustavičnou nejvýš vzájemnou tlačenicí. Jeden oheň probouzí a dusí oheň druhý; každá vodní kapka která se tam dostane, se proměňuje ihned ve žhoucí páru.

Čím větší je zde však akce, tím větší se vždy ukazuje nad povrchem Země reakce a tlumí s největší lehkostí všechny reakce vnitřní; a Pánem je to co nejmoudřeji zařízeno tak, že všechna tato pekla přes svou nejstrašnější nevěli musejí sloužiti k věčnému udržování věcí; a tato nutnost sloužiti, která je těmto pekelným duchům dobře známa, jest jejich největší trýzní, protože zde vidí, kterak veškerá jejich akce, přes jejich nevěli, musí v celku navlas odpovídati božskému řádu.

To je však také zároveň nekonečná láska a moudrost Páně a jediné tímto způsobem jest možné položit meze panovačnému jednání těchto nanejvýš zlých bytostí; neboť vidí-li, že Pán může jejich nejvyšší zlé podniky obrátiti vždy v dobro, pak se rozloží a nedělají již vůbec nic, až zase pojmu nový plán, aby jej proti Pánu provedli, ale Pán jej ovšem dovede zužitkovat právě tak, jako plány předešlé. Taková je tedy činnost a podstata nejspodnějšího pekla a hlediska teoretického.

Jak se však toto projevuje, k tomu učiníme v dalším několik pozorování a to ve všech třech peklech!

Kapitola 109. / 283.

17. listopadu 1843 od 16,45 do 18 hodin

Prvopekelným a čistě světským, způsobem se lidé rozmanitě po chlebě anebo po vlivném postavení, nebeským způsobem však jen po lásce a poznání Boha a o ostatní nechávají pečovatí Pána. Příklady k tomu, jako obrazy prvního pekla. Kde přistupuje k tomu zchytralost, vnější zdvořilost, tedy politika – tam se tvoří druhý stupeň pekla.

Jak to v prvním pekle co do jevů vypadá a jak vypadají rozmanité vstupy do pekla, to jste již jednou viděli v průběhu sdělení ze Slunce. Jen musím ještě něco málo dodat, že horlivost oněch pekelných duchů, které jste spatřili v prvním pekle, jest především jen horlivost požívání, aneb jak říkáváte, ve žraní. Tento stav se podobá onomu stavu na Zemi, v němž se lidé chápou také všeho možného, aby se jak říkáváte, dostali ke chlebu.

Jedni provozují různá řemesla, jiní se shání po místech úřednických, opět jiní po nějakém dobrém sňatku, ale to vše nekonají pro nějaké dobro, nýbrž jen kvůli sobě a kvůli chlebu. V tomto stavu se velmi málo starají o nějakou nádheru, nýbrž záleží jim především na tom, aby se jim dostalo určitého „zaopatření.“

Po způsobu nebeském nestará se člověk vůbec o nic, leč jen o lásku a o poznání Boha; o vše ostatní Se stará Pán! Po způsobu pekelném se však člověk stará právě obráceně; chce mít jisté zaopatření jídlem a v nejlepší případě si pomyslí; Teprve budu-li kryt všemi potřebami vnějšími, pak uvidím, zda s tímto zaopatřením nebude též spokojen duch.

Dosáhne-li však někdo zaopatření vnějšího, které je spojeno obyčejně s nějakou malou vznešeností, přechází pak tento zaopatřený brzy v pýchu, odpovídající jeho vznešenosti a určitým leskem se snaží tuto pýchu vždy víc a více pozdvihnouti; z tohoto důvodu pak tak malý úředník, jakož i nastoupivší živnostníci, rozumí se každý ve své sféře se začnou stále víc a více nafukovati a velmi brzy již ani nevědí, jak by měli seděti, státi, choditi, viděti, slyšeti a mluvit, aby se na prvý okamžik zpozorovalo a jaksi uznalo a s nosu vyčetlo, v jaké vznešenosti vězí a jaký významný úřad zastávají.

Když tací lidé jsou takto zaopatřeni, neměli by se již o nic starati neboť dostalo se jim určitého příjmu a chleba a měli by se nyní začnouti starati též o duchovno. Ale zcela naopak! Se zaopatřením nastoupila nyní potřeba lesku a vlády, proto se nyní víc než kdy jindy starají jen o to, aby stoupali výš a výše, jako živnostníci, aby jen byli bohatší a bohatší. V tomto postavení bývají plni vnitřní nenávisti k těm, kdož jim jsou nějak v cestě.

„Láska k bližnímu“ jde u nich tak daleko, že leckterý nižší úředník si nepřeje nic toužebněji nežli smrt vyššího, jemu představeného úředníka, aby při takové příležitosti mohl pak zaujmout místa vyššího! A živnostník si nepřeje nic toužebněji, nežli úpadky svých kolegů, aby pak mohl strhnouti všechn obchod na sebe. Ano, jeho láska k bližnímu jde tak daleko, že by nejraději všechny své obchodní soudruhy na lžici vody utopil kdyby to jen bylo poněkud možné. Také podniká vše možné, aby kdekoli a jakkoli je to jen možné, zničil vedlejšího obchodníka.

Když toto světské chování jen poněkud jasně prosvětlíte, pak máte již vlastně přesně před sebou úplně prvé peklo ve snaze požírání a také jak toto peklo přechází do pekla druhého, v němž se setkáme s nenávistí, hněvem, závistí a panovačností. Nepotřebujete zde nic jiného, nežli odložití vnější mravní a občanské státní zákony a prvé, jakož i druhé peklo je doslovně a obrazně před vámi.

Co se na světě pod pláštíkem mravních a občanských zákonů jeví býti ještě vždy jakousi slušností, to při odnětí mravních a občanských zákonů vystoupí ihned jako lup, válka a upalování. Tu máte pak úplný obraz prvního pekla.

Chcete-li mítí obraz druhého pekla, pak učinite totéž a začněte ihned všude skrytou zchytalost a nenajdete nikde dva lidi anebo duchy, kteří by si nebyli úhlavními nepřáteli. Potkávají-li se také vnějšně s přívětivostí a plní zdvořilosti, jakož i plní zdánlivé vzájemné lásky, není nicméně všechna tato láska nic jiného nežli pouhou nenávistí; neboť je to „politika,“ aby protivníka naladila k míru, aby ho nejjemnějším způsobem odzbrojila, aby ho pak mohla tím jistěji bez odporu přepadnouti a úplně zahubiti.

Pozorujte na vaší Zemi tak zvané podlézače a patolízaly, jsou to obyčejně největší úhlavní nepřátelé těch, před nimiž se plazí, a z toho důvodu je vynáší jako sup želvu, aby ji pak nechal, když s ní dosáhl náležitě výše, nejhanebnějším způsobem padnouti a tak jejím pádem ještě více získal.

Hledte, to už je opět doslovně a obrazně čistě pekelná láska druhého stupně; proto v tomto pekle se pak mohou již také uplatňovati všelijaká klamná znamení, aby se jimi vzájemně chytaly a hubily, v nejpošetilejším mínění, že pádem jiných vždy víc a více každým způsobem získají.

Takovýmto způsobem se také naši žáci učí skrz naskrz poznávati pekla nejprve teoreticky a pak jevově prakticky. A tak jsme tedy co možno důkladně stručně jevově ohledali prvá dvě pekla. Kdo o tomto líčené jen poněkud přemýšlí a uvažuje, má vše před sebou nad slunce jasné. Co se však týče jevů třetího pekla, budeme jim věnovati zvláštní úvahu, neboť toto peklo musí býti poznáno co nejvíce, jelikož je základem vší neřesti.

Kapitola 110. / 284.

18. listopadu 1843 od 16,15 do 17,45 hodin

Různé popisy pekla. Zde jest líčení lidsko-čistému pojmu se zamlouvající a naší době odpovídající, v němž jsou obsažena všechna ostatní a ještě možná. Příklady na vysvětlenou k tomu, různé ideje o státní politice. Jen málokterí zřeči uzřeli základ pekla, mnozí však jeho jevy, odtud různé názory. Kdo zná státní politiku nejlépe? Vládce a kdo tedy peklo? Pán. Každý člověk nosí podle své zvláštní podstaty v sobě jak nebe, tak i peklo! Příklady.

Také si pomyslíte, ještě více však leckdo jiný, jenž by byl přítomen tohoto sdělení. Jest zajisté velmi chvalitebné a také mravně užitečné naslouchati výkladům, jimiž se jaksí obrazně líčí základ zla, ale nyní již existuje halda popisů pekla na zemi. Všechny se zdají být podobného původu, ale jak se různí navzájem! U jednoho je peklo ohnivým sirným močálem, u jiného hlodajícím žravým červem; opět u jiných zuřícím ohněm, věčnou temnotou, věčnou smrtí. U některých jsou zatracení trýznění, vaření a pečení, u jiných jsou nejnesvobodnějšími pány. Někteří opět nespátřují v pekle nic jiného nežli strašný chlad; jiní opět nejpalčivější rozhorlení hněvu, někteří spatřují v něm nejvyšší bídné, zmrzačené a vyhladovělé postavy lidské, jiní opět uskupení nejpodivnějších postav, které kdy mohou někdy z lidské fantazie povstati. A tak pod pojmem pekla máme před sebou pravého Prothea kterého nemůžeme pevně podržeti pod zcela žádnou podobou.

Je-li zde tedy podán popis pekla lidským čistým pojmem úplně vyhovující a pro tuto dobu dobře pochopitelných, kdo ručí za to, že tento popis nebude časem zatlačen opět jiným popisem? Neboť neexistuje nic tak mnohonásobného pod všelijakými podobami mezi lidmi, jako právě toto místy hrůzy pod pojmem „peklo“.

Dobrá pravím vám, milí přátelé! Vaše povážlivá námitka má svůj dobrý důvod; neboť se opírá úplně o skutečnost toho, co tu jest z pojmu pekla. Proto však chci a musím také já vám

zde ukázati peklo v takovém všeobecném světle, v němž by našlo každé možné líčení pekla, které je dosud kdekoli na zemi běžné, své úplně ospravedlnění.

Zkoumáte-li peklo jen podle zevnějšíku povrchně, pak jest nanejvýš pochopitelné, proč jako pravý Proteus vystupuje jevově stále jiné, ale zcela jinak se to má pak s věcí, uvažujeme-li ji úplně ze základu.

Abyste však toto dokonale jasně poznali osvětlíme právě tuto velmi choulostivou věc malými příklady tak, aby tu před očima každého stála pod osvětlením Slunce.

Předpokládejme, že v nějakém státě jest jistě velmi mnoho tisíc lidí; všichni tito lidé, vyjma kretény, blbce a nedospělé děti si činí všeliké rozmanité pojmy o tajné státní politice. Kdo je chce blíže poznati, ať se o tom jen pustí do rozhovoru s různými lidmi. Jedni nevidí před sebou nic jiného nežli válku, jiní nic jiného nežli tajné zrádcování; opět jiní tajné oklamání lidu, jiní opět samou chytrost. Někteří křičí hlasitě nad „spravedlností“, jiní nemohou opět nalézt dosti podkuřujících slov, aby až do nebe vychválili zřízení, tajnou státnicky moudrou politiku.

To by však ještě byly samé střízlivé názory vzdělání části národa o tajné politickém státním zřízení. Kdo však chce o tom slyšeti směšnosti ať se odebere do velmi temných vesnických světnic tak mnohých rolníků a může být přesvědčen, že v těchto jizbách uslyší vše, cokoli je jen s to nevzdělanému co hrubá lidská fantazie zplodila, například, že má císař úmysl dáti otrávit město, že chce v zemi naočkovati lidu mor, anebo že s nějakým cizím vládcem uzavřel spolek, aby v noci usmrtil mečem venkovský lid a tak statky usmrcených poddaných strhl na sebe, nezmiňujeme se tu ani o jiných pošetilostech, kde vladař při jisté příležitosti upsal ďáblu za živa svou duši anebo duše svých poddaných, aby získal velkou pozemskou výhodu! Že tomu všemu je tak, k tomu netřeba žádného bližšího důkazu, neboť každý má na vůli, aby se o tom mohl denně nejen jednou ale stokrát přesvědčiti.

Že je tomu tak, o tom není pochybnosti; ptám se však. Kdo ze všech těchto tisícových a tisícových stanovitelů pojmů stanovil pojem správný, základ tajné státní správy? V podstatě zcela žádný, přesto však každý s tajuplně moudrou se dělající tváří považuje svůj pojem za nejsprávnější. Jak je však možné, aby někdo stanovil odůvodněné pojmy o něčem, o čem sám žádného pojmu nemá?

Hleďte důvod toho spočívá dílem na vnějších jevech, jakož i v individualitě toho, kdo ony jevy pozoruje. Čím méně má pozorující vnitřního probudilého základu, tím pomatenější pojmy si kombinuje i v jevech. A hleďte, právě tak je tomu dosud s pojmem pekla.

Jen velmi nemnohým zřecům bylo dopřáno nahlédnouti bystře do základu tohoto místa, ale velmi mnohým bylo dovoleno spatřiti ten či onen jev tohoto místa, a tak líčení jevů předstihovalo svým obsáhlým množstvím vždy pravý základ. Z tohoto důvodu se pak peklo pod takovými rozmanitými podobami rozmnožuje je; a nikdo nevěděl a dosud úplně neví, jak je to s tímto místem na tom.

Táži se dále; Kdo by ve státě mohl stanoviti nejsprávnější základní pojem o tajném státním zřízení? Jistě nikdo jiný, nežli právě moudrý vládce sám.

Má-li se věc nepopíratelně tak, pak se hodí tato otázka také na ponurý poměr záhrobní; a odpověď na ni nebude žádná jiná nežli že o tomto místě nemůže podati nejsprávnější a všeobecně platný základní pojem nikdo jiný, nežli jen Ten. Kdo je tu Pánem, jak nade všemi nebími, tak nade všemi pekly!

Jako však ten, kdo je zasvěcen do základu tajné státní správy, spatří bez velké námahy základ všech v lidu běžných pojmů, tak také ten, jenž z Pána zná pravý základ tohoto místa pod pojmem pekla, pozná základ všech pošetilých pojmů o něm.

Každý člověk nosí podle své individuality jak nebe, tak peklo v sobě. Jestliže je nyní určitým stavem své vlastní individuality spatřuje, tím jen své vlastní nevytvořené peklo, anebo své nanejvýš nedokonalé nebe. Takovým způsobem mohou pak vznikat nečetná různě vypadající pekla.

Lze však potom již to pokládati pak za základ? Jistě právě tak ne jako kdyby někdo, jenž na mělčině u břehu měří hůlkou moře, kde je nejvýš půl stěvíce hluboké a potom by vážně vystoupil a s určitostí tvrdil, že moře je jen na půl stěvíce hluboké, neboť on sám je měřil. Totéž platí také zde o tvrzení všech zřeců kteří praví; Já jsem viděl peklo v tom a onom stavu. Jako však nemůže nikdo považovati mělčinu u břehu jenž sice k moři náleží, za vlastní základ moře, tak nemůže také takové zastřené jevy pekla považovati za jeho pravý základ. Jak lze však potom nalézt a co nejdůkladněji ohledati vlastní základ, to se ukáže v následujícím.

20. listopadu 1843 od 16,15 do 16,45 hodin

Člověk žije na onom světě v duchu dále právě tak, jako žil zde na Zemi. Tělo, duch, princip života. Příklady. Lze tedy peklo naléztí právě tak na světě, jako v záhrobí. Malý rozdíl mezi přirozeným a duchovním životním poměrem lidí a příklady. V duchu jest co se myslí, také tu. V těle se musí přemoci především vnější hmota, za účelem cvičení v božské trpělivosti, nezbytně nutné pro život věčný. Tvořivou sílu obdrží na onom světě každý duch, dobrý skutečnou a zlý jen jakoby ve snu chimérickou.

Chcete-li však tento hlavní základ pekla důkladně uzříti, musíme jej teprve uzříti tam, kde dočasně světlo oka vůči dojmům vnímavé a z tohoto hlediska pak pomocí duchovního obrazu musíme také přiměřeně důsledně souditi na duchovno. Chceme-li však to, pak musíme především jako nezměnitelně určité přijmouti a uznati, že životní poměry a projevy duchovna jsou pod jedním a týmž neměnitelným Pánem vždy jedny a tytéž; jinými slovy řečeno.

Člověk žije v duchu přesně navlas vzato právě tak dále, jako žije na Zemi za svého života tělesného, která je jen spolu životem anebo zprostředkujícím životem.

Řekne se zde; To zní podivně, to se nezdá být úplně správné; neboť duchovní život musí přece být jistě něco jiného a musí být myšlen za zcela jiných poměrů, nežli život přirozený.

Já však pravím. Kdo takto mluví, ten nemá jistě ani tušení o tom, kterak přirozeně žije. Táži se. Žije tedy za tělesného života tělo anebo duch? Co jest principem života? Jest to tělo anebo duch? Já myslím, že ten, kdo dovede jen trochu jasněji myslet, nebude hledati životní principy, v těle nýbrž jen jedině v duchu; neboť kdyby byly principy života v těle, tělo by bylo nesmrtelné. Tělo je však smrtelné a nemůže tedy v sobě mít základy života, nýbrž jen duch, který je nesmrtelný. Život těla jest tedy podmíněn životem ducha. Celé tělo se chová k duchu trpně a úplně negativně. Protože je také život těla jen vzbuzovaným spolu životem, je to právě tak, jako když nějaký nástroj v ruce řemeslníkově pasivně působě také spolužije, dokud jej řemeslník řídí ve své živé ruce. Upustí-li jej však anebo odloží stranou, pak jest se spolužitím nástroje a s jeho efektivní činností konec.

Kdo bude tak pošetilý a hloupý a bude chtít stanoviti větu; řemeslník se musí řídití podle poměrů nástroje, místo aby zcela jasně uznal, že je to jen řemeslník, jenž si potřebné nástroje podle své potřeby jakož i podle svého poměru zhotovuje. Když tedy dílovedoucí si určuje poměry nástroje, podle svého poměru, pak bude tedy asi také jasné, že poměry spolu žijícího těla závisejí na poměrech živého ducha, nikoli naopak.

A tak žije duch vždy jen zcela sám ze svých vlastních životních principů a ve vždy vlastních poměrech, na nichž může tělo rovněž tak málo měniti, jako mrtvý na poměrech řemeslníka!

Když však někdo přihlíží k tomu, kterak používá řemeslník svého nástroje a vidí do plánu, co chce řemeslník nástrojem zhotoviti, může pak jen poněkud rozumně tvrditi a říci. Používáním nástroje se musí na konec snad přece jen něco zcela jiného objeviti s výrobkem a musejí zcela jiné poměry vyvinouti, nežli jaké jsou v jasném úmyslu dílovedoucího podle předloženého plánu? Nebylo by to nesmyslné tvrzení? Zcela jistě; neboť co zde vstupuje do zjevených jevů, jest přece jistě výkon živého dílovedoucího, nikoli nástroje.

Tak jest také životní poměr ducha stálý ať už v používání anebo bez používání nástroje těla. A kdo zde chce peklo důkladně ohledati, ať je zde ohledává z téhož poměru v životě tělesném jako jednou v životě absolutním duchovním; neboť peklo jest na světě právě tak přesně od rysu k rysu přítomné, jak se osvědčuje v absolutním stavu duchovním. Není nic více a nic méně ani zde ani tam; a v tomto obraze je tedy také budeme co nejjasněji a nejučinněji ohledávati.

Abychom však vlastní obraz pekla učinili každému na tomto světě ještě jasnějším a náznornějším, vyložíme předem ještě velmi malý rozdíl mezi přirozeným a duchovně absolutním životním poměrem lidstva, a to, pokud možno hmatatelně. Představte si truhláře. Má za úkol zhotoviti skříň. K jejímu zhotovení potřebuje několik vám známých nástrojů. Pracuje na ní pilně a v několika dnech jest se svou skříní hotov. K zhotovení skříně bylo základem zejména jeho puzení, které ho pobízelo k pilnosti. Proč byl pilný a uposlechl svého vnitřního puzení? Protože kvůli potřebě chtěl skříň co možno brzy zhotoviti. Ptám se však dále odkud pochází toto puzení;

co jest jeho základem? Toto puzení pochází z tvůrčí schopnosti ducha, jak to? Protože duch má v sobě vlastnosti aby to, co vytvořil ve své ideji, ihned také objektivně uskutečnil

V absolutním duchovním stavu to může; neboť co myslí, je tu také. Ale ve spojení se svým brzdícím jej tělem to s vnější hmotou nemůže; proto musí své tělo jako nástroj jen k ponenáhlé činnosti pobádati, aby tak potom své ideje ponenáhlu realizoval. A toto zařízení jest Pánem tak učiněno proto, aby duch v tomto životě především a při každé možné příležitosti ustavičně cvičil v nejnütnější vlastnosti všeho života, kterážto vlastně jako matka pokory, sluje božská trpělivost. Neboť každý jen poněkud myslící člověk musí uznati, že když trpělivost jest již pro přirozený život základem všech dobrých a velkých účinků, ač tento život je jen pomíjející, tím nutnější je trpělivost pro život věčný, který nemá konce.

Kdyby mohl náš truhlář svou skříň ihned zhotoviti, jakmile si ji představil ve své ideji, bylo by mu to ještě milejší; kde tu však zůstalo nade vše důležité cvičení v trpělivosti, a kde vzájemné vnější přirozená jistota kdyby v tomto hmotném světě duchu k tělu upoutanému byla neomezeně k službám jeho původní tvůrčí vlastnost?

Po odložení tohoto těla, dostane sice každý duch tuto vlastnost opět; leč skutečně účinně jen duch dobrý, kdežto zlý fantastický a chimerický (přeludně) neboť jaký jest jeho základ, takové je jeho působení.

Nuže hleďte, v tomto uvedeném případě jest vyložen makavě rozdíl mezi přirozeným a absolutně duchovním životem, který stručně řečeno záleží v tom, že duch v přirozeném životě jest schopen uskutečňovati své ideje jen pomalu a nikdy ne zcela dokonale, protože mu v tom překáží jeho hrubá hmotnost kterou jest přioděn, kdežto ve stavu absolutním chce míti své ideje realizovány náhle. Vůle jest vždy táž, idea rovněž, jen provádění jest v přirozeném životě omezeno a tak jedině toto obmezení činí rozdíl mezi oběma životy a jinak tu vůbec rozdílu není, že tento rozdíl tkví ve hmotě, netřeba se zajisté zmiňovati. Ježto nyní toto jistě makavé a nad slunce jasné znáte, uvedem ihned zcela zvláštní obrazy základů pekla.

Kapitola 112. / 286.

21.listopadu 1843 od 16 do 17,30 hodin

Pozemské obrazy základového pekla č.1 spekulant č.2 důstojník, jemuž překážkou hmoty bylo zmařeno provedení jeho čistých plánů, tedy požehnutí hmoty.

Č.1 představte si bohatého spekulanta. Všimněte si dobře tohoto věčného nenasyty, co jest jeho láska? A co jeho chtění? Nic jiného, nežli jak by si všemožným, jen poněkud občansky zákonitě dovoleným způsobem opatřil majetek celé země, konečně celé říše a když to se mu podařilo, jak by se zmocnil také několika říší, ne-li celého povrchu Země: Tento plán se mu ovšem tak zcela nepodaří a svou ideu stěží úplně uskuteční. Při tom v něm však tato idea nezanikne a skrytě bude zníti takto. Kdybych jen měl vojenskou moc aspoň několika milionů nepřemožitelných vojinů, snesl bych všechno zlato a všechno stříbro, všechny drahokamy a všechny perly světa na hromadu. Mnohý má také takovéto přání. Kdyby na celou Zemi přišel takový mor, že by všechny lidi až na mě usmrtil, tu bych pak zůstal nejpřirozenějším univerzálním dědicem celé Země. A kdyby pak do této země přišli lidé některé jiné země a chtěli mně mé univerzální dědictví upírati, pak by je měl hned na hranici opět mor uchvátiti a zardousiti.

Hleďte takový je obraz základového pekla. S kterým se můžete denně mezi lidmi shledávati a to u všech tříd od nejmenšího krčmáře až k největšímu velespekulantu. Co jim překáží, aby tyto chvalné ideje nemohli uskutečniti? Nic jiného, nežli ona osudná hmota. Odejmete nyní tuto hmotu a zkoumejme potom absolutního ducha s týmiž vlastnostmi a máme před sebou v optimu základové peklo

Č.2; Stojí před námi nepatrný důstojník; jaká hlavní myšlenka přebývá v jeho prsou? Snad myšlenka, aby státu prokázal užitečné služby? Ó, nikoli; to je ta poslední myšlenka. „Postoupiti“, to je ta hlavní myšlenka; kdyby bylo možno každé hodiny o stupeň výše se vyšplhati za rok státi se aspoň generálem a jako takový opět co možno brzy do vyšších stupňů hodnosti přejíti. Předpokládáme-li, že takový dosáhl stupně nejvyššího, pak jeho plán, anebo aspoň jeho hlavní myšlenka se vysloví v tomto. Nyní ven s nesmírnými vojenskými sbory k přemožení všech národů a

až budou přemoženi a budu mít ve svých rukou moc, pak se budou muset všichni císařové a knížata třásti před mým mečem!

Kdo zde v našem důstojníku postrádá vládychtivost, ten musí být raněn sedmeronásobnou slepotou. Čím to opět je, že to náš důstojník nemůže uskutečnit? Jako nahoře, hmotně, přirozeně, omezující poměry. Hmota klepe našeho hrdinu přes prsty a on se musí nolens volens (chtěj nechtěj) se svým nepatrným důstojnickým místem spokojiti. Za to však nezřídka notně nadává a snaží se pokud možno dáti pocítiti svou panovačnost svým podřízeným. Nejmenší provinění některého podřízeného trestá tyranským nemilosrdenstvím. Odejmete tomuto důstojníku hmotné překážky a máte již opět před sebou ve formě non plus ultra druhý úplný obraz základového pekla.

Také s tímto obrazem se můžete denně mnohonásobně shledávati, zejména v oné třídě lidí, která je oprávněna nositi kord; jakož i u oné třídy lidí, která má tu výsadu, že může mít před svým málo významným jménem tak zvanou šlechtickou erbovní pitvoru. Všude se tu ukáže a setkáváte s vládychtivostí a to v nejzdařilejším druhu; a to je právě základ nejspodnějšího ze všech pekla, který je nenasytný a jeho vládychtivost a lačnost se chce rozšířiti do nekonečna. V dalším obraze více.

Kapitola 113. / 287.

24. listopadu 1843 od 16 do 18 hodin

Č.3 záletník, jemuž je rovněž hmotou a občanskými zákony dána uzda. Jeho různé stupně dolů, smilník, prznitel chlapců, nejhrubší egoista, atheista, naposledy když je úplně zničen – přichází zuřivost. O škodě, kterou takoví světáci mohou způsobiti pannám atd. také bez vnějšího dotyku! Pokyny proti námitkám.

Č.3. Pozorujeme nějakého vykutáleného záletníka, jakož i podobnou záletnici. Jaká je nepřerušovaná mysl takového smilníka? Ne jiná, nežli že kdyby to bylo možné a přirozenost to dovolila, milkoval by se bez ustání a to všemožným způsobem se všemi nejkrásnějšími a nejbujnějšími děvčaty. Kdekoli se oko takového záletníka setká jen s poněkud přijatelnou ženskou bytostí, tam může každý na prvý pohled z jeho očí čísti a nenajde v nich žádné jiné slabiky, nežli že by tento záletník na místě chtěl pro svou rozkoš použití spatřené ženské bytosti, kdekoli se naskytl, aniž by bral nejmenší ohled na to, k jakému účelu byl akt plození Bohem ustanoven a zřízen. Kdyby mu v tom nepřekážely občanské mravní zákony, nebyla by před jeho chťičem žádná ženská bytost ani na nejvyšším veřejném místě jista.

Ale to v podstatě věc nemění a jinakou ji nečiní, neboť náš hrdina těla se ve své žádosti přece jen s předmětem mu příjemným setkal. Dejme však tomu, že takový smyslný člověk má dostatečné jmění a tím si může všechny ty požitky, po nichž dychtí jeho mysl, s malou výjimkou opatřiti co činí? Nic jiného, nežli že procestuje celé země, aby si v nich opatřil různé mimořádné jemné požitky; neboť v jeho místě mu již nic nechutná, protože předně všeho již užil, a za druhé, že přes své velké jmění nemůže dosáhnouti leccého, na co by měl, abychom tak řekli, ještě nějak chuť.

Když náš hrdina těla vše skrz naskrz užil a jeho přirozeností začíná zcela mocně vypovídat mrzkou službu, tu se chápě umělých prostředků, aby tím opět oživilo svou otupenou přírodu. Podobné prostředky berou se nejprve z lékárny; nepomáhají-li již, pak je takovému až do poslední kapky vyžilému hrdinovi nařízena jistá hanebná soulož chlapců a jinochů. Tím se opět jeho přirozenosti rovněž trochu pomůže; neboť vysoce vážení lékaři přece vědí, že výpary mužské mládeže působí nejvýše silivě na zchátralého a úplně vyžilého kozla.

Takovým způsobem se pak náš hrdina těla stává také prznitelem chlapců. Jeho přirozenost se zcela převrací; začne si ošklivět tělo žen. Hledí pak posilujícím tělem mužské mládeže ukájeti jen sebe. A když si při tomto způsobu také přivodil ošklihost ze záletnického požitku těla a úplnou neschopnost, rozhněvá se pak na takové zařízení přírody, které mu již nevytrvává.

Jeho víra v Boha byla již dávno úplně obětována; neboť hřích těla má v sobě to, že především usmrcuje vše duchovní. Tímto hřichem jest člověk nejhrubším hmotným egoistou a nemiluje nikoho mimo sebe a chce, aby jemu jedinému sloužilo vše, co se zamlouvá jeho žádosti. Jest nade vše míru do sebe zamilován; proto nenávidí vše, co neholduje jeho žádosti,

z kteréhož důvodu pak, bylo řečeno, je naprostým egoistickým úplným materialistou, a po božském a po něčem duchovním nelze u něho nalézt již ani stopy.

Z tohoto důvodu jest však potom také úplně ateistou a jeho bohem jest příroda, to jest vnější, viditelná hrubá příroda. Tomuto bohu přináší tak dlouho oběť, dokud ještě v upotřebitelné síle své vlastní přirozenosti zakouší, že mu tento bůh příroda zjednává takovýmto zřízením rozkošné a příjemné požitky; běda však tomuto bohu přírody, vypoví-li jednou našemu hrdinovi službu! Věru by bylo vůbec nemožné uváděti znovu všechna ta trpká a hanebná rouhání, jimiž náš rytíř těla uctívá tohoto boha přírodu. Hněv, pomsta, zloba, zuřivost jsou pak přídavky, anebo erbovní štíty. Kdyby měl moc rozprášil by dvěma prsty celé stvoření a tělo žen, které ho tak oslabilo i tělo mužské mládeže, které mu již žádné posily nedávalo, by žhavými noži rozřezal a žhavými kladivý rozklepal. Věru neuvěřili byste, že skrytý hněv takového pravého zotročeného záletníka, když se byl úplně vyžil, přesahuje všechny lidské pojmy. Žhář, vrah, lupič má v sobě více lidského citu, nežli takový nadmíru těla chtivý záletník, jemuž jeho tělo vypovídá službu.

Jest snad málo takových veselých mužů na Zemi? Ó, nikoli; mohu vás úplně ujistiti o tom, že na jednoho peněžního lakomce přijde velmi mnoho takových hrdinů těla. Věru, kdo z vás je otcem a má dceru, která je jen trochu tělnatá, ten může zcela jistě počítati s tím, že s ní bude zejména ve městě každou hodinu denní, aspoň stokrát smilniti.

Řekne se zde sice; To přece nic nedělá, myšlenky a neproveditelné žádosti jsou prosty cla; já však k tomu dokládám a pravím; Ovšem pro slepého v duchu, jenž nemůže ani o vlas zříti přes hmotu. Co by však řekl otec, kdyby mu bylo otevřeno oko duchovní a on by pak viděl před sebou několik set chlípníků, kteří by šmahem všemožným způsobem před jeho oči mu hanobilo jednu a tutéž dceru? Věru, jeho tvář by asi trochu nad obyčejné poměry vyrostla; a jak se zde praví, tak tomu jest.

Tělo dcery může být ovšem uchráněno. Ale to je to nejmenší; kdo však uchrání jejího ducha a jeho vyzařující sféru, s kterou se naši smilníci uvádí ve spojení a kterou ve svou hanebnou vášeň převrací? Myslíte že to nemá žádný vliv na vaši dceru? Ó, to se nad míru mýlíte. Jen přivádějte častěji svou dceru na taková místa, kde je mnohonásobně smyslnýma očima okukována a vaše dcera bude v krátké době smyslově tělesně nalaďována a začne se potají u sebe vždy více vašim rodičovským mravokárným napomináním posmívati a vysmívati; a její mysl se bude stále víc a více upírat tam, kde větří takovou smyslnou mužskou líheň. Snad zde mnohý řekne: Ne to je příliš zlé; to je blouznění, které se musí hned a přímo odsouditi. Jak by mohla nevinná touha a nebo skrytá chlípná myšlenka bez dalšího styku míti škodlivý účinek na zcela cizí objekt? K tomu neříkám nic jiného, nežli. Předně pro lidi takového názoru a takové duchovní probudlosti platí toto sdělení právě tak málo, jako Slunce pro střed Země; a za druhé se však táži těch kdož učinili ve sféře tak zvaného somnambulismu nějakou zkušenost při pozorování, jak rušivý účinek vyvolali blížící se smilníci u magických osob. Odkud tento účinek pochází a v čem má svůj důvod? Vždyť se takový nezvaný host somnambuly nedotkl a ona přece okamžitě pociťuje křečovitý a nezřídka bolestný účinek při vstupu takového hosta.

Hledte, důvod spočívá ihned v následujícím hanebném strhování duchovní sféry somnambuly; u somnambuly nepovstává z toho však žádné mravní zlo, neboť předně její sféra je uzavřenější a za druhé, každá somnambula vynaloží ihned vše možné, aby takového hosta od sebe vzdálila.

Táži se; Děje se to také v přirozeném stavu, kde je sféra každého člověka mnohem rozšířenější a kde člověk pocit škodlivosti v sobě nepozoruje? Věru, účinek je v přirozeném stavu mnohem horší, nežli ve stavu somnambulním; z toho důvodu jest také na podobné necudné myšlenky s žádostí dáno zvláštní přikázání, aby se jich každý zdržoval a vzdal.

Kdo tedy takového smilníka pozoruje, jakým, jest, ten vidí před sebou již opět dokonalý obraz. Ať s něho stáhne jen hmotu a ohledá absolutního ducha a spatří od A do Z ne div. Nejprve vidí všemožným způsobem chlípníka, zároveň však vedle toho zuřivce, jenž se chce pro domnělou nedokonalost své přirozenosti v nehroznějším vzteku na Tvůrce, jakož i na celém stvoření co nejhanebněji pomstíti. Více zde říkati nemusím. Neboť kdo má oči, může zříti sám. V dalším ženském obraze budeme míti zjev tohoto pekla ještě jasněji před sebou.

27. listopadu 1843 od 16,45 do 18,15 hodin

Vládychtivost jako nejvíce převládající rys povahy v ženském pohlaví a její blíženeček – ješitnost. Okrašlovující omluva tohoto ženského pekelného semene pýchy. Osvětlení ženského studu, velebeného jako ctnost a světská čest a nebezpečí při tom. Pohled k Ukřižovanému, jako ideálu ctnosti. Vyvrácení námitek. Příklady ze života – překvapení v nedbalkách a pak v plesové toaletě atd. Falešný stud a cit pro čest hadem v ženských prsou.

Jest třeba jen nepatrně fyziologické znalosti, abychom všeobecně shledali, že v pokolení ženském je převládajícím rysem povahy panovačnost, neboť panovačnost a ješitnost jsou dvojčata a mají tedy jeden a též kmenový kořen; kde je však žena, která by neměla nějaký stupeň ješitnosti, ať už v oblékání, anebo v zařízení pokoje anebo i v mnohém jiném? Zkoumejte rys této ješitnosti, neshledáte za ním nic jiného nežli živé zrníčko pýchy a potom panovačnosti.

Řekne se zde; Ne to se tato věc uchopila příliš hluboko a příliš hrubě! Spíše bychom měli naopak určitý stupeň ješitnosti u ženského pohlaví chváliti, nežli jej takto téměř bezohledně vystavovati na pranýř nejhlubší hany. Neboť tento určitý stupeň ješitnosti u ženského pohlaví je jistě jen dítětem ženského studu a s ním spojeného smyslu pro čistotu, což je však zřejmě jen chvalitebná „ctnost“ a nikdy chyba ženského pohlaví. Dobrá, pravím já, na světě to přišlo žel tak daleko, že stud se považuje za ctnost a korunuje lidstvo ctí, a to je nejlepší žeň pro peklo: neboť na této cestě lidé musejí padnouti, zatím co by na nějaké jiné cestě padnouti mohli.

Někdo se táže. Jak to tedy? Já se však táži; Čeho údělem je pozemská čest člověka? Jest údělem jeho pokory anebo pýchy? Pokorný touží po nejspodnějším stupni, kde již není žádné cti a vyznamenání, jako též Pán nás předešel velkým příkladem a Svou čest položil do nejhlubšího pokoření a do tohoto, co je největší světskou hanbou.

Podobná čest byla údělem všem Jeho prvým následovníkům; táži se však co má činiti stud tam, kde je někdo nejprve pronásledován a posmíván, a konečně nahý přibit na kříž? Kolik cti, kolik studu může mít ještě v těle ten, jenž je vlečen na šibenici? Já myslím, že v tomto případě mohou být tyto dva tak vysoce vážené lidské přívlastky postaveny do pozadí.

Chcete-li však již někdo uváděti něco jako ctnost, měl by to aspoň v tom či onom bodě vztahovati na křesťanství, jako centrální bod veškeré ctnosti. Táži se však; V kterém případě On kdy vychvaloval stud a cit pro čest jako ctnost člověka? Naopak; zakazoval Svým učedníkům a apoštolům bažiti po jakékoli cti, neboť jim říkal, aby se nedávali pozdravovati a uctívati, jako to požadovali a rádi vidí farizeové jsou-li na ulicích pozdravováni a nazýváni „rabi“. To je i jistě každému křesťanovi, který jen jednou četl evangelium, známé

Následkem toho nemohu naprosto pochopiti, z jakého důvodu stud a spojená s ní ctižádost, převládající zvláště u pokolení ženského, se může prohlašovat za ctnost.

Řekne se zde: Vezměte ženskému pohlaví stud a budete před sebou mít brzy samé nevěstky. Oho, pravím já, že se to stane tím? Pak pravím k tomu zcela určitě; Pak v tomto ohledu není pro ženské pohlaví lepšího dráždidla nežli stud; netřeba nežli trochu příležitosti a každá ženská bytost jest následkem tohoto pocitu úplně zralá k smilstvu, neboť nic se tak snadno kol prstu neotočí, jako právě tento pocit, jehož základem není nic jiného nežli jeho vlastní ješitnost. Ta troška cti, jež stojí naproti studu, jest zajisté tak nejvyšší slabou oporou, že nesmí přes ni přejíti ani nejslabší vítr, aby ji okamžitě neodvál.

Z toho však jasně vyplývá, že s tímto druhem ženské ctnosti má neobyčejně osudný háček. Abychom toto však postavili do hodně ostrého světla, uvedu vám malý příklad z vašeho vlastního života.

Dejme tomu, že někdo z vás se octne zrána náhodou na neštěstí snad v ženské oblékárně, v níž je právě shromážděno několik panen ještě dosti v nedbalkách. Povstane nářek a panny se rozutekou do všech koutů a za všechny záclony, a to ovšem ze samé stydlivosti. „Co jste však při této příležitosti viděli ze všech jejich ženských půvabů. Nejvyšší rozčuchanou hlavu, neumytý ospalý obličej, ruku nanejvýš nad loket obnaženou a snad polovic ňader. Nyní se však tyto panny obléknou; ruka bývá nezřídka až po ramena obnažena, šij a také ňadra jsou pokud to jen určitá slušnost připouští, ponechány nepokryty, aby se tím zvýšil půvab nahých částí. Když se takto oblékly, pak je s ranním studem konec.

Táži se; Je tu stud v panně, anebo v šatu v nedbalkách? Ale jen dále! Tato proklatě stydlivá panna, která by byla při ranní návštěvě ze samého studu takřka mrtvicí raněna, a která by se v této stydlivé hodině ze žádnou cenu nedala mužem dotknouti, - pravím, právě tato super, stydlivá panna je vedena večer téměř polonahá do plesu, a nechává se svým tanečníkem pořádně uchopiti a nezřídkna na kříž omačkávat. Táži se; Kam se přesadil tento vrcholný bod veškeré stydlivosti svou ranní super panenskou stydlivost? Jistě také doma do nevýhodného roucha nedbalek. Jděte však dále!

Totíž stydlivé děvče buď na plese, anebo při jiné příležitosti, snad při zcela počestné návštěvě, anebo při ještě počestnější zcela nevinné procházce si učinilo od vedení příjemnou známost s mladíkem, anebo snad také nad to. Pro tuto věc jest poněkud možno při každé příležitosti pocít studu. Naše stydlivka velmi brzy vypátrá, kam se upínají pohledy jejího zvoleného předmětu nejvíce; a tato stydlivá panna vynaloží ihned všechnu péči k tomu, aby co možno s prospěchem ukazovala části, o nichž zpozorovala, že jsou jejím zvoleným předmětem nejvíce okukovány.

Když její zvolený předmět zastihne naší stydlivou pannu snad v nějaké společnosti, v níž se chce jaksí s nejčestnější stránky ukázati, pak se již bude muset spokojiti s tím, že na něho při příznivé příležitosti vrhne kradmo několik pohledů, ale tím více se bude snažiti o to, aby mu dala najevo své království ve společnosti. Běda mu, kdyby se tu zapomněl a chtěl se k ní příliš přiblížiti! Něco takového by mu mohlo téměř vaz zlomiti. Když se však sejdou na dostaveníčku, zejména na místě, kam sluneční paprsky přímo nedopadají a kam se také zvukové vlny světového shonu vůbec nedostanou, anebo jen velmi lomené, tu bývá stud úplně přemožen a naše zrána tak stydlivá panna se dává svému milovanému předmětu, řekl bych tváří v tvář anebo od hlavy až k patě ohledati a co se týče, abych tak řekl, téměř všeobecnému ohmatávání, nepovažuje je při této příležitosti také nikterak za crimen laesae proti panenské stydlivosti.

Takovým způsobem pak tato vychvalovaná ctnost úplně zaniká; a táži se kde je tady účinek tohoto tak vysoce vychvalovanému citu? Ulétl a jeho pravá podoba se ukázala odejmutím masky. A každý střízlivý člověk může tedy seznati, že není nic jiného nežli v ženských prsou anebo prvé semeno nejspodnějšího pekla, z něhož pak, když se vyvinulo, prýští jako z nějakého bohatého pramene všechny možné ženské neřesti. Jak se tomu však děje, ukážeme v následujícím před očima každého hmatatelně, jako jsme to činili dosud.

Kapitola 115. / 289.

28. listopadu 1843 od 16,15 do 17,15 hodin

Pokračování příkladů, jako doklad toho. Jedna milenka ve společnosti nechává si lichotiti, její milenec se stává žárlivým, následek toho je rozchod a další následky? Plody nejspodnějšího pekla. „Prosím abyste mne tím ušetřili!“

Vraťte se opět k naší cudné panně a sledujete ji opět do společnosti, kde hraje následkem svého ženského půvabu královnu. Její milenec se dostává též do této společnosti; co však nyní činí jeho milenka? Zabývá se jím snad? Ó, nikoli, nýbrž zabývá se mnoha jinými návštěvníky společnosti a přijímá od nich o překot dvoření. Z jakého důvodu?

Já pravím, protože svět velmi přesně znám? Nečiní to snad proto aby se svému vyvolenému milenci stala nevěrnou, nýbrž aby mu jen ukázala jak nesmírnou má cenu a jaksí nepřímo mu tím praví: Poznej z tohoto jevu, jaký milionový poklad ve mně máš!

Ale milenec nejsa vševědoucí, pojímá tuto věc s jiného hlediska, stane se hned zasmušilým a odvrátí oči od místa, kde se dává jeho milenka obdivovat; a i když ještě pokradmu pohlédne na ono neblahé místo, z jeho pohledů vyzařuje palčivá žárlivost, jak každý na prvý pohled může seznati.

Naše panna to také zpozoruje, ale ani v nejmenším se tím nepolepší. Za to však začne svou hru provozovati ještě hůře, aby se pomstila svému milenci, který začal přímo zneužívat její vysokou cenu, kde ji chtěla před ním nejvíce rozvinouti. Při této příležitosti hledí milenec co nejdříve od společnosti odejít s hlediskem v srdci: Počkej, kanálie! Až se, rozumí se, jen jednou sejdeme mezi čtyřma očima, pak ti dám najevo své mínění způsobem, na který budeš pamato-

vati – neboť nyní již nežádám nic jiného, nežli abych se jak se patří na tobě pomstil za tvoji nevěru. Sejdou se, a plodem této schůzky jsou všeliké nejpalcivější výčitky. Následkem toho je nezřídka konec lásky, jen zřídka opětné sjednocení, které však má již právě tak krátké trvání jako prvá láska. Opětné nesjednocení a sjednocení mají vždy též následek; neboť sjednotí-li se opět slouží toto sjednocení obyčejně k tomu, aby si dali vzájemně svou cenu co možno ještě více cítiti a takováto opětná láska není většinou nic jiného, nežli zakuklená pomsta; nesjednotí-li se, pak budou také navzájem vyhledávati příležitost, aby se předstihovali v tom, jak by jeden druhému dali co nejnemilosrdněji pocítiti své opovržení.

Panna ze samé msty překročí hned všechny hranice stydlivosti a stává se hotovou kokeťou, a neleze-li starý milenec ke kříži, což si ona vlastně přeje, pak se také stává s tímž heroickým pocitem pomsty hotovou nevěstkou, naproti tomu pak milenec vyhostí ze svého srdce poslední zbytek svého starého citění. A okusila-li naše, před tím ctná panna sladká žahadlo chlípivé rozkoše, pak jí jak říkáváte již Bůh na dráhu ctnosti nepřivede. Stává-li se tím nešťastnou, pak v největší rozhořčenosti srdce svaluje většinou všechnu vinu na onoho prvního milence, který tak hanebně zneuznal její úmysl a její prvou ctnost.

Co však z toho následuje? Nic jiného nežli již úplně vyvinutý plod první, tak vysoce vychvalované ženské stydlivosti a jméno tohoto plodu zní: Nejspodnější, nejúplnější peklo! Aneb také úplně zralé peklo, když vnější schránka odpadne! Neboť co vše by taková nešťastná panna učinila tomu, kterého pokládala i když omylem za původ svého neštěstí?

Kdyby jí bylo možné viděti ho v okamžiku své svobodné zuřivosti tisíci ohnivými hady na kusy rozhlodaného, byla by tato pomsta sotva ještě chladící rosnou kapkou na její zuřivost vzplanuté srdce.

Kdo by tomu však nevěřil, ať navštíví takovou „nešťastnou pannu“, a dá se s ní do hovoru o povědomém předmětu jejího neštěstí a v nejlepším případě uvidí sršeti ze ženských úst ihned všechny sopky Země. V horším případě se však řekne; Prosím ušetřete mě toho! Když toto uslyšíte, pak se již domyslíte, kolik uhodilo. Tím jste tak dalece osvětlili plody, kterék zrají pro peklo; příště však osvětlíme věc podrobněji.

Kapitola 116. / 290.

29. listopadu 1843 od 16,15 do 17,45 hodin

Pokračování. Svatba z pomsty, její následky. Příběhy srdce a jejich psychologie. V obraze jízlivosti válečníka. Všechna tajemství se na onom světě stávají oficiálními a stará zajizvená zla se znovu provalují, tak jak také Ježíš jako Pán svými nepřáteli souzený a ukřižovaný nepřichází ihned do nebe, nýbrž sestoupil nejprve do pekla atd. Proto staré skvrny svědomí přesně vyčistiti! Zejména ty, které slují láska. Tyto skvrny jsou pro záhrobí nejtvrdošijnější, milionová loupež se snáze vymaže, nežli vina lásky. Odtud velké nebezpečí zamilování. U zlých duchů – rada Jana. Šalba ducha – jehož podstatou jest láska. Nejhlubší stupeň duchovního smilstva.

Nezřídka se stává, že taková „zarmoucená panna“ se z pouhé pomsty k svému dřívějšímu milenci provdá za jiného, pro kterého nechová v srdci ani jiskru lásky. Tímto činem chtěla svého dřívějšího ji zneuznaného milence co nejcitelněji potrestati ba snad tímto příkořím ho dokonce ze světa sprovoditi. Co se však stává?

Starý milenec se nermoutí, nýbrž pokud možno v dobré mysli si vyhledá jinou milenku; a to nezřídka lepší, nežli byla prvá. Jaký účinek to však nyní vyvolá u první vdané milenkyně? Stane se nevrlou a uzavřenou, její muž se jí ptá na příčinu, ale marně! Neboť to co jí tíží, je před jejíma očima příliš velké a příliš těžké, a vůči jejímu novému choti příliš podezřelé, než aby se mu s tím svěřila. Nečiní sice žádných dalších kroků, aby svému starému milenci kladla nějak kameny pod nohy a vábila ho přes propasti, avšak tím hlouběji pohřbí příčinu tohoto hoře do srdce. Uplynou pak léta, a jako obyčejně čas je nejlepší náplastí, ovšem jen pozitivní, k vyléčení leckterých ran, tak léčí také tuto ránu a tací lidé se ponenáhlu nezřídka stávají velmi dobrými přáteli.

Řekne se zde; Nuže, je-li tomu tak, pak asi také peklo již přijalo svůj poslední zbytek, neboť kde jednou nastupuje přátelství na místě dřívějšího nepřátelství, tam nastupuje jistě také přiměřeně nebe na místě pekla. Tak se to zdá ovšem na venek, avšak tu vidíme právě před

sebou bojovníka, jenž má na svém těle mnohé rány. Všechny tyto rány vyhojila paliativní náplast a čas. Je-li počasí krásné, pak si náš bojovník rány ovládající vykračuje zcela vesele, a sotva ví, že jeho tělo je plno zajizvených ran. Slovem je při tom zdravý, bujarý (kreuzfidel) a veselý. Ale tu přijde špatné počasí, jeho rány začínají oživovati a čím je počasí horší, tím nesnesitelněji začínají ho jeho rány páliť. Jako zoufalý se převaluje na lůžku, a proklíná celý stav vojenský, všechny vojevůdce, císaře ano i Boha, rodiče i den kdy byl zrozen.

Hledte, tu máme před sebou věrný obraz podobných mravních paliativních přátelství, (bolest mírnících ale neodstraňujících příčinu poz. zprac.) která jsou ovšem důsledkem pozemského zapomenutelného času; ale nechme nastoupiti zlé počasí, to jest nechme absolutní duchy těchto přátel v záhrobí se sejíti právě v tom okamžiku, ve kterém na Zemi navzájem hřešili a pak v okamžiku, v němž pomocí jasného zření jejich ducha spatřují všechny ty škody, které povstaly z jejich vzájemného prohřešení, vedle toho však také výhody, kterých by byli mohli ne-hřešením dosáhnouti a uvidíme ony dva setkati se v největším pohrdání a vzájemném nejstrašnějším proklínání, a to není jistě žádné nebe v příslušné míře, jak je bylo možné co do zevnějšíku zřítí, nýbrž je to nejprostší peklo v nejspodnější potenci (zmocnění).

Proto se také v Písmu praví, aby se každý velmi dobře zkoušel a není v člověku nic tak skrytého a tajného, aby to jednou nebylo hlasitě se střech domů hlášáno; což znamená tolik, jako člověk nemá v sobě nic tak úplně vnitřního, aby se to v absolutně duchovním stavu vnějšně zcela viditelně neprojevalo. Z tohoto důvodu tedy nutno každému člověku důtklivě raditi, aby co nejpřesněji zkoušel všechny své přátelské a nepřátelské vztahy, v nichž se kdy nacházel, jaký účinek by měly na jeho mysl kdyby byl do nich v optima forma uveden. Neboť každý zde na Zemi žijící člověk musí se připravit na to, že na onom světě ve stavu absolutně duchovním bude co nejživěji uveden do všech oněch osudných stavů které zde byly největšími kameny úrazu; neboť Pán Sám předcházal tímto příkladem.

Na tomto světě byl svými nepřáteli nejprve odsouzen a mezi zločinci ukřižován, pak sestoupila Jeho bytostná duše nikoliv hned do nebe, nýbrž dolů do pekla, kde Ho očekávali Jeho největší nepřátelé i když někdy také leckteří staří přátelé, jako staří otcové a dokonce mnozí proroci a učitelé.

Když někdo na tomto světě nezapltil do posledního haléře, nebude moci vejíti do Říše nebeské, proto třeba zde všechny staré dlužní knihy pilně probrati a zejména knihy, které mají v nadpisu „láska“. Dluhy lásky jsou pro onen svět nejtvrdošijnější: milionová loupež se z duchovní komory paměti snáze vymaže, nežli nějaký dluh lásky.

Proč to? Protože milionová loupež je jen vnější, ducha se nic netýkající mocné zadlužení, ale dluh lásky se dotýká přímo většinou celého ducha, protože vše, co je láska, tvoří vlastní podstatu ducha. Z toho důvodu také není na tomto světě člověku nic tak nebezpečného jako tak zvané „zamilování,“ neboť tento stav si vyžaduje celého ducha. Dostaví-li se tedy vnější překážky, které nedají podobné předčasné vzájemné pohlavní lásce uspěti, ustoupí sice uražení duchové; dají se všelikými světskými cestami rozdělití, nicméně však nejsou ze základu vyléčení.

Přijde-li poté zlé duchovní počasí, oživí tyto rány znovu a tento druhý stav bude pak o to horší, než stav prvý, jak se také v Písmu praví o vymýtených sedmi duchách. Tu se sice také vnějšími prostředky dům vyčistí a nepřítel projde suchými pustinami a stepmi, přibere k sobě ještě sedm duchů druhých, kteří jsou horší nežli byl on a vejde pak opět do svého starého očištěného domu.

Onen starý očištěný dům je duch, jenž je očištěn na tomto světě všemi prostředky; zlý duch jest onen špatný stav, v němž se člověk jednou na této Zemi nalézal. Tento duch byl ovšem vnějšími prostředky úplně vymýcen, kráčí nyní suchými pustinami a stepmi, to jest duch člověka léčí a zajizvuje své rány, takže jsou suché a již nekrvácí, ale zlý duch se vrací ještě se sedmi jinými což značí tolik jako: V absolutně duchovním stavu, jsou všechny jeho rány opět obnaženy, propukají znovu a to s mnohem větší prudkostí; a to je pak stav který je horší nežli prvý.

Všude však, kde vidíte nějakou bytost vystupovati v největším nejzhooubnějším hněvu proti druhé, tam je také již peklo v základu dokonáno! Z tohoto důvodu radím já Jan, jako nyní dobře zkušený věčný sluha a sloužící Páně, všem lidem, zejména však rodičům, kteří mají děti, aby své děti před ničím tak nejvyš pečlivě nevarovali, jako před tak zvaným zamilováním; jak velice tím duch trpí, můžete již přirozeně jasně spatřovati u každého studujícího jinocha, který se nějak předčasně zamiloval, neboť takový jinoch je jistě na celý svůj život zkažen a není žádného

duchovního pokroku schopen: Jakékoli jiné vášně byste ho mohli správným vedením zbaviti a udělati z něho řádného člověka, ale určitý živoucí kouzelný obraz, který se jednou sloučil s duchem, odstraní z mladické mysli kteréhokoli pohlaví tíže nežli horu s jejího místa.

A právě v takovém „nevčasném zamilování“ je položen základ k největšímu duchovnímu smilstvu; neboť smilstvo anebo nevěstkářství jest vše to, co směřuje k šalbě ducha.

Protože však láska je většinou (záležitostí) ducha, jest šálení lásky, anebo zjevné provínění na ní nejhlubší a nejspodnější stupeň pravého duchovního smilstva anebo vlastní nejspodnější peklo.

To co bylo dosud řečeno ať každý velmi dobře a co nejživěji uváží; příště o takových zvláštních úvahách více.

Kapitola 117. / 291.

30. listopadu 1843 od 16 do 18,30 hodin

Námítky. (Pane, kdo se tu pak může státi blaženým?) Odpověď – poukázání na to předchozí, zde se neukazuje, kdo přichází do pekla, nýbrž jen co je peklo v člověku. Jaký jest důvod nevěry v lásce? Sebeláska, sobectví a vládyctivost, žárlivost. Vysvobození, uzdravení duše z takového pekelného zla – viz kajícího lotra na kříži. Žena u studnice Jakobovy atd. Poukázání na ztraceného syna.

Řekne se zde; jest ovšem velmi pravděpodobné, že tato věc vezme nakonec takový obrat a každá duchu zasazená rána bude v jeho absolutním stavu zjevná a reagující; leč po důkladném vysvětlení základového pekla dosud ještě nechápeme, jak se podobné vzpomínky uražené lásky na tomto světě prokáží v absolutním duchovním stavu jako základové peklo; neboť na zemi nebude ani člověka, jenž by buď sám podobných příkoří nezažil anebo nebyl jejich příčinou a předpokládáme-li, že se v absolutním duchovním stavu takové živé vzpomínky jeví jako základ pekla, rádi bychom skutečně věděli, kolik lidí se dostane z jednoho celého století do nebe?

Jak se také může něco takového státi člověku tak nejvýš zatraceným soudem, musí-li se v nejvýš trpném stavu prohřešovati proti božskému řádu, neboť se mu zcela nedostává potřebné síly mnohonásobné zkušenosti, aby jej v sobě zachovával v platnosti?! Dobrá pravím já, kdo mně činí takovou námitku, toho žádám, aby probral trochu důkladněji to dřívější, kde shledá, že jsem při této příležitosti vůbec nevykládal kdo a kolik jich přijde do pekla, nýbrž jen oznamuji, co je ve svém jevu u lidí čisté peklo; neboť na celé Zemi není žádného tak dokonalého člověka, který by právě tak dobře nenosil v sobě od základu celé peklo, jako v sobě nosí i celé nebe.

Jelikož jsem však před tím dostatečně vylíčil, co je v člověku nebe, a jak se v něm tvoří a rozmnožuje, právě tak musím také ukázati, jak se v člověku tvoří a rozmnožuje peklo.

Bylo by smutné a nejvýš nemilosrdné, kdyby člověk proto, že nosí v sobě úplně jedovatý obraz pekla, měl také již být hotovým obyvatelem pekla. Neboť kdyby tomu tak bylo, pak by museli také být všichni andělé pekelnými duchy; neboť také oni nosí úplný obraz pekla v sobě jevově. Kdyby tomu tak nebylo, pak žádnému andělu nebylo by možné vniknouti kdy do tohoto místa a přiměti tam vzbouřené duchy ke klidu, a já sám bych vám nebyl mohl peklo ukázati a odhaliti, kdybych je neměl úplně v sobě; a mimo to by také bylo pro obyvatele nebe velmi nebezpečné, kdyby neměli příslušný jevový obraz pekla v sobě, neboť by nemohli užítí, co vše proti nim peklo podniká.

Takto však žádný duch v pekle nemůže podniknouti něco, co bychom nemohli okamžitě užítí v sobě.

Zároveň peklo a nebe v lidech je v takovém poměru jako dvě protivné polarity, bez nichž se nemůže žádná věc mysliti jako existující.

A tak slouží každému k poznání to, že zde vůbec není řeči o tom, kdo přijde do pekla; neboť to by znamenalo lidstvo na Zemi souditi, nýbrž je tu řeč jen o tom, co je o sobě peklo.

Že však podobné zpronevěry lásky „ jsou v sobě čisté peklo, může každý poznati z toho, že právě tyto zpronevěry mají za základ sebelásku a panovačnost. Neboť co jiného je žárlivost, nežli probuzení sebelásky, sobectví a panovačnost? Neboť žárlivý není žárlivý proto, že by snad jeho vyvolený předmět měl k němu příliš málo lásky, nýbrž jen proto, že on sám se cítí ve

svém požadavku zkracován a svou hodnotu shledává příliš málo oceněnu v onom předmětu, od něhož právě očekával nejvyšší úctu.

Táži se, není to zcela opačný pól toho, kdy člověk z lásky k svému bližnímu ať je jakéhokoliv pohlaví má zcela zapomenout na sebe, aby byl zcela k službám pro blaho svého bližního?

Jak může však každý člověk nejlehčím způsobem podmaniti v sobě toto základové peklo učiniti je nikoli aktivní nýbrž pasivní?

To je nadmíru snadné; nechť odpustí uražené jak i urážející straně z celého srdce ve Jménu Páně a žehná uraženým jakož i urážejícím rovněž ve jménu Páně; (rozumí se samo sebou, že se to vše se musí státi v největší vážnosti) a pak je celé peklo v člověku již podmaněno!

Pravím vám; Věru, kající pohled k dobrotivému Otci postačí, aby se na věky věků uniklo peklu! Pohledte na lotra na kříži; byl to lupič a vrah ale pohlédl vzhůru k Pánu, a s velkou bolestnou zkroušeností srdce pravil; Ó, Pane! Přijdeš-li do Svě Říše, a vydáš-li nás velké zločince na soud, vzpomeň si na mě, a netrestej mě za mé velké zločiny, kterých jsem se dopustil, příliš krutě.“

A hleďte, velký všemohoucí Soudce řekl jemu; „Věru, ještě dnes bude se Mnou v ráji!“

Z této nejvyš pravdivé události může zajisté každý jen poněkud věřící křesťan seznati, jak nadmíru málo je v podstatě třeba k tomu, aby bylo celé nejspodnější nejmocnější peklo na věky podmaněno.

Příklady ženy samaritánky u studnice Jakubovy, která se sedmi muži milkovala, se podobá hořejšímu příkladu, kde jí Pán praví: „Ženo, dej mi pítí, řekla bys Mu, aby On ti dal živé vody pítí, abys nežíznila na věky!“

Tak zní přesně slova jak byla na místě samém vyměněna.

Kdo však zde nevidí, jak nepatrnou náhradu Pán žádá od této hříšnice za dar Říše nebeské, pouze doušek vody! Tak jest také jistě každému jen poněkud v Písmu zběhlému křesťanu známa událost s cizoložnicí a život Marie Magdaleny. Vínu prvé píše Pán dvakrát do písku a Magdalena Mu směla nohy mastiti a byla to ona, k níž přišel Pán po Svém vzkříšení nejprve! Rovněž tak ukazuje Pán také u ztraceného syna a v hledání sté ztracené ovce, jak málo žádá od hříšníka k dosažení milosti a slitování!

Proto nebudeme také zde oznamovati, kdo do pekla přichází, nýbrž jen jaké je peklo v sobě samém.

Kapitola 118. / 292.

1. prosince 1843 od 17 do 18,15 hodin

Námítka, kdo, jak kdy přijde se s tím do pekla? Neboť ze dvou u mlýna byl jeden přijat atd. Jan vypraví, že tím je již ukázáno, komu vlastně náleží peklo, neboť peklo není žádné místo, nýbrž stav, podle vedoucího principu (základních idejí) panovačnost, sebelásky, sobectví – naproti sobeckým principům. Pokory a lásky k Bohu a k bližnímu. Podle toho má každý ve svém pocitu psychometr, zda patří peklu anebo nebi. Čím více někdo zde obětuje čisté, tím více najde na onom světě. Každý nosí nebe anebo peklo v sobě. Každý přijde do pekla anebo do nebe, které nosí v sobě.

Již mám zase jednoho, jak říkáváte na mušce, jenž praví. To vše je správné; nazírání na jevy pekla může být v mnohém (ohledu) užitečné, ale ne dříve nežli tehdy, až se ví, kdy člověku anebo, v celé lidské společnosti jevově peklo vstupuje tak pozitivně, že se stává hlavní polaritou a ona individua, u nichž se takto projevuje, přináleží skutečně peklu. Krátce řečeno, kdo jak a kdy do pekla přichází, musíme přesně věděti předem, jinak všechna sebe přesnější znalost toho se spatřuje z pekla, nic neprospívá; neboť kdo neví, kde jak a kdy se může octnouti v rukou nepřítelových, ten je již ztracen; neboť se bude domnívati, že je nejjistější, právě tam bude svým nepřítelem přepaden a bude jistě nezachránitelně ztracen. Proto vzniká otázka? Kdy přijde jakýkoli hříšník do pekla a kdy ne?

Tuto otázku můžeme příhodně položit, protože v Písmu máme velmi mnoho příkladů, kde zcela stejní hříšníci přišli určitě do pekla a zcela stejní byli zachráněni. Já Jan však pravím. Tato otázka zní sice jako by měla nějaký moudrý důvod; nicméně není tomu tak. Neboť vykládám-li jevově peklo, vykládám také nepřímo to, komu vlastně peklo přísluší; neboť zajisté si nebudeme

při tomto líčení pod pojmem „pekla“ mysleti žádný pozitivní žalář, do kterého se může přijíti, nýbrž toliko stav, do kterého se může svobodná bytost uvésti svým druhem lásky, svým jednáním, a každý člověk který je s to poněkud zrale mysleti nahmatá zde snadno rukama, že každý člověk dokud přináleží peklu, dotud jedná podle jeho zásad. Jeho zásady však jsou panovačnost, sebeláska a sobectví; tyto tři zásady se přičí přímo zásadám nebeským které jsou pokora, láska k Bohu a láska k bližnímu.

Jak snadno to lze navzájem rozeznati, ano snadněji nežli se rozezná noc ode dne! Kdo se chce u sebe zcela jasně dozvědět, zda přináleží tato mysl pilně a za sebou podle základních náklonností a lásky; to jest mé, a ono také mé, a to bych chtěl a ono bych také chtěl, tato ryba jest má a jinou chytnu dejte mně všecko, neboť já bych chtěl, ano chci vše. Kde se mysl člověka takto ozývá, tam jest ještě pozitivním pólem peklo.

Říká-li však mysl; Nic není mé, ani toto ani ono, vše je jednoho a já nejsem hoden ani toho nejmenšího a mám-li anebo měl-li bych něco, nebudiž to mé, nýbrž mých bratří. Je-li toto, jak řečeno, vnitřní odpovědí mysle, pak jest pozitivním pólem nebe.

Když si tedy někdo zvolil děvče a druhý si je zvolil také a je-li pak ten prvý ihned pln nejhrubší žárlivosti, když se druhému dostane také přístupu, pak u něho již jedná pól pekla. Řekne-li však prvý; Má milá, ty jsi svého srdce velitelkou. Miluji tě opravdu, proto nechci od tebe žádné oběti, za to však jsem ochoten každou obět ve tvůj prospěch přinést; proto jsi vůči mně úplně svobodná. Čiň tedy, co chceš a jak ze dobré uznáš; mou upřímnou lásku a přátelství proto nikdy neztratíš. Neboť kdybych tě nutil, abys mně dala ruku, pak bych miloval v tobě jen sebe a chtěl bych tě učiniti otrokyní. Já však nemiluji v tobě sebe, nýbrž tebe jedinou v sobě. Proto máš také ode mě nejdokonalejší svobodu, aby se chopila všeho, co považuješ k svému štěstí za nejvhodnější.

Hleďte z této řeči již vyzírá občan nebe, neboť se mluví v nebi a kdo dovede ze základu svého srdce takto mluvit, v tom již není žádná pozitivní kapka pekla.

Kdo se při této nejchoulostivější věci dovede takto zapřít, ten se v jiných méně choulostivých věcech tím snázejí zapře. Kdo se však stává žárlivým a přerušuje ihned se svou milovanou lásku a zlořečí jí ve svém opovržení, záští a hněvem a takto se potkává se svým spolulovníkem, ten jedná již z pekla, kterého u něho nadmíru jasně tvoří pozitivní pól.

Pravidlo pro nebeský pól je toto; Kdo, ať je to při čemkoli, vidí, že je tím zaměstnána také láska jeho bližního, má ihned ustoupiti a nemá svému bližnímu k uskutečnění jeho lásky již žádných mezí klásti; neboť je lépe při každé příležitosti ve světě odejít zcela prázdný, nežli nějakým byt zcela nepatrným bojem něčeho získávati.

Neboť čím více někdo obětuje zde, tím více získává na onom světě. Kdo zde obětuje žíněný kabát, nalezne tam zlatý; kdo obětuje kabáty dva, najde jich tam deset a kdo obětuje vyvolenou pannu, tomu jich tam přijde vstříc sto nesmrtelných, a kdo zde někomu i jen hubený kus země odstoupí, tomu bude dán celý svět. Kdo zde pomohl jednomu k tomu se bude na onom světě sto rukou vztahovati a do věčného života mu pomáhati! A tak nikdo nic neztratí, co obětuje zde; kdo hojně rozsévá, ten také bude hojně sklízeti, kdo však řídce rozsévá, ten bude řídce sklízeti.

Myslím nyní, že to snad postačí, aby bylo každému dosti hmatatelně ukázáno, kdy se u něho pozitivním pólem stává „peklo“ a kdy „nebe“ a tak již nebude zajisté nikdo míti zapotřebí, aby se objevil se směšnou otázkou. Kdo, jak a kdy přijde buď do pekla anebo do nebe? Neboť nikdo nepřichází ani do pekla ani do nebe, nýbrž každý nosí obě v sobě.

Je-li peklo pozitivní, pak činí celý člověk již peklo tím, jak žije; je-li však nebe pozitivní, jest pak již také celý člověk sám nebem jak žije, a nemusí se také nikdo ptáti. Jak to vypadá v nebi a jak v pekle? Nýbrž ať každý zkoumá vlastní polaritu a přesně uvidí, jak to vypadá buď v pekle anebo v nebi.

Neboť není nikde místa, které sluje nebe anebo peklo, nýbrž vše to je každý člověk v sobě a o sobě sám; a nikdo nepřijde nikdy do nějakého jiného nebe anebo do nějakého jiného pekla, nežli do toho, jaké nosí v sobě.

Zde jste se dostatečně přesvědčili, že jste se nacházeli v onom Centrálním slunci a viděli tam obdivuhodné věci. Kde však bylo toto slunce? Ve vás! Kde jste nyní? Podle jevů sice na duchovním slunci, ale ve skutečnosti ve vás samých.

Jak je to možné, ukazuje vám každý sen, o čem jste již obdrželi ta nejdůkladnější pojednání a právě tak je tomu (jen s onou výjimkou snu, kde je nerozhodné býti) s největší, nejjas-

nější rozhodností v absolutním duchovním stavu. Abychom to však ještě důkladněji pochopili, budeme zkoumati příště několik příkladů.

Kapitola 119. / 293.

4. prosince 1843 od 16,15 do 17,15 hodin

Příklady, že se něco takového ve vás děje; malíř krajin. fantazie. V duchu člověka jest vše, co v sobě pojímá nekonečnost, tedy nebe i peklo a mezi tím také přirozený svět. K této komoře jest láska hlavním klíčem a branou k vnitřnímu světu ducha. Jest duch tvůrcem svého vlastního světa; dobrého či špatného – podle druhu jeho lásky; je-li láska v řádu Božím – dobrého, jinak špatného. Člověkovu nebe a nebo peklo jest dílem jeho lásky, neboť; „vaši skutkové jdou za vámi!

Jistý dobrý malíř krajin a zároveň velký přítel krásných vycházek přijde z takové vycházky domů; ale krajina kterou viděl při této vycházce, se mu tak nemírně líbí, že by se v ní nejradyji navždy zdržoval. Jeho záležitosti mu však toho nedovolují. Co mu tedy zbývá, aby se aspoň zdáním nacházel v této pro něho tak nádherné krajině? Namaluje si tuto krajinu na dvě prázdné, značně veliké stěny svého pokoje a to podle své velké umělecké dovednosti tak znamenitě, že každý kdo ho navštíví, s velkým obdivem okamžitě poznává onu všeobecně známou nádhernou krajinu.

Táží se; Kde vzal náš malíř vzor k této krajině? Měl snad před sebou nějakou mědirytinu? Anebo si sám na místě samém načrtl dříve v konturách tuto krajinu? Nikoli, ani to, ani ono, nýbrž podržel pevně živou konturu ve své fantazii a zde ji věrně podal na stěnu.

To je zcela správné a každý člověk uznává možnost toho; ale jistě každý člověk nepoznává jakým způsobem uvedl náš malíř onu krásnou krajinu ve své fantazii na stěnu? Je tu otázka. Jak a jakým způsobem dostal tento malíř krajinu ve své fantazii na stěnu? Hleďte, to je velmi důležitý proces (pochod) a praví velmi mnoho; proto si jej také osvětlíme poněkud blíže. U příležitosti ohledávání našeho Centrálního slunce jsme pokud možno jasně poznali a pochopili, co jest v duchu člověka; neboť kdyby to v lidském duchu nebylo, odkud by mohl kdy pojmouti ideu a učiniti si nějakou představu o tom, čeho ještě nikdy smrtelné oko nespátřilo?

Člověk však může v sobě samém dospěti k nepochopitelně vysokým a nadsmyslovým duchovním názorům; a proto musí tedy míti v sobě vše to, co kdy může fantazie zrodit.

Fantazie člověka může však býti čistá a nečistá. Čistá je tehdy, když což se ovšem stává zřídka, nesmrtelný duch člověka již ve svém těle tak absolutně existuje, že jeho čisté obrazy nejsou obrazy vnějšího světa kaleny a znečišťovány. Také pojmutím pouze vnějších obrazů může býti fantazie čistá, když silou duše pevně podrží zřené obrazy a pak je při příležitosti věrně podle přírody podává. Nečistá však je fantazie, když se duch předně ještě příliš trpně ve svém těle chová, jak k svým vnitřním obrazům, tak i k obrazům vnějšího světa, při čemž se pak vše bez ladu a skladu mísí duchovní s přirozeným a učiní-li nějaký obraz fantazie, nikdo nemůže být moudrý z toho, co vlastně představuje, zda duchovní či přirozené, ke které třídě nečistých fantastických obrazů patří všechny ty středověké mystické oplzlosti, podle nichž nebe obdrželo svou podivnou tvářnost, peklo a tak zvaný očištec se stal kamny na pečení a podobných pošetilostí více.

Z toho však vyplývá, že v duchu, jenž tvoří celkový život, jak své duše, tak i svého těla, musejí již předem existovati od nejcennějšího do největšího vše, co pojímá celá nekonečnost, tedy nebe i peklo a mezi těmito oběma extrémly celý přirozený svět; a tato nekonečně živoucně bohatá schopnost ducha jest pak to, co nazýváme ve všeobecném smyslu „fantazie“.

Chce-li pak někdo z této bohaté komory něco vyndati, potřebuje k tomu jen probuditi svou lásku; čím silnější láska, tím prudší její plamen a tím prudší je její teplo a světlo.

Touto vlastností lásky se stává obraz láskou uchopený sám živoucí vyniká světlem lásky vždy zřetelněji a zřetelněji, až konečně dosáhne jako krajina našeho malíře úplné zralosti. A tento obraz vlastností lásky v člověku samém uzrálý jest vnitřní svět ducha.

Nyní víme odkud vzal malíř obraz. Ale to je to menší; víme ještě něco více a to záleží v tom, že tímto způsobem je duch tvůrcem svého vlastního světa.

Také však víme, že každá věc ve světě může být přiměřeně dobrá nebo špatná a takovou je učiněna láskou. Je-li láska podle řádu Božího, pak jest skrze ni vše dobré; je-li proti řádu Božímu stává se skrze ni vše špatné. Takovýmto způsobem vyvíjí pak každý člověk v sobě buď nebe a nebo peklo.

Každý skutek a každé jednání musí mít místní podklad a o sobě určitou formu anebo lépe harmonii, pod kterou se děje. Jak vám však připadá krajina na zemi, v níž nacházíme památníky mnohých ohavných činů? Jistě se vás při pohledu na ni zmocní skrytá hrůza. Hleďte, to je již forma pekelného; neboť v duchu se pak vytváří rovněž svět plný památníků ohavných činů. V tomto světě patří duch zpět na nekonečné hlubiny a v nich na své nepolepšitelné zlé chování. Ale zcela jinak se má věc, přijde-li do krajiny, v níž odjakživa bydleli ušlechtilí lidé, kteří vykonali velmi mnoho dobrého a ušlechtilého. Bude vám to zde připadat zcela domácí a dostanete v sobě vyjasňující pocit, jako byste se nacházeli snad v lůně Abrahámově a to je předtuchou nebe. A absolutně duchovním stavu se pak právě tento pocit vyslovuje i s formou co nejživěji a tato forma jest duchovní místo nebe a jak snadno poznáváte, rovněž dílem ducha.

Z toho tedy jasně vyplývá, že každý člověk se druhem své lásky stává tvůrcem svého vlastního vnitřního světa a že nemůže přijít nikdy do nějakého nebe anebo pekla, nýbrž jen do díla své lásky; proto se také praví; „A skutky vaše jdou za vámi!“ A jako jsme nyní my prodělali jevy pekla, právě tak to činí naši známí sluneční žáci. Co se však s nimi potom děje, shledáme v dalším.

Kapitola 120. / 194.

5. prosince 1843 od 16,15 do 17,15 hodin

Další vývoj žáků onoho světa. Tito žáci se vrací s přiměřenou ošklivostí do své nebeské sféry. Nebe nelze vydobýt pouhými poznatky a názory ani jeptišskou láskou v modlitbě a uctívání, nýbrž jen přiměřenými skutky lásky; Tomu se mají žáci naučiti. Hades – očistec. Jakási předsíň. Nikdo nepřichází ihned do nebe anebo do pekla anebo do pekla, až na nejvyšší řídké výjimky. Do této předsíně onoho světa dojde každou hodinu 5-7000 nováčků, proto je tu pro duchy nejvíce práce. Generální zkouška, generální vyznání a odhalení, opuštění, pak buď prvý stupeň nebe anebo pekla. Sv. simonismus. Zde pracují naši žáci nejdříve a sice jak?

Vrací se snad, jak říkáte, z pekla do nebe? To by bylo řečeno příliš pozemsky; neboť ti žáci vlastně nikdy do pekla nepřicházejí, nýbrž jen do stavu, aby je mohli ve své vlastní sféře ohledati. Není třeba nic dalšího nežli přiměřené ošklivosti antipolárních aneb pekelného stavu a naši žáci jsou opět ve své vlastní pozitivně nebeské sféře. Ježto však vlastního nebe nelze dosáhnouti ani jedinými poznatky a názory, ani nějakou jeptišskou nečinnou láskou v modlitbě a uctívání, nýbrž jedině skutky lásky, mají za základ prospěšné dobročinnosti bližním se tedy naši žáci odebrati do zcela opravdového činného stavu.

V čem záleží tento stav? To se několika slovy dozvíme. Pohleďte na přirozeně duchovní sféru vaší Země, aneb na tak zvanou „Střední říši,“ Která se také uvádí pod jménem „Hades“ a jest asi tím, co vy jako římskověřící ovšem velmi mylně rozumíte pod „očistcem“. Tuto říši lze nejlépe přirovnati k velké předsíni, kam vstupuje vše bez rozdílu stavu a hodnosti a kde se jaksi pohodlně připravuje k dalšímu vstupu do vlastních pohostinských pokojů.

Jest tedy také tento „Hádes“ oním přirozeně duchovním stavem člověka do něhož přijde ihned po smrti.

Neboť nikdo nepřijde ihned ani do nebe ani také ihned do pekla, leč by v prvním případě byl již na zemi dokonale z čisté lásky k Pánu znovuzrozen anebo v druhém případě by to byl nejlomyslnější zločinec proti duchu svatému. V prvním případě by bylo tedy možné očekávati nebe bez vstupu do Střední říše. V druhém případě však také ihned nejspodnější peklo; v prvním případě nebe proto, že je takový člověk nosí v nejvyšší dokonalosti již v sobě a v druhém případě peklo proto, že se takový člověk zhostil všeho nebeského. Leč to je jen vedlejší poznámka, která nepatří k věci; proto se nebudeme při ní déle zdržovati nýbrž obrátíme ihned naše pohledy tam, kde a co bude našim žákům konati.

Tato velká Střední říše jest hlavní dílnou pro všechny nebeské duchy; zde dostanou všichni hojnost práce. Neboť představte si místo, které obdrží každé hodiny vašeho dne přes

pět až sedm tisíc nových příchozích. Ti všichni musejí být ihned přezkoušeni a přivedeni na místo, které jest jim úplně přiměřené; anebo lépe řečeno; musejí býti ihned uvedeni do takového stavu, který spadá v jedno s jejich základovou láskou. Proto musí býti ve všech svých náklonnostech zbádáni a vyzkoušeni; a kam se pak nejvíce kloní, tam jim musí také být duchovní cesta otevřena.

Na světě se to ovšem neděje; neboť to by byl naprostý tak zvaný „sv. simonismus,“ který by v nejkratší době proměnil celou Zemi v hnízdo loupení a vraždění. Avšak v říši duchovní jest právě tento sv. simonismus zachováván a každý se mu může podle své náklonnosti zcela nerušeně oddávat.

Řekne se zde ovšem. Děje-li se to tam tak, kdo se pak do nebe dostane? Tam však platí něco jiného; totiž. Každý lékař musí dříve svého pacienta od základu poznati, nežli mu předepíše lék, který ho má od základu uzdravovati. Neboť na onom světě se paliativním léčením nikomu neposlouží; každý nový příchozí na onom světě musí tedy jaksi činně (předně) od A až do Z složit generální vyznání svého života; a stalo-li se tak, pak teprve nastává změna stavu, který sluje úplně odhalení. V tomto stavu stojí tu pak každý duch úplně nahý a dospívá pak do stavu třetího, který se nazývá opuštěním, ovšem také umrtvením všeho toho, co si vzal člověk sebou.

Teprve odtud přichází duchovní člověk v příznivém případě buď do pravého nebe, anebo v případě nepříznivém do prvního pekla. Jak se toto opuštění projevuje, to vám dostatečně ukázal můj předchůdce v západní krajině, kde jste se ocitli v úplně temném kraji mezi „jedlíky mechu.“ Jak se ti duchové ponenáhlu odtud dostávají do prvního nebe, a nebo stejně také do prvního pekla, to vše jste viděli obrazně jasně znázorněno.

Proto můžete nyní zcela ihned řešiti otázku, jakou vlastně práci dostávají při všech těchto příležitostech naši žáci. Jejich zaměstnáním jest bádati a otvírati cesty až k místu opuštění. V tomto místě nemají zatím již dále co činiti; neboť o to další musejí se již starati zdatnější andělských duchové.

Jak se však děje takové bádatí a otvírání cest? Zmínili jsme se dříve o tzv. sv. simonismu a vylíčíme nyní věc ve vší stručnosti pokud možno jasně malým příkladem; a tak tedy poslyšte!

Každý člověk, jenž zde žil podle povinnosti svého stavu a také při odchodu s tohoto světa byl obdařen všemi tak zvanými duchovními statky, se v záhrobí ihned ptá po nebi. Jevově bývá také ihned povýšen do stavu, který pro něho tvoří místo nebe.

Takové nebe bývá však vždy ukázáno ve své pravdě, která se vždy nebetyčně liší od pravdy, kterou si sem nový příchozí přinesl ve své zdůvodněné ideji. Že se mu však takové nebe právě tak nelíbí, jako by se zde nelíbilo leckterému nynějšímu biskupovi, prelátovi a jiným duchovním hodnostářům, kdyby se pojednou museli vlastní rukou ve prospěch svých bratří chopiti pluhu, lze velmi snadno pochopiti.

Proto také takový nebeský host, kterému v takovém (pravém) nebi není vůbec dobře, žádá ihned z něho ven; a když se opět vrátí do svého obvyklého stavu, hledá ihned v sobě, co ho na Zemi nejvíce těšilo. Shledává například, že krásné ženy a dívky byly na Zemi jeho největší radostí. Toto zpozorují ihned duchové jej bádařící a vedoucí a vykládají mu, že se pro nebe nehodí, neboť jeho žádost je nečistá, ale tu on ihned protestuje řka. Zkoušejte mě jen, pust'te mě k nejkrásnějším ženám a dívkám (turecké nebe) a já se s ním budu zcela slušně baviti. Po takovémto projevu se hostu ihned vyhová; jest uveden přesně do oněch stavů, v nichž se ponenáhlu zcela osobně nachází ve všech oněch výjevech, které mu na světě působily tolik potěšení. Tu však (vedoucí) duchové ustoupí a nechají ho jednati samotného, ale vždy za jejich jemu neviditelného pozorování.

Že zde duch všechny své výjevy opakuje, netřeba se asi zmiňovati; co se však s ním dále děje a jakou práci mají potom naši duchové, seznáme v následujícím.

6. prosince 1843 od 16,15 do 17,15 hodin

V této zkušební sféře se utváří bytí ve všem všudy, jako na Zemi v těle. Lepší, na němž však Ipí ještě smilstvo, anebo touha po hře a podobné a její léčení. I vášnivě prováděná hudba atd. malířství, poesie a co živí pýchu, musí ze sebe přemoci, úkol vedoucích duchů při tom. Překážky při tom; zejména falešné ideje římských. Jaká tvá láska, takové tvé skutky, a tedy také tvůj život. Každý život má z lásky Páně určité cesty. Svoboda individuální a svoboda Páně se vzájemně podmiňují. Ani stanovení cíle není soudem, nýbrž shromaždištěm.

Když takový host prožil výjev jedné ze svých vášní, bývá pak obyčejně pln ošklivosti k takové prchavé rozkoši, neboť se při tom přesvědčuje, že na ní nic skutečného není. Třeba abyste věděli, že takoví duchové pěstují soulož také na onom světě, ale místo rozkošného podráždění pociťují velmi značnou bolest rozkoše a tato zvláštnost jim pak tím spíše tuto vášeň zoškliví.

Je-li však takováto vášeň tímto způsobem přemožena, hledá duch v sobě něco jiného, co na světě mu jinak působilo potěšení; například hru; je-li tomu tak, pak zatouží po společnosti hráčů. Také v tom se mu vyhoví, přijde mezi známé přátele, a jeho prvé sejití nežádá nic jiného, nežli rychlé uspořádání hry. A ihned bývá uveden do stavu, v němž nachází vše to, čeho je ke hře, jako v jeho vlastním domě na světě třeba – karty, peníze apod. jak náleží. Hra začíná, končí však potom obyčejně úplnou prohrou jeho peněz i jeho domu. Rozumí se samo sebou, že tím zase dostane nenávisť ke hře; žel však při tom také k hráčům, kteří mu vše odňali. Ale tu jsou právě zase po ruce ihned naši vůdcové, ukazují mu nicotnost jeho vášně, a jak se touto vášní od Boha vždy víc a více vzdaluje, místo aby se mu přibližoval a takovým způsobem se v našem novém hostu opět, vynořuje vše to, co od svých dětských let prováděl. I hudba, je-li to více smyslná vášeň a byla-li pěstována více jako věc zisku spojená s pýchou, objevuje se tam v stejné řadě jako zlá vášeň, a bývá podobným způsobem odstraňována. Také malířství a básnictví, krátce vše, co člověka na světě při nějakém stupni znamenitost svedlo k pýše a domýšlivosti, musí být podobným způsobem vymýceno.

Ale toto vše musí duch na konec učiniti dobrovolně; neboť není k ničemu nižádným způsobem donucován a jaksi souzen, nýbrž se musí sám nutiti a sama sebe souditi!

A je pak především zaměstnáním těchto vedoucích andělských duchů, aby ponenáhlu uváděli každého nově přišedšího do něho samého a dali mu zde naléztí vše, cokoli do sebe přijal svým celým pozemským životem; a to nejprve ono hrubší a poté ono jemnější.

Leckdo, zejména římský věřící nebude to shledávati velmi spravedlivým. Neboť předně nebude chtít již ničeho věděti o hříších, z kterých se vyzpovídal a za druhé ve zvláštní soud, který Pán nad každým zemřelým zvláště koná hned po smrti.

Nepřijme tak snadno to, že Pán nikdy nikoho nesoudí, a nejméně již v duchovním světě. Spíše by se to mohlo předpokládati na světě hmotném kdybychom chtěli za soud považovati tak rozmanitá trestání bezbožných lidí. Jeho vlastní skutky jsou však potom teprve jeho soudcem; neboť jaká jest jeho láska takový je jeho život.

Jen to jediné jest Pánem od věčnosti pevně určeno; že každý život má své určité cesty, které věčně nemůže přestoupiti. Tyto cesty jsou však s přirozeností člověkovou tak důvěrně zapleteny, že právě s živo tem samým tvoří život; a kdyby se někomu tato cesta odřízla, odřízne se mu jeho svoboda a tedy jeho život, a takové odříznutí bylo by vlastně soudem, který by přinesl každému duchu smrt.

Zároveň však nebyl by Pán Sám již úplně svobodný, kdyby vzal jen jedinému duchu úplnou svobodu, tak jako světský soudce není již více svobodný a odsoudil sám sebe, jakmile jednoho člověka odsoudil do vězení. Neboť i když je také jinak ve svém působení svobodný, jest však již u tohoto jedince omezený; neboť jako úpí tento jedinec ve vězení, tak také spolupůsobí soudcův rozsudek a nesmí dříve z vězení, nežli vězeň sám. V hmotném světě se toto vězení nejeví ovšem tak zřejmě, za to tím zřejměji a účinněji se stává ve světě duchovním.

Pán sice stanoví každému hlavnímu a základnímu životu úplně přiměřený cíl, a to následkem Své nekonečné lásky a slitování; a tento cíl není právě zase nižádným soudem, nýbrž jen „shromaždištěm“, kde má každý duch úplně opět naléztí svůj rozptýlený život a jeho účinky.

Takovým cílem je také peklo, tak nebe; a přivést duchy v jejich úplné svobodě k tomu či onomu cíli, jest tedy hlavním zaměstnáním našich známých andělských duchů ve Střední říši.

Jak se toto vedení děje, již jsme právě viděli; a co se potom s vedeným duchem děje, víme též; a tak nám zbývá již jen zvědět, jaké jiné zaměstnání dostanou naši vedoucí duchové po této práci.

Kapitola 122. / 296.

7. prosince 1843 od 16 do 17,30 hodin

Nesčíslné ostatní Světy jsou rovněž obydleny. Nejprve pokračují naši žáci v naší planetární soustavě; především je tu měsíc, kde působí jako elementární učitelé, pak se jde do Merkuru, pak do Venuše, pak do Marsu a podle okolností do asteroid a pak do Jupitera, pak do nádherného Saturnu a pak do Uranu a naposled do Mironu (Neptunu). Tato cesta jest jen pro světské a smyslné lidské duchy nutná. Hluboký smysl názoru starých o vlivu Planet. Důvod těchto vlivů. Další cesta duchů 7 sférami Slunce, pak jejich samostatná působnost, další určení učitelů, jako občasné sv. města Jeruzalému atd. Jan ustupuje a odevzdává nás opět Pánu.

Také to nás nebude státi mnoho námahy; neboť třeba, abychom jen uvážili, že mimo tuto Zemi existuje ještě velký počet jiných zemských těles, na nichž právě tak jako na této Zemi bydlí svobodné bytosti, a tak lze snadno pochopiti, jaké asi příští zaměstnání dostanou naši duchové. Každé zemské těleso přináleží nějaké celé soustavě planetární; a jednotlivé soustavy planetární jsou jak duchovně tak přirozeně ve vzájemném spojení a vzájemném působení.

Ale planetární soustava, která přináleží k vašemu Slunci jest prvou, do níž činně přecházejí naši duchové. Na prvním místě jest Měsíc. Na něm tito duchové vykonávají úřad učitelský nejprve ovšem ještě vždy více trestný nežli svobodný; a tak jsou tito duchové zde asi tím, čím jsou u vás tak zvaní elementární učitelé, kteří vedle učebnice drží v ruce zároveň též metlu aneb tak zvanou rákosku (Schülstecken).

Proč je zde toto nutné, víte až příliš dobře; ale víte též, jak to v měsíci vypadá, jací jsou jeho obyvatelé a také jak jsou vyučováni a tak nám nezbyvá nic dalšího o tom již říkati.

Odtud nepřecházejí tito učitelé se svými žáky ihned snad do nebe, nýbrž do duchovní sféry planety Merkuru, kde se již také zdržují učitelé vyšší. Od Merkura jde se pak do Venuše; od Venuše kvůli většímu upokoření do Marsu; pro ty kdož si v Marsu ještě neosvojili náležitý stupeň pokory, učiní se, jak říkáváte, odbočka do čtyř malých Planet. U těch však, kdo si již v Marsu osvojili velký stupeň pokory, uskuteční se ihned povýšení do Jeruzalému. Od Jeruzalému se přechází pak do nadmíru nádherného Saturnu, odtud do Uranu a konečně do známé vám již poslední planety pod jménem Miron (Neptun). Rozumí se však samo sebou, že se přechází všude jen do duchovní sféry těchto planet.

Někdo by se zde mohl tázati; Jest tedy to obvyklá cesta, po které musí býti všichni duchové vedeni, aby konečně dosáhli nebe?

Ó, nikoli, pravím; tuto cestu nastupují pod vedením známých vám duchů jen lidé, kteří zde byli velmi přirozeně a marnivě smyslní. Tito lidé musí být uváděni do lásky a moudrosti Páně ovšem poněkud zdlouhavou vědeckou cestou; a to proto, že přirozená smyslnost člověka je následek onoho ovlivňování, kterému se u lidí říká planetární.

Žádný člověk není ovšem pasivně nucen dáti se planetárně ovlivňovati. Když se však činí k tomu způsobným podražďováním těla, a ještě jinými, smyslnost vzbuzujícími zábavami, pak také přijímá zpola trpně, zpola činně takové vlivy do sebe. Jelikož však tyto vlivy jsou většinou smyslné. Jsou špatné; a člověk v jejich duchovně příslušném vlastnictví nemůže dříve do Říše nebeské přijíti, dokud se všech těchto posedlostí nezhostí.

Tak jest například přehnaná touha po cestování a obchodě působení Merkuru, který jako takový byl znám již u prastarých mudrců. Od Venuše pochází krásná duchovně zamilovaná bytost, jak bylo rovněž již prastarým mudrcům známé; od Marsu pochází bojechtivost a panovačnost jak to také znali staří mudrci; od Jupitera pochází přehnaná pedantská ctižádostivost, následkem hluboké učenosti; od Saturna snadná vznětlivost vášní. Od Uranu velká záliba v nádheře a do Mironu přehnaná chuť k velkým uměním, jako k hudbě, básnictví, malířství, mechanice, všelikého průmyslu apod. více.

Zde se nepraví, že člověk této Země vše snad obdržel z Planet; nýbrž člověk má toto vše původně v přiměřené míře v sobě a může totéž také v sobě probuditi a náležitě použiti. Ale když se člověk na ten či onen obor příliš vrhne, vyvolá právě tím působením příslušné Planety, jelikož Planetu v sobě nesoucí zvláště zdůrazňuje a jejímu vlivu se vydává v šanc probouzením své zvláštní vášně umožňuje nerušený styk oboustranně vzájemně působícím polaritám, což nebude zrovna těžko pochopiti tomu, kdo si ještě zapamatoval něco z mých prvých výkladů o příčině vidění, že totiž nikdo nemůže viděti něco, co nemá v sobě; a právě z toho důvodu musí pak tací duchové prodělávati planetární cestu a odložití jaksi cestu vědeckou, vše cizorodé tam, odkud to přijali.

Jsou-li s tím hotovi, pak teprve přijdou na Slunce, v němž je jim rovněž zprvu v základu prodělávati všechny stejné planetární vlastnosti a teprve po ukončení této školy se pak stávají nejnepatrnějšími opatrovníky malých dětí.

Vůdcové se zde však potom stávají hlavními učiteli; a teprve když přivedli nějakou školu k dokonalosti, bývají přijati za občany sv. města Jeruzalému, kde však nejprve musí býti celkem nejnepatrnější a musejí se tu nechati vésti hlavními občany k všelijakým velkolepým zaměstnáním, které by, kdybychom je měli vypočítati, nepojmul svět plný knih! Neboť jako jsou nekonečná stvoření Páně, tak nekonečně rozvětvená jsou zaměstnání andělů nejvyššího nebe.

Nyní znáte celý průběh a konečné určení andělských duchů dětských a znáte tedy také duchovní Slunce. A tím se také pro vás končí můj učitelský úřad; vraťte se tedy opět tam, kde vás očekává Pán Sám!

Kapitola 123. / 297.

11. prosince 1843 od 16,15 do 17 hodin

Pán se táže; „Čemu jste se naučili u Mého Jana? (něčemu) nepochopitelně nádhernému, ale jest to vše také skutečně pravdivé? Nebe a celý duchovní svět není místní, nýbrž tak jako všechn duchovní svět. Jen v duchách samých. Zpětný pohled na nyní používaný dioráma deseti duchů. U každého různé a tak by tedy bylo a jest totéž. Uvažuje-li se z jiných duchovních sfér, nekonečněkrát, leč – vždy jaké je símě, takový je plod, jaké skutky, taková odměna, jaká láska takový záhrobní svět každé duše. Jest tedy v různých tvarech jedna a táž pravda. „Dokud jest tato Země obývána lidmi – nebyly duchovní poměry života nikdy tak rozsáhlé a úplně odhaleny jako tentokrát.

Pán: Nyní jste opět zde; nechtěli byste Mně tedy ve svém srdci sdělit, co vše jste u Mého Jana viděli, zakusili a čemu jste se tedy naučili? Stojíte tu nyní ovšem přede Mnou plni vážnosti a pravíte v sobě; Co máme, ó, Pane, povídati Tobě. Jemuž byly naše myšlenky známy již dříve nežli jsme je mysleli, ano dříve nežli ještě nějaké Slunce k sobě přitáhlo paprsky z daleké nekočnosti, aby je pak opět ze sebe s mnohonásobně zvýšenou silou vyzařovalo?

Ano Mé milé děti. Otec ví sice vše, ale přesto Si rád pohovoří se svými dětmi, jakoby nevěděl zcela ničeho. Já však ve vás vidím skrytou otázku a ta zní takto;

Ó Otče, věčná Lásko a pravdo! Nepochopitelně velké a obdivuhodné nad veškeré lidské pojmy jest to, co nyní od prvního až do posledního jsme viděli, slyšeli zakusili a naučili se ve sférách Tvých andělských duchů. Nyní bychom rádi k tomu ještě slyšeli od Tebe svaté slovo, které by nám sdělilo, zdali to vše je skutečně tak úplná pravda?“

Hledte.milé děti, takto zní vaše skrytá otázka a Já vám na ni odpovídám takto; „Již hned s počátku, když jsme zkoumali vnější ciferník našich hodin, anebo spíše tuto vnější sféru duchovního Slunce, řekl jsem vám, že nebe a celý duchovní svět neprojevuje nikde místně, nýbrž že jest jako všechn duchovní svět v duchách samých; aneb že životní sféry nějakého ducha jest jeho světem, který obývá. Abych vás o tom přesvědčil uvedl jsem vám podobenství, ve kterém ohledáváte tak zvané diorama. V souhlase s tímto podobenstvím předvedl jsem vám pak podle jistého řádu deset zde ještě přítomných duchů a při tom jsme vám ukázal, kterak se tu setkáváte rovněž s duchovním diorama a kterak ve sféře na každého ducha se vám dostane k ohledání jiný obraz duchovního světla.

Také tomu tak bylo, jak jste se o tom nyní desetkrát přesvědčili, neboť ve sféře každého z těchto deseti andělských duchů spatřujete vždy duchovní svět ve zcela jiné formě. To je vám

nyní více než nad slunce jasné; a řekl jsem vám k tomu ještě, že můžete toto duchovní diorama projít právě v týchž duchách opětovně a že spatříte duchovní svět ve formě zcela jiné.

Tak byste také mohli vstoupiti do sfér jiných duchů a v každé takové sféře byste spatřovali opět zcela jinou formu duchovního světa, jak v jejich jednotlivých poměrech, tak v jejím celkovém stavu. Na základě tohoto uvažování nemohu vám na vaší otázku dát také všeobecnou odpověď, nežli že vám pravím; Zde je tomu ve všem takto. Jaké símě, takový plod, jaké skutky, taková odplata jaká láska, jako základ skutků, taková je forma světa, kterou duchovně v sobě tvoří.

Spatřili jste sice různé formy, nicméně všude jednu a tutéž pravdu. Neboť na formě nic nezáleží, nýbrž vše jen na pravdě. A tak jsem vám snad nechtěl ukázati, jak vypadá nebe, duchovní svět anebo peklo, nýbrž jen, kterak se toto vše vytváří podle druhu lásky v duchu každého člověka.

Z tohoto důvodu jste v přehojné míře spatřili tisíce formy a při každé formě vám byla sdělena vnitřní pravda; a tak vám mohu říci, že jste viděli ve sféře pravdy celý rozsah duchovního života!

Co se však ovšem týče forem, jde to tak velice do nekonečna, že byste to ve věčnostech dokonce ani z té nejmenší části nemohli úplně spatřiti! A tak s tím tedy můžeme býti s klidnou myslí v úplnosti pravdy úplně spokojeni; zejména, řeknu-li vám k tomu ještě, že dokud je tato Země obývána lidmi, nebyly duchovní poměry života ještě nikdy tak rozsáhlé a úplně odhaleny, jako tentokrát.

Ať někdo cokoli hledá, ať se nachází v jakémkoli poměru, může v tomto zjevení přesně na atom nalézati, jak to s ním vypadá. Kdo toto vše přečte s hlubokou pozorností a velkou zbožností, najde velkou přesvědčující pravdu nejen v tomto slunečním zjevení, nýbrž živoucně v sobě samém. Aby však mohl každý to vše v sobě samém jako úplně pravdivé nalézt, připojím ještě stručně několik podobností a obrazů, které osvětlí všechny tajné kouty tohoto zjevení. Pro dnešek Mé požehnání a tím končím!

Kapitola 124. / 298.

12. prosince 1843 od 16,15 do 17,30 hodin

Podobenství Páně v evangeliu o Říši nebeské, například zrnko hořčičné, vysvětlení jeho vzhledem k předchozím výkladům a paralelou (podobenstvím) v chemii. Všude jen Jeden Bůh, Jeden Otec, Jedna Láska, Jedna Moudrost a z toho ono Nekonečné Věčné. Tvar jest k povzbuzení ducha, ale realitu třeba hledati ve skutečnosti, hledejte tedy Říši Boží a její spravedlnost, vše ostatní bude přidáno! Variace (střídání) tvaru nebe podle bytosti člověka – příklad o jabloni.

Budete-li čísti v evangeliu, najdete po malé námaze pod jakými všeobecnými obrazy jsem Já Sám znázorňoval Říši nebeskou. Mezi těmito podobenstvími se nachází „zrnko hořčičné“: Toto podobenství jest právě také ono, které se nyní nejlépe hodí. Malé jest toto zrno; kdo vidí v něm jako strom velkou rostlinu? A přece toto „zrnko hořčičné“ nosí v sobě svého druhu celou nekonečnost; z jednoho zrnka mohou vzejíti nečetná zcela stejná zrnka hořčičná. Zasejete-li nesčetná taková zrnka do země, dostanete z nich samé stejné rostlinky. Co se však týče určité souměrnosti tvarů, tu se nebude ani jeden kmen podobati druhému, tak jako nebudete s to na jednom a témž stromě nalézt dva stejné souměrné listy.

Kdo tento případ chápe s tohoto hlediska, učiní z něho zajisté tento závěr řka; Na souměrném tvaru, který by se mohl nazvati trvalým anebo konstantním (stálým) nezáleží; neboť zde se objevuje nějaký list na tom či onom bodě kmene anebo větve a haluze, zda je poněkud větší anebo zda kmen sám vyrostl z půdy vyšší nebo nižší, zda vyrazí více či méně větví a haluzí a tyto jsou vždy ještě v jiném pořadí, na tom všem nic nezáleží, jen když látka rostliny a její užitečnost zůstává jedna a táž.

Hleďte, to v podstatě není nic jiného, nežli jako když vám řeknu; Na tvaru, anebo na jevech duchovního světa naprosto nic nezáleží, jen když všechny tyto nekonečně rozmanité tvary a jevy mají za základ jednu a tutéž pravdu a jeden a týž účel.

A tak tedy každý člověk chová v sobě pro vývoj duchovního světa jiné semeno, které v něm vzrůstá, konečně se stává stromem, který je formou vnitřního světa.

Zasejete-li různá semena do půdy a to jedné a téže půdy, myslíte, že z toho povstanou zcela stejné rostliny? Anebo, že i z jednoho a téhož semene vyrostou úplně stejná rostlina, když se totéž semeno vloží vícekrát do země? Ó, nikoli, vyrostou všude něco jiného a u stejného semene bude aspoň jiný obraz.

Přes to vše však základní láska si zůstane stejná; a vaši chemickou cestou můžete všechnu hmotu rozložit jak jen chcete a můžete a přece při posledním možném rozkladu nepřijedete na nic jiného, nežli na 2 pralátky, totiž na dobře vám známý prchavý uhlík a na stahující kyslík.

Hleďte to se opět podobá základní pravdě a hlavnímu účelu všeho tvarově jevového v říši duchů.

Všude jest jen Jeden Bůh, Jeden Otec, Jedna Láska, Jedna Moudrost z ní pak vychází jak nekonečné tak i věčné! Pozorujte oblaky, které denně ve vzduchu táhnou přes vaši půdu Země; objevili jste na nich někdy již stálý tvar? Když zrána tak a tak vypadá, spatříte je večer zase takovým? Anebo příštího dne, anebo příštího roku?

Nekonečně různě se mění obrysy oblaků; nikdy je nespatříte opět zcela tytéž, jaké jste je již viděli. Mýlí vás to však ve vašem bytí? Jistě, že nikoli; neboť ať se vznáší mrak ve vzduchu a jakémkoli tvaru, přece jen zůstává „mrakem“, jako je jen jedna pravda a jeho účelem jest dávat déšť a to rovněž jedním a týmž způsobem, jsou-li tu řádně všechny podmínky, kterých je třeba k vytvoření deště.

A tak tedy zde opět nezáleží na formě, nýbrž vše záleží jen a jedině na podstatě a účelu.

Vůbec co se týče jevového jsoucna, jest tu stále jiný tvar jen ku probuzení ducha, jenž v něm nachází svůj pocit; neboť pod jednou věčnou jednakostí kleslo by vše do věčného spánku.

Jen však nesmí člověk svou spásu a svou blaženost hledati ve formě, nýbrž v realitě a ve skutečnosti. Co se týče formy, postaral jsem se již od věčnosti a její věčnou, vždy vábnou změnu; a platí také o tom základní text evangelia;

„Hledejte jen především Říši Boží (v sobě) a její spravedlnost: vše ostatní vám bude přidáno!“

Netažte se tedy těch či oněch; Jak vypadá nebe a jak duchovní svět? Neboť to vše je marnivé! Nýbrž snažte se každé slovo ode Mne učiniti v sobě živé skrze skutky lásky; a budete již v sobě živé nebe, a vše, co jest duchovního světa.

Neboť nikdy nepřijde nikdo do nebe, které by vypadalo tak, jak je přijal tak či onak popisoval do paměti a do své představivosti, neboť každý nosí v sobě vlastní nebe a vlastní duchovní svět, jehož forma se bude řídit vždy podle druhu lásky, která jest v něm a podle skutků, které z ní vzešly.

Kdyby však chtěl někdo nějakého cizince dokonale seznámiti s podobou jabloně tím, že by mu řekl; Pohleďte, před námi stojí jabloň; zapamatujte si přesně výšku a tloušťku kmene, přesnou polohu jejích větví a haluzí, jakož i listí a kůry a pak poznáš každou jabloň, která dokonale odpovídá této formě. Ten, jenž byl takto poučen, si nakreslí přesně formu a jde s tím do velké zahrady, která se skládá téměř ze samých jabloní.

Všude přikládá svůj nakreslený tvar; jelikož však úplně téhož tvaru nenalézá, neexistuje pro něho v této ovocné zahradě řádné jabloně.

Nikdo si tedy nemá zakládati na nějakých jevech; neboť tehdy vyjde vždy na prázdno. Vezme-li se však věc v duchu pravdy, najde se pod každou formou pravda a cesta a život!

Tato věc má velkou důležitost, proto nechť každý vše toto dané dobře uváží a přesně v sobě vyzkouší, aby podle této zkoušky našel pravý základní kámen moudrosti. Tak tomu jest, a bude to věčně pravdivé a dobré. K bližšímu osvětlení všeho toho podáme příště více příkladů!

13. prosince 1843 od 16,15 do 18 hodin

„Království nebeské se také podobá nynější době, a tato doba rozséváči v evangeliu atd., vysvětluje Pán. Dopuštění podivuhodných vlivů duchovního světa nyní a mnohonásobné snížení Pána Samého. Leč víra bez skutků jest mrtvá. Všeobecná duchovní pohodlnost a lenost, místo aby se použilo vážnosti k dosažení živého slova z Boha. Námitky proti tomu. Doklady z dřívějšíka. Swedenborg, Böhme, Petersen a mnozí jiní. Království nebeské se podobá této době, to jest velmi hubené.

Co se týče dále ještě „Království nebeského“, podobá se této vaší nynější době, která se zase podobá rozsáváči v evangeliu, který rozséval dobrá semena, z nichž část padla na cestu, část do křoví, část na kamenitou půdu a jen část na dobrou půdu.

Pohledte jen na vaši dobu, zda se tedy nepodobá rozsáváči v Říši nebeské? Slovo se rozsévá všude; všude ještě žijí probuzení lidé, kteří vysvětlují slovo z vnitřního základu. Leč potřeby lidstva v přítomné době se staly podobnými oné cestě, na kterou padá símě, anebo jasně řečeno; Staly se čistě světské; proto má slovo u nich právě takový účinek jako kdybychom házeli hrách na zeď, kde se jistě žádné zrno nezachytí a ještě méně v tvrdé, příkré a placaté půdě nezapustí kořeny.

Proto kdybych dolů seslal anděly z nebes, a dal jimi všude co nejdivuplněji hlásati slovo života, dnes a pozítří tak je lidé zcela rozechvěni vyposlechnou a přijmou, ale nadále začnou k divu zcela lhostejně přihlížeti a při tom se budou hnáti za svými světskými záležitostmi jako před tím.

To jsou lidé průmyslu a potřeb, kterých nelze nikdy ukojiti. Jsou jako křoví a trní. Kdy se na počátku ujme slovo, bývá však nicméně brzy udušeno a tito lidé bývají pak k němu lhostejnější nežli dříve; neboť napřed říkali: „Kdybychom je obdrželi skutečně zázračně, uvěřili bychom a podle toho bychom jednali. „Já však vyhovuji také tomuto přání; rozdávám je nyní téměř na všech místech jako zde, zázračně. Ale jaké má účinky? Nevyš tu a tam politické pochybnosti; to je však také již všechno. Aby se však někdo potom obrátil, kde jest tato dobrá půda?

Pravím; Jestliže se ze sto milionů lidí tisíc v pravdě živoucně obrátí, bude to až příliš mnoho. Co tu pomůže mezi nimi deset anebo sto tisíc, kteří je sice s náležitou vírou vyposlechnou, ale když přijde ke skutkům nechávají si ze dne na den čas, neboť říkají. Proč se k dosažení nějakého věčného života tak příliš namáhají? Jeli nějaký věčný život, jak se domnívají, nebude asi tak těžko ho dosáhnouti; proto jen „vesele žítí“ a nakonec přece jen „blaženě zemřítí“! Čeho nám třeba více?

Máme tu však také zároveň půdu kamenitou a písčitou. Tato půda přijímá sice také semeno a toto semeno také z polovice vzchází, ale tato půda nemá vlhkosti a tak nakonec to co vzešlo zahyne!

Tak tedy jediná víra se nikdy neudrží, neoživuje-li se skutkem. Tak také pouhá teorie bez jejího skutečného cvičení a používání nikdy člověka prakticky neudělá.

Tak můžete také nyní nalézt spousty mravních a náboženských tlachalů, ale všichni tito tlachalové nechtějí na sobě udělati zkoušku a ani kaménku se prstem dotknouti; neboť každý se domnívá, že vykonal něco mimořádně záslužného již tím, když jen dobře kázal a svým mravním a náboženským žvaněním snad získal několik hloupých zbožňovatelů a blouznilů.

Nikdo však se nepokusí vážně o cesty, kterými by mohl bezprostředně dospěti tam, kde by vstoupil ve spojení se Mnou Samým a pak z Mých úst dostával živé učení, které by ho teprve mohlo v dobrou půdu přetvořiti.

Existuje sice mnoho učenců o Bohu a teozofů, ale mezi nimi je sotva jediný, který by byl skutečně Bohem vyučován podle Jana, jenž praví, že všichni mají být Bohem vyučováni!

Věru, kdybych ze Svého velkého slitování tu a tam někým nezatřásl, jako horlivý pán domů zatřásá svou línou a shnilou čeledí, nevěděl by, od dob apoštolů až dodnes téměř žádný člověk, co je „živé slovo“ a co to znamená; „Bohem býti poučován.“

Soudobí učenci o Bohu staví Mne raději zcela tajuplně nad všechny Hvězdy a nechají Mne tam v úplně nepřístupném světle seděti; proč to však činí? Činí to z různých důvodů; první by byl například tento; „Je dobře být hezky daleko od rány!“ Druhý by mohl zníti takto „Žádnému člověku není tedy možné přiblížiti se Bohu tak, aby Jím byl vyučován;“ a ještě jeden důvod, který se opírá o předchozí, zní takto, „Bůh dal člověku prozíravost a rozum; to jest to živé slovo

v člověku. „Kdo se podle něho obrátí, žije podle vůle Boží a zdokonaluje svůj rozum a svou prozíravost, ten jest už Bohem vyučován, neboť nikdo nemůže býti vyučován Bohem bezprostředně, nýbrž jen prostřednictvím, neboť Bůh sídlí nade všemi Hvězdami ve světle nepřístupném.“

Když naproti těmto tajuplným tézím (výtokům) nicméně tu a tam někoho probudím, jenž pak dostává bezprostředně ode Mne živé slovo, pak bývá největší částí nynějšího lidstva prohlášen za blázna a blouzníla, někdy také za podvodníka a šarlatána, který se vyzná v tom, že dovede některé schopnosti svého rozumu obrátiti ve svůj prospěch. Řeknete zda tomu není tak?

Nejsou vám ani neznámí různé lidé (kteří měli živé slovo) a to z nové doby z osmnáctého a devatenáctého století, jakož i leckteří ještě ze století dřívějších. Jaký však jest jejich osud? Nic jiného nežli němé zapomenutí; učenému světu stačí, že zná jejich jména. Čemu však tito muži ze Mne učili, na tom jim nic nezáleželo. A i když se také tu a tam ten či onen ještě vyskytne, jenž takovou knihu čte, přichází však nicméně brzy na věty, které s jeho rozumem nesouhlasí. Proto také brzy zavrhne celek a pak našeho Mnou poučeného muže opustí.

Když to dobře jde, dopřává nanejvýš jedině Mně ještě nějaké spravedlnosti; ale Moji sluhové jsou vesměs blázni a podvodníci.

Není vaše doba taková? Já myslím, že to může každý rukou nahmatati. Jelikož Království nebeské není tedy nějaké existující místo, nýbrž jen stav dokonalého života, nebeské Království se také úplně podobá vaší době; jest totiž skrovné, chudobné, malé a vzácné.

A kde ještě jest, tam není čisté, bude to však království nebeské není-li zcela čisté?? Já pravím vám: Království nebeské je v tomto ohledu velice relativní (poměrné); a to proto, že se každému bláznu líbí jeho čepice.

Každý shledává ve své hlouposti své Království nebeské; zda je pravé ze Mne, to je jiná otázka. Toto se stalo opravdu vzácné, skrovné a řídké. Pročpak? Protože dobrá půda u lidí došla! Proto ať nyní sejí jak sejí, nejlepší a nejčistší símě padá přece jen na samé cesty, mezi trní a na kamenitou půdu, vzejde tu a tam mezi trhlinou na cestě, jakož i mezi rozsedlinou kamene z jednoho milionu zrn snad tisíc a sto z nich dozraje; a to je pak ta celá žeň a to celé Království nebeské! A to je přece jistě vzácné, skromné a řídké!

Z toho můžete opět poznati, že vše, co bylo dosud řečeno, má svůj dobrý důvod; že na povrchních jevech duchovna právě tak málo záleží, jako na jevech doby. Jsou hluché a duté, ale pro moudrého jsou písmem, z jehož základních tahů najde snadno vnitřní pravdu, neboť každému zjevu předchází působivý základ. Je-li ono jevové ušlechtilé a dobré, bude také ve stejné míře základ; je-li však ono jevové neušlechtilé, to jest světské, bude ve stejné míře také jeho základ.

Kdo tedy chce spatřiti vše duchovní v jeho pravé podobě, ať se neváže na jevové, nýbrž ať ho použije jen k zbádání duchovního základu; má-li tento základ, pak má celou podstatu veškerého duchovního světa. Jak však tento základ z jevového vyzkoumati, bude ukázáno v následujícím.

Kapitola 126. / 300.

14. prosince 1843 od 16,14 do 18 hodin

Strom jako příklad podstaty Říše duchovní.

V průběhu celkového sdělení z oblasti duchovní říše sluneční byl zajisté v tomto ohledu ukázán každý jednotlivý nejmenší vztah, jak duchovní svět souvisí se světem přirozeným; a proto se zde mohlo vhodně říci; Aby bylo možno z jevů souditi na základ, o tom téměř netřeba říkati zde je ještě něco dalšího, neboť tento předmět byl během celkového sdělení ve všech svých odvětvích více než dostatečně osvětlen.

Leč pravím; dobrého nemá člověk nikdy příliš mnoho; za to však špatného. Neboť často mnoho dobrého nemůže špatné polepšiti, ale trochu špatného může často mnoho dobrého zkažiti!

A tak tedy předmět kterým se obíráme, také ještě co možno jasně osvětlíme leckterými názornými příklady.

Pohledte na strom; jeho podstata jak tu jest, představuje vám v příslušném zjevu celou podstatu duchovního světa a jeho poměru ke světu přirozenému.

Nitro stromu, tedy jádro, jest ono nebeské; kmen, větve a haluze jest vlastní duchovní říše, která má svůj život od vnitřního jádra. Na dřevě kmene spatříte kůru, která jest ono vnější jevové stromu. Kůra o sobě je úplně mrtvá; ale pod vnější úplně mrtvou kůrou se nachází ještě jiná kůra, kterou nazýváte „živou“; podobá se onomu spojovacímu stavu, kde duchovno přechází do hmotna.

Zkoumejte působení této kůry; vychází z ní především vnější mrtvá kůra a opět z této živé kůry vychází všechno pomíjející listoví, jakož i vnější tvar květů a konečně i vnější kůra plodů. Všechny tyto výplody nejsou však trvalé; po čase odpadávají, když byly vykonaly svou službu.

Hledte, tak jest to se světem a se vším tím, co mu přináleží. Vše se podobá vnější kůře, listům a květům, ale také konečně plodům stromu. Tyto odpadnou, ale strom trvá a ve svém vnitřním životě nosí nesččetně násobný vnější obraz jevového a pomíjejícího. Jak lze však nyní z jevového souditi na vnitřní pravou podstatu? Pravím; nejjasnějším způsobem; třeba jen, abyste si představili jevové nekonečně znásobněno a zároveň všeobecně účelně působící a pak již máte duchovní podstatu před sebou.

Hlavní podstatu lze však zřejmě nalézt tím, že zbádáte celou mnoholetou vegetativní činnost nějakého stromu; tato podstata nezáleží v ničem jiném, nežli ve stálém rozmnožování a v ustavičně stoupající posilování života.

Zcela prostě se sází tento život v jednotlivém malém semeni do země; jaká životní síla je původně v takovém semeni, například v žaludu může každý člověk vyzkoušet; vezme-li takový žalud do ruky, může si s ním pohrát jako s peřím.

Když však tento velmi nepatrný žalud se zasadí do země, tu se v ní začne silit vegetativní život; malý doubek se stává viditelný nejprve nanejvýš dvěma listy. V tomto prvním stupni jest vegetativní život vznikajícího dubu ještě slabý; svou vahou předčí snad sotva desetkrát váhu předchozího hladkého žaludu. Zkoumejte jej jen o třicet let později; tu si osvojil již tak mocnou vegetativní živoucí sílu, že i když přivážete k jeho kmeni několik set koní, nebudou sto se vši svou obrovskou silou vytrhnouti jej ze země. Zkoumejte jej však ve stáří sta let jak obrovský majestátný strom a jaká síla v něm, všem bouřím vzdorující! Kolik tisíců reprodukoval tento stáletý dub svůj původní malý vegetativní život v podobných žaludech a jak mocně svými odpady a tím jaksi nadbytkem své vegetativní síly pohnojil půdu kolem sebe a k stálému rozmnožování vlastní životní síly oživil!

Krátce, takový strom se stal světem plným života; a to vše vyšlo z jediného nepatrného žaludu.

Hledte, takto vychází původně ze Mne jen jiskérka životní síly, vyzbrojená možnostmi, aby se jako životní síla až do nekonečna sílila a zmocňovala; a k nejjasnějšímu poznání toho poslouží každému tato zjevnost u stromu.

Pravili jsme předtím; Z živé kůry vychází listoví a vnější květ ano i kůra plodu. V plodu samém dostává zárodek jádra jen nadmíru maloučkou jiskru z všeobecného života jádra stromu; jádro i s plodem uzrává a představuje člověka v jeho světovém jevu. Nanejvýš prostý a málo významný jest jeho vnější tvar a nepatrná jeho síla. Ale podobá se žaludu, když je zasazen do dobré půdy Mé vůle, tu jeho vnitřní zárodek vzklíčí a konečně se stává i mocným stromem, jehož síla předstihuje nesččetněkrát sílu nesčetných dřívějších žaludů.

A hledte, tak má každý člověk již v sobě zárodek svého duchovního stavu, jenž jest vlastním duchovním světem. Na tomto světě jest jiskérkou života, která se má posílit v Slunce života. Ze svého životního zárodku velikosti atomu se má státi obrovským mocným stromem života, a tak tomu jest.

A jako v sobě chová žalud nesččetně lesy plné obrovských stromů, které se mohou vyvinouti všechny zajisté z jednoho jádra, tak chová také člověk ve svém zdánlivém malém životě na tomto světě nekonečně jeho zesílení a zmocnění.

Praví se však v evangeliu, kde mluví ten, jenž zakopal svůj talent; „Já vím, že jsi přísný muž a že chceš sklízeti, kde jsi nesel. Kde zasadíš jedno tam chceš získati tisíc; proto jsem zakopal talent, abych ti jej dal, jaký jsi mi jej dal ty.“ Poté praví Pán talentu; „Aj šibalský sluho!“ Když jsi věděl, že jsem nespravedlivý muž a že chci sklízeti, kde jsem nesel, proč jsi nedonesl talent k penězoměnci, který by mně zaň dal lichvářská procenta?“

Hleďte, z tohoto místa, které takto mělo zníti, se jeví zcela jasně, že Já rozsévám život co možno v nejmenších částech ze Sebe do nekonečných oblastí Mého vládnoucího jsoucna, abych z každé z těchto nejmenších částic života dostal zpět nadmíru zmocněnou spoustou života.

Hleďte, to je onen pravý nejvnitřnější základ všeho duchovního života; ale jsem tu skutečně tvrdý, nespravedlivý lichvář života? Ó, nikoli! Vždyť mimo Mne není nikde žádného života; a z toho prostého důvodu, že věčně nikde mimo Mne není! Já jsem živným pramenem věčně pro všechny život!

Co by se stalo s životem v časech časů, kdyby tento Prazdroj všeho života vyschl? Hleďte, tu by nakonec všechny život vyprchal do nekonečna a nakonec by nezůstalo nic jiného, nežli věčná, prázdňá, temná mrtvá nekonečnost!

Ježto však Já, jako živý Prazdroj všeho života v každém okamžiku nekonečně v Sebe Sama Se vracuje, Sebe Sama nekonečně sílím a zmocňuji, tím se také veškeré (díličí) život, který se vyjadřuje ve vás stvořených lidech, též do stejnoměrného nekonečna zmocňuje, živí a posiluje!

Čím silnější Otec, tím silnější také děti; Z mravence vzniknou sice jepice, ale žádní orlové a lvové. Všude slabé plodí opět slabé a silné opět silné; jako však slabé nezrodí nikdy silné, tak také silné nezrodí nikdy slabé. Orel není nikdy ploditelem bázlivého holuba a zajíc se nemůže chlubit, že by jeho ploditelem byl lev.

Ježto však vy jste děti všemohoucího Otce, a máte v sobě zárodek života Otce, posilujte tedy tento zárodek v dobré půdě Mé vůle, a učiňte silným Otce v sobě; tak se stanete také ve stejné míře silnými v Otci. Neboť Otec nežádá vaší síly pro Sebe, nýbrž žádá ji pro vás samé, abyste i vy byli tak dokonalí, jako je On Sám v Sobě anebo v nebi dokonalý.

Hleďte, toť obraz, jak můžete z vnějšího zjevného usuzovati na vnitřní základ života. Příklad k témuž účelu jiný obraz!

Kapitola 127. / 301.

16. prosince 1843 od 16,30 do 18 hodin

Lidské dítě obrazem Říše nebeské a vesmíru.

V předchozím zjevení Jsem postavil před oči každého mocný obraz podle něhož může každý s nejmenší námahou z vnějších jevů souditi na vnitřní základ. Protože toto pole je však velmi veliké a zjevy na něm jsou nescílné, nemá člověk nikdy příliš mnoho správných obrazů, aby si v každém postavení svého jevového bytí věděl rady; a tak tedy k osvětlení naší věci přikročíme k jinému a o sobě sice zcela prostému nicméně však obsažnému a všeobecnějšímu obrazu.

Co prostšího by mohlo býti, nežli bezstarostné chudobné lidské dítě? Takové dítě má dvě pohyblivé nohy, potom tělo plné útroby; dále dvě pohyblivé ruce, jednu pohyblivou hlavu. Na hlavě dvě uši, které jsou vždy stejně od sebe vzdálené; a to jedno ucho slyší nicméně vždy totéž co druhé. Také má dvě oči, které mají též své pevné stanoviště v hlavě a nemohou být posunuty blíže, ačkoliv o sobě jsou schopny pohybu; a oběma očima může být každá jednotlivá věc o sobě být jako jednotlivé ohledána. Uprostřed očí sedí pak nos se dvěma otvory; vdechuje životní vzduch a nechává odtékati nečistotu hlavy. Dále jsou také jedna ústa, jejichž toliko spodní část je pohyblivá; v ústech jsou sice nepohyblivé zuby, zato však tím pohyblivější jazyk. Celé ostatní tělo se pak skládá z kůže, masa, krve, nervů, vláken a kostí v nichž se nachází morek. Hleďte toť obraz dítěte.

Kdo však tuší, co vše se skrývá za tímto celým zcela prostým zjevem? Kdo v něm poznává celé nebe? Kdo celý nekonečný vesmír?

Kdo v tomto prostém obrazu hledá konflikt (srážku) veškerého stvoření, jak ve sféře duchovní tak ve sféře přirozené?

Neřekl by tu snad někdo; V dítěti jest něco takového sotva zjevné; nechme je však státi se mužem, potom se v jeho myšlení a jednání dá nalézt leccos, z čeho by se dalo důsledně poznati, že člověk je jistě při nejmenším integrující součástí celého stvoření.

Já však pravím vám; Toho není třeba; dítě samo postačí. Jeho dvě prosté nohy svědčí o Mé otcovsky starostlivé lásce, která se vyslovuje v deseti prostých známých příkázáních; a nohy jsou podle toho řádu kvůli podpoře a pevném držení opatřeny též deseti prsty.

Ve sféře přirozené však představují planetární soustavu, která je rovněž nejspodnější oporou soustavy sluneční. Ano, Planety, podobně jako nohy nutí svým pohybem velké hlavní sluneční tělo k velkému hlavnímu pohybu.

Z tohoto zcela krátkého vyličení abyste mohli vyrozuměti, že již v nohách dítěte jest celá v lásce starostlivě podstata duchovní, jako jsou Planety podstatou přirozenou.

Na nohou spočívá tělo, jako hlavní dílna života. Kdo zde v duchovní sféře nepoznává ihned podstatu oživující lásky ze Mne? A kdo nespátřuje v těle ihned Slunce, které je oživujícím tělem celé soustavy sluneční? V těle jest srdce jako základní sídlo života – nejjasnější obraz lásky; tato láska je ustavičně činna a přivádí všem částem těla potravu.

Tato láska má hned vedle sebe žaludek; ten jest vlídnou pohostinnou kuchyní, v níž láska svým ohněm vaří pokrmy a pak je nádherně připravené do všech částí rozvádí. Plíce jsou tu takřka druhým žaludkem, druhou kuchyní, kterou se k pokrmům v první kuchyni připraveným přidává strava éterická, aby se pokrmy kuchyně staly živé a způsobilé k podpoře života. Jak nádherně ukazuje obraz těchto dvou kuchyní, v jejichž středu vládne činné srdce, kterak duchovně zasahuje do přirozena, aby i je zduchovnilo a tak k vyššímu určení přivedlo; a to vše se děje stále činným zprostředkováním srdce, tohoto nejvěrnějšího obrazu lásky!

Kdo tu může zneuznávatí Mou vlastní vládu lásky, kterak Já také jednak vždy to ztracené přijímá ve velké kuchyni přirozeného stvoření, to uvařím a pak dechem Své milosti a slitování oživuji z druhé velké kuchyně, kterou je tu nebe a jest jako plíce v člověku.

Každý dech může každému člověku říci, kterak Já právě z nebí ustavičně působím, ba život trval tím, že se snažím právě tímto vléváním stále proměňovat smrt v život.

Kdo zde dovede jen trochu jasně myslet, toho tento podivuhodný obraz podobenství ne-nechá jistě beze světla. Jděme však dále.

Na obou stranách těla jsou dvě ruce: představují v duchovním ohledu účinnou lásku, která se může všude v širokých prostorech volně pohybovat a ustavičně působí a tvoří.

Ruce představují tedy také Mou svobodně vládnoucí nevázanou moc, která však nicméně nepůsobí mimo určitý věčný základní řád; neboť také každá ruka má jako nejzevnější výběžky prsty, jejichž počet se rovná počtu výběžku na nohou. Jenže výběžky na nohou jsou vázány na týž řízený řád, kdežto výběžky na rukou znamenají svobodnou činnost v tomto řádu.

Podle toho by byl například člověk v duchu nezrozený podoben vázanému řádu nohou a člověk znovuzrozený svobodnému řádu rukou. Kdo zde opět dovede myslet, ten příslušnou pravdu najde, zejména pozoruje-li ještě přirozené Slunce, kterak i ono výlevem svých paprsků velmi postřehovatelně ukazuje své zjevené svobodně činné ruce.

Kdybychom měli ještě hlavu, pevnou část nad tělem, která o sobě v zaobleném tvaru představuje úplného člověka v jeho duchovní sféře. Uši jsou jeho nohy, po kterých kráčí; oči jsou jeho ruce, kterými může velmi daleko kol sebe dosáhnouti. Nos jsou plíce; ústa jsou žaludek. V nich jest jazyk, podobný srdci, který pomáhá zpracovat pokrmy jak hmotné tak i duchovní, hmotné podstrkování potravy pod rozemílající zuby a pak polykáním. To jest jeho zaměstnání hmotné, ale jazyk dává také hlasu srozumitelný zvuk a ten jest, který proměňuje vnitřní myšlenky ve srozumitelná slova.

Vnitřní mozek hlavy představuje veškeré příslušné útroby člověka anebo jeho zjemnělý a zduchovnělý život. A tak člověk ve svém celkovém rozsahu, ve své zcela prosté postřehovatelné formě představuje člověka ve všech jeho třech stupních. V jeho nohách vázanou přirozenost, v jeho těle, jeho sféru duchovní, kde člověk stojí sice o sobě v pevném neměnitelném složení ale právě tím ve své sféře působnosti zasahuje dále, podobně jako součásti hlavy již u přirozeného člověka sahají nekonečně dále, nežli součásti těla.

Nuže hleďte, to je zcela prostý, ale jasný obraz; ve vnějším jevu tohoto obrazu je celistvost nebe, celistvost duchovního, nebi podřízeného světa, jakož i celistvost přirozeného, nebo a duchovnímu světu ve všech svých jednotlivých částech podřízeného světa.

Myslím, že bude-li o tomto obrazu, zejména v prostotě bezstarostnosti dítěte rozjímati, najdete snadno v tomto jevu každý jiný jev a budete s to všude také právě tak snadno přijíti na jeho základ.

A tak bychom také tedy měli obrazů dost a nezbývá nám nic jiného, nežli abychom k tomuto celému dílu připojili některé „připomínky,“ kterak se má toto dílo s prospěchem čísti a podle toho se řídit. (N.B. Tyto „připomínky“ vyšly ve zvláštním sešitě jako č.4; Vysvětlivky textů jako světla 9 Centrálních sluncí.)

* * *

Kapitola	Obsah	Strana
1.	Známa nebeská východní krajina. Nebe protestantů. Několik otázek lásky	2
2.	Východ lásky. Děti Boží. Svatá hostina u Otcova stolu dětí.	3
3.	Nebeský chléb a jeho dobrá chuť. Živá voda. Velkolepý okruh působnosti.	5
4.	Nebeská přehlídka. Příklad sjednocení. Vlastní podstata pozemského člověka	7
5.	Podstata lásky, o světle, a o blaženosti věčného života. Láska k Bohu a bližním	9
6.	Vnitřek města a osobní jednotlivosti apoštolů. Zkouška u vrat domu.	11
7.	Výstavba nebeského domu. Večeře a dvanáct apoštolů, kulatý stůl. Dva Jidášové	12
8.	Stolní řeč milého Otce Ježíše. Výstup ze sféry evangelisty Marka.	14
9.	Poučení Páně. Nádhera a nekonečné bohatství sféry jediného dokonalého ducha	17
10.	O rozdílu sféry víry a sféry lásky. Duch člověka. Odkud přichází myšlenky. Zlo v člověku	19
11.	Libovolná prvá myšlenka – hvězda, která se stává světem. Základy zření.	20
12.	Podstata víry. Láska jest magická síla, která nejen myšlenky Boží v člověku vyvolává, nýbrž také je oživuje.	23
13.	Jediná myšlenka na Ježíše postačí, aby rozplamenila srdce. Odhalení tajemství zčlověčtění Boha v Kristu. Velcí pohané mezi námi se nazývají křesťany,	25
14.	Přirovnání této Země k ostatním světům. Víte odkud jsou vaše děti? Kde se zdržoval jejich duchovní a duševní princip. Nežli vám byly zrozeny?	26
15.	O astrologii, vědě a podobenství. Země jako vyvolená Pána nekonečnosti. Děti světa jsou zdola, děti světla shora.	28
16.	Zárodek pokroku. Dvojitý druh lidí – tvorové a děti.	31
17.	Uchazeč ustupuje. Podmínky – můžeš Boha milovati. Vložení do pozemské matky.	33
18.	O duchovních stavech a poměrech. Duchovní zloději-vrtkavé myšlenky.	35
19.	Nové místo, skvělá stavba. Jakoby císařský palác ve Slunci.	37
20.	Vnitřek. Popis netušené nádhery. Lidé neviditelní, polohmotní. Vejděte do lásky.	39
21.	Nyní se objevují lidé nepopsatelné krásy. Pozemské paralely..	41
22.	Zjevená nauka těmto lidem. Odhalení podmínek k dosažení Božího dětství.	43
23.	Výklad staršího k jeho lidu, jeho moudrá řeč. Co Bůh činí dobře činí.	44
24.	Modlitba obyvatelů slunečního paláce. Podstata citového člověka.	46
25.	Tito lidé chtějí zůstat, čím jsou a zřikají se dětství velkého Boha.	47
26.	Lehčí pohyblivost dětí Slunce naproti lidem Země. Tamní světlé proudy.	49
27.	Je tam málo druhů zvířat, proč? Různé druhy lidí a podle toho jejich vedení.	51
28.	Víra a naděje plodí lásku. Podstata naděje. Láska prazákladem víry a naděje.	53
29.	Pán zná součástky látky, jako její dílovedoucí. Láska k Pánu jest neodolatelná.	55
30.	Jaká má být prosba. Účelem prosby – sebepoznání, svobodná činnost atd.	57
31.	Začáteční životní plány vznešených rodičů při výchově jejich dětí.	59
32.	Každý duch, na němž již nelpí nic vnějšího nemůže již hřešiti a je tedy čistý.	61
33.	Nový pohled na světelné divy. Sluneční stavební materiál plný hra světla.	63
34.	Podstata světlem planoucí látky. Podobenství mnohých katedrálních kazatelů.	65
35.	Praktické pokyny pro stoupání do hor nebo po schodech. Pomalu s přestávkami.	66
36.	Nádoba podoby lodi s fíkem odpovídající této sféře. Povaha rozumového vzdělání.	68
37.	Obraz člověka odpovídá duchovnímu znovuzrození. Cesta k němu skrze víru a lásku.	70
38.	Pokročilý stupeň vývoje lidského ducha. Postavení dokonalého člověka ve stvoř.	71
39.	V bázni ukazuje člověk své slabosti.	73
40.	Přiměřené předměty moudrosti, které pochází z lásky. Předměty moudrosti.	75
41.	Láska a moudrost, jejich poměr, řád a soulad. Láska, pokora a moudrost původ.	77
42.	VII. patro ze skla. Čím průhlednější – tím tvrdší látky. Průhlednost odpovídá moudr.	78
43.	Absolutní moudrost se pro ducha, dosud vázaného nehodí.	80
44.	Absolutní průhlednost téměř neviditelné. Předpis vnikati do ducha.	82
45.	Božská duchovní moudrost jest před světem pošetilostí. Vysvětlení toho.	84
46.	Další příklady k hořejší duchovní pravdě jako čas a věčnost, myš a kočka.	86

47. Kdo nic nevidí ten musí ohmatati. Rozdíl mezi světlem moudrosti a světlem lásky	87
48. Vtip a satira. Jejich podstata. Jednoduchý symbol víry. Podobenství kříže.	89
49. O hlavním klíči duchovních tajemství. Lásky a moudrost. Lásky jest motor.	91
50. O zamilování a o lásce k Pánu. Lásky a život. Poznání plodí lásku.	93
51. Lásky dává nejčistší světlo. 7 barev. Světlo lásky a světlo moudrosti, podstata.	95
52. Její vysvětlení v obrazech botanika, anatom, chemika. Pozemská paralela.	97
53. Lásky k Pánu a z ní k bližnímu vede k dokonalosti života. Jednoduchost.	99
54. Pokrok ducha není stávání se moudřejším, nýbrž stálý vzrůst v lásce k Pánu.	101
55. Účel sněhu v zimě. Nezpůsobnost jeho v létě. Pokus s osvětlením na duchovno.	103
56. Proč je tu člověk uprostřed vši nádhery sám? Příčina ticha v této stavbě.	105
57. Podoba, oděv a osobnost slunečňanů, jejichž nepochopitelná světelnost by roztavila Zemi, jako se rozplyne diamant v zapalovacím zrcadle.	107
58. Ve jménu Páně. Styk s těmito lidmi. Jejich zmatek nad těmito hosty.	109
59. Příležitost k důkladné informaci o podmínkách k Božímu dětství.	111
60. Není žádného jiného života, leč život síly lásky k Bohu. K zčlověčtění Páně.	113
61. Pravda, základ všeho Božského řádu. Řekni, co je tvá pokora, láska a dětství?	115
62. Rozdíl mezi dítětem Božím a nezávislým duchem. Pravá pokora, pravá láska.	117
63. Kdo žádá mnoho, obdrží málo, kdo žádá málo, obdrží mnoho, kdo nežádá ničeho, tomu se dostane všeho. Bůh se dívá na srdce.	119
64. Podmínky dětství; pokora, láska, sebezapírání.	120
65. Jiný zjev Duchovního slunce nežli ve sféře Páně. Zvláštnost této sféry.	122
66. Společný duch a zároveň zvláštní duch. Proč je všeobecná forma nějakého nebeského spolku lidská. Člověk jako svěrná forma pro nescíslné předchozí	124
67. Vstup do říše dětí. Útulna duší malých dětí. I. – III oddělení.	126
68. Vyšší škola, názorné vyučování, v postupných odděleních. Za základní tvar.	128
69. Zeměpisný dům, anebo škola, kde se učí poznávati Zemi, jako místa zčlo Páně.	129
70. originální ve dvě polovice dělitelný globus s přesnou anatomickou věrností.	131
71. Zarmucující úvahy o slabém lidském vnímání, protože jsou lidé smyšlení více jen vnějšího světského místo duchovního.	133
72. Učebna dějin stvoření člověka. Nauka o duchovní Zemi a o jejím vytváření z pokolení lidského. Sféra duchů, dobrá a špatná. Nauka o hříchu atd.	135
73. Druhá zahrada v Říši dětí, kde prodlévají vaše děti. Vysvětlení 1. přikázání.	137
74. Pochybnosti a rozpaky Boha následujících žáků. Jejich vyléčení moudrými otázkami učitelů. Jak Boha hledati? A jak Ho nejdříve nalézti?	138
75. Touha po Bohu – důležitým svědectvím pro Jeho jsoucnost. Hledání Boha.	140
76. Školní budova 12 božských přikázání. Poučení o 2. přikázání. Co je sabat?	142
77. 4. přikázání ve čtvrtém sále (v duchovním smyslu).	144
78. 5. přikázání v pátém sále osvětleno. Proč Izraelité usmrtili tolik svých proroků.	145
79. 6. přikázání v šestém sále. Co jest smilstvo? Tělo duše, duch. Co jsou to kretění a co temní duchové? Další exkurze na tomto těžkém poli.	146
80. Jest dvojí láska – božská – bez sebelásky a sebeláska, která stojí naproti první.	148
81. Co jest dovolené nevěstkářství.	150
82. Sedmé přikázání – sedmý sál. Předběžné vyšetřování.	151
83. Co značí „krásti?“	153
84. Rozumové a vyšší světlo. Pokyny o sociální otázce. Pokyny pro kapitalisty.	154
85. Osmý sál, škola pro osmé přikázání, o lhaní. Hmotná schrána-prostředek ke lhaní. Co jest lhaní.	155
86. Dualismus v člověku. Co jest falešné svědectví? Lásky a moudrost.	157
87. Devátý sál. 9. přikázání o otimitivním právu vlastnickém. Příklad o kolonistech.	158
88. Právo ke shromažďování (sbírání) a právo užitkové, k přípravě, výrobné vlastnické a ochranné. Vojenský stav, monarchie.	161
89. Rozložení občanského řádu, pro neznalost jeho vnitřního smyslu.	163
90. Všeobecný přehled sociálních poměrů. Průkazné příklady, potrava, oděv obydlí.	165
91. Kdo řeší proti božskému prvotnímu řádu tohoto přikázání? Otázka kapitalistů vzhledem k tomuto zákonu. Státní paralela (rovnoběžnost).	166
92. Lichva kořenem všeho zla, jest tím nejzatracenějším před Pánem.	167

93. 10. přikázání – zdánlivé postradatelnosti vedle 6. přikázání. Turecké jeho pojetí po 18. století.	169
94. Kdo jest „ty“ v 10. přikázání? Hierarchický (kněžský) důvod pro falešný výklad 10. přikázání.	170
95. Náš někdejší pohansko-křesťanský smutný názor na víru, pokud se týče slitovné lásky Boží, kterou uznáváme jen na tomto světě.	171
96. Proč je vlastní smysl 10. přikázání tak zastřen.	173
97. Proč zahalení tohoto prostého pravého smyslu. Dodatečné rozjímání o tomto přikázání s příklady.	175
98. 11. přikázání-láska k Bohu. Jesus Jehova Cebaot – věčné slunce života.	177
99. Boží láska jest prazákladní látkou všech zvorů. Teplo se rovná lásce a zima nelásce. Praktický životní smysl tohoto přikázání.	179
100. Různé mocné druhy lásky. Měřítka přikázání lásky „kdo má přikázání zachovávat“.	180
101. Znesvěcení soboty Pánem. Zlořečení těm, kteří plní zákon podle litery atd.	182
102. Jak se Bůh nade všechno miluje. Pošetilost po cestě zákona krácejících.	184
103. Správná a nesprávná sebeláska. Následky nadmíry sebelásky – modloslužba.	185
104. V čem záleží vlastní pravá láska k bližnímu. Kdo jest bližní?	187
105. Pouhé vědění anebo teorie bez praxe ve věcech víry jest nulou.	189
106. Co jest hněv? Plod převeliké sebelásky a tato sebeláska-plod vládychtivosti.	191
107. Proč prosazují lidé poslušnost? Z úcty? Nikoli, nýbrž ze strachu. Jest tedy strach ze smrti hlavní pohnutkou poslušnosti. Odkud strach ze smrti?	193
108. V duchovní říši jsou jen pravdy, proto duchovní odpověď jest úplná pravda.	194
109. Prvopekelným a čistě světským způsobem se lidé rozmanitě po chlebě anebo po vlivném postavení, nebeským způsobem však jen po lásce a poznání Boha.	196
110. Různé popisy pekla všech ostatních a ještě možných- Každý člověk nosí podle své zvláštní podstaty v sobě jak nebe, tak i peklo!	197
111. Lze tedy peklo naléztí právě tak na světě, jako v záhrobí. Malý rozdíl mezi přirozeným a duchovním životním poměrem lidí s příklady.	199
112. Pozemské obrazy základového pekla č.1 spekulant č.2 důstojník jemuž překážkou hmoty bylo zmařeno provedení jeho čistých plánů, tedy požehnání hmoty.	200
113. O škodě, kterou takoví světáci mohou způsobiti pannám také bez vnějšího dotyku	201
114. Vladychtivost jako nejvíce převládající rys povahy v ženském pohlaví a její Blíženeček – ješitnost. Osvětlení ženského studu, velebeného jako ctnost.	203
115. Jedna milenka ve společnosti si nechává lichotiti, její milenec se stává žárlivým.	204
116. Svatba z pomsty, její následky. Příběhy srdce a jejich psychologie. Velké nebezpečí zamilování. Nejhlubší stupeň duchovního smilstva.	205
117. Jaký jest důvod nevěry v lásce? Sebeláska, sobectví a vládychtivost, žárlivost.	207
118. Každý přijde do pekla anebo do nebe, které nosí v sobě.	208
119. Jest duch tvůrcem svého vlastního světa; dobrého či špatného – podle druhu jeho lásky; je-li láska v řádu Božím – dobrého či špatného- podle druhu lásky.	210
120. Nebe nelze vydobýti pouhými poznatky a názory ani jeptišskou láskou v modlitbě.	211
121. Každý život má z lásky Páně určité cesty. Svobody individuální a svoboda Páně se vzájemně podmiňují. Ani stanovení cíle není soudem, nýbrž shromážděním.	213
122. Nesčíslné ostatní Světy jsou rovněž obydleny.	214
123. Nebe a celý duchovní svět není místní, nýbrž tak jako všecken duchovní svět – jen v duchách samých. Jaké skutky taková odměna, jaká láska takový záhrobní svět každé duše. Jest tedy v různých tvarech jedna a též pravdy.	215
124. Všude jen Jeden Bůh, Jeden Otec, jedna Láska, Jedna Moudrost a z toho ono Nekonečné Věčné.	216
125. Dopuštění podivuhodných vlivů duchovního světa nyní a mnohonásobné snížení Pána Samého. Leč víra bez skutků jest mrtvá.	218
126. Strom jako příklad podstaty Říše duchovní.	219
127. Lidské dítě obrazem Říše nebeské a vesmíru.	221

* * *